

Hemelsche Verborgenheden

Band VII

Hemelsche Verborgenheden

(Arcana Coelestia)

In de Heilige Schrift of het Woord des Heeren

Onthuld

Hier die in Genesis

alsmede de wonderlijke dingen, gezien in de wereld der geesten
en in den hemel der engelen

door

Emanuel Swedenborg

EERSTE NEDERLANDSCHE VERTALING DER ARCANA
COELESTIA QUAE IN SCRIPTURA SACRA SEU VERBO DOMINI
SUNT, DETECTA. UNA CUM MIRABILIBUS QUAE VISA SUNT IN
MUNDO SPIRITUUM ET IN COELO ANGELORUM.

BAND VII

Vertaling (1951) in opdracht van het Swedenborg Genootschap.

MATTHEÛS VI :33

*Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en zijn Gerechtigheid,
en alle dingen zullen u toegeworpen worden.*

Colofon

Swedenborg Bibliotheek ©2017

Genesis

Een En Veertigste Hoofdstuk

1. En het geschiedde ten einde van een tweetal jaren der dagen, en Farao was dromende, en ziet, hij was staande aan de rivier.
2. En ziet, uit de rivier opklimmende zeven koeien, schoon van aanzien en vet van vlees, en zij weidden in het rietgras.
3. En ziet, zeven andere koeien, opklimmende na die uit de rivier, boos van aanzien, en schraal van vlees; en zij stonden bij de koeien op den oever der rivier.
4. En de koeien boos van aanzien en schraal van vlees, aten de zeven koeien schoon van aanzien en vet; en Farao ontwaakte.
5. En hij viel in slaap, en hij droomde andermaal; en ziet, zeven aren opklimmende in één halm, vet en goed.
6. En ziet, zeven aren, schraal en verzengd van den oostenwind, uitspruitende na dezelve.
7. En de schrale aren verslonden de zeven vette en volle aren; en Farao ontwaakte, en ziet, een droom.
8. En het geschiedde in den morgenstond, zijn geest was beroerd, en hij zond en hij riep al de magiërs van Egypte, en al deszelfs wijzen; en Farao vertelde hun zijn droom, en niemand die deze dingen uitlegde aan Farao.
9. En de vorst der schenkers sprak met Farao, zeggende: Ik gedenk heden aan mijn zonden.
10. Farao was ontstoken over zijn knechten, en hij gaf mij in bewaring ten huize van den vorst der trawanten, mij en den vorst der bakkers.
11. En wij droomden een droom in één nacht, ik en hij, een ieder naar de uitlegging zijns drooms droomden wij.
12. En daar was met ons een Hebreeuwse knaap, een knecht van den vorst der trawanten; en wij vertelden hem, en hij legde ons onze dromen uit, een ieder naar zijn droom legde hij uit.
13. En het geschiedde, gelijk hij ons uitlegde, aldus was het; mij heeft hij teruggebracht op mijn post, en hem heeft hij gehangen.
14. En Farao zond, en hij riep Jozef, en zij deden hem haasten uit den kuil, en hij schoor zich, en hij veranderde zijn klederen, en hij kwam tot Farao.

15. En Farao zeide tot Jozef: Ik heb een droom gedroomd, en niemand die denzelven uitlegt; en ik heb over u gehoord, al zeggende, gij hoort een droom om dien uit te leggen.
16. En Jozef antwoordde Farao, al zeggende: Niet tot mij; GOD zal vrede antwoorden, Farao.
17. En Farao sprak tot Jozef: In mijn droom, ziedaar mij staande aan den oever der rivier.
18. En zie, uit de rivier opklimmende zeven koeien, vet van vlees en schoon van vorm, en zij weidden in het rietgras.
19. En zie, zeven andere koeien, opklimmende na deze, dun en zeer boos van vorm, en mager van vlees; ik heb niet gezien gelijk deze in het ganse land van Egypte wat slechtheid betreft.
20. En de magere en boze koeien aten de eerste zeven vette koeien.
21. En zij kwamen tot haar ingewanden, en het was niet gekend dat zij tot haar ingewanden gekomen waren, en haar aanzien was slecht, gelijk als in het begin; en ik ontwaakte.
22. En ik zag in mijn droom, en zie, zeven aren opklimmende in één halm, vol en goed.
23. En zie, zeven aren, dor, schraal, en van den oostenwind verzengd, uitspruitende na dezelve.
24. En de schrale aren verslonden de zeven goede aren; en ik zeide tot de magiërs, en niemand die mij te kennen gaf.
25. En Jozef zeide tot Farao: De droom van Farao. één is die; hetgeen GOD is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven.
26. De zeven goede koeien, zeven jaren zijn zij, en de zeven goede aren, zeven jaren zijn die; de droom, één is die.
27. En de zeven schrale en boze koeien, opklimmende na haar, zeven jaren zijn zij; en de zeven lege aren, verzengd van den oostenwind, zullen zeven jaren des hongers zijn.
28. Dit is het woord dat ik tot Farao heb gesproken; hetgeen GOD is doende, heeft Hij Farao doen zien.
29. Zie, zeven jaren komen, grote overvloed der opbrengst in het gehele land van Egypte.
30. En er zullen opstaan zeven jaren des hongers na dezelve; en aan de vergetelheid zal prijsgegeven worden alle overvloed der opbrengst in het land van Egypte, en de honger zal het land verteren.
31. En de overvloed der opbrengst in het land zal niet gekend worden van voor dien honger daarna, omdat hij zeer zwaar zal zijn.

32. En aangaande dat de droom tot Farao is herhaald twee malen, het is omdat het woord is gevestigd van met GOD, en GOD haastende is dat te doen.
33. En nu zie Farao een inzichtsvollen en wijzen man, en zette hem over het land van Egypte.
34. Farao doe, en hij stelle overheden aan over het land, en hij neme het vijfde van het land van Egypte in de zeven jaren van den overvloed der opbrengst.
35. En dat zij vergaderen alle spijs van die komende goede jaren, en koren ophopen onder de hand van Farao, spijs in de steden, en het bewaren.
36. En het zij spijs tot voorraad voor het land, tot de zeven jaren des hongers welke in het land van Egypte zullen zijn, en het land zal niet uitgeroeid worden in den hongers.
37. En het woord was goed in de ogen van Farao, en in de ogen van al zijn knechten.
38. En Farao zeide tot zijn knechten: Zouden wij een man vinden zoals dezen, in wien de geest van GOD is.
39. En Farao zeide tot Jozef: Nadat GOD u dit alles heeft doen bekennen, is niemand zo inzichtsvol en wijs als gij.
40. Gij zult zijn over mijn huis, en op uw mond zal al mijn volk kussen; alleen naar den zetel zal ik groot zijn boven u.
41. En Farao zeide tot Jozef: Zie, ik heb u gegeven over het gehele land van Egypte.
42. En Farao verwijderde zijn ring van over zijn hand, en gaf hem op Jozefs hand, en hij kleedde hem met klederen van fijn linnen, en legde een keten van goud over zijn hals.
43. En hij deed hem rijden in den tweeden wagen dien hij had, en zij riepen vóór hem: Abrech; en gevende hem over het gehele land van Egypte.
44. En Farao zeide tot Jozef: Ik ben Farao; zonder u zal geen man opheffen zijn hand en zijn voet, in het gehele land van Egypte.
45. En Farao noemde Jozefs naam Zafenath Paeneach, en hij gaf hem Asenath, de dochter van Potifera, den priester van On, tot een vrouw; en Jozef ging uit over het land van Egypte.
46. En Jozef was een zoon van dertig jaren in zijn staan voor Farao, den koning van Egypte; en Jozef ging uit van voor Farao, en hij ging door in het gehele land van Egypte.
47. En het land maakte in de zeven jaren van den overvloed der opbrengst verzamelingen.

48. En hij vergaderde alle spijze der zeven jaren die in het land van Egypte waren, en hij gaf de spijze in de steden; de spijze van het veld van de stad, hetwelk rondom haar was, gaf hij in het midden van haar.
49. En Jozef hoopte koren op zoals het zand der zee, zeer veel, totdat hij ophield te tellen, omdat er geen getal was.
50. En aan Jozef werd geboren, twee zonen, eer het jaar des hongers kwam, die Asenath, de dochter van Potifera, den priester van On, hem baarde.
51. En Jozef noemde den naam des eerstverwekten Menaschah, omdat GOD mij heeft doen vergeten al mijn moeite en het gehele huis mijns vaders.
52. En den naam des tweeden noemde hij Efraïm, omdat GOD mij heeft doen vrucht dragen in het land mijner verdrukking.
53. En voleindigd waren de zeven jaren van den overvloed der opbrengst, welke in het land van Egypte was geweest.
54. En de zeven jaren des hongers vingen aan te komen, gelijk als Jozef had gezegd; en er was honger in al de landen; en in het gehele land van Egypte was brood.
55. En het gehele land van Egypte leed honger; en het volk riep tot Farao om brood; en Farao zeide tot geheel Egypte: Gaat tot Jozef; wat hij u zegt, doet.
56. En de honger was over alle aangezichten des lands, en Jozef opende alle dingen waarin was, en hij verkocht aan Egypte; en de honger werd sterk in het land van Egypte.
57. En de gehele aarde, zij kwamen in Egypte om te kopen, tot Jozef, omdat de honger sterk was op de gehele aarde.

De Inhoud.

5191. In dit hoofdstuk wordt in den inwendigen zin gehandeld over den tweeden staat van het hemelse van het geestelijke, zijnde Jozef, namelijk over zijn verhoging boven de dingen die van het natuurlijke of van den uitwendigen mens zijn, aldus boven alle wetenschappelijke dingen daar, zijnde Egypte.

5192. Farao is het natuurlijke in het algemeen, hetwelk nu rustte en alle dingen overliet aan het hemelse van het geestelijke, zijnde Jozef. De zeven jaren van overvloed der opbrengst in het land van Egypte zijn de wetenschappelijke dingen, waaraan het goede uit het hemelse van het geestelijke kan worden aangeplooid; de zeven jaren des hongers zijn de volgende staten, wanneer er niets goeds in de wetenschappelijke dingen is dan alleen hetgeen is uit het Goddelijk hemelse van het geestelijke, hetwelk uit het Goddelijk Menselijke des Heren is. Hierover wordt in hetgeen volgt in het bijzonder gehandeld.

De Inwendige zin.

5193. Vers 1, 2, 3, 4. *En het geschiedde ten einde van een tweetal jaren der dagen, en Farao was dromende, en ziet, hij was staande aan de rivier. En ziet, uit de rivier opklimmende zeven koeien, schoon van aanzien en vet van vlees, en zij weidden in het rietgras. En ziet, zeven andere koeien, opklimmende na die uit de rivier, boos van aanzien, en schraal van vlees; en zij stonden bij de koeien op den oever der rivier. En de koeien boos van aanzien en schraal van vlees aten de zeven koeien schoon van aanzien en vet; en Farao ontwaakte.* En het geschiedde ten einde van een tweetal jaren der dagen, betekent na den staat der verbinding; en Farao was dromende, betekent hetgeen waarin voorzien was aangaande het natuurlijke; en ziet, hij was staande aan de rivier, betekent van grens tot grens; en ziet, uit de rivier, betekent dat in de grens; opklimmende zeven koeien, betekent de ware dingen van het natuurlijke waren; schoon van aanzien, betekent welke des geloofs waren; en vet van vlees, betekent welke der naastenliefde waren; en zij weidden in het rietgras, betekent het onderricht; en ziet, zeven andere koeien, opklimmende na die uit de rivier, betekent de valse dingen die van het natuurlijke waren ook in de grens; boos van aanzien, betekent die niet des geloofs waren; en schraal van vlees, betekent noch der naastenliefde; en zij stonden bij de koeien op den oever der rivier, betekent dat zij in de grenzen waren waar de ware dingen waren; en de koeien boos van aanzien en schraal van vlees aten, betekent dat de valse dingen die niet des geloofs en niet der naastenliefde waren, verbanden; de zeven koeien schoon van aanzien en vet, betekent de ware dingen van het natuurlijke die des geloofs en der naastenliefde waren: en Farao ontwaakte, betekent den staat der verlichting.

5194. En het geschiedde ten einde van een tweetal jaren der dagen; dat dit betekent na den staat der verbinding, namelijk van de zinlijke dingen welke van het uiterlijk natuurlijke zijn met die welke van het innerlijk natuurlijke zijn, waarover in het voorafgaande hoofdstuk is gehandeld, staat vast uit de betekenis van een tweetal jaren der dagen of van den tijd van twee jaren, zijnde de staat der verbinding; immers, een tweetal of twee betekent de verbinding, n. 1686, 3519; en de jaren, voorts eveneens de dagen, betekenen staten; dat de jaren dit betekenen, zie men in n. 487, 488, 493, 893; dat de dagen dit betekenen, n. 23, 487, 488, 493, 2788, 3462, 3785, 4850. Dat twee de verbinding betekent, komt omdat alle en de afzonderlijke dingen die in de geestelijke wereld en daaruit die welke in de natuurlijke zijn, betrekking hebben op twee dingen, namelijk op het goede en op het ware, op het goede

als op het handelende en invloeiende, en op het ware als op het ondergaande en opnemende; en omdat zij op die twee betrekking hebben, en nooit iets wordt voortgebracht tenzij die twee één worden door een zekere gelijkenis van een huwelijk, komt het vandaar dat met twee de verbinding wordt aangeduid. Een dergelijke gelijkenis van een huwelijk is in alle en de afzonderlijke dingen van de natuur en van haar drie rijken, en zonder dit ontstaat niets hoegenaamd; opdat immers iets inde natuur ontstaat, moet er warmte en licht zijn; de warmte in de natuurlijke wereld stemt overeen met het goede der liefde in de geestelijke wereld, en het licht stemt overeen met het ware des geloofs; die twee, namelijk de warmte en het licht, moeten één handelen indien iets moet worden voortgebracht; doch indien zij niet één handelen, zoals geschiedt in wintertijd, wordt in het geheel niets voortgebracht; dat het hiermede geestelijk eveneens aldus is gesteld, blijkt duidelijk bij den mens; er zijn twee vermogens bij den mens, namelijk de wil en het verstand; de wil is gevormd om de geestelijke warmte, dat is, het goede der liefde en der naastenliefde op te nemen, en het verstand om het geestelijk licht, dat is, het ware des geloofs op te nemen; indien deze twee bij den mens niet één maken, wordt niets voortgebracht; het goede der liefde immers zonder het ware des geloofs bepaalt en qualificeert niet iets, en het ware des geloofs zonder het goede der liefde bewerkt niet iets; daarom moeten, opdat in den mens het hemels huwelijk zij of opdat hij in het hemels huwelijk zij, die twee één bij hem maken. Vandaar komt het dat de Ouden alle en de afzonderlijke dingen in de wereld en alle en de afzonderlijke dingen bij den mens met huwelijken hebben gelijkgesteld, n. 54, 55, 568, 718, 747, 917, 1432, 2173, 2516, 2731, 2739, 2758, 3132, 4434, 4823, 5138; hieruit kan vaststaan vanwaar het komt dat twee de verbinding betekent.

5195. En Farao was dromende; dat dit het voorziene betekent aangaande het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover n. 5079, 5080, 5095, 5160; en uit de betekenis van dromen, zijnde de voorzegging van toekomstige dingen, aldus in den hoogsten zin het Vooruitzien, waarover n. 3698, 4682, 5091, 5092, 5104; en omdat het het vooruitzien is of het voorziene, is het eveneens de voorzienigheid of datgene waarin voorzien is, want het ene bestaat niet zonder het andere; immers, de Voorzienigheid beschouwt den staat in zijn opeenvolgingen tot in het eeuwige, waarin niet kan worden voorzien indien hij niet wordt vooruitgezien; voorzien in de tegenwoordige dingen en niet tevens de toekomstige dingen voorzien, en zo niet in de tegenwoordige dingen tevens in de toekomstige dingen voorzien, zou zonder einddoel zijn, zonder orde, en bijgevolg zonder

wijsheid en inzicht, aldus niet vanuit het Goddelijke; maar van Voorzienigheid wordt gesproken met betrekking tot het goede, en van Vooruitzien met betrekking tot het niet-goede, n. 5155; met betrekking tot het goede kan niet gesproken worden van het Vooruitzien, omdat het goede in het Goddelijke is, en ontstaat uit het Goddelijke zelf en volgens het Goddelijke, maar met betrekking tot het niet-goede en tot het boze, want dit ontstaat buiten het Goddelijke uit anderen die tegen het Goddelijke zijn; omdat aldus van het goede de Voorzienigheid wordt gezegd, wordt het eveneens gezegd van de verbinding van het natuurlijke met het hemelse van het geestelijke, waarover in dit hoofdstuk wordt gehandeld; deswege wordt hier met dromen datgene waarin voorzien is, aangeduid.

5196. En ziet, hij was staande aan de rivier; dat dit betekent van grens tot grens, staat vast uit de betekenis van de rivier, hier van de rivier van Egypte of van den Nijl, zijnde de grens; dat de rivier de grens is, komt omdat de grote rivieren, namelijk de Eufraat, de Jordaan, en de Nijl, en bovendien de zee, de laatste grenzen van het land Kanaän waren, en omdat het land Kanaän zelf het Rijk des Heren uitbeeldde, en vandaar alle plaatsen daar de verschillende dingen in dat Rijk uitbeeldden, beeldden de rivieren bijgevolg de laatste dingen of de grenzen daar uit, men zie n. 1866, 4116, 4240. De Nijl of de rivier van Egypte beeldde de aan het verstandelijke deel onderworpen zinlijke dingen uit, aldus de wetenschappelijke dingen welke daaruit zijn, want deze zijn de laatsten der geestelijke dingen van het Rijk des Heren. Dat er wordt aangeduid van grens tot grens, komt omdat van Faraó wordt gezegd dat hij staande was aan de rivier; door Faraó immers wordt het natuurlijke in het gemeen aangeduid, n. 5160; iets overzien uit het innerlijke tot aan het laatste toe, wordt uitgebeeld door staan aan het laatste; aldus geschiedt in de geestelijke wereld; en omdat er dan van grens tot grens wordt overzien, wordt dit derhalve met die woorden in den inwendigen zin aangeduid.

5197. En ziet, uit de rivier; dat dit betekent dat in de grens, staat vast uit de betekenis van de rivier, zijnde de grens, waarover vlak boven n. 5196; dat uit de rivier is in de grens, komt omdat zij daar verschenen.

5198. Opklimmende zeven koeien; dat dit betekent de ware dingen van het natuurlijke waren, staat vast uit de betekenis van de koeien, zijnde de ware dingen van het natuurlijke, waarover aanstonds; dat het er zeven waren, komt omdat zeven het heilige betekent, n. 395, 433, 716, en dit getal vandaar heiligheid toevoegt aan de zaak waarover wordt gehandeld, n. 881; de zaak ook waarover hier wordt gehandeld, is heilig; er wordt immers gehandeld over de verdere wedergeboorte van het natuurlijke door de verbinding ervan

met het hemelse van het geestelijke. Dat de koeien of de vaarzen de ware dingen van het natuurlijke beteken, kan hieruit vaststaan dat de ossen en de jonge stieren de goede dingen van het natuurlijke beteken, n. 2180, 2566, 2781, 2830; waar immers in het Woord het manlijke het goede betekent, daar betekent het vrouwelijke het ware, en omgekeerd, waar het manlijke het ware betekent, daar betekent het vrouwelijke het goede; vandaar komt het dat de koe het ware van het natuurlijke betekent, omdat de os het goede ervan betekent. Dat alle beesten, welke dan ook, die in het Woord worden genoemd, aandoeningen beteken, de boze en onnuttige beesten boze aandoeningen, doch de zachtvaardige en nuttige beesten goede aandoeningen, zie men in n. 45, 46, 142, 143, 246, 714, 715, 719, 776, 1823, 2179, 2180, 3218, 3519; de oorzaak dat zij dit beteken, is vanuit de uitbeeldende dingen in de wereld der geesten; wanneer immers in den Hemel sprake is van aandoeningen, zo worden in de wereld der geesten beesten uitgebeeld, welke overeenstemmen met de aandoeningen van dat geslacht waarover het gesprek gaat, hetgeen mij ook meermalen te zien werd gegeven; en enige malen was ik daarover verwonderd vanwaar dit kwam, doch het werd doorvat dat de levens der beesten niet iets anders zijn dan aandoeningen; zij volgen immers hun aandoening vanuit het instinct zonder de rede, en worden zo elk tot zijn nut gedreven; bij deze aandoeningen zonder rede passen geen andere lichaamsvormen dan zodanige als die waarin zij op aarde verschijnen; vandaar komt het dat wanneer het gesprek over de aandoeningen alleen gaat, de laatste vormen ervan eender aan de lichaamsvormen van zulke beesten verschijnen, want die aandoeningen kunnen met geen andere vormen worden bekleed dan met die welke overeenstemmen. Mij zijn eveneens vreemde beesten verschenen welke in de wereld nergens bestaan; zij waren vanuit onbekende aandoeningen, en vanuit gemengde aandoeningen. Vandaar nu komt het dat in het Woord met beesten aandoeningen worden aangeduid, maar wat voor aandoeningen het zijn, blijkt nergens anders uit dan vanuit den inwendigen zin. Dat met de ossen het goede van het natuurlijke wordt aangeduid, zie men in de boven aangehaalde plaatsen; en dat met de koeien de ware dingen van het natuurlijke worden aangeduid, kan vaststaan uit die plaatsen waar zij worden genoemd, zoals bij Jesaja hfdst. xi: 7; Hoschea hfdst. iv: 16; Amos hfdst. iv: 1; voorts eveneens uit het water der afzondering, waarmede men gereinigd moest worden, hetwelk werd bereid uit een *rode koe*, buiten het kamp tot as verbrand, waaraan cederhout, hysop en dubbelgedoopt scharlaken werd toegemengd, Num. xix: 2 tot 11; dit proces geeft, wanneer het door den inwendigen zin wordt ontsloten, te kennen dat met de rode koe het onreine

ware van het natuurlijke wordt aangeduid, hetwelk rein werd gemaakt door de verbranding, voorts eveneens door zulke dingen als worden aangeduid met cederhout, hysop, en dubbelgedoopt scharlaken; het water beeldde vandaar het middel der reiniging uit.

5199. Schoon van aanzien; dat dit betekent welke des geloofs waren, staat vast uit de betekenis van de schoonheid en van het aanzien; de geestelijke schoonheid is de aandoening van het innerlijk ware, en het geestelijk aanzien is het geloof; vandaar wordt met schoon van aanzien de aandoening van het ware des geloofs aangeduid, men zie n. 553, 3080, 3821, 4985. Dat de geestelijke schoonheid de aandoening van het innerlijk ware is, komt daarvandaan wijl het ware de vorm van het goede is; het is het goede zelf hetwelk uit het Goddelijke in den Hemel is, waaruit de Engelen het leven hebben, maar de vorm van hun leven is door de ware dingen die uit dat goede zijn; doch niet het ware des geloofs maakt de schoonheid, maar de aandoening zelf die gelegen is in de ware dingen des geloofs, welke aandoening uit het goede is; met de schoonheid vanuit het ware des geloofs alleen is het gesteld zoals met de schoonheid van een geschilderd of gebeeldhouwd aangezicht, maar met de schoonheid vanuit de aandoening van het ware welke vanuit het goede is, is het gesteld zoals met de schoonheid van een levend aangezicht, beziel uit de hemelse liefde; want zodanig als de liefde of zodanig als de aandoening opblinkt uit den vorm van het aangezicht, zodanig is de schoonheid; vandaar komt het dat de Engelen in een onuitsprekelijke schoonheid verschijnen; uit hun aangezichten blinkt het goede der liefde op door het ware des geloofs, welke niet alleen verschijnen voor het gezicht, maar ook worden doorvat uit de sferen die vanuit hen zijn; de oorzaak dat daaruit de schoonheid is, is deze dat de algehele Hemel de Grootste Mens is en overeenstemt met alle en de afzonderlijke dingen bij den mens; diegene dus die in het goede der liefde en daaruit in het ware des geloofs is, is in den vorm des Hemels, bijgevolg in de schoonheid waarin de Hemel is, waar het Goddelijke uit den Heer het al in allen is. Vandaar komt het eveneens dat zij die in de hel zijn, omdat zij tegen het goede en het ware zijn, van een huiveringwekkende misvormdheid zijn, en dat zij in het licht des Hemels niet zoals mensen, maar zoals monsters verschijnen. Dat het geestelijk aanzien het geloof is, komt omdat aanzien en zien in den inwendigen zin is verstaan, en in een nog innerlijker zin geloof hebben; men zie n. 897, 2150, 2325, 2807, 3863, 3869, 4403 tot 4421.

5200. En vet van vlees; dat dit betekent welke der naastenliefde waren, staat vast uit de betekenis van vet of van de vetheid, zijnde het hemelse en gezegd met betrekking tot het goede dat der liefde en der naastenliefde is, waarover

n. 353; en uit de betekenis van het vlees, zijnde het willijke, levend gemaakt door het goede uit den Heer, waarover n. 148, 149, 780, 999, 3812, 3813, aldus eveneens het goede dat der liefde en der naastenliefde is; hieruit volgt dat met vet van vlees wordt aangeduid welke der naastenliefde waren, wanneer met schoon van aanzien wordt aangeduid welke des geloofs waren; aldus worden de ware dingen van het natuurlijke, welke met de koeien worden aangeduid, beschreven door hun formele en door hun essentiële; de dingen die des geloofs zijn, stellen het formele samen, en de dingen die der naastenliefde zijn, stellen het essentiële samen; dat dit aldus is, verschijnt niet vanuit den zin der letter.

5201. En zij weidden in het rietgras; dat dit het onderricht betekent, staat vast uit de betekenis van weiden, zijnde onderricht worden, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het rietgras of van het wat hogere gras dat bij de rivieren groeit, zijnde de wetenschappelijke dingen welke van den natuurlijke mens zijn. Dat gras of kruid de wetenschappelijke dingen zijn, blijkt duidelijk uit het Woord; dus is weiden in het rietgras onderricht worden in de wetenschappelijke dingen, en door de wetenschappelijke dingen aangaande de ware en de goede dingen; de wetenschappelijke dingen immers zijn de middelen, en zijn als het ware de spiegels waarin zich het beeld der innerlijke dingen vertoont, en in dit beeld, wederom zoals in een beeld, vertonen zich en beelden zich uit de ware en de goede dingen des geloofs, bijgevolg de dingen die des Hemels zijn, en de geestelijke dingen worden genoemd. Maar dit beeld verschijnt, omdat het innerlijk is, aan geen anderen dan aan hen die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn; dit wordt in den echten zin aangeduid met weiden in het rietgras. Dat weiden is onderricht worden, blijkt uit die plaatsen in het Woord waar men daarvan leest, zoals bij Jesaja: “Voorts zal Hij uw zaad waarmede gij het land bezaait, regen geven, en brood van des lands inkomen, en hetzelfde zal vet en rijk zijn; zij zullen te dien dage uw kudden vee *weiden in een brede weide*”, xxx: 23; kudden vee voor hen die in het goede en het ware zijn; weiden in een brede weide voor overvloedig onderricht worden. Bij denzelfde: “Ik heb u gegeven tot een verbond des volks om het land te herstellen, om de verwoeste erfenissen te verdelen; om te zeggen tot de gebondenen: Gaat uit; tot hen die in de duisternis zijn: Wordt ontsluit; *op de wegen zullen zij weiden*, en op alle hellingen zal hun weide zijn”, xlix: 8, 9; daar aangaande de Komst des Heren; op de wegen weiden, staat voor onderricht worden in de ware dingen; dat de wegen de ware dingen zijn, zie men in n. 627, 2333; de weide voor het onderricht zelf. Bij Jeremia: “Wee den herders die de kudde van kleinvee *Mijner weide* verderven en verstrooien; deswege heeft Jehovah, de God Israëls, gezegd tegen de *herders*

die Mijn volk weiden”, xxiii: 1, 2; de herders voor hen die onderrichten, en de kudde van kleinvee voor hen die worden onderricht, n. 343, 3795, aldus weiden voor onderrichten. Omdat het gebruikelijk is geworden om hen die leren herders te noemen, en hen die onderwezen worden kudde van kleinvee, is het eveneens onder de spreekwijzen opgenomen, weiden te zeggen wanneer sprake is van de prediking of van het onderricht vanuit de leer of het Woord; maar dit geschiedt bij wijze van vergelijking, niet echter op aanduidende wijze zoals in het Woord; dat van weiden in het Woord op aanduidende wijze wordt gesproken, is ter oorzaak hiervan dat wanneer in den Hemel sprake is van onderricht en van de leer vanuit het Woord, in de wereld der geesten, waar de geestelijke dingen op natuurlijke wijze verschijnen, voor het gezicht groenende weiden met grassen, kruiden, bloemen, en eveneens met kudden van kleinvee daar worden uitgebeeld; en dit met alle verscheidenheid volgens het hoedanige van het gesprek in den Hemel over het onderricht en de leer. Bij denzelfde: “Ik zal Israël terugbrengen tot zijn habitakel, opdat hij *weide* in Karmel en Baschan, en zijn ziel verzadigd worde in den berg van Efraïm en in Gilead”, I: 19; weiden in Karmel en Baschan voor onderricht worden in de goede dingen des geloofs en der naastenliefde. Bij denzelfde: “Uit de dochter Zions is al haar eer uitgegaan; haar vorsten zijn zoals de herten geworden, zij hebben geen *weide* gevonden”, Klaagl. I: 6. Bij Ezechiël: “*In een goede weide zal Ik ze weiden*, en in de bergen der hoogte Israëls zal hun *kooi* zijn, en zij zullen nederliggen in een *goede kooi*, en *een vette weide zullen zij af weiden* op de bergen Israëls”, xxxiv: 14. Bij Hoschea: “Nu zal Jehovah hen *weiden*, zoals een schaap in de breedte”, iv: 16; weiden in de breedte voor onderrichten in de ware dingen; dat de breedte het ware is, zie men in n. 1613, 3433, 3434, 4482. Bij Micha: “Gij, Bethlechem Efrata, vanuit u zal Mij uitgaan Hij Die een Heerser zal zijn in Israël; Hij zal staan, en zal *weiden* in de sterkte van Jehovah”, v: 1, 3. Bij denzelfde: “*Weid Uw volk* met Uw roede, de kudde van kleinvee Uwer erfenis die alleen woont; *laat ze weiden* in Baschan en Gilead, naar de dagen der eeuw”, vii: 14. Bij Zefanja: “De overblijfselen van Israël zullen *weiden* en rusten, en ook geen die doet verschrikken”, iii: 13. Bij David: “Jehovah is *mijn* Herder, in *grazige weiden* zal Hij mij doen nederliggen, tot wateren der rusten zal Hij mij heenleiden”, Psalm xxiii: 1, 2. Bij denzelfde: “Hij heeft ons gemaakt, en niet wij, Zijn volk en *de kudde van kleinvee Zijner weide*; daarom zijn wij van Hem, Zijn volk en de kudde van kleinvee Zijner weide”, Psalm c: 3. In de Apocalyps: “Het Lam dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hen leiden tot de levende bronnen der wateren”, vii: 17. Bij Johannes: “Ik ben de deur; indien iemand door Mij binnengaat, die

zal gezaligd worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en *weide vinden*”, x: 9. Bij denzelfde: “Jezus zeide tot Petrus: *Weid* Mijn lammeren; en ten tweeden male: *Weid* Mijn schapen; en ten derden male: *Weid* Mijn schapen”, XXI: 15, 16, 17.

5202. En ziet, zeven andere koeien, opklimmende na die uit de rivier; dat dit de valse dingen betekent welke ook van het natuurlijke waren in de grens, staat vast uit de betekenis van de koeien, zijnde de ware dingen van het natuurlijke, waarover vlak boven n. 5198; vandaar komt het dat koeien in den tegenovergestelden zin de valse dingen zijn; de meeste dingen immers in het Woord hebben een tegenovergestelden zin, welke wordt gekend vanuit den echten zin; bijgevolg, omdat de koeien in den echten zin de ware dingen van het natuurlijke zijn, zijn zij in den tegenovergestelden zin de valse dingen van het zelfde geslacht, aldus de valse dingen in het natuurlijke; en uit de betekenis van de rivier, zijnde de grens, waarover ook boven n. 5196, 5197; dat zij in de grens waren, blijkt ook hieruit dat er wordt gezegd dat zij opklommen uit de rivier; van opklimmen immers wordt gesproken met betrekking tot het voortschrijden uit het uiterlijke naar de innerlijke dingen, n. 3084, 4539, 4969. Hoe het hiermede is gesteld, moet worden gezegd, omdat hierover in hetgeen volgt wordt gehandeld. In het voorafgaande hoofdstuk is gehandeld over het uiterlijk natuurlijke, en over de dingen daar die tot de verstandelijke klasse behoorden, en over de dingen die tot de willijke klasse behoorden, en dat gene aangenomen en deze verworpen werden. Die welke tot de verstandelijke klasse behoorden, werden uitgebeeld door den schenker, en die welke tot de willijke klasse behoorden, door den bakker; en omdat de dingen die tot de verstandelijke klasse behoorden, werden aangenomen, werden zij ook ondergeschikt aan het innerlijk natuurlijke; hierover is in het voorafgaande hoofdstuk gehandeld, en dit was het eerste der wedergeboorte van het natuurlijke. In dit hoofdstuk echter wordt gehandeld over den invloed van het hemelse van het geestelijke in die dingen van het natuurlijke welke werden aangehouden, namelijk in die dingen welke van het verstandelijke deel daar waren; deze zijn het die worden aangeduid met de koeien schoon van aanzien en vet van vlees. Maar omdat het natuurlijke ten aanzien van de verstandelijke dingen alleen niet herhoren kan worden, waren er eveneens willijke dingen; in de afzonderlijke dingen immers moet iets vanuit het verstandelijke en tevens vanuit het willijke zijn, opdat het iets zij, en omdat het vorige willijke was verworpen, moet derhalve een nieuw willijke in de plaats ervan invloeden. Dit nieuwe willijke is vanuit het hemelse van het geestelijke, en daarover en over den invloed ervan in het natuurlijke wordt in dit hoofdstuk gehandeld. Hoe het met het natuurlijke in dezen staat

is gesteld, wordt in den inwendigen zin beschreven, namelijk dat de ware dingen daar werden verbannen door de valse dingen, en zo het natuurlijke werd overgelaten aan het hemelse van het geestelijke, welke dingen daarmede worden aangeduid dat de goede koeien werden opgegeten door de boze, en dat de volle aren werden verzwolgen door de ledige, en daarna daarmede dat Jozef voorziening heeft getroffen voor gans Egypte; doch over deze dingen zal, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, meer worden gezegd in hetgeen volgt. Het zijn bovendien zulke dingen die bezwaarlijk in het licht van het menselijk verstand vallen; het zijn immers verborgenheden van de wederverwekking, welke in zich ontelbaar zijn; de mens weet daar nauwelijks enige van; de mens immers die in het goede is, wordt elk ogenblik wedergeboren, van de eerste kindsheid aan tot het laatste van zijn leven in de wereld, en daarna tot in het eeuwige, niet alleen ten aanzien van de innerlijke dingen, maar ook ten aanzien van de uiterlijke dingen; en dit door verbazingwekkende processen; deze zijn het welke voor het merendeel de engelijke wijsheid uitmaken, en dat deze onuitsprekelijk is, en zulke dingen bevat die het oor niet gehoord en het oog niet gezien heeft, en die ook nooit in de denking van den mens zijn opgekomen, is bekend. De inwendige zin des Woords handelt over zulke dingen, aldus is hij geëvenredigd aan de engelijke wijsheid, en deze zin wordt, wanneer hij daaruit in den zin der letter invloeit, geëvenredigd aan de menselijke wijsheid, en doet vandaar op verborgen wijze diegenen aan die vanuit het goede in het verlangen zijn om de ware dingen vanuit het Woord te weten.

5203. Boos van aanzien; dat dit betekent welke niet des geloofs waren, staat vast uit de betekenis van schoon van aanzien, zijnde die welke des geloofs waren, waarover vlak boven n. 5199; vandaar zijn hier boos van aanzien die welke niet des geloofs waren.

5204. En schraal van vlees; dat dit betekent noch der naastenliefde, staat vast uit de betekenis van vet van vlees, zijnde die welke der naastenliefde zijn, waarover ook boven n. 5200; vandaar zijn hier schraal van vlees die welke niet der naastenliefde zijn, want zij zijn in het tegenovergestelde.

5205. En zij stonden bij de koeien op den oever der rivier; dat dit betekent dat zij in de grenzen waren waar de ware dingen waren, staat vast uit de betekenis van staan bij op den oever der rivier, zijnde in de grenzen; dat de rivier de grens is, zie men in n. 5196, 5197; en uit de betekenis van de koeien, zijnde de ware dingen van het natuurlijke, waarover boven n. 5198. Hoe het met deze dingen is gesteld, namelijk dat de valse dingen stonden in de grenzen waar de ware dingen waren, zal uit hetgeen volgt blijken, in het bijzonder waar het tot

ontvouwing komt van dat wat in den inwendigen zin wordt aangeduid met den honger van zeven jaren in het land van Egypte, welke werd voorzeggd en werd aangeduid met de zeven koeien boos van aanzien en schraal van vlees, voorts met de zeven aren schraal en verzengd door den oostenwind.

5206. En de koeien boos van aanzien en schraal van vlees aten; dat dit betekent dat de valse dingen welke niet des geloofs en niet der naastenliefde waren, verbanden, staat vast uit de betekenis van eten, zijnde verteren, waarover n. 5149, 5157, hier echter verbannen, omdat de ware dingen die in het natuurlijke waren, voordat zij door het hemelse van het geestelijke waren levend gemaakt en bijgevolg wederverwekt, als het ware verbannen waren door de valse dingen; uit de betekenis van de koeien boos van aanzien, zijnde die welke niet des geloofs waren, waarover vlak boven n. 5203; en uit de betekenis van schraal van vlees, zijnde die welke niet der naastenliefde waren, waarover eveneens boven n. 5204.

5207. De zeven koeien, schoon van aanzien en vet; dat dit de ware dingen van het natuurlijke betekent welke des geloofs en der naastenliefde waren, staat vast uit de betekenis van de koeien, zijnde de ware dingen van het natuurlijke, waarover boven n. 5198; uit de betekenis van schoon van aanzien, zijnde die welke des geloofs waren, waarover n. 5199; en uit de betekenis van vet, zijnde die welke der naastenliefde waren, waarover n. 5200. Wat de zaak zelf aangaat, namelijk dat de ware dingen werden verbannen uit het natuurlijke door de valse dingen in de grenzen, moet men weten dat dit geschiedt in den aanvang in elke wederverwekking; de ware dingen immers die in den aanvang bij den mens worden ingeboezemd, zijn weliswaar in zich ware dingen, maar zij zijn bij hem niet ware dingen voordat het goede daaraan is toegevoegd; het toegevoegde goede maakt dat de ware dingen ware dingen zijn; het goede is het wezenlijke, en de ware dingen zijn de formele dingen ervan; weswege in den aanvang valse dingen dicht bij de ware dingen zijn, of in de grenzen waar de ware dingen zijn, ook valse dingen zijn; maar naar gelang het goede met de ware dingen wordt verbonden, vluchten de valse dingen weg. Hiermede is het eveneens werkelijk aldus gesteld in het andere leven; daar richt zich de sfeer van het valse naar de ware dingen volgens den invloed van het goede in de ware dingen; wanneer slechts weinig van het goede invloeit, is de sfeer van het valse nabij; wanneer meer van het goede invloeit, verwijdert zich de sfeer van het valse; en wanneer het goede geheel en al is toegevoegd aan de ware dingen, dan wordt de sfeer van het valse eveneens geheel en al verstrooid. Wanneer de sfeer van het valse nabij is, zoals, gelijk gezegd, in den aanvang geschiedt, dan worden de ware dingen als het ware verbannen, maar zij worden ondertussen

in het innerlijke opgeborgen, en daar worden zij met het goede gevuld, en van daar achtereenvolgens teruggezonden. Dit is het wat wordt aangeduid met de zeven koeien en de zeven aren, en in hetgeen volgt met de zeven jaren van den overvloed der opbrengst en met de zeven jaren van honger. Maar wie niets weet aangaande de wederverwekking en wie niets weet aangaande den inwendigen staat van den mens, vat deze dingen niet.

5208. En Faraó ontwaakte; dat dit den staat van verlichting betekent, staat vast uit de betekenis van ontwaken, zijnde verlicht worden, waarover n. 3715; en uit de uitbeelding van Faraó, zijnde het natuurlijke, waarover eerder; waaruit blijkt dat met Faraó ontwaakte de staat van verlichting in het natuurlijke wordt aangeduid. Onder de verlichting wordt hier de gemene verlichting verstaan uit het hemelse van het geestelijke, aldus uit het innerlijke. De verlichting die komt of invloeit uit het innerlijke is een gemene in het lagere, maar wordt geleidelijk minder gemeen, en ten slotte een bijzondere naarmate de ware dingen vanuit het goede daar worden ingeboezemd; elk ware vanuit het goede immers geeft licht en verlicht eveneens. Vandaar nu komt het dat vlak boven in n. 5206 is gezegd dat de ware dingen vanuit het natuurlijke waren verbannen, hetgeen te dien einde geschiedt opdat het natuurlijke op gemene wijze verlicht worde uit het innerlijke, en opdat daarna in de gemene verlichting of in het gemene licht de ware dingen daar in hun orde worden teruggeplaatst; vandaar wordt het natuurlijke op bijzondere wijze verlicht. De overeenstemming tussen het geestelijke en het natuurlijke bij den mens, of tussen het inwendige en het uitwendige van hem, geschiedt op deze wijze; de ware dingen immers worden eerst verworven; daarna worden die ware dingen als het ware verbannen, doch zij worden niet verbannen maar opgeborgen, en dan wordt het lagere uit het hogere of het uiterlijke uit het innerlijke op gemene wijze verlicht, en in dat licht worden de ware dingen in hun orde teruggeplaatst; vandaar worden daar alle ware dingen de beelden van hun gemene, en stemmen zij overeen. Ook gaat in alle en de afzonderlijke dingen die ontstaan, niet slechts in de geestelijke, maar ook in de natuurlijke wereld, het gemene vooraf, en daarna worden daarin achtereenvolgens de minder gemene en ten slotte de bijzondere dingen gelast; zonder een dergelijke inlassing of invoeging zou hoegenaamd niets vastblijven, want al wat niet in enig gemene is, en niet van enig gemene afhangt, wordt verstrooid; men zie n. 917, 3057, 4269, 4325 einde, 4329 midden, 4345, 4383.

5209. Vers 5, 6, 7. *En hij viel in slaap, en hij droomde andermaal; en ziet, zeven aren opklimmende in één halm, vet en goed. En ziet, zeven aren, schraal en verzengd van den oostenwind, uitspruitende na dezelve. En de schrale aren*

verslonden de zeven vette en volle aren; en Farao ontwaakte, en ziet, een droom.

En hij viel in slaap, betekent een duisteren staat; en hij droomde andermaal, betekent hetgeen waarin voorzien was; en ziet, zeven aren opklimmende in één halm, betekent de wetenschappelijke dingen welke van het natuurlijke zijn, verbonden; vet en goed, betekent waaraan de dingen die des geloofs en der naastenliefde zijn, konden worden ingepast; en ziet, zeven schrale aren, betekent de wetenschappelijke dingen van geen nut; en verzengd van den oostenwind, betekent vol begeerten; uitspruitende na dezelve, betekent daarnaast verschijnende; en de schrale aren verslonden de zeven vette en volle aren, betekent dat de wetenschappelijke dingen van geen nut de goede wetenschappelijke dingen verbanden; en Farao ontwaakte, betekent den gemenen staat van verlichting; en ziet, een droom, betekent in dat duistere.

5210. En hij viel in slaap; dat dit een duisteren staat betekent, staat vast uit de betekenis van slapen, zijnde een duistere staat; ook is de slaap in den geestelijken zin niet iets anders, zoals het wakker zijn ook niet iets anders is dan een heldere staat; er is immers een geestelijke slaap, wanneer de ware dingen in het duister zijn, en een geestelijk wakker zijn, wanneer de ware dingen in de klaarte zijn: voor zoveel zijn de geesten ook wakker, en omgekeerd in slaap; daaruit blijkt dat in slaap vallen de duistere staat is.

5211. En hij droomde andermaal; dat dit betekent hetgeen waarin voorzien was, staat vast uit de betekenis van dromen, zijnde hetgeen waarin voorzien is, waarover n. 5195.

5212. En ziet, zeven aren opklimmende in één halm; dat dit betekent de wetenschappelijke dingen welke van het natuurlijke zijn, verbonden, staat vast uit de betekenis van aren of halmspitsen, zijnde de wetenschappelijke dingen van het natuurlijke, waarover aanstonds; en uit de betekenis van in één halm, zijnde verbonden; de dingen immers die in één halm zijn, zijn naar den oorsprong verbonden. Dat aren of halmspitsen de wetenschappelijke dingen betekenen, komt omdat het koren het goede van het natuurlijke betekent, n. 3580; de wetenschappelijke dingen immers zijn de samenhouders van het goede van het natuurlijke, zoals de aren het zijn van het koren; in het algemeen immers zijn alle ware dingen de vaten van het goede, aldus eveneens de wetenschappelijke dingen, want deze zijn de laagste ware dingen; de laagste ware dingen of de ware dingen van het uiterlijk natuurlijke worden wetenschappelijke dingen genoemd, omdat zij in het natuurlijk of uitwendig geheugen van den mens zijn, en omdat zij voor het merendeel deel hebben aan het licht van de wereld, en vandaar voor de anderen vóórgebracht en uitgebeeld kunnen worden door vormen van woorden, of door ideeën in

woorden gevormd door zulke dingen als van de wereld en haar licht zijn; de dingen echter die in het innerlijk geheugen zijn, worden niet wetenschappelijke dingen maar ware dingen genoemd voor zover zij deel hebben aan het licht des Hemels; ook zijn zij niet verstaanbaar dan door dat licht en kunnen zij niet geuit worden dan door de vormen van woorden, of door ideeën in woorden, gevormd door zulke dingen als van den Hemel en zijn licht zijn. De wetenschappelijke dingen die hier met de aren of halmspitsen worden aangeduid, zijn de wetenschappelijke dingen der Kerk, waarover men zie n. 4749, 4844, 4964, 4965. Dat er twee dromen waren, de ene aangaande de zeven koeien, de andere aangaande de zeven aren, kwam omdat in den inwendigen zin wordt gehandeld over het ene en het andere natuurlijke, het innerlijke en het uiterlijke, en in hetgeen volgt over de wedergeboorte van het ene en het andere; met de zeven koeien werden de dingen aangeduid die van het innerlijk natuurlijke zijn, en de ware dingen van het natuurlijke zijn genaamd, n. 5198, en met de zeven aren de ware dingen van het uiterlijk natuurlijke, en zij worden de wetenschappelijke dingen genaamd. De innerlijke en de uiterlijke wetenschappelijke dingen worden aangeduid met de aren der rivier de Eufraat tot aan de rivier van Egypte, bij Jesaja: “Het zal verder te dien dage geschieden, Jehovah zal afschudden *van de aar der rivier tot aan de rivier van Egypte*, en gij zult verzameld worden, de een tot den ander, gij zonen Israëls; het zal verder te dien dage geschieden, een grote bazuin zal geblazen worden, en diegenen zullen komen die verloren zijn gegaan in het land van Aschur, en de uitgedrevenen in het land van Egypte, en zij zullen zich nederbuigen voor Jehovah in den berg der heiligheid, in Hierosolyma”, xxvii: 12, 13; die verloren zijn gegaan in het land van Aschur voor de innerlijke ware dingen, en de uitgedrevenen in het land van Egypte voor de uiterlijke ware dingen of de wetenschappelijke dingen. De vergelijking met het gras, de aar, het koren, sluit eveneens de wedergeboorte van den mens in door de wetenschappelijke dingen, de ware dingen des geloofs, en de goede dingen der naastenliefde, bij Markus: “Jesus zeide: Alzo is het met het koninkrijk Gods gesteld gelijk of een mens het zaad op de aarde uitwerpt; daarna slaapt hij, en staat op nacht en dag, maar het zaad spruit uit en groeit, terwijl hij zelf het niet weet; de aarde immers draagt van zelf vrucht, eerst het *gras*, daarna de *aar*, en daarna *het koren in de aar*; wanneer echter de vrucht zal voortgebracht zijn, zal hij terstond de sikkel daarin zenden, omdat de oogst daar is”, iv: 26, 27, 28, 29; het koninkrijk Gods hetwelk met het gras, de aar, en het koren wordt vergeleken, is de Hemel bij den mens door de wederverwekking; hij immers die is wederverwekt, heeft het koninkrijk

Gods in zich, en wordt in beeld het koninkrijk Gods of de Hemel; het gras is het eerste wetenschappelijke, de aar is daaruit het wetenschappelijke van het ware; het koren is daaruit het goede. Ook de wetten die werden gegeven betreffende *de nalezingen der korenaren*, Levit. XIX: 9; hfdst. XXIII: 22, voorts betreffende de vrijheid tot het *afplukken van de aren* uit het staande koren van den metgezel, Deut. XXIII: 25, en eveneens betreffende het niet mogen eten van brood, *gerooste aren*, noch *groene aren* voordat zij de gave Gods gebracht hadden, Levit. XXIII: 14, beeldden zulke dingen uit als met de aren worden aangeduid.

5213. Vet en goed; dat dit betekent waaraan de dingen die des geloofs en der naastenliefde zijn, konden worden ingepast, staat vast uit de betekenis van vet wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot de wetenschappelijke dingen, welke door de aren worden aangeduid, zijnde de dingen die ontvankelijk zijn voor het goede des geloofs, bijgevolg waaraan de dingen die des geloofs zijn, kunnen worden ingepast; de wetenschappelijke dingen immers zijn vaten, en wanneer in verband daarmee van vettigheid wordt gesproken, zo wordt de geschiktheid aangeduid om zulke dingen op te nemen die des geloofs vanuit de naastenliefde zijn; en uit de betekenis van goed wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot de wetenschappelijke dingen welke door de aren worden aangeduid, zijnde ontvankelijk voor het goede der naastenliefde, bijgevolg voor de dingen waaraan de dingen die der naastenliefde zijn, kunnen worden ingepast. Dat vet betrekking heeft op de dingen die des geloofs zijn, en goed op de dingen die der naastenliefde zijn, komt voort uit de gewoonte die overal in het Woord wordt in acht genomen; wanneer immers een tweetal adjectieven op één zaak wordt toegepast, behelst daar het ene de dingen die des geloofs zijn, en het andere de dingen die der naastenliefde zijn, en dit ter wille van het huwelijk van het ware en van het goede in de afzonderlijke dingen des Woords, n. 683, 793, 801, 2173, 2516, 2712, 4138 einde, 5138. Dat vet de dingen betekent die des geloofs zijn, en goed de dingen die der naastenliefde zijn, blijkt ook uit de parallel-plaatsen die voorafgaan aangaande de koeien, n. 5199, 5200. De wetenschappelijke dingen waaraan de dingen kunnen worden ingepast die des geloofs en der naastenliefde zijn, zijn er zeer vele, zoals alle wetenschappelijke dingen der Kerk, welke door Egypte in den goeden zin worden aangeduid, waarover n. 4749, 4844, 4964, 4965; bijgevolg alle wetenschappelijke dingen die ware dingen zijn aangaande de overeenstemmingen, aangaande de uitbeeldende dingen, aangaande de aanduidende dingen, aangaande den invloed, aangaande de orde, aangaande het inzicht en de wijsheid, aangaande de aandoeningen, ja zelfs alle ware

dingen van de innerlijke en de uiterlijke natuur, zowel de zichtbare als de onzichtbare, omdat deze overeenstemmen met de geestelijke ware dingen.

5214. En ziet, zeven schrale aren; dat dit de wetenschappelijke dingen van geen nut betekent, staat vast uit de betekenis van de aren, zijnde de wetenschappelijke dingen, waarover boven n. 5212; en uit de betekenis van schraal, zijnde die welke van geen nut zijn; schraal immers wordt tegenovergesteld aan vol, en vol wordt gezegd van dat waarin nut is, of, wat het zelfde is, waarin het goede is; al het goede immers is des nuts; deswege is schraal datgene wat van geen nut is. De wetenschappelijke dingen van geen nut zijn die welke geen ander doel hebben dan roem en wellust; die doeleinden zijn van geen nut, omdat zij den naaste niet baten.

5215. En verzengd van den oostenwind; dat dit betekent vol begeerten, staat vast uit de betekenis van verzengd worden van den oostenwind, zijnde verteerd worden door het vuur der begeerten; de oostenwind immers en het oosten in den echten zin is de liefde tot den Heer, en de liefde jegens den naaste, n. 101, 1250, 3249, 3708, 3762; vandaar zijn zij in den tegenovergestellten zin de liefde van zich en de liefde van de wereld, bijgevolg de begerigheden en de begeerten, want deze zijn van die liefden; met betrekking tot deze wordt van vuur gesproken, om de oorzaak waarover in n. 5071 is gehandeld, bijgevolg van verzengd worden. Er zijn immers twee oorsprongen van de warmte, zoals er eveneens twee oorsprongen van het licht zijn; de ene oorsprong van de warmte is vanuit de zon der wereld, de andere oorsprong van de warmte is vanuit de Zon des Hemels, die de Heer is; dat de zon der wereld warmte uitgiet in haar wereld en in alle dingen, die daar zijn, is bekend; dat de Zon des Hemels echter warmte in den algehelen Hemel ingiet, is niet aldus bekend; doch nochtans kan het bekend zijn indien men slechts nadenkt over de warmte welke inwendig in den mens is, en niets gemeen heeft met de warmte der wereld, dat is, over de warmte die de levenswarmte wordt genoemd; daaruit kan men weten dat deze warmte van een anderen aard is dan de warmte der wereld, namelijk dat gene levend is, deze echter in het geheel niet levend, en dat gene warmte, omdat zij levend is, de innerlijke dingen van den mens ontsteekt, namelijk diens wil en verstand, en dat zij het hem geeft te verlangen en lief te hebben, voorts aangedaan te worden; vandaar eveneens zijn de verlangens, de liefden, de aandoeningen geestelijke warmten, en worden zij eveneens aldus genoemd; dat zij warmten zijn, blijkt ook duidelijk; vanuit de levende lichamen immers ademt van alle zijden warmte uit, ook in de grootste koude; en eveneens wanneer de verlangens en de aandoeningen, dat is, de liefden, groeien, wordt dan het lichaam in den zelfden graad

warm. Het is deze warmte welke in het Woord wordt verstaan onder hitte, vuur, vlam, en het is in den echten zin de hemelse en de geestelijke liefde, doch in tegenovergestelden zin de lichamelijke en de aardse liefde; daaruit kan vaststaan dat hier met verzengd van den oostenwind wordt aangeduid verteerd door het vuur der begeerten, en wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot de wetenschappelijke dingen, welke de schrale aren zijn, dat wordt aangeduid dat zij vol begeerten zijn. Dat met den oostenwind of den wind van het oosten de dingen worden aangeduid die van de begeerten en daaruit van de fantasiën zijn, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar hij wordt genoemd, zoals bij David: “Hij deed den *oostenwind* voorttrekken in de hemelen, en Hij bracht den zuidenwind voort door Zijn kracht, en Hij deed op hen nederregenen vlees zoals stof, zoals zand der zee den gevleugelden vogels”, Psalm LXXVIII: 26, 27; dat met het vlees dat die wind aanvoerde, de begerigheden werden aangeduid, en met den gevleugelden vogel de fantasie daaruit, blijkt bij Mozes, Num. XI: 31 tot 35, dat de naam van die plaats waar de plaag van het volk voorviel vanwege het eten van het vlees werd genoemd de graven der *begerigheid*, omdat zij daar het volk begroeven, *hen die begerig waren geweest*. Bij Ezechiël: “Ziet, zal de geplante wijnstok gedijen; zal hij niet, wanneer de *oostelijke wind* (oostenwind) hem zal hebben aangeroerd, *al uitdrogende uitdrogen*; op de bedden van zijn spruiten zal hij uitdrogen”, XVII: 10; en bij denzelfde: “De wijnstok werd in toorn uitgerukt, hij werd ter aarde geworpen, en *de wind van het oosten* heeft zijn vrucht *verdord*; elke roede zijner sterkte, zij zijn afgebroken en zijn *uitgedroogd*; het vuur heeft elkeen verteerd, een *vuur* immers is uitgegaan vanuit een roede zijner takken, het heeft zijn vrucht verteerd, zodat in hem geen roede der sterkte is, een scepter om te heersen”, XIX: 12, 14; aldaar staat de oostelijke wind of de oostenwind voor de dingen die der begeerten zijn. Bij Jesaja: “Hij heeft nagedacht over *Zijn harden wind*, in den dag des oostenwind”, XXVII: 8. Bij Hoschea: “De *oostenwind* zal komen, de wind van Jehovah, opstekende uit de woestijn, en zijn springader zal *uitdrogen*, en zijn bron zal *verdrogen*; diezelve zal den schat van alle vat des verlangens roven”, XIII: 15; daar eveneens staat de wind van het oosten of de oostenwind voor de dingen die der begeerten zijn. Desgelijks bij Jeremia: “Zoals een *oostelijke wind* zal Ik hen verstrooien voor den vijand”, XVIII: 17. Bij David: “Door den *oostelijken wind* zult Gij de schepen van Tharschisch verbreken”, Psalm XLVIII: 8. Bij Jesaja: “Gij hebt Uw volk, het huis van Jakob, verlaten, omdat zij zijn vervuld met *oostenwind*, en de guichelaars zijn Filistijnen”, II: 6. Bij Hoschea: “Efraïm is weidende den wind, en hij achtervolgt den oostenwind, elken dag vermenigvuldigt hij

leugen en verwoesting”, XII: 2: de wind staat hier voor de fantasieën, en de oostenwind voor de begeerten. Iets eenders wordt ook in den inwendigen zin verstaan onder den *oostelijken wind* waardoor “sprinkhanen werden voortgebracht, en waardoor de sprinkhanen in de zee werden geworpen”, Exod. x: 13, 19, en eveneens waardoor “de wateren van de zee Suph werden verdeeld”, Exod. XIV: 21.

5216. Uitspruitende na dezelve; dat dit betekent daarnaast verschijnende, staat vast uit de betekenis van uitspruiten hier, zijnde verschijnen; en uit de betekenis van na deze, zijnde daarnaast, of in de grens, zoals werd aangeduid met de boze en schrale koeien opklimmende *na dezelve*, namelijk na de schone en vette koeien, n. 5202; dat na deze is daarnaast, komt omdat *na* het opvolgende van den tijd is; en in de geestelijke wereld, bijgevolg in den geestelijken zin, is er geen begrip van tijd, maar in plaats daarvan iets zodanigs van staat als daarmede overeenstemt.

5217. En de schrale aren verslonden de zeven vette en volle aren; dat dit betekent dat de wetenschappelijke dingen van geen nut de goede wetenschappelijke dingen verbanden, staat vast uit de betekenis van de schrale aren, zijnde de wetenschappelijke dingen van geen nut, waarover boven n. 5214; uit de betekenis van de vette en volle aren, zijnde de wetenschappelijke dingen waaraan de dingen die des geloofs en der naastenliefde zijn, kunnen worden ingepast, waarover n. 5213, bijgevolg de goede wetenschappelijke dingen; en uit de betekenis van verslinden, zijnde verbannen, eender als eten, zoals van de koeien wordt gezegd boven in n. 5206. Dat de goede wetenschappelijke dingen worden verbannen door de wetenschappelijke dingen van geen nut, of de ware dingen door de valse dingen, zie men in n. 5207. Aldus is het eveneens in de geestelijke wereld gesteld, waar de valse dingen zijn, daar kunnen de ware dingen niet blijven bestaan, en omgekeerd, waar de ware dingen zijn, daar kunnen de valse dingen niet blijven bestaan, want het ene verbant het andere; zij zijn immers tegenovergesteld. De oorzaak hiervan is deze dat de valse dingen vanuit de hel zijn, en de ware dingen vanuit den Hemel zijn. Het schijnt somtijds alsof de valse dingen en de ware dingen in één subject zijn, doch het zijn niet valse dingen die daar aan de ware dingen zijn tegenovergesteld, maar het zijn die welke daaraan worden vergezelschap door aanplooiingen; een subject waar ware dingen en tevens valse dingen, welke tegenovergesteld zijn, blijven bestaan, wordt lauw genoemd, en een subject waarin valse dingen en ware dingen zijn vermengd, wordt profaan genoemd.

5218. En Farao ontwaakte; dat dit den gemenen staat van verlichting betekent, staat vast uit hetgeen boven n. 5208 is ontvouwd, waar de zelfde woorden staan.

5219. En ziet, een droom; dat dit betekent in dat duistere, staat vast uit de betekenis van den droom, zijnde de duistere staat, waarover n. 1838, 2514, 2528, 5210. Er wordt gezegd het duistere, omdat de ware dingen waren verbannen; waar immers de ware dingen niet zijn daar is het duister, immers, het licht des Hemels vloeit alleen in de ware dingen in, want het licht des Hemels is het Goddelijk Ware uit den Heer; vandaar zijn de ware dingen bij de Engelen en bij de geesten, en eveneens bij de mensen, hulpaanbrengende lichten, maar zij hebben hun licht uit het Goddelijk Ware door het goede in de ware dingen; indien immers de ware dingen niet vanuit het goede zijn, dat is, indien de ware dingen het goede niet in zich hebben, kunnen zij niet enig licht opnemen uit het Goddelijke; door het goede nemen zij het op; het goede immers is zoals een vuur of een vlam, en de ware dingen zijn zoals de lichten daaruit. Ook de ware dingen zonder het goede geven in het andere leven licht, maar zij lichten met een winterlicht, welk licht dikke duisternis wordt bij het licht des Hemels. Hieruit kan vaststaan wat hier onder het duistere wordt verstaan, namelijk de staat van het natuurlijke wanneer de goede wetenschappelijke dingen door de wetenschappelijke dingen van geen nut zijn verbannen; het is zulk een duistere hetwelk op gemene wijze verlicht kan worden, n. 5208, 5218; doch het duistere vanuit valse dingen kan dit geenszins, de valse dingen immers zijn even zovele duisterheden, welke het licht des Hemels uitblussen, en vandaar een duistere maken hetwelk niet verlicht kan worden vooraleer de valse dingen verwijderd zijn.

5220. Vers 8. *En het geschiedde in den morgenstond, zijn geest was beroerd, en hij zond en hij riep al de magiërs van Egypte, en al deszelfs wijzen; en Farao vertelde hun zijn droom, en niemand die deze dingen uitlegde aan Farao.* En het geschiedde in den morgenstond, betekent in dien nieuwen staat; zijn geest was beroerd, betekent de verwarring; en hij zond en hij riep al de magiërs van Egypte en al deszelfs wijzen, betekent bij het raadplegen van de innerlijke, voorts van de uiterlijke wetenschappelijke dingen; en Farao vertelde hun den droom, betekent aangaande de toekomstige dingen; en niemand die deze dingen uitlegde aan Farao, betekent dat men niet wist wat gebeuren zou.

5221. En het geschiedde in den morgenstond; dat dit betekent in dien nieuwen staat, staat vast uit de betekenis van het geschiedde of het was, insluitende het nieuwe, waarover n. 4979, 4987; en uit de betekenis van den morgenstond of den morgen, zijnde de staat van verlichting, waarover n. 3458, 3723; deze

staat is die nieuwe welke wordt bedoeld, waarover men zie vlak boven n. 5218; hier wordt over dien staat en het hoedanige ervan gehandeld, namelijk dat daarin een verwarring was ter oorzaak van het duistere aangaande de dingen die gebeuren zouden; maar aangaande het hoedanige van dien staat kan nauwelijks iemand iets weten, tenzij hij in de geestelijke sfeer is en dan tevens in de opmerkzaamheid voor de dingen die van binnen worden volvoerd; anders kan hij zelfs niet weten wat het is op gemene wijze verlicht te worden, en op bijzondere wijze verlicht te worden, en zelfs niet wat het is verlicht te worden, te minder dat er in een gemenen staat van verlichting aanvankelijk verwarring is, en dat er niet eerder kalmte is dan wanneer de ware dingen vanuit het goede zijn nedergelegd in hun orde. Hoe het hiermede is gesteld wordt helder doorvat door de Engelen en ook door de goede geesten, omdat dezen in de geestelijke sfeer zijn; in zulke dingen wijs zijn en zulke dingen denken is voor hen een verrukking, doch voor den mens, die in de natuurlijke sfeer is, en te meer voor hem die in de zinlijke sfeer is, en nog meer voor hem die in een grofzinlijke sfeer is vanwege de lichamelijke en de aardse dingen, zijn zulke dingen vervelend.

5222. Zijn geest was beroerd; dat dit de verwarring betekent, staat vast uit de betekenis van in den geest beroerd worden, zijnde verward worden. Onder den geest wordt hier zoals eveneens somtijds elders in het Woord, de innerlijke andoening en denking verstaan, welke eveneens van des mensen geest zijn. De Ouden noemden die dingen den geest, maar onder den geest in het bijzonder verstonden zij den innerlijken mens die na den dood van het lichaam zal leven; doch heden ten dage wordt onder den geest waar daarvan in zulk een zin wordt gelezen, alleen het denkvermogen verstaan, en dit zonder een ander subject dan het lichaam waarin het moet zijn, ter oorzaak hiervan dat men niet langer gelooft dat de innerlijke mens de mens zelf is, maar dat de innerlijke mens, die gemeenlijk de ziel of de geest wordt genoemd, slechts een denking is zonder een daaraan geëvenredigd subject, bijgevolg dat hij, omdat de denking zonder een subject is waarin zij is, na den dood van het lichaam zal worden verstrooid zoals iets aetherisch of vlamig. Iets zodanigs wordt heden ten dage onder den geest verstaan, zoals wanneer wordt gezegd beroerd worden in den geest, bedroefd worden in den geest, verblijd worden in den geest, juichen in den geest, terwijl het toch de innerlijke mens zelf is die geest wordt genoemd, die beroerd, bedroefd, verblijd wordt, juicht, en deze is de mens in een geheel en al menselijken vorm, maar onzichtbaar voor de ogen van het lichaam, en bij deze is de denking.

5223. En hij zond en hij riep al de magiërs van Egypte en al deszelfs wijzen; dat dit betekent bij het raadplegen van de innerlijke, voorts van de uiterlijke wetenschappelijke dingen, staat vast uit de betekenis van de magiërs, zijnde in den goeden zin de innerlijke wetenschappelijke dingen, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de wijzen, zijnde de uiterlijke wetenschappelijke dingen, waarover ook aanstonds. Dat met de magiërs en de wijzen van Egypte de wetenschappelijke dingen worden aangeduid, komt omdat Egypte onder die koninkrijken is geweest waar de uitbeeldende Oude Kerk was, n. 1238, 2385; maar in Egypte werden voornamelijk de wetenschappelijke dingen dier Kerk beoefend welke betrekking hadden op de overeenstemmingen, op de uitbeeldende en aanduidende dingen, door welke wetenschappelijke dingen de dingen werden ontvouwd die geschreven waren in de Boeken der Kerk, en die in hun heiligen eredienst gedaan werden, n. 4749, 4964, 4966; vandaar bleef het gehandhaafd dat met Egypte in het algemeen de wetenschappelijke dingen werden aangeduid, n. 1164, 1165, 1186, 1462 en eveneens met Farao, den koning ervan. De voorgangers bij hen, die in deze wetenschappelijke dingen bedreven waren en ze leerden, werden magiërs en wijzen genoemd; diegenen die in de mystieke wetenschappelijke dingen bedreven waren, werden magiërs genoemd, diegenen die in de niet-mystieke wetenschappelijke dingen bedreven waren, wijzen, bijgevolg zij die in de innerlijke wetenschappelijke dingen bedreven waren, magiërs, en zij die het in de uiterlijke wetenschappelijke dingen waren, wijzen. Vandaar komt het dat met hen zulke dingen in het Woord worden aangeduid. Doch nadat zij de innerlijke wetenschappelijke dingen der Kerk begonnen te misbruiken, en die in magische dingen te verkeren, begon men met Egypte eveneens het wetenschappelijke aan te duiden dat verdraait, en desgelijks met de magiërs van Egypte en deszelfs wijzen. De magiërs van dien tijd kenden zulke dingen die van de geestelijke wereld zijn; zij leerden die vanuit de overeenstemmingen en de uitbeeldende dingen der Kerk; deswege hadden ook velen van hen gemeenschap met de geesten, en daaruit leerden zij bedriegelijke kunsten, waardoor zij magische wonderen deden; maar zij die wijzen werden geheten, bekommerden zich niet om zulke dingen, doch losten raadselachtige dingen op, en leerden de oorzaken der natuurlijke dingen; in zulke dingen bestond voornamelijk de wijsheid van dien tijd, en zulke dingen meester zijn werd wijsheid genoemd, zoals kan vaststaan uit hetgeen aangaande Schelomo wordt vermeld in het eerste Boek der Koningen: “*De wijsheid van Schelomo* was vermenigvuldigd boven *de wijsheid* van alle zonen van het oosten, en boven alle *wijsheid der Egyptenaren*, dermate dat hij *wijzer* was dan alle mensen, dan

Ethan, de Esrachiet, en Heman, en Kalkol, en Darda, de zonen van Machol; hij sprak drie duizend *spreuken*, en zijn lied was vijf en duizend. Bovendien sprak hij over de houten, van de cederbomen die in den Libanon zijn, tot aan de hysop toe die uit den wand uitgaat; hij sprak ook van het beest, en van den vogel, en van het kruipende dier, en van de vissen. Derhalve kwamen er uit alle volken om te horen de *wijsheid* van Schelomo, van met alle koningen der aarde, die van *zijn wijsheid* hadden gehoord”, iv: 30, 31, 32, 33, 34; en uit hetgeen over de koningin van Scheba wordt vermeld in hetzelfde Boek: “dat zij kwam om hem met *raadselen* te verzoeken, en Schelomo gaf haar al haar woorden te kennen; geen woord was er verborgen voor den koning dat hij haar niet kon te kennen geven”. x: 1 en vervolg. Daaruit blijkt wat in dien tijd wijsheid werd geheten, en wie niet alleen in Egypte, maar ook elders, zoals in Syrië, Arabië, Babel, wijzen werden genoemd: maar in den inwendigen zin wordt met de Egyptische wijsheid niet iets anders aangeduid dan de wetenschap der natuurlijke dingen, en met de magie de wetenschap der geestelijke dingen, aldus met de wijzen de uiterlijke wetenschappelijke dingen, en met de magiërs de innerlijke wetenschappelijke dingen, en met Egypte de wetenschap in het algemeen, n. 1164, 1165, 1186, 1462, 4749, 4964, 4966. Onder Egypte en deszelfs wijzen werd niet iets anders verstaan bij Jesaja: “Dwazen zijn de vorsten van Zoan, de raad der *wijze raadgevers van Farao* is afgestompt; hoe wordt tot Farao gezegd: *Ik ben de zoon der wijzen*, de zoon der koningen der oudheid; waar zijn nu uwe wijzen”, xix: 11, 12. Dat diegenen *magiërs* werden geheten die in de wetenschap der geestelijke dingen waren, en vandaar eveneens in onthullingen, staat vast uit de *magiërs* die uit de oostelijke streken naar Hierosolyma kwamen, vragende waar de geboren Koning der Joden was, en zeggende dat zij Zijn ster hadden gezien in het oosten, en gekomen waren om Hem te aanbidden, Matth. ii: 1, 2; en eveneens staat het vast uit Daniël, die *de vorst der magiërs* wordt genoemd, Dan. iv: 9, en elders: “De koningin zeide tot den koning Belthschazar: Er is een man in uw koninkrijk, in wien de geest der heilige goden is, en in de dagen uws vaders is licht en inzicht en wijsheid, zoals de wijsheid der goden, in hem gevonden; derhalve stelde hem de koning Nebuchadnezar, uw vader, tot *vorst der magiërs*, der waarzeggers, der Chaldeën, der beslissers”, Dan. v: 11; en verder: “Er werd uit allen niet gevonden zoals Daniël, Chanania, Mischaël, en Asariah; want toen zij stonden voor den koning, in elk woord van wijsheid van inzicht dat de koning hun afvroeg, bevond hij hen tienmaal *boven al de magiërs*, de waarzeggers, die in zijn koninkrijk waren”, Dan. i: 19, 20. Dat onder magiërs in den tegenovergestelden zin diegenen worden verstaan die

de geestelijke dingen hebben verdraaid en vandaar magische dingen hebben beoefend, is bekend, zoals zij die vermeld worden in Exod. VII: 9, 10, 11, 12; hfdst. VIII: 3, 15; hfdst. IX: 11; magie immers was niet iets anders dan een verdraaiing, en een verdraaide aanplooiing van zulke dingen die van de orde in de geestelijke wereld zijn; daaruit daalde de magie neder; maar die magie wordt heden ten dage natuurlijk genoemd, en wel ter oorzaak hiervan dat niet langer iets boven of buiten de natuur wordt erkend; het geestelijke, tenzij daaronder het innerlijk natuurlijke wordt verstaan, wordt ontkend.

5224. En Faraó vertelde hun den droom; dat dit betekent aangaande de toekomstige dingen, staat vast uit de betekenis van den droom, zijnde het vooruitzien, de voorzegging, de afloop, waarover n. 5091, 5092, 5104, aldus de toekomstige dingen; hoe het hiermede in den inwendiger zin is gesteld, staat vast uit de reeks der dingen; er wordt in dit vers gehandeld over den nieuwen staat van het natuurlijke, wanneer het in het duistere is ter oorzaak van de daaruit verbannen ware dingen, en dat dan daar verwarring heerst bij het raadplegen van de wetenschappelijke dingen aangaande de toekomstige dingen; wanneer immers een zodanig duistere optreedt, dan komt terstond de gedachte op wat er gebeuren zal; omdat dit het gemene is in elken zodanigen staat, wanneer de mens wordt wederverwekt, wordt hier derhalve in den inwendigen zin die staat beschreven. Maar zulke staten zijn heden ten dage onbekend, zowel omdat weinigen worden wederverwekt als omdat zij die worden wederverwekt over zulke dingen niet nadenken. Om de dingen die innerlijk bij den mens worden volvoerd, bekommert zich de mens heden ten dage niet, omdat de uitwendige dingen het ganse in beslag nemen, en voor hem bij wien de uitwendige dingen het ganse in beslag nemen, dat is, waar de uitwendige dingen de einddoelen des levens zijn, zijn de inwendige dingen van geen waarde. Aangaande dit duistere zouden zij zeggen: Wat gaat mij dat aan, daar er niets van gewin uit voortvloeit, noch iets van eer; waarom te denken over den staat der ziel, of over den staat van den inwendigen mens, of deze in het duistere is wanneer de ware dingen verbannen zijn, dan wel in de klaarte wanneer de ware dingen daarin zijn nedergelegd; waartoe dient het dit te weten; of er een of andere inwendige mens is, en of er voor de ziel een andere staat is dan die van het lichaam, daarover ben ik in twijfel, ja zelfs daarover of er enige ziel is die na den dood leeft; wie is er uit de doden wedergekeerd en heeft het te kennen gegeven? Aldus spreekt heden ten dage de mens der Kerk bij zichzelf, en aldus denkt hij wanneer hij iets hoort of leest aangaande den staat van den inwendigen mens. Daaruit blijkt vanwaar het komt dat de dingen die van binnen bij den mens worden volvoerd, heden ten dage in het

verborgene liggen en totaal niet worden geweten. Zulk een duistere van het verstand is er nooit bij de Ouden geweest; hun wijsheid bestond daarin de innerlijke dingen aan te kweken, en zo het ene en het andere vermogen, zowel het verstandelijke als het willijke te vervolmaken, en daardoor voor hun ziel voorziening te treffen. Dat de Ouden aan zulke dingen hun zorg gaven, blijkt duidelijk uit hun geschriften die ook heden voorhanden zijn, en eveneens uit het verlangen van allen om Schelomo te horen, want *“derhalve kwamen zij uit alle volken om de wijsheid van Schelomo te horen, van met alle koningen der aarde die van zijn wijsheid hadden gehoord”*, 1 Kon. 1v: 34; en derhalve kwam de koningin van Scheba, en vanuit de gezegendheid waarin zij kwam vanwege de wijsheid van Schelomo, zeide zij: *“Gezegend zijn uw mannen, gezegend deze uw knechten, die gedurig voor u staan, en uw wijsheid horen”*, 1 Kon. x: 8; wie zou zich heden ten dage deswege gezegend heten?

5225. En niemand die deze dingen uitlegde aan Farao; dat dit betekent dat men niet wist wat gebeuren zou, staat vast uit de betekenis van uitleggen, zijnde weten wat gebeuren zou, waarover n. 5141; vandaar is niemand die uitlegde, niet weten; *niemand* immers is in den inwendigen zin de ontkenning van een ding, aldus *niet*, want de idee van den persoon wordt in den inwendigen zin verkeerd in de idee van het ding, zoals de idee van een man, echtgenoot, vrouw, echtgenote, zoon, dochter, knaap, maagd, in de idee van het ware of van het goede, en zoals boven in n. 5223 de idee van den magiër en van den wijze in de idee van de innerlijke en de uiterlijke wetenschappelijke dingen. De oorzaak hiervan is deze dat in de geestelijke wereld of in den Hemel niet personen maar dingen onder de beziening komen; personen immers begrenzen de idee en concentreren haar op iets eindigs, terwijl dingen haar niet begrenzen en niet concentreren, maar haar uitbreiden tot het Oneindige, aldus tot den Heer. Vandaar eveneens komt het dat men nooit enig persoon die in het Woord met name wordt genoemd, in den Hemel doorvat, maar in plaats ervan het ding dat door dien persoon wordt uitgebeeld, aldus ook niet enig volk of enige natie, maar het hoedanige ervan; ja zelfs weet men in den Hemel ook in het geheel niet enig historische des Woords aangaande een persoon, een natie, en een volk, bijgevolg weet men ook niet wie Abraham is, wie Jischak, wie Jakob, wat het Israëlietische volk, en welke de Joodse natie, maar men doorvat daar wat Abraham, wat Jischak, wat Jakob, wat het Israëlietische volk, wat de Joodse natie uitbeeldt; aldus in alle overige dingen; vandaar is de engelijke spraak onbegrensd en eveneens naar verhouding universeel.

5226. Vers 9, 10, 11, 12, 13. *En de vorst der schenkers sprak met Farao, zeggende: Ik gedenk heden aan mijn zonden. Farao was ontstoken over zijn knechten, en*

hij gaf mij in bewaring ten huize van den vorst der trawanten, mij en den vorst der bakkers. En wij droomden een droom in één nacht, ik en hij, een ieder naar de uitlegging zijns drooms droomden wij. En daar was met ons een Hebreeuwse knaap, een knecht van den vorst der trawanten; en wij vertelden hem, en hij legde ons onze dromen uit, een ieder naar zijn droom legde hij uit. En het geschiedde, gelijk hij ons uitlegde, aldus was het; mij heeft hij teruggebracht op mijn post, en hem heeft hij gehangen. En de vorst der schenkers sprak met Farao, betekent de denking vanuit het aan het verstandelijke deel onderworpen zinlijke; zeggende, betekent de doorvatting daaruit; ik gedenk heden aan mijn zonden, betekent aangaande den staat der ontbinding; Farao was ontstoken over zijn knechten, betekent toen het natuurlijke zich afwendde; en hij gaf mij in bewaring ten huize van den vorst der trawanten, betekent de verwerping van de zijde der dingen die de primaire voor de uitlegging zijn; mij en den vorst der bakkers, betekent het ene en het andere zinlijke; en wij droomden een droom in één nacht, betekent hetgeen werd vooruitgezien in het duistere; ik en hij, betekent aangaande het ene en het andere zinlijke; een ieder naar de uitlegging zijns drooms droomden wij, betekent wat met het ene en het andere zou gebeuren; en daar was met ons een Hebreeuwse knaap, betekent dat ter oorzaak van de verzoeking het schuldeloze der Kerk daarheen was verworpen; een knecht van den vorst der trawanten, betekent waarin het ware was dat voornamelijk tot de uitlegging van dienst zou zijn; en wij vertelden hem, betekent dat daaruit de doorvatting was; en hij legde ons onze dromen uit, betekent wat er gelegen was in de dingen die in het duistere waren vooruitgezien; een ieder naar zijn droom legde hij uit, betekent vanuit het ware; en het geschiedde, gelijk hij ons uitlegde, aldus was het, betekent dat het zo gebeurde; mij heeft hij teruggebracht op mijn post, betekent dat het zinlijke van het verstandelijke deel werd aanvaard; en hem heeft hij gehangen, betekent dat het zinlijke van het willijke deel werd verworpen.

5227. En de vorst der schenkers sprak met Farao; dat dit de denking vanuit het aan het verstandelijke deel onderworpen zinlijke betekent, staat vast uit de betekenis van spreken, zijnde denken, waarover n. 2271, 2287, 2619; en uit de uitbeelding van den vorst der schenkers, zijnde het aan het verstandelijke deel onderworpen zinlijke, waarover n. 5077, 5082; wat de denking vanuit het zinlijke is, zie men in n. 5141.

5228. Zeggende; dat dit de doorvatting daaruit betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde doorvatten, waarover n. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2080, 2619, 2862, 3509, 3395. Wat de doorvatting daaruit is, of de doorvatting vanuit de denking, kan niet bevattelijk worden ontvouwd, omdat

het heden ten dage volslagen onbekend is wat geestelijke doorvatting is; en dat wat onbekend is, treedt den zin niet binnen, hoezeer het ook beschreven wordt; de doorvatting immers is niet iets anders dan de spraak of de denking der Engelen die bij den mens zijn; wanneer die spraak of die denking invloeit, wordt zij de doorvatting dat het aldus is of niet aldus is, maar bij geen anderen dan bij hen die in het goede der liefde en der naastenliefde zijn, want zij vloeit door het goede in; bij hen brengt die doorvatting denkingen voort, want het perceptieve is voor hen het gemene der denking; doch doorvatting vanuit denking bestaat niet daadwerkelijk, maar schijnbaar; over deze verborgenheid kan echter niet meer gezegd worden, omdat het, als gezegd, heden ten dage onbekend is wat de doorvatting is.

5229. Ik gedenk heden aan mijn zonden; dat dit betekent aangaande den staat der ontbinding, staat vast uit de betekenis van de zonden, zijnde de dingen die van de omgekeerde orde zijn, waarover n. 5076; en uit de betekenis van gedenken, zijnde de verbinding, waarover n. 5169; aldus is aan de zonden gedenken verbonden worden met de dingen die van de omgekeerde orde zijn, bijgevolg ontbonden worden van het natuurlijke hetwelk door Farao wordt uitgebeeld: hetgeen immers wordt verbonden met de dingen die in de omgekeerde orde zijn, wordt ontbonden van de dingen die in de orde zijn. Dat gedenken de verbinding is, komt omdat het gedenken aan iemand in het andere leven verbindt, zodra immers een geest een ander gedenkt, vertoont zich deze aanwezig, en eveneens aldus aanwezig dat zij met elkander spreken. Vandaar komt het dat de Engelen en de geesten allen die zij gekend en van wie zij gehoord hebben, kunnen aantreffen, hen aanwezig zien en met hen spreken, wanneer de Heer het toestaat dat zij hunner gedenken, n. III4.

5230. Farao was ontstoken over zijn knechten; dat dit betekent toen het natuurlijke zich afwendde, staat vast uit hetgeen boven in n. 5080, 5081 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

5231. En hij gaf mij in bewaring ten huize van den vorst der trawanten; dat dit de verwerping betekent van de zijde der dingen die de primaire voor de uitlegging zijn, staat ook vast uit hetgeen boven in n. 5083, 5084 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

5232. Mij en den vorst der bakkers; dat dit het ene en het andere zinlijke betekent, staat vast uit de uitbeelding van den vorst der schenkers, die hier onder mij wordt verstaan, zijnde het aan het verstandelijke deel onderworpen zinlijke in het algemeen, waarover n. 5077, 5082; en uit de uitbeelding van den vorst der bakkers, zijnde het aan het willijke deel onderworpen zinlijke in het algemeen, waarover n. 5078, 5082; aldus wordt met mij en den vorst

der bakkers het ene en het andere zinlijke aangeduid; er wordt gezegd het ene en het andere zinlijke, omdat er in den mens een tweetal vermogens is die zijn leven uitmaken, namelijk de wil en het verstand, waarop alle en de afzonderlijke dingen die in den mens zijn betrekking hebben. Dat er een tweetal vermogens in den mens zijn die zijn leven uitmaken, komt omdat er twee dingen zijn die het leven in den Hemel maken, namelijk het goede en het ware; het goede heeft betrekking op den wil, het ware op het verstand; daaruit blijkt dat er twee dingen zijn die den mens geestelijk en hem bijgevolg gezegend in het andere leven maken, namelijk de naastenliefde en het geloof; de naastenliefde immers is het goede, en het geloof is het ware; en de naastenliefde heeft betrekking op den wil, en het geloof op het verstand. Op die beide, namelijk op het goede en op het ware, hebben ook alle en de afzonderlijke dingen in de natuur betrekking; daaruit ontstaan zij en daaruit blijven zij bestaan. Dat zij op die beide betrekking hebben, blijkt duidelijk uit de warmte en het licht; de warmte heeft betrekking op het goede, en het licht op het ware; deswege is ook de geestelijke warmte het goede der liefde, en het geestelijk licht het ware des geloofs. Daar alle en de afzonderlijke dingen in de algehele natuur op die beide, namelijk op het goede en het ware betrekking hebben, en het goede wordt uitgebeeld in de warmte en het geloof in het licht, oordele een ieder hoedanig de mens is vanuit het geloof-alleen zonder naastenliefde, of, wat het zelfde is, vanuit het verstaan alleen van het ware zonder het goede te willen; is hij niet gelijk aan den staat van den winter, wanneer het licht blinkt, en nochtans alle en de afzonderlijke dingen zijn verward, omdat zij zonder de warmte zijn; zodanig is de staat van den mens die in het geloof-alleen is, en niet in het goede der liefde; hij is in ijskoude en in duisternis; in ijskoude, omdat hij tegen het goede is, in duisternis, omdat hij deswege tegen het ware is; wie immers tegen het goede is, is eveneens tegen het ware, hoezeer het hem ook mag toeschijnen dat hij het niet is, want het ene trekt het andere naar zijn zijde over; zodanig wordt zijn staat na den dood.

5233. En wij droomden een droom in één nacht; dat dit betekent hetgeen werd vooruitgezien in het duistere, staat vast uit de betekenis van den droom, zijnde hetgeen is vooruitgezien, waarover n. 3698, 5091; en uit de betekenis van den nacht, zijnde de staat van schaduw, waarover n. 1712, aldus het duistere.

5234. Ik en hij; dat dit betekent aangaande het ene en het andere zinlijke, staat vast uit de uitbeelding van den schenker, die hier ik is, zijnde het ene zinlijke, en uit de uitbeelding van den bakker, die hier hij is, zijnde het andere zinlijke, waarover vlak boven n. 5232.

5235. Een ieder naar de uitlegging zijns drooms droomden wij; dat dit betekent wat met het ene en het andere zou gebeuren, staat vast uit de betekenis van de uitlegging, zijnde wat het in zich zou hebben, en wat plaats zou grijpen, waarover n. 5093, 5105, 5107, 5141, aldus wat er gebeuren zou, namelijk vanuit hetgeen vooruitgezien was, hetgeen wordt aangeduid met den droom, n. 5233.

5236. En daar was met ons een Hebreeuwse knaap; dat dit betekent dat ter oorzaak van de verzoeking het schuldeloze der Kerk daarheen was verworpen, staat vast uit de betekenis van den knaap, zijnde het schuldeloze, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de Hebreeuwse, zijnde diegene die van de Kerk is, waarover n. 5136, aldus hetgeen der Kerk is; dat het ter oorzaak der verzoeking daarheen was verworpen, wordt daarmee aangeduid dat hij daar was, namelijk in de bewaring, want door de bewaring waarin Jozef was gezonden, wordt de staat der verzoeking aangeduid, n. 5036, 5037, 5039, 5044, 5045, over welken staat in hoofdstuk xxxix en xl is gehandeld. Dat de knaap het schuldeloze betekent, komt omdat het kleine kind in den inwendigen zin het onschuldige is; in het Woord immers wordt melding gemaakt van den zuigeling, het kleine kind, den knaap, en met hen worden de drie graden der onschuld aangeduid, de eerste graad met den zuigeling, de tweede met het kleine kind, en de derde met den knaap: maar omdat bij den knaap de onschuld begint te worden afgelegd, wordt met den knaap derhalve dat onschuldige aangeduid hetwelk het schuldeloze wordt genoemd. Omdat met hen de drie graden der onschuld worden aangeduid, worden met de zelfden ook de drie graden der liefde en der naastenliefde aangeduid, ter oorzaak hiervan dat de hemelse en de geestelijke liefde, dat is, de liefde tot den Heer en de liefde jegens den naaste, niet kunnen bestaan dan alleen in de onschuld; maar men moet weten dat de onschuld der zuigelingen, der kleine kinderen, en der knapen slechts uitwendig is, en dat er bij den mens geen inwendige onschuld is, dan nadat hij opnieuw is geboren, dat is, opnieuw als het ware een zuigeling, een klein kind, en een knaap is geworden. Deze staten zijn het welke met hen in het Woord worden aangeduid, want in den inwendigen zin des Woords wordt niets anders dan het geestelijke verstaan, bijgevolg de geestelijke geboorte, welke de wedergeboorte en ook de wederverwekking wordt genoemd. Dat het onschuldige hetwelk het schuldeloze wordt genoemd, met den knaap wordt aangeduid, staat vast bij Lukas: “Jezus zeide: Wie het koninkrijk Gods niet ontvangt als een *knaap*, zal in hetzelfde niet ingaan”, xviii: 17; het koninkrijk Gods ontvangen als een *knaap* is de naastenliefde in het geloof ontvangen vanuit de onschuld. Bij Markus: “Jezus nam een knaap, stelde hem in het midden van hen, en Hij nam hem in Zijn armen

op; Hij zeide tot hen: Wie een van zulke *knapen* opneemt in Mijn Naam. die neemt Mij op”, ix: 36, 37; Lukas ix: 47, 48; met den knaap werd hier de onschuld uitgebeeld; wie deze opneemt, neemt den Heer op, omdat Hij het is vanuit Wien het al der onschuld is; dat een knaap opnemen in den Naam des Heren niet wil zeggen een knaap opnemen, kan een ieder zien, aldus dat het hemelse daardoor werd uitgebeeld. Bij Mattheus: “De *knapen* riepen in den tempel: Hosanna den Zoon van David; zij waren verontwaardigd, en daarom zeide Jezus tot hen: Hebt gij niet gelezen dat Gij vanuit den mond der *kleine kinderen* en der *zuigelingen* den lof hebt vervolmaakt”, xxi: 15, 16; Psalm viii: 3. Dat de *knapen* Hosanna den Zoon van David riepen, was opdat zou worden uitgebeeld dat de onschuld alleen den Heer erkent en opneemt, dat is, diegenen die onschuld hebben. Daarmede dat Gij vanuit den mond der kleine kinderen en der zuigelingen den lof hebt vervolmaakt, wordt aangeduid dat de lof langs geen anderen weg tot den Heer kan komen dan door de onschuld; door deze alleen geschiedt alle vergemeenschapping en alle invloed, bijgevolg de nadering. Vandaar komt het dat de Heer zegt, bij denzelfde: “Indien gij u niet bekeert, en wordt zoals de *knapen*, zo zult gij in het Koninkrijk der Hemelen niet ingaan”, xviii: 3. Ook in deze volgende plaatsen wordt met den knaap de onschuld aangeduid; bij Zacharia: “De straten der stad zullen vervuld worden met *knapen* en *meisjes*, spelende in haar straten”, viii: 5; daar wordt gehandeld over Nova Hierosolyma, of over het Rijk des Heren. Bij David: “Looft Jehovah, gij jongelingen en ook maagden, gij ouden met de *knapen*”, Psalm cxlviii: 12. Bij denzelfde: “Jehovah vernieuwt vanuit den kuil uw leven, Hij verzadigt uw mond met het goede, opdat gij *uw knapen* vernieuwt zoals de arend”, Psalm ciii: 4, 5. Bij Joël: “Zij hebben het lot over Mijn volk geworpen, omdat zij den *knaap* hebben gegeven voor een hoer, en het *meisje* hebben verkocht voor wijn, dien zij dronken”, iii: 3. Bij Jeremia: “Ik zal door u verstrooien den man en de vrouw, en Ik zal door u verstrooien den oude en den knaap, en Ik zal door u verstrooien den jongeling en de maagd”, li: 22. Bij Jesaja: “*Een Knaap is ons geboren*, een Zoon is ons gegeven, op Wiens schouders is het vorstendom; en Zijn Naam zal genoemd worden Wonderlijk, Raad, God, Held, Vader der eeuwigheid, Vorst des vredes”, ix: 5.

5237. Een knecht van den vorst der trawanten; dat dit betekent waarin het ware was dat voornamelijk tot de uitlegging van dienst zou zijn, staat vast uit het praedicaat knecht, betrekking hebbende op het ware, waarover n. 2567, 3409; en uit de betekenis van den vorst der trawanten, zijnde de primaire dingen tot de uitlegging, waarover n. 4790, 4966, 5084; en omdat het ware

van dienst is tot de uitlegging, namelijk van het Woord, wordt hier met een knecht van den vorst der trawanten het van dienst zijnde ware aangeduid.

5238. En wij vertelden hem; dat dit betekent dat daaruit de doorvatting was, staat vast uit de betekenis van vertellen, zijnde de doorvatting, waarover n. 3209.

5239. En hij legde ons onze dromen uit; dat dit betekent wat er gelegen was in de dingen die in het duistere waren vooruitgezien, staat vast uit de betekenis van uitleggen, zijnde wat daarin gelegen was, waarover n. 5093, 5105, 5107; en uit de betekenis van de dromen, zijnde de in het duistere vooruitgeziene dingen, waarover boven n. 5233.

5240. Een ieder naar zijn droom legde hij uit; dat dit betekent vanuit het ware; en het geschiedde, gelijk hij ons uitlegde, aldus was het; dat dit betekent dat het zo gebeurde, kan hieruit vaststaan dat met die woorden de uitslag der zaak wordt aangeduid, welke vanuit het ware zodanig was als hij had voorgezgd.

5241. Mij heeft hij teruggebracht op mijn post; dat dit betekent dat het zinlijke van het verstandelijke deel werd aanvaard, staat vast uit de betekenis van den schenker, die hier onder mij wordt verstaan, zijnde het zinlijke van het verstandelijke deel, waarover boven; en uit de betekenis van op den post terugbrengen, zijnde in orde brengen en onderordenen, waarover n. 5125, 5165, aldus eveneens aanvaardden.

5242. En hem heeft hij gehangen; dat dit betekent dat het zinlijke van het willijke deel werd verworpen, staat vast uit de betekenis van den bakker, die hier onder *hem* wordt verstaan, zijnde het zinlijke van het willijke deel, waarover boven; en uit de betekenis van ophangen, zijnde verwerpen, waarover boven n. 5156, 5167. Het is niet nodig deze dingen verder te ontvouwen, omdat zij eerder werden ontvouwd; het zijn immers zulke dingen die wederom werden gezegd terwille van de reeks.

5243. Vers 14. *En Farao zond, en hij riep Jozef, en zij deden hem haasten uit den kuil, en hij schoor zich, en hij veranderde zijn klederen, en hij kwam tot Farao.* En Farao zond, betekent het overhellen van het nieuwe natuurlijke; en hij riep Jozef, betekent om het hemelse van het geestelijke op te nemen; en zij deden hem haasten uit den kuil, betekent de haastige verwerping van zulke dingen die hinderden vanwege den staat der verzoeking, en vandaar de verandering; en hij schoor zich, betekent de verwerping en de verandering ten aanzien van de dingen die van het uiterlijk natuurlijke zijn; en hij veranderde zijn klederen, betekent ten aanzien van de dingen die van het innerlijk natuurlijke zijn, door overeenkomende dingen aan te trekken; en hij kwam tot Farao, betekent zo vergemeenschapping met het nieuwe natuurlijke.

5244. En Faraó zond; dat dit het overhellen van het nieuwe natuurlijke betekent, staat vast uit de uitbeelding van Faraó, zijnde de nieuwe natuurlijke mens, waarover n. 5079, 5080; het overhellen om het hemelse van het geestelijke op te nemen, wordt daarmede aangeduid dat hij zond en Jozef riep; het overhellen zelf blijkt uit hetgeen volgt, namelijk dat hij hem over zijn huis stelde en over het gehele land van Egypte, en zeide dat op diens mond al zijn volk zou kussen, vers 40, 41, 42, 43. Hiermede is het aldus gesteld: wanneer de staat vol is, dat is, wanneer alle dingen bereid zijn in het natuurlijke om den invloed uit het innerlijke of het hogere op te nemen en om de dingen die invloeden aan zich aan te plooiën, dan is het natuurlijke eveneens in het overhellen, dat is, in de aandoening om op te nemen; aldus wordt het ene aan het andere aangepast, wanneer de mens wordt vernieuwd uit den Heer.

5245. En hij riep Jozef; dat dit betekent om het hemelse van het geestelijke op te nemen, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover n. 4286, 4585, 4592, 4594, 4963; dat daarmede dat hij riep, wordt aangeduid om dat op te nemen, zie men vlak boven in n. 5244.

5246. En zij deden hem haasten uit den kuil; dat dit de haastige verwerping betekent van zulke dingen die hinderden vanwege den staat der verzoeking, en vandaar de verandering, staat vast uit de betekenis van den kuil, zijnde de staat der verwoesting, en eveneens der verzoeking, waarover n. 4728, 4744, 5038; en uit de betekenis van hem doen haasten daaruit, zijnde de haastige verwerping van zulke dingen die daaruit zijn, namelijk vanuit den staat der verzoeking; wanneer immers de kuil de staat der verwoesting is, dan is iemand daaruit doen haasten zulke dingen verwijderen die vanuit dien staat zijn, bijgevolg verwerpen; zoals eveneens blijkt uit hetgeen nu volgt; hij verwierp immers de dingen die van den kuil waren; hij schoor zich immers en hij veranderde de klederen; de staat der verzoeking in verhouding tot den staat daarna is eveneens zoals de staat van den kuil of van de gevangenis, morsig en onrein; wanneer immers de mens wordt verzocht dan zijn onreine geesten dicht bij hem en omringen hem, en wekken de boze en valse dingen op die bij hem zijn, en eveneens houden zij hem in dezelve, en overdrijven zij die tot aan de wanhoop toe; vandaar komt het dat de mens dan in het onreine en morsige is; ook verschijnt die staat, wanneer die zich zichtbaar in het andere leven vertoont (alle geestelijke staten kunnen daar voor het gezicht aan den dag worden gebracht) dan zoals een van vuile plaatsen uitgewasemde nevel, en eveneens wordt men een stank daaruit gewaar; zodanig verschijnt de sfeer waarmede diegene is omringd die in de verzoeking is, en eveneens diegene die in de verwoesting, dat is, die in den kuil in de lagere aarde is,

waarover n. 4728. Doch wanneer de staat der verzoeking ophoudt, wordt dan die nevel verstrooid en het klaart op. De oorzaak hiervan is deze dat de valse en de boze dingen bij den mens door de verzoeken geopend, en verwijderd worden; wanneer zij worden geopend, verschijnt dat nevelige, en wanneer zij worden verwijderd, verschijnt het opgeklaarde. De verandering van dien staat wordt ook daarmee aangeduid dat Jozef zich schoor en dat hij de klederen veranderde. De staat der verzoeking kan ook worden vergeleken met dien staat waarin de mens verkeert wanneer hij onder rovers is; wanneer hij van hen afkomt is hij borstelig van haar, ruig van aangezicht, en verscheurd van klederen; indien hij in de verzoeking bezwijkt, blijft hij in dien staat, doch indien hij in de verzoeking overwint, komt hij, nadat hij zijn aangezicht heeft hersteld, zijn haren heeft gekarnd, en zijn klederen veranderd, in een opgeruimden en opgeklaarden staat; het zijn ook de helse geesten en geniën, die dan evenals rovers omringen en aanvallen, en de verzoeken veroorzaken. Hieruit blijkt nu dat met zij deden hem haasten uit den kuil, de haastige verwerping wordt aangeduid van zulke dingen die hinderden vanwege den staat der verzoeking, en vandaar de verandering.

5247. En hij schoor zich; dat dit de verwerping en de verandering betekent ten aanzien van de dingen die van het uiterlijk natuurlijke zijn, staat vast uit de betekenis van scheren, namelijk hoofd en haard, zijnde zulke dingen verwerpen die van het uiterlijk natuurlijke zijn; het hoofdhaar immers of het haar dat werd geschoren, betekent dat natuurlijke, men zie n. 3301; ook stemt het haar zowel van het hoofd als van den baard in den Grootsten Mens overeen met het uiterlijk natuurlijke; deswege verschijnen ook de zinlijke mensen, dat is, diegenen die niets dan alleen het natuurlijke hebben geloofd, noch wilden verstaan dat er iets innerlijkers of zuiverders bestaat dan hetgeen zij met de zinnen konden vatten, in het andere leven in het licht des Hemels harig, en wel dermate dat hun aangezicht nauwelijks iets anders is dan haardhaar; zulke harige aangezichten zijn mij vaak verschenen; daarentegen verschijnen diegenen die redelijke, dat is geestelijke mensen zijn geweest, bij wie het natuurlijke naar behoren was ondergeordend, met bekoorlijken haardos, ja zelfs kan aan het haar in het andere leven worden onderkend, hoedanig zij zijn ten aanzien van het natuurlijke: dat de geesten met hoofdhaar verschijnen, komt omdat de geesten in het andere leven geheel en al verschijnen zoals de mensen op aarde; vandaar komt het ook dat de Engelen die gezien werden, in het Woord ook somtijds beschreven worden ten aanzien van de hoofdhaaren. Hieruit kan vaststaan wat scheren betekent, zoals bij Ezechiël: “De priesters de Levieten, de zonen van Zadok, zullen *hun klederen* uittrekken,

in dewelke zij bedienende zijn, en dezelve nederleggen in de kameren der heiligheid, en *zij zullen andere klederen aantrekken*; ook zullen zij het volk niet heiligen met *hun klederen*; en *zij zullen hun hoofd niet glad afscheren, en het hoofdhaar niet nederlaten*, AL SCHERENDE *zullen zij hun hoofden scheren*”, XLIV: 19, 20; daar wordt over den Nieuwen Tempel en over het nieuwe priesterschap gehandeld, dat is, over de nieuwe Kerk, waar andere klederen aantrekken de heilige ware dingen betekent, het hoofd niet glad afscheren, het haar niet nederlaten, maar al scherende de hoofden scheren betekent het natuurlijke niet verwerpen, maar aanpassen zodat het samenstemt, aldus onderordenen. Een ieder die gelooft dat het Woord heilig is, kan zien dat het met deze en de overige dingen aangaande de nieuwe Aarde, de nieuwe Stad, en aangaande den nieuwen Tempel en het nieuwe Priesterschap bij den Profeet in het geheel niet zo gesteld zal zijn als het daar in de letter wordt vermeld, zoals dat de priesters de Levieten, de zonen van Zadok, daar zullen bedienen, en dat zij dan de klederen der bediening zullen uittrekken en andere aantrekken, en dat zij de hoofden zullen scheren, maar dat alle en de afzonderlijke dingen aldaar zulke dingen betekenen die van de nieuwe Kerk zijn. Hetgeen aangaande den hogepriester, de zonen van Aharon, en aangaande de Levieten was ingesteld, bij Mozes: “De hogepriester onder zijn broederen, op wiens hoofd de olie der zalving uitgegoten is, en die zijn hand gevuld heeft om de klederen aan te trekken, zal zijn hoofd niet glad afscheren, en zijn klederen niet verscheuren”. Levit. XXI: 10; “De zonen Aharons *zullen geen kaalheid op hun hoofd brengen, noch den hoek van hun baard glad afscheren*; zij zullen hun God heilig zijn, en niet den Naam huns Gods ontwijden”, Levit. XXI: 5, 6; “Gij zult aldus de Levieten zuiveren: Spreng op hen de wateren der ontzondiging; *en zij zullen het scheermes over hun vlees doen doorgaan*, en zij zullen *hun klederen* wassen, en zij zullen zuiver zijn”, Num. VIII: 7, zou evenmin geboden zijn geweest, indien het geen heilige dingen in zich had gehad. Dat de hogepriester zijn hoofd niet zou glad afscheren, en zijn klederen niet scheuren, dat de zonen Aharons op hun hoofd geen kaalheid zouden brengen noch den hoek des baards glad afscheren, en dat de Levieten, wanneer zij werden gezuiverd, met een scheermes over het vlees zouden geschoren worden, wat voor heiligs is daarin, en wat van de Kerk is daarin? Maar een uitwendigen of een natuurlijken mens hebben, ondergeordend aan den inwendigen of den geestelijken mens, en zo den een en den ander ondergeordend aan het Goddelijke, dit is het heilige, hetwelk ook de Engelen doorvatten wanneer die dingen des Woords door den mens worden gelezen. Eender dat de Nazireër, die Jehovah heilig zou zijn, indien iemand nabij hem

onvoorziens plotseling gestorven ware, en het hoofd van zijn nazireërschap zou bezoedeld hebben, *zijn hoofd zou scheren* op den dag zijner reiniging, op den zevenden dag zou hij het scheren, voorts dat de Nazireër op den dag, als de dagen van zijn nazireërschap zouden vervuld worden, aan den ingang van de tent der *samenkomst het hoofd van zijn nazireërschap zou scheren*, en zou nemen *het haar zijns hoofds* en het geven op het vuur dat onder het offer der vrede-dingen is, Num. vi: 8, 9, 13, 18; wat de Nazireër was, en welk heilige hij uitbeeldde, zie men in n. 3301; dat het heilige in zijn haren bestond, kan men nooit begrijpen tenzij men weet wat het hoofdhaar is door de overeenstemming, aldus met welk heilige het haar van den Nazireër overeenstemde; desgelijks kan men niet begrijpen vanwaar Simson sterkte uit zijn haren had, waarover hij tot Delila aldus sprak: *“Het scheermes is niet opgekomen op mijn hoofd, omdat ik een Nazireër Gods ben van mijner moeders baarmoeder af; indien ik glad geschoren word, zo zal de sterkte van mij wijken, en ik zal zwak worden, en ik zal zijn zoals elk mens; en Delila riep een man, die schoor zeven lokken van zijn hoofd af, en zijn sterkte week van over hem. En daarna, toen het haar zijns hoofds begon te wassen, gelijk het afgeschoren was, keerde de sterkte tot hem weder”*, Richt. xvi: 17, 19; wie kan zonder erkentenis vanuit de overeenstemming weten dat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Natuurlijke werd uitgebeeld door den Nazireër, en dat het nazireërschap niet iets anders was, en dat Simson sterkte had krachtens dat uitbeeldende; wie niet weet, en te meer wie niet gelooft dat er een inwendige zin des Woords is, en dat de zin der letter uitbeeldend is voor de dingen die in den inwendigen zin zijn, zal nauwelijks iets heiligs in deze dingen erkennen, terwijl toch het allerheiligste daarin is gelegen. Wie niet weet, en te meer wie niet gelooft dat er een inwendige zin des Woords is, welke heilig is, kan evenmin weten wat deze volgende dingen in hun schoot dragen, zoals die bij Jeremia: “De waarheid is vergaan, en is uitgeroeid uit hun mond; *snijd af de haren van uw nazireërschap*, en werp ze weg”, vii: 28, 29. Bij Jesaja: “Te dien dage zal de Heer *afscheren door een gehuurd scheermes* in de overgangen der rivier, door den koning van Aschur, *het hoofd* en de *haren der voeten*, en ook den baard verteren”, vii: 20. Bij Micha *“Breng kaalheid, en scheer u* ter oorzaak van de zonen uwer verrukkingen; *verwijd uw kaalheid*, zoals de arend, omdat zij van u heengetrokken zijn”, i: 16; en bovendien zal hij ook niet weten wat voor heiligs daarin ligt opgesloten dat aangaande Elia wordt vermeld dat hij was “een *harig* man, en met een gordel van leder gegord om zijn lenden”, II Kon. i: 8; en waarom “de knapen die Elisa *kaal* noemden, werden verscheurd door beren uit het woud”, II Kon. ii: 23, 24; door Elia en door Elisa werd de

Heer uitgebeeld ten aanzien van het Woord; aldus werd door hen het Woord uitgebeeld, in het bijzonder het profetische; men zie de voorrede tot hoofdstuk XVIII van Genesis, en n. 2762; het harige en de gordel van leder betekende den letterlijken zin; de harige man betekende dien ten aanzien van de ware dingen, de gordel van leder om de lendenen dien ten aanzien van de goede dingen; de letterlijke zin immers is de natuurlijke zin ervan, want hij is vanuit de dingen die in de wereld zijn; en de inwendige zin is de geestelijke zin, omdat hij is vanuit de dingen die in den Hemel zijn; deze beide zinnen verhouden zich zoals het inwendige en het uitwendige bij den mens; en omdat het inwendige niet is zonder het uitwendige, want het uitwendige is het laatste van de orde, waarin het inwendige blijft bestaan, was het derhalve ontierend tegen het Woord, Elisa kaal te noemen, alsof het zonder een uitwendige was, aldus alsof het Woord zonder een aan des mensen bevattingvermogen geëvenredigden zin was. Hieruit kan vaststaan dat de afzonderlijke dingen des Woords heilig zijn; doch de heiligheid die daarin ligt, verschijnt niet tot het verstand tenzij voor hem die den inwendigen zin ervan kent; maar nochtans verschijnt zij tot het bemerken ervan door den invloed vanuit den Hemel voor hem die gelooft dat het Woord heilig is; die invloed geschiedt door den inwendigen zin waarin de Engelen zijn, en hoewel deze zin door den mens niet wordt verstaan, doet hij hem nochtans aan, omdat de aandoening der Engelen, die in denzelfde zijn, wordt vergemeenschap; daaruit blijkt eveneens dat het Woord den mens is gegeven opdat hij vergemeenschapping hebbe met den Hemel, en opdat het Goddelijk Ware, hetwelk in den Hemel is, hem door den invloed aandoe.

5248. En hij veranderde zijn klederen; dat dit betekent ten aanzien van de dingen die van het innerlijk natuurlijke zijn, door overeenkomende dingen aan te trekken, staat vast uit de betekenis van veranderen, zijnde verwijderen en verwerpen; en uit de betekenis van de klederen, zijnde de dingen die van het innerlijk natuurlijke zijn, waarover aanstonds; dat hij overeenkomende dingen aantrok, welke door de nieuwe klederen worden aangeduid, vloeit daaruit voort. Er wordt in het Woord meermalen van klederen melding gemaakt, en daaronder worden die dingen verstaan welke beneden of buiten zijn, en die dingen bedekken welke boven of binnen zijn; deswege wordt met de klederen het uitwendige van den mens aangeduid, bijgevolg het natuurlijke, want dit bedekt zijn inwendige en geestelijke. In het bijzonder worden met de klederen de ware dingen aangeduid, die des geloofs zijn, omdat deze de goede dingen bedekken die der naastenliefde zijn; dit aanduidende ontleent zijn oorsprong aan de klederen waarmede de geesten en de Engelen bekleed verschijnen; de geesten verschijnen in klederen zonder glans, de Engelen echter in klederen

met glans en als het ware uit een glans, want de glans zelf rondom hen verschijnt zoals een kleed, geheel zoals de bekleedselen des Heren toen Hij van gedaante was veranderd, welke waren zoals het licht, Matth. xvii: 2, en zoals flitsend wit, Lukas ix: 29; aan de klederen kunnen ook de geesten en de Engelen worden gekend, hoedanig zij zijn ten aanzien van de ware dingen des geloofs, omdat deze door de klederen worden uitgebeeld, maar de ware dingen des geloofs zodanig als zij in het natuurlijke zijn; hoedanig zij echter in het redelijke zijn, verschijnt vanuit het aangezicht en de schoonheid ervan; de glans dien hun klederen hebben, is vanuit het goede der liefde en der naastenliefde; dit goede geeft door het doorschijnen den glans. Hieruit kan vaststaan wat door de klederen in de geestelijke wereld wordt uitgebeeld, bijgevolg wat de klederen zijn in den geestelijken zin. De klederen echter die Jozef veranderde, namelijk die hij uittrok, waren de klederen van den kuil of van de gevangenis, waarmede de begoochelingen en de valse dingen worden aangeduid, welke in den staat der verzoeking door de boze geniën en geesten worden opgewekt; deswege wordt met hij veranderde de klederen de verwerping en de verandering aangeduid ten aanzien van de dingen die van het innerlijk natuurlijke zijn; en de klederen die hij aantrok, waren zulke dingen die daarmede zouden overeenkomen, weswege ook het aantrekken van de overeenkomende dingen wordt aangeduid. Men zie hetgeen eerder aangaande de klederen is gezegd en getoond, namelijk dat de hemelse dingen niet worden bekleed, maar de geestelijke en de natuurlijke, n. 297; dat de klederen de naar verhouding lagere ware dingen zijn, n. 1073, 2576; dat de klederen veranderen uitbeeldend was daarvoor dat de heilige ware dingen werden aangetrokken, vandaar eveneens de wisselklederen, n. 4545; dat de klederen verscheuren uitbeeldend was voor den rouw over het verloren en te gronde gegane ware, n. 4763; wat wordt aangeduid met hem die binnentrad zonder bekleed te zijn met het bruiloftskleed, n. 2132.

5249. En hij kwam tot Farao; dat dit de vergemeenschapping betekent met het nieuwe natuurlijke, staat vast uit de betekenis van komen, zijnde de vergemeenschapping, hier door den invloed; en uit de uitbeelding van Farao, zijnde het nieuwe natuurlijke, waarover n. 5079, 5080, 5244. Wat deze dingen welke in dit vers staan, insluiten, blijkt uit hetgeen ontvouwd is; er wordt immers gehandeld over Jozef, hoe deze uit den kuil werd bevrijd en tot Farao kwam. Door Jozef wordt in den inwendigen zin de Heer uitgebeeld ten aanzien van het hemelse van het geestelijke, en door Farao wordt de natuurlijke of de uitwendige mens uitgebeeld; door den kuil waarin Jozef was, wordt de staat der verzoeking van den Heer uitgebeeld ten aanzien van het hemelse

van het geestelijke, en met het roepen uit den kuil door Farao, wordt de staat der bevrijding van de verzoeking en aangeduid, en verder de staat van den invloed en van de vergemeenschapping daarna met het nieuwe natuurlijke. Uit deze dingen blijkt dat in den inwendigen zin hier wordt beschreven hoe de Heer Zijn Natuurlijke nieuw maakte, en tenslotte Goddelijk. Het zijn deze dingen welke de hemelse Engelen denken wanneer deze historische dingen door den mens worden gelezen; zulke dingen te denken is voor hen ook ten hoogste verkwikkelijk, want zij zijn in de Goddelijke sfeer des Heren, aldus als het ware in den Heer, en dan zijn zij in de doorvatting van de binnenste vreugde wanneer zij in de denking zijn aangaande den Heer en aangaande de zaliging van het menselijk geslacht daardoor dat de Heer het Menselijke in Zich Goddelijk heeft gemaakt; en opdat de Engelen in die meest hemelse vreugde zouden worden gehouden, en tevens in de wijsheid, is derhalve dat Goddelijke proces ten volle in den inwendigen zin des Woords beschreven, en daarin tevens het proces van des mensen wederverwekking; de wederverwekking van den mens immers is het beeld van de verheerlijking des Heren, n. 3138, 3212, 3296, 3490, 4402. Menigeen zal wellicht verwonderd vragen wat de Engelen met elkander spreken, bijgevolg wat de mensen na den dood met elkander die Engelen worden; maar laten zij weten dat het zulke dingen zijn die in den inwendigen zin des Woords zijn bevat, namelijk aangaande de verheerlijking des Heren, aangaande Zijn Rijk, aangaande de Kerk, aangaande de wederverwekking van den mens door het goede der liefde en het ware des geloofs; maar aangaande deze dingen door verborgenheden die voor het merendeel onuitsprekelijk zijn.

5250. Vers 15, 16. *En Farao zeide tot Jozef: Ik heb een droom gedroomd, en niemand die denzelven uitlegt; en ik heb over u gehoord, al zeggende, gij hoort een droom om dien uit te leggen. En Jozef antwoordde Farao, al zeggende: Niet tot mij; God zal vrede antwoorden, Farao.* En Farao zeide tot Jozef, betekent de doorvatting van het hemelse van het geestelijke vanuit het natuurlijke; ik heb een droom gedroomd, betekent de voorzegging; en niemand die denzelven uitlegt, betekent de onwetendheid, wat daarin was; en ik heb over u gehoord, betekent het vermogen van het hemelse van het geestelijke; al zeggende, gij hoort een droom om dien uit te leggen, betekent om te bemerken wat in de vooruitgeziene dingen gelegen is; en Jozef antwoordde Farao, betekent de erkenning; al zeggende: Niet tot mij, betekent dat het niet vanuit het menselijke alleen was; God zal vrede antwoorden, Farao, betekent vanuit het Goddelijk Menselijke door de verbinding.

5251. En Farao zeide tot Jozef; dat dit de doorvatting betekent van het hemelse van het geestelijke vanuit het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde doorvatten, waarover meermalen eerder; uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover n. 5079, 5080, 5095, 5160; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover n. 4286, 4592, 4594, 4963, 5086, 5087, 5106, 5249: dat de doorvatting van het hemelse van het geestelijke vanuit het natuurlijke wordt aangeduid, komt omdat de Heer door den een en den ander, namelijk door Jozef en door Farao wordt uitgebeeld, door Jozef ten aanzien van het hemelse van het geestelijke, en door Farao ten aanzien van het natuurlijke; vandaar wordt met Farao zeide tot Jozef de doorvatting des Heren aangeduid vanuit het hemelse van het geestelijke in het natuurlijke; maar wat en hoedanig die doorvatting is, kan niet bevattelijk worden gezegd, tenzij eerst iets van een idee is gevormd aangaande de geestelijke doorvatting, en aangaande het hemelse van het geestelijke, en eveneens aangaande het natuurlijke zodanig als het van het geestelijke is onderscheiden; over die dingen zijn weliswaar eerder enige dingen gezegd, maar die zouden weder opgeroepen moeten worden.

5252. Ik heb een droom gedroomd; dat dit de voorzegging betekent, staat vast uit de betekenis van den droom, zijnde het vooruitzien, en vandaar de voorzegging, waarover n. 3698, 5091, 5092, 5104, 5233; dat de droom hier de voorzegging is, blijkt ook uit hetgeen volgt; in den droom immers werd voorzegging gedaan aangaande de zeven jaren van overvloed der opbrengst en aangaande de zeven jaren van honger.

5253. En niemand die denzelven uitlegt; dat dit de onwetendheid betekent wat daarin was, staat vast uit de betekenis van uitleggen, zijnde wat daarin was, waarover n. 5093, 5105, 5107, 5141; vandaar wordt de onwetendheid omtrent dat wat daarin was, daarmee aangeduid dat niemand denzelven uitlegt. *Niemand* is in den inwendigen zin niet niemand of geen, maar het is louter het ontkennde, hier derhalve *niet*, aldus dat het niet geweten wordt of dat het onbekend is. De oorzaak hiervan is deze dat in den inwendigen zin niet enig persoon en zelfs niet iets dat tot een persoon bepaald is, wordt beschouwd, men zie n. 5225; en in het woord niemand of geen ligt iets van den persoon in het gemeen opgesloten. Er zijn drie dingen in het algemeen die vanuit den zin der letter des Woords vergaan, wanneer hij de inwendige zin wordt, namelijk dat wat van den tijd, dat wat van de ruimte, en dat wat van den persoon is; de oorzaak hiervan is deze dat er in de geestelijke wereld geen tijd is, noch ruimte is; deze twee zijn aan de natuur eigen, weswege

men ook van de stervenden zegt dat zij uit den tijd heengaan en dat zij de dingen verlaten die van den tijd zijn. Dat in de geestelijke wereld niet iets wordt beschouwd dat tot een persoon is bepaald, vindt hierin zijn oorzaak dat de beschouwing van een persoon in het spreken de idee vernauwt en begrenst, niet echter haar uitbreidt en onbegrensd maakt; het uitgebreide en onbegrensd in het spreken maakt dat het universeel is, en dat het ontelbare en eveneens onuitsprekelijke dingen samenvat en kan uitdrukken; vandaar is de spraak der Engelen zodanig, bovenal de spraak der hemelse Engelen, welke naar verhouding onbegrensd is: vandaar vloeit het al van hun gesprek in het Oneindige en in het Eeuwige in, bijgevolg in het Goddelijke des Heren.

5254. En ik heb over u gehoord; dat dit het vermogen betekent van het hemelse van het geestelijke; al zeggende, gij hoort een droom om dien uit te leggen; dat dit betekent om te bemerken wat in de vooruitgeziene dingen gelegen is, staat vast uit de betekenis van over u horen, zijnde bemerken en kennen dat hij zodanig is, bijgevolg dat het vermogen zodanig is; uit de uitbeelding van Jozef, tot wiep die dingen worden gezegd, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover n. 4286, 4592, 4594, 4963, 5086, 5087, 5106; uit de betekenis van horen, zijnde bemerken, waarover n. 5017; uit de betekenis van den droom, zijnde het vooruitgeziene, waarover vlak boven n. 5252; en uit de betekenis van uitleggen, zijnde hetgeen daarin was gelegen, waarover ook boven n. 5253; hieruit blijkt, dat met “ik heb over u gehoord, al zeggende, gij hoort een droom om dien uit te leggen” het vermogen wordt aangeduid van het hemelse van het geestelijke, om te bemerken wat er gelegen is in de vooruitgeziene dingen.

5255. En Jozef antwoordde Farao; dat dit de erkenenis betekent, staat vast uit de betekenis van op iets antwoorden wanneer men wordt ondervraagd, zijnde te kennen geven hoe het gesteld is, bijgevolg de erkenenis.

5256. Al zeggende: Niet tot mij; dat dit betekent niet vanuit het menselijke alleen, kan vaststaan uit de betekenis van niet tot mij of van niet tot mij behorende, wanneer over den Heer wordt gehandeld, Die wordt uitgebeeld door Jozef, zijnde niet vanuit het menselijke alleen, maar vanuit het Goddelijke, want het Goddelijke ziet vooruit, bijgevolg kent wat daarin gelegen is; de Heer immers had het Vooruitzien en de Voorzienigheid toen Hij in de wereld was, weliswaar in het Menselijke, maar vanuit het Goddelijke; doch daarna, toen Hij verheerlijkt was, is het vanuit het Goddelijke alleen, want het verheerlijkt Menselijke is het Goddelijke; het menselijke is, in zich beschouwd, niets anders dan de opnemende vorm van het leven uit het Goddelijke, doch het verheerlijkt Menselijke des Heren of Zijn Goddelijk Menselijke is niet de

opnemende vorm van het leven uit het Goddelijke, maar het is het Zijn zelf des levens, en wat daaruit voortgaat is het leven; zodanige idee aangaande den Heer hebben de Engelen; doch zij die heden ten dage uit de Christelijke Kerk in het andere leven komen, hebben bijna allen een idee aangaande den Heer zoals aangaande een ander mens, niet slechts een van het Goddelijke gescheiden idee, hoewel zij het Goddelijke eveneens aan Hem toevoegen, maar ook een van Jehovah gescheiden idee, en wat meer is, ook gescheiden van het heilige dat uit Hem voortgaat; weliswaar zeggen zij één God, maar nochtans denken zij drie, en zij verdelen het Goddelijke daadwerkelijk onder drie; zij onderscheiden het immers in personen, en noemen een ieder God, en kennen aan een ieder een onderscheiden eigene toe; vandaar wordt van de Christenen in het andere leven gezegd dat zij drie goden vereren, omdat zij er drie denken, hoezeer zij ook één zeggen. Zij die echter heidenen zijn geweest en tot het Christendom zijn bekeerd, aanbidden in het andere leven den Heer alleen, en dit ter oorzaak hiervan dat zij hebben geloofd dat het niet anders heeft kunnen zijn dan dat de hoogste God Zich op aarde zoals een mens heeft geopenbaard, en dat de hoogste God de Goddelijke Mens is; en dat indien zij van den hoogsten God niet die idee hadden, zij er geen zouden kunnen hebben, aldus ook niet denken over God, bijgevolg Hem niet kennen, te minder Hem liefhebben.

5257. God zal vrede antwoorden, Farao; dat dit betekent vanuit het Goddelijk Menselijke door de verbinding, kan vaststaan uit hetgeen vlak boven in n. 5256 is gezegd; en uit de betekenis van den vrede dien God zal antwoorden, zijnde vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren; dat God het Goddelijke is, staat zonder ontvouwing vast; en dat de vrede in den hoogsten zin de Heer is, zie men in n. 3780, 4681; dat het door de verbinding is, namelijk met het hemelse van het geestelijke, en door dit met het natuurlijke, komt omdat over die verbinding hier wordt gehandeld.

5258. Vers 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24. *En Farao sprak tot Jozef: In mijn droom, ziedaar mij staande aan den oever der rivier. En zie, uit de rivier opklimmende zeven koeien, vet van vlees en schoon van vorm, en zij weidden in het rietgras. En zie, zeven andere koeien, opklimmende na deze, dun en zeer boos van vorm, en mager van vlees; ik heb niet gezien gelijk deze in het ganse land van Egypte wat slechtheid betreft. En de magere en boze koeien aten de eerste zeven vette koeien. En zij kwamen tot haar ingewanden, en het was niet gekend dat zij tot haar ingewanden gekomen waren, en haar aanzien was slecht, gelijk als in het begin; en ik ontwaakte. En ik zag in mijn droom, en zie, zeven aren opklimmende in één halm, vol en goed. En zie, zeven aren, dor, schraal, en van den oostenwind*

verzengd, uitspruitende na dezelve. En de schrale aren verslonden de zeven goede aren; en ik zeide tot de magiërs, en niemand die mij te kennen gaf. En Farao sprak tot Jozef, betekent de denking van het hemelse van het geestelijke vanuit het natuurlijke; in mijn droom, betekent hetgeen is vooruitgezien in het duistere; ziedaar mij staande aan den oever der rivier, betekent van grens tot grens; en zie, uit de rivier, betekent dat in de grens; opklimmende zeven koeien, betekent de ware dingen van het natuurlijke waren; vet van vlees, betekent welke der naastenliefde waren; en schoon van vorm, betekent welke des geloofs daaruit waren; en zij weidden in het rietgras, betekent het onderricht; en zie, zeven andere koeien, opklimmende na deze, betekent de valse dingen welke van het natuurlijke zijn, daarnaast; dun en zeer boos van vorm, betekent welke ijdel en van geen geloof waren; en mager van vlees, betekent welke evenmin der naastenliefde waren; ik heb niet gezien gelijk deze in het ganse land van Egypte wat slechtheid betreft, betekent zodanig dat zij op geen wijze met de ware en de goede dingen konden worden verbonden; en de magere en boze koeien aten, betekent dat de valse dingen welke niet der naastenliefde en niet des geloofs waren, verbanden; de eerste zeven vette koeien, betekent de ware dingen welke des geloofs vanuit naastenliefde waren; en zij kwamen tot haar ingewanden, betekent de innerlijke verbanning; en het was niet gekend dat zij tot haar ingewanden gekomen waren, betekent dat de ware dingen van het goede niet langer werden bemerkt; en haar aanzien was slecht, gelijk als in het begin, betekent dat er niets van vergemeenschapping en verbinding was; en ik ontwaakte, betekent den staat van verlichting; en ik zag in mijn droom, betekent hetgeen nog verder werd vooruitgezien in het duistere; en zie, zeven aren opklimmende in één halm, betekent de wetenschappelijke dingen welke van het natuurlijke waren, verbonden; vol en goed, betekent waaraan de dingen, die des geloofs en der naastenliefde waren, konden worden ingepast; en zie, zeven aren, dor, schraal, en van den oostenwind verzengd, betekent wetenschappelijke dingen van geen nut en vol begeerten; uitspruitende na dezelve, betekent daarnaast verschijnende; en de schrale aren verslonden de zeven goede aren, betekent dat de wetenschappelijke dingen van geen nut de wetenschappelijke dingen van nut verbanden; en ik zeide tot de magiërs, betekent de beraadslaging met de innerlijke wetenschappelijke dingen; en niemand die mij te kennen gaf, betekent dat vanuit die dingen niets werd bemerkt.

5259. En Farao sprak tot Jozef; dat dit de denking betekent van het hemelse van het geestelijke vanuit het natuurlijke, staat vast uit hetgeen boven in n. 5251 is gezegd, waar eendere woorden staan, uitgezonderd alleen dat daar

wordt gezegd “Farao zeide tot Jozef”, hier echter dat hij *sprak* tot hem; hij zeide immers betekent de doorvatting, hij *sprak* echter de denking, n. 2271, 2287, 2619. Dat met Farao *sprak* tot Jozef, de denking van het hemelse van het geestelijke vanuit het natuurlijke wordt aangeduid, en niet omgekeerd, komt omdat dat wat uiterlijk is, nooit denkt vanuit zich, maar vanuit het innerlijke, of, wat het zelfde is, dat wat lager is denkt niet dan uit het hogere, hoewel het schijnt wanneer het innerlijke of het hogere denkt in het uiterlijke of in het lagere, alsof het uiterlijke of het lagere vanuit zich dacht, maar het is een begoocheling; het is hiermede gesteld zoals met iemand die iets in een spiegel ziet, en niet weet dat daar een spiegel is; hij meent dat het ding daar is waar het verschijnt, terwijl het toch niet daar is; omdat nu het hemelse van het geestelijke het innerlijke of het hogere is, en het natuurlijke het uiterlijke of het lagere is, wordt vandaar met Farao *sprak* tot Jozef, in den inwendigen zin de denking aangeduid van het hemelse van het geestelijke vanuit het natuurlijke. In één woord: niets wat beneden is, kan wat dan ook vanuit zich, maar dat het kan, dat heeft het uit het hogere; en omdat het aldus is, volgt duidelijk dat uit het Hoogste alles is, dat is, uit het Goddelijke; bijgevolg, dat de mens vanuit het verstand denkt en vanuit den wil handelt, dit heeft hij uit het Hoogste of uit het Goddelijke; doch dat hij vals denkt en boos handelt, is vanuit den vorm dien hij zichzelf heeft ingeprent; dat hij echter waar denkt en goed handelt, is vanuit den vorm dien hij uit den Heer had opgenomen; het is immers bekend dat een en dezelfde macht en kracht uiteenlopende bewegingen voortbrengt volgens de samenvoegingen in de middelste en de uiterste dingen; aldus brengt in den mens het leven vanuit het Goddelijke uiteenlopende denkingen en uiteenlopende handelingen voort volgens de vormen.

5260. De volgende dingen in deze reeks zijn bijna de zelfde als die welke eerder in dit hoofdstuk van n. 5195 tot 5217 zijn ontvouwd; deswege wordt er van afgezien ze nog verder te ontvouwen.

5261. Vers 25, 26, 27. *En Jozef zeide tot Farao: De droom van Farao, één is die; hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven. De zeven goede koeien, zeven jaren zijn zij, en de zeven goede aren, zeven jaren zijn die; de droom, één is die. En de zeven schrale en boze koeien, opklimmende na haar, zeven jaren zijn zij; en de zeven lege aren, verzengd van den oostenwind, zullen zeven jaren des hongers zijn.* En Jozef zeide tot Farao, betekent de doorvatting van het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke; de droom van Farao, één is die, betekent het eendere in het ene en het andere hetwelk vooruitgezien was; hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven, betekent

dat hetgeen waarin was voorzien, aan het natuurlijke te bemerken werd gegeven; de zeven goede koeien, zeven jaren zijn zij, betekent de staten der vermenigvuldiging van het ware in het innerlijk natuurlijke; en de zeven goede aren, zeven jaren zijn die, betekent de staten der vermenigvuldiging van het ware in het uiterlijk natuurlijke; de droom, één is die, betekent dat het ene en het andere zal zijn door de verbinding; en de zeven schrale en boze koeien, opklimmende na haar, zeven jaren zijn zij, betekent de staten der vermenigvuldiging van het valse hetwelk het innerlijk natuurlijke bestookt; en de zeven lege aren, verzengd van den oostenwind, betekent de staten der vermenigvuldiging van het valse dat het uiterlijk natuurlijke bestookt; zullen zeven jaren des hongers zijn, betekent vandaar het gebrek aan en de schijnbare beroving van het ware.

5262. Jozef zeide tot Farao; dat dit de doorvatting betekent van het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde doorvatten; uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke; en uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke, over welke afzonderlijke dingen vaak eerder is gehandeld.

5263. De droom van Farao, één is die; dat dit het eendere betekent in het ene en het andere hetwelk vooruitgezien was, staat vast uit de betekenis van den droom, zijnde hetgeen is vooruitgezien, waarover n. 3698, 5091, 5092, 5104, 5233; uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover n. 5079, 5080, 5095, 5160; en uit de betekenis van één is die, zijnde hier het eendere in het ene en het andere, namelijk in het natuurlijke, het innerlijke en het uiterlijke; dat het natuurlijke tweevoudig is, zie men in n. 5118, 5126; want hetgeen Farao droomde aangaande de koeien, was vooruitgezien aangaande het innerlijk natuurlijke, en hetgeen hij droomde aangaande de aren, was vooruitgezien aangaande het uiterlijk natuurlijke; en omdat het ene en het andere natuurlijke één moeten handelen door de verbinding, wordt het eendere in het ene en het andere aangeduid.

5264. Hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven; dat dit betekent dat hetgeen waarin was voorzien, aan het natuurlijke te bemerken werd gegeven, staat vast uit de betekenis van hetgeen God is doende, zijnde hetgeen waarin voorzien is, waarover aanstonds; uit de betekenis van te kennen geven, zijnde vergemeenschappen en te bemerken geven, waarover n. 3608, 4856; en uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover boven n. 5263; daaruit blijkt dat met “hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven” wordt aangeduid dat hetgeen waarin was voorzien, aan

het natuurlijke te bemerken werd gegeven. Dat “hetgeen God is doende” wil zeggen: hetgeen waarin is voorzien, komt omdat al wat God, dat is, de Heer doet, de Voorzienigheid is, welke, omdat zij vanuit het Goddelijke is, het Eeuwige en het Oneindige in zich heeft, het Eeuwige omdat zij niet enige grens waaruit noch enige grens waartoe beoogt, het Oneindige, omdat zij tegelijk in elk afzonderlijke het universele, en in het universele elk afzonderlijke beoogt; dit wordt de Voorzienigheid genoemd; en omdat een zodanige in alle en de afzonderlijke dingen die de Heer doet, gelegen is, kan Zijn doen door geen ander woord dan door het woord Voorzienigheid worden uitgedrukt. Dat in alle en de afzonderlijke dingen die de Heer doet, het oneindige en het eeuwige is gelegen, zal vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, elders door voorbeelden worden toegelicht.

5265. De zeven goede koeien, zeven jaren zijn zij; dat dit de staten der vermenigvuldiging van het ware in het innerlijk natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van de koeien, zijnde in den goeden zin de ware dingen van het innerlijk natuurlijke, waarover n. 5198; en uit de betekenis van de jaren, zijnde de staten, waarover n. 482, 487, 488, 493, 893; dat het er zeven waren, komt omdat zeven het heilige betekent, en vandaar de heiligheid toevoegt aan de zaak waarover wordt gehandeld, n. 395, 433, 716, 881; en eveneens sluit het een volkomen periode van den aanvang tot het einde in, n. 728; vandaar komt het dat zeven koeien en zeven aren in den droom werden gezien, en daarna dat er zeven jaren van overvloed der opbrengst, en zeven jaren van honger zijn geweest; vandaar eveneens komt het dat de zevende dag werd geheiligd, en dat het zevende jaar in de uitbeeldende Kerk het sabbath-jaar was, en dat er na zevenmaal zeven jaar een jubileum was. Dat zeven de heilige dingen betekent, is vanwege de betekenis der getallen in de wereld der geesten; ieder getal sluit daar een of ander ding in; enige malen zijn mij zichtbaar getallen verschenen, enkelvoudige en samengestelde, eenmaal ook in een lange reeks, en ik verwonderde mij wat zij mochten betekenen, en er werd gezegd dat zij ontstonden vanuit de engellijke spraak, en dat dingen eveneens door getallen somtijds plegen te worden uitgedrukt; welke getallen niet verschijnen in den Hemel, maar in de wereld der geesten, waar zulke dingen zich aan het gezicht voordoen; dit kenden de Oudsten, die hemelse mensen waren, en met de Engelen spraken, en vandaar vormden zij een kerkelijke berekening met getallen, waarmede zij op universele wijze de dingen uitdrukten die zij op afzonderlijke wijze met woorden uitdrukten; maar wat ieder getal had ingesloten, bleef niet bij de nakomelingen, alleen wat de enkelvoudige getallen betekenden, namelijk twee, drie, zes, zeven, acht, twaalf, en vandaar

vier en twintig, twee en zeventig, en zeven en zeventig, vooral dat met zeven het heiligste werd aangeduid, namelijk in den hoogsten zin het Goddelijke zelf, en in den uitbeeldenden zin het hemelse der liefde; vandaar komt het dat de staat van den hemelsen mens werd aangeduid met den zevenden dag, n. 84, 85, 86, 87. Dat getallen dingen betekenen, blijkt duidelijk uit zeer vele getallen in het Woord, zoals uit deze dingen bij Johannes: “Die inzicht heeft, rekene het getal van het beest; het is immers het getal des mensen, namelijk zijn getal is zeshonderd zesenzestig”, Apoc. XIII: 18; en elders bij denzelfde: “De Engel mat den muur van de heilige Hierosolyma, honderd vierenveertig ellen, welke is de maat eens mensen, dat is, eens Engels”, Apoc. XXI: 17; het getal 144 is uit 12 met zichzelf vermenigvuldigd, en daaruit is 72.

5266. En de zeven goede aren, zeven jaren zijn die; dat dit de staten der vermenigvuldiging van het ware in het uiterlijk natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van de aren, zijnde in den goeden zin de wetenschappelijke dingen, waarover n. 5212, bijgevolg de ware dingen van het uiterlijk natuurlijke, want deze worden de wetenschappelijke dingen genoemd; en uit de betekenis van de jaren, zijnde de staten, waarover vlak boven n. 5265; wat zeven is, zie men ook daar.

5267. De droom, één is die; dat dit betekent dat het ene en het andere zal zijn door de verbinding, staat vast uit hetgeen boven in n. 5263 is gezegd.

5268. En de zeven schrale en boze koeien, opklimmende na haar, zeven jaren zijn zij; dat dit de staten der vermenigvuldiging van het valse betekent hetwelk het innerlijk natuurlijke bestookt, staat vast uit de betekenis van de koeien, zijnde in den echten zin de ware dingen in het innerlijk natuurlijke, waarover n. 5198, 5265; in den tegenovergestelden zin echter de valse dingen daar, waarover n. 5202; deswege worden gene goede koeien genoemd, deze echter schrale en boze; uit de betekenis van opklimmen, zijnde het voortschrijdende naar de innerlijke dingen, waarover n. 5202; en uit de betekenis van de jaren, zijnde de staten, waarover vlak boven n. 5265. Zoals zeven het heilige betekent, aldus betekent het eveneens in den tegenovergestelden zin het profane; de meeste dingen immers hebben in het Woord ook een tegenovergestelden zin, en dit ter oorzaak hiervan dat de zelfde dingen die in den Hemel geschieden, wanneer zij naar de hel nedervloeiën, in tegenovergestelde dingen worden verkeerdt, en daadwerkelijk tegenovergesteld worden; vandaar worden de heilige dingen, welke door zeven worden aangeduid, aldaar profaan. Dat met zeven zowel de heilige als de profane dingen worden aangeduid, mag uit de zeven alleen waar die in de Apocalyps wordt vermeld, bevestigd worden; dat daar heilige dingen worden aangeduid: “Johannes aan de *zeven Kerken*; genade

en vrede uit Hem Die is, en Die was, en Die komen zal; en uit de *zeven geesten* die voor Zijn troon zijn”, i: 4; “Deze dingen zegt Hij Die de *zeven geesten* en de *zeven sterren* heeft”, iii: 1; “Vanuit den troon gingen uit *zeven lampen* van vuur brandende voor den troon, welke zijn de *zeven geesten* Gods”, iv: 5; “Ik zag op de rechterzijde Desgenen Die op den troon zat, een boek, geschreven van binnen en van achteren, verzegeld met *zeven zegelen*”, v: 1; “Ik zag, toen ziet, in het midden van den troon een Lam, staande als geslacht, hebbende *zeven hoornen*, en *zeven ogen*, welke zijn de *zeven geesten* Gods, die uitgezonden zijn in het gehele land”, v: 6; “Den *zeven Engelen* werden *zeven bazuinen* gegeven”, viii: 2; “In de dagen der stem des *zevendens Engels* moest het mysterie Gods voleindigd worden”, x: 7; “De *zeven Engelen*, hebbende de *zeven plagen*, gingen uit den tempel uit, bekleed met wit en blinkend lijnwaad, en omgord om de borst met gouden gordels; toen gaf een van de vier dieren den *zeven Engelen zeven gouden fiolen*”, xv: 6, 7. Dat zeven in den tegenovergestelden zin de profane dingen betekent, blijkt ook uit deze plaatsen in de Apocalyps: “Ziet, een grote rossige *draak*, hebbende *zeven hoofden*, en tien hoornen, en op zijn hoofden zeven diademen”, xii: 3; “Ik zag een beest opklimmende uit de zee, hetwelk *zeven hoofden* had, en tien hoornen, en op zijn hoornen tien diademen, op zijn hoofden echter een naam der lastering”, xiii: 1; “Ik zag een vrouw, zittende op een scharlakenrood beest, vol van namen der lastering, en het had *zeven hoofden*, en tien hoornen. Hier is het inzicht, indien iemand wijsheid heeft: de *zeven hoofden* zijn *zeven bergen* waar de vrouw op dezelve zit, en zij zijn *zeven koningen*. Het beest dat was en niet is, die is de achtste koning, en *vanuit de zeven*, en gaat heen in verderf”, xvii: 3, 7, 9, 11.

5269. En de zeven lege aren, verzengd van den oostenwind; dat dit de staten der vermenigvuldiging van het valse betekent, hetwelk het uiterlijk natuurlijke bestoekt, staat vast uit de betekenis van de aren, zijnde de wetenschappelijke dingen, welke de ware dingen van het uiterlijk natuurlijke zijn, waarover boven n. 5266, aldus in den tegenovergestelden zin de valse dingen daar, n. 5202, 5203, 5204; wat leeg en verzengd van den oostenwind is, zie men boven.

5270. Zullen zeven jaren des hongers zijn; dat dit het gebrek aan en de schijnbare beroving van het ware betekent, staat vast uit de betekenis van den honger, zijnde het gebrek aan erkentnissen, waarover n. 1460, 3364, aldus eveneens de beroving van het ware; dat de valse dingen immers de ware dingen verbanden, zo dat het scheen alsof zij er niet meer waren, wordt daarmede aangeduid dat de magere en boze koeien de zeven vette koeien aten, en deze tot haar ingewanden kwamen, en het niet werd gekend dat zij

tot haar ingewanden waren gekomen; voorts daarmede dat de schrale aren de zeven goede aren verslonden, vers 4, 7, 20, 21, 24, n. 5206, 5207, 5217. Hoe het met deze dingen is gesteld, namelijk dat in het begin het ware in het ene en het andere natuurlijke zal worden vermenigvuldigd, en dat het daarna zozeer zal ontbreken dat het nauwelijks verschijnt, is een verborgenheid die niemand kan weten tenzij het hem is gegeven te weten hoe het gesteld is met de hervorming en de wederverwekking van den mens; omdat in hetgeen volgt over deze zaak in den inwendigen zin wordt gehandeld, moet hier voorshands in het kort iets over die dingen worden gezegd. De mens leert, wanneer hij wordt hervormd, eerst de ware dingen vanuit het Woord of de leer aan, en legt die in het geheugen neder; wie niet kan hervormd worden, gelooft wanneer hij de ware dingen heeft geleerd en in het geheugen nedergelegd, dat het voldoende is, maar hij dwaalt schromelijk. De ware dingen die hij had geput, moeten worden ingewijd in en verbonden met het goede; en zij kunnen niet worden ingewijd in en verbonden met het goede, zolang in den natuurlijke mens de boze dingen der liefde van zich en van de wereld blijven; deze liefden waren de eerste binnenleiders, waarmede de ware dingen geenszins kunnen worden verbonden; deswege moeten, opdat er verbinding geschiede, eerst de door die liefden binnengeleide en vastgehouden ware dingen verbannen worden, hoewel zij niet worden verbannen, maar ingetrokken, zodat zij niet verschijnen; deswege wordt er gezegd de schijnbare beroving van het ware. Wanneer dit is geschied, dan wordt het natuurlijke uit het innerlijke verlicht, en dan wijken de boze dingen der liefden van zich en van de wereld, en naar den graad waarin zij wijken, worden de ware dingen teruggelegd en met het goede verbonden. De staat wanneer de mens schijnbaar van de ware dingen wordt beroofd, wordt in het Woord de verlating genoemd, en eveneens vergeleken met den avond, waarin de mens is voordat hij in den morgen komt; deswege zetten in de uitbeeldende Kerk de dagen met den avond in.

5271. *Vers 28, 29, 30, 31, 32. Dit is het woord dat ik tot Farao heb gesproken; hetgeen God is doende, heeft Hij Farao doen zien. Zie, zeven jaren komen, grote overvloed der opbrengst in het gehele land van Egypte. En er zullen opstaan zeven jaren des hongers na dezelve; en aan de vergetelheid zal prijsgegeven worden alle overvloed der opbrengst in het land van Egypte; en de honger zal het land verteren. En de overvloed der opbrengst in het land zal niet gekend worden van voor dien honger daarna, omdat hij zeer zwaar zal zijn. En aangaande dat de droom tot Farao is herhaald twee malen, het is omdat het woord is gevestigd van met God, en God haastende is dat te doen.* Dit is het woord dat ik tot Farao heb gesproken, betekent hetgeen het natuurlijke vanuit het hemelse van het

geestelijke heeft gedacht; hetgeen God is doende, betekent aangaande hetgeen waarin is voorzien; heeft Hij Farao doen zien, betekent de bemerking van het natuurlijke; zie, zeven jaren komen, betekent de staten der Voorzienigheid; grote overvloed der opbrengst in het gehele land van Egypte, betekent de vermenigvuldiging van het ware in het ene en het andere natuurlijke; en er zullen opstaan zeven jaren des hongers na dezelve, betekent de volgende staten, wanneer er gebrek is aan het ware; en aan de vergetelheid zal prijsgegeven worden alle overvloed der opbrengst in het land van Egypte, betekent de verwijdering van het ware en de schijnbare beroving ervan in het ene en het andere natuurlijke; en de honger zal het land verteren, betekent tot aan de wanhoop toe; en de overvloed der opbrengst in het land zal niet gekend worden, betekent dat niets aangaande het ware dat er eerder was, daar zal worden bemerkt; van voor dien honger daarna, omdat hij zeer zwaar zal zijn, betekent vanwege een zodanig gebrek; en aangaande dat de droom tot Farao is herhaald twee malen, betekent, omdat het vooruitgezien is aangaande het ene en het andere natuurlijke; het is omdat het woord is gevestigd van met God, betekent dat het Goddelijk is; en God haastende is het te doen, betekent met het gehele gebeuren.

5272. Dit is het woord dat ik tot Farao heb gesproken; dat dit betekent hetgeen het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke heeft gedacht, staat vast uit de betekenis van het woord, zijnde dingen, waarover aanstonds; uit de betekenis van spreken, zijnde denken, waarover n. 2271, 2287, 2619, 5259; uit de uitbeelding van Jozef, die hier spreekt, zijnde het hemelse van het geestelijke; en uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover boven; uit deze dingen blijkt dat met dit is het woord dat ik tot Farao heb gesproken, die zaak wordt aangeduid, of dat wat het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke heeft gedacht; men zie ook n. 5262. Wat het woord betreft, in de oorspronkelijke taal wordt een ding door een woord uitgedrukt; vandaar eveneens wordt de Goddelijke onthulling het Woord genoemd, en eveneens de Heer in den hoogsten zin; en met het Woord wordt, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot den Heer en eveneens tot de onthulling uit Hem, in den naasten zin het Goddelijk Ware aangeduid, waaruit alle dingen die dingen zijn, ontstaan. Dat alle dingen die dingen zijn, door het Goddelijk Ware, hetwelk uit den Heer is, aldus door het Woord, ontstonden en ontstaan, is een verborgenheid die nog niet is opengedekt; men gelooft dat daaronder wordt verstaan dat alle dingen werden geschapen daardoor dat God zeide en gebod, zoals een koning in zijn rijk; maar dit wordt niet daaronder verstaan dat alle dingen door het Woord zijn gemaakt

en geschapen, maar het is het Goddelijk Ware hetwelk voortgaat vanuit het Goddelijk Goede, dat is, hetwelk voortgaat uit den Heer, uit hetwelk alle dingen ontstonden en ontstaan; het uit het Goddelijk Goede voortgaande Goddelijk Ware is het eigenlijke werkelijke zelf en het eigenlijke wezenlijke zelf dat in het heelaal is; dit maakt en scheidt; aangaande het Goddelijk Ware heeft nauwelijks iemand een andere idee dan zoals van een woord dat vloeit uit den mond van iemand die spreekt, en dat in de lucht wordt verstrooid; deze idee aangaande het Goddelijk Ware heeft die mening voortgebracht dat onder het Woord slechts een bevel wordt verstaan, en zo dat alleen op bevel alle dingen zijn gemaakt, aldus niet vanuit enig werkelijke dat is voortgegaan vanuit het Goddelijke des Heren, maar, als gezegd, het uit den Heer voortgaande Goddelijk Ware is het eigenlijk werkelijke en wezenlijke zelf, vanuit hetwelk alle dingen zijn; de vormen van het goede en van het ware zijn vanuit hetzelfde; doch over deze verborgenheid, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, meer in hetgeen volgt.

5273. Hetgeen God is doende; dat dit betekent aangaande hetgeen waarin is voorzien, staat vast uit de betekenis van hetgeen God is doende, zijnde hetgeen waarin is voorzien, waarover boven n. 5264.

5274. Heeft Hij Farao doen zien; dat dit de bemerking van het natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van zien, zijnde verstaan, en bemerken, waarover n. 2150, 2325, 2807, 3764, 4567, 4723; en uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover eerder.

5275. Zie, zeven jaren komen; dat dit de staten der Voorzienigheid betekent, staat vast uit de betekenis van de jaren, zijnde de staten, waarover n. 487, 488, 493, 893; en uit de betekenis van komen, zijnde der Voorzienigheid; komen immers en geschieden is, wanneer het wordt gezegd met betrekking tot het Goddelijke, of tot hetgeen God doet, dat wat gebeurt vanuit de Voorzienigheid, bijgevolg hetgeen der Voorzienigheid is; dat hetgeen God doet, de Voorzienigheid is, zie men boven in n. 5264, 5273. In hetgeen volgt wordt gehandeld over de zeven jaren van den overvloed der opbrengst, en over de zeven jaren des hongers, en met de jaren worden daar de staten aangeduid, met de jaren van den overvloed der opbrengst de staten der vermenigvuldiging van het ware in het natuurlijke, en met de jaren des hongers de staten van gebrek aan en beroving van het ware in het natuurlijke; in het algemeen worden met de zeven jaren van den overvloed der opbrengst en met de zeven jaren des hongers in het land van Egypte in den inwendigen zin de staten van des mensen hervorming en wederverwekking beschreven, en in den hoogsten zin de staten der verheerlijking van het Menselijke des

Heren. Opdat die dingen zouden worden uitgebeeld, zijn zulke dingen gebeurd in het land van Egypte; dat het daar gebeurde, kwam omdat onder het land van Egypte en onder Farao in den inwendigen zin het natuurlijke wordt verstaan, over welks verheerlijking in den Heer daar wordt gehandeld. Men moet weten dat de dingen die te dien tijde geschieden, en in het Woord zijn beschreven, uitbeeldend waren voor den Heer Zelf, voor de verheerlijking van Zijn Menselijke, en in den uitbeeldenden zin voor Zijn Rijk, bijgevolg voor de Kerk in het gemeen en voor de Kerk in het afzonderlijke, aldus voor de wederverwekking van den mens, want door de wederverwekking wordt de mens een Kerk in het afzonderlijke. Dat de dingen welke te dien tijde geschieden, uitbeeldend waren voor zulke dingen, was voornamelijk terwille van het Woord, opdat dit kon geschreven worden, en opdat het Woord op deze wijze zulke dingen kon bevatten die de Goddelijke, de hemelse, en de geestelijke dingen zouden uitbeelden in een doorlopende reeks, en aldus niet alleen den mens der Kerk maar ook den Engelen in den Hemel van dienst zijn; de Engelen immers doorvatten daaruit de Goddelijke dingen, en worden zo door de heilige dingen aangedaan, welke worden vergemeenschap aan den mens die vanuit aandoening het Woord leest, waarvandaan eveneens hem het heilige geworden. Dit is de oorzaak dat zulke dingen in het land van Egypte zijn gebeurd.

5276. Grote overvloed der opbrengst in het gehele land van Egypte; dat dit de vermenigvuldiging betekent van het ware in het ene en het andere natuurlijke, staat vast uit de betekenis van den overvloed der opbrengst, zijnde de vermenigvuldiging van het ware, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het land van Egypte, zijnde het ene en het andere natuurlijke; met Egypte immers wordt de wetenschap aangeduid; men zie n. 1164, 1165, 1186, 1462, 4749, 4964, 4966, en omdat de wetenschap wordt aangeduid, wordt ook het natuurlijke aangeduid, ter oorzaak hiervan dat datgene wetenschappelijk wordt geheten hetwelk in het natuurlijke is; dus is het land van Egypte het natuurlijk gemoed waarin het wetenschappelijke is; vandaar wordt met het gehele land van Egypte het ene en het andere natuurlijke aangeduid, namelijk het innerlijke en het uiterlijke; dat het natuurlijke innerlijk en uiterlijk is, zie men in n. 5118, 5126. Dat de overvloed der opbrengst de vermenigvuldiging van het ware betekent, komt omdat de honger daaraan wordt tegenovergesteld, welke het gebrek aan het ware betekent; het woord waarmede in de oorspronkelijke taal de overvloed der opbrengst wordt uitgedrukt, is een woord waaraan de honger is tegenovergesteld, en het betekent in den inwendigen zin een vollen voorraad en een voldoende mate van

erkentenissen, omdat de honger het gebrek daaraan betekent. Erkenntenissen zijn niet iets anders dan de ware dingen van den natuurlijken mens, maar welke hein nog niet zijn toegeëigend; de vermenigvuldiging van zulke ware dingen wordt hier verstaan; de erkenntenissen worden niet ware dingen bij den mens voordat zij met het verstand worden erkend, hetgeen geschiedt wanneer zij door het zelf worden bevestigd, en deze ware dingen worden hem niet toegeëigend voordat hij volgens dezelve leeft; niets immers wordt den mens toegeëigend dan hetgeen des levens wordt; zo immers is hijzelf daarin, omdat zijn leven daarin is.

5277. En er zullen opstaan zeven jaren des hongers na dezelve; dat dit de volgende staten betekent wanneer er gebrek is aan het ware, staat vast uit de betekenis van de jaren, zijnde de staten, waarover n. 482, 487, 488, 493, 893; uit de betekenis van den honger, zijnde het gebrek aan erkenntenissen, waarover n. 1460, 3364; en uit de betekenis van na dezelve, zijnde de volgende.

5278. En aan de vergetelheid zal prijsgegeven worden alle overvloed der opbrengst in het land van Egypte; dat dit de verwijdering van het ware en de schijnbare beroving ervan in het ene en het andere natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van vergeten of aan de vergetelheid prijsgegeven worden, zijnde de verwijdering en vandaar de schijnbare beroving; uit de betekenis van den overvloed der opbrengst, zijnde de vermenigvuldiging van het ware of het vermenigvuldigde ware, waarover vlak boven n. 5276; en uit de betekenis van het land van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed of het natuurlijke van den mens, hier het ene en het andere natuurlijke, zoals vlak boven n. 5276. Dat vergeten of aan de vergetelheid prijsgegeven worden de verwijdering en de schijnbare beroving is, komt omdat het aldus gesteld is met het geheugen en vandaar met de denking; de dingen waarover de mens denkt, zijn onmiddellijk onder zijn blik, en de dingen die aan deze zaak verwant zijn, vertonen zich rondom in volgorde, tot aan de niet verwante dingen toe, welke het verst verwijderd zijn, en dan in de vergetelheid zijn; de dingen die tegenovergesteld zijn, worden daarvan gescheiden en hangen naar beneden, en vertonen zich daaronder, en houden de dingen die boven zijn, in evenwicht; deze ordening geschiedt door het goede dat invloeit; aldus is het gesteld met elke denking van den mens; dat het daarmede aldus is gesteld, blijkt uit de denkingen in het andere leven; de denkingen immers plegen zich daar somtijds in het licht des Hemels zichtbaar te vertonen, en dan verschijnt zulk een vorm van haar rangschikking; daaruit kan vaststaan dat vergeten in den inwendigen zin niets anders is dan de verwijdering en de schijnbare beroving.

5279. En de honger zal het land verteren; dat dit betekent tot aan de wanhoop toe, staat vast uit de betekenis van den honger, zijnde het gebrek aan erkentnissen, en vandaar de beroving van het ware, waarover boven n. 5277, 5278; en uit de betekenis van het land, hier van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, waarover ook boven n. 5276, 5278; dat het is tot aan de wanhoop toe, komt omdat er wordt gezegd de honger zal het land verteren; wanneer immers met het land het natuurlijk gemoed wordt aangeduid, en met den honger de beroving van het ware, zo wordt niet iets anders dan de wanhoop aangeduid, want dan geschiedt op geestelijke wijze een vertering. Hier wordt de staat der verlating beschreven door de beroving van het ware; het laatste van dien staat is de wanhoop. Dat de wanhoop het laatste van dien staat is, komt omdat daardoor het verkwikkelijke der liefde van zich en van de wereld wordt verwijderd, en in de plaats daarvan het verkwikkelijke der liefde van het goede en het ware wordt ingeboezemd; de wanhoop immers bij hen die moeten worden wederverwekt, is er een aangaande het geestelijk leven, bijgevolg aangaande de beroving van het ware en het goede, want wanneer dezen worden beroofd van het ware en het goede, wanhopen zij aangaande het geestelijk leven; vandaar gewordt hun het verkwikkelijke en het gezegende wanneer zij uit de wanhoop oprijzen.

5280. En de overvloed der opbrengst in het land zal niet gekend worden; dat dit betekent dat niets aangaande het ware dat er eerder was, daar zal worden bemerkt, staat vast uit de betekenis van gekend worden, zijnde bemerkt worden; uit de betekenis van den overvloed der opbrengst, zijnde het vermenigvuldigde ware, waarover boven n. 5276, 5278; en uit de betekenis van het land, hier van het land van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, waarover ook boven n. 5276, 5278, 5279; daaruit blijkt dat met “de overvloed der opbrengst in het land zal niet gekend worden” wordt aangeduid dat niets aangaande het ware dat er eerder was, in het natuurlijke zal worden bemerkt. In dit vers wordt gehandeld over den laatsten staat der verlating, wanneer de wanhoop intreedt welke aan de wederverwekking het naast voorafgaat; en omdat over deze zaak in dit vers wordt gehandeld, moet het worden gezegd hoe het hiermede is gesteld. Elk mens moet hervormd en opnieuw geboren of wederverwekt worden, opdat hij in den Hemel kan komen; immers “*niemand kan, tenzij hij opnieuw verwekt worde, het Koninkrijk Gods zien*”, Joh. III: 3, 5, 6. De mens is in de zonde geboren, welke in een lange reeks uit ouders, grootouders, en overgrootouders toegenomen en erfelijk is geworden en zo overgedragen is in de telgen; de mens die wordt geboren, wordt in zoveel erfboze dingen geboren, welke achtereenvolgens aldus zijn aangegroeid;

vandaar komt het dat hij niets dan zonde is, weswege hij, indien hij niet wordt wederverwekt, geheel en al in de zonde blijft; om echter wederverwekt te worden, moet hij eerst hervormd worden, en dit door de ware dingen des geloofs; hij heeft immers vanuit het Woord en vanuit de leer daaruit aan te leren wat het goede is; de erkennissen van het goede vanuit het Woord of de leer daaruit worden de ware dingen des geloofs genoemd, want alle ware dingen des geloofs ontwellen aan het goede, en vloeien tot het goede, zij beogen immers het goede als het einddoel; deze staat is de eerste, en wordt de staat der hervorming genoemd; in dezen staat worden de meesten die in de Kerk zijn, binnengeleid van de kindsheid tot de jongelingsjaren, maar nochtans worden weinigen wederverwekt; de meesten immers in de Kerk leren de ware dingen des geloofs of de erkennissen van het goede terwille van roem en eer, en terwille van het gewin; wanneer dus de ware dingen des geloofs door die liefden zijn binnengeleid, kan de mens niet opnieuw geboren of wederverwekt worden voordat die liefden verwijderd zijn; opdat zij dus worden verwijderd, wordt de mens in den staat der verzoeking gebracht, hetgeen op deze wijze geschiedt: die liefden worden door de helse bende opgewekt, want deze bende wil daarin leven; doch dan worden door de Engelen de aandoeningen van het ware en het goede opgewekt die van de kindsheid aan in den staat der onschuld zijn ingeboezemd en daarna innerlijk verborgen en tot dit nut bewaard; vandaar strijd tussen de boze geesten en de Engelen, welke strijd bij den mens als verzoeking wordt gevoeld; en omdat het dan gaat om de ware en de goede dingen, worden de ware dingen zelf, die tevoren waren ingeboezemd, door de valse dingen die door de boze geesten zijn binnengeworpen, als het ware verbannen, zodat zij niet verschijnen; men zie over deze zaak boven n. 5268, 5269, 5270; en naar gelang de mens zich dan laat wederverwekken, wordt uit den Heer langs een inwendigen weg het licht van het ware uit het goede ingeboezemd in het natuurlijke, in welk licht de ware dingen weder in orde worden gebracht. Aldus is het met den mens gesteld die wordt wederverwekt; maar weinigen worden heden ten dage in dien staat toegelaten; weliswaar beginnen allen, voor zoveel als zij zich daartoe lenen, met hervormd te worden door het onderricht in de ware en de goede dingen van het geestelijk leven, maar zodra zij tot den leeftijd der jongelingsjaren komen, laten zij zich door de wereld wegsleuren, en gaan aldus heen tot de zijde der helse geesten, door wie zij bij graden dermate van den Hemel worden vervreemd dat zij nauwelijks meer geloven dat er een Hemel is; vandaar kunnen zij ook in niet enige geestelijke verzoeking worden gebracht, want indien zij daarin werden gebracht, zouden zij terstond bezwijken, en

dan zou hun latere staat erger worden dan hun vorigen, Matth. xii: 45. Uit deze dingen kan vaststaan hoe het gesteld is met deze dingen welke hier in den inwendigen zin zijn bevat, namelijk met den staat der hervorming en met den staat der wederverwekking; in dit vers wordt echter de laatste staat der verzoeking beschreven, welke de staat van wanhoop is, waarover vlak boven n. 5279.

5281. Van voor dien honger daarna, omdat hij zeer zwaar zal zijn; dat dit betekent vanwege een zodanig gebrek, staat vast uit de betekenis van den honger, zijnde het gebrek aan erkentnissen van het goede, bijgevolg het gebrek aan het ware, waarover boven n. 5277, 5278; en vanwege een zodanig gebrek tenslotte de wanhoop, n. 5279; en uit de betekenis van zeer zwaar, zijnde ontzaglijk. Hier wordt in voortzetting gehandeld over den laatsten staat der verlating, welke er een van wanhoop is, en over de toenemende zwaarte ervan, waarover boven n. 5279.

5282. En aangaande dat de droom tot Faraó is herhaald twee malen; dat dit betekent omdat het vooruitgezien is aangaande het ene en het andere natuurlijke, staat vast uit de betekenis van den droom, zijnde hetgeen vooruitgezien is, waarover n. 3698, 5091, 5092, 5104; uit de uitbeelding van Faraó, zijnde het natuurlijke, waarover n. 5079, 5080, 5095, 5160; en uit de betekenis van twee malen worden herhaald, zijnde aangaande het ene en het andere natuurlijke, namelijk het innerlijke en het uiterlijke; dat het natuurlijke tweevoudig is, innerlijk en uiterlijk, zie men in n. 5118, 5126; aangaande het innerlijk natuurlijke werd vooruitgezien in den eersten droom, waar over koeien werd gehandeld, n. 5198, 5202; aangaande het uiterlijk natuurlijke in den tweeden droom, waar over aren werd gehandeld, n. 5212; vandaar komt het dat twee malen worden herhaald wil zeggen: aangaande het ene en het andere.

5283. Het is omdat het woord is gevestigd van met God; dat dit betekent dat het Goddelijk is, kan zonder verklaring vaststaan, want het woord is, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot God, het Goddelijk Ware; wanneer daarvan wordt gezegd dat het door God gevestigd is, betekent het dat het in ieder geval zal gebeuren.

5284. En God haastende is het te doen; dat dit betekent met het gehele gebeuren, staat vast uit de betekenis van doen, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot God, zijnde de Voorzienigheid, waarover n. 5264; vandaar is het ook het gebeuren; want dat wat der Goddelijke Voorzienigheid is, gebeurt zeker; en uit de betekenis van haasten te doen, zijnde het gehele gebeuren; haasten of haastig in den inwendigen zin is niet snel, maar het is het zekere,

en eveneens het volle, aldus met het gehele gebeuren; het haastige immers sluit den tijd in zich, en in de geestelijke wereld is er niet tijd, maar in plaats van tijd is er staat; aldus heeft het haastige van den tijd daar betrekking op een zodanigen staat die overeenstemt; het hoedanige van den staat dat overeenstemt, bestaat daarin dat er tegelijkertijd verscheidene dingen zijn die uitwerken, waardoor het gebeuren zeker en vol is.

5285. *Vers 33, 34, 35, 36. En nu zie Farao een inzichtsvollen en wijzen man, en zette hem over het land van Egypte. Farao doe, en hij stelle overheden aan over het land, en hij neme het vijfde van het land van Egypte in de zeven jaren van den overvloed der opbrengst. En dat zij vergaderen alle spijs van die komende goede jaren, en koren ophopen onder de hand van Farao, spijs in de steden, en het bewaren. En het zij spijs tot voorraad voor het land tot de zeven jaren des hongers welke in het land van Egypte zullen zijn, en het land zal niet uitgeroeid worden in den hongers.* En nu zie Farao, betekent het vooruitzien van het natuurlijke; een inzichtsvollen en wijzen man, betekent aangaande het invloeiende ware en goede; en zette hem over het land van Egypte, betekent welke in het natuurlijk gemoed alle dingen zullen ordenen; Farao doe, betekent het verder vooruitzien; en hij stelle overheden aan over het land, betekent de ordening van de gemene dingen in het natuurlijke; en hij neme het vijfde van het land van Egypte, betekent welke bewaard en daarna opgeborgten moeten worden; in de zeven jaren van den overvloed der opbrengst, betekent welke waren binnengebracht in die tijden toen de ware dingen met de goede dingen waren vermenigvuldigd; en dat zij vergaderen alle spijs, betekent alle dingen die van het nut zijn; van die komende goede jaren, betekent welke in die tijden moeten worden geput; en koren ophopen, betekent al het goede van het ware tevens; onder de hand van Farao, betekent naar de behoefte en vandaar ter beschikking in het natuurlijke; spijs in de steden, betekent zodanige dingen in de innerlijke dingen van het natuurlijk gemoed; en het bewaren, betekent dat zij daar opgeborgten moeten worden; en het zij spijs tot voorraad voor het land, betekent dat zij daar zullen zijn tot elk nut van het natuurlijke; tot de zeven jaren des hongers, betekent volgens de behoefte in de ontbrekingen; welke in het land van Egypte zullen zijn, betekent welke in het natuurlijke zullen zijn; en het land zal niet uitgeroeid worden in den hongers, betekent opdat de mens niet te gronde ga.

5286. En nu zie Farao; dat dit het vooruitzien van het natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van zien, zijnde het vooruitzien, want zien sluit hier het actieve in, namelijk opdat men het doe; wanneer zien echter niet insluit dat iets moet worden gedaan, betekent het verstaan en bemerken, zoals in

n. 2150, 2325, 2807, 3764, 3863, 4403 tot 4421, 4567, 4723, 5114 is getoond. Met het vooruitzien van het natuurlijke is het aldus gesteld: het natuurlijke van den mens, of zijn natuurlijk gemoed, hetwelk beneden zijn redelijk gemoed is, ziet niet wat ook vooruit vanuit zich, hoewel het toch schijnt alsof het dit uit zich doet, maar zijn vooruitzien is uit het innerlijke; dit ziet vooruit in het uiterlijke bijna zoals een mens zichzelf in een spiegel ziet, waarin het beeld verschijnt alsof het daar was; dit wordt eveneens in den inwendigen zin daarmede voorgesteld dat Jozef het tot Farao zegt, en door Jozef wordt het hemelse van het geestelijke uitgebeeld, hetwelk innerlijk is, en door Farao het natuurlijke, hetwelk uiterlijk is; en Jozef verscheen aan Farao als die inzichtsvolle en wijze man zelf over wien gesproken wordt.

5287. Een inzichtsvollen en wijzen man; dat dit betekent aangaande het invloeiende ware en goede, staat vast uit de betekenis van den inzichtsvollen man, zijnde het ware, en van den wijzen man, zijnde het goede ervan. Men moet weten dat in den inwendigen zin onder den inzichtsvollen en wijzen man niet enig zodanig man wordt verstaan, maar los van den persoon dat wat van den inzichtsvolle en den wijze is, vandaar het ware en het goede; in het andere leven, vooral in de Hemelen, geschiedt alle denking en vandaar alle spreken door van personen geabstraheerde dingen; derhalve is het denken en spreken daar universeel, en naar verhouding onbegrensd; voor zoveel immers als het denken en spreken tot personen, tot hun hoedanigheden in het bijzonder, en voor zoveel als het tot namen alsmede tot woorden wordt bepaald, wordt het minder universeel, en wordt het ook tot een ding bepaald en blijft daarin; doch voor zoveel als het niet tot die dingen wordt bepaald, maar tot dingen die daarvan geabstraheerd zijn, wordt het door het ding bepaald en breidt het zich buiten zich, uit, en wordt een hogere, bijgevolg een universelere beziening. Dit blijkt duidelijk uit het denken van den mens; voor zoveel als dit de woorden beschouwt van iemand die spreekt, beschouwt het niet den zin ervan, en voor zoveel als het bij zich de bijzondere dingen van het geheugen beschouwt, en daarin blijft, doorvat het niet de hoedanigheden der dingen; en meer nog, voor zoveel het in de afzonderlijke dingen zichzelf beschouwt, trekt het de denkingen samen, en verwijdert het zich van de beziening der zaak in het universeel; vandaar komt het dat voor zoveel als iemand zichzelf boven anderen liefheeft, hij in die mate minder wijs is. Daaruit blijkt nu waarom van personen geabstraheerde dingen in den inwendigen zin worden aangeduid met dingen die in den zin der letter tot personen zijn bepaald; men zie ook n. 5225. In het Woord wordt hier en daar onderscheid gemaakt tussen de wijsheid, het inzicht, en de wetenschap; en

onder de wijsheid wordt datgene verstaan wat vanuit het goede is, onder het inzicht datgene wat vanuit het ware is, en onder de wetenschap dat ene en dat andere in het natuurlijke van den mens; zoals bij Mozes: “Ik heb Bezaleël vervuld met den geest van God naar de *wijsheid*, en naar het *inzicht*, en naar de *wetenschap*, en naar alle werk”, Exod. xxxi: 2, 3; hfdst. xxxv: 30, 31; en bij denzelfde: “Geeft u *wijze mannen*, en *inzichtsvolle*, en *wetende*, naar uw stammen, opdat ik hen stelle tot uw hoofden”, Deut. i: 13.

5288. En zette hem over het land van Egypte; dat dit betekent welke in het natuurlijk gemoed alle dingen zullen ordenen, staat vast uit de betekenis van over iets zetten, zijnde iemand aanstellen die ordene, aldus eveneens ordenen; en uit de betekenis van het land van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, zoals boven n. 5276, 5278, 5279; onder *hem* wordt hier de inzichtsvolle en wijze man verstaan, met wien het ware en het goede wordt aangeduid; daaruit blijkt dat met die woorden wordt aangeduid dat het ware en het goede alle dingen in het natuurlijke zullen ordenen; het is ook het goede en het ware welke alle en de afzonderlijke dingen in het natuurlijk gemoed ordenen; zij vloeien immers in uit het innerlijke, en beschikken zo; wie niet weet hoe het gesteld is met het verstandelijk vermogen van den mens, en hoe de mens de dingen kan bezien, ze doorwatten, analytisch denken, daaruit gevolgtrekkingen maken, en ze ten slotte overbrengen naar den wil, en door den wil in de daad, verwondert zich geenszins over deze dingen; hij meent dat alle dingen zo op natuurlijke wijze vloeien, terwijl hij in het geheel niet weet, dat alle en de afzonderlijke dingen zijn vanuit den invloed door den Hemel uit den Heer, en dat de mens zonder dien invloed niet in het minst kan denken, en dat met het ophouden van den invloed het al der denking ophoudt; vandaar weet hij ook niet dat het uit den Heer door den Hemel invloeiende goede alle dingen ordent, en tot iets gelijk als een Hemel vormt voor zoveel als de mens het gedooft, en dat vandaar de denking vloeit op een niet den hemelsen vorm overeenkomende wijze; de hemelse vorm is die vorm waarin de hemelse gezelschappen zijn geordend, en de hemelse gezelschappen zijn geordend volgens den vorm dien het goede en het ware aanbrengt hetwelk uit den Heer voortgaat.

5289. Farao doe; dat dit het verder vooruitzien betekent, staat vast uit hetgeen boven in n. 5286 is ontvouwd.

5290. En hij stelle overheden aan over het land; dat dit de ordening van de gemene dingen in het natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van aanstellen over, zijnde ordenen; uit de betekenis van de overheden, zijnde de gemene dingen, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het land, hier van het land van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, zoals vlak boven

n. 5288; dat de overheden de gemene dingen zijn, komt omdat het de gemene dingen zijn waarin en waaronder de bijzondere dingen zijn; men zie n. 917, 4269, 4325 einde, 4329, 4345, 4383, 5208; met de vorsten worden echter de primaire dingen aangeduid, n. 1482, 2089, 5044.

5291. En hij neme het vijfde van het land; dat dit betekent welke bewaard en daarna opgeborgen moeten worden, staat vast uit de betekenis van het vijfde nemen, hier iets eenders insluitende als vertienden; vertienden betekent in het Woord overblijfselen maken, en overblijfselen maken is ware en goede dingen verzamelen en daarna opbergen; dat de overblijfselen de goede en de ware dingen zijn die door den Heer zijn opgeborgen in den innerlijken mens, zie men in n. 468, 530, 560, 561, 661, 1050, 1906, 2284, 5135; en dat met de tienden in het Woord de overblijfselen worden aangeduid, n. 576, 1738, 2280; eender met tien, n. 1906, 2284; vandaar eveneens met vijf, welk getal de helft is van het getal tien; de helft en het dubbele sluiten ten aanzien van de getallen in het Woord iets eenders in, zoals twintig iets eenders als tien, en vier iets eenders als twee, zes iets eenders als drie, vierentwintig iets eenders als twaalf, en zo voort; en iets eenders eveneens de nog verder vermenigvuldigde getallen, zoals honderd en eveneens duizend iets eenders als tien, tweeënzeventig en eveneens honderdvierenveertig iets eenders als twaalf; wat dus de samengestelde getallen insluiten, kan men weten uit de enkelvoudige getallen waaruit en waarmede zij zijn vermenigvuldigd: wat ook de meer enkelvoudige getallen insluiten, kan men weten uit de voltallige, zoals wat vijf betekent uit tien, en wat twee en een half uit vijf, en zo voort. In het algemeen moet men weten dat de vermenigvuldigde getallen iets eenders insluiten, maar voller, en dat de gedeelde getallen iets eenders insluiten, maar niet zo vol. Wat vijf in het bijzonder aangaat, dit getal heeft een tweevoudige betekenis, het betekent slechts weinig, en vandaar iets, en het betekent de overblijfselen. Dat het slechts weinig betekent, is vanwege de betrekking tot die getallen die veel betekenen, namelijk tot duizend en tot honderd, en vandaar eveneens tot tien; dat duizend en honderd veel betekenen, zie men in n. 2575, 2636; dat vandaar eveneens tien dit betekent, n. 3107, 4638; daarvandaan komt het dat vijf betekent slechts weinig en eveneens iets, n. 649, 4638; dat vijf de overblijfselen betekent, is wanneer het betrekking heeft op tien, en tien betekent, als boven gezegd, de overblijfselen; dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, zie men in n. 575, 647, 648, 755, 813, 1963, 1988, 2075, 2252, 3252, 4264, 4495, 4670, 5265. Wie niet weet dat er enige inwendige zin des Woords is die niet in de letter verschijnt, zal stellig verwonderd zijn dat de getallen in het Woord ook dingen betekenen, vooral ter oorzaak hiervan dat

hij niet enige geestelijke idee vanuit de getallen kan vormen; maar dat nochtans de getallen vanuit de geestelijke idee vloeien die de Engelen hebben, zie men in n. 5265; weliswaar kan hij weten wat voor ideeën het zijn, of wat voor dingen het zijn, waarmede de getallen overeenstemmen, doch vanwaar die overeenstemming is, ligt nog verscholen; zoals vanwaar de overeenstemming is van twaalf met alle dingen des geloofs, en de overeenstemming van zeven met de heilige dingen, voorts de overeenstemming van tien, alsmede van vijf, met de door den Heer in den innerlijken mens opgeborgene goede en ware dingen, en zo voort; maar nochtans is het genoeg dat men weet dat er overeenstemming is, en dat vanuit die overeenstemming alle getallen in het Woord iets in de geestelijke wereld betekenen, bijgevolg dat het Goddelijk ook daarin geïnspireerd verborgen schuilt; zoals bijvoorbeeld in deze volgende plaatsen, waar vijf genoemd wordt, als in de gelijkenis des Heren aangaande “den mens die in den vreemde vertrok, en zijn knechten zijn vermogens overgaf, den een *vijf talenten*, den ander *twee*, en den derden *een*; en die *vijf talenten* ontvangen had, handelde daarmede, en won andere *vijf talenten*; eender die de *twee* ontvangen had, won *andere twee*; doch die het *ene* ontvangen had, verborg het zilver zijns Heren in de aarde”, Matth. xxv: 14 e.v.; wie niet verder dan den letterlijken zin denkt, kan niet anders weten dan dat deze getallen, namelijk vijf, twee, en een, slechts genomen zijn om het historische van de gelijkenis behoorlijk samen te voegen, en dat zij verder niet iets meer bevatten, terwijl er toch ook in deze getallen zelf een verborgenheid is gelegen; met den knecht immers die vijf talenten had ontvangen, worden diegenen aangeduid die goede en ware dingen uit den Heer hebben toegelaten, aldus zij die overblijfselen hebben ontvangen; met hem die twee had ontvangen, worden diegenen aangeduid die op gevorderden leeftijd de naastenliefde aan het geloof hebben aangebonden; en met hem die het ene had ontvangen, worden diegenen aangeduid die het geloof alleen zonder de naastenliefde hebben; van dezen wordt gezegd dat hij het zilver zijns Heren in de aarde verborg; met het zilver immers waarvan met betrekking tot hem wordt gesproken, wordt in den inwendigen zin het ware aangeduid dat des geloofs is, n. 1551, 2954; want het geloof kan zonder de naastenliefde geen winst maken of vrucht dragen; zulke dingen zijn in die getallen gelegen. Eender in de andere gelijkenissen, zoals aangaande “den mens die in een vergelegen streek reisde om voor zichzelf een koninkrijk te ontvangen, dat hij aan zijn knechten *tien mina's* gaf, en hun zeide dat zij daarmede zouden handelen totdat hij komen zou; toen hij terugkeerde, zeide de eerste: Heer, uw mina heeft *tien mina's* gewonnen; hij zeide tot hem: Wel, gij goede knecht,

omdat gij over het minste getrouw zijt geweest, zo wees over *tien steden*. De tweede zeide: Heer, uw mina heeft *vijf mina's* gemaakt; tot hem zeide hij ook: Gij eveneens, wees over *vijf steden*. De derde had de mina weggelegd in een zweetdoek, maar de Heer zeide: Neemt de mina van hem weg, en geeft haar aan hem die de *tien mina's* heeft”, Lukas XIX: 12 en vervolg; hier eender betekenen tien en vijf de overblijfselen, tien meer, vijf minder. Hij die de mina in een zweetdoek weglegde, zijn diegenen die zich de ware dingen des geloofs verwerven, en ze niet met de goede dingen der naastenliefde verbinden, en die zo niets van gewin of vrucht hebben. Desgelijks waar die getallen elders door den Heer worden genoemd, zoals aangaande den ene die tot het avondmaal was geroepen, dat hij zeide: “*Ik heb vijf juk ossen gekocht*, en ik ga heen om die te beproeven”, Lukas XIV: 19. Aangaande den rijke, dat hij tot Abraham zeide: “*Ik heb vijf broeders*; dat iemand gezonden worde om het hun te zeggen, opdat zij niet komen in deze plaats der marteling”, Lukas XVI: 28. Aangaande “*de tien maagden, waarvan vijf voorzichtig, en vijf dwaas waren*”, Matth. XXV: 1 tot 13; eender in deze woorden des Heren: “Meent gij dat Ik gekomen ben om vrede te geven op de aarde; neen, Ik zeg u, maar verdeling; want van nu aan zullen er *vijf* in één huis verdeeld zijn, *drie* tegen *twee*, en *twee* tegen *drie*”, Lukas XII: 51; en eveneens in deze historische dingen zelf, dat de Heer “*spijsde vijf duizend mensen met vijf broden en met twee vissen*; en dat Hij toen geboden had dat zij zouden nederzitten bij *honderden* en bij *vijftigen*; en dat zij, nadat zij gegeten hadden, *twaalf* korven brokken verzamelden”, Matth. XIV: 15 tot 21; Markus VI: 38 en vervolg; Lukas IX: 12 tot 17; Joh. VI: 5 tot 13; in deze plaatsen kan men, omdat zij historisch zijn, nauwelijks geloven dat de getallen aanduiden, zoals het getal vijf duizend, hetwelk dat der mensen was, voorts het getal vijf, hetwelk dat der broden was, en twee, hetwelk het getal der vissen was, alsmede het getal honderd, alsmede vijftig, hetwelk dat der nedergezetenen was, en ten slotte twaalf, hetwelk dat der korven was, waarin de brokken waren; terwijl toch in elk afzonderlijk een verborgenheid is; de afzonderlijke dingen immers zijn te dien einde voorgevallen vanuit de Voorzienigheid, opdat de Goddelijke dingen zouden worden uitgebeeld. In deze volgende plaatsen betekent vijf ook zulke dingen in de geestelijke wereld, waarmede zij overeenstemmen, in den enen en den anderen zin, den echten en den tegenovergestelden; bij Jesaja: “Er zullen daarin nalezingen overgelaten worden zoals in de afschudding eens olijfbooms, *twee, drie* beziën in het hoofd van den tak, *vier, vijf* in de takken der vruchtdragende”, XVII: 6, 7. Bij denzelfde: “Te dien dage zullen er *vijf steden* in het land van Egypte zijn, sprekende met de lippen van Kanaän, en zwerende Jehovah Zebaoth”, XIX: 18.

Bij denzelfde: “*Een duizend* voor het schelden van *een*, voor het schelden van *vijf* zult gij vlieden, totdat gij over zult zijn zoals een mast op het hoofd des bergs, en zoals een banier op een heuvel”, xxx: 17. Bij Johannes: “De *vijsde* Engel heeft gebazuind; toen zag ik een ster uit den hemel gevallen op de aarde, en haar werd gegeven de sleutel van den put des afgronds; aan de sprinkhanen die daarvan uitgingen, werd gezegd dat zij de mensen niet zouden doden die niet het zegel Gods op de voorhoofden hadden, maar dat zij gepijnigd zouden worden *vijf maanden*”, Apoc. ix: 1, 3, 4, 5, 10. Bij denzelfde: “Hier is het inzicht, indien iemand wijsheid heeft; de *zeven* hoofden zijn zeven bergen, waar de vrouw op dezelve zit; en het zijn *zeven* koningen; *vijf* zijn gevallen, en de *een* is, de ander is nog niet gekomen, en wanneer hij komt, moet hij een korten tijd blijven”, Apoc. xvii: 9, 10. Eender was het uitbeeldende in het getal vijf in deze dingen, namelijk dat de schatting van een man en van een vrouw zou zijn naar de jaren “van een maand tot *vijf jaren*, en van *vijf jaren tot twintig*”, Levit. xxvii: 1 tot 9. Voorts, dat indien “een veld gelost werd, een *vijsde* daaraan toegevoegd zou worden”, Levit. xxvii: 19; dat indien “de tienden werden gelost, zou ook een *vijsde* daaraan toegevoegd worden”, Levit. xxvii: 31; dat de overtollige eerstverwekten “gelost zouden worden, *vijf sikkels*”, Num. iii: 46 tot het einde; dat het eerstverwekte van een onrein beest “gelost zou worden met een *toegevoegde vijsde*”, Levit. xxvii: 27; dat in zekere overtredingen als boete “een *vijsde* zou worden *toegevoegd*”, Levit. xxii: 14; hfdst. xxvii: 13, 15; Num. v: 6, 7, 8; en dat “wie een os of een stuk vee gestolen, en dit geslacht of verkocht zou hebben, *vijf ossen* zou wedergeven voor den os, en *vier stukken vee* voor een stuk vee”, Exod. xxi: 37. Dat het getal vijf een hemelse verborgenheid in zich bevat, en iets eenders als tien, blijkt uit de Cherubs, waarover in het eerste Boek der Koningen: “Salomo maakte in het allerheiligste twee Cherubs van olijfboomhout, *tien ellen* elks hoogte; *vijf ellen* de vleugel des enen Cherubs, en *vijf ellen* de vleugel des anderen Cherubs; *tien ellen* van de einden zijns vleugels tot aan de einden zijns vleugels, zo *tien ellen* de Cherub, één maat en één verhouding voor beide Cherubs”, vi: 23 tot 27; en het blijkt ook uit de wasvaten rondom den tempel, voorts uit de kandelaren, waarover in hetzelfde Boek: “dat *vijf* stellingen der wasvaten waren gezet naast den schouder van het huis ter rechterzijde, en *vijf* naast den schouder van het huis ter linkerzijde. Voorts dat *vijf* kandelaren waren gesteld aan de rechterzijde, en *vijf* aan de linkerzijde voor het allerheiligste,” vii: 39, 49. Dat de koperen zee was “*tien ellen* van rand tot rand, en *vijf ellen* de hoogte, en *dertig ellen* de omtrek”, hfdst. vii: 23, was opdat de heilige dingen zouden worden uitgebeeld zowel

door de getallen tien en vijf als door dertig, welk getal van den omtrek weliswaar niet meetkundig aan de middellijn beantwoordt, maar toch op geestelijke wijze datgene insluit wat met den omtrek van dat vat wordt aangeduid. Dat alle getallen dingen betekenen in de geestelijke wereld, blijkt duidelijk uit de getallen bij Ezechiël, waar over de nieuwe Aarde, over de nieuwe Stad, en over den nieuwen Tempel wordt gehandeld, welke de Engelen aanzien van de afzonderlijke dingen mat; men zie aldaar de hoofdstukken XL, XLI, XLII, XLIII, XLV, XLVI, XLVII, XLVIII, XLIX; de beschrijving van bijna alle heilige dingen wordt daar in getallen voorgelegd; en wie daarom niet weet wat die getallen insluiten, kan nauwelijks iets weten aangaande de verborgenheden die daar zijn; het getal tien en het getal vijf komen daar voor, hfdst. XL: 7, II, 48; hfdst. XLI: 2, 9, II, 12; hfdst. XLII: 4; hfdst. XLV: II, 14, behalve de vermenigvuldigde getallen, namelijk vijfentwintig, vijftig, vijfhonderd, vijfduizend; dat de nieuwe Aarde, de nieuwe Stad, en de nieuwe Tempel daar het Rijk des Heren in de Hemelen betekenen, en vandaar Zijn Kerk op aarde, staat vast uit de afzonderlijke dingen daar. Deze dingen aangaande vijf zijn bijeengebracht om deze oorzaak dat hier en in hetgeen volgt over het land van Egypte wordt gehandeld, namelijk dat daar in de zeven jaren van den overvloed het vijfde deel der opbrengst moest worden verzameld en bewaard ten behoeve van de volgende jaren des hongers; vandaar is getoond dat met het vijfde deel de goede en ware dingen worden aangeduid, uit den Heer bij den mens opgeborgen en tot het nut bewaard, wanneer er honger, dat is, wanneer er gebrek aan en beroving van het goede en ware zal zijn; want indien zulke dingen niet uit den Heer bij den mens worden opgeborgen, zo zou er niets zijn dat hem in den staat der verzoeking en der verwoesting kon opheffen, bijgevolg niets waardoor hij zou kunnen worden wederverwekt; aldus zou hij zijn zonder het middel des heils in het andere leven.

5292. In de zeven jaren van den overvloed der opbrengst; dat dit betekent welke waren binnengebracht in die tijden toen de ware dingen met de goede dingen waren vermenigvuldigd, staat vast uit de betekenis van de jaren, zijnde de staten, en vandaar eveneens de tijden, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den overvloed der opbrengst, zijnde de vermenigvuldiging van het ware, of het vermenigvuldigde ware, waarover boven n. 5276, 5278, 5280; hier dus de met de goede dingen vermenigvuldigde ware dingen, omdat de ware dingen niet iets zijn tenzij met de goede dingen, en de ware dingen worden niet in den innerlijken mens opgeborgen, over welke zaak vlak boven n. 5291, dan alleen die welke met de goede dingen zijn verbonden. Dat de

jaren niet alleen staten, maar ook tijden betekenen, komt omdat de jaren in den inwendigen zin volledige staten betekenen, dat is, volledige perioden van den aanvang van een staat tot het einde; deze perioden kunnen niet anders dan door tijden worden uitgedrukt, en ook niet anders gevat worden door hen die in den tijd zijn dan zoals tijden; dat jaren en dagen zowel staten als tijden zijn, zie men in n. 23, 487, 488, 493, 893, 2906.

5293. En dat zij vergaderen alle spijs; dat dit alle dingen betekent die van het nut zijn, staat vast uit de betekenis van vergaderen, zijnde samenbrengen en bewaren; en uit de betekenis van de spijs, zijnde de dingen die van het nut zijn; spijs betekent in den inwendigen zin eigenlijk de dingen die de ziel van den mens voeden, dat is, die hem voeden na het leven van het lichaam, want dan leeft hij als ziel of geest, en heeft hij niet langer stoffelijke spijs nodig zoals in de wereld, maar geestelijke spijs, welke spijs al datgene is wat van het nut is, en al datgene wat tot het nut bevorderlijk is; wat tot het nut bevorderlijk is, is weten wat het goede en het ware is; wat van het nut is, is die dingen willen en doen. Dit zijn de dingen waarmede de Engelen worden gevoed, en welke daarom geestelijke en hemelse spijzen worden genoemd; het gemoed van den mens, waar zijn innerlijk verstand en zijn innerlijke wil is, of waar de bedoelingen of de doelen zijn, wordt ook niet met een andere spijs gevoed, ook wanneer hij in het lichaam leeft; de stoffelijke spijs dringt niet tot daartoe door, maar alleen tot de dingen die van het lichaam zijn, welke dingen die spijs onderhoudt te dien einde dat dat gemoed zijn spijs kan genieten terwijl het lichaam de zijne geniet, dat is, opdat dat gemoed gezond zij in een gezond lichaam. Dat de spijs in den geestelijken zin alles is wat van het nut is komt omdat al het weten van den mens, en al zijn verstaan en wijs zijn, en zo al zijn willen, het nut tot doel moet hebben; vandaar is volgens het hoedanige van het nut het hoedanige van zijn leven. Dat de spijs in den inwendigen zin alles is wat van het nut is, blijkt uit deze woorden des Heren: “Jezus zeide tot de discipelen: Ik heb een *spijs om te eten*, welke gij niet weet. De discipelen zeiden tegen elkander: Heeft Hem iemand te eten gebracht. Jezus zegt tot hen: *Mijn spijs is dat Ik doe den wil van Hem Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbreng*”, Joh. iv: 32, 33, 34; en elders: “*Werkt de spijs die niet vergaat, maar de spijs die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des menschen ulieden zal geven; Dezen heeft de Vader verzegeld, God*”, Joh. vi: 27.

5294. Van die komende goede jaren; dat dit betekent welke in die tijden moeten worden geput, staat vast uit de betekenis van de jaren, zijnde de staten, en ook de tijden, waarover vlak boven n. 5292; de komende goede jaren zijn dus die tijden, wanneer de ware dingen met de goede dingen

worden vermenigvuldigd, welke worden aangeduid met de zeven jaren van den overvloed der opbrengst.

5295. En koren ophopen; dat dit betekent al het goede van het ware tevens, staat vast uit de betekenis van ophopen, zijnde te zamen gaderen en bewaren; en uit de betekenis van het koren, zijnde het goede van het natuurlijke, waarover n. 3580, hier het goede van het ware hetwelk in het natuurlijke is; het goede van het ware is het ware met den wil en de daad. Dat het koren het, goede is, komt omdat het veld in den geestelijken zin de Kerk is; vandaar zijn de dingen die van het veld zijn, zoals het zaad, het zaaisel, de oogst, het staande gewas, het koren, en eveneens de korenaar of aar, behalve in het bijzonder tarwe, gerst, en meer dingen, zulke dingen die der Kerk zijn; en de dingen die der Kerk zijn, hebben alle betrekking op het goede en het ware.

5296. Onder de hand van Faraó; dat dit betekent naar de behoefte en vandaar ter beschikking in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van de hand, zijnde de macht, waarover n. 878, 3387, 4931 tot 4937; vandaar is onder de hand ter beschikking in elke behoefte, want dat wat in iemands macht is, is ter beschikking; en uit de uitbeelding van Faraó, zijnde het natuurlijke, waarover eerder.

5297. Spijze in de steden; dat dit zodanige dingen in de innerlijke dingen van het natuurlijk gemoed betekent, staat vast uit de betekenis van de spijs, zijnde alle dingen die van het nut zijn, aldus de ware en de goede dingen, waarover vlak boven n. 5293; en uit de betekenis van de steden, zijnde de innerlijke dingen van het natuurlijk gemoed; in den universelen zin betekenen de steden de leerstellige dingen der Kerk, men zie n. 402, 2268, 2449, 2451, 2712, 2943, 3216, 4492, 4493; in den afzonderlijke zin echter betekenen zij de innerlijke dingen van den mens waar de leerstellige dingen zijn, of liever, waar de met het goede verbonden ware dingen zijn. Dat de ware dingen en de goede dingen bij den mens als het ware een stad (*civitas*) vormen, zie men in n. 3584; vandaar wordt de mens zelf in wien de Kerk is, een stad Gods genoemd; het is met de betekenis van de stad [*urbs*] zo gesteld als met de betekenis van het huis; het huis in den universelen zin betekent het goede, in den afzonderlijken zin echter den mens, n. 3128, en in het bijzonder zijn gemoed ten aanzien van het daar verbonden goede en ware, n. 3538, 4973, 5023; en het huis met zijn kamers, gebouwen rondom, en voorhoven, is een stad [*civitas*] in kleinsten vorm. De innerlijke dingen van het natuurlijk gemoed worden met steden aangeduid bij Jesaja: “Te dien dage zullen er *vijf steden in het land van Egypte* zijn, sprekende met de lippen van Kanaän, en zwerende Jehovah Zebaoth”, XIX: 18; en de goede en de ware dingen die in de innerlijke dingen zijn,

worden met steden aangeduid in de gelijkenis des Heren bij Lukas: “Hij zeide tot hem die met een mina tien mina’s had gewonnen: Wel, gij goede knecht, omdat gij over het minste getrouw zijt geweest, *zo wees over tien steden*; en hij zeide tot den ander die vijf mina’s had gewonnen: Gij eveneens, *wees over vijf steden*”, XIX: 12 en vervolg. Hier worden dus daarmede dat zij spijs in de steden zouden ophopen en bewaren, de met het goede verbonden ware dingen aangeduid, dat zij opgeborgen moeten worden in de innerlijke dingen van het natuurlijk gemoed, welke ware en goede dingen, wanneer zij daar zijn opgeborgen, overblijfselen worden genoemd, waarin het eigenlijke leven zelf van den geestelijken mens bestaat, en vanuit welke de mens geestelijk wordt gevoed in elke behoefte en nooddrift, dat is, in elken geestelijken honger.

5298. En het bewaren; dat dit betekent dat zij daar opgeborgen moeten worden, staat vast uit de betekenis van bewaren, zijnde opbergen, namelijk in de innerlijke dingen van het natuurlijk gemoed, welke worden aangeduid met de steden, waarover vlak boven n. 5297.

5299. Het zij spijs tot voorraad voor het land; dat dit betekent dat zij daar zullen zijn tot elk nut van het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van de spijs, zijnde de goede en de ware dingen, waarover boven n. 5293; uit de betekenis van tot voorraad, zijnde wat is opgeborgen tot elk nut, omdat het is tot nut der volgende jaren des hongers; en uit de betekenis van het land, hier van het land van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, waarover ook boven n. 5276, 5278, 5279, 5288.

5300. Tot de zeven jaren des hongers; dat dit betekent volgens de behoefte in de ontbrekingen, staat vast uit de betekenis van den honger, zijnde het gebrek aan het ware, waarover boven n. 5277, 5278; dat het dan voor de behoefte is, is duidelijk, want de jaren zijn in den inwendigen zin staten, zoals boven enige malen is getoond; hier is dus tot die jaren tot die staten wanneer er behoefte is.

5301. Welke in het land van Egypte zullen zijn; dat dit betekent welke in het natuurlijke zullen zijn, staat vast uit de betekenis van het land van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, waarover n. 5276, 5278, 5279, 5288. Hier en elders wordt *het natuurlijke* gezegd, en er wordt verstaan het natuurlijk gemoed; er zijn immers een tweetal gemoederen bij den mens, namelijk het redelijk gemoed en het natuurlijk gemoed; het redelijk gemoed is van den inwendigen mens, het natuurlijk gemoed echter van den uitwendigen mens; het is dit gemoed of deze mens die wordt verstaan onder het natuurlijke eenvoudigweg gezegd; dat het gemoed de mens zelf is, zal men zien in de dingen die nu volgen.

5302. En het land zal niet uitgeroeid worden in den honger; dat dit betekent opdat de mens niet te gronde ga, namelijk door gebrek aan het ware, staat vast uit de betekenis van uitgeroeid worden, zijnde te gronde gaan; en uit de betekenis van het land, hier van het land van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, waarover vlak boven n. 5301: en omdat het het natuurlijk gemoed is, is het de mens zelf, want de mens is mens krachtens zijn gemoed; immers, het gemoed zelf maakt den mens uit, en hoedanig het gemoed is, zodanig is de mens; met het gemoed wordt het verstandelijke en het billijke van den mens aangeduid, bijgevolg zijn eigenlijke leven zelf. Zij die stompzinnig zijn, menen dat de mens een mens is krachtens den uitwendigen vorm, namelijk dat hij een zodanig aangezicht heeft als dat van een mens is. Zij die minder stompzinnig zijn, zeggen dat de mens een mens is uit hoofde hiervan dat hij kan spreken; en zij die nog minder stompzinnig zijn, zeggen dat de mens een mens is uit hoofde hiervan dat hij kan denken; maar de mens is niet een mens krachtens die dingen, maar uit hoofde hiervan dat hij het ware kan denken en het goede kan willen, en dat hij dan wanneer hij het ware denkt en het goede wil, den blik kan richten op het Goddelijke en dit doorvatteijk opnemen; hierin wordt de mens van de redeloze dieren onderscheiden; overigens maakt niet dit dat de mens zoals mens verschijnt, dat hij spreken kan, en dat hij denken kan, dat hij een mens is, want indien hij het valse denkt en het boze wil, zo maakt het dat hij niet alleen zoals een redeloos dier is, maar zelfs erger dan dat, want door die vermogens zelf vernietigt hij het menselijke bij zich, en maakt zich tot een wild dier; hetgeen vooral kan vaststaan uit dezulken in het andere leven; wanneer immers dezulken in het licht des Hemels verschijnen, alsmede wanneer door de Engelen een blik in hen wordt geworpen, zo verschijnen zij op dat ogenblik zoals monsters, en sommigen zoals wilde dieren, de arglistigen zoals slangen, en anderen anders; doch wanneer zij van dat licht worden verwijderd en teruggebracht in hun schijnsel, hetwelk zij in de hel hebben, zo verschijnen zij onder elkander zoals mensen. Hoe het echter hiermede is gesteld, namelijk dat de mens te gronde zou gaan bij het gebrek aan het ware, indien hij geen goede en ware dingen had, uit den Heer in de innerlijke dingen opgeborgen, welke worden aangeduid met de spijs tot voorraad voor het land tot de zeven jaren des hongers, opdat het land niet uitgeroeid worde in den honger, dit zal in de volgende dingen van dit hoofdstuk worden gezegd.

5303. Vers 37, 38, 39, 40. *En het woord was goed in de ogen van Farao, en in de ogen van al zijn knechten. En Farao zeide tot zijn knechten: Zouden wij een man vinden zoals dezen, in wien de geest van God is. En Farao zeide tot*

Jozef: Nadat God u dit alles heeft doen bekennen, is niemand inzichtsvol en wijs zoals gij. Gij zult zijn over mijn huis, en op uw mond zal al mijn volk kussen; alleen naar den zetel zal ik groot zijn boven u. En het woord was goed in de ogen van Farao, betekent het welbehagen van het natuurlijke; en in de ogen van al zijn knechten, betekent het welbehagen voor alle dingen in het natuurlijke; en Farao zeide tot zijn knechten, betekent de doorvatting van het natuurlijke met alle dingen daar; zouden wij een man vinden zoals dezen, in wien de geest van God is, betekent aangaande den invloed van het ware waarin het goede uit het innerlijke is, aldus het hemelse van het geestelijke; en Farao zeide tot Jozef, betekent de doorvatting van het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke; nadat God u dit alles heeft doen bekennen, betekent omdat hetzelfde het Vooruitzien en de Voorzienigheid heeft; is niemand inzichtsvol en wijs zoals gij, betekent dat daaruit alleen het ware en het goede is; gij zult zijn over mijn huis, betekent dat het natuurlijk gemoed daaraan ondergeordend en onderdanig zal zijn; en op uw mond zal al mijn volk kussen, betekent dat alles daar onder de gehoorzaamheid aan hem zal zijn; alleen naar den zetel zal ik groot zijn boven u, betekent dat het nochtans zal schijnen alsof het vanuit het natuurlijke was, omdat het uit het hemelse van het geestelijke door hetzelfde is.

5304. En het woord was goed in de ogen van Farao; dat dit het welbehagen van het natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van een goed woord zijn, zijnde behagen; in de ogen wordt er gezegd krachtens een gebruikelijke spreekwijze, omdat het oog het innerlijk gezicht betekent, aldus het verstand, de doorvatting, de opmerkzaamheid, en meer dingen die van dat gezicht zijn, n. 2701, 2789, 2829, 3198, 3202, 3820, 4083, 4086, 4339, 4403 tot 4421, 4523 tot 4534; vandaar wordt met het woord was goed in de ogen het welbehagen aangeduid; en uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover vaak eerder.

5305. En in de ogen van al zijn knechten; dat dit het welbehagen betekent voor alle dingen in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van dat het woord goed was in de ogen, zijnde het welbehagen, waarover vlak boven n. 5304; en uit de betekenis van de knechten, zijnde de dingen die in het natuurlijke zijn, vooral die welke in het uiterlijk natuurlijke zijn; in het Woord wordt hier en daar knecht gezegd en daaronder wordt in den inwendigen zin datgene verstaan wat aan iets anders van dienst is, in het algemeen dat wat beneden is ten opzichte van dat wat boven is; want het is vanuit de orde dat het lagere het hogere van dienst zij, en voor zover het van dienst is, wordt het een knecht genoemd; hier zijn het evenwel de dingen die in het natuurlijke

zijn, welke de knechten worden genoemd; het is immers het natuurlijke in het gemeen hetwelk door Farao wordt uitgebeeld; het gemene zelf is dat waaraan de afzonderlijke dingen van dienst hebben te zijn, zoals aan het gemenebest in de koninkrijken; dat Farao het natuurlijke in het gemeen is, zie men in n. 5160.

5306. En Farao zeide tot zijn knechten; dat dit de doorvatting van het natuurlijke met alle dingen daar betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde doorvatten, waarover n. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2080, 2061, 2238, 2619, 2862, 3395, 3509; uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover n. 5079, 5080, 5095, 5160; en uit de betekenis van diens knechten, zijnde alle dingen in het natuurlijke, waarover vlak boven n. 5305.

5307. Zouden wij een man vinden zoals dezen, in wien de geest van God is; dat dit betekent aangaande den invloed van het ware waarin het goede uit het innerlijke is, aldus het hemelse van het geestelijke, staat vast uit de betekenis van den man, zijnde het ware, waarover n. 3134, 3309, 3459; en uit de betekenis van den geest van God, zijnde het goede uit het innerlijke, aldus uit het Goddelijke; immers, de geest van God is hetgeen uit het Goddelijke voortgaat, aldus uit het Goede zelf, want het Goddelijke is het Goede zelf; hetgeen vanuit hetzelfde voortgaat, is het ware waarin het goede is, en het is dit hetwelk in het Woord met den geest van God wordt aangeduid; de geest zelf immers gaat niet voort, maar het ware zelf waarin het goede is, of het heilig ware; de geest is het instrumentale waardoor het wordt voortgebracht. Dit ware waarin het goede is, is hier het hemelse van het geestelijke, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld. Het is in de Kerk bekend dat Jozef in den geestelijken zin de Heer is, en daarom wordt ook de Heer de hemelse Jozef genoemd; maar men weet niet wat van den Heer Jozef uitbeeldt; de Heer wordt immers uitgebeeld door Abraham, en eveneens door Jischak, alsmede door Jakob; Hij wordt ook uitgebeeld door Mozes en Elias, en door Aharon, en eveneens door David, behalve door tal van anderen in het Woord; maar nochtans niet eender door den een als door den ander. Door Abraham wordt de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijke zelf, door Jischak ten aanzien van het Goddelijk Redelijke, door Jakob ten aanzien van het Goddelijk Natuurlijke, door Mozes ten aanzien van de Wet of het historische Woord, door Elias ten aanzien van het Profetische Woord, door Aharon ten aanzien van het Priesterschap, en door David ten aanzien van het Koningschap; wat echter door Jozef wordt uitgebeeld, zie men in n. 3969, 4286, 4585, 4592, 4594, 4669, 4723, 4727, 4963, 5249. Dit wat Jozef uitbeeldt, wordt het hemelse van het geestelijke vanuit

het natuurlijke gei oemd; dit kan met geen ander woord gegeven worden; het hemelse immers is het goede vanuit het Goddelijke, het geestelijke is het ware vanuit dat goede, aldus is het het ware van het goede vanuit Zijn Goddelijk Menselijke; dit was de Heer toen Hij in de wereld leefde, doch toen Hij Zich had verheerlijkt, ging Hij boven dit uit, en werd Hij het Goddelijk Goede zelf of Jehovah ook naar het Menselijke; meer kan in het bijzonder aangaande deze verborgenheid niet worden gezegd; alleen dit dat Jozef derhalve naar Egypte is gekomen, en eerst in het huis van Potifar, den vorst der trawanten, heeft gediend, en vervolgens in bewaring is gehouden, en daarna heerser over Egypte is geworden, opdat hij zou uitbeelden hoe de Heer al voortschrijdend het Menselijke in Zich Goddelijk heeft gemaakt, waarover het Woord geschreven zou worden, hetwelk Goddelijke dingen zou bevatten in den inwendigen zin, welke zin voornamelijk den Engelen van dienst zou zijn, wier wijsheid, welke onbegrijpelijk en onuitsprekelijk is in verhouding tot de menselijke wijsheid, in zulke dingen is, en tevens den mensen van dienst zou zijn die de historische dingen boven de overige liefhebben, en zulke dingen dan in hun gemoed overwegen, waarin de Engelen door den invloed uit den Heer de Goddelijke dingen doorvatten.

5308. En Farao zeide tot Jozef; dat dit de doorvatting van het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover vlak boven n. 5306; uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover meermalen eerder.

5309. Nadat God u dit alles heeft doen bekennen; dat dit betekent omdat hetzelfde het Vooruitzien en de Voorzienigheid heeft, staat vast uit de betekenis van bekennen, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot God, zijnde het vooruitzien en de voorzienigheid; van God immers kan niet worden gezegd dat Hij bekent, want Hij kent vanuit Zich alle dingen, en het vermogen van bekennen bij den mens is vanuit Hem; en daarom is bekennen in God vooruitzien en voorzien; vooruitzien is bekennen uit het eeuwige tot in het eeuwige, en voorzien is hetzelfde doen. Dat hetzelfde, namelijk het hemelse van het geestelijke, het vooruitzien en de voorzienigheid heeft, komt omdat hier in den inwendigen zin over den Heer wordt gehandeld, Die het hemelse van het geestelijke is, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld.

5310. Is niemand inzichtsvol en wijs zoals gij; dat dit betekent dat daaruit alleen het ware en het goede is, staat vast uit de betekenis van den inzichtsvolle, zijnde het ware, en uit de betekenis van den wijze, zijnde het goede, waarover

boven n. 5287; dat het vanuit geen ander dan vanuit Hem alleen is, wordt aangeduid met niemand, omdat niemand of geen in den inwendigen zin ontkenkend is, aldus elk ander buitensluitend; men zie n. 5225, 5253.

5311. Gij zult zijn over mijn huis; dat dit betekent dat het natuurlijk gemoed daaraan ondergeordend en onderdanig zal zijn, staat vast uit de betekenis van liet huis, zijnde het gemoed, waarover n. 3538, 4973, 5023; hier liet natuurlijk gemoed, omdat mijn huis wordt gezegd door Farao, door wien het natuurlijke wordt uitgebeeld; dat het natuurlijk gemoed ondergeordend en onderdanig zal zijn, wordt daarmee aangeduid dat hij over hetzelfde zal zijn; wie over iemands huis is, heerst in werkelijkheid, en allen die daar zijn, zijn ondergeordend en onderdanig, terwijl nochtans de heer des huizes naar den schijn den naam en de waardigheid behoudt.

5312. En op uw mond zal al mijn volk kussen; dat dit betekent dat alles daar onder zijn gehoorzaamheid zal zijn, staat vast uit de betekenis van op den mond kussen, zijnde erkennen en doen wat hij gebiedt, aldus gehoorzamen; en uit de betekenis van al mijn volk, zijnde alles in het natuurlijke; met het volk worden de ware dingen aangeduid, men zie n. 1259, 1260, 3581, 4619; aldus in het natuurlijke de erkentissen van het goede en het ware, en de wetenschappelijke dingen, want deze zijn de ware dingen van het natuurlijke, n. 5276.

5313. Alleen naar den zetel zal ik groot zijn boven u; dat dit betekent dat het nochtans zal schijnen alsof het vanuit het natuurlijke was, omdat het uit het hemelse van het geestelijke door hetzelfde is, staat vast uit de betekenis van groot zijn boven een ander, zijnde groter zijn, hier naar den schijn of naar het aanzien; en uit de betekenis van den zetel of den troon, zijnde hier het natuurlijke; het natuurlijke immers wordt onder den zetel verstaan, wanneer het hemelse van het geestelijke wordt verstaan onder hem die daarop zit; het natuurlijke immers is gelijk als een zetel voor het geestelijke, hier voor het hemelse van het geestelijke; in het algemeen is dat wat lager is, gelijk als een zetel voor het hogere; het hogere immers is en handelt daarin, en wel door het lagere, en het schijnt alsof dat wat verricht wordt uit het lagere is, omdat het, als gezegd, door dit geschiedt. Dit wordt daaronder verstaan dat Farao tot Jozef zeide: Alleen naar den zetel zal ik groot zijn boven u. In het Woord wordt meermalen van zetel melding gemaakt waar gehandeld wordt over het Goddelijk Ware en over het Gericht vanuit hetzelfde, en met den zetel wordt daar in den inwendigen zin datgene aangeduid wat van het Goddelijk Koningschap is, en met den daarop zittende de Heer Zelf als Koning of als Rechter; maar de betekenis van den zetel gedraagt zich zoals de betekenis van

verscheidene andere dingen naar de betrekking ter zake; wanneer het Goddelijke zelf en het Goddelijk Menselijke des Heren wordt verstaan onder den zittende op den zetel, dan wordt het Goddelijk Ware dat uit Hem voortgaat, onder den zetel verstaan; wanneer echter het Goddelijk Ware dat uit den Heer voortgaat, onder den zittende op den zetel wordt verstaan, dan wordt de gehele Hemel, welken het Goddelijk Ware vervult, onder den zetel verstaan; wanneer echter de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware in de hogere Hemelen wordt verstaan onder den zittende op den zetel, dan wordt het Goddelijk Ware dat in den laagsten Hemel, en ook dat in de Kerk is, verstaan onder den zetel; aldus gedragen zich de betekenissen van den zetel naar de betrekking ter zake. Dat met den zetel datgene wordt aangeduid wat van het Goddelijk Ware is, is ter oorzaak hiervan dat meet den koning in het Woord het ware wordt aangeduid, en eveneens met het koninkrijk; dat het met den koning wordt aangeduid, zie men in n. 1672, 1728, 2015, 2069, 3009, 3670, 4581, 4966, 5044, 5068; en dat het met het koninkrijk wordt aangeduid, n. 1672, 2547, 4691. Wat echter onder den zetel of den troon in het Woord in het bijzonder wordt verstaan, blijkt daar uit de reeks, zoals bij Mattheus: “Ik zeg u: Zweet ganselijk niet, noch bij den Hemel, omdat hij de *Troon Gods* is, noch bij de aarde, omdat zij is de *voetbank Zijner voeten*; noch bij Hierosolyma, omdat zij is de stad des groten Konings”, v: 34, 35; en elders bij denzelfde: “Wie gezworen zal hebben bij den *Hemel*, die zweet bij den *Troon Gods*, en bij Hem Die daarop zit”, xxiii: 22; daar wordt openlijk gezegd dat de Hemel de troon Gods is; met de aarde, welke de voetbank der voeten wordt genoemd, wordt datgene aangeduid wat beneden den Hemel is, aldus de Kerk; dat de aarde de Kerk is, zie men in n. 566, 662, 1066, 1067, 1262, 1413, 1607, 1733, 1850, 2117, 2118, 2928, 3355, 4535, 4447. Eender bij Jesaja: “Zo zeide Jehovah: *De Hemelen zijn Mijn Troon*, en de aarde is de voetbank Mijner voeten”, lxvi: 1; en bij David: “Jehova heeft in de *Hemelen Zijn Troon* bevestigd”, Psalm ciii: 19. Bij Mattheus: “Wanneer de Zoon des mensen zal gekomen zijn in Zijn heerlijkheid, en al de heilige Engelen met Hem, dan zal Hij zitten *op den troon Zijner heerlijkheid*”, xxv: 31; daar wordt gehandeld over het Laatste Gericht, en de op den troon zittende wordt Koning genoemd, aldaar vers 34, 40; de troon der heerlijkheid is daar in den inwendige zin het Goddelijk Ware hetwelk vanuit het Goddelijk Goede in den Hemel is; die op dien troon zit is de Heer, Die voor zover Hij Rechter is vanuit het Goddelijk Ware, daar Koning wordt genoemd. Bij Lukas: “Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden; en de Heer God zal Hem geven den *Troon van David*, Zijn vader”, i: 32; dit zeide de Engel tot Maria; dat daar de troon

van David niet het koninkrijk is dat David had, of een koninkrijk op aarde, maar het koninkrijk in den Hemel, staat voor een ieder vast; en daarom wordt met David ook niet David aangeduid, maar het Goddelijk Koningschap des Heren, en met den troon wordt het Goddelijk Ware aangeduid dat voortgaat, en dat het Rijk des Heren maakt. Bij Johannes: “Ik was in den geest, toen, ziet, er was *een Troon gesteld in den Hemel, en er zat Een op den Troon*, en Die zat was in het aanzien den steen jaspis en sardius gelijk; een regenboog was echter *rondom den troon*, in het aanzien gelijk een smaragd; *rondom den troon waren vierentwintig tronen*, en *op de tronen* zag ik vierentwintig ouderlingen zittende; van den *troon* gingen uit bliksemen, en donderslagen, en stemmen, evenzo zeven lampen brandend van vuur *voor den troon*, welke zijn de zeven geesten Grods. Bovendien was *voor den troon* een glazen zee, kristal gelijk; ten slotte in het *midden des troons* en *rondom den troon*, vier dieren, vol ogen van voren en van achteren. Verder, wanneer de dieren heerlijkheid, en eer, en dankzegging hebben gegeven *Hem Die op den troon zit*, Die in de eeuwen der eeuwen leeft, zullen de vierentwintig ouderlingen *voor Hem Die op den troon zit* vallen, en aanbidden Hem Die leeft in de eeuwen der eeuwen, en zullen hun kronen *voor den troon* werpen”, Apoe. IV: 2 tot het einde; daar wordt de troon der heerlijkheid des Heren, en daarmee het Goddelijk Ware dat uit Hem voortgaat, beschreven, doch door uitbeeldende dingen; indien iemand het niet kent wat deze dingen betekenen, zal hij nauwelijks wat dan ook kunnen weten van hetgeen in deze profetische dingen is gelegen, maar hij zal geloven dat al zulke dingen zonder een hoger Goddelijke zijn; wie niet iets anders kent kan niet anders dan aangaande het hemelse Rijk een aan een werelds rijk eendere voorstelling krijgen, terwijl toch met den in den Hemel gestelden troon het Goddelijk Ware daar wordt aangeduid, aldus de Hemel ten aanzien van het Goddelijk Ware; onder den op den troon zittende wordt de Heer verstaan; dat Deze verscheen in het aanzien gelijk den steen jaspis en sardius, komt omdat met die stenen, alsmede met alle kostbare stenen in het Woord, het Goddelijk Ware wordt aangeduid, n. 114, 3858, 3862, en met stenen in het algemeen de ware dingen des geloofs, n. 643, 1298, 3720, 3769, 3771, 3773, 3789, 3798; met den regenboog rondom den troon worden de uit het goede doorschijnende ware dingen aangeduid, en dit omdat de kleuren in het andere leven vanuit het licht des Hemels zijn, en het licht des Hemels is het Goddelijk Ware; aangaande de regenbogen in het andere leven zie men n. 1042, 1043, 1053, 1623, 1624, 1625; aangaande de kleuren daar n. 1053, 1624, 3993, 4530, 4922, 4677, 4741, 4742; met de vierentwintig tronen rondom den troon, worden alle dingen van het ware in één samenvatting aangeduid,

eender als de dingen die niet twaalf worden aangeduid; dat twaalf alle dingen van het ware in één samenvatting zijn, zie men in n. 577, 2089, 2129, 2130, 3272, 3858, 3913; de bliksemen, de donderslagen, en de stemmen, welke van den troon uitgingen, betekenen de verschrikkingen die vanuit het Goddelijk Ware diegenen hebben die niet in het goede zijn; de zeven van vuur brandende lampen zijn de aandoeningen van het ware vanuit het goede, welke ook aan hen die niet in het goede zijn, schadelijke dingen berokkenen, weswege zij de zeven geesten Gods worden genoemd; en dat deze schadelijke dingen berokkenden, blijkt uit hetgeen daar volgt; de glazen zee vóór den troon is al het ware in het natuurlijke, aldus zijn het de erkentissen en de wetenschappelijke dingen; dat de zee die dingen is, zie men in n. 28, 2850; de vier dieren in het midden des troons en rondom den troon, vol ogen van voren en van achteren, zijn de verstandelijke dingen uit het Goddelijke in de Hemelen; vier betekent de verbinding ervan met de willijke dingen; de ware dingen immers zijn van het verstandelijke deel, en de goede dingen zijn van het billijke deel des mensen; vandaar wordt er gezegd dat zij vol ogen waren van voren en van achteren, omdat de ogen de verstandelijke dingen betekenen, en vandaar in een hogeren zin de dingen die des geloofs zijn, n. 2701, 3820, 4403 tot 4421, 4523 tot 4534; dat vier de verbinding is, eender als twee, n. 1686, 3519, 5194; de heiligheid van het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer, wordt in hetgeen volgt beschreven. Omdat met de vierentwintig tronen en de vierentwintig ouderlingen alle dingen van het ware of alle dingen des geloofs in één samenvatting worden aangeduid, en met twaalf eendere dingen, zoals kort tevoren is gezegd, zo blijkt hieruit wat onder de twaalf tronen, waarop de twaalf Apostelen zullen zitten, in den inwendigen zin wordt verstaan, namelijk alle dingen van het ware, vanuit welke en volgens welke het gericht geschiedt; waarover aldus bij Mattheus: “Jezus zeide tot de discipelen: Voorwaar Ik zeg u, dat gij die Mij gevolgd zijt, in de wederverwekking, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op den *troon Zijner heerlijkheid*, dat ook gij zult zitten op *twaalf tronen*, oordelende de twaalf stammen Israëls”, XIX: 28; en bij Lukas: “Ik verordineer u het koninkrijk, zoals de Vader Mij verordineerd heeft, opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn koninkrijk, en *zit op tronen*, oordelende de twaalf stammen Israëls”, XXII: 29, 30; dat de twaalf Apostelen alle dingen van het ware zijn, zie men in n. 2129, 2553, 3354, 3488, 3858; en dat de twaalf zonen van Jakob het zijn, en vandaar de twaalf stammen van Israël, n. 3858, 3921, 3926, 3939, 4060, 4603; en dat de apostelen zelfs niet één persoon kunnen oordelen, n. 2129, 2553. Eender bij Johannes: “Ik zag *tronen*, en zij zetten zich op dezelve, en het oordeel werd hun gegeven”,

Apoc. xx: 4; met de tronen worden daar ook alle dingen van het ware aangeduid, vanuit welke en volgens welke het gericht geschiedt; iets eenders wordt ook onder de Engelen verstaan met wie de Heer zal komen tot het gericht, Matth. xxv: 31; dat met de Engelen in het Woord iets van den Heer wordt aangeduid, zie men in n. 1705, 1925, 2321, 2821, 3039, 4085; daar de ware dingen die vanuit het Goddelijke zijn, welke ware dingen in het Woord ook gericht worden genoemd, n. 2235. Elders wordt ook op zeer vele plaatsen aan Jehovah of den Heer een troon toegeschreven, en dit omdat in de tronen het uitbeeldende van een koninkrijk is; wanneer in een hogeren Hemel sprake is van het Goddelijk Ware en van het Gericht, dan verschijnt in den laatsten Hemel een troon; vandaar komt het dat, als gezegd, een troon uitbeeldend is, en dat derhalve zo vaak in het profetische Woord de troon wordt genoemd, en eveneens dat van de oudste tijden aan de troon tot een onderscheidend teken des konings is geworden, en dat hij als onderscheidend teken het koningschap betekent, zoals eveneens in de volgende plaatsen; bij Mozes: “Mozes bouwde een altaar, en hij noemde deszelfs naam Jehovah Nissi; bovendien zeide hij: Omdat de hand is op den *troon van Jah*, zo zal de oorlog van Jehovah tegen Amalek zijn van geslacht tot geslacht”, Exod. xvii: 15, 16; wat de hand op den troon van Jah is, en wat de oorlog van Jehovah tegen Amalek van geslacht tot geslacht, kan niemand weten tenzij vanuit den inwendigen zin, aldus tenzij hij weet wat de troon is, en wat Amalek; met Amalek worden in het Woord de valse dingen aangeduid die de ware dingen bestrijden, n. 1679; en met den troon het Goddelijk Ware zelf hetwelk bestreden wordt. Bij David: “Jehovah, Gij hebt *mijn gericht* en mijn rechtszaak gedaan, *Gij hebt gezeten op den troon, Rechter der Gerechtigheid*; Jehovah zal in eeuwigheid blijven, Hij heeft tot *gericht Zijn troon* bereid”, Psalm ix: 5, 8. Bij denzelfde: “*Uw troon*, o God, is tot in de eeuw en het eeuwige; de scepeter Uwe koninkrijks is een sohepeter der rechtheid”, Psalm xlv: 7. Bij denzelfde: “Wolk en donkerheid zijn rondom Hem, gerechtigheid en gericht de *schraag Zijns troons*”, Psalm xcvi: 2. Bij Jeremia: “Te dier tijd zullen zij Hierosolyma noemen *den troon van Jehovah*, en al de natiën zullen tot haar vergaderd worden”, iii: 17; Hierosolyma staat voor het geestelijk Rijk des Heren; dit Rijk wordt ook onder Nova Hierosolyma bij Ezechiël verstaan, en eveneens onder Sancta Hierosolyma, nederdalende vanuit den Hemel, in de Apocalyps. Het geestelijk Rijk des Heren is daar waar het Goddelijk Ware waarin het Goede is, het principale is, doch het hemels Rijk is daar waar het Goddelijk Goede waaruit het Goddelijk Ware is, het principale is; daaruit blijkt waarom Hierosolyma de troon van Jehovah wordt genoemd: en bij David: “In

Hierosolyma zetelen *tronen tot gericht*". Psalm CXXII: 5; Zion wordt echter de troon der heerlijkheid van Jehovah genoemd bij Jeremia: "Hebt Gij Jehudah al verwerpende verworpen, heeft Uw ziel gewalgd van Zion; versmaad niet om Uws Naams wil, maak niet *den troon Uwer heerlijkheid te schande*", XIV: 21; onder Zion wordt het hemels Rijk des Heren verstaan. Hoe de Heer wordt uitgebeeld ten aanzien van het gericht in den Hemel, waar zulke dingen die hier en daar bij de Profeten worden vermeld, zichtbaar voor ogen worden gesteld, blijkt bij Daniël: "Ik was ziende, totdat *de tronen werden nedergeworpen*, en de Oude van dagen zich zette; Zijn kleed was wit zoals sneeuw, en het haar Zijns hoofds zoals reine wol; *Zijn troon* een vlam van vuur, deszelfs raderen brandend vuur; een stroom van vuur uitstromende en uitgaande vóór Hem; duizend duizenden bedienden Hem, en een myriade van myriaden stonden vóór Hem; het gericht zette zich, en de boeken werden geopend", VII: 9, 10. Zulke geziene dingen zijn er voortdurend in den Hemel; zij zijn alle uitbeeldend; zij verschijnen vanuit het gesprek der Engelen in de hogere Hemelen, welk gesprek, nedergegleden zijnde, zulke dingen zichtbaar vertoont; de engellijke geesten, aan wie uit den Heer doorvatting wordt gegeven, weten wat zij betekenen, zoals wat de Oude van dagen, wat het kleed dat wit zoals sneeuw was, het hoofdhaar dat zoals reine wol was, de troon die zoals een vlam van vuur was, de raderen die brandend vuur waren, de van Hem uitstromende stroom van vuur; met de vlam van vuur en met den stroom van vuur wordt daar het Goede der Goddelijke Liefde uitgebeeld, n. 934, 4906, 5071, 5215. Eender is het gesteld met de dingen bij Ezechiël: "Boven het uitspansel, hetwelk was boven het hoofd der Cherubim, was de *gelijkenis eens troons*, als het ware het aanzien van een saffiersteen; en op de *gelijkenis des troons* was de gelijkenis als het ware het aanzien eens mensen, daarboven op zijnde", I: 26; hfdst. X: 1; desgelijks met de dingen in het eerste Boek der Koningen: "Ik zag, zeide de profeet Michah, *Jehovah zittende op Zijn troon*, en het algehele heir der Hemelen staande nevens Hem, aan Zijn rechter en aan Zijn linkerhand", XXII: 9; wie niet weet wat de afzonderlijke dingen uitbeelden, en vandaar betekenen, kan niet anders geloven dan dat de Heer een troon heeft zoals de koningen op aarde, en zulke dingen als daar worden vermeld; maar er zijn niet zulke dingen in de Hemelen, doch zij vertonen zich zichtbaar aldus voor hen die in den laatsten Hemel zijn, vanuit welke zij zoals vanuit beelden, de Goddelijke verborgenheden zien. Het koningschap des Heren, waarmede het Goddelijk Ware wordt aangeduid dat uit Hem voortgaat, werd ook uitgebeeld door den zetel, door Salomo gebouwd, waarover aldus in het eerste Boek der Koningen: "Schelomo maakte

een groten zetel van elpenbeen, en hij overtoog denzelven met gelouterd goud; zes trappen *tot den zetel*, en het hoofd van den *zetel* was van achteren rond; handen aan deze en gene zijde tot de zitplaats; en twee leeuwen staande bij de handen, en twaalf leeuwen daar staande op de zes trappen aan deze en gene zijde”, x: 18, 19, 20, 21; aldus werd de troon der heerlijkheid uitgebeeld; de leeuwen zijn de strijdende en overwinnende Goddelijke ware dingen, de twaalf leeuwen zijn al die ware dingen in één samenvatting. Omdat bijna alle dingen in het Woord ook een tegenovergestelden zin hebben, aldus eveneens de zetel of de *troon*, en in dien zin betekent hij het rijk van het valse, zoals bij Johannes: “Tot den Engel der Kerk die in Pergamus is: Ik ken uw werken, en waar gij woont, waar de *troon des Satans* is”, Apoc. 11: 13. Bij denzelfde: “De draak gaf aan het beest dat opklom uit de zee, zijn kracht en *zijn troon*, en grote macht”, Apoc. XIII: 2. Bij denzelfde: “De vijfde Engel goot zijn fiool uit *op den troon van het beest*, en zijn rijk werd verduisterd”, Apoc. XVI: 10. Bij Jesaja: “Gij zeidet in uw hart: Ik zal in de Hemelen klimmen, ik zal *mijn troon* boven de sterren Gods verhogen”, XIV: 13; daar wordt over Babel gehandeld.

5314. Vers 41, 42, 43, 44. *En Farao zeide tot Jozef: Zie, ik heb u gegeven over het gehele land van Egypte. En Farao verwijderde zijn ring van over zijn hand, en gaf hem op Jozefs hand, en hij kleeedde hem met klederen van fijn linnen, en legde een keten van goud over zijn hals. En hij deed hem rijden in den tweeden wagen dien hij had, en zij riepen vóór hem: Abrech; en gevende hem over het gehele land van Egypte. En Farao zeide tot Jozef: Ik ben Farao, en zonder u zal geen man opheffen zijn hand en zijn voet, in het gehele land van Egypte.* En Farao zeide tot Jozef, betekent een verdere doorvatting van het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke; zie, ik heb u gegeven over het gehele land van Egypte, betekent de heerschappij over het ene en het andere natuurlijke; en Farao verwijderde zijn ring van over zijn hand, betekent het bevestigende aangaande de macht die het tevoren had; en gaf hem op Jozefs hand, betekent dat het haar geheel afstond aan het hemelse van het geestelijke; en hij kleeedde hem met klederen van fijn linnen, betekent de uitwendige aanduiding van het hemelse van het geestelijke; klederen van fijn linnen zijn de ware dingen vanuit het Goddelijke; en legde een keten van goud over zijn hals, betekent de aanduiding van de verbinding van de innerlijke dingen met de uiterlijke, door de uitwerking van het goede; en hij deed hem rijden in den tweeden wagen, betekent de aanduiding dat uit dat alle leer van het goede en het ware is; dien hij had, betekent welke is door het natuurlijke; en zij riepen vóór hem: Abrech, betekent de erkenning door het geloof en de aanbidding; en gevende

hem over het gehele land van Egypte, betekent de mogendheid ervan, dat zij zodanig is; en Farao zeide tot Jozef, betekent een nog verdere doorvatting; ik ben Farao, betekent dat daaruit het natuurlijke is; en zonder u zal geen man opheffen zijn hand, betekent dat uit het hemelse van het geestelijke het al der macht in het geestelijke is; en zijn voet, betekent en het al der macht in het natuurlijke; in het gehele land van Egypte, betekent in het ene en het andere natuurlijke.

5315. En Farao zeide tot Jozef; dat dit een verdere doorvatting betekent van het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde doorvatten, waarover meermalen eerder; uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover ook eerder; dat het de doorvatting van het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke is welke wordt aangeduid, komt omdat het natuurlijke al zijn doorvatting heeft vanuit hetgeen hoger is dan hetzelfde, hier vanuit het hemelse van het geestelijke, hetwelk het hogere is.

5316. Zie, ik heb u gegeven over het gehele land van Egypte; dat dit de heerschappij over het ene en het andere natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van iemand geven over, zijnde de heerschappij; en uit de betekenis van al het land van Egypte, zijnde het ene en het andere natuurlijke, waarover boven n. 5276. Er wordt nog uitvoeriger gehandeld over de heerschappij die Farao overgaf aan Jozef over het land van Egypte, namelijk dat Farao zichzelf van zijn macht ontdeed, en gans Egypte aan Jozef onderwierp, welke dingen aldus zijn geschied vanuit de Goddelijke Voorzienigheid, opdat Jozef de uitbeelding zou aantrekken van het hemelse van het geestelijke hetwelk de Heer had toen Hij in de wereld was, en door hetwelk de Heer Zijn natuurlijke en eveneens Zijn zinlijke beschikte, opdat Hij het ene en het andere achtereenvolgens Goddelijk zou maken; dit is geschied te dien einde dat het Woord hetwelk over Jozef geschreven zou worden, Goddelijke dingen zou bevatten, aldus zulke dingen die in de Hemelen allerheiligst zijn, en die geschikt zijn voor de Engelen die in de Hemelen zijn; de Engelen immers zijn daar in den Heer, omdat zij zijn in de sfeer van het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer; deswege doen de Goddelijke dingen die aangaande den Heer en aangaande de verheerlijking van Zijn Menselijke in den inwendigen zin des Woords zijn, hen dermate aan dat zij daaruit al het gezegende van hun wijsheid en inzicht doorvatten.

5317. En Farao verwijderde zijn ring van over zijn hand; dat dit het bevestigende betekent aangaande de macht die het tevoren had, staat vast uit de uitbeelding

van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover eerder; uit de betekenis van den ring, zijnde het bevestigende, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de hand, zijnde de macht, waarover n. 878, 3091, 3387, 4931 tot 4937, 5296; daaruit blijkt dat met hij verwijderde zijn ring van over zijn hand, wordt aangeduid dat het afstand deed van de macht die het tevoren had; en dat met hij gaf hem op de hand van Jozef, zoals volgt, wordt aangeduid, dat het alle macht afstond aan het hemelse van het geestelijke. Dat de ring op de hand het bevestigende van de macht is, kan niet zozeer uit parallelplaatsen in het Woord vaststaan, omdat ringen die op de hand zijn, nergens anders worden genoemd, behoudens alleen bij Lukas, waar de vader van den zoon die alle dingen had verkwist, tot de knechten zeide: “Brengt uit het voornaamste opperkleed, en trekt het hem aan, en geeft *een ring op zijn hand*, en schoenen aan de voeten”, xv: 22, waar ook met den ring het bevestigende van de macht in het huis zoals van een zoon gelijk tevoren, wordt aangeduid; maar toch blijkt het uit de rituele dingen die van de oude tijden af bij ons zijn, zoals uit de rituele dingen der verlovingen, en der huwelijksvoltrekkingen, alsmede der inwijdingen, waarbij ringen op de hand worden gegeven, waarmede ook het bevestigende van de macht wordt aangeduid; bovendien, dat zegels, welke eveneens op de hand waren, Jerem. xxii: 24, de toestemming en de bevestiging betekenen, zie men in n. 4874.

5318. En hij gaf hem op Jozefs hand; dat dit betekent dat het haar geheel afstond aan het hemelse van het geestelijke, staat vast uit de betekenis van den ring geven op de hand van een ander, zijnde het bevestigende dat men aan den ander de macht afstaat die men had, n. 5317; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover vaak eerder.

5319. En hij kleedde hem met klederen van fijn linnen; dat dit de uitwendige aanduiding van het hemelse van het geestelijke betekent, en dat klederen van fijn linnen de ware dingen vanuit het Goddelijke zijn, staat vast uit de betekenis van de klederen, zijnde de ware dingen, waarover n. 1073, 2576, 4545, 4763, 5248; dat klederen van fijn linnen de ware dingen vanuit het Goddelijke zijn, komt omdat een kleed van fijn linnen uitermate blank en tevens glanzend was, en het ware vanuit het Goddelijke wordt uitgebeeld door klederen van zulk een blankheid en van zulk een glans; de oorzaak hiervan is deze dat de blankheid en de glans des Hemels is vanuit het Licht dat uit den Heer is, en het Licht dat uit den Heer is, is het Goddelijk Ware zelf, n. 1053, 1521 tot 1533, 1619 tot 1632, 2776, 3195, 3222, 3339, 3485, 3636, 3643, 3862, 4415, 4419, 4526, 5219; deswege, toen de Heer van gedaante veranderde voor Petrus, Jakobus, en Johannes, “verschenen *Zijn bekleedselen zoals het licht*”, Matth. xvii: 2;

“*blinkende, zeer blank zoals sneeuw, hoedanige geen voller op aarde wit maken kan*”, Markus IX: 3; en “*bliksemend*”, Lukas IX: 29. Het was het Goddelijk Ware zelf hetwelk uit het Goddelijk Menselijke des Heren is, dat aldus werd uitgebeeld; doch het zijn de uiterlijke ware dingen die met de blankheid der klederen in de Hemelen worden uitgebeeld, de innerlijke ware dingen echter met de blankheid en den glans van het aangezicht. Vandaar komt het dat bekleed worden met klederen van fijn linnen hier de uitwendige aanduiding is, namelijk van het ware voortgaande vanuit het hemelse van het geestelijke; het was immers dit waarin toen het Goddelijke des Heren was. Met fijn linnen en met de klederen van fijn linnen wordt ook elders in het Woord het ware aangeduid dat vanuit het Goddelijke is, zoals bij Ezechiël: “Ik bekleedde u met gestikt werk, en Ik schoeide u met dassenvel, en *gordde u aan met fijn linnen*, en bedekte u met zijde; zo waart gij versierd met goud en zilver, en uw klederen waren *fijn linnen*, en zijde, en gestikt werk”, XVI: 10, 13; daar wordt gehandeld over Hierosolyma, waaronder in deze verzen de Oude Kerk wordt verstaan; de ware dingen dier Kerk worden beschreven met klederen uit gestikt werk, fijn linnen, zijde, en met het siersel uit goud en zilver; met het gestikt werk worden de wetenschappelijke ware dingen aangeduid, met het fijn linnen de natuurlijke ware dingen, en met de zijde de geestelijke ware dingen. Bij denzelfde: “*Fijn linnen in stiksel uit Egypte was uw uitbreidseel*, dat het u tot een teken zou zijn; hemelsblauw en purper, uit de eilanden van Elischah, was uw deksel”, XXVII: 7, waar over Tyrus wordt gehandeld, waaronder ook de Oude Kerk wordt verstaan, maar ten aanzien van de erkentnissen van het goede en het ware; en met het fijn linnen in stiksel uit Egypte, hetwelk haar uitbreidseel was, wordt het ware vanuit de wetenschappelijke dingen aangeduid, tot een teken of een uitwendig aanduidende van die Kerk. Bij Johannes: “De kooplieden der aarde zullen wenen, en klagen over Babylon, dat niemand hun koopwaren meer koopt; koopwaren van goud, en van zilver, en van kostbaren steen, en van paarl, en van *fijn linnen*, en van purper, en van zijde, en alle vat van ivoor, en alle vat uit het kostbaarste hout, en koper, en ijzer, en marmer”, Apoc. XVIII: 11, 12; daar betekenen alle en de afzonderlijke dingen zulke dingen die der Kerk zijn, aldus die van het ware en het goede zijn, hier echter in den tegenovergestelden zin, omdat het van Babylon wordt gezegd; een ieder kan zien dat zulke dingen nooit zouden zijn opgesomd in het Woord, hetwelk uit den Hemel is nedergedaald, tenzij er enig hemelse in de afzonderlijke dingen was gelegen; waartoe diende een opsomming van wereldse koopwaren, waar over Babylon wordt gehandeld, waarmede de profane Kerk wordt aangeduid; eender bij denzelfde: “Wee, wee, de grote stad,

die bekleed was met fijn linnen, en purper, en scharlaken, verguld met goud, en kostbaren steen, en paarden”, Apoc. xviii: 16. Dat de afzonderlijke dingen een of ander hemels Goddelijke beteken, blijkt duidelijk bij denzelfde waar gezegd wordt wat fijn linnen is, namelijk dat het zijn de gerechtigheden der heiligen: “De tijd van de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn Echtgenote heeft zichzelf bereid; toen is het haar gegeven dat *zij bekleed zou worden met rein en blinkend fijn linnen; het fijn linnen zijn de gerechtigheden der heiligen*”, xix: 8; dat het fijn linnen de gerechtigheden der heiligen zijn, komt omdat al diegenen die in het Ware vanuit het Goddelijke zijn, de Gerechtigheid des Heren aantrekken; hun klederen immers zijn blank en glanzend vanwege het licht dat uit den Heer is; derhalve wordt het ware zelf in den Hemel uitgebeeld door het blanke, n. 3301, 3993, 4007; vandaar komt het eveneens dat zij die vanuit den staat der verwoesting in den Hemel worden geheven, blank gekleed verschijnen, omdat zij dan datgene uittrekken wat van de eigen gerechtigheid is, en datgene aantrekken wat van de Gerechtigheid des Heren is. Opdat het Ware uit het Goddelijke in de Joodse Kerk zou worden uitgebeeld, werd het bevolen dat er eveneens boomwol of lijn linnen zou zijn in de klederen van Aharon, alsmede in de gordijnen die rondom de ark waren, waarover bij Mozes: “Voor Aharon zult gij een *tuniek van boomwol* weven, en een *huif van boomwol maken*”, Exod. xxviii: 39; “Zij maakten *tunieken van boomwol*, het werk des wevers, voor Aharon en zijn zonen”, Exod. xxxix: 27; “Het habitakel zult gij maken van tien gordijnen, *van getweerde boomwol*, en van hemelsblauw, en Purper, en dubbelgedoopt scharlaken”, Exod. xxvi: 1; hfdst. xxxvi: 8; “Gij zult den voorhof van het habitakel maken; de behangselen voor den voorhof zullen zijn *uit geweerde boomwol*”, Exod. xxvii: 9, 18; hfdst. xxxviii: 9; “De voorhang van de poort des voorhofs, het werk eens stikers, was van hemelsblauw en purper en dubbel gedoopt scharlaken, en van *getweerde boomwol*”, Exod. xxxviii: 18; boomwol is fijn linnen, hetwelk daarom bevolen werd, omdat de afzonderlijke dingen die in de ark en rondom de ark waren, voorts de afzonderlijke dingen die op de klederen van Aharon waren, uitbeeldend waren voor de geestelijke en de hemelse dingen; daaruit kan vaststaan hoe weinig het Woord slechts wordt verstaan indien men niet weet wat zulke dingen uitbeelden, en dat men nauwelijks iets verstaat indien men gelooft dat er geen ander heilige in het Woord is dan hetgeen in de letter uitkomt. Dat de Engelen, die in het ware vanuit het Goddelijke zijn, als het ware met fijn linnen bekleed verschijnen, dat is, in glanzende blankheid, blijkt bij Johannes waar over het Witte Paard wordt gehandeld: “Die op het *witte paard* zat, was bekleed met een bekleedsel dat met bloed geveerd was; en

Zijn Naam wordt genoemd het Woord; Zijn heirlegers in den Hemel volgden Hem *op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn linnen*”, Apoc. XIX: 13, 14; uit deze dingen blijkt duidelijk dat het fijn linnen het uitwendig aanduidende is van het ware uit het Goddelijke, want Hij Die op het witte paard zat, is de Heer ten aanzien van het Woord; dat Hij het Woord is, wordt daar openlijk gezegd; het Woord is het Ware zelf uit het Goddelijke; dat het witte paard de inwendige zin des Woords is, zie men in n. 2760, 2761, 2762; vandaar zijn de witte paarden de ware dingen vanuit het Goddelijke, want alle dingen van den inwendigen zin des Woords zijn ware dingen vanuit het Goddelijke; deswege werden Zijn heirlegers gezien op witte paarden en bekleed met wit en rein fijn linnen.

5320. En legde een keten van goud over zijn hals; dat dit de aanduiding betekent van de verbinding van de innerlijke dingen met de uiterlijke, door de uitwerking van het goede, staat vast uit de betekenis van den hals, zijnde de invloed, voorts de vergemeenschapping van de hogere met de lagere dingen, of, wat het zelfde is, van de innerlijke dingen met de uiterlijke, waarover n. 3542; vandaar is de keten, omdat zij den hals omgordt, de aanduiding van de verbinding dier dingen; de keten van goud betekent de verbinding door het goede, of door de uitwerking van het goede omdat het goud het goede is, n. 113, 1551, 1552; het teken der verbinding van het innerlijk ware met het uiterlijk ware wordt aangeduid door de keten op de keel, bij Ezechiël: “Ik versierde u met sieraad, en gaf armringsen op uw handen, en een *keten op uw keel*”, XVI: 11.

5321. En hij deed hem rijden in den tweeden wagen; dat dit de aanduiding betekent dat uit dat alle leer van het goede en het ware is, staat vast uit de betekenis van den wagen, zijnde de leer van het goede en het ware, waarover aanstonds; vandaar is hem doen rijden in den wagen het aanduidende dat uit dat die leer is. Deze dingen hebben betrekking op die welke eerder door Farao werden gezegd: “Gij zult zijn over mijn huis, en al mijn volk zal u op den mond kussen; alleen naar den zetel zal ik groot zijn boven u”, vers 40. Dat de leer van het goede en ware uit Hemzelf wordt aangeduid, komt omdat door Jozef de Heer ten aanzien van het Goddelijk geestelijke wordt aangeduid, n. 3971, 4669, aldus ten aanzien van het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren, n. 4723, 4727, uit welk Goddelijk Ware het hemelse van het geestelijke is. Dat het al der leer van het goede en het ware daaruit is, komt omdat de Heer de leer zelf is, want het al der leer gaat uit Hem voort, en het al der leer handelt over Hem: immers, het al der leer handelt over het goede der liefde en het ware des geloofs; uit den Heer zijn die, en daarom is

de Heer niet alleen daarin, maar is Hij het ene en het andere; daaruit staat vast dat de leer welke over het goede en het ware handelt, over den allenen Heer handelt, en dat zij voortgaat vanuit Zijn Goddelijk Menselijke. Vanuit het Goddelijke zelf kan geenszins iets van leer voortgaan tenzij door het Goddelijk Menselijke, dat is, door het Woord, hetwelk in den hoogsten zin het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Menselijke des Heren is; dat wat onmiddellijk uit het Goddelijke zelf voortgaat, kunnen zelfs niet de Engelen in den binnensten Hemel vatten; de oorzaak hiervan is deze dat het oneindig is, en zo alle bevattig, ook de engellijke, te boven gaat; doch dat wat vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren voortgaat, kunnen zij vatten, want het handelt over God als over den Goddelijken Mens, over Wien vanuit het Menselijke enige idee kan worden gevormd, en een idee die aangaande het Menselijke is gevormd, wordt aanvaard, hoedanig zij ook mag zijn, als zij slechts vanuit het goede der onschuld vloeit, en in het goede der naastenliefde is; dit is het wat wordt verstaan onder des Heren woorden bij Johannes: “Niemand heeft ooit God gezien; de Enigverwekte Zoon, Die in den schoot des Vaders is, heeft Hem uiteengezet”, 1: 18; bij denzelfde: “Gij hebt noch de stem des Vaders ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien”, v: 37; en bij Mattheus: “Niet wie ook kent den Vader, dan de Zoon, en dien het de Zoon zal hebben willen onthullen”, xi: 27. Op zeer vele plaatsen in het Woord worden wagens vermeld, en nauwelijks iemand weet dat daarmee op die plaatsen de leerstellige dingen van het goede en het ware worden aangeduid, alsmede de wetenschappelijke dingen die van de leerstellige dingen zijn; de oorzaak hiervan is deze dat niet enig geestelijke de idee binnentreedt, maar alleen het historisch natuurlijke, wanneer een wagen wordt genoemd, zoals ook wanneer de paarden die voor den wagen zijn, worden genoemd, terwijl toch met de paarden in het Woord de verstandelijke dingen worden aangeduid, n. 2760, 2761, 2762, 3217, en vandaar met den wagen de leerstellige dingen en de wetenschappelijke dingen ervan. Dat de wagens de leerstellige dingen der Kerk zijn, en eveneens de wetenschappelijke dingen, kon voor mij vaststaan uit de wagens die in het andere leven zo vaak werden gezien; er is eveneens een plaats ter rechterzijde ter hoogte van de lagere aarde, waar wagens en paarden verschijnen, met stallen in volgorde opgesteld; daar wandelen en praten diegenen die in de wereld geleerden zijn geweest, en het leven als einddoel der geleerdheid hebben beschouwd; zulke dingen verschijnen aan hen vanuit de Engelen in de hogere Hemelen; wanneer bij hen sprake is van de verstandelijke, en van de leerstellige en de wetenschappelijke dingen, dan verschijnen aan de geesten aldaar zulke dingen. Dat zulke dingen met wagens

en paarden worden aangeduid, blijkt zeer duidelijk hieruit dat Elias verscheen ten Hemel gereden in een wagen van vuur en met paarden van vuur, en dat hij alsmede Elischa werden genaamd “Wagen Israëls en zijn ruiters”, waarover aldus in het tweede Boek der Koningen: “Ziet, een *wagen van vuur en paarden van vuur* kwamen tussen hen in, en Elias klom in een werfelwind in den Hemel; en Elischa zag en riep: Mijn vader, mijn vader, *wagen Israëls* en zijn ruiters”, II: 11, 12; en aangaande Elischa in het zelfde Boek: “Toen Elischa krank was van zijn ziekte, aan dewelke hij stierf, daalde tot hem neder Joasch, de koning van Israël, en weende voor zijn aangezichten, en hij zeide: Mijn vader, mijn vader, *wagen Israëls* en zijn ruiters”, XIII: 14; de oorzaak waarom zij aldus werden genaamd, is deze dat door den een en den ander, zowel door Elias als door Elischa, de Heer werd uitgebeeld ten aanzien van het Woord; men zie de voorrede tot hoofdstuk XVIII van Genesis, en n. 2762, 5247 einde. Het Woord zelf is voornamelijk de leer van het goede en het ware, want daaruit is het al der leer; vanuit de zelfde oorzaak ook was het dat aan den knaap wien Jehovah de ogen opende, rondom Elischa verscheen “*de berg vol paarden en wagens van vuur*”, II Kon. VI: 17. Dat de wagen het leerstellige is en het paard het verstandelijke, staat eveneens vast uit andere plaatsen in het Woord, zoals bij Ezechiël: “Gij zult verzadigd worden op Mijn tafel met *paard en wagen*, met den sterke en allen man des krijgs; zo zal Ik den natiën Mijn heerlijkheid geven”, XXXIX: 20; Apoc. XIX: 18; daar wordt gehandeld over de Komst des Heren; dat daar met paard en wagen geen paard en wagen wordt aangeduid, is voor een ieder duidelijk; zij zullen immers daarmede op de tafel des Heren niet verzadigd worden, maar met zulke dingen die met paard en wagen worden aangeduid, namelijk met de verstandelijke en de leerstellige dingen van het goede en het ware. Eendere dingen worden met paarden en wagens aangeduid in deze volgende plaatsen; bij David: “*Gods wagens* zijn een tweetal myriaden, duizenden der vreedzamen, de Heer in hen, Sinaï in het heiligdom”, Psalm LXVIII: 18. Bij denzelfde: “Jehovah bedekt zich met het licht als met een kleed, Hij rekt de Hemelen uit zoals een gordijn, Hij beschiet Zijn opperzalen met wateren, *Hij stelt de wolken als Zijn wagens*, Hij wandelt op de vleugelen des winds”, Psalm CIV: 2, 3. Bij Jesaja: “De profetische uitspraak van de woestijn der zee: Zo heeft de Heer tot mij gezegd: Zet een wachter die schouwe, hij verkondige; *hij zag derhalve een wagen, een paar ruiters, een ezelwagen, een kameelwagen*, en hij luisterde een luistering, een grote luistering; een leeuw immers riep uit op den wachttoren: Heer, ik sta geduriglijk bij dag, en op mijn wacht ben ik gesteld alle nachten; voorts echter zie, *een wagen van een man, een paar ruiters*; en hij zeide: Gevallen, gevallen is

Babel”, XXI: 6, 7, 8. Bij denzelfde: “Dan zullen zij al uw broeders in alle natiën aanbrengen als gave voor Jehovah, *op paarden, en op den wagen, en op rostarten, en op muilen, en op renners*, tot den berg Mijner heiligheid, Hierosolyma”, LXVI: 20. Bij denzelfde: “Ziet, Jehovah zal in vuur komen, en *Zijn wagens* zoals een werfelwind”, LXVI: 15. Bij Habakuk: “Was Jehovah ontstoken tegen de rivieren, was Uw toorn tegen de rivieren, was tegen de zee Uw ontsteking, *dat Gij rijdt op Uw paarden; Uw wagens zijn het heil*”, III: 8. Bij Zacharia: “Ik hief mijn ogen op en zag, toen ziet, *vier wagens*, uitgaande van tussen twee bergen, de bergen echter waren bergen van koper; *aan den eersten wagen rode paarden, aan den tweeden wagen zwarte paarden; aan den derden wagen witte paarden, en aan den vierden wagen hagelvlekkige paarden*”, VI: 1, 2, 3. En bij Jeremia: “Zij zullen door de poorten dezer stad ingaan, koningen en vorsten, zittende op den troon van David, *rijdende op den wagen en op paarden*, zij en hun vorsten, de man van Jehudah, en de bewoners van Hierosolyma; en deze stad zal bewoond worden tot in de eeuw”, XVII: 25; hfdst. XXII: 4; de stad die bewoond zal worden tot in de eeuw, is niet Hierosolyma, maar de Kerk des Heren welke door Hierosolyma wordt aangeduid, n. 402, 2117, 3654; de koningen die door de poorten dier stad zullen ingaan, zijn niet koningen maar de ware dingen der Kerk, n. 1672, 1728, 2015, 2069, 3009, 3670, 4575, 4581, 4966, 5044, 5068; aldus zijn de vorsten evenmin vorsten, maar de primaire dingen van het ware, n. 1482, 2089, 5044; de zittenden op den troon van David zijn de Goddelijke ware dingen welke uit den Heer voortgaan, n. 5313; de rijdenden op den wagen en op paarden zijn daaruit de verstandelijke en de leerstellige dingen. Wagens worden ook vele malen in de historische dingen des Woords vermeld, en omdat alle historische dingen des Woords uitbeelden, en de woorden zulke dingen betekenen die in het Rijk des Heren en in de Kerk zijn, betekenen de wagens daar eveneens eendere dingen. Omdat de meeste dingen in het Woord ook een tegenovergestelden zin hebben, is het eveneens met de wagens aldus gesteld, en in dien zin betekenen zij de leerstellige dingen van het boze en valse, voorts de wetenschappelijke dingen die ze bevestigen; zoals in deze plaatsen; bij Jesaja: “Wee dengenen die in Egypte nederdalen om hulp, en *op het paard steunen, en vertrouwen op den wagen*, omdat er vele zijn, en *op ruiters*, omdat zij zeer sterk zijn, maar zij slaan het oog niet op den Heilige Israëls”, XXXI: 1. Bij denzelfde: “Door de hand uwer dienstknechten hebt gij den Heer gelasterd, en gezegd: *Door de menigte van mijn wagen* heb ik de hoogte der bergen beklommen, de zijden van den Libanon, waar ik zal afhouden de rijzigheid zijner cederbomen, de keur zijner dennebomen”, XXXVII: 24; dit is het profetische antwoord op de hoogmoedige

woorden van Rabschakeh, den legeraanvoerder van den koning van Aschur. Bij Jeremia: “Ziet, wateren klimmen op van het noorden, welke zullen worden tot een overlopenden stroom, en zij zullen overlopen het land en zijn volheid, de stad en die daarin wonen; en huilen zal alle bewoner des lands, vanwege de *stem van het geklater* der hoeven der *paarden* zijner sterken, *vanwege het geraas van zijn wagen, van het gedruis zijner raderen*”, XLVII: 2, 3. Bij Ezechiël: “*Vanwege den overvloed zijner paarden* zal u derzelve stof bedekken, *vanwege de stem des ruiters en des rads, en des wagens*, zullen uw muren beven, wanneer hij in uwe poorten zal gekomen zijn, naast de ingangen ener doorgebroke stad; *door de hoeven zijner paarden* zal hij al uw straten vertreden”, XXVI: 10, 11. Bij Haggai: “Ik zal den troon der koninkrijken omkeren, en verderven de sterkte der koninkrijken der natiën; Ik zal ook omkeren *den wagen, en die daarop rijden*, en de *paarden* en *hun ruiters* zullen nederdalen”, II: 2. Bij Zacharia: “Ik zal *den wagen* uit Efraïm uitroeien, en het *paard* uit Hierosolyma, Ik zal den boog des krijgs uitroeien; daarentegen zal Hij den natiën vrede spreken”, IX: 10. Bij Jeremia: “Egypte klimt op zoals een stroom, en zoals stromen worden zijn wateren bewogen; hij zeide immers: Ik zal opklimmen, ik zal de aarde bedekken, ik zal de stad en die daarin wonen, verderven; *klimt op, gij paarden*, raast, *gij wagens*”, XLVI: 8, 9. Met de *paarden* en de wagens waarmede de Egyptenaren de zonen Israëls achtervolgden, en waarmede Farao de zee Suph inging, waar de raderen der wagens werden heengedreven, en door tal van dingen aangaande paarden en wagens, welke het merendeel van die beschrijving uitmaken, Exod. XIV verzen 6, 7, 9, 17, 23, 25, 26, en hfdst. xv: 4, 19, worden de verstandelijke, de leerstellige, en de wetenschappelijke dingen van het valse aangeduid, en de redeneringen daaruit, welke de ware dingen der Kerk verdraaien en uitblussen; de ondergang en de dood van zulke dingen wordt daar beschreven.

5322. Dien hij had; dat dit betekent welke is door het natuurlijke, namelijk de leer van het goede en het ware, staat vast uit de reeks der dingen in den inwendigen zin, voorts uit hetgeen boven in n. 5313 is ontvouwd.

5323. En zij riepen vóór hem: Abrech; dat dit de erkenning door het geloof en de aanbedding betekent, staat vast uit de betekenis van roepen, zijnde de erkenning door het geloof, waarover aanstonds; en uit de betekenis van abrech, zijnde de aanbedding; abrech immers in de oorspronkelijke taal is: buig de knieën, en de buiging der knieën is de aanbedding; alle inwendige strevingen immers, welke des wils zijn, aldus welke der liefde of der aandoening zijn, bijgevolg welke des levens zijn, hebben uitwendige daden of gebaren die daarmede overeenstemmen. Deze daden of gebaren vloeien

voort uit de overeenstemming zelf van de uiterlijke dingen met de innerlijke dingen; de heilige vrees en daaruit de vernedering, bijgevolg de aanbidding, heeft daden of gebaren die met haar overeenstemmen, namelijk de buiging der knieën, het nedervallen op de knieën, en eveneens het nederwerpen van het lichaam tot op de aarde; in dien staat is er, indien de aanbidding vanuit de echte vernedering is, of indien de vernedering vanuit de echte heilige vrees is, een tekortschieten der geesten, vandaar een ineenvallen der geledingen in het grensgebied of in het tussenliggende gebied waar het geestelijke met het natuurlijke wordt verbonden, aldus waar de knieën zijn; want de dingen die beneden zijn, hebben een overeenstemming met de natuurlijke dingen, en de dingen die boven zijn, hebben een overeenstemming met de geestelijke dingen; vandaar komt het dat de buiging der knieën het uitbeeldende teken der aanbidding is; bij de hemelse mensen is deze daad spontaan, maar bij de geestelijke is zij willekeurig. Oudtijds boog men voor de koningen, wanneer zij in een wagen reden, de knieën, ter oorzaak hiervan dat de koningen den Heer uitbeeldden ten aanzien van het Goddelijk Ware, en de wagen het Woord betekende. Met den ritus van deze aanbidding werd aangevangen toen het bekend was wat zou worden uitgebeeld, en toen kenden de koningen de aanbidding niet aan zichzelf toe, maar aan het koningschap zelf, van hen afgescheiden alhoewel aangebonden; het koningschap was voor hen de Wet, welke, omdat zij uit het Goddelijk Ware is, aangebeden moet worden in den koning voor zover hij daarvan de behoeder was; aldus kende de koning zelf niets van het koningschap aan zichzelf toe dan alleen het behoeden van de wet, en voor zoveel hij daarvan afweek, week hij van het koningschap af, wetende, dat een aanbidding die ergens anders vandaan komt dan van de Wet, dat is, een andere aanbidding dan die welke der wet in zich is, afgoderij was. Dat het koningschap het Goddelijk Ware is, zie men in n. 1672, 1728, 2015, 2069, 3009, 3670, 4581, 4966, 5044, 5068; bijgevolg is het koningschap de Wet, welke in zich het ware van het koninkrijk is, volgens hetwelk diegenen die daar zijn, hebben te leven. Hieruit kan vaststaan dat abrech of buig de knieën, de aanbidding betekent. Omdat het roepen ook een daad is, welke overeenstemt met de levende belijdenis of met de erkenning vanuit het geloof, was het derhalve eveneens bij de Ouden een aangenomen ritueel om te roepen, wanneer iets zodanigs werd aangeduid; en derhalve wordt in het Woord hier en daar roepen gezegd, wanneer gehandeld wordt over de belijdenis en de erkenning vanuit het geloof, zoals aangaande Johannes den Doper bij Johannes: “dat hij getuigde van Jezus, en *riep*, zeggende: Deze was het, van Wien ik zeide: Die na mij komt, is vóór mij geweest, omdat Hij was

eer dan ik; ik ben de *stem des roependen* in de woestijn: Maakt den weg des Heren recht”, I: 15, 23. Bij denzelfde: “Zij namen de twijgen van palmbomen, en gingen Jezus tegemoet, en *riepen*: Hosanna, gezegend is Hij Die komt in den Naam des Heren, de Koning Israëls”, XII: 13. Bij Lukas: “Jezus zeide tot de farizeën, dat indien zij zwegen, de stenen zouden *roepen*”, XIX: 40. Omdat roepen de erkenning vanuit het geloof betekende, en vandaar de opneming vanuit die erkenning, leest men derhalve enige malen van den Heer dat Hij riep, zoals bij Joh. hfdst. VII: 28, 37; hfdst. XII: 44, 45; en eveneens bij Jesaja: “Jehovah zal uitgaan zoals een held, zoals een man der oorlogen zal Hij ijver opwekken, *Hij zal schreeuwen*, en ook *roepen*”, XLII: 13. Dat roepen in den tegenovergestelden zin de nieterkenning is, aldus de afkeer, zie men in n. 5016, 5018, 5027, en dat het wordt gezegd met betrekking tot het valse, n. 2240.

5324. En gevende hem over het gehele land van Egypte; dat dit de mogendheid ervan betekent, dat zij zodanig is, staat vast uit de betekenis van hem geven over het gehele land van Egypte, zijnde de heerschappij over het ene en het andere natuurlijke, waarover boven n. 5316, hier echter dat de heerschappij ervan zodanig is, zoals in het vlak voorafgaande werd beschreven, aldus de mogendheid ervan dat zij zodanig is.

5325. En Farao zeide tot Jozef; dat dit een nog verdere doorvatting betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, uit de uitbeelding van Farao, en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde de doorvatting van het natuurlijke vanuit het hemelse van het geestelijke, waarover n. 5315, hier een verdere doorvatting, omdat het wederom wordt gezegd.

5326. Ik ben Farao; dat dit betekent dat daaruit het natuurlijke is, staat vast uit de betekenis van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover n. 5079, 5080, 5095, 5160; dat met ik ben Farao wordt aangeduid dat daaruit het natuurlijke is, blijkt uit hetgeen terstond volgt; er wordt immers gezegd: Zonder u zal geen man opheffen zijn hand, en zijn voet, in het gehele land van Egypte, waarmede wordt aangeduid dat het al der mogendheid in het ene en het andere natuurlijke uit hetzelfde is, en omdat de dingen die in het natuurlijke zijn, onder die volgende woorden worden verstaan, wordt derhalve eerst gezegd: “ik ben Farao”; onder “daaruit het natuurlijke” wordt verstaan dat vanuit het hemelse van het geestelijke het natuurlijke is; het is hiermede aldus gesteld: het natuurlijke bij den mens die opnieuw geschapen, dat is, die wederverwekt wordt, is gans iets anders dan bij den mens die niet wordt wederverwekt; het natuurlijke bij den mens die niet wordt wederverwekt, is het al; daaruit denkt de mens, en daaruit verlangt hij, echter niet vanuit het redelijke, te minder vanuit het geestelijke, omdat deze zijn toegesloten en voor

het merendeel uitgeblust; doch bij den mens die wordt wederverwekt, wordt het geestelijke het al; dit schikt niet slechts het natuurlijke om te denken en om te verlangen, maar het stelt ook het natuurlijke samen, geheel zoals de oorzaak de uitwerking samenstelt; in elke uitwerking immers is niets wat handelt dan de oorzaak; aldus wordt het natuurlijke zoals geestelijk; de natuurlijke dingen immers die daar zijn, zoals de wetenschappelijke dingen en de erkentissen, welke iets vanuit de natuurlijke wereld trekken, doen niets vanuit zich; zij stemmen alleen daarmede in dat het geestelijke werkt op het natuurlijke en door het natuurlijke, en aldus op natuurlijke wijze; eender als in de uitwerking; in de uitwerking zijn meer dingen dan in de oorzaak, maar zij zijn zulke dingen die alleen maken dat de oorzaak de uitwerking zelf kan verrichten in de uitwerking, en zich in dien graad daadwerkelijk voortbrengen. Uit dit weinige kan men zien hoe het gesteld is met het natuurlijke bij den mens die opnieuw geschapen, dat is, die wederverwekt is; iets zodanigs wordt verstaan onder “daaruit het natuurlijke”, hetgeen wordt aangeduid met ik ben Farao.

5327. En zonder u zal geen man opheffen zijn hand; dat dit betekent dat uit het hemelse van het geestelijke het al der macht in het geestelijke is, staat vast uit de betekenis van de hand, zijnde de macht, waarover n. 878, 3387, 4931 tot 4937, 5296; vandaar wil “zonder u zal geen man zijn hand opheffen” zeggen dat zij niets van macht hebben dan uit hetzelfde alleen, aldus dat dit, namelijk het hemelse van het geestelijke, het al der macht heeft. Dat de macht in het geestelijke met de hand wordt aangeduid, zal men zien in hetgeen nu volgt.

5328. En zijn voet; dat dit betekent en het al der macht in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van den voet, zijnde het natuurlijke, waarover n. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280, 4938 tot 4952, hier de macht in het natuurlijke, want met den voet opheffen wordt evenals met de hand opheffen, de macht aangeduid, maar met de hand opheffen de macht in het geestelijke, en met den voet opheffen de macht in het natuurlijke; de dingen immers die boven de voeten zijn in het lichaam hebben betrekking op de geestelijke dingen; dit blijkt vooral uit den Grootsten Mens of uit de drie Hemelen; wanneer de ganse Hemel zich zoals één mens voor het gezicht vertoont, dan heeft de binnenste of de derde Hemel betrekking op het hoofd, de middelste of de tweede Hemel op het lichaam, en de laatste of de eerste op de voeten; dat de binnenste of de derde Hemel betrekking heeft op het hoofd, komt omdat hij hemels is; en dat de middelste of de tweede Hemel betrekking heeft op het lichaam, komt omdat hij geestelijk is; en dat de laatste of de eerste Hemel betrekking heeft op de voeten, komt omdat hij natuurlijk is; daarom

wordt met den hals, omdat hij tussenliggend is, de invloed aangeduid, en de vergemeenschapping van de hemelse dingen met de geestelijke dingen, en met de knieën, omdat zij eveneens tussenliggend zijn, de invloed en de vergemeenschapping van de geestelijke dingen met de natuurlijke dingen; hieruit blijkt dat met de hand opheffen de macht in het geestelijke wordt aangeduid, en met den voet opheffen de macht in het natuurlijke; en derhalve wordt van macht, welke door de hand wordt aangeduid, gesproken met betrekking tot het geestelijke, namelijk tot het ware vanuit het goede, n. 3091, 3563, 4931. Onder het geestelijke wordt datgene in het natuurlijke verstaan hetwelk van het licht des Hemels is, en onder het natuurlijke datgene in het natuurlijke hetwelk van het licht der wereld is, want al het eerstgenoemde wordt geestelijk en al het laatstgenoemde natuurlijk genoemd.

5329. In het gehele land van Egypte; dat dit betekent in het ene en het andere natuurlijke, staat vast uit de betekenis van het gehele land van Egypte, zijnde het ene en het andere natuurlijke, waarover boven n. 5276. Zodanig nu zijn de dingen die de Engelen doorvatten wanneer de mens leest dat Farao zijn ring van over zijn hand verwijderde, en hem gaf op de hand van Jozef, en hem bekleedde met klederen van fijn linnen, en een gouden keten over zijn hals legde, en hem deed rijden in den tweeden wagen dien hij had, en dat zij vóór hem Abrech riepen, hem gevende over het gehele land van Egypte; de Engelen immers kunnen de historische dingen zelf geenszins doorvatten, omdat het zulke dingen zijn die der wereld zijn, niet echter die welke des Hemels zijn. De dingen die der wereld zijn, verschijnen niet aan hen, doch omdat er een overeenstemming is van alle dingen die in de wereld zijn, met de dingen die in den Hemel zijn, doorvatten derhalve de Engelen de hemelse dingen wanneer de mens de wereldlijke dingen doorvat; indien het niet aldus was, zou geenszins enig Engel vanuit den Hemel bij den mens kunnen zijn; opdat hij het echter zijn kan, werd het Woord gegeven, opdat daarin de Engelen het heilig Goddelijke doorvatten, om het te kunnen vergemeenschappen aan den mens bij wien zij tegenwoordig zijn.

5330. Vers 45. *En Farao noemde Jozefs naam Zafenath Paëneach, en hij gaf hem Asenath, de dochter van Potifera, den priester van On, tot een vrouw; en Jozef ging uit over het land van Egypte.* En Farao noemde Jozefs naam Zafenath Paëneach, betekent het hoedanige van het hemelse van het geestelijke toen; en hij gaf hem Asenath, de dochter van Potifera, den priester van On, tot een vrouw, betekent het hoedanige van het huwelijk van het ware met het goede, en van het goede met het ware; en Jozef ging uit over het land van Egypte, betekent, toen het ene en het andere natuurlijke van Hemzelf was.

5331. En Farao noemde Jozefs naam Zafenath Paëneach; dat dit het hoedanige van het hemelse van het geestelijke toen betekent, staat vast uit de betekenis van den naam en van den naam noemen, zijnde het hoedanige, waarover n. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2628, 2724, 3006, 3237, 3421; Zafenath Paëneach betekent in de oorspronkelijke taal de onthuller van de verborgen dingen en de opener van de toekomstige dingen, hetgeen in den hemelen zin betekent het Goddelijke in hetzelfde, want het onthullen van de verborgen dingen en het openen van de toekomstige dingen, is van God alleen; dit is het hoedanige dat die naam behelst, en dit hoedanige is het hoedanige van het hemelse van het geestelijke, want het hemelse van het geestelijke is het goede van het ware waarin het Goddelijke is, of dat wat onmiddellijk uit het Goddelijke is; dit, namelijk het hemelse van het geestelijke, waarin het Goddelijke is, had de Heer alleen toen Hij in de wereld was, en het was het Menselijke waarin het Goddelijke zelf kon zijn, en hetwelk kon worden afgelegd toen de Heer al het Menselijke in Zich Goddelijk maakte.

5332. En hij gaf hem Asenath, de dochter van Potifera, den priester van On, tot een vrouw; dat dit het hoedanige betekent van het huwelijk van het ware met het goede, en van het goede met het ware, staat vast uit de betekenis van tot een vrouw geven, zijnde het huwelijk; dat het het huwelijk is van het goede met het ware, en van het ware met het goede, komt omdat onder de huwelijken in den geestelijken zin niet iets anders wordt verstaan, en vandaar ook niet iets anders onder de huwelijken in het Woord. Met de dochter van den priester van On wordt het ware van het goede aangeduid; de dochter immers is de aandoening van het ware, en de priester is het goede; Jozef echter is het goede van het ware waarin het Goddelijke is, hetgeen het zelfde is als het hemelse van het geestelijke; daaruit blijkt dat het huwelijk van het ware met het goede en van het goede met het ware wordt aangeduid. Het is het hoedanige van dit huwelijk hetwelk wordt aangeduid, maar dit hoedanige kan niet verder worden uiteengezet, omdat het hoedanige dat de Heer in de wereld had, niet begrepen kan worden, zelfs niet door de Engelen; er kan alleen enige schaduwachtige idee van gevormd worden vanuit zulke dingen die in den Hemel zijn, zoals uit den Grootsten Mens, en uit het hemelse van het geestelijke hetwelk daar is vanuit den invloed van het Goddelijke des Heren; maar nochtans is die idee zoals een grove schaduw vergeleken bij het licht zelf, want zij is uiterst gemeen, aldus naar verhouding nauwelijks iets.

5333. En Jozef ging uit over het land van Egypte; dat dit betekent toen het ene en het andere natuurlijke van Hemzelf was, staat vast uit de betekenis van uitgaan, zijnde hier invloeden; en uit de betekenis van het land van

Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, waarover vaak eerder, aldus het ene en het andere natuurlijke; en omdat uitgaan betekent invloeden, en het land van Egypte het ene en het andere natuurlijke, wordt door die woorden met de voorafgaande woorden het hoedanige van het hemelse van het geestelijke aangeduid, en het hoedanige van het huwelijk van het goede met het ware, en van het ware met het goede, toen het hemelse van het geestelijke door den invloed het ene en het andere natuurlijke tot het zijne maakte; wat het zeggen wil het natuurlijke tot het zijne maken, zie men vlak boven n. 5326.

5334. Vers 46, 47, 48, 49. *En Jozef was een zoon van dertig jaren in zijn staan voor Farao, den koning van Egypte; en Jozef ging uit van voor Farao, en hij ging door in het gehele land van Egypte. En het land maakte in de zeven jaren van den overvloed der opbrengst verzamelingen. En hij vergaderde alle spijze der zeven jaren die in het land van Egypte waren, en hij gaf de spijze in de steden; de spijze van het veld van de stad, hetwelk rondom haar was, gaf hij in het midden van haar. En Jozef hoopte koren op, zoals het zand der zee, zeer veel, totdat hij ophield te tellers, omdat er geen getal was.* En Jozef was een zoon van dertig jaren, betekent den vollen staat der overblijfselen; in zijn staan voor Farao, den koning van Egypte, betekent toen de tegenwoordigheid van hetzelfde in het natuurlijke was; en Jozef ging uit van voor Farao, betekent toen het natuurlijke in het gemeen van hetzelfde was; en hij ging door in het gehele land van Egypte, betekent toen het de afzonderlijke dingen daar ondergeordend en onderdanig maakte; en het land maakte in de zeven jaren van den overvloed der opbrengst verzamelingen, betekent de eerste staten, toen de ware dingen in reeksen waren vermenigvuldigd; en hij vergaderde alle spijze der zeven jaren, betekent de bewaring van het aan het goede aangebonden ware, hetwelk in de eerste tijden was vermenigvuldigd; die in het land van Egypte waren, betekent hetwelk in het natuurlijke was; en hij gaf de spijze in de steden, betekent hetwelk het weglegde in de innerlijke dingen; de spijze van het veld van de stad, betekent de dingen die daaraan eigen waren en daarmede overeenkwamen; hetwelk rondom haar was, gaf hij in het midden van haar, betekent dat het de dingen die eerder in het uiterlijk natuurlijke waren, opborg in de innerlijke dingen van het innerlijk natuurlijke; en Jozef hoopte het koren op, zoals het zand der zee, zeer veel, betekent de vermenigvuldiging van het ware uit het goede; totdat hij ophield te tellen, omdat er geen getal was, betekent een zodanig ware waarin het hemelse uit het Goddelijke was.

5335. En Jozef was een zoon van dertig jaren; dat dit den vollen staat der overblijfselen betekent, staat vast uit de betekenis van dertig, zijnde het volle

der overblijfselen, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de jaren, zijnde de staten, waarover n. 482, 487, 488, 493, 893; het getal dertig betekent in het Woord iets van strijd, en eveneens betekent het het volle der overblijfselen; dat het een tweevoudige betekenis heeft, is ter oorzaak hiervan dat het is samengesteld uit vijf en zes, met elkander vermenigvuldigd, en eveneens is samengesteld uit drie en tien, ook met elkander vermenigvuldigd; met betrekking tot vijf zesmaal genomen, betekent het iets van strijd, n. 2276, omdat vijf iets betekent, n. 4638, 5291; en zes strijd, n. 649, 720, 737, 900, 1709; doch met betrekking tot drie tienmaal genomen, betekent het het volle der overblijfselen, omdat drie het volle betekent, n. 2788, 4495, en tien de overblijfselen, n. 576, 1906, 2284; dat een samengesteld getal iets eenders insluit als de enkelvoudige waaruit het bestaat, n. 5291; dat de overblijfselen de met het goede verbonden ware dingen zijn die in de innerlijke dingen bij den mens uit den Heer zijn opgeborgen, zie men in n. 468, 530, 560, 561, 576, 660, 1050, 1738, 1906, 2284, 5135. De volheid der overblijfselen wordt ook aangeduid met dertig, en eveneens met zestig, alsmede met honderd, bij Markus: “Het zaad dat in de goede aarde viel, gaf vrucht die opklom en wies; en het ene droeg dertig, en het andere zestig, en het andere *honderd*”, iv: 8, 20: al deze drie getallen betekenen, omdat zij door vermenigvuldiging uit tien oprijzen, de volheid der overblijfselen. En omdat de mens niet eerder kan worden wederverwekt, dat is, in geestelijke worstelingen worden toegelaten door welke de wederverwekking geschiedt, dan wanneer hij overblijfselen ten volle heeft ontvangen, werd het daarom ingesteld dat de Levieten niet eerder een werk in de tent der samenkomst zouden doen dan wanneer zij dertig jaren hadden vervuld; hun werk of functie wordt eveneens krijgsveld genoemd, waarover aldus bij Mozes: “Neemt op de som der zonen van Kehath, uit het midden der zonen van Levi, van den *zoon van dertig jaren* en daarboven, tot den zoon van vijftig jaren, *al wie tot den krijgsveld komt*, om het werk in de tent der samenkomst te doen”, Num. iv: 2, 3; eender wordt het gezegd van de zonen van Gerschon, en eender van de zonen van Merari, ald. vers 22, 23, 29, 30, en wederom vers 35, 39, 43. Iets eenders sluit het in dat David “toen hij *een zoon van dertig jaren* was, begon te regeren”, II Sam. v: 4. Hieruit blijkt nu, waarom de Heer Zich niet eerder dan toen Hij dertig jaren was, openbaarde, Lukas III: 23; toen immers was Hij in de volheid der overblijfselen; doch de Overblijfselen die de Heer had, had Hij Zichzelf verworven, en zij waren voor het Goddelijke, en door deze verenigde Hij het Menselijk Wezen met het Goddelijk Wezen, en maakte Hij het Menselijk Wezen Goddelijk, n. 1906; vanuit Hem nu is het dat dertig jaren den vollen staat ten aanzien van de

overblijfselen betekenen, en dat de priesters Levieten in hun functies traden wanneer zij dertig jaren oud waren; en dat David, omdat hij den Heer had uit te beelden ten aanzien van het Koningschap, ook niet eerder begon te regeren; elk uitbeeldende immers wordt uit den Heer afgeleid, en vandaar beoogt elk uitbeeldende den Heer.

5336. In zijn staan voor Farao, den koning van Egypte; dat dit betekent toen de tegenwoordigheid van hetzelfde in het natuurlijke was, staat vast uit de betekenis van voor iemand staan, zijnde de tegenwoordigheid; en uit de uitbeelding van Farao, den koning van Egypte, zijnde de nieuwe staat van het natuurlijke, of de nieuwe natuurlijke mens, waarover n. 5079, 5080, aldus het natuurlijke waarin nu het hemelse van het geestelijke is, en dat het hemelse van het geestelijke nu tot het zijne heeft gemaakt, hetgeen eveneens wordt aangeduid met de terstond volgende woorden: “en Jozef ging uit van voor Farao”.

5337. En Jozef ging uit van voor Farao; dat dit betekent toen het natuurlijke in het gemeen van hetzelfde was, staat vast uit de betekenis van uitgaan, zijnde van hetzelfde zijn, waarover aanstonds; uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke; en van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover boven. Dat uitgaan is van hetzelfde zijn of het zijne zijn, blijkt uit de dingen die voorafgaan en die volgen, en eveneens uit den geestelijken zin van dat woord; uitgaan immers of voortgaan is in dien zin zich voor een ander tegenwoordig vertonen in een aan hem aangepasten vorm, aldus zich als den zelfde vertonen, slechts in een anderen vorm; in dezen zin wordt uitgaan gezegd aangaande den Heer bij Johannes: “Jezus zeide aangaande Zichzelf: *Ik ben vanuit God uitgegaan* en kom”, VIII: 42; “De Vader heeft u lief, dewijl gij Mij hebt liefgehad, en hebt geloofd, *dat Ik van God ben uitgegaan; Ik ben uit den Vader uitgegaan*, en ben in de wereld gekomen; wederom verlaat Ik de wereld, en ga tot den Vader. De discipelen zeiden: Wij geloven dat *Gij uit God uitgegaan zijt*”, XVI: 27, 28, 30; “Zij hebben waarlijk bekend dat *Ik uit God ben uitgegaan*”, XVII: 8. Om toe te lichten wat er wordt verstaan onder uitgaan of voortgaan, mogen voorbeelden dienen: van het ware wordt gezegd dat het uitgaat of voortgaat vanuit het goede, wanneer het ware de vorm is van het goede, of wanneer het ware het goede is in een vorm dien het verstand kan vatten; van het verstand kan ook worden gezegd dat het uitgaat of voortgaat vanuit den wil, wanneer het verstand de gevormde wil is, of wanneer het de wil is in een voor het inwendig gezicht waarneembaren vorm; eender kan van de denking, welke des verstands is, worden gezegd, dat zij uitgaat of voortgaat, wanneer zij spraak wordt; en van den wil, wanneer hij handeling

wordt; de denking bekleedt zich met een anderen vorm, wanneer zij spraak wordt, maar nochtans is het de denking die aldus uitgaat of voortgaat; de woorden immers en de klanken waarmede zij zich bekleedt, zijn niets dan toegevoegde dingen, welke maken dat de denking op aangepaste wijze wordt bemerkt; eender wordt de wil een andere vorm wanneer hij handeling wordt, maar nochtans is het de wil die zich in een zodanigen vorm vertoont; de gebaren en de bewegingen waarmede hij zich bekleedt, zijn niets dan toegevoegde dingen, welke maken dat de wil op aangepaste wijze verschijnt en aandoet; van den uitwendigen mens kan ook worden gezegd dat hij uitgaat of voortgaat uit den inwendigen, ja zelfs op substantiële wijze, omdat de uitwendige mens niets anders is dan de inwendige mens aldus gevormd dat hij op overeenkomende wijze kan handelen in de wereld waarin hij is; hieruit kan vaststaan wat uitgaan of voortgaan in den geestelijken zin is, namelijk dat door het uitgaan of voortgaan, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot den Heer, het Goddelijke is gevormd als mens, aldus aangepast aan de doorvatting der gelovigen; het ene en het andere evenwel één.

5338. En hij ging door in het gehele land van Egypte; dat dit betekent toen het de afzonderlijke dingen daar ondergeordend en onderdanig maakte, namelijk in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van het gehele land van Egypte, zijnde het ene en het andere natuurlijke, waarover n. 5276, 5278, 5280, 5288, 5301; dat dat land doorgaan is de afzonderlijke dingen in het natuurlijke onderordenen en onderdanig maken, volgt uit hetgeen voorafgaat.

5339. En het land maakte in de zeven jaren van den overvloed der opbrengst verzamelingen; dat dit de eerste staten betekent, toen de ware dingen in reeksen waren vermenigvuldigd, staat vast uit de betekenis van de zeven jaren, zijnde de eerste staten; zeven jaren immers gingen vooraf, waarin overvloed van opbrengst was, en zeven volgden, waarin honger was; dat de jaren staten zijn, zie men in n. 482, 487, 488, 493, 893; uit de betekenis van den overvloed der opbrengst, zijnde de vermenigvuldiging van het ware, waarover n. 5276, 5280, 5292; daarmede dat het land maakte, wordt aangeduid dat deze vermenigvuldiging is geschied in het natuurlijke; het land immers is hier het natuurlijke, zoals vlak boven n. 5338; en uit de betekenis van de verzamelingen, zijnde de reeksen; met de reeksen die met de verzamelingen worden aangeduid, is het aldus gesteld: bij den mens die hervormd wordt, worden eerst de gemene ware dingen binnengebracht, daarna de bijzondere dingen der gemene dingen, en ten slotte de afzonderlijke dingen der bijzondere dingen; de bijzondere dingen worden onder de gemene dingen gerangschikt, en de afzonderlijke dingen onder de bijzondere dingen, n. 2384,

3057, 4269, 4325 einde, 4329 midden, 4345, 4383, 5208; die rangschikkingen of ordeningen worden in het Woord aangeduid met bundels, hier met schoven of verzamelingen, en zij zijn niets anders dan reeksen, waarin de vermenigvuldigde ware dingen worden gerangschikt of geordend. Deze reeksen gedragen zich bij de wederverwekten volgens de ordeningen der gezelschappen in de Hemelen, doch bij de niet-wederverwekten die ook niet wederverwekt kunnen worden, volgens de ordeningen der gezelschappen in de hellen; vandaar is de mens die in het boze en daaruit in het valse is, een hel in kleinsten vorm, en is de mens die in het goede en daaruit in het ware is, een Hemel in kleinsten vorm; maar over deze reeksen zal, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, elders meer worden gezegd.

5340. En hij vergaderde alle spijze der zeven jaren; dat dit de bewaring betekent van het aan het goede aangeboden ware, hetwelk in de eerste tijden was vermenigvuldigd, staat vast uit de betekenis van vergaderen, zijnde bier bewaren, want hij vergaderde ze en gaf ze in de steden en in het midden, waarmede wordt aangeduid dat het het ware opborg in de innerlijke dingen, aldus dat het hetzelfde bewaarde, want het strekte tot nut in de jaren des hongers; uit de betekenis van de spijs, zijnde al datgene waarmede de inwendige mens worth gevoed; dat dit het goede en het ware is, kan vaststaan uit de overeenstemming van de aardse spijs waarmede de uitwendige mens wordt gevoed, met de geestelijke spijs waarmede de inwendige mens wordt gevoed; hier dus is het het aan het goede aangeboden ware, want dit is het wat in de innerlijke dingen wordt bewaard en opgeborgen; met de zeven jaren worden de eerste staten aangeduid, toen de ware dingen waren vermenigvuldigd, n. 5339; daaruit blijkt dat met hij vergaderde alle spijze der zeven Jaren, de bewaring wordt aangeduid van het aan het goede aangeboden ware, hetwelk in de eerste tijden was vermenigvuldigd. Gezegd wordt de bewaring van het aan het goede aangeboden ware, maar omdat weinigen weten wat het aan het goede aangeboden ware is, en te minder hoe en wanneer het ware aan het goede wordt aangeboden, moet het deswege worden gezegd; het ware wordt met het goede verbonden wanneer de mens het verkwikkelijke gewaarwordt in het weldoen van den naaste terwille van het ware en het goede, niet echter terwille van zich of van de wereld; wanneer de mens in die aandoening is, worden de ware dingen die hij dan hoort, of leest, of denkt, verbonden met het goede, hetgeen men ook pleegt te bemerken aan de aandoening van het ware terwille van dat doel.

5341. Die in het land van Egypte waren; dat dit betekent hetgeen in het natuurlijke was, staat vast uit de betekenis van het land van Egypte, zijnde

het natuurlijk gemoed, waarover n. 5276, 5278, 5280, 5288, 5301, aldus het natuurlijke.

5342. En hij gaf de spijs in de steden; dat dit betekent hetwelk het weglegde in de innerlijke dingen, namelijk de aan het goede aangebonden ware dingen, staat vast uit de betekenis van geven hier, zijnde wegleggen; uit de betekenis van de spijs, zijnde het aan het goede aangebonden ware, waarover vlak boven n. 4340; en uit de betekenis van de steden, zijnde de innerlijke dingen van het natuurlijk gemoed, waarover boven n. 5297. Dat de aan het goede aangebonden ware dingen in de innerlijke dingen van het natuurlijk gemoed worden weggelegd, en daar bewaard tot nut van het volgende leven, vooral tot nut in de verzoeking, wanneer de mens wordt wederverwekt, is een verborgenheid die weinigen heden ten dage weten; en daarom moet het gezegd worden hoe het daarmee is gesteld; met de zeven jaren immers van den overvloed der opbrengst worden de eerst vermenigvuldigde ware dingen aangeduid, en daarmee dat het koren in de steden en in het midden werd weggelegd, wordt aangeduid dat die aan het goede aangebonden ware dingen werden opgeborgen in de innerlijke dingen van den mens; en met de zeven jaren des hongers, en met de ondersteuning toen uit de verzamelingen, wordt de staat aangeduid van de wederverwekking door de aan het goede aangebonden ware dingen, opgeborgen in de innerlijke dingen; de verborgenheid is deze: de mens wordt van de vroegste kindsheid tot aan de eerste knapenjaren door den Heer in den Hemel binnengeleid, en wel onder de hemelse Engelen, door wie hij in den staat der onschuld wordt gehouden; en van dezen staat is het bekend dat de kleine kinderen dien hebben tot aan het eerste der knapenjaren; als de leeftijd der knapenjaren begint, legt hij bij graden den staat der onschuld af, doch wordt nochtans in den staat der naastenliefde gehouden door de aandoening der wederzijdse naastenliefde jegens zijns gelijken, welke staat bij verscheidenen voortduurt tot aan de jongelingsjaren; dan is hij onder de geestelijke Engelen; omdat hij dan aanvangt uit zich te denken en dienvolgens te handelen, kan hij niet langer in de naastenliefde worden gehouden, zoals eerder; dan roept hij immers de erfboze dingen op, waardoor hij zich laat leiden; als deze staat komt, dan worden de goede dingen der naastenliefde en der onschuld die hij eerder had ontvangen, verbannen volgens de graden waarin hij de boze dingen denkt en ze metterdaad bevestigt, doch nochtans worden zij niet verbannen, maar door den Heer naar de innerlijke dingen heengeleid en daar opgeborgen; maar omdat hij de ware dingen nog niet kent, zijn derhalve de goede dingen van onschuld en naastenliefde die hij in die twee staten had ontvangen,

nog niet gequalificeerd; de ware dingen immers geven de hoedanigheid aan het goede, en het goede geeft het wezen aan de ware dingen; daarom wordt hij van dien leeftijd aan door onderwijzingen en vooral door eigen denkingen en de bevestigingen daaruit met ware dingen doordrenkt; voor zoveel hij dus dan in de aandoening van het goede is, worden door den Heer de ware dingen met het goede bij hem verbonden, n. 4340, en tot nutten opgeborgen. Het is deze staat die wordt aangeduid met de zeven jaren van den overvloed der opbrengst; het zijn die aan het goede aangeboden ware dingen die in den eigenlijken zin de overblijfselen worden genoemd; voor zoveel als de mens zich dus laat wederverwekken, zijn de overblijfselen het nut van dienst, want voor zoveel wordt door den Heer vanuit die te voorschijn gehaald en in het natuurlijke teruggebracht, opdat een overeenstemming van de uiterlijke met de innerlijke dingen, of van de natuurlijke dingen met de geestelijke dingen wordt voortgebracht; dit geschiedt in den staat die met de zeven jaren des hongers wordt aangeduid; dit is de verborgenheid. De mens der Kerk gelooft heden ten dage dat men, onverschillig hoedanig iemands leven ook is, nochtans vanuit de Barmhartigheid in den Hemel kan worden opgenomen, en daar de eeuwige gezegendheid smaken; hij meent immers dat het alleen een toelating is; doch hij dwaalt schromelijk; niemand immers kan in den Hemel toegelaten en opgenomen worden tenzij hij het geestelijke leven heeft ontvangen, en niemand kan het geestelijke leven ontvangen tenzij hij wordt wederverwekt, en niemand kan wederverwekt worden dan alleen door het met het ware der leer verbonden goede des levens; daaruit heeft hij het geestelijke leven; dat niemand in den Hemel kan komen tenzij hij het geestelijke leven door de wederverwekking heeft ontvangen, zegt de Heer duidelijk bij Johannes: *“Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: tenzij dat iemand opnieuw verwekt worde, hij kan het koninkrijk Gods niet zien”*, III: 3; en terstond daarop: *“Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: zo iemand niet verwekt is geweest vanuit water en geest, hij kan in het koninkrijk Gods niet ingaan”*, ald, vers 5; het water is het ware der leer, n. 2702, 3058, 3424, 4976, en de geest is het goede des levens; door den doop gaat niemand in, maar de doop is de aanduiding van de wederverwekking, welke de mens der Kerk indachtig moet zijn.

5343. De spijs van het veld van de stad; dat dit de dingen betekent die daaraan eigen waren en daarmede overeenkwamen, namelijk de aan het goede aangeboden ware dingen in de innerlijke dingen, staat vast uit de betekenis van de spijs, zijnde de aan het goede aangeboden ware dingen, waarover n. 5340, 5342; de ware dingen die aan de innerlijke dingen eigen zijn en daarmede overeenkomen, worden aangeduid met de spijs van het veld van

de stad, ter oorzaak hiervan dat het veld tot de stad behoorde en de omgeving van haar uitmaakte; de dingen die de omgeving uitmaken, betekenen in den inwendigen zin de overeenkomende en daaraan eigen dingen; daarom wordt ook terstond daarop gezegd “hetwelk rondom haar was gaf hij in het midden van haar”. Dat de dingen die de omgeving uitmaken, de daaraan eigen en daarmede overeenkomende dingen betekenen, komt omdat alle aan het goede gebonden ware dingen in reeksen zijn gerangschikt, en de reeksen zijn zodanig dat in het midden of in het binnenste van elke reeks het aan het goede gebonden ware is, en rondom dit midden of binnenste zijn de daaraan eigen en daarmede overeenkomende ware dingen, en zo in volgorde tot aan het buitenste, waar zij verdwijnt; de reeksen zelf zijn onderling ook eender gerangschikt, doch zij variëren volgens de veranderingen van staat. Dat er zulke rangschikkingen van aan het goede gebonden ware dingen zijn, pleegt zich in het andere leven aan het gezicht zelf te vertonen; in het licht des Hemels immers, waarin het inzicht en de wijsheid is, kunnen zulke dingen zichtbaar worden naar voren gebracht, niet echter in het licht der wereld, noch in het licht des Hemels bij den mens bij wien de innerlijke dingen niet geopend zijn, doch nochtans kunnen zij door hem worden erkend vanuit een redelijke beziening, en zo redelijk worden gezien vanuit het licht des Hemels. Deze rangschikkingen ontleen haar oorsprong aan de rangschikkingen van de engellijke gezelschappen in den Hemel, want zoals deze zijn gerangschikt, aldus zijn eveneens de reeksen der aan het goede gebonden ware dingen bij de wederverwekten gerangschikt; met gene immers stemmen deze overeen.

5344. Hetwelk rondom haar was, gaf hij in het midden van haar; dat dit betekent dat het de dingen die eerder in het uiterlijk natuurlijke waren, opborg in de innerlijke dingen van het innerlijk natuurlijke, staat vast uit de betekenis van rondom, zijnde de dingen die buiten zijn, aldus die in het uiterlijk natuurlijke zijn; en uit de betekenis van het midden, zijnde de dingen die binnen zijn, waarover n. 1074, 2940, 2973, aldus die in het innerlijk natuurlijke zijn; dat in het midden *van haar* of van de stad is in de innerlijke dingen van het innerlijk natuurlijke, komt omdat met de stad de innerlijke dingen worden aangeduid, n. 5297, 5342. De innerlijke dingen van het innerlijk natuurlijke zijn die dingen daar welke geestelijk worden genoemd, en de geestelijke dingen daar zijn die dingen, welke uit het licht des Hemels zijn, vanuit welk licht die dingen daar worden verlicht welke uit het licht der wereld zijn, welke eigenlijk de natuurlijke dingen worden geheten; in de geestelijke dingen daar zijn de aan het goede aangebonden ware dingen opgeborgen; de geestelijke dingen daar zijn die welke overeenstemmen met

de engellijke gezelschappen die in den tweeden Hemel zijn; met dezen Hemel heeft de mens gemeenschap door de overblijfselen; het is deze Hemel welke wordt geopend wanneer de mens wordt wederverwekt, en het is deze Hemel welke wordt gesloten, wanneer de mens zich niet laat wederverwekken; de overblijfselen immers of de in de innerlijke dingen opgeborgen ware en goede dingen zijn niets anders dan de overeenstemmingen met de gezelschappen van dien Hemel.

5345. En Jozef hoopte het koren op, zoals liet zand der zee, zeer veel; dat dit de vermenigvuldiging van het ware uit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van ophopen, zijnde hier vermenigvuldigen; uit de betekenis van het koren, zijnde het ware met den wil en met de daad, waarover n. 5295, welks vermenigvuldiging, wanneer zij met het zand der zee wordt vergeleken, betekent, dat het vanuit het goede is, hier vanuit het goede van het hemelse van het geestelijke door den invloed; het ware immers in de innerlijke dingen wordt nooit ergens anders vandaan dan vanuit het goede vermenigvuldigd; de vermenigvuldiging van het ware dat niet vanuit het goede is, is niet een vermenigvuldiging van het ware, omdat het niet het ware is, hoezeer het ook in den uitwendiger vorm als het ware verschijnt; het is een zekere nabootsing, waarin niet het leven is, en omdat dit dood is, treedt het niet tot het ware toe; want het ware moet, opdat het bij den mens het ware zij, uit het goede leven, dat is, door het goede uit den Heer, en wanneer het aldus leeft, kan met betrekking daartoe van vermenigvuldiging gesproken worden in den geestelijken zin; dat de vermenigvuldiging van het ware alleen vanuit het goede is, kan hieruit vaststaan dat niets kan vermenigvuldigd worden tenzij vanuit iets dat aan een huwelijk eender is; het ware kan niet met iets anders dan met het goede een huwelijk ingaan; indien het met iets anders is, is het niet een huwelijk, maar is het echtbreuk; dat wat dus vanuit het huwelijk wordt vermenigvuldigd, is wettig, aldus het ware; dat wat daarentegen vanuit echtbreuk wordt vermenigvuldigd, is niet wettig maar onecht, aldus niet het ware.

5346. Totdat hij ophield te tellen, omdat er geen getal was; dat dit betekent een zodanig ware waarin het hemelse uit het Goddelijke was, kan hieruit vaststaan, dat het ware waarin het hemelse uit het Goddelijke is, eindeloos is, aldus zonder getal; een zodanig ware had alleen de Heer toen Hij in de wereld was, Die hier door Jozef wordt uitgebeeld, en over de verheerlijking van Wiens Natuurlijke hier in den hoogsten zin wordt gehandeld.

5347. Vers 50, 51, 52. *En aan Jozef werd geboren, twee zonen, eer het jaar des hongers kwam, die Asenath, de dochter van Potifera, den priester van On, hem*

baarde. En Jozef noemde den naam des eerstverwekten Menascheh, omdat God mij heeft doen vergeten al mijn moeite, en het gehele huis mijns vaders. En den naam des tweeden noemde hij Efraïm, omdat God mij heeft doen vrucht dragen in het land mijner verdrukking. En aan Jozef werd geboren, twee zonen, betekent daaruit het goede en het ware; eer het jaar des hongers kwam, betekent welke waren door het natuurlijke; die Asenath, de dochter van Potifera, den priester van On, hem baarde, betekent welke vanuit het huwelijk waren; en Jozef noemde den naam des eerstverwekten Menascheh, betekent het nieuwe willijke in het natuurlijke, en het hoedanige ervan; omdat God mij heeft doen vergeten al mijn moeite, betekent de verwijdering na de verzoeken; en het gehele huis mijns vaders, betekent de verwijdering der erfboze dingen; en den naam des tweeden noemde hij Efraïm, betekent het nieuwe verstandelijke in het natuurlijke, en het hoedanige ervan; omdat God mij heeft doen vrucht dragen, betekent daaruit de vermenigvuldiging van het ware vanuit het goede; in het land mijner verdrukking, betekent waar hij verzoeken heeft geleden.

5348. En aan Jozef werd geboren, twee zonen; dat dit betekent daaruit het goede en het ware, namelijk vanuit den invloed van het hemelse van het geestelijke in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van geboren worden, zijnde wedergeboren worden, aldus het geboren worden van het ware vanuit het goede, of van het geloof uit de naastenliefde, waarover n. 4070, 4668, 5160; dat de geboorten waarover in het Woord wordt gehandeld, geestelijke geboorten zijn, zie men in n. 1145, 1255, 1330, 3263, 3279, 3860, 3866; en uit de betekenis van de zonen, hier Menascheh en Efraïm, zijnde het goede en het ware, waarover vlak hieronder; met Menascheh immers wordt het willijke van het nieuwe natuurlijke aangeduid, en met Efraïm het verstandelijke ervan, of, wat het zelfde is, met Menascheh wordt het goede van het nieuwe natuurlijke aangeduid, omdat van het goede wordt gesproken met betrekking tot den wil, en met Efraïm het ware ervan, omdat van het ware wordt gesproken met betrekking tot het verstandelijke; ook elders wordt, waar men leest dat twee zonen zijn geboren, met den een het goede aangeduid, en met den ander het ware, zoals met Ezau en Jakob; dat met Ezau het goede wordt aangeduid, zie men in n. 3302, 3322, 3494, 3504, 3576, 3599; dat met Jakob het ware wordt aangeduid, in n. 3305, 3509, 3525, 3546, 3576; desgelijks met de twee zonen van Jehudah uit Thamar, Perez en Serach, n. 4927, 4928, 4929; aldus hier met Menascheh en Efraïm; hier wordt nu gehandeld over de geboorte van dezen, omdat in het vlak voorafgaande werd gehandeld over den invloed van het hemelse van het geestelijke in het natuurlijke, en vandaar

over de wedergeboorte van dit, welke enig en alleen door het goede en het ware geschiedt.

5349. Eer het jaar des hongers kwam; dat dit betekent welke waren door het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van eer het jaar des hongers kwam, zijnde toen de staat der vermenigvuldiging van het ware uit het goede voortduurde, welke staat wordt aangeduid met de jaren van den overvloed der opbrengst, en zo vóór den staat der verlating, welke wordt aangeduid met de jaren des hangers; omdat in den vorigen staat het ware uit het goede in het natuurlijke werd vermenigvuldigd, en zo aan het hemelse van het geestelijke het goede en het ware werd geboren door het natuurlijke, wordt derhalve dit gevolg met die woorden aangeduid.

5350. Die Asenath, de dochter van Potifera, den priester van On, hem baarde, dat dit betekent welke vanuit het huwelijk waren, kan vaststaan uit hetgeen boven in n. 5332 is gezegd.

5351. En Jozef noemde den naam des eerstverwekten Menaschē; dat dit het nieuwe willijke in het natuurlijke betekent, en het hoedanige ervan, staat vast uit de uitbeelding van Menaschē in het Woord, zijnde het geestelijk goede in het natuurlijke, aldus het nieuwe willijke, waarover aanstonds; deze naam sluit ook het hoedanige zelf van dat goede of van dat nieuwe willijke in; dat die naam het hoedanige insluit, kan uit de namen vaststaan die eveneens aan anderen werden gegeven, en tevens ten aanzien van het hoedanige worden ontvouwd, zoals de naam Menaschē met deze woorden: “omdat God mij heeft doen vergeten al mijn moeite, en het gehele huis mijns vaders”; aldus wordt het hoedanige beschreven dat met Menaschē wordt aangeduid; bovendien wordt, wanneer wordt gezegd “hij noemde den naam”, ook aangeduid dat de naam zelf het hoedanige bevat: de naam immers en den naam noemen betekent het hoedanige, men zie n. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2724, 3006, 3421. Dat de eerstverwekte, die Menaschē werd genoemd, het geestelijk goede in het natuurlijke betekent, of het nieuwe willijke daar, komt omdat het goede daadwerkelijk het eerstverwekte is in de Kerk of bij den mens die een Kerk wordt; het ware echter is niet het eerstverwekte, maar nochtans schijnt het alsof dit het is; men zie n. 352, 367, 2435, 3325, 3494, 4925, 4926, 4928, 4930; hetgeen ook hieruit kan vaststaan dat bij den mens de wil voorafgaat, want het willen van den mens is het eerste van zijn leven, en zijn verstaan volgt daarop, en plooit zich volgens zijn willen aan; dat wat vanuit den wil voortgaat, wordt het goede genoemd bij hen die uit den Heer het nieuwe willijke ontvangen hebben door de wederverwekking, doch het boze bij hen die het niet hebben willen ontvangen; dat wat echter vanuit het

verstandelijke voortgaat, wordt het ware genoemd bij de wederverwekten, doch het valse bij de niet wederverwekten; maar omdat het nieuwe willijke des mensen niet voor den zin waarneembaar verschijnt dan alleen door het verstandelijke, het verstand immers is de wil in vorm, of de voor den zin gevormde wil, meent men derhalve dat het ware dat uit het verstandelijke voortgaat, het eerstverwekte is, terwijl dit toch niet dan een schijn is om de gezegde oorzaak; vandaar komt het dat er oudtijds over gestreden werd, of het ware hetwelk des geloofs is, het eerstverwekte der Kerk was, dan wel het goede hetwelk der naastenliefde is; zij die vanuit den schijn hun gevolgtrekking maakten, zeiden dat het ware het was; zij die echter niet vanuit den schijn hun gevolgtrekking maakten, erkenden dat het goede het was; vandaar ook komt het dat zij heden ten dage het geloof het eerste en het wezenlijke zelf der Kerk maken, de naastenliefde echter het secundaire en het niet-wezenlijke; maar zij zijn veel wijder dan de ouden in de dwaling voortgeschreden door vast te stellen dat het geloof-alleen zaligt; onder het geloof in de Kerk wordt al het ware der leer verstaan, onder de naastenliefde echter al het goede des levens; zij noemen de naastenliefde en haar werken weliswaar de vruchten des geloofs, maar wie gelooft dat de vruchten iets tot het heil toedoen, wanneer men gelooft dat de mens wordt gezaligd door het geloof in het laatste uur zijns levens, hoe hij ook tevoren heeft geleefd, en wanneer zij door het leerstellige nog de werken welke der naastenliefde zijn, van het geloof scheiden door te zeggen dat het geloof-alleen zaligt, zonder de goede werken, of dat de werken welke des levens zijn, niets tot het heil toedoen; o, welk een geloof! en o, welk een Kerk! Zij aanbidden een dood geloof en verwerpen het levende geloof, terwijl toch het geloof zonder de naastenliefde is zoals een lichaam zonder ziel; dat een lichaam zonder ziel uit den aanblik verwijderd en weggevoerd wordt, omdat het stinkt, is bekend; eender is het ook gesteld met het geloof zonder de naastenliefde in het andere leven. Al diegenen zijn in de hel die in het zogenaamde geloof zonder de naastenliefde zijn geweest, doch al diegenen zijn in den Hemel die in de naastenliefde zijn geweest; het leven immers van een ieder blijft, de leer echter blijft voor niet meer dan voor zoveel zij vanuit het leven trekt. Dat met Menaschah het nieuwe willijke in het natuurlijke wordt aangeduid, of, wat het zelfde is, het geestelijk goede daar, kan niet aldus elders uit het Woord vaststaan zoals dat met Efraïm het nieuwe verstandelijke in het natuurlijke of het geestelijk ware daar wordt aangeduid; maar nochtans kan men vanuit Efraïm over Menaschah een gevolgtrekking maken; waar immers in het Woord aldus twee worden vermeld, wordt met den een het goede, en met den ander het ware aangeduid; deswege zal men in hetgeen aanstonds

volgt, waar van Efraïm sprake is, zien dat met Menaschē het geestelijk goede in het natuurlijke, hetwelk van het nieuwe willijke is, wordt aangeduid.

5352. Omdat God mij heeft doen vergeten al mijn moeite; dat dit de verwijdering na de verzoeken betekent, staat vast uit de betekenis van vergeten, zijnde de verwijdering, waarover n. 5170, 5278; en uit de betekenis van de moeite, zijnde de worstelingen, aldus de verzoeken; vandaar komt het dat met God heeft mij doen vergeten al mijn moeite, de verwijdering na de verzoeken wordt aangeduid, namelijk de verwijdering van de boze dingen welke smart veroorzaakt; dat die dingen worden aangeduid, blijkt ook uit hetgeen over Jozef in het land Kanaän bij de broeders, en daarna hetgeen over hem in Egypte wordt vermeld; in het land Kanaän, dat hij in den kuil werd geworpen en verkocht; in Egypte, dat hij diende, en ettelijke jaren lang in den kerker werd gehouden; en dat daarmede de verzoeken werden aangeduid, is eerder getoond, en dat die het zijn welke onder de moeite worden verstaan, is duidelijk.

5353. En het gehele huis mijns vaders; dat dit de verwijdering der erf boze dingen betekent, staat vast uit het huis des vaders, zijnde hier de erf boze dingen; met het huis immers wordt in den inwendigen zin de mens aangeduid, en wel zijn of redelijk of natuurlijk gemoed, in het bijzonder echter het willijke daar, bijgevolg het goede of het boze, omdat van deze wordt gesproken met betrekking tot den wil, men zie n. 710, 2233, 2234, 3128, 4973, 4982, 5023; en omdat het aldus is, worden met het huis des vaders hier de erfboze dingen aangeduid. Het hoedanige dat met Menaschē wordt aangeduid, is in deze en in de vlak voorafgaande woorden bevat; Menaschē betekent in de oorspronkelijke taal het vergeten, aldus in den inwendigen zin de verwijdering, namelijk zowel van de daadwerkelijke als van de erfelijke boze dingen; wanneer immers deze zijn verwijderd, verrijst het nieuwe willijke; het nieuwe willijke immers ontstaat door den invloed van het goede uit den Heer; de invloed van het goede uit den Heer is continu bij den mens, maar het zijn de boze dingen, zowel de daadwerkelijke als de erfelijke, welke verhinderen en in den weg staan dat hij wordt opgenomen; deswege ontstaat het nieuwe willijke wanneer zij verwijderd zijn. Dat het dan ontstaat, blijkt duidelijk bij hen die in rampspoeden, ellenden, en in ziekten zijn; omdat in deze de liefden van zich en van de wereld worden verwijderd, waaruit alle boze dingen zijn, denkt de mens goed over God en over den naaste, en wil hij hem eveneens wel; eender in de verzoeken, welke geestelijke smarten zijn, en vandaar innerlijke ellenden en vertwijfelingen; door deze voornamelijk worden de boze dingen verwijderd, en nadat deze zijn verwijderd, vloeit het

hemels goede uit den Heer in; vandaar het nieuwe willijke in het natuurlijke, zijnde Menaschah in den uitbeeldenden zin.

5354. En den naam des tweeden noemde hij Efraïm; dat dit het nieuwe verstandelijke in het natuurlijke en het hoedanige ervan betekent, staat vast uit de betekenis van den naam en van den naam noemen, zijnde het hoedanige, waarover n. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2724, 3006, 3421; en uit de uitbeelding van Efraïm, zijnde het verstandelijke in het natuurlijke, waarover aanstonds; wat het nieuwe verstandelijke en wat het nieuwe willijke is, welke met Efraïm en Menaschah worden aangeduid, moet eerst worden gezegd; het is in de Kerk weliswaar bekend dat de mens opnieuw verwekt, dat is, wederverwekt moet worden, om in het koninkrijk Gods te kunnen ingaan; dit is bekend, omdat de Heer dit met openlijke woorden heeft gezegd bij Johannes hfdst. III: 3, 5; wat het echter is, opnieuw verwekt worden, is nochtans aan weinigen bekend; de oorzaak hiervan is deze dat weinigen weten wat het goede en het boze is; dat zij niet weten wat het goede en het boze is, is ter oorzake hiervan dat zij niet weten wat de liefde jegens den naaste is; indien zij deze wisten, zouden zij ook weten wat het goede is, en vanuit het goede wat het boze is; al datgene immers is goed wat vanuit de echte liefde jegens den naaste komt; maar in dit goede kan niemand zijn vanuit zich; het is immers het hemelse zelf hetwelk uit den Heer invloeit; dit hemelse vloeit aanhoudend in, maar de boze en de valse dingen staan in den weg dat het kan worden opgenomen; opdat het dus worde opgenomen, is het noodzakelijk dat de mens de boze dingen verwijdert, en voor zoveel hij kan ook de valse dingen, en zo zich schikt om den invloed op te nemen; wanneer de mens na de verwijdering van de boze dingen den invloed opneemt, dan ontvangt hij den nieuwen wil en het nieuwe verstandelijke; vanuit den nieuwen wil voelt hij het verkwikkelijke in het weldoen van den naaste zonder enig zelfzuchtig doel, en vanuit het nieuwe verstandelijke bemerkt hij het verkwikkelijke in het leren wat het goede en het ware is terwille van deze en terwille van het leven; omdat dit nieuwe verstandelijke en nieuwe willijke ontstaat door den invloed uit den Heer, erkent en gelooft daarom hij die is wederverwekt dat het goede en het ware waardoor hij wordt aangedaan, niet vanuit hem is, maar vanuit den Heer; voorts dat al wat vanuit hem of vanuit het eigene is, niets dan het boze is; hieruit blijkt wat het is opnieuw verwekt te worden, voorts wat het nieuwe willijke en het nieuwe verstandelijke is; maar de wederverwekking, waardoor het nieuwe verstandelijke en het nieuwe willijke is, geschiedt niet in één ogenblik, maar geschiedt van de vroegste kindsheid tot aan het laatste des levens, en daarna in het andere leven tot in het eeuwige,

en dit door Goddelijke middelen, welke ontelbaar en onuitsprekelijk zijn; de mens immers is vanuit zich niets dan het boze, hetwelk aanhoudend zoals vanuit een oven opwalmt, en aanhoudend ernaar streeft, het geboren wordende goede uit te blussen; een zodanig boze verwijderen en in plaats daarvan het goede doen inwortelen kan niet anders geschieden dan door een gehelen levensloop en door Goddelijke middelen, welke ontelbaar en onuitsprekelijk zijn; van deze middelen zijn er in dezen tijd nauwelijks enige bekend, ter oorzaak hiervan dat de mens zich niet laat wederverwekken, en ook niet gelooft dat de wederverwekking iets is, omdat hij niet gelooft aan een leven na den dood; het proces der wederverwekking, hetwelk onuitsprekelijke dingen bevat, maakt voor het merendeel de engellijke wijsheid uit, en het is zodanig dat het door geen Engel tot in het eeuwige ten volle kan worden uitgeput; vandaar komt het dat in den inwendigen zin des Woords hierover voornamelijk wordt gehandeld. Dat Efraïm het nieuwe verstandelijke in het natuurlijke is, blijkt uit zeer vele plaatsen in het Woord. voornamelijk bij den Profet Hoschea, die veel over Efraïm handelt, bij wien deze dingen staan: “Ik ken *Efraïm*, en Israël is voor Mij niet verborgen, dat gij, *Efraïm*, alleszins gehoereerd hebt, Israël bevlekt is. Israël en *Efraïm* zullen vervallen door hun ongerechtigheid, ook Jehudah zal met hen vervallen. Efraïm zal tot verlatenheid zijn ten dage der bestraffing. En Ik zal Efraïm zijn zoals een mot, en den huize van Jehudah zoals een houtworm. En *Efraïm* heeft zijn krankheid gezien, en Jehudah zijn wonde, en *Efraïm ging tot den Assyriër*, en hij zond tot den koning Jareb, en deze kon ulieden niet genezen”, v: 3, 5, 9, 11, 12, 13. Verder bij denzelfde: “Toen ik Israël genas, toen werd *Efraïms* ongerechtigheid onthuld, en de boze dingen van Samaria. omdat zij de leugen hebben gedaan; en de dief komt, daar buiten verspreidt zich de bende. En *Efraïm* was zoals een dwaze duif, zonder hart; zij *riepen Egypte*, zij *gingen heen tot Assyrië*; wanneer zij zullen gaan, zal Ik Mijn net over hen uitspreiden”, vii: 1, 11, 12 en vervolg. Verder: “Israël is verzwolgen; nu zullen zij onder de natiën zijn, zoals een vat waarin het verlangen niet is; wanneer zij zijn opgeklommen tot *Assyrië*, een eenzame woudezel; *Efraïm* verschaft zich liefden om hoerenloon”, viii: 8, 9. “Israël, zij zullen niet wonen in het land van Jehovah, en *Efraïm zat in Egypte wederkeren*, en in *Assyrië* zullen zij het onreine eten”, ix: 3. “Omgeven hebben zij Mij met leugen, *Efraïm*, en het huis Israëls met arglist; en Jehudah heerst nog met God, en is getrouw met de heiligen; *Efraïm* weidt zich met wind, en achtervolgt den oostenwind; elken dag vermenigvuldigt hij leugen en verwoesting, en zij sluiten een verbond met den *Assyriër*, en de olie wordt naar *Egypte* afgevoerd,” xii: 1, 2; behalve

aangaande Efraïm meermalen elders bij denzelfde, zoals in hfdst. iv: 16, 17, 18; hfdst. v: 3, 5, 9, 11, 12, 13; hfdst. vii: 8, 9; hfdst. ix: 8, 11, 15, 16; hfdst. x: 6, 11; hfdst. xi: 3, 8, 9; hfdst. xii: 9, 15; hfdst. xiii 1, 12; hfdst. xiv: 9. In al deze plaatsen wordt onder Efraïm het verstandelijke der Kerk verstaan, onder Israëel het geestelijke van haar, en onder Jehudah het hemelse van de zelfde; en omdat het verstandelijke der Kerk met Efraïm wordt aangeduid, wordt derhalve vaak aangaande Efraïm gezegd dat hij heengaat naar Egypte, en naar Assyrië; met Egypte immers worden de wetenschappelijke dingen aangeduid, en met Assyrië de redeneringen vanuit die dingen; van deze en gene wordt gesproken met betrekking tot het verstandelijke; dat Egypte het wetenschappelijke is, zie men in n. 1164, 1165, 1186, 1462, 2588, 3325, 4749, 4964, 4966; en dat Aschur of Assyrie de rede en de redenering is, n. 119, 1186. Eender wordt in de volgende plaatsen met Efraïm het verstandelijke der Kerk aangeduid; bij Zacharia: “Jubel zeer, gij dochter Zions, klink op, gij dochter van Hierosolyma, ziet, uw Koning komt u; *Ik zal den wagen vanuit Efraïm uitroeien*, en het paard vanuit Hierosolyma; en Ik zal uitroeien den boog des krijgs; daarentegen zal Hij den natiën vrede spreken, en Zijn heersen zal zijn van de zee tot aan de zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde. Ik zal Mij Jehudah spannen, *Ik zal Efraïm met den boog vullen*, en Ik zal uw zonen opwekken, o Zion. met uw zonen, o Javan”, ix: 9, 10, 13; aldaar wordt gehandeld over de Komst des Heren en over de Kerk der natiën; den wagen vanuit Efraïm en het paard vanuit Hierosolyma uitroeien, staat voor al het verstandelijke der Kerk; Efraïm met den boog vullen, voor het nieuwe verstandelijke geven; dat de wagen het leerstellige is, zie men in n. 5321; het paard het verstandelijke, n. 2760, 2761, 2762, 3217, 5321; en dat de boog ook het leerstellige is, n. 2685, 2686, 2709; het leerstellige immers hangt van het verstandelijke af, want al naar men dat verstaat, aldus gelooft men het; het verstand van het leerstellige maakt het hoedanige van het geloof; vandaar ook worden de zonen van Efraïm schutters met den boog genoemd, bij David: “De zonen van *Efraïm*, die gewapend waren, *schutters met den boog*, keerden zich af ten dage van den slag”, Ps. LXXVIII: 9. Bij Ezechiël: “Zoon des mensen, neem u een hout, en schrijf daarop: Voor Jehudah en voor de zonen Israëls, zijn metgezellen; neem daarna een hout, en schrijf daarop: Voor Jozef, *het hout van Efraïm*, en van het gehele huis Israels, zijn metgezellen; verbindt ze daarna, het ene met het andere, u tot één hout, opdat beide zijn tot één in Mijn hand; ziet, Ik zal het hout van Jozef nemen hetwelk geweest is in de handen van Efraïm en van de stammen Israels, zijn metgezellen, en Ik zal hen die daarop zijn, toevoegen met het hout van Jehudah, en Ik zal ze maken tot

één hout, opdat zij één zijn in Mijn hand”, xxxvii: 16, 17, 19; ook daar wordt onder Jehudah het hemelse der Kerk verstaan, onder Israël het geestelijke van haar, en onder Efraïm het verstandelijke van de zelfde Kerk; en dat deze één worden door het goede der naastenliefde, wordt daarmede aangeduid dat er één hout uit de twee zal worden; dat het hout het goede is dat der naastenliefde en vandaar der werken is, zie men in n. 1110, 2784, 2812, 3720, 4943. Bij Jeremia: “Er is een dag, de hoeders *vanuit den berg van Efraïm* zullen roepen: Staat op, laat ons opklimmen naar Zion tot Jehovah, onzen God; Ik zal Israël tot een vader zijn, en *Efraïm*, Mijn eerstverwekte is hij”, xxxi: 6, 9. Bij denzelfde: “Al horende heb Ik Efraïm horen klagen: Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden, zoals een ongewend kalf; bekeer mij, opdat ik bekeerd zij; is niet *Efraïm* Mij een kostbare zoon; is hij niet het kind der verrukkingen; want nadat Ik tegen hem zal hebben gesproken, al gedenkende zal Ik zijner wederom gedenken”, xxxi: 18, 20. Bij denzelfde: “Ik zal Israël tot zijn habitakel terugbrengen, opdat hij weide in Karmel en Baschan, en *in den berg van Efraïm*, en in Gilead zijn ziel verzadigd worde”, l: 19. Bij Jesaja: “Wee de kroon der hovaardigheid, voor de *dronkenen van Efraïm*, en voor de afvallende bloem, en voor de heerlijkheid van zijn sieraad, die is op het hoofd der vallei der vetten, verward door den wijn”, xxviii: 1; in deze plaatsen eveneens wordt met Efraïm het verstandelijke der Kerk aangeduid; het verstandelijke der Kerk is het verstand bij de mensen der Kerk aangaande de ware en de goede dingen, dat is, aangaande de leerstellige dingen des geloofs en der naastenliefde, aldus het begrip, de opvatting, of de idee aangaande dezelve; het ware zelf is het geestelijke der Kerk, en het goede is het hemelse ervan, doch het ware en het goede wordt bij den een anders verstaan dan bij den ander; hoedanig dus het verstand van het ware is, zodanig is het ware bij een ieder; eender is het gesteld met het verstand van het goede. Wat het willijke der Kerk is, hetwelk met Menaschah wordt aangeduid, kan men weten vanuit het verstandelijke, hetwelk Efraïm is; het willijke der Kerk gedraagt zich eender als haar verstandelijke, namelijk dat het bij een ieder wordt gevarieerd; Menaschah betekent dat willijke bij Jesaja: “In de ontsteking van Jehovah Zebaoth is het land verduisterd, en het volk is geworden zoals een voedsel des vuurs; zij zullen niet verschonen de man zijn broeder; zij zullen eten, de man, het vlees van zijn arm, *Menaschah Efraïm en Efraïm Menaschah*, zij tezamen zijn tegen Jehudah”, ix: 18, 19, 20; zij zullen eten, de man, het vlees van zijn arm, Menaschah Efraïm en Efraïm Menaschah, staat daarvoor dat het willen van den mens der Kerk zal zijn tegen zijn verstaan, en het verstaan tegen zijn willen. Bij David: “God heeft gesproken door Zijn

heiligheid; Ik zal opspringen, Ik zal Schechem delen, en Ik zal het dal van Sukkoth afmeten; Gilead is Mijn, en *Menascheh* is Mijn, en *Efraïm* is de sterkte Mijns hoofds”, Psalm LX: 8, 9. Bij denzelfde: “O Herder Israëls, leen het oor, Die Jozef zoals een kudde leidde, Die op de Cherubim zit, ontflits, voor *Efraïm*, en Benjamin, en *Menascheh*, wek Uw macht op”, Psalm LXXX: 2, 3; ook daar staat Efraïm voor het verstandelijke der Kerk, en Menascheh voor het willijke van haar; het zelfde blijkt ook uit de zegening van Efraïm en van Menascheh door Jakob vóór zijn dood, waarover Gen. XLVIII; en eveneens hieruit dat Jakob Efraïm aanvaardde in de plaats van Ruben, en Menascheh in de plaats van Schimeon, aldaar vers 3, 5; door Ruben immers werd het verstandelijke der Kerk uitgebeeld, of het geloof met het verstand en de leer, n. 3861, 3866, en door Schimeon het geloof met de daad, of de gehoorzaamheid en de wil om het ware te doen, vanuit hetwelk en door hetwelk de naastenliefde is, aldus het ware met de daad, hetwelk het goede is van het nieuwe willijke, n. 3869, 3870, 3871, 3872. De oorzaak waarom Jakob, toenmaals Israël, Efraïm boven Menascheh zegende door de rechterhand te leggen op gene, en de linkerhand op deze, aldaar vers 13 tot 20, was de zelfde als zij voor Jakob was toen hij de eerstgeboorte van Ezau op zichzelf afleidde, en de zelfde oorzaak als het voor de zonen van Jehudah uit Thamar, Perez en Serach was, namelijk dat Serach, die de eerstverwekte was, nochtans na Perez uitging, Gen. XXXVIII: 28, 29, 30; de oorzaak was namelijk dat het ware des geloofs, hetwelk van het verstandelijke is, schijnbaar op de eerste plaats is, wanneer de mens wordt wederverwekt, en dan het goede der naastenliefde, hetwelk van het willijke is, schijnbaar op de tweede plaats, terwijl toch het goede daadwerkelijk op de eerste plaats is, en klaarblijkend wanneer de mens is wederverwekt; dienaangaande zie men n. 3324, 3539, 3548, 3556, 3563, 3570, 3576, 3603, 3701, 4243, 4244, 4247, 4337, 4925, 4926, 4928, 4930, 4977.

5355. Omdat God mij heeft doen vrucht dragen; dat dit daaruit de vermenigvuldiging van het ware vanuit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van doen vrucht dragen, zijnde de vermenigvuldiging, namelijk van het ware vanuit het goede; van vruchtmaking immers wordt gesproken krachtens het goede, en van vermenigvuldiging met betrekking tot het ware, n. 43, 55, 913, 983, 1940, 2846, 2847; vandaar is Efraïm in de oorspronkelijke taal genoemd naar de vruchtmaking, en het hoedanige ervan is bevat in deze woorden: “want God heeft mij doen vrucht dragen in het land mijner verdrukking”; het hoedanige is dat het ware vanuit het goede werd vermenigvuldigd in het natuurlijke na de verzoeken die hij daar heeft geleden. Wat de vermenigvuldiging van het ware uit het goede is, moet in

het kort worden gezegd; wanneer de mens in het goede is, dat is, in de liefde jegens den naaste, dan is hij ook in de liefde van het ware; voor zoveel als hij vandaar in dat goede is, wordt hij door het ware aangedaan, want het goede is in het ware zoals de ziel in haar lichaam; zoals dus het goede het ware vermenigvuldigt, aldus plant het zich voort, en indien het goede der echte naastenliefde is, plant het zich voort in het ware en door het ware tot in het eindeloze, want er bestaat geen einde noch voor het goede noch voor het ware; het Oneindige is in alle en de afzonderlijke dingen, omdat alle en de afzonderlijke dingen vanuit het Oneindige zijn; doch nochtans kan dat eindeloze nooit op enige wijze tot het Oneindige reiken, omdat er geen verhouding bestaat van het eindige met het. Oneindige. In de Kerk bestaat er heden ten dage zelden een vermenigvuldiging van het ware; de oorzaak hiervan is deze dat er heden ten dage niet het goede der echte naastenliefde is; men gelooft dat het genoeg is, de dogma's des geloofs te weten die van de Kerk zijn waarin men is geboren, en deze met verschillende dingen te bevestigen; doch hij die in het goede der echte naastenliefde is, en vandaar in de aandoening van het ware, is daarmee niet tevreden, maar hij wil vanuit het Woord verlicht worden wat het ware is, en dat zien voordat hij het bevestigt; hij ziet het ook vanuit het goede, want het bemerken van het ware is vanuit het goede; de Heer immers is in het goede en geeft het bemerken; wanneer hij daaruit het ware ontvangt, groeit dit tot in het eindeloze; het is daarmee gesteld zoals met een zaadje hetwelk groeit tot een boom en zaadjes voortbrengt en deze daarna een tuin, en zo voort.

5356. In het land mijner verdrukking; dat dit betekent waar hij verzoeken heeft geleden, staat vast uit de betekenis van het land, hier het land van Egypte, zijnde het natuurlijke, waarover n. 5276, 5278, 5280, 5288, 5301; en uit de betekenis van de verdrukking, zijnde de verzoeking, waarover n. 1846; daaruit blijkt dat met in het land mijner verdrukking wordt aangeduid in het natuurlijke, waar hij verzoeken heeft geleden, bijgevolg dat daar het ware vanuit het goede werd vermenigvuldigd; omdat die vruchtmaking of vermenigvuldiging van het ware vanuit het goede vooral door verzoeken geschiedt, werd het derhalve aldus gezegd. Dat die vruchtmaking vooral door verzoeken geschiedt, heeft deze oorzaken dat de verzoeken de liefde van zich en van de wereld verwijderen, aldus de boze dingen; zijn deze verwijderd, zo vloeit de aandoening van het goede en het ware in uit den Heer; men zie vlak boven n. 5354. De verzoeken geven ook het hoedanige van het bemerken van het goede en het ware, door de tegenovergestelde dingen die de boze geesten dan ingieten; vanuit de bemerkte tegenovergestelden worden

de verhoudingen verkregen, vanuit welke elk hoedanige is; niemand immers weet wat het goede is, tenzij hij ook weet wat het niet-goede is, noch wat het ware is, tenzij hij weet wat het niet-ware is. De verzoeking bevestigen ook de goede en de ware dingen; de mens immers strijdt dan tegen de boze en de valse dingen, en door te overwinnen komt hij in een sterker affirmatieve; bovendien worden ook door de verzoeking de boze en de valse dingen getemd, zodat zij niet meer durven oprijzen; aldus worden de boze dingen met de valse dingen naar de zijden geworpen, en hangen daar, maar slap, naar beneden; de goede dingen echter met de ware dingen zijn in het midden, en volgens den ijver der aandoening worden zij omhoog geheven, aldus tot den Hemel naar den Heer, uit Wien de opheffing is.

5357. *Vers 53, 54, 55, 56, 57. En voleindigd waren de zeven jaren van den overvloed der opbrengst, welke in het land van Egypte was geweest. En de zeven jaren des hongers vingen aan te komen, gelijk als Jozef had gezegd; en er was honger in al de landen; en in het gehele land van Egypte was brood. En het gehele land van Egypte leed honger; en het volk riep tot Farao om brood; en Farao zeide tot geheel Egypte: Gaat tot Jozef; wat hij u zegt, doet. En de honger was over alle aangezichten des lands, en Jozef opende alle dingen waarin was, en hij verkocht aan Egypte; en de honger werd sterk in het land van Egypte. En de gehele aarde, zij kwamen in Egypte om te kopen, tot Jozef, omdat de honger sterk was op de gehele aarde.* En voleindigd waren de zeven jaren van den overvloed der opbrengst, betekent na de staten der vermenigvuldiging van het ware; welke in het land van Egypte was geweest, betekent in het natuurlijke; en de zeven jaren des hongers vingen aan te komen, betekent de volgende staten van verlating; gelijk als Jozef had gezegd, betekent zoals het was voorzien uit het hemelse van het geestelijke; en er was honger in al de landen, betekent de verlating overal in het natuurlijke; en in het gehele land van Egypte was brood, betekent de overblijfselen vanuit de vermenigvuldigde ware dingen vanuit het goede; en het gehele land van Egypte leed honger, betekent de verlating in het ene en het andere natuurlijke; en het volk riep tot Farao om brood, betekent de behoefte aan het goede voor het ware; en Farao zeide tot geheel Egypte, betekent het bemerken; gaat tot Jozef, betekent dat het vanuit het hemelse van het geestelijke is; wat hij u zegt, doet, betekent zo er slechts gehoorzaamheid is; en de honger was over alle aangezichten des lands, betekent dat er verlating was tot aan de wanhoop toe; en Jozef opende alle dingen waarin was, betekent de vergemeenschapping vanuit de overblijfselen; en hij verkocht aan Egypte, betekent de toeïgening; en de honger werd sterk in het land van Egypte, betekent de toenemende zwaarte;

en de gehele aarde, zij kwamen in Egypte, betekent dat de ware en de goede dingen werden samengebracht in de wetenschappelijke dingen die der Kerk zijn; om te kopen, betekent de toeëigening daaruit; tot Jozef, betekent waar het hemelse van het geestelijke is; omdat de honger sterk was op de gehele aarde, betekent dat er overal, behalve daar, verlating in het natuurlijke was.

5358. En voleindigd waren de zeven jaren van den overvloed der opbrengst; dat dit betekent na de staten der vermenigvuldiging van het ware, staat vast uit hetgeen boven in n. 5276, 5292, 5339 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

5359. Welke in het land van Egypte was geweest; dat dit betekent in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van het land van Egypte, zijnde het natuurlijke, waarover n. 5080, 5095, 5276, 5278, 5280, 5288.

5360. En de zeven jaren des hongers vingen aan te komen; dat dit de volgende staten van verlating betekent, staat vast uit de betekenis van de jaren, zijnde de staten, waarover n. 482, 487, 488, 493, 893; en uit de betekenis van den honger, zijnde het gebrek aan erkenningen van het ware en het goede, waarover n. 1460, 3364; bijgevolg de verlating. Dat de honger dat gebrek of de verlating is, komt omdat de hemelse en de geestelijke spijs niets anders is dan het goede en het ware; deze zijn het waarmede de Engelen en de geesten worden gevoed, en waarnaar zij in den honger hongeren en in den dorst dorsten; daarom ook stemmen met die spijzen de stoffelijke spijzen overeen, zoals het brood met de hemelse liefde, de wijn met de geestelijke liefde, en bovendien alle en de afzonderlijke dingen die van het brood of de spijs, en van den wijn of den drank zijn; wanneer dus zulke dingen ontbreken, is er honger, en het wordt in het Woord verlating en verwoesting genoemd; verlating wanneer de ware dingen ontbreken, en verwoesting wanneer de goede dingen ontbreken; op vele plaatsen in het Woord wordt over die verlating en verwoesting gehandeld, en het wordt daar beschreven met de verlating des lands, der koninkrijken, der steden, der natiën, der volken, en het wordt eveneens uitlegging, afsnijding, voleinding, het woeste, het ledige genoemd; en dia staat zelf wordt genoemd de grote dag van Jehovah, de dag van Zijn ontsteking en wraak, de dag van duisternis en van dikke duisternis, van de wolk en van de donkerheid, de dag der bezoeking, ook de dag wanneer de aarde zal vergaan, aldus de laatste dag en de dag des Gerichts; en omdat zij den inwendigen zin des Woords niet verstonden, hebben zij tot nu toe gemeend dat het een dag is waarop de aarde zal vergaan, en dat dan eerst de wederopstanding en het Gericht zullen plaatsvinden, niet wetende dat met den dag daar de staat wordt aangeduid, en met de aarde de Kerk, aldus met

den dag wanneer de aarde zal vergaan de staat wanneer de Kerk te gronde zal gaan; leswege wordt in het Woord, wanneer over dezen ondergang wordt gehandeld, ook over de nieuwe aarde gehandeld, waaronder een nieuwe Kerk wordt verstaan; over de nieuwe aarde en over den nieuwen Hemel zie men n. 1733, 1850, 2117, 2118 einde, 3355 einde, 4535; die laatste staat der Kerk, welke aan den staat van de nieuwe Kerk voorafgaat, wordt in het Woord eigenlijk onder de verwoesting en de verlating verstaan en daarmee beschreven; met de verlating en de verwoesting wordt in het Woord ook de staat beschreven die aan de wederverwekking van den mens voorafgaat, welke staat hier wordt aangeduid met de zeven jaren des hongers.

5361. Gelijk als Jozef had gezegd; dat dit betekent zoals het was voorzien uit het hemelse van het geestelijke, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde doorvatten, waarover meermalen in het voorafgaande; en daarom is het, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot den Heer, Die hier Jozef is, doorvatten vanuit Zich, aldus voorzien; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover n. 5249, 5307, 5331, 5332.

5362. En er was honger in al de landen; dat dit de verlating overal in het natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van den honger, zijnde de verlating, waarover boven n. 5360; en uit de betekenis van alle landen, zijnde overal in het natuurlijke; dat het land het natuurlijk gemoed is, aldus het natuurlijke, zie men in n. 5276, 5278, 5280, 5288, 5301.

5363. En in het gehele land van Egypte was brood; dat dit de overblijfselen betekent vanuit de vermenigvuldigde ware dingen vanuit het goede, staat hieruit vast dat onder het brood in het gehele land van Egypte het koren wordt verstaan dat in de zeven jaren van den overvloed der opbrengst was verzameld en in de steden weggelegd, en dat daarmee de in de innerlijke dingen van het natuurlijk gemoed opgeborgen overblijfselen werden aangeduid, is boven hier en daar gezegd en getoond; vandaar worden met het brood in het gehele land van Egypte de overblijfselen aangeduid vanuit de vermenigvuldigde ware dingen vanuit het goede; dat de overblijfselen hier het brood in het land van Egypte zijn, blijkt eveneens hieruit dat de jaren van den honger reeds aangevangen waren, waarin het land van Egypte evenzeer honger leed als de overige landen, met deze uitzondering dat het voorraden had welke de overige landen niet hadden; en daarom volgt nu ook: en het gehele land van Egypte leed honger.

5364. En het gehele land van Egypte leed honger; dat dit de verlating in het ene en het andere natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van den

honger, zijnde de verlating, waarover boven n. 5360, 5362; en uit de betekenis van het gehele land, zijnde het ene en het andere natuurlijke, waarover n. 5276. **5365.** En het volk riep tot Farao om brood; dat dit de behoefte aan het goede voor het ware betekent, staat vast uit de betekenis van roepen, zijnde de uiting van iemand die pijn lijdt en die treurt, aldus zijnde van een behoeftige; uit de betekenis van het volk, zijnde het ware, waarover n. 1259, 1260, 3295, 3581; uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke, waarover n. 5079, 5080, 5095, 5160; en uit de betekenis van het brood, zijnde het hemelse der liefde, aldus het goede, waarover n. 276, 680, 2165, 2177, 3464, 3478, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735, 4976; hieruit volgt dat met “het volk riep tot Farao om brood” wordt aangeduid de behoefte aan het goede voor het ware in het natuurlijke; weliswaar schijnt deze zin verwijderd te zijn van den historischen zin der letter, doch daar nochtans zij die in den inwendigen zin zijn, niet iets anders onder roepen, onder volk, onder Farao, en onder brood verstaan dan hetgeen gezegd is, zo volgt dat die zin daaruit voortvloeit. Hoe het is gesteld met de behoefte aan het goede voor het ware, moet worden gezegd; het ware heeft behoefte aan het goede, en het goede heeft behoefte aan het ware, en wanneer het ware behoefte heeft aan het goede, wordt het ware met het goede verbonden, en wanneer het goede behoefte heeft aan het ware, wordt het goede met het ware verbonden; de wederkerige verbinding immers van het goede en het ware, namelijk van het ware met het goede, en van het goede met het ware, is het hemels huwelijk; in de eerste tijden, wanneer de mens wordt wederverwekt, wordt het ware vermenigvuldigd, niet echter aldus het goede, en omdat het ware dan niet het goede heeft om daarmede verbonden te kunnen worden, wordt derhalve het ware ingetrokken en weggelegd in de innerlijke dingen van het natuurlijke, om daaruit te voorschijn geroepen te worden volgens, de aanwassing van het goede; in dezen staat is het ware in de behoefte aan het goede, en eveneens vindt er volgens den invloed van het goede in het natuurlijke een verbinding plaats van het ware met het goede; maar nochtans vindt vanuit deze verbinding niet enige vruchtmaking plaats; wanneer de mens echter is wederverwekt, dan groeit het goede, en naarmate het groeit is het in de behoefte aan het ware, en verwerft het zich eveneens het ware, om daarmede verbonden te kunnen worden; vandaar de verbinding van het goede met het ware; wanneer dit geschiedt, wordt het ware vanuit het goede en het goede vanuit het ware bevrucht; dat dit aldus geschiedt, is ten zeerste onbekend in de wereld, maar ten zeerste bekend in den Hemel; doch indien het in de wereld bekend was, niet slechts met de wetenschap maar ook met de doorvatting wat de hemelse liefde of de liefde tot den Heer, en wat de

geestelijke liefde of de liefde jegens den naaste is, zo zou het ook bekend zijn wat het goede is, want al het goede is van die liefden; en het zou bovendien bekend zijn dat het goede naar het ware verlangt, en het ware naar het goede, en dat zij volgens het verlangen en het hoedanige ervan worden verbonden; dit zou hieruit blijken dat wanneer het ware wordt gedacht, zich tegelijk het daaraan toegevoegde goede vertoont, en dat wanneer het goede wordt opgewekt, zich tegelijk het daaraan toegevoegde ware vertoont, het ene en het andere met een aandoening, verlangen, verkwikkelijke, of met een heilige verzuchting; en vandaar zou men het hoedanige der verbinding kennen; maar omdat men niet vanuit enige inwendige gewaarwording of doorvatting weet wat het goede is, kunnen zulke dingen ook niet tot de erkenning komen; dat immers waarmede men niet bekend is, verstaat men niet, ook al ontmoet men het; en omdat men niet weet wat het geestelijk goede is, namelijk dat het de liefde jegens den naaste is, wordt er derhalve in de wereld, vooral onder de geleerden, over geredetwist wat het hoogste goede is; en nauwelijks iemand heeft gezegd dat het dat verkwikkelijke, heilrijke, gezegende, en gelukzalige is hetwelk men gewaarwordt uit de wederzijdse liefde zonder zichzelf en de wereld als doel te beogen, en hetwelk den Hemel zelf maakt; hieruit blijkt ook dat men heden ten dage in de wereld in het geheel niet weet wat het geestelijk goede is, en te minder dat het goede en het ware onder elkander een huwelijk vormen, en dat in dit de Hemel is, en dat zij die daarin zijn, in de wijsheid en in het inzicht zijn, en dat zij heilrijke en gelukzalige dingen hebben met eindeloze en onuitsprekelijke verscheidenheid, waarvan de wereld er zelfs niet één kent, en vandaar ook niet erkent noch gelooft dat het er is, terwijl het toch de Hemel zelf of de hemelse vreugde zelf is, waarover de Kerk zoveel spreekt.

5366. En Farao zeide tot geheel Egypte; dat dit het bemerken betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde doorvatten, waarover n. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2061, 2080, 2862, 3509, 3395; uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke in het gemeen, waarover n. 5160; en uit de betekenis van geheel Egypte, zijnde het ene en het andere natuurlijke, waarover n. 5276, 5364; hieruit blijkt dat met Farao zeide tot geheel Egypte, het bemerken wordt aangeduid in het ene en het andere natuurlijke, in het gemeen en in het bijzonder.

5367. Gaat tot Jozef; dat dit betekent dat het vanuit het hemelse van het geestelijke is, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover vaak eerder; tot hem gaan betekent dat het uit hetzelfde is, namelijk het goede voor het ware, hetwelk met het brood wordt aangeduid waarom het volk riep tot Farao, n. 5365.

5368. Wat hij u zegt, doet; dat dit betekent zo er slechts gehoorzaamheid is; staat vast uit de betekenis van doen wat iemand zegt, zijnde gehoorzamen; hiermede wordt aangeduid dat het goede aan het ware wordt aangeboden in het natuurlijke, zo slechts het natuurlijke zich aanplooit en gehoorzaamt; aangaande de aanplooiing en de gehoorzaamheid van het natuurlijke zal ook iets worden gezegd: zij die alleen in wereldlijke dingen, en te meer zij die in lichamelijke, en nog meer zij die in aardse dingen zijn, kunnen niet vatten, wat het is dat het natuurlijke zich moet aanplooiën en gehoorzamen; zij menen dat het niet dan alleen één ding is dat in den mens werkt, en zo dat er niet iets anders is dat in hem beveelt, en iets anders dat gehoorzaamt, terwijl het toch de inwendige mens is die moet bevelen en de uitwendige die moet gehoorzamen, en dan gehoorzaamt wanneer hij niet de wereld maar den Hemel ten doel heeft, niet zichzelf maar den naaste, bijgevolg wanneer hij de lichamelijke en de wereldlijke dingen als middelen, niet echter als einddoel beschouwt; en hij beschouwt die dingen dan als middelen en niet als einddoel, wanneer hij den naaste meer liefheeft dan zichzelf, en de dingen die des Hemels zijn, meer dan de dingen die der wereld zijn; wanneer het aldus is, dan gehoorzaamt het natuurlijke; het natuurlijke is het zelfde als de uitwendige mens.

5369. En de honger was over alle aangezichten des lands; dat dit betekent toen de verlating was tot aan de wanhoop toe, staat vast uit de betekenis van den honger, zijnde de verlating, waarover boven n. 5360, 5362, 5364; en uit de betekenis van het land, zijnde het natuurlijke; wanneer er wordt gezegd dat er honger is over alle aangezichten daarvan, wordt de wanhoop aangeduid, omdat dan overal verlating is; het toppunt immers en het laatste der verlating is de wanhoop, n. 5279, 5280.

5370. En Jozef opende alle dingen waarin was; dat dit de vergemeenschapping vanuit de overblijfselen betekent, staat vast uit de betekenis van openen, zijnde hier vergemeenschappen; alle dingen waarin was, zijn de opslagplaatsen waar het koren was; dat daarmede de overblijfselen zijn aangeduid, is boven enige malen gezegd; dat de overblijfselen de door den Heer in de innerlijke dingen opgeborgen goede en ware dingen zijn, zie men in n. 468, 530, 560, 561, 660, 661, 798, 1050, 1738, 1906, 2284, 5135, 5342, 5344.

5371. En hij verkocht aan Egypte; dat dit de toeëigening betekent, staat vast uit de betekenis van verkopen, zijnde aan iemand toeëigenen, want wat verkocht wordt, wordt van hem die het koopt; dat verkopen en kopen de toeëigening is, zal men zien beneden in n. 5374.

5372. En de honger werd sterk in het land van Egypte; dat dit de toenemende zwaarte betekent, namelijk van de verlating, staat vast uit de betekenis van den honger en van het land van Egypte, zijnde de verlating in het natuurlijke, welker toenemende zwaarte daarmede wordt aangeduid dat hij sterk werd.

5373. En de gehele aarde, zij kwamen in Egypte; dat dit betekent dat de goede en de ware dingen werden samengebracht in de wetenschappelijke dingen die der Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van de aarde; de betekenis van aarde [of land] in het Woord is verschillend; in het algemeen betekent het de Kerk, vandaar ook de dingen die der Kerk zijn, namelijk de goede en de ware dingen; en omdat het de Kerk betekent, betekent het ook den mens der Kerk, want deze is de Kerk in het bijzonder; en omdat het den mens der Kerk betekent, betekent het dat wat mens is in hem, namelijk het gemoed; vandaar komt het dat met het land van Egypte boven hier en daar het natuurlijk gemoed werd aangeduid; hier wordt echter niet het land van Egypte bedoeld, maar de aarde [of het land] in het algemeen, bijgevolg de dingen die der Kerk zijn, zijnde de goede en de ware dingen; dat de betekenis van de aarde [of het land] verschillend is, zie men in n. 620, 636, 2571; dat zij in het algemeen de Kerk betekent, n. 566, 662, 1067, 1262, 1413, 1607, 1733, 1850, 2117, 2118 einde, 2928, 3355, 3404, 4447, 4535. Dat met “de gehele aarde, zij kwamen in Egypte” wordt aangeduid dat de goede en de ware dingen werden samengebracht in de wetenschappelijke dingen, staat vast uit de betekenis van Egypte in den eigenlijken zin, zijnde de wetenschap, bijgevolg de wetenschappelijke dingen; men zie n. 1164, 1165, 1186, 1462; en dat de wetenschappelijke dingen, welke met Egypte in den goeden zin worden aangeduid, de wetenschappelijke dingen der Kerk zijn, n. 4749, 4964, 4966; dat dit de inwendige zin dezer woorden is, blijkt niet slechts uit de betekenis der woorden, namelijk van de aarde [of het land], wanneer niet het land van Egypte wordt bedoeld, en eveneens van Egypte in den eigenlijken zin; voorts omdat het in het meervoud wordt gezegd, namelijk: “zij kwamen, de gehele aarde”, maar ook uit het verband zelf der dingen in den inwendigen zin; in het verband immers volgt nu dat de ware en de goede dingen der overblijfselen worden samengebracht in de wetenschappelijke dingen; het is immers hiermede aldus gesteld: wanneer de mens wordt wederverwekt ten aanzien van het natuurlijke, worden alle en de afzonderlijke goede en ware dingen samengebracht in de wetenschappelijke dingen; die welke niet in de wetenschappelijke dingen daar zijn zijn niet in het natuurlijke; want het natuurlijk gemoed bestaat ten aanzien van dat deel hetwelk aan het verstandelijke is onderworpen, alleen uit wetenschappelijke dingen; de wetenschappelijke dingen, welke van het natuurlijke zijn, zijn de

laatst en van de orde; de eerdere dingen moeten in de laatsten zijn opdat zij in die sfeer bestaan en verschijnen; en bovendien streven alle eerdere dingen naar laatsten als naar hun grenzen of einden, en bestaan tezamen daarin zoals de oorzaken in haar werkingen, of zoals de hogere dingen in de lagere als in hun vaten; de wetenschappelijke dingen, welke van het natuurlijke zijn, zijn zulke laatsten; vandaar komt het dat de geestelijke wereld haar grens vindt in het natuurlijke van den mens, waarin zich de dingen die van de geestelijke wereld zijn, op uitbeeldende wijze vertonen; indien de geestelijke dingen zich niet op uitbeeldende wijze in het natuurlijke vertoonden, aldus door zulke dingen die in de wereld zijn, zo zouden zij geenszins worden gevat; hieruit kan vaststaan dat wanneer het natuurlijke wordt wederverwekt, alle innerlijke ware en goede dingen welke vanuit de geestelijke wereld zijn, in de wetenschappelijke dingen worden samengebracht, opdat zij verschijnen.

5374. Om te kopen; dat dit de toeëigening betekent, staat vast uit de betekenis van kopen, zijnde zich verwerven, en zo toeëigenen; de verwerving en de toeëigening geestelijk geschiedt door het goede en het ware; hiermede stemt de verwerving en de toeëigening overeen welke in de wereld geschiedt door zilver en goud; het zilver immers is het ware, en het goud is het goede in den geestelijken zin; vandaar betekent de koop de toeëigening, zoals eveneens in deze plaatsen in het Woord, bij Jesaja: “Alle gij dorstige, ga tot de wateren, en wie geen zilver heeft, ga, *koop* en eet, en ga, *koop* zonder zilver, en zonder prijs, wijn en melk”. LX: 1; ook bij Jeremia hfdst. XIII: 1, 2, II. Bij Mattheus: “Het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan een schat, verborgen in het veld, welken een mens gevonden hebbende verborg; en in zijn vreugde gaat hij heen, en verkoopt al wat hij heeft, en *hij koopt dat veld*. Wederom is het Koninkrijk der Hemelen gelijk aan een mens die schone paarden zoekt; hij ging heen en hij verkocht alle dingen die hij had, en *kocht dezelve*”, XIII: 44, 45, 46; en bij denzelf de: “De voorzichtige maagden zeiden tot de dwaze: Gaat *tot de verkopers*, en *koopt u olie*; als deze heengingen *om te kopen*, kwam de Bruidegom”, xxv: 9, 10. Omdat kopen de toeëigening betekende, worden derhalve in het Woord de dingen die met zilver zijn gekocht, terdege onderscheiden van de dingen die op andere wijze werden verworven; ook waren de knechten die met zilver waren gekocht, zoals eigenen, en in een lageren graad evenals de geborenen van het huis; daarom worden zij ook hier en daar tezamen vermeld, zoals in Genesis XVII: 13: “Al besnijdende zal de *geborene van uw huis*, en de *met uw zilver gekochte* besneden worden”; en Lev. hfdst. XXII: 11: “Indien de priester een ziel zal gekocht hebben met den *koop van zilver*, en de *geborene van zijn huis*, dezen zullen van zijn brood eten”; daaruit kan vaststaan wat

wordt aangeduid met de *verlosten van Jehovah* in het Woord, namelijk dat het diegenen zijn die het goede en het ware hebben opgenomen, aldus diegenen aan wie de dingen die des Heren zijn, zijn toegeëigend.

5375. Tot Jozef; dat dit betekent waar het hemelse van het geestelijke is, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover vaak eerder; het hemelse van het geestelijke is het goede van het ware uit het Goddelijke.

5376. Omdat de honger sterk was op de gehele aarde; dat dit betekent dat er overal, behalve daar, verlating in het natuurlijke was, staat vast uit de betekenis van den honger, zijnde de verlating, waarover eerder; en uit de betekenis van de aarde [of het land], zijnde het natuurlijke, waarvan ook eerder; dat zij overal is behalve daar, namelijk in de wetenschappelijke dingen waar het hemelse van het geestelijke is, volgt uit hetgeen voorafgaat. Hoe het is gesteld met de verlating van het natuurlijke, of met de beroving van het ware daar, is eerder gezegd; doch omdat over die zaak in hetgeen volgt nog verder wordt gehandeld, moet het wederom worden gezegd: de mens die binnen de Kerk is geboren, leert van de eerste knapenjaren aan vanuit het Woord en vanuit de leerstellige dingen der Kerk wal het ware des geloofs, ook wat het goede der naastenliefde is; maar wanneer hij in leeftijd opgroeit, vangt hij aan de ware dingen des, geloofs die hij heeft geleerd, of bij zich te bevestigen, of bij zich te ontkennen; hij beschouwt ze immers dan met zijn eigen gezicht, waardoor hij maakt dat die ware dingen of hem toegeëigend, of verworpen worden; niets immers kan iemand worden toegeëigend wat niet vanuit eigen beziening wordt erkend, dat is, dan dat waarvan iemand vanuit zichzelf, niet vanuit een ander, weet dathet aldus is; dus konden de ware dingen die hij van de knapenjaren aan had geput, niet dieper in zijn leven binnengaan dan tot den eersten ingang, van waar zij meer innerlijk kunnen worden toegelaten, of ook naar buiten geworpen; bij hen die worden wederverwekt, dat is, bij hen van wie de Heer voorziet dat zij zich laten wederverwekken, worden die ware dingen zeer vermenigvuldigd, want zij zijn in de aandoening van de ware dingen te weten; doch wanneer zij dichter tot de daad zelf der wederverwekking naderen, worden zij als het ware van die ware dingen beroofd, want zij worden naar binnen getrokken; en dan schijnt de mens in de verlating; doch nochtans worden die ware dingen achtereenvolgens in het natuurlijke teruggezonden, en daar met het goede verbonden wanneer de mens wordt wederverwekt; maar bij hen die niet worden wederverwekt, dat is, bij hen van wie de Heer voorziet dat zij zich niet laten wederverwekken, plegen de ware dingen weliswaar te worden vermenigvuldigd, want zij zijn in de aandoening van

zulke dingen te weten terwille van roem, eer, en gewin; doch wanneer zij in leeftijd vorderen, en die ware dingen aan hun eigen gezicht onderwerpen, dan geloven zij ze niet, of ontkennen ze, of verkeren ze in valse dingen; aldus worden de ware dingen bij hen niet meer naar binnen getrokken, maar naar buiten geworpen; doch nochtans blijven zij in het geheugen terwille van de doeleinden in de wereld, zonder leven; ook deze staat wordt in het Woord verlating of verwoesting geheten, maar hij verschilt van den eerstgenoemden staat hierin dat de verlating van den eerstgenoemden staat schijnbaar is, doch de verlating van dezen staat volstrekt is; in den eerstgenoemden staat immers wordt de mens niet van de ware dingen beroofd, doch in dezen staat wordt hij geheel en al daarvan beroofd. Over de verlating van den eerstgenoemden staat werd in den inwendiger zin in dit hoofdstuk gehandeld, en wordt nog verder in het volgende gehandeld, en zij is het welke wordt aangeduid met den honger van zeven jaren: over deze zelfde verlating wordt meermalen elders in het Woord gehandeld, zoals bij Jesaja: “*Waak op, waak op, Hierosolyma, die gedronken hebt uit de hand van Jehovah den beker Zijns toorns*; twee dingen zijn u wedervaren, wie zal u beklagen; *woestheid en verbreking, honger en zwaard*; wie is er dat Ik u zal troosten; uw zonen bezwijmden, zij lagen aan het hoofd van alle straten; deswege hoort, doe dit, gij verslagene en dronkene, maar niet van wijn; zie, Ik heb uit uw hand genomen den beker der gejaagdheid, de droesems van *den beker Mijner ontsteking*, gij zult niet meer voortgaan dien te drinken, maar Ik zal hem in de hand zetten van hen die u bedroeven”, LI: 17 tot het einde; hier wordt de staat van verlating beschreven waarin de mens der Kerk is die een Kerk wordt, of die wordt wederverwekt; die verlating wordt woestheid, verbreking, honger, zwaard genoemd, voorts beker des toorns en der ontsteking van Jehovah, beker der gejaagdheid; de ware dingen waarvan hij dan wordt beroofd, zijn de zonen die bezwijmen en liggen aan het hoofd van alle straten; dat de zonen de ware dingen zijn, zie men in n. 489, 491, 533, 1147, 2623, 2803, 2813, 3373; en dat de straten zijn waar de ware dingen zijn, n. 2336; vandaar wil “liggen aan het hoofd van alle straten” zeggen dat de ware dingen verstrooid schijnen; dat de verlating schijnbaar is, en dat er door haar, zoals door de verzoeking, de wederverwekking plaats vindt, is duidelijk, want er wordt gezegd dat zij niet meer zal drinken, maar dat Hij den beker zal zetten in de hand van hen die hem bedroeven. Bij Ezechiël: “Zo zeide de Heer Jehovih: Deswege, omdat zij u van rondom *verwoesten en opslokken*, opdat gij een erfenis zoudt zijn voor de overblijfselen der natiën, derhalve, gij bergen Israëls, hoort het woord van den Heer Jehovih: Zo zeide de Heer Jehovih tot de bergen en tot de heuvelen, tot de beken en tot de

dalen, en tot de *verlatene woestheden*, en tot de *eenzame steden* welke tot een roof en tot een spot geworden zijn voor de overblijfselen der natiën die in den omtrek zijn; Ik heb in Mijn ijver en in Mijn ontsteking gesproken, ter oorzaak van den smaad der natiën, welchen gij gedragen hebt; zo niet de natiën die voor u aan den omtrek zijn, dezen haar smaad zullen dragen; maar gij, o bergen Israëls, zult uw tak geven, en gij zult uw vrucht dragen voor Mijn volk Israëli; want ziet, Ik ben bij u, en Ik zal u aanzien, opdat gij bebouwd en bezaaid wordt; voorts zal Ik den mens op u vermenigvuldigen, het algehele huis Israëls, en de *steden zullen bewoond en de woestheden zullen gebouwd worden*; Ik zal u doen wonen naar uw oudheden, en Ik zal het goede doen meer dan in uw aanvangen”, xxxvi: 3, 4 tot 12; hier ook wordt over de verlating gehandeld die aan de wederverwekking voorafgaat; de verlating wordt aangeduid met de *verlatene woestheden* en de *eenzame steden* welke tot roof en tot spot zijn geworden, doch de wederverwekking met den tak geven, en vrucht dragen, hen aanzien opdat zij bebouwd en bezaaid worden, opdat de mens vermenigvuldigd worde, de steden bewoond en de woestheden gebouwd worden, en met doen wonen naar de oudheden, en het goede doen meer dan in de aanvangen. Hoedanig het met de verlating is gesteld, blijkt uit hen die in de verlating zijn in het andere leven; zij die daar in de verlating zijn, worden door boze geesten en geniën gekweld; dezen immers gieten hun de overredingen van het boze en valse in, dermate dat zij er bijna door worden overstroomd; vandaar verschijnen de ware dingen niet; doch naarmate de tijd der verlating een einde neemt, worden zij in die mate door het licht vanuit den Hemel verlicht, en aldus worden de boze geesten en de geniën verdreven, een ieder in zijn hel, waar zij straffen ondergaan; dit is het wat daarmede wordt aangeduid dat de steden tot roof en tot spot geworden zijn voor de overblijfselen der natiën die in den omtrek zijn, en dat de natiën die aan den omtrek zijn, haar smaad zullen dragen; en boven bij Jesaja daarmede dat de beker zal worden gezet in de hand van hen die bedroeven, en eveneens elders bij Jesaja, dat de verwoestende verwoest zal worden, hfdst. xxxiii: 1, en bij Jeremia: “Ik zal bezoeking doen over de verwoesters, en hen stellen tot verlatingen der eeuw”, hfdst. xxv: 12. Bij Jesaja: “*Uw vernietigers* zullen uw zonen haasten, en *uw verwoesters* zullen van u heengaan; hef uw ogen op rondom, en zie, allen worden vergaderd, zij komen tot u; want wat betreft *uw verwoestingen* en het *land uwer vernietiging*, gij zult benauwder zijn dan voor den bewoner, *uw verslinders* zullen *verre heengaan*”, xlix: 17, 18, 19; ook daar en in dat ganse hoofdstuk wordt gehandeld over de verlating van hen die worden wederverwekt, en over de wederverwekking en de vruchtmaking na

de verlating, en ten slotte over de bestraffing van hen die verdrukten, vers 26 daar. Bij denzelfde: “*Wee u, gij verwoestende, wanneer gij niet verwoest zijt; wanneer gij voleindigd hebt te verwoesten, zult gij verwoest worden*”, xxxiii: 1; daar, evenals boven, wordt gezegd dat diegenen worden gestraft die verwoesten. Bij denzelfde: “Dat *Mijn uitgestotenen* in u vertoeven; Moab, wees gij hun een schuilplaats *voor den verwoester*, want de *onderdrukker* heeft opgehouden, de verwoesting is geëindigd”, xvi: 4. Bij denzelfde: “De dag van Jehovah is nabij, zoals een *verwoesting* uit Schaddai zal hij komen”, xxiii: 6; verwoesting uit Schaddai voor verwoesting in verzoeken; dat God ten aanzien van de verzoeken door de Ouden Schaddai werd geheten, zie men in n. 1992, 3667, 4572. Bij denzelfde: “Dan zullen zij niet dorsten; *in de woestheden zal Hij hen leiden, wateren uit de rots zal Hij hun doen uitvloeien, en Hij zal de rots klieven, zodat wateren uitvloeien*”, xlviii: 21; aangaande den staat na de verlating. Bij denzelfde: “Jehovah zal Zion troosten, troosten zal Hij *al haar woestheden*, dermate dat Hij *haar woestijn* stelt zoals Eden, en *haar eenzaamheid* zoals den tuin van Jehovah; blijdschap en vreugde zal daarin gevonden worden, belijdenis en de stem des gezangs”, li: 3, eender, want, als boven gezegd, de verlating is te dien einde dat de mens wordt wederverwekt, dat is, dat na de afscheiding der boze en valse dingen, de ware dingen met de goede dingen en de goede dingen met de ware dingen worden verbonden; de wederverwekte mens ten aanzien van het goede is het, die met Eden wordt vergeleken, en ten aanzien van de ware dingen met den tuin van Jehovah. Bij David: “Jehovah heeft mij doen opklimmen *vanuit den kuil der verwoesting*, vanuit de modder van het slijk, en Hij heeft mijn voeten op een rots gesteld”, Psalm xl: 3. De verwoesting en de verlating van den mens der Kerk of van de Kerk bij den mens werd uitgebeeld door de gevangenschap van het Joodse volk in Babel, en de opwekking van de Kerk door den terugkeer vanuit die gevangenschap, waarover hier en daar bij Jeremia, vooral in hoofdstuk xxxii: 37 tot het einde; de verlating immers is een gevangenschap; dan immers wordt de mens als het ware gebonden gehouden, weswege dan ook met hen die gebonden, in den kerker, in den kuil zijn, diegenen worden aangeduid die in de verlating zijn; men zie n. 4728, 4744, 5037, 5038, 5085, 5096. Over den staat der verlating en der verwoesting bij hen die niet worden wederverwekt, wordt ook hier en daar in het Woord gehandeld; in dezen staat zijn zij die de ware dingen geheel en al ontkennen, of ze in valse dingen verkeren; dit is de staat der Kerk omstreeks het einde, wanneer er geen geloof noch naastenliefde meer is; bij Jesaja: “Ik zal ulieden bekend maken wat Ik Mijn wijngaard zal doen door te verwijderen zijn haag, opdat hij zij tot

afweiding, door te verscheuren zijn muur, opdat hij zij tot vertreding; *daarna zal Ik hem tot een verlating stellen*; hij zal niet besnoeid, noch gewied worden, opdat doorn en struik opklimmen; ja, Ik zal den wolken gebieden dat zij op hem geen regen doen regenen”, v: 5, 6, 7. Bij denzelfde: “Zeg tot dit volk: Hoort horende, maar verstaat niet, en ziet ziende, maar bekent niet; maak het hart dezes volks vet, en maak zijn oren zwaar, en verkleef zijn ogen, opdat het misschien niet zie met zijn ogen, en met zijn oren hore, en zijn hart versta, en zich bekere, om zich te genezen; voorts zeide ik: Hoelang, Heer? Dewelke zeide: *Totdat de steden verwoest zullen worden*, zodat zij zonder bewoner zijn, en de huizen, zodat daarin geen mens zij; *en het land tot een eenzaamheid wordt gebracht*; Hij zal den mens verwijderen; en de *woestijnen*, het zal vermenigvuldigd worden in het midden des lands.; nauwelijks een tiende deel zal langer daarin zijn, en nochtans zal het zijn ter verbanning”, vi: 9 tot het einde. Bij denzelfde: “De overblijfselen zullen wederkeren, de overblijfselen van Jakob tot den machtigen God, want *de voleinding is beslist*, overstromd van gerechtigheid, want *voleinding en beslissing* is de Heer Jehovih Zebaoth doende in het ganse land”, x: 21, 22, 23. Bij denzelfde: “Jehovah *maakt* het land *ledig*, en *ledigt* het *uit*, en Hij zal deszelfs aangezichten omkeren; *ledigende zal geledigd worden* het land, het zal treuren, verward worden het bewoonbare land, kwijnen en verward worden zal het wereldrond, *vervloeking* zal het land verteren, de most zal treuren, de wijnstok kwijnen, het overige in de stad *woestheid*, tot aan *verwoesting* toe zal de poort geslagen worden; verbrekende is het land verbroken, verscheurende is het land verscheurd, bewegende is het land bewogen, waggelende waggelt het land zoals een dronkaard”, xxiv: 1 tot het einde. Bij denzelfde: “De paden zijn *verwoest*; die over den weg gaat, houdt op; het land treurt, het kwijnt; de Libanon is beschaamd, verwelkt, Scharon is zoals een woestijn geworden”, xxxiii: 8, 9. Bij denzelfde: “*Ik zal verlaten maken* en opslokken tegelijk, Ik zal bergen en heuvelen *woest maken*, en al hun kruid zal Ik doen verdorren”, xlii: 14, 15. Bij Jeremia: “Ik zal aan de vervloeking overleveren alle natiën rondom, en *Ik zal ze stellen tot een verlating*, en tot een belaching, en *tot woestheden der eeuw*; en Ik zal uit hen afschaffen de stem der vreugde en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem der molens en het licht der lamp, opdat het ganse land *zij tot verlating* en *verwoesting*; het zal geschieden als de zeventig jaren vervuld zijn, Ik zal over den koning van Babel, en over deze natie hun ongerechtigheid bezoeken, en over het land der Chaldeën, en Ik zal hem stellen tot *verlatingen der eeuw*”, xxv: 9, 10, 11, 12 en vervolg. Bij denzelfde: “*Tot een verlating*, tot een smaadheid, *tot een verwoesting*,

en tot een *vloek* zal Bozra worden, en al haar steden zullen worden *tot woestheden der eeuw*; Edom zal worden tot *een verlating*; al wie voorbij haar gaat, zal zich verbazen en fluiten over al haar plagen”, XLIX: 13 tot 18. Bij Ezechiël: “Zo zeide de Heer tot de bewoners van Hierosolyma over het land Israëls: Zij zullen hun brood met kommer eten en hun wateren zullen zij met verbijstering drinken, *opdat zijn land verwoest worde van zijn volheid*, vanwege het geweld van al de bewoners daarin; *de bewoonde steden zullen verwoest worden*, en het land zal *verlaten worden*”, XII: 19, 20. Bij denzelfde: “Als Ik u zal geven tot een *verlaten stad*, zoals de steden die niet bewoond worden; als Ik tegen u een afgrond zal doen opklimmen, vele wateren hebben u overdekt, en Ik zal u doen nederdalen met de nederdalenden in den kuil, tot het volk der eeuw, en Ik zal u doen wonen in de aarde der lagere dingen, *in de verlating van eeuwigheid* aan met de nederdalenden in den kuil”, XXVI: 19 tot 21, waar van Tyrus sprake is. Bij Joël: “Een dag van duisternis en van dikke duisternis, een dag der wolk en van donkerheid; vóór hem verteert een vuur, en achter hem ontvlamt een vlam; zoals de tuin van Eden is het land vóór hem, maar achter hem een *woestijn van woestheid*”, II: 2, 3. Bij Zefanja: “De dag van Jehovah is nabij, een dag van ontsteking is deze dag, een dag des angstes en der benauwing, *een dag der woestheid en der verwoesting*, een dag van duisternis en van dikke duisternis, een dag der wolk en van beschaduwung; door het vuur des ijvers van Jehovah zal het ganse land verteerd worden, omdat Ik een *voleinding*, en wel een haastige, zal maken met al de bewoners des lands”, I: 15 tot het einde. Bij Mattheus: “Wanner gij zult hebben gezien den *gruwel der verlating*, voorzegd door Daniël, den profeet, staande in de heilige plaats; dat alsdan die in Judea zijn, vlieden in de bergen”, XXIV: 15; Markus. XIII: 14; Dan. IX: 27; hfdst. XII: 10, 11, 12. Hieruit staat vast dat de verlating een schijnbare beroving van het ware is bij hen die worden wederverwekt, doch een volstreckte bij hen die niet worden wederverwekt.

Vervolg aangaande de overeenstemming met den Grootsten Mens, hier ook aangaande de overeenstemming van de innerlijke ingewanden met hem.

5377. Aan het einde van het vooraf gaande hoofdstuk werd gehandeld over de overeenstemming van zekere innerlijke ingewanden van het lichaam met den Grootsten Mens, namelijk van de lever, van de alveesklier, van de maag, en van zekere andere; hier echter zal in voortzetting worden gehandeld over de overeenstemming van het buikolies, van de nieren, van de pisleiders, van de pisblaas, voorts van de darmen met hem; al wat immers in den mens is, zowel wat in den uitwendigen mens als wat in den inwendigen is, heeft een overeenstemming met den Grootsten Mens; zonder overeenstemming met hem, dat is, met den Hemel, of, wat het zelfde is, met de geestelijke wereld, ontstaat nooit iets en blijft bestaan, ter oorzake hiervan dat het niet enig verband heeft met hetgeen eerder is dan hetzelfde, bijgevolg ook niet met het Eerste, dat is, met den Heer; wat zonder samenhang is, en zo onafhankelijk, kan zelfs niet één moment blijven bestaan; dat het immers blijft bestaan, is uit het verband met en de afhankelijkheid van dat waaruit het al van het ontstaan is, want het blijven bestaan is een voortdurend ontstaan. Vandaar komt het dat niet alleen alle en de afzonderlijke dingen bij den mens overeenstemmen, maar ook alle en de of zonderlijke dingen in het heelal; de zon zelf stemt overeen, en eveneens de maan, want in den Hemel is de Heer de Zon en eveneens de Maan; de vlam en de warmte der zon, alsmede het licht, stemmen overeen; het is immers de Liefde des Heren jegens het algehele menselijke geslacht waarmede de vlam en de warmte, en het Goddelijk Ware waarmede het licht overeenstemt; de gesternten zelf stemmen overeen, het zijn de gezelschappen des Hemels en de habitakels ervan, waarmede de overeenstemming der gesternten is; niet dat zij daar zijn, maar zij zijn in een zodanige orde; al wat onder de zon verschijnt, stemt overeen, zoals alle en de afzonderlijke subjecten in het dierenrijk, en eveneens alle en de afzonderlijke subjecten in het plantenrijk; indien niet in al deze dingen en in de afzonderlijke dingen een invloed vanuit de geestelijke wereld was, zouden zij in één ogenblik bezwijken en ineenvallen; hetgeen mij ook door veel ondervinding is te weten gegeven; want het werd getoond met welke dingen in de geestelijke wereld tal van dingen in het dierenrijk, en nog meer dingen die in het plantenrijk zijn, overeenstemmen; en eveneens dat zij zonder den invloed geenszins blijven bestaan; want wanneer het eerdere is weggenomen, valt noodzakelijk het latere, eender wanneer het eerdere van het latere is gescheiden. Omdat er vooral een overeenstemming is van den mens met den Hemel, en door den Hemel met den Heer, is het vandaar dat de mens zodanig in het andere leven

in het licht des Hemels verschijnt als hij overeenstemt, vandaar de Engelen in een onuitsprekelijke blankheid en schoonheid, de helsen echter in een niet uit te drukken zwartheid en wanstaltigheid.

5378. *Zekere geesten kwamen tot mij, maar zij bewaarden het stilzwijgen; daarna spraken zij evenwel, maar niet als verscheidenen, doch allen als één; vanuit hun gesprek bemerkte ik dat zij zodanig waren dat zij alle dingen wilden weten en alle dingen begeerden te ontvouwen, en zich aldus daarin te bevestigen dat het aldus is; zij waren bescheiden, en zij zeiden dat zij niets doen vanuit zich, maar uit anderen, hoewel het schijnt alsof het vanuit hen is; toen werden zij door anderen bestookt; er werd gezegd dat het werd gedaan door hen die het gebied der nieren, der pisleiders, en der pisblaas samenstellen; maar zij antwoordden hun bescheiden; doch nochtans bestookten en tergden genen hen; een zodanige natuur immers hebben zij die tot het gebied der nieren behoren; deswege namen zij, omdat zij door bescheidenheid niets tegen hen konden uitrichten, hun toevlucht tot iets zodanigs als met hun gemoedsaard strookte, namelijk door zich wijd uit te zetten en zo schrik aan te jagen; vandaar schenen zij groot te worden, maar slechts zoals één enkele, die naar het lichaam aldus opzwol dat hij zoals Atlas tot den Hemel scheen te reiken; een speer verscheen in zijn hand, doch nochtans wilde hij, uitgezonderd dat hij schrik aanjoeg, niets van schade berokkenen; vandaar vluchtten zij die tot het gebied der nieren behoorden, weg; toen verscheen er een die de vluchtenden achtervolgde, en een ander die van voren tussen de voeten van dien grote doorvloog; en het scheen eveneens alsof die grote houten klompen had, welke hij heenwierp naar hen die tot het gebied der nieren behoorden. Door de Engelen werd mij gezegd dat die bescheiden geesten die zich groot maakten, diegenen waren die betrekking hebben op het BUIKVLIES; het buikvlies is een gemeen vlies hetwelk alle ingewanden van het onderlijf omgordt en insluit, zoals het borstvlies alle ingewanden van de borst; en omdat dat vlies zo uitgestrekt en betrekkelijk groot is, en eveneens gemakkelijk kan opzwellen, is het hun derhalve geoorloofd wanneer zij door anderen worden bestookt, zich zo groot naar den schijn te vertonen, en dan tevens schrik aan te jagen, vooral aan hen die het gebied van de nieren, de pisleiders en de pisblaas samenstellen; deze ingewanden of vaten immers liggen in de verdubbeling van het buikvlies en worden daardoor bijeengehouden; door de houten klompen werden de laagste natuurlijke dingen uitgebeeld, zodanig als de dingen zijn die de nieren, de pisleiders en de pisblaas opzuigen en af voeren; dat de schoenen de laagste natuurlijke dingen zijn, zie men in n. 259, 4938 tot 4952; eveneens hierin dat zij zeiden niets vanuit zich maar uit anderen te doen, hadden zij betrekking op het buikvlies, hetwelk ook zodanig is.*

5379. *Op uitbeeldende wijze werd eveneens getoond hoe het gesteld is wanneer zij die den kronkeldarm samenstellen, hen die in het gebied van het buikvlies zijn, bestoken; zij die den kronkeldarm samenstellen, zijn opgeblazen zoals de kronkeldarm met zijn wind; wanneer dezen genen wilden aanvallen, verscheen als het ware een in den weg gestelde wand, en wanneer zij den wand trachtten om te keren, verrees steeds een nieuwe wand; aldus werden zij van genen afgeweerd.*

5380. *Het is bekend dat er afscheidingen en uitscheidingen zijn, en dat die in een reeks zijn, van de nieren tot in de pisblaas; in het eerste van de reeks zijn de nieren, in het midden ervan de pisleiders, en in het laatste de pisblaas; zij die in den Grootsten Mens die gebieden samenstellen, zijn eender in een reeks, en hoewel zij van één geslacht zijn, verschillen zij nochtans zoals de soorten van dat geslacht; zij spreken met een schorre als het ware in tweeën gespleten stem, en zij begeren zich in het lichaam binnen te dringen, maar het is slechts een streven; hun ligging ten opzichte van het menselijk lichaam is zodanig: zij die op de nieren betrekking hebben, zijn ter linkerzijde het lichaam het meest nabij onder den voorarm; zij die op de pisleiders betrekking hebben, zijn naar links verder van het lichaam af; zij die op de pisblaas betrekking hebben, nog verder: tezamen vormen zij van de linkerzijde naar de vooraan gelegen dingen toe bijna een parabool, want zo strekken zij zich uit naar de vooraan gelegen dingen aan de linkerzijde, aldus in een tamelijk langen trek; dit is de ene gemene weg naar de hellen, de andere is door de darmen, want aan beide zijden loopt hij in de hellen uit; zij die in de hellen zijn, stemmen immers overeen met zulke dingen die door de darmen en door de pisblaas worden afgescheiden; de valse en de boze dingen immers waarin zij zijn, zijn niets anders dan urine en uitwerpselen in den geestelijken zin.*

5391. *Zij die het gebied der nieren, der pisleiders, en der pisblaas in den Grootsten Mens samenstellen, zijn van zulk een genius dat zij niets liever willen dan te onderzoeken en uit te vorsen hoedanig de anderen zijn, en zij zijn het eveneens die begeren te kastijden en te straffen, zo er slechts jets van gerechtigheid bij betrokken is. De taken van de nieren, van de pisleiders, en van de pisblaas zijn ook zodanig, want zij onderzoeken het in hen uitgeworpen bloed daarnaar of daar iets van onnuttig en schadelijk bloedwater is, en zij scheiden het eveneens van het nuttige af en kastijden het daarna, want zij stoten het neer naar de lagere dingen, en onder weg en daarna kwellen zij het op verschillende wijzen; dit zijn de taken van hen die het gebied van die delen samenstellen. Doch de geesten en de gezelschappen der geesten waarmede de urine zelf, vooral de stinkende urine, overeenstemt, zijn hells; zodra immers de urine van het bloed is gescheiden, is het, of schoon het zich in de buisjes der nieren of van binnen in de pisblaas bevindt, nochtans buiten het lichaam, want dat wat is afgescheiden, maakt niet meer*

enigen kringloop in het lichaam, en draagt bijgevolg niet iets tot het ontstaan en het blijven bestaan van zijn delen bij.

5382. *Dat zij die het gebied der nieren en der pisleiders samenstellen, dadelijk klaar staan om te onderzoeken of uit te vorsen hoedanig de anderen zijn, wat zij denken, en wat zij willen, en dat zij in de begeerte zijn om de oorzaken te vinden en hen voor enige schuld aansprakelijk te stellen, te dien einde vooral om hen te kunnen kastijden, heb ik vele malen ervaren, en over die begeerte en over dat doel met hen gesproken; verscheidenen van dat geslacht waren in de wereld, toen zij daar leefden, rechters geweest, en toen van harte verheugd geweest wanneer zij een oorzaak die zij voor gerecht hielden, hadden gevonden om boete op te leggen, te kastijden, en te straffen. De werking derzulken wordt waargenomen in de streek aan den rug, waar de nieren, de pisleiders, en de pisblaas zijn. Zij die tot de pisblaas behoren, strekken zich uit naar de gehenna, waar ook sommigen van hen als het ware gerechtszitting houden.*

5383. *De wijzen waarop zij den animus van anderen onderzoeken of uitvorsen, zijn zeer talrijk; maar het is geoorloofd alleen de volgende aan te voeren: zij brengen er andere geesten toe om te spreken, hetgeen in het andere leven geschiedt door een invloed die niet bevattelijk kan worden beschreven; en indien dan het gesprek dat zij hebben gaande gemaakt, geredelijk volgt, oordelen zij daarnaar dat zij zodanig zijn; zij brengen ook een staat van aandoening binnen; doch zij die aldus onderzoeken, behoren tot de groveren; anderen doen echter anders; er zijn er, die terstond zodra zij aankomen, de gedachten, de verlangens, en de daden van een ander opmerken, voorts wat hem smart gedaan te hebben; dit grijpen zij aan, en indien zij de oorzaak gerecht achten, verdoemen zij eveneens. Wonderlijk is in het andere leven, iets wat nauwelijks iemand in de wereld kan geloven: zodra enig geest tot een ander komt, en te meer wanneer hij tot den mens komt, zo heeft hij terstond diens denkingen en diens aandoeningen gekend, en wat hij dan gedaan heeft, aldus geheel zijn tegenwoordigen staat, geheel en al alsof hij langen tijd bij hem was geweest; zodanig is de vergemeenschapping; maar er zijn verschillen van die bemerkingen; er zijn er die de innerlijke dingen doarvatten, en er zijn er die alleen de uiterlijke dingen doarvatten; indien dezen in de begeerte van weten zijn, onderzoeken zij de innerlijke dingen der anderen op verschillende wijzen.*

5384. *De wijzen waarop zij die het gebied der nieren, der pisleiders, en der pisblaas in den Grootsten Mens samenstellen, kastijden, zijn eveneens verschillend; meestal verwijderen zij de verkwikkelijke en blijde dingen, en brengen onverkwikkelijke en droevige dingen aan; door deze begerte hebben die geesten gemeenschap met de hellen, doch door de gerechtigheid van de oorzaak die zij opzoeken alvorens*

te kastijden, hebben zij gemeenschap met den Hemel; deswege worden zij in dat gebied gehouden.

5385. Hieruit kan vaststaan wat het betekent dat in het Woord wordt gezegd dat Jehovah de nieren en het hart beproeft en doorvorst, voorts dat de nieren kastijden, zoals bij Jeremia: "Jehovah beproeft de nieren en het hart", XI: 20; bij denzelfde: "Jehovah beproeft den gerechte, Hij ziet de nieren en het hart", XX: 12; bij David: "Gij beproeft de harten en de nieren, o Gerechte God", Psalm VII: 10; bij denzelfde: "Jehovah, onderzoek mijn nieren en mijn hart", Ps. XXVI: 2; bij denzelfde: "Jehovah, Gij bezit mijn nieren", Ps. CXXXIX: 13; bij Johannes: "Ik ben het, die nieren en hart doorvors", Apoc. II: 23; met de nieren worden daar de geestelijke dingen, en met het hart de hemelse dingen aangeduid, dat is, met de nieren worden de dingen aangeduid, die van het ware zijn, en met het hart de dingen die van het goede zijn; de oorzaak hiervan is deze dat de nieren het bloedwater zuiveren, en het hart het bloed zelf; vandaar wordt met de nieren beproeven, onderzoeken, en doorvorsen, aangeduid de hoeveelheid en de hoedanigheid van het ware, of de hoeveelheid en de hoedanigheid van het geloof bij den mens beproeven, onderzoeken, en doorvorsen; dat dit wordt aangeduid, blijkt ook bij Jeremia: "Jehovah, Gij zijt nabij in hun mond, maar verre van hun nieren", XII: 2; en bij David: "Jehovah, zie, Gij verlangt waarheid in de nieren", Ps. LI: 8; dat ook de kastijding aan de nieren wordt toegeschreven, blijkt eveneens bij David: "In de nachten kastijden mij mijn nieren", Psalm XVI: 7.

5386. Er zijn ook elders in het lichaam afscheidende en uitscheidende dingen; in de hersenen zijn holten en tepelvormige uitsteeksels, welke daar de slijmachtige bestanddelen afvoeren; en bovendien klieren overal, de slijmen speekselklieren in het hoofd, en zeer vele in het lichaam, en myriaden aan de huiden, waardoor de zweetvochten en de fijnere verbruikte stoffen worden afgescheiden; daarmede stemmen in de geestelijke wereld in het algemeen de vasthoudendheden van meningen overeen, voorts eveneens de gewetenszwarigheden in onnodige dingen; enigen van hen verschiinen boven het hoofd, op gemiddelden afstand, die zodanig zijn dat zij bedenkelijkheden opwekken in dingen waarin niets van bedenkelijkheid moet zijn; vandaar worden omdat zij de gewetens der eenvoudigen bezwaren, gewetensbezwaarders genoemd; wat het ware geweten is, weten zij niet, want in alles wat zich voordoet stellen zij het geweten; wanneer immers enige bedenkelijkheid of twijfel is gegeven, zo ontbreekt het, indien het gemoed angstig is en daaraan blijft kleven, nooit aan bevestigende en zo bezwarende dingen; wanneer dezulken aanwezig zijn, veroorzaken zij een voelbare benauwdheid in het deel van het onderlijf vlak onder het middelrif; eveneens zijn zij in de verzoekingingen bij den mens aanwezig; ik heb met hen

gesproken, en heb bemerkt dat zij niet enige uitbreiding van denkingen hebben om bij nuttiger en noodzakelijke dingen te kunnen blijven stilstaan, want zij konden geen aandacht geven aan redenen, omdat zij hardnekkig vasthielden aan hun mening.

5387. Zij die echter met de urine zelf overeenstemmen, zijn hels, want de urine is, zoals boven werd gezegd, buiten het lichaam, omdat zij reeds van het bloed is gescheiden, en in zich niets dan een onrein en verbruikt bloedwater is, hetwelk verworpen is; over hen mag het volgende worden medegedeeld: een zekere geest werd eerst als van binnen in het lichaam waargenomen, maar spoedig daarop beneden ter rechterzijde; toen hij zich daar voordeed, was hij onzichtbaar; hij kon zich met een kunstgreep onzichtbaar maken; toen hij werd ondervraagd, gaf hij in het geheel geen antwoord; door anderen werd gezegd dat hij in het leven van het lichaam zeeroverij had bedreven; in het andere leven immers wordt aan de sfeer van het leven der aandoeningen en der denkingen duidelijk bemerkt, wie en hoedanig iemand is geweest, omdat het leven van een ieder hem bijblijft; hij varieerde de plaats, door nu eens ter rechter-, dan weer ter linkerzijde te verschijnen; ik doorvatte dat hij dit deed uit vrees dat men weten zou wie hij was en hij gedwongen zou worden om iets te bekennen; door andere geesten werd gezegd dat dezulken bij het minste van gevaar uiterst beducht zijn, en uiterst vermetel wanneer er niets van gevaar dreigt; en dat dezulken in tegenstelling staan tot hen met wie de urinelozing overeenstemt; zij trachten deze op alle mogelijke wijze nadeel toe te brengen; en opdat ik daaraan niet zou twijfelen, werd het mij door ondervinding getoond; toen zij die met de urinelozing overeenstemden, zich een weinig terugtrokken, en die zeerover aanwezig was, werd de urinetozing geheel en al tot staan gebracht, en zij werd eveneens teruggedrongen met gevaar; doch toen zij werden teruggeroepen, versterkte de urinelozing zich volgens de tegenwoordigheid; dat hij een zeerover was geweest, bekende hij daarna, zeggende, dat hij zich behendig had kunnen verbergen, en op sluwe era bedreven wijze zijn achtervolgers misleiden, en dat hij nu de urinestanken veel liever had dan de heldere wateren, en dat het de stinkende urinewalm is waaraan hij zich het meest verlustigt, dermate dat hij zijn woonplaats wil hebben in poelen, ja zelfs in potten van stinkende urine. Het werd eveneens getoond van hoedanig aangezicht hij was; hij had geen aangezicht, maar een zwart baardachtig iets in de plaats van een aangezicht. Daarna werden ook andere zeerovers, die niet zo bedreven waren, ontboden; dezen eveneens spraken slechts weinig, en, wat wonderlijk is, zij knarsten met de tanden; ook zij zeiden dat zij de wrines boven alle vochten lief hadden, en de drabbige meer dan de andere; maar zij hadden niet in plaats van een aangezicht iets baardachtigs zoals de vorige, doch een soort

van afgrijselijke risten van tanden; de baard immers en de tanden betekenen de laagste natuurlijke dingen; dat zij zonder aangezicht waren, betekent dat zij niets van redelijk leven hadden; want dat niet enig aangezicht verschijnt, is een teken dat er geen overeenstemming is van de innerlijke dingen met den Grootsten Mens; een ieder immers verschijnt in het licht des Hemels in het andere leven volgens de overeenstemming, vandaar de helsen in een huiveringwekkende wanstaltigheid.

5388. Een zekere geest was bij mij; hij sprak met mij; in het leven van het lichaam had hij geen geloof gehad, en ook had hij aan niet enig leven na den dood geloofd; ook hij was een van de bedrevenen geweest; hij had de animi kunnen vangen door ten gunste van hen te spreken en door in te stemmen; deswege bleek in het eerst niet uit zijn gesprek dat hij zodanig was geweest; hij kon ook met vlotheid spreken, gelijk als een rivier, zoals een goede geest; doch hij werd eerst daaraan onderkend dat hij er niet van hield over de dingen te spreken die des geloofs en der naastenliefde zijn; dan immers kon hij met de denking niet volgen, maar trok hij zich terug; en daarna werd vanuit de afzonderlijke dingen doorvat dat hij een pluimstrijker was geweest ten einde te bedriegen; immers, de pluimstrijkerijen verschillen volgens de doeleinden; indien immers het doel de vriendschap is, of de lust tot converseren, of andere eendere dingen, en eveneens een geoorloofd gewin, is het niet zo boos, doch indien het doel is verborgenheden te ontlokken, en zo een ander te verplichten tot boze diensten, in het algemeen indien het doel is om te schaden, dan is het boos; zulk een doel had deze gehad; deze geest ging ook lijnrecht in tegen hen die in het gebied der nieren en der pisleiders zijn; ook hij zeide den walm van urine boven alle geuren lief te hebben; hij veroorzaakte ook een pijnlijke samentrekking of beklemming in de lagere streek van den buik.

5389. Er zijn horden van geesten die rondzwermen, en bij beurten naar de zelfde plaatsen terugkeren; de boze geesten vrezen hen zeer, want zij kwellen hen met een zeker soort van marteling; er werd gezegd dat zij overeenstemmen met de grootste holwijdte of het hogere deel van de pisblaas in het gemeen, en met de spierenbanden die zich van daar naar de sluitspier toe samentrekken waar de urine door een wijze van wringing wordt uitgestoten; die geesten leggen zich toe op dat deel van de ruggestreek, waar de "paardestaart" is; hun wijze van werken geschiedt door snelle heenen weer bewegingen welke niemand kan verhinderen; het is een wijze van samentrekking en intrekking welke naar de hogere dingen gericht en in een kegelvorm toegespitst is; de boze geesten die binnen dien kegel worden geworpen, vooral van hoger af, worden door dit heen- en wederwringen jammerlijk gekweld.

5390. *Met de onreine uitscheidingen stemmen ook andere geesten overeen, namelijk dezulken die in de wereld hardnekkig zijn geweest in hun wraak; zij verschenen mij vooraan naar links toe; met die onreine uitscheidingen stemmen ook diegenen overeen die de geestelijke dingen tot onreine aardse dingen nederhalen; dezulken kwamen ook nabij, en zij droegen vuile denkingen met zich mede, waaruit zij ook vuile dingen spraken, voorts eveneens dingen die rein waren, tot onreine dingen ombogen en in zulke dingen verkeerden; verscheidenen van dit slag waren uit het laagste gemeen geweest, ook uit anderen die in de wereld tot de voornameren hadden behoord; dezen hadden in het leven van het lichaam weliswaar niet aldus gesproken in hun samenzijn met anderen, maar nochtans hadden zij aldus gedacht; zij hadden zich immers weerhouden zo te spreken als zij dachten, om zo niet in opspraak te komen, en vriendschapsbetrokkingen, gewin en eerbewijzen te verliezen; doch nochtans was hun gesprek onder huns gelijken, wanneer zij in het vrije waren, zodanig als dat van het laagste gemeen geweest, en nog smeriger, omdat zij met enig verstandelijk vermogen waren begaafd, hetwelk zij misbruikten om ook de heilige dingen des Woords en der leer te bezoedelen.*

5391. *Er zijn eveneens nieren die de BIJNIEREN en ook de nierbeurzen worden genoemd; haar taak is niet zozeer het bloedwater af te scheiden, maar het bloed zelf, en het zuiverder bloed langs een korten kringloop naar het hart over te brengen, aldus eveneens te verhoeden dat de zaadvaten welke in de nabijheid zijn, al het zuiverder bloed wegdragen; maar het voornaamste werk verrichten zij in de embryos, en eveneens in de pasgeboren kinderen. Het zijn kuise maagden die dat gebied in den Grootsten Mens samenstellen, licht tot angsten geneigd en bevreesd om verstoord te worden, liggen zij rustig neder aan het linkerdeel der lagere zijde; indien iets aangaande den Hemel, en indien iets aangaande de verandering van haar staat wordt gedacht, worden zij angstig, en zuchten zij, hetgeen enige malen duidelijk te voelen werd gegeven; wanneer mijn denkingen tot kleine kinderen werden geleid, voelden zij een aanmerkelijke vertroosting en een inwendige vreugde, hetgeen zij ook openlijk bekenden; eveneens wanneer iets waarin niet het hemelse was, werd gedacht, werden zij ook angstig; haar angst komt voornamelijk daarvandaan dat zij van dien gemoedsaard zijn dat zij de denkingen op één zaak gevestigd houden, en niet door verscheidenheid de angsten uiteenslaan; dat zij tot dat gebied behoren, komt omdat zij zo eveneens den animus van den ander bestendig in bepaalde gedachten houden; daarvandaan verrijzen en openbaren zich zulke dingen die in een reeks samenhangen, welke moeten worden afgetrokken, of waarvan de mens moet gereinigd worden; zo liggen ook de innerlijke dingen beter voor de Engelen open, want wanneer zulke*

dingen die verduisteren en afkeren, eenmaal verwijderd zijn, wordt de ziening klaarder en geschiedt er invloed.

5392. *Wie diegenen zijn, die het gebied der DARMEN in den Grootsten Mens samenstellen, kan enigermate vaststaan uit hen die op de maag betrekking hebben; want de darmen zijn een voortzetting van de maag, en de functies van de maag nemen daar toe en worden daar verscherpt, tot aan de laatste darmen, welke de kronkeldarm en de endeldarm zijn; deswege zijn zij die in deze zijn, dicht bij de hellen die de drekkige worden genoemd. In de streek van de maag en van de darmen zijn zij die in de aarde der lagere dingen zijn; en dezen worden, omdat zij vanuit de wereld onreine dingen met zich mede brachten, welke aan hun denkingen en aandoeningen vastkleven, deswege enigen tijd daar gehouden totdat zulke dingen afgewist, dat is, ter zijde geworpen zijn; wanneer dus deze dingen eenmaal zijn ter zijde geworpen, kunnen zij tot den Hemel worden opgeheven. Zij die daar zijn, zijn nog niet in den Grootsten Mens; zij zijn immers zoals de voedingsstoffen die in de maag zijn nedergelaten, en die niet dan wanneer zij van de heffe gereinigd zijn, in het bloed, aldus in het lichaam, worden binnengelaten; zij die met meer aardse droesems bezoedeld zijn, zijn onder hen in de streek der darmen; doch de uitwerpselen zelf welke ontlast worden, stemmen met de hellen overeen die de drekhellen worden genoemd.*

5393. *Het is bekend, dat de kronkeldarm zich breed uitstrekt; aldus eveneens zij die in dat gebied zijn; zij strekken zich naar voren naar links in een kromme lijn uit, naar de hel voortgaande; in die hel zijn zij die met geen barmhartigheid waren begiftigd, en zonder geweten het menselijk geslacht hebben willen verderven, namelijk moorden en plunderen zonder ontzien en onderscheid, om het even of zij weerstand bieden dan wel niet, of het mannen zijn dan wel vrouwen; van een zodanige wrede gezindheid is het merendeel van de soldaten en van hun officieren, die niet in de gevechten maar na de gevechten met wreedheid tegen de overwonnenen en weerlozen optreden, en met woede doden en plunderen; ik heb met de Engelen over dezulken gesproken, hoedanig de mensen zijn wanneer zij aan zichzelf zijn overgelaten en wanneer het hun vergund wordt te handelen zonder de wet en vanuit het vrije, namelijk dat zij veel wilder zijn dan de ergste wilde dieren, welke zich niet aldus storten op de slachting van hun eigen soort, maar zich alleen verdedigen, en zich verzadigen met die dieren welke hun tot voedsel zijn bestemd, doch wanneer zij verzadigd zijn, zulke dingen niet doen; anders de mens die vanuit wreedheid en wildheid handelt; de Engelen waren daarover met afgrijzen vervuld dat het menselijk geslacht zodanig is; zij verheugen zich dan eerst van harte en zwellen van trots, wanneer zij het ganse slagveld overdekt zien met neer geveldde legerscharen en stromen bloeds, zonder de vreugde dat het*

vaderland bevrijd is, maar alleen daarover dat zij voor grote mannen en helden doorgaan; en toch noemen zij zich Christenen en geloven nochtans in den Hemel te zullen komen, waar toch niets dan vrede, barmhartigheid, en naastenliefde is; dezulken zijn in de hel van den kronkel- en den endeldarm. Diegenen echter in wie iets menselijks was geweest, verschijnen vooraan naar links in een kromme lijn, binnen een zekeren wand; doch nochtans is er in hen veel van liefde van zich. In hen in wie een ontzag voor het goede is, wordt dit somtijds uitgebeeld door bijna vurige, niet wit blinkende sterretjes. Er verscheen aan mij een wand als van gips met beeldhouwwerk, dicht aan den linker elleboog, welke wand uitgestrekter en tegelijk hoger werd; en de kleur helde hogerop naar hemelsblauw over; er werd gezegd dat dit uitbeeldend was voor sommigen van dat soort, die beter waren geweest.

5394. Zij die wreed en echtbrekers zijn geweest, houden in het andere leven van niets zozeer als van vuilnissen en uitwerpselen; de stanken vanuit zulke dingen zijn voor hen hoogst zoet en verkwikkelijk; en zij verkiezen deze boven alle verkwikkelijke dingen; de oorzaak hiervan is deze dat zij overeenstemmen; die hellen zijn deels onder de billen, deels onder den rechtervoet, en deels diep vooraan; deze hellen zijn het waarin de weg door den endeldarm leidt. Een die daarheen was overgebracht, en van daar met mij sprak, zeide dat daar alleen latrinen verschijnen; zij die daar waren, spraken met hem, en leidden hem naar verschillende latrinen welke daar zeer talrijk zijn; daarna werd hij naar een andere plaats, een weinig ter linkerzijde, geleid, en toen hij daar was, zeide hij dat een allerafschuwelijkste walm uit de holen daar opwasemde; en dat hij niet een voet kon bewegen zonder bijna in een of ander hol te vallen: vanuit de holen wasemde ook een lijkenstank op; de oorzaak hiervan was deze dat het de wreden en de arglistigen waren, die zich daar bevonden, voor wie de lijkenstank hoogst verkwikkelijk is. Maar over dezen moet gehandeld worden in hetgeen volgt, waar sprake is van de hellen, en in het bijzonder van de drek- en de lijkenhellen.

5395. Er zijn er die niet leven terwille van enig nut voor het vaderland, noch voor de gezelschappen daar, maar om voor zichzelf te leven, zonder iets verkwikkelijke te hebben in ambten, maar alleen daarin, geëerd en vereerd te worden, om welk einddoel zij ook naar ambten dingen; en bovendien in eten, drinken, spelen, converseren, met geen ander doel dan dat van den wellust; dezen kunnen in het andere leven geenszins in het gezelschap van de goede geesten zijn, te minder in dat der Engelen; bij dezen immers maakt het nut het verkwikkelijke, en de hoeveelheid en de hoedanigheid van het verkwikkelijke hangt voor hen eveneens af van de nutten; het Rijk des Heren immers is niets anders dan het rijk der nutten; wanneer in een aards koninkrijk een ieder geacht en geëerd wordt volgens

het nut, hoeveel te meer dan niet in het hemelse Rijk. Zij die alleen voor zichzelf en voor den wellust hebben geleefd, zonder een ander nut ten doel, zijn ook onder de billen, en vertoeven in vuilnissen volgens de soorten en de doeleinden der wellusten.

5396. *Bij wijze van aanhangsel mag het volgende worden medegedeeld: er was rondom mij een grote schare van geesten, die zich lieten horen zoals een zeker vloeiend ongeordende; zij klaagden, al zeggende dat nu het ganse te gronde ging; want in die schare scheen niets vergezelschap, hetgeen maakte dat zij den ondergang vreesden; zij meenden ook het ganse te zijn, zoals geschiedt wanneer zulke dingen gebeuren. Maar in het midden van hen vernam ik een zachten, engellijk tederen toon, waarin niets dan alleen het geordende was; engellijke koren waren daar van binnen en d4e schare van geesten in welke het ongeordende was, was van buiten; deze engellijke stroom hield langen tijd aan; en er werd gezegd dat daardoor werd uitgebeeld hoe de Heer de onsamenhangende en ongeordende dingen welke van buiten zijn, regeert vanuit het vredige in het midden, waardoor de ongeordende dingen in de omtrekken, een elk uit de dwaling van zijn natuur, in de orde worden gebracht.*

Genesis

Twee En Veertigste Hoofdstuk

1. En hij zag, Jakob, dat er opbrengst in Egypte was, en Jakob zeide tot zijn zonen: Waarom ziet gij elkander aan.
2. En hij zeide: Ziet, ik heb gehoord dat er opbrengst in Egypte is; daalt daarheen af, en koopt ons van daar, en dat wij leven, en dat wij niet sterven.
3. En Jozefs tien broederen daalden af, om koren uit Egypte te kopen.
4. En Benjamin, Jozefs broeder, zond Jakob niet met zijn broederen, omdat hij zeide: Misschien zou hem onheil overkomen.
5. En Israëls zonen kwamen om te kopen in het midden dergenen die kwamen, omdat de honger was in het land Kanaän.
6. En Jozef, hij, was de heerser over het land, en verkopende aan al het volk des lands; en Jozefs broederen kwamen, en zij bogen zich voor hem met de aangezichten ter aarde.
7. En Jozef zag zijn broederen, en hij herkende hen: en hij gedroeg zich als een vreemde jegens hen, en hij sprak harde dingen met hen, en hij zeide tot hen: Van waar zijt gij gekomen; en zij zeiden: Uit het land Kanaän, om spijs te kopen.
8. En Jozef herkende zijn broederen, en zij herkenden hem niet.
9. En Jozef gedacht aan de dromen die hij hun gedroomd had; en hij zeide tot hen: Gij zijt verspieders; om de naaktheid des lands te zien, zijt gij gekomen.
10. En zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer, en uw knechten komen om spijs te kopen.
11. Wij allen, wij zijn de zonen van één man; wij zijn recht; uw knechten zijn niet verspieders.
12. En hij zeide tot hen: Neen, dat gij gekomen zijt om de naaktheid des lands te zien.
13. En zij zeiden: Wij uw knechten zijn twaalf broederen, de zonen van één man, in het land Kanaän; en zie, de kleinste is heden met onzen vader, en één is niet.
14. En Jozef zeide tot hen: Dit is het wat ik tot u sprak, door te zeggen: Gij zijt verspieders.

15. Hierin zult gij beproefd worden, Farao leve, indien gij van hier zult uitgaan, tenzij uw kleinste broeder hierheen komt.
16. Zendt één uit u, en hij neme uw broeder, en gij, gij zult gebonden zijn, en uw woorden zullen beproefd worden, of de waarheid met u is, en indien niet, Farao leve, dat gij verspieders zijt.
17. En hij sloot hen op ter bewaring drie dagen.
18. En Jozef zeide tot hen op den derden dag: Doet dit, en gij zult leven; ik vrees GOD.
19. Indien gij recht zijt, uw broeder, één, wonde gebonden in het huis uwer bewaring; en gij gaat, brengt de opbrengst van den honger van uw huizen.
20. En brengt uw kleinsten broeder tot mij, en uw woorden zullen waar gemaakt worden, en gij zult niet sterven; en zij deden aldus.
21. En zij zeiden, de man tot zijn broeder: Voorwaar, wij zijn schuldig over onzen broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij tot ons smeekte, en wij hoorden niet; deswege is deze benauwdheid tot ons gekomen.
22. En Ruben antwoordde hun, al zeggende: Heb ik niet tot u gezegd, al zeggende: Zondigt niet aan het kind, en gij hebt niet geluisterd; en ook zijn bloed, ziet het wordt gezocht.
23. En zij wisten niet dat Jozef was horende, omdat er een tolk tussen hen was.
24. En hij wendde zich af van over hen, en hij weende; en hij keerde weder tot hen, en hij sprak tot hen; en hij nam uit hen Schimeon, en hij bond hem voor hun ogen.
25. En Jozef gebod, en zij vulden hun vaten met koren, en om terug te brengen hun zilver, van een ieder in zijn zak, en om hun te geven teerkost tot den weg; en hij deed hun aldus.
26. En zij hieven hun opbrengst op hun ezels, en zij gingen van daar.
27. En één opende zijn zak om zijn ezel voeder te geven in de herberg, en hij zag zijn zilver, en ziet, het was in den mond van zijn reiszak.
28. En hij zeide tot zijn broederen: Mijn zilver is teruggebracht, en ook, ziet, in mijn reiszak; en het hart ontging hun, en zij beefden, de man tot zijn broeder, al zeggende: Wat is dit dat GOD ons gedaan heeft.
29. En zij kwamen tot Jakob, hun vader, in het land Kanaän, en zij gaven hem te kennen alle dingen die hun wedervaren waren, al zeggende.
30. De man, de heer des lands, sprak harde dingen met ons, en hij gaf ons als verspiedende het land.

31. En wij zeiden tot hem: Wij zijn recht; wij zijn niet verspieters.
32. Wij zijn twaalf broederen, zonen van onzen vader; één is niet, en de kleinste is heden met onzen vader in het land Kanaän.
33. En de man, de heer des lands, zeide tot ons: Hierin zal ik weten dat gij recht zijt; doet uw énen broeder met mij blijven, en neemt den honger uwer huizen, en gaat.
34. En brengt uw kleinsten broeder tot mij; en ik zal weten dat gij niet verspieters zijt, dat gij recht zijt; uw broeder zal ik u geven, en gij zult al handel drijvende het land doorzwerven.
35. En het geschiedde als zij hun zakken ledigden, en ziet, een ieder had het pak zijns zilvers in zijn zak, en zij zagen de pakken huns zilvers, zij en hun vader, en zij vreesden.
36. En Jakob, hun vader, zeide tot hen: Gij hebt mij van kinderen beroofd; Jozef is niet, en Schimeon is niet, en Benjamin neemt gij; al deze dingen zullen op mij zijn.
37. En Ruben zeide tot zijn vader, al zeggende: Doe mijn twee zonen sterven zo ik hem niet tot u zal hebben gebracht; geef hem op mijn hand, en ik zal hem tot u wederbrengen.
38. En hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet nederdalen, omdat zijn broeder dood is, en hij, hij alleen is overgebleven; en zo hem onheil overkomt in den weg waarin gij zult gaan, en gij zult mijn grijsheid in droefenis ten grave doen nederdalen.

De Inhoud.

5396. In het vorige hoofdstuk is aan het einde gehandeld over den invloed en de verbinding van het hemelse van het geestelijke met de wetenschappelijke dingen in het natuurlijke; nu wordt gehandeld over den invloed en de verbinding van het hemelse van het geestelijke met de ware dingen des geloofs welke der Kerk daar zijn.

5397. Eerst wordt gehandeld over het streven om deze ware dingen toe te eigenen door de wetenschappelijke dingen der Kerk, welke Egypte zijn, en zonder het middel dat Benjamin is., met het ware vanuit het Goddelijke, hetwelk Jozef is, maar dit tevergeefs; en daarom werden zij teruggezonden, en werd enig goede van het natuurlijk ware om niet gegeven.

De Inwendige zin.

5398. In dit hoofdstuk en in die welke volgen aangaande de zonen van Jakob en aangaande Jozef, wordt in den inwendigen zin gehandeld over de wederverwekking van het natuurlijke ten aanzien van de ware en de goede dingen der Kerk, namelijk dat zij niet geschiedt door de wetenschappelijke dingen, maar door den invloed uit het Goddelijke. Zij die heden ten dage van de Kerk zijn, weten zo weinig iets aangaande de wederverwekking, dat het nauwelijks iets is; zij weten zelfs niet eens dit dat de wederverwekking den volledigen levensloop van hem die wordt wederverwekt, voortduurt, en dat zij in het andere leven wordt voortgezet; voorts, dat de verborgenheden der wederverwekking zo ontelbaar zijn dat zij nauwelijks voor een tienduizendste deel door de Engelen kunnen worden geweten, en dat de dingen die de Engelen weten, de dingen zijn welke hun inzicht en hun wijsheid maken. De oorzaak waarom zij die heden ten dage van de Kerk zijn, zo weinig aangaande de wederverwekking weten, is deze dat zij zoveel spreken over de vergeving der zonden, en over de rechtvaardigmaking, en dat zij geloven dat de zonden in één oogenblik worden vergeven, en sommigen dat zij worden afgewist zoals van het lichaam de vuiligheden door water, en dat de mens wordt gerechtvaardigd door het geloof-alleen of door het vertrouwen van één enkel oogenblik; dat de mensen der Kerk aldus geloven, vindt hierin zijn oorzaak dat zij niet weten wat de zonde of het boze is; indien zij dit kenden, zouden zij weten dat de zonden geenszins van iemand afgewist kunnen worden, maar dat zij gescheiden of naar de zijden geworpen worden opdat zij niet oprijzen, wanneer de mens door den Heer in het goede wordt gehouden; voorts dat dit niet kan geschieden tenzij het boze aanhoudend wordt uitgeworpen, en dit door middelen die eindeloos in getal en voor het merendeel onuitsprekelijk zijn; zij die in het andere leven die mening met zich hebben medegebracht dat de mens in één enkel oogenblik door het geloof gerechtvaardigd, en geheel en al van zonden gewassen wordt, staan, wanneer zij bemerken dat de wederverwekking geschiedt door middelen welke eindeloos in getal en onuitsprekelijk zijn, verbaasd, en lachen om hun onwetendheid, welke zij ook waanzin noemen, die zij in de wereld hadden gehad betreffende de oogenblikkelijke vergeving der zonden, en betreffende de rechtvaardigmaking; somtijds wordt hun gezegd dat de Heer aan een ieder die het van harte verlangt, de zonde vergeeft, maar nochtans worden zij niet daarom van de duivelse bende gescheiden waaraan zij vastgebonden zijn door de boze dingen, welke het leven volgen, welk leven zij in zijn geheel bij zich

hebben; daarna leren zij uit ondervinding dat van de hellen gescheiden worden is van de zonden gescheiden worden, en dat dit geenszins kan geschieden dan door duizend en nog eens duizend wijzen, welke den Heer alleen bekend zijn, en dit, als gij het wilt geloven, in een aanhoudende opeenvolging tot in het eeuwige; want de mens is dermate boos dat hij zelfs niet van één zonde ten volle tot in het eeuwige bevrijd kan worden, doch alleen kan hij, vanuit de Barmhartigheid des Heren, indien hij haar heeft opgenomen, van de zonde afgehouden, en in het goede gehouden worden. Op welke wijze dus de mens het nieuwe leven ontvangt en wordt wederverwekt, is bevat in het Heiligdom des Woords, dat is, in den inwendigen zin ervan, vooral ter oorzaak hiervan dat de Engelen vanuit het Woord, wanneer het door den mens wordt gelezen, in hun gelukzalige der wijsheid kunnen zijn, en eveneens dan in het verkwikkelijke van als middelen van dienst te kunnen zijn. In dit hoofdstuk en in de volgende, waar sprake is van Jozefs broederen, wordt in den hoogsten inwendigen zin gehandeld over de Verheerlijking van het Natuurlijke des Heren, en in den uitbeeldenden zin over de wederverwekking van het natuurlijke bij den mens uit den Heer, hier ten aanzien van de ware dingen die der Kerk daar zijn.

5399. *Vers 1 tot 5. En hij zag, Jakob, dat er opbrengst in Egypte was, en Jakob zeide tot zijn zonen: Waarom ziet gij elkander aan. En hij zeide: Ziet, ik heb gehoord dat er opbrengst in Egypte is; daalt daarheen af, en koopt ons van daar, en dat wij leven, en dat wij niet sterven. En Jozefs tien broederen daalden af, om koren uit Egypte te kopen. En Benjamin, Jozefs broeder, zond Jakob niet met zijn broederen, omdat hij zeide: Misschien zou hem onheil overkomen. En Israëls zonen kwamen om te kopen in het midden der genen die kwamen, omdat de honger was in het land Kanaän. En hij zag, betekent de dingen die des geloofs zijn; Jakob betekent het natuurlijke ten aanzien van het ware dat der Kerk is; dat er opbrengst in Egypte was, betekent de gezindheid om zich de ware dingen te verwerven door de wetenschappelijke dingen, welke Egypte zijn; en Jakob zeide tot zijn zonen, betekent de doorvatting aangaande de ware dingen in het gemeen; waarom ziet gij elkander aan, betekent waarom zij aarzelden; en hij zeide: Ziet, ik heb gehoord dat er opbrengst in Egypte is, betekent dat de ware dingen kunnen worden verworven door de wetenschappelijke dingen; daalt daarheen af, en koopt ons van daar, betekent de toeëigening door dezelve; en dat wij leven, en dat wij niet sterven, betekent vandaar het geestelijk leven; en zij daalden af, betekent het streven en de daad; Jozefs tien broederen, betekent zulke ware dingen der Kerk die zouden overeenstemmen; om koren uit Egypte te kopen, betekent, om zich het goede van het ware toe*

te eigenen door de wetenschappelijke dingen; en Benjamin, Jozefs broeder, betekent het geestelijke van het hemelse, hetwelk het bemiddelende is; zond Jakob niet met zijn broederen, betekent zonder dat bemiddelende; omdat hij zeide: Misschien zou hem onheil overkomen, betekent dat het zonder het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is, te gronde zou gaan; en Israëls zonen kwamen om te kopen in het midden dergenen die kwamen, betekent dat het wilde dat de geestelijke ware dingen evenzeer door de wetenschappelijke dingen zouden worden verworven als de overige; omdat de honger was in het land Kanaän, betekent dat er verlating was ten aanzien van de dingen die der Kerk zijn in het natuurlijke.

5400. En hij zag; dat dit de dingen betekent die des geloofs zijn, blijkt uit de betekenis van zien, zijnde de dingen die des geloofs zijn, waarover n. 897, 2325, 2807, 3863, 3869, 4403 tot 4421; het gezicht immers dat van zulke dingen die der wereld zijn afgetrokken is, dat is, het geestelijk gezicht, is niet iets anders dan de doorvatting van het ware, dat is, van zulke dingen die des geloofs zijn; deswege wordt met zien in den inwendigen zin niet iets anders aangeduid; de inwendige zin immers treedt te voorschijn wanneer de dingen die der wereld zijn, daarvan worden afgetrokken, want de inwendige zin is er een van zulke dingen die des Hemels zijn; het Licht des Hemels, waardoor daar het gezicht is, is het Goddelijk Ware uit den Heer; dit verschijnt voor de ogen der Engelen zoals het licht, duizendmaal blinkender dan het middaglicht in de wereld; en omdat dit Licht het leven in zich heeft, verlicht het tegelijk met het gezicht van het oog der Engelen ook het gezicht van hun verstand, en bewerkt de bemerking van het ware volgens de hoeveelheid en de hoedanigheid van het goede waarin zij zijn. Omdat in dit hoofdstuk in den inwendigen zin wordt gehandeld over de dingen die des geloofs zijn, of over de ware dingen der Kerk, wordt derhalve aan het begin van dit hoofdstuk gezegd hij zag, en met hij zag worden de dingen aangeduid die des geloofs zijn.

5401. Dat Jakob het natuurlijke betekent ten aanzien van het ware dat der Kerk is, staat vast uit de uitbeelding van Jakob, zijnde de leer van het ware in het natuurlijke, en in den hoogsten zin het Natuurlijke des Heren ten aanzien van het ware, waarover n. 3305, 3509, 3525, 3546, 3599, 4009, 4538.

5402. Dat er opbrengst in Egypte was; dat dit de gezindheid betekent om zich de ware dingen te verwerven door de wetenschappelijke dingen, welke Egypte zijn, staat vast uit de betekenis van de opbrengst, zijnde de ware dingen der Kerk, of de ware dingen die des geloofs zijn; dat de overvloed van de opbrengst de vermenigvuldiging van het ware is, zie men in n. 5276, 5280, 5292; en uit de betekenis van Egypte, zijnde de wetenschappelijke dingen, waarover n. 1164,

1165, 1186, 1462; en dat het in den echten zin de wetenschappelijke dingen der Kerk zijn, zie men in n. 4749, 4964, 4966; dat de gezindheid om zich die te verwerven, wordt aangeduid, ligt daarin opgesloten, zoals uit het terstond volgende blijkt. Onder de wetenschappelijke dingen welke der Kerk zijn, en die hier Egypte zijn, worden alle erkentissen van het ware en het goede verstaan, voordat zij zijn verbonden met den innerlijken mens, of door den innerlijken mens met den Hemel, en aldus door den Hemel met den Heer; de leerstellige dingen der Kerk en haar rituele dingen, alsmede de erkentissen wat en hoe deze de geestelijke dingen uitbeelden, en eendere dingen, zijn niets anders dan wetenschappelijke dingen, voordat de mens vanuit het Woord heeft gezien of zij waar zijn, en ze zich vandaar heeft toegeëigend. Er zijn twee wegen om de ware dingen die des geloofs zijn, te verwerven, namelijk door de leerstellige dingen, en door het Woord; wanneer de mens ze zich alleen verwerft door de leerstellige dingen, dan heeft hij geloof in hen die deze dingen vanuit het Woord hebben geconcludeerd, en hij bevestigt bij zich dat zij waar zijn omdat anderen het zo hebben gezegd; aldus gelooft hij die dingen niet vanuit zijn eigen geloof maar vanuit dat der anderen; doch wanneer hij zich die dingen vanuit het Woord verwerft, en vandaar bij zich bevestigt dat zij waar zijn, dan gelooft hij ze omdat zij vanuit het Goddelijke zijn, aldus vanuit het geloof uit het Goddelijke. Een ieder die binnen de Kerk is, verwerft zich eerst de ware dingen die des geloofs zijn, vanuit de leerstellige dingen, en hij moet ze zich eveneens daaruit verwerven, omdat hij nog niet over zulk een oordeel beschikt om ze zelf vanuit het Woord te kunnen zien, maar dan zijn die ware dingen voor hem niet iets anders dan wetenschappelijke dingen; doch zij blijven, wanneer hij die vanuit zijn eigen oordeel kan bezien, indien hij dan niet het Woord raadpleegt ten einde daaruit te zien of zij waar zijn, bij hem als wetenschappelijke dingen; doch indien hij dan het Woord raadpleegt vanuit de aandoening en het doel om de ware dingen te weten, en wanneer hij ze gevonden heeft, dan verwerft hij zich de dingen die des geloofs zijn, vanuit de echte bron, en dan worden zij hem uit het Goddelijke toegeëigend. Het zijn deze en eendere dingen waarover hier in den inwendigen zin wordt gehandeld; Egypte immers zijn die wetenschappelijke dingen; Jozef is het ware uit het Goddelijke, aldus het ware vanuit het Woord.

5403. En Jakob zeide tot zijn zonen; dat dit de doorvatting betekent aangaande de ware dingen in het gemeen, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover n. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2080, 2619, 2862, 3509, 3395; en uit de betekenis van de zonen, zijnde de ware dingen die des geloofs zijn, waarover n. 489, 491, 533,

1147, 2623, 3373, 4257; en omdat het de zonen van Jakob waren, worden de ware dingen in het gemeen aangeduid, want met de twaalf zonen van Jakob werden, evenals met de twaalf stammen, alle dingen des geloofs aangeduid, aldus de ware dingen in het gemeen; men zie n. 2129, 2130, 3858, 3862, 3926, 3939, 4060.

5404. Waarom ziet gij elkander aan; dat dit betekent waarom zij aarzelden, kan zonder ontvouwing vaststaan.

5405. En hij zeide: Ziet, ik heb gehoord dat er opbrengst in Egypte is; dat dit betekent dat de ware dingen kunnen worden verworven door de wetenschappelijke dingen, kan vaststaan uit de dingen die vlak boven in n. 5402 zijn ontvouwd, waar daarmede dat er opbrengst was in Egypte, de gezindheid wordt aangeduid om zich de ware dingen te verwerven door de wetenschappelijke dingen, welke Egypte zijn; wat onder de wetenschappelijke dingen, welke Egypte zijn, wordt verstaan, zie men ook daar. Opbrengst wordt hier in de oorspronkelijke taal uitgedrukt met een woord dat *breking* betekent, met een eender woord *ook kopen* en *verkopen*, waar gezegd wordt dat de zonen van Jakob dat kochten in Egypte, en dat Jozef dat daar verkocht; de oorzaak hiervan is deze dat in de Oude Kerk het brood werd gebroken wanneer het aan een ander moest worden gegeven, en daarmede werd aangeduid vanuit het zijne eergemeenschappen en het goede toeëigenen, vanuit het zijne, en aldus de liefde wederzijds maken; wanneer immers het brood wordt gebroken en aan een ander gegeven, dan wordt het vanuit het zijne vergemeenschap; of wanneer onder verscheidenen het brood wordt gebroken, zo wordt één brood wederzijds, bijgevolg is er verbinding door de naastenliefde; daaruit blijkt dat de breking van het brood aanduidend was voor de wederzijdse liefde; omdat die ritus aangenomen en gebruikelijk was in de Oude Kerk, werd derhalve eveneens onder de breking zelf de opbrengst verstaan die een gemeenschappelijke werd; dat het brood het goede der liefde is, zie men in n. 276, 680, 1798, 2165, 2177, 3464, 3478, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735, 4976; vandaar komt het dat de Heer, toen Hij het brood zou geven, hetzelfde brak, zoals bij Mattheus: “Jezus, de vijf broden en de twee vissen nemende, opziende naar den Hemel, zegende, en *brekende* gaf Hij den discipelen het brood”, xiv: 19; Markus vi: 41; Lukas ix: 16. Bij denzelfde: “Jezus, de zeven broden en de vissen nemende, dankzeggende, brak, en gaf Zijn discipelen, en de discipelen aan de schare”, xv: 36; Markus viii: 6. Bij denzelfde: “Jezus, het brood nemende, zegenende, *brak*, en gaf den discipelen, en Hij zeide: Neemt, eet, dit is Mijn lichaam”, xxvi: 26; Markus xiv: 22; Lukas xxii: 19. Bij Lukas: “Het geschiedde als de Heer met hen aanzat, nemende het *brood* zegende

Hij, en *brekende* reikte Hij hun over: en hun ogen werden geopend, en zij herkenden Hem. De discipelen vertelden hoe de Heer door hen herkend was in de *breking van het brood*", xxiv: 30, 31, 35. Bij Jesaja: "Dit is het vasten dat Ik verkies: den hongerige uw *brood breken*", lviii: 6, 7.

5406. Daalt daarheen af, en koopt ons van daar; dat dit de toeëigening door dezelve betekent, staat vast uit de betekenis van afdalen, gezegd zijnde met betrekking tot het gaan naar de uiterlijke dingen, waarover aanstonds; en uit de betekenis van kopen, zijnde de toeëigening, waarover n. 4397, 5374; dat het is door dezelve, namelijk door de wetenschappelijke dingen, wordt aangeduid door van daar, namelijk vanuit Egypte; dat Egypte de wetenschappelijke dingen is, werd boven getoond. Tn het Woord wordt hier en daar gezegd opklimmen en afdalen, wanneer men van de ene plaats tot de andere gaat, niet ter oorzaak hiervan dat de ene plaats hoger gelegen was dan de andere, maar omdat opklimmen wordt gezegd met betrekking tot het gaan naar de innerlijke of hogere dingen, en afdalen met betrekking tot het gaan naar de uiterlijke of lagere dingen; dat is, dat opklimmen wordt gezegd met betrekking tot het gaan naar de geestelijke en de hemelse dingen; deze immers zijn innerlijk, en zij worden eveneens voor hoger gehouden; en afdalen wordt gezegd met betrekking tot het gaan naar de natuurlijke en de aardse dingen; deze immers zijn uiterlijk, en zijn eveneens naar den schijn lager; vandaar komt het dat niet alleen hier, maar ook overal elders in het Woord, wordt gezegd uit het land Kanaän tot Egypte afdalen, en uit Egypte tot het land Kanaän opklimmen; immers, met het land Kanaän wordt het hemelse aangeduid, en met Egypte het natuurlijke; want het land Kanaän is in den uitbeeldenden zin het hemels Rijk, bijgevolg de hemelse en de geestelijke goede en ware dingen, welke eveneens innerlijk zijn bij den mens die een Rijk des Heren is; doch Egypte is in den uitbeeldenden zin het natuurlijk Rijk, bijgevolg de goede en de ware dingen die van de uitwendige Kerk zijn, en voor het merendeel wetenschappelijke dingen zijn; dat opklimmen wordt gezegd met betrekking tot het gaan naar de innerlijke dingen, zie men in n. 4539.

5407. En dat wij leven, en dat wij niet sterven; dat dit het geestelijk leven betekent, staat vast uit de betekenis van leven, en niet sterven, zijnde het geestelijk leven, want niet iets anders wordt in den inwendigen zin aangeduid met leven en niet sterven; in het andere leven immers wordt met het leven in het algemeen de Hemel aangeduid, in het bijzonder de eeuwige gelukzaligheid, en met den dood wordt in het algemeen de hel aangeduid, en in het bijzonder de eeuwige rampzaligheid daar, hetgeen ook uit tal van plaatsen in het Woord

blijkt; dat de Hemel in het algemeen en de gelukzaligheid in het bijzonder het leven wordt geheten, komt omdat daar de wijsheid van het goede en het inzicht van het ware is; en in de wijsheid van het goede en in het inzicht van het ware is het leven uit den Heer, uit Wien het al des levens is; doch omdat in de hel het tegendeel is, namelijk in plaats van het goede het boze, en in plaats van het ware het valse, en zo een uitgeblust geestelijk leven, is derhalve daar naar verhouding de dood, want de geestelijke dood is het boze en het valse, en bij den mens is het het boze willen en vandaar het valse denken. De boze geniën en geesten willen er niet van horen dat aangaande hen wordt gezegd dat zij niet leven of dat zij dood zijn; zij zeggen immers dat zij het leven hebben omdat zij kunnen willen en kunnen denken; maar hun wordt gezegd dat aangezien in het goede en het ware het leven is, het geenszins in het boze en het valse kan zijn; het zijn immers tegenstellingen.

5408. En zij daalden af; dat dit het streven en de daad betekent, namelijk tot het verwerven en het zich toe-eigenen van de ware dingen door de wetenschappelijke dingen, blijkt uit de betekenis van afdalen, namelijk tot Egypte, zijnde zowel het streven als de daad.

5409. Jozefs tien broederen; dat dit zulke ware dingen der Kerk betekent die zouden overeenstemmen, staat vast uit de betekenis van de broederen, zijnde de ware dingen die der Kerk zijn; deze worden krachtens de overeenstemming de broederen geheten van Jozef. die het ware uit het Goddelijke is; de overeenstemming immers maakt dat zij verbonden zijn zoals een broeder met een broeder; met de zonen van Jakob worden alle dingen des geloofs aangeduid, of de ware dingen der Kerk in het gemeen, n. 5403; eender met de broederen van Jozef, maar krachtens de overeenstemming; met de tien zonen van Jakob uit Leah worden de ware dingen aangeduid die van de uitwendige Kerk zijn, en met de twee zonen van Jakob uit Rachel worden de ware dingen aangeduid die van de inwendige Kerk zijn, zoals blijkt uit hetgeen over Leah en Rachel werd getoond, namelijk dat Leah de aandoening van het uiterlijk ware is, en Rachel de aandoening van het innerlijk ware, waarover n. 3758, 3782, 3793, 3819; dat de inwendige en de uitwendige Kerk broeders zijn, zie men in n. 1222; de Heer Zelf noemt de ware dingen daaruit en de goede dingen daaruit, overeenstemmende door de naastenliefde en het geloof, broeders, dat is, zij die in de ware dingen en daaruit in het goede zijn; bij Mattheus: “De Koning zal tot hen zeggen: Voorwaar, Ik zeg u, voor zoveel gij het *een van deze Mijn minste broederen* hebt gedaan, zo hebt gij het Mij gedaan”, xxv: 40; en elders: “Jezus antwoordde hun, zeggende: Wie is Mijn moeder, of *Mijn broeders*; en omziende rondom, zeide Hij: Ziet, Mijn

moeder en *Mijn broeders*; want zo wie den wil van God gedaan zal hebben, deze is *Mijn broeder*, en Mijn zuster, en Mijn moeder”, Markus III: 33, 34, 35; Matth. XII: 49; Lukas VIII: 21.

5410. Om koren uit Egypte te kopen; dat dit betekent om zich het goede van het ware toe te eigenen door de wetenschappelijke dingen, staat vast uit de betekenis van kopen, zijnde toeëigenen, waarover n. 4397, 5374, 5406; uit de betekenis van het koren, zijnde het goede van het ware, waarover n. 5295; en uit de betekenis van Egypte, zijnde de wetenschappelijke dingen, waarover boven n. 5402.

5411. En Benjamin, Jozefs broeder; dat dit het geestelijke van het hemelse betekent, hetwelk het bemiddelende is, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het geestelijke van het hemelse, waarover n. 4592; dat het geestelijke van het hemelse het bemiddelende is, zie men ook daar. In het algemeen moet men weten dat het inwendige geen vergemeenschatting kan hebben met het uitwendige, en omgekeerd, tenzij er een bemiddelende is; bijgevolg, dat het ware uit het Goddelijke, hetwelk Jozef is, geen vergemeenschatting kan hebben met de ware dingen in het gemeen in het natuurlijke, welke de zonen van Jakob zijn, zonder het bemiddelende, hetwelk door Benjamin wordt uitgebeeld, en het geestelijke van het hemelse wordt genoemd; een bemiddelende moet, om bemiddelend te zijn, deel hebben aan het ene en het andere, namelijk aan het inwendige en aan het uitwendige. De oorzaak dat er een bemiddelende moet zijn, is deze dat het inwendige en het uitwendige ten strengste onderscheiden zijn van elkander, en aldus onderscheiden dat zij gescheiden kunnen worden, zoals het laatste uitwendige van den mens, hetwelk zijn lichaam is, wanneer het sterft, gescheiden wordt van zijn inwendige, hetwelk zijn geest is; het uitwendige sterft dan wanneer het bemiddelende wordt verbroken, en het uitwendige leeft dan, wanneer het bemiddelende tussen beide aanwezig is; en in die mate en zodanig als het bemiddelende tussen beide aanwezig is, leeft het uitwendige. Omdat de zonen van Jakob zonder Benjamin waren, dat is, zonder het bemiddelende, kon Jozef zich derhalve niet aan zijn broeders openbaren, en sprak hij derhalve harde dingen met hen door hen verspieders te noemen, en door hen in bewaring te geven; en eveneens deswege herkenden zij Jozef niet. Maar hoedanig dit bemiddelende is, hetwelk door Benjamin wordt uitgebeeld, en het geestelijke van het hemelse wordt genoemd, kan niet bevattelijk worden beschreven; de begrippen immers ontbreken aangaande het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is, en aangaande de ware dingen der Kerk, voor zover zij slechts wetenschappelijke dingen zijn, welke de zonen van

Jakob zijn; vandaar eveneens aangaande het geestelijke van het hemelse, hetwelk Benjamin is; doch in den Hemel verschijnt als op klaarlichten dag hoedanig dat bemiddelende is; het hoedanige ervan wordt daar vertoond door onuitsprekelijke uitbeeldende dingen in het licht des Hemels, waarin tevens de doorvatting is; want het licht des Hemels is het inzicht zelf uit het Goddelijke; daaruit is het doorvattelijke in de afzonderlijke dingen die door dat licht worden uitgebeeld; dit bestaat niet in het licht der wereld, want dit licht heeft niets van inzicht in zich, maar het verstand door hetzelfde geschiedt door den invloed van het licht des Hemels daarin, en tevens dan door den invloed van het doorvattelijke dat in het licht des Hemels is; vandaar komt het dat de mens voor zoveel in het licht des Hemels is als hij in het inzicht is, en dat hij voor zoveel in het inzicht is als hij in de ware dingen des geloofs is, en dat hij voor zoveel in de ware dingen des geloofs is als hij in het goede der liefde is; bijgevolg, dat de mens voor zoveel in het licht des Hemels is als hij in het goede der liefde is.

5412. Zond Jakob niet met zijn broederen; dat dit betekent zonder dat bemiddelende, kan vaststaan uit hetgeen nu boven is gezegd.

5413. Omdat hij zeide: Misschien zou hem onheil overkomen; dat dit betekent dat het zonder het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is, te gronde zou gaan, staat vast uit de betekenis van onheil overkomen, zijnde hier te gronde gaan; deze dingen werden door den vader gezegd omdat hij hem liefhad, en omdat hij vreesde dat hij tussen de broeders zou te gronde gaan, evenals Jozef; doch deze zelfde dingen werden in het Woord aangevoerd en opgenomen vanwege den inwendigen zin, welke deze is dat het bemiddelende met de uitwendige dingen alleen zonder het inwendige te gronde zou gaan; het bemiddelende immers is Benjamin, de uitwendige dingen zijn de zonen van Jakob, en het inwendige is Jozef; dat wat het bemiddelende is, gaat ook, wanneer het met de uitwendige dingen alleen zonder het inwendige is, te gronde, want het is met het bemiddelende aldus gesteld: dit ontstaat uit het inwendige, vandaar blijft het ook uit het inwendige bestaan; het ontstaat immers door de beziening van het inwendige het uitwendige in vanuit de aandoening en het doel om het uitwendige aan zich te vergezelschappen; aldus is dat wat bemiddelend is, verbonden met het inwendige, en uit het inwendige met het uitwendige, niet echter zonder het inwendige met het uitwendige; daaruit blijkt dat hetgeen bemiddelend is, met het uitwendige alleen zonder het inwendige te gronde moet gaan. Bovendien is het een gemene wet, zowel in de dingen die van de geestelijke wereld, als in de dingen die van de natuurlijke wereld zijn, dat het eerdere kan blijven bestaan met

hetgeen eerder is dan hetzelfde, niet echter zonder dat met hetgeen later is, en dat het, indien het alleen met dit is, te gronde moet gaan; de oorzaak hiervan is deze dat al hetgeen zonder samenschakeling is met dat wat eerder dan hetzelfde is, zonder samenschakeling is met den Eerste, uit Wien het al van het ontstaan en het blijven bestaan is.

5414. En Israëls zonen kwamen om te kopen in het midden dergenen die kwamen; dat dit betekent dat het wilde dat de geestelijke ware dingen evenzeer door de wetenschappelijke dingen zouden worden verworven als de overige, staat vast uit de betekenis van de zonen Israëls, zijnde de geestelijke ware dingen; de zonen immers zijn de ware dingen; men zie boven n. 5403; en Israël is de hemels-geestelijke mens vanuit het natuurlijke, n. 4286, 4570, 4598; aldus zijn de zonen Israëls de geestelijke ware dingen in het natuurlijke; uit de betekenis van kopen, zijnde verworven worden; en uit de betekenis van in het midden deegenen die kwamen, zijnde zoals de overige dingen, welke namelijk door de wetenschappelijke dingen worden verworven.

5415. Omdat de honger was in het land Kanaän; dat dit betekent dat er verlating was ten aanzien van de dingen die der Kerk zijn in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van den honger, zijnde het gebrek aan erkennenissen, en vandaar de verlating, waarover n. 3364, 5277, 5279, 5281, 5300, 5349, 5360, 5376; en uit de betekenis van het land Kanaän, zijnde de Kerk, waarover n. 3705, 3686, 4447; en omdat het de Kerk is, is het eveneens dat wat der Kerk is; vandaar komt het dat met de honger was in het land Kanaän de verlating wordt aangeduid ten aanzien van de dingen die der Kerk zijn; dat het in het natuurlijke was, komt omdat daarvan wordt gesproken met betrekking tot de zonen van Jakob, met wie de dingen worden aangeduid die van de uitwendige Kerk zijn, n. 5409, bijgevolg die der Kerk in het natuurlijke zijn.

5416. Vers 6, 7, 8. *En Jozef, hij, was de heerser over het land, hij verkopende aan al het volk des lands; en Jozefs broederen kwamen, en zij bogen zich voor hem met de aangezichten ter aarde. En Jozef zag zijn broederen, en hij herkende hen; en hij gedroeg zich als een vreemde jegens hen, en hij sprak harde dingen met hen, en hij zeide tot hen: Van waar zijt gij gekomen; en zij zeiden: Uit het land Kanaiin, om spijs te kopen. En Jozef herkende zijn broederen, en zij herkenden hem niet.* En Jozef, hij, was de heerser over het land, betekent dat het hemelse van het geestelijke, of het ware uit het Goddelijke, regeerde in het natuurlijke waar de wetenschappelijke dingen waren; hij verkopende aan al het volk des lands, betekent dat vanuit hetzelfde alle toeëigening was; en Jozefs broederen kwamen, betekent de gemene ware dingen der Kerk zonder de bemiddeling; en zij bogen zich voor hem met de aangezichten ter aarde,

betekent de vernedering; en Jozef zag zijn broederen, en hij herkende hen, betekent de doorvatting en de erkenning uit het hemelse van het geestelijke; en hij gedroeg zich als een vreemde jegens hen, betekent de niet-verbinding, aangezien zonder het bemiddelende; en hij sprak harde dingen met hen, betekent vandaar eveneens de niet-overeenstemming; en hij zeide tot hen: Van waar zijt gij gekomen, betekent de uitvorsing; en zij zeiden: Uit het land Kanaän, betekent dat zij van de Kerk waren; om spijs te kopen, betekent om het ware van het goede toe te eigenen; en Jozef herkende zijn broederen, betekent dat die ware dingen der Kerk aan het hemelse van het geestelijke vanuit het licht ervan verschenen; en zij herkenden hem niet, betekent dat het ware uit het Goddelijke niet verscheen in het natuurlijke licht hetwelk nog niet door het hemelse licht was verlicht.

5417. En Jozef, hij, was de heerser over het land; dat dit betekent dat het hemelse van het geestelijke, of het ware uit het Goddelijke, regeerde in het natuurlijke waar de wetenschappelijke dingen waren, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover n. 4286, 4963, 5249, 5307, 5331, 5332; dat het hemelse van het geestelijke het ware uit het Goddelijke is, zal men beneden zien; uit de betekenis van den heerser, zijnde hij die zou regeren; en uit de betekenis van het land, hier van het land van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, aldus het natuurlijke, waarover n. 5276, 5278, 5280, 5288, 5301; dat het hemelse van het geestelijke regeerde in het natuurlijke waar de wetenschappelijke dingen waren, zie men in n. 5313; dat Egypte in den inwendigen zin het wetenschappelijke is, zie men in n. 1164, 1165, 1186, 1462, 4749, 4964, 4966. Dat het hemelse van het geestelijke het ware uit het Goddelijke is, komt omdat het Inwendig Menselijke des Heren alvorens ten volle verheerlijkt te zijn, aangezien het het receptakel was van het Goddelijke zelf, het hemelse van het geestelijke was, hetwelk aldus moet worden geheten, omdat het met geen andere woorden of denkvormen kan worden uitgedrukt; dit receptakel of deze recipient van het Goddelijke is het zelfde als het ware vanuit het Goddelijke; dat Jozef dat ware is, zie men in n. 4723, 4727.

5418. Hij verkopende aan al het volk des lands; dat dit betekent dat uit hetzelfde alle toeëigening was, staat vast uit de betekenis van verkopen, zijnde de toeëigening, waarover n. 5371, 5374; en uit de betekenis van het volk des lands, zijnde de ware dingen welke der Kerk zijn, waarover n. 2928; hier in het natuurlijke, n. 5409.

5419. En Jozefs broederen kwamen; dat dit de gemene ware dingen der Kerk betekent zonder de bemiddeling, staat vast uit de betekenis van de broeders van Jozef, zijnde de gemene ware dingen der Kerk, waarover boven n. 5409;

dat zij zonder de bemiddeling waren, komt omdat zij zonder Benjamin kwamen, die het bemiddelende is; dat Benjamin het bemiddelende is, zie men boven in n. 5411, 5413.

5420. En zij bogen zich voor hem met de aangezichten ter aarde; dat dit de vernedering betekent, staat vast uit de betekenis van zich nederbuigen, zijnde de vernedering, waarover n. 2153, en van de aangezichten ter aarde, zijnde de vernedering der aanbidding, n. 1999. Onder de vernedering wordt hier niet de vernedering uit erkenning verstaan, en vandaar de inwendige vernedering, maar de uitwendige vernedering, omdat zij was voor den heerser des lands krachtens de aanvaarde zede; dat niet de inwendige vernedering maar de uitwendige vernedering wordt verstaan, komt omdat er nog niet overeenstemming was, en door de overeenstemming verbinding; wanneer het natuurlijke in dien staat is, kan het zich weliswaar vernederen, en eveneens in den hoogsten graad, maar alleen krachtens een door gewoonte aangenomen gebruik; het is een gebaar zonder de echte aandoening welke hetzelfde voortbrengt; aldus is zij iets lichamelijks zonder zijn ziel; een zodanige vernedering wordt hier verstaan.

5421. En Jozef zag zijn broederen, en hij herkende hen; dat dit de doorvatting en de erkenning uit het hemelse van het geestelijke betekent, staat vast uit de betekenis van zien, zijnde de doorvatting, waarover n. 2150, 3764, 4567, 4723; uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover boven n. 5417; uit de betekenis van zijn broederen, zijnde de gemene ware dingen der Kerk, waarover ook boven, n. 5419; en uit de betekenis van herkennen, zijnde de erkenning vanuit de doorvatting. Over deze herkenning van de zijde van Jozef, en over het niet-herkennen van de zijde zijner broeders, zie men beneden n. 5422, 5427, 5428.

5422. En hij gedroeg zich als een vreemde jegens hen; dat dit de niet-verbinding betekent, aangezien zonder het bemiddelende, staat vast uit de betekenis van zich als een vreemde gedragen, zijnde hier de niet-verbinding, aangezien zonder het bemiddelende; hij immers die niet in de wederkerige verbinding is, aangezien zonder het bemiddelende, verschijnt als een vreemde, zoals het inwendig ware of het ware onmiddellijk uit het Goddelijke voor hen die in de uitwendige ware dingen zijn; vandaar nu komt het dat Jozef zich als een vreemde gedroeg jegens zijn broederen; niet dat hij voor hen een vreemde was; hij had hen immers lief, want hij keerde zich van hen af en weende, vers 24; maar het vreemde hunnerzijds ter oorzaak van de niet-verbinding, wordt daardoor uitgebeeld dat hij zich zelf aldus gedroeg; zoals bijvoorbeeld waar in het Woord wordt gezegd dat Jehovah of de Heer Zich

als een vreemde gedraagt jegens het volk, Zich tegen hen stelt, hen verwerpt, verdoemt, in de hel zendt, straft, daarin behagen scheidt dat zulke dingen geschieden; daar wordt in den inwendigen zin verstaan, dat zij zich zelf als vreemden gedragen jegens Jehovah of den Heer, zich tegen Hem stellen, in de boze dingen zijn welke hen verwerpen van voor Zijn aangezicht, welke hen verdoemen, welke hen in de hel zenden, en welke hen straffen, en dat vanuit Jehovah of den Heer zulke dingen nooit voortgaan; maar het wordt in het Woord aldus gezegd ter oorzake van den schijn; het schijnt immers den eenvoudigen zo toe. Eender is het gesteld met de inwendige ware dingen, wanneer deze worden geschouwd uit de uitwendige ware dingen zonder de verbinding door het bemiddelende; dan verschijnen gene ware dingen aan deze geheel en al als vreemd, ja zelfs somtijds tegenovergesteld, terwijl toch het tegenovergestelde niet in de inwendige ware dingen is, maar bij de uitwendige ware dingen; deze immers kunnen zonder de verbinding door het bemiddelende gene niet anders schouwen dan uit het licht der wereld, gescheiden van het licht des Hemels, bijgevolg als vreemd aan henzelf; maar hierover meer in hetgeen volgt.

5423. En hij sprak harde dingen met hen; dat dit betekent vandaar eveneens de niet-overeenstemming, staat vast uit de zelfde ontvouwing welke boven daarover werd gegeven dat hij zich als een vreemde gedroeg; zich als een vreemde gedragen ziet op de aandoening, welke des wils is, en harde dingen spreken ziet op de denking, welke des eerstands is; spreken immers is in den inwendigen zin denken, n. 2271, 2287, 2619; het inwendige immers verschijnt dan vreemd aan het uitwendige wanneer er geen aandoening is, en het inwendige schijnt dan harde dingen te spreken wanneer er geen overeenstemming is; de overeenstemming immers is de verschijning van het inwendige in het uitwendige, en daar zijn uitbeelding; en daarom is daar waar de niet-overeenstemming is, geen verschijning van het inwendige in het uitwendige, bijgevolg in dit niet de uitbeelding ervan; vandaar het harde.

5424. En hij zeide tot hen: Van waar zijt gij gekomen; dat dit de uitvorsing betekent, staat zonder ontvouwing vast.

5425. En zij zeiden: Uit het land Kanaän; dat dit betekent dat zij van de Kerk waren, staat vast uit de betekenis van het land Kanaän, zijnde de Kerk, waarover n. 3705, 3686, 4447.

5426. Om spijs te kopen; dat dit betekent om het ware van het goede toe te eigenen, staat vast uit de betekenis van kopen, zijnde zich toeëigenen, waarover n. 4397, 5374, 5406, 5410; en uit de betekenis van de spijs, zijnde het ware van het goede, waarover n. 5293, 5340, 5342.

5427. En Jozef herkende zijn broederen; dat dit betekent dat die ware dingen der Kerk aan het hemelse van het geestelijke vanuit het licht ervan verschenen, staat vast uit de betekenis van herkennen [of erkennen], zijnde doorvatten, zien, aldus verschijnen; uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover eerder; en uit de betekenis van zijn broederen, zijnde de gemene ware dingen der Kerk, waarover boven n. 5409, 5419; en omdat met Jozef herkende zijn broederen, die dingen worden aangeduid, namelijk, dat de gemene ware dingen der Kerk verschenen aan het hemelse van het geestelijke, zo volgt dat het geschiedde vanuit het licht waarin het hemelse van het geestelijke was, aldus vanuit het hemelse licht van het geestelijke; vanuit dit licht, hetwelk het ware uit het Goddelijke is, n. 5417, verschijnen alle en de afzonderlijke ware dingen die beneden of die in het natuurlijke zijn, niet echter omgekeerd, indien er niet het bemiddelende, te minder indien er niet overeenstemming is, en door de overeenstemming verbinding; hetgeen duidelijk hieruit kan vaststaan dat de Engelen die in de Hemelen, aldus in het licht des Hemels zijn, alle en de afzonderlijke dingen kunnen zien die geschieden in de wereld der geesten, welke wereld het naast beneden de Hemelen is; voorts alle en de afzonderlijke dingen die geschieden op de aarde der lagere dingen, ja zelfs die welke in de hellen geschieden, niet echter omgekeerd. Ook is het hiermede aldus gesteld dat de Engelen van een hogeren Hemel alle dingen kunnen zien die onder hen in een lageren Hemel geschieden, niet echter omgekeerd, indien er niet het bemiddelende is; er zijn ook bemiddelende geesten, door wie de vergemeenschapping over en weer geschiedt; wanneer daarom zij die beneden zijn, en niet het bemiddelende hebben, en te meer indien zij niet de overeenstemming hebben, in het licht des Hemels schouwen, zo zien zij in het geheel niets; al wat daar is, verschijnt geheel en al in het duistere, terwijl toch zij die daar zijn, zich in den klaarsten dag bevinden; dit kan door deze enige ondervinding worden toegelicht: er verscheen aan mij een grote stad, waar duizend en nog eens duizend verschillende dingen waren welke verlustigend en schoon waren; ik zag ze omdat mij het bemiddelende was gegeven, doch de geesten die bij mij waren, konden, omdat zij zonder het bemiddelende waren, zelfs niet het minste ding daar zien; en er werd gezegd dat zij die niet in de overeenstemming zijn, hoewel zij daar zijn, nochtans hoegenaamd niets van wat daar was, bemerken. Het is daarmede eveneens zo gesteld als met den innerlijken mens of zijn geest, welke ook de ziel wordt genoemd; deze kan alle en de afzonderlijke dingen zien die in den uiterlijken mens zijn en geschieden, niet echter omgekeerd, tenzij er overeenstemming en het bemiddelende is; vandaar komt het dat aan den

uiterlijken mens die niet in de overeenstemming is, de innerlijke mens zoals niets verschijnt, en wel dermate dat wanneer iets aangaande den innerlijken mens wordt gezegd, het den uiterlijken mens of zo duister toeschijnt dat hij het gezicht zelfs niet daarheen wil wenden, of als een niets waaraan geen geloof is te hechten; doch wanneer er overeenstemming is, ziet ook de uiterlijke mens door een bemiddelende wat in den innerlijken mens gebeurt; het licht immers dat de innerlijke mens heeft, vloeit door het bemiddelende in het licht in dat de uiterlijke mens heeft, dat is, het hemelse licht in het natuurlijke licht, en verlicht dit; vanuit deze verlichting verschijnt dat wat bij den innerlijken mens bestaat; vandaar heeft de uiterlijke of natuurlijke mens inzicht en wijsheid; doch indien er geen bemiddelende is, en te meer indien er geen overeenstemming is, dan ziet de innerlijke mens en doorvat hij wat in den uiterlijken mens gebeurt, en leidt hij ook enigermate, maar niet omgekeerd; indien er echter tegenwerking is, namelijk indien de uiterlijke mens geheel en al datgene verdraait of uitblust wat door den innerlijken mens invloeit, dan wordt de innerlijke mens van zijn licht, hetwelk vanuit den Hemel is, beroofd, en wordt hem de vergemeenschapping naar den Hemel toegesloten, doch de vergemeenschapping tot den uiterlijken mens uit de hel geopend; men zie meer hierover in hetgeen nu volgt.

5428. En zij herkenden hem niet; dat dit betekent dat het ware uit het Goddelijke niet verscheen in het natuurlijke licht, hetwelk nog niet door het hemelse licht was verlicht, kan uit hetgeen vlak voorafgaat vaststaan; wanneer immers met Jozef herkende zijn broederen wordt aangeduid dat de gemene ware dingen der Kerk aan het hemelse van het geestelijke vanuit het licht ervan verschenen, volgt dat met zij herkenden hem niet, wordt aangeduid dat het hemelse van het geestelijke, of het ware uit het Goddelijke, niet verscheen aan de gemene ware dingen der Kerk in het natuurlijk licht, nog niet door het hemelse licht verlicht; hoe het hiermede is gesteld, blijkt weliswaar uit hetgeen vlak boven is gezegd, maar omdat het tot de verborgenheden behoort, mag het door voorbeelden worden toegelicht; diene de heerlijkheid des Hemels tot voorbeeld: zij die vanuit het natuurlijke niet uit het licht des Hemels verlichte licht denken over de heerlijkheid des Hemels, omdat zij zonder het bemiddelende zijn, en te meer indien er geen overeenstemming is, kunnen daarvan geen andere voorstelling hebben dan een zodanige als die aangaande de heerlijkheid der wereld, zoals, wanneer zij de profetische onthullingen, vooral die van Johannes in de Apocalyps lezen, dat alle dingen daar van de allergrootste pracht zijn; doch wanneer hun wordt gezegd dat de heerlijkheid des Hemels alle pracht der wereld te boven gaat, en wel dermate dat deze

nauwelijks met gene vergeleken kan worden, en dat dit evenwel niet de heerlijkheid des Hemels is, maar dat de heerlijkheid des Hemels het Goddelijke is hetwelk opblinkt vanuit de afzonderlijke dingen die daar verschijnen, en de doorvatting van de Goddelijke dingen, en de wijsheid daaruit, maar dat deze heerlijkheid alleen is voor diegenen daar die deze pracht in verhouding tot de wijsheid voor niets achten, en alle wijsheid aan den Heer en aan zich in het geheel gene toekennen, zo wordt deze heerlijkheid des Hemels, wanneer zij uit het natuurlijk licht zonder het bemiddelende wordt beschouwd, en te meer wanneer er geen overeenstemming is, geenszins erkend. Tot voorbeeld diene ook de engellijke macht: zij die vanuit het natuurlijke niet uit het licht des Hemels verlichte licht denken over de engellijke macht, vooral over die der aartsengelen, van wie in het Woord melding wordt gemaakt, omdat zij zonder het bemiddelende zijn, en te meer indien er geen overeenstemming is, kunnen daarvan geen andere voorstelling hebben dan zoals aangaande de macht der machthebbenden in de wereld, namelijk dat zij duizenden en nog eens duizenden minderen hebben over wie zij gebieden, en dat de hoogwaardigheden in den Hemel in zulk een oppermacht bestaan; doch wanneer hun wordt gezegd dat de engellijke macht weliswaar alle macht der machthebbenden in de wereld te boven gaat, en dat zij zo groot is dat een van de mindere Engelen myriaden van heelsen kan verjagen en in hun hellen nederstoten, en dat zij vandaar eveneens in het Woord Machten alsmede Heerschappijen worden geheten, maar dat nochtans de kleinste van hen de grootste is, dat is, dat hij die gelooft, wil, en doorvat dat alle macht uit den Heer is, en niets vanuit hemzelf, de allermachtigste is, waarom zij, die daar Machten zijn, een volstrekten afkeer hebben van alle macht vanuit zichzelf, zo wordt dit eveneens, wanneer het wordt beschouwd uit het natuurlijke licht zonder het bemiddelende, en te meer indien er geen overeenstemming is, ook niet erkend. Diene nog een voorbeeld: wie vanuit het natuurlijke zonder het bemiddelende, en te meer indien er geen overeenstemming is, het vrije beschouwt, kan niet anders weten dan dat het vrije is denken en willen vanuit zich, en kunnen handelen zonder breidel zoals hij denkt en wil, waarom de natuurlijke mens ook, om alle dingen te kunnen hebben die hij denkt en wil, de allerrijkste wil zijn, en om alle dingen te kunnen doen die hij denkt en wil, de allermachtigste wil zijn; en hij gelooft dan in liet opperste vrije te zijn en vandaar in het gelukzalige zelf; als hun echter wordt gezegd dat het vrije zelf, hetwelk het hemels vrije wordt genoemd, in het geheel niet zodanig is, maar dat het daarin bestaat niets vanuit zich te willen, maar uit den Heer, ja zelfs ook niet vanuit zich te denken maar uit den Hemel, en dat zij vandaar

geheel en al in droefenis en in smart zijn indien het hun wordt toegelaten vanuit zich te denken en vanuit zich te willen, zo wordt dit niet erkend. Hieruit kan enigmate blijken hoe het daarmede is gesteld dat het ware uit het Goddelijke niet verschijnt in het nog niet door het hemelse licht verlichte natuurlijke licht, hetgeen daarmede wordt aangeduid dat Jozefs broederen hem niet herkenden.

5429. *Vers 9 tot 16. En Jozef gedacht aan de dromen die hij hun gedroomd had; en hij zeide tot hen: Gij zijt verspieters; om de naaktheid des lands te zien, zijt gij gekomen. En zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer, en uw knechten komen om spijs te kopen. Wij allen, wij zijn de zonen van één man; wij zijn recht; uw knechten zijn niet verspieters. En hij zeide tot hen: Neen, dat gij gekomen zijt om de naaktheid des lands te zien. En zij zeiden: Wij uw knechten zijn twaalf broederen, de zonen van één man, in het land Kanaän; en zie, de kleinste is heden met onzen vader, en één is niet. En Jozef zeide tot hen: Dit is het wat ik tot u sprak, door te zeggen: Gij zijt verspieters. Hierin zult gij beproefd worden, Farao leve, indien gij van hier zult uitgaan, tenzij uw kleinste broeder hierheen komt. Zendt één uit u, en hij neme uw broeder, en gij, gij zult gebonden zijn, en uw woorden zullen beproefd worden, of de waarheid met u is, en indien niet, Farao leve, dat gij verspieters zijt.* En Jozef gedacht aan de dromen die hij hun gedroomd had, betekent dat het hemelse van het geestelijke voorzag wat gebeuren zou met betrekking tot de gemene ware dingen der Kerk in het natuurlijke; en hij zeide tot hen, betekent de doorvatting daaruit; gij zijt verspieters, betekent dat het alleen was om winst te behalen; om de naaktheid des lands te zien zijt gij gekomen, betekent dat niets hun liever is dan voor zichzelf te weten dat het geen ware dingen zijn; en zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer, wij zijn recht, betekent dat het ware dingen zijn in zich; en uw knechten komen om spijs te kopen, betekent dat zij zijn om aan het natuurlijke te worden toegeëigend door het goede; wij allen zijn de zonen van één man, betekent dat die ware dingen vanuit één oorsprong zijn; wij zijn recht, betekent dat zij aldus ware dingen in zich zijn; uw knechten zijn niet verspieters, betekent dat het zo niet is terwille van het gewin; en hij zeide tot hen: Neen, dat gij gekomen zijt om de naaktheid des lands te zien, betekent dat zij er zich niet om bekommeren of het ware dingen zijn; en zij zeiden: Wij uw knechten zijn twaalf broederen, betekent dat alle dingen des geloofs tezamen zo verbonden waren; de zonen van één man, betekent vanuit één oorsprong; in het land Kanaän, betekent in de Kerk; en zie, de kleinste is heden met onzen vader, betekent dat er ook verbinding was met het geestelijk goede; en één is niet, betekent dat het Goddelijk geestelijke, uit hetwelk zij is, niet verschijnt; en

Jozef zeide tot hen, betekent de doorvatting dienaangaande; dit is het wat ik tot u sprak, betekent dat het waar is zoals ik heb gedacht; door te zeggen: Gij zijt verspieders, betekent dat zij in de ware dingen der Kerk zijn terwille van het gewin; hierin zult gij beproefd worden, betekent het zal worden gezien of het aldus is; Farao leve, betekent het zekere; indien gij van hier zult uitgaan, tenzij uw kleinste broeder hierheen komt, betekent dat het niet anders kan dan dat de ware dingen bij u zodanig zijn, tenzij zij verbonden zijn met het geestelijk goede; zendt één uit u, en hij neme uw broeder, betekent als er slechts enige verbinding is met dat goede; en gij zult gebonden zijn, betekent hoewel er scheiding is in de overige dingen; en uw woorden zullen beproefd worden, of de waarheid met u is, betekent dat het dan aldus zal uitkomen; en indien niet, Farao leve, dat gij verspieders zijt, betekent anders is het zeker dat de ware dingen voor u alleen zijn terwille van het gewin.

5430. En Jozef gedacht aan de dromen die hij hun gedroomd had; dat dit betekent dat het hemelse van het geestelijke voorzag wat gebeuren zou met betrekking tot de gemene ware dingen der Kerk in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van gedenken, zijnde de tegenwoordigheid, want het ding dat men gedenkt, vertoont zich tegenwoordig; dat gedenken wordt gezegd met betrekking tot het vooruitzien, zie men in n. 3966; uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover vaak eerder; en uit de betekenis van de dromen, zijnde het vooruitzien, de voorzegging, de gebeurtenis, waarover n. 3698, 5091, 5092, 5104; hier dus het vooruitzien wat gebeuren zou met de gemene ware dingen der Kerk in het natuurlijke, want die worden met de zonen van Jakob aangeduid, n. 5409, 5419; en daarom wordt ook gezegd die hij hun gedroomd had.

5431. En hij zeide tot hen; dat ditdedoorvatting daaruit betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde de doorvatting, waarover n. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2080, 2619, 2862, 3509.

5432. Gij zijt verspieders; dat dit betekent dat het alleen was om winst te behalen, staat vast uit de betekenis van de verspieders, zijnde hier om winst te behalen; dat niets anders in den inwendigen zin door verspieders wordt aangeduid, staat vast uit de reeks; immers, in den inwendigen zin wordt gehandeld over de ware dingen der Kerk, namelijk dat zij aan het natuurlijke moeten worden toegeëigend, en dat zij daaraan niet kunnen worden toegeëigend tenzij door den invloed uit het hemelse van het geestelijke door het bemiddelende; die ware dingen der Kerk zijn de zonen van Jakob of de broeders van Jozef, het hemelse van het geestelijke is Jozef, en het bemiddelende is Benjamin. Hoe het daarmee is gesteld, werd in n. 5402 gezegd, namelijk dat de ware

dingen des geloofs der Kerk, welke de leerstellige dingen worden genoemd, in den eersten leeftijd, wanneer men ze aanleert, niet anders gevat en aan het geheugen toevertrouwd worden dan zoals andere wetenschappelijke dingen, en zolang als wetenschappelijke dingen blijven, totdat de mens aanvangt die dingen vanuit zijn eigen gezicht te bezien, en te zien of zij waar zijn, en hij, wanneer hij heeft gezien dat ze waar zijn, volgens dezelve wil handelen; die beziening en deze wil maken dat zij niet langer wetenschappelijke dingen zijn, maar geboden des levens, en ten slotte het leven; aldus immers treden zij in het leven binnen, waaraan zij worden toegeëigend. Zij die den volwassen leeftijd en te meer zij die den hogen ouderdom hebben bereikt, en de ware dingen der Kerk, welke de leerstellige dingen worden genoemd, niet vanuit hun eigen gezicht hebben bezien, en niet hebben gezien of zij waar zijn, en daarna niet volgens die hebben willen leven, houden ze ook niet anders bij zich vast dan zoals de overige wetenschappelijke dingen; zij zijn slechts in hun natuurlijk geheugen, en daaruit in den mond; en wanneer zij ze spreken, spreken zij ze niet vanuit hun innerlijken mens of vanuit het hart, maar slechts uit den uiterlijken mens en vanuit den mond; wanneer de mens in dezen staat is, kan hij geenszins geloven dat de ware dingen der Kerk waar zijn, hoezeer het hem ook mag toeschijnen dat hij het gelooft; dat het hem toeschijnt dat hij gelooft dat die ware dingen waar zijn, komt omdat hij zich op anderen verlaat en de dingen die van anderen zijn, bij zich heeft bevestigd; dingen bevestigen die van anderen komen, om het even of ze waar of vals zijn, is heel gemakkelijk; dit immers is een werk van vernuft alleen; deze ware dingen der Kerk, of zij die zodanig in de ware dingen der Kerk zijn, worden aangeduid met de verspieters, komende om de naaktheid des lands te zien; zij geloven immers de leerstellige dingen van hun Kerk niet vanuit enige aandoening van het ware, maar vanuit de aandoening van eerbewijzen te oogsten of winst te behalen; deswege geloven zij bij zich nauwelijks iets, merendeels ontkennen zij met het hart, terwijl zij die leerstellige dingen beschouwen zoals een koopman zijn koopwaren; en dan schijnen zij zichzelf geleerd en wijs toe, wanneer zij vanuit zich zien dat het niet ware dingen zijn, en nochtans het gewone volk kunnen overreden dat het ware dingen zijn; dat zeer vele voorgangers der Kerk zodanig zijn, blijkt duidelijk uit hen in het andere leven; daar immers zijn zij in de sfeer van hun eigen aandoeningen en van de denkingen daaruit, waarheen zij ook mogen gaan; en deze sfeer wordt door de anderen duidelijk doorvat; vandaar wordt het open en bloot voor de zinnen kenbaar, hoedanige aandoening van het ware en hoedanig geloof zij hebben gehad; in de wereld openbaart dit zich niet, want daar is niet de geestelijke doorvatting van

zulke dingen, en omdat het aldus is, openbaren zij die dingen zelf niet; zij zouden immers van hun gewin worden beroofd. Dat het verspieders zijn, kan voldoende hieruit vaststaan dat dezulken bij hen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, niets anders dan de vlekken zoeken, om aan te klagen en te verdoemen; wat zijn dezulken, om het even of zij tot de zogenaamde papisten, dan wel tot de gereformeerden, of tot de quakers, of tot de socinianen, of tot de Joden behoren, wanneer zij eenmaal bij zichzelf de leerstellige dingen van hun Kerk hebben bevestigd, anders dan verspieders; want de eigenlijke ware dingen zelf, indien zij ergens zijn, bespotten en verdoemen zij; immers, dat de ware dingen waar zijn, vatten zij niet; de oorzaak hiervan is deze dat zij niet de aandoening van het ware hebben terwille van het ware, te minder terwille van het leven, maar terwille van het gewin; wanneer dezulken ook het Woord lezen, doorvorsen zij het Woord alleen ten einde de wetenschappelijke leerstellige dingen te bevestigen terwille van het gewin, en verscheidenen van hen doorvorsen het Woord om de naaktheid des lands te zien, dat is, om te zien dat de ware dingen der Kerk niet ware dingen zijn, maar slechts van dienst zijn om de anderen te overreden dat het ware dingen zijn terwille van het gewin. Zij die echter in de aandoening van het ware zijn terwille van het ware en terwille van het leven, bijgevolg terwille van het Rijk des Heren, hebben weliswaar geloof in de leerstellige dingen van de Kerk, maar nochtans doorvorsen zij het Woord niet terwille van een ander doel dan terwille van het ware; daaruit hebben zij hun geloof en hun geweten; indien iemand hun zegt dat men in de leerstellige dingen moet blijven van de Kerk waarin men geboren is, zo denken zij dat indien zij geboren waren in het jodendom, of in het socinianisme, quakerisme, het christelijk heidendom, of ook buiten de Kerk, het eendere aldus gezegd zou zijn door hen die daar zijn; en dat overal wordt gezegd: Hier is de Kerk, hier is de Kerk; hier zijn de ware dingen, en niet elders. En dat men, omdat het aldus is, het Woord moet doorvorsen met een vroom gebed tot den Heer dat er verlichting zij; dezulken verstoren niet wien ook binnen de Kerk, noch verdoemen zij de anderen, wetende dat nochtans een ieder die een Kerk is, vanuit zijn geloof leeft.

5433. Om de naaktheid des lands te zien zijt gij gekomen; dat dit betekent dat niets hun liever is dan voor zichzelf te weten dat het niet ware dingen zijn, staat vast uit de betekenis van komen om te zien, zijnde begeren te weten dat het aldus is, bijgevolg dat niets hun liever is dan te weten; uit de betekenis van de naaktheid, zijnde zonder de ware dingen, aldus dat het niet ware dingen zijn, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het land, [zijnde de Kerk]; hier zijn derhalve de naaktheid des lands de niet ware dingen der

Kerk; dat het land de Kerk is, zie men in n. 566, 662, 1067, 1262, 1733, 1850, 2117, 2118 einde, 3355, 4447; 4535. Dat de naaktheid betekent verstoken van de ware dingen of zonder de ware dingen, komt omdat de klederen in het algemeen de ware dingen betekenen, en elk kleed in het bijzonder een of ander afzonderlijk ware; men zie n. 2576, 3301, 4545, 4677, 4741, 4742, 4763. 5248, 5319; vandaar betekent de naaktheid dat men zonder de ware dingen is, zoals men eveneens beneden uit plaatsen vanuit het Woord zal zien. Hoe het hiermede is gesteld, blijkt uit hetgeen vlak boven in n. 5432 is gezegd, namelijk dat zij die de ware dingen leren niet terwille van het ware en terwille van het leven, maar terwille van het gewin, geenszins anders kunnen dan bij zich denken dat de ware dingen der Kerk niet ware dingen zijn; de oorzaak hiervan is deze dat de aandoening van het gewin een aardse aandoening is, en de aandoening van het ware een geestelijke aandoening is; de ene of de andere moet de heerschappij hebben; niemand kan twee heren dienen; waar deswege de ene aandoening is, is de andere niet; aldus is daar waar de aandoening van het ware is, de aandoening van het gewin niet, en is daar waar de aandoening van het gewin is, de aandoening van het ware niet; vandaar komt het dat het, indien de aandoening van het gewin de heerschappij heeft, geenszins anders kan zijn dan dat men niets liever heeft dan dat de ware dingen niet ware dingen zijn, doch dat men nochtans niets liever heeft dan dat de ware dingen door de anderen als ware dingen worden geloofd; indien immers de inwendige mens omlaag ziet, namelijk naar de aardse dingen, en daarin alles stelt, kan hij geenszins omhoog zien en daar iets stellen, want de van de aarde zijnde dingen verzwelgen en verstikken geheel en al; de oorzaak hiervan is deze dat de Engelen des Hemels bij den mens niet kunnen zijn in de aardse dingen, weshalve zij terugtreden, en dan treden de helse geesten toe, die bij den mens niet kunnen zijn in de hemelse dingen; vandaar zijn de hemelse dingen beuzelingen voor hem, en de aardse dingen alles voor hem; en wanneer de aardse dingen alles voor hem zijn, gelooft hij zich geleerder en wijzer dan de overigen hierin dat hij de ware dingen der Kerk bij zich ontkent, in zijn hart zeggende dat die voor de eenvoudigen zijn; de mens moet derhalve of in de aardse of in de hemelse aandoening zijn; hij kan immers niet met de Engelen des Hemels zijn en tevens met de helsen; dan immers zou hij tussen den Hemel en de hel hangen; doch wanneer hij in de aandoening van het ware is terwille van het ware, dat is, terwille van het Rijk des Heren, daar immers is het. Goddelijk ware, aldus terwille van den Heer zelf, dan is hij onder de Engelen, en dan minacht hij ook het gewin niet voor zover het hem voor het leven in de wereld bevorderlijk is, maar hij heeft niet het gewin ten

doel, doch de nutten daaruit, welke hij als bemiddelende doeleinden tot het laatste hemelse einddoel beschouwt; aldus stelt hij geenszins zijn hart in het gewin. Dat de naaktheid betekent zonder de ware dingen, kan ook vaststaan uit andere plaatsen in het Woord, zoals bij Johannes: “Schrijf aan den Engel van de Kerk der Laodicensen: Omdat gij zegt: Ik ben rijk, en ben verrijkt geworden, zodat ik niets nodig heb, terwijl gij niet weet dat gij zijt ellendig en erbarmelijk, en behoeftig, en blind, en naakt”, Apoc. III: 17; daar staat naakt voor in volslagen gebrek aan het ware. Bij denzelfde: “Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, gelouterd door het vuur, [opdat gij rijk moogt worden], en witte bekleedselen, opdat gij moogt bekleed worden, en de *schaamte uwer naaktheid* niet geopenbaard worde”, Apoc. III: 18; goud kopen voor het goede verwerven en zich toeëigenen; opdat gij rijk moogt worden, voor: opdat zij in het hemelse en het geestelijk goede zij; witte bekleedselen voor de geestelijke ware dingen; de *schaamte der naaktheid*, voor: dat zij zonder de goede en ware dingen is; dat kopen is zich het goede verwerven en toeëigenen, zie men in n. 5374; dat het goud het hemels en het geestelijk goede is, n. 1551, 1552; dat de bekleedselen de ware dingen zijn, n. 1073, 2576, 4545, 4763, 5248, 5319; dat van wit wordt gesproken met betrekking tot het ware, omdat het vanuit het licht des Hemels is, n. 3301, 3993, 4007, 5319. Bij denzelfde: “Ziet, Ik kom als een dief; gezegend is hij die waakt, en zijn bekleedselen bewaart, *opdat hij niet naakt wandele*”, Apoc. XVI: 15; die zijn bekleedselen bewaart, voor: die de ware dingen bewaart; opdat hij niet naakt wandele, voor: opdat hij niet zonder ware dingen wandele. Bij Mattheus: “De Koning zal tot hen aan Zijn rechterzijde zeggen: *Ik was naakt*, en *gij hebt Mij omkleed*; en tot hen aan zijn linkerzijde: *Naakt, en gij hebt Mij niet omkleed*”, xxv: 36, 43; naakt voor de goeden die erkennen dat niets van het goede en van het ware in hen is, n. 4958. Bij Jesaja: “Is niet dit het vasten, den hongrige uw brood te breken, en dat gij in uw huis de verbannen verslagenen binnenbrengt; *wanneer gij een naakte ziet, dat gij hem dekt*”, LVIII: 7, eender. Bij Jeremia: “Een zonde heeft Hierosolyma gezondigd, daarom is zij tot een maandstondige geworden; allen die haar eerden, hebben haar geminacht, *dewijl zij haar naaktheid gezien hebben*”, Klaagl. I: 8, waar de naaktheid staat voor zonder de ware dingen. Bij Ezechiël: “Gij zijt gekomen tot de sierlijkheden der sierlijkheden, de borsten zijn vast geworden, en uw haar is gegroeid, doch gij waart *naakt* en *bloot*. Ik breidde Mijn vleugel over u uit, en *dekte uw naaktheid*. Gij hebt niet gedacht de dagen uwer jeugd, *als gij naakt en ontbloot waart*”, xvi: 7, 8, 22; daar wordt gehandeld over Hierosolyma, waaronder de Oude Kerk wordt verstaan zodanig als zij was toen zij was geïnstauréerd, en zodanig als

zij daarna is geworden, namelijk dat zij eerst zonder ware dingen was, maar daarna in de ware dingen was onderricht, en dat zij ze ten slotte verwierp. Bij denzelfde: “Indien een gerecht man die gericht en gerechtigheid zal hebben gedaan, den hongerige zijn brood geeft, en den *naakte met een kleed bedekt*”, xviii: 7; den naakte met een kleed bedekken, voor: diegenen in de ware dingen onderrichten die naar de ware dingen verlangen. Bij Hoschea: “Opdat Ik haar misschien niet *naakt uitstroepe*, haar zette als ten dage toen zij gebaar werd, haar stelle zoals een woestijn, en haar beschikke als een land van droogte, en haar dode door dorst”, ii: 2; naakt uitstropen, voor: opdat zij zonder ware dingen zij. Bij Nahum: “Ik zal den natiën *uw naaktheid* tonen, en den koninkrijken uw schande”, iii: 5; den natiën de naaktheid tonen, voor: de lelijkheid tonen; alle lelijkheid is uit de niet-ware dingen, en alle schoonheid uit de ware dingen, n. 4985, 5199.

5434. En zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer, wij zijn recht; dat dit betekent dat het ware dingen zijn in zich, staat vast uit de betekenis van tot hem zeggen: Neen, heer, zijnde dat het niet was om winst te behalen, hetgeen werd aangeduid met Jozefs woorden: Gij zijt verspieders, n. 5432, en dat het niet is dat niets hun liever was dan voor zichzelf te weten dat het niet ware dingen zijn, hetgeen wordt aangeduid met Jozefs woorden: Om de naaktheid des lands te zien, zijt gij gekomen, n. 5433; en uit de betekenis van wij zijn recht, zijnde dat zij ware dingen in zich zijn; het rechte immers betekent het ware in den inwendigen zin, hier als vele malen elders in het Woord. Deze zin, namelijk, dat zij ware dingen in zich zijn, volgt uit de reeks, want bij hen die zich de ware dingen der Kerk verwerven terwille van het gewin, zijn de ware dingen weliswaar niet ware dingen voor hen, zoals boven in n. 5433 werd getoond, maar nochtans kunnen zij in zich ware dingen zijn; de ware dingen zelf immers der Kerk in het gemeen worden met de zonen van Jakob aangeduid. Dat de rechten abstract genomen de ware dingen zijn, komt omdat in den inwendigen zin alle dingen van de personen worden afgetrokken; dat de idee van den persoon wordt veranderd in de idee van de zaak, zie men in n. 5225, 5287; de oorzaak is dat het op zichzelf reeds niet anders kan of de denking en daaruit de spraak wordt afgetrokken en moet afvallen van de zaak en de beziening ervan tot zulke dingen die van den persoon zijn, en bovendien kan de denking en daaruit de spraak anders ook niet universeel worden, en tegelijkertijd vele, en te minder eindeloze en onuitsprekelijke dingen omvatten, zoals bij de Engelen; nochtans sluit dat abstracte de personen in, namelijk hen die in die dingen zijn; vandaar komt het dat de rechten de ware dingen betekenen.

5435. En uw knechten komen om spijs te kopen; dat dit betekent dat zij, namelijk die ware dingen, zijn om aan het natuurlijke te worden toegeëigend door het goede, staat vast uit de betekenis van de knechten, zijnde de lagere en naar verhouding de natuurlijke dingen, waarover n. 2541, 3019, 3020, 5161, 5164, 5305; vandaar ook de ware dingen, n. 3409, want de ware dingen zijn onderworpen aan het goede, en de dingen die onderworpen zijn, worden in het Woord knechten genoemd; hier dus de ware dingen in het natuurlijke ten opzichte van het hemelse van het geestelijke; uit de betekenis van kopen, zijnde toegeëigend worden, waarover n. 4397, 5374, 5406, 5410; en uit de betekenis van de spijs, zijnde het hemels en het geestelijk goede, waarover n. 5147; voorts het aan het goede aangebonden ware, n. 5340, 5342; hier dus het ware dat aan het natuurlijke moet worden aangebonden door het goede, aldus moet worden toegeëigend; het ware wordt den mens nooit anders toegeëigend dan door het goede, doch wanneer het door het goede is toegeëigend, wordt het ware het goede, want dan handelt het één daarmede; dan immers maken zij tezamen als het ware één lichaam uit, welks ziel het goede is; de ware dingen in dat goede zijn als het ware de geestelijke vezels, welke het lichaam vormen; deswege ook worden met de vezels de binnenste, vanuit het goede voortgaande vormen aangeduid, en met de zenuwen de ware dingen, n. 4303, 5189 einde.

5436. Wij allen zijn de zonen van één man; dat dit betekent dat die ware dingen vanuit één oorsprong zijn, staat vast uit de betekenis van de zonen, hier van de zonen van Jakob, zijnde de ware dingen in het gemeen, waarover vaak eerder; dat van één man wil zeggen dat zij vanuit één oorsprong zijn, is zonder ontvouwing duidelijk.

5437. Wij zijn recht; dat dit betekent dat zij aldus ware dingen in zich zijn, staat vast uit de betekenis van wij zijn recht, zijnde ware dingen in zich, waarover vlak boven n. 5434.

5438. Uw knechten zijn niet verspieders; dat dit betekent dat het niet is terwille van het gewin, staat vast uit de betekenis van de verspieders, zijnde diegenen die in de ware dingen der Kerk zijn terwille van het gewin, waarover boven n. 5432, hier dat zij het niet zijn.

5439. En hij zeide tot hen: Neen, dat gij gekomen zijt om de naaktheid des lands te zien; dat dit betekent dat zij er zich niet om bekommeren of het ware dingen zijn, staat vast uit de betekenis van komen om de naaktheid des lands te zien, zijnde dat niets hun liever is dan voor zichzelf te weten dat het niet ware dingen zijn, waarover n. 5433; hier iets eenders, namelijk dat zij er zich niet om bekommeren of het ware dingen zijn.

5440. En zij zeiden: Wij uw knechten zijn twaalf broederen; dat dit betekent dat alle dingen des geloofs tezamen aldus verbonden waren, staat vast uit de betekenis van twaalf, zijnde alle dingen; en wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot de zonen van Jakob, zoals hier, of tot de naar hen genoemde stammen, en eveneens tot de apostelen, zijn het alle dingen des geloofs in één samenvatting, waarover n. 577, 2089, 2129, 2130, 2553, 3272, 3488, 3858, 3862, 3913, 3926, 3939, 4060; en uit de betekenis van de broederen, zijnde de verbinding door het goede, want wanneer de ware dingen door het goede worden verbonden, nemen zij onder elkander als het ware een broederschap aan; indien zij zonder het goede verbonden verschijnen, zijn zij nochtans niet verbonden; de valse dingen van het boze treden steeds binnen en ontbinden; de oorzaak hiervan is deze dat zij niet één oorsprong hebben vanuit welken zij zijn, noch één doel hebben waarnaar zij streven; het eerste en het laatste moeten verbinden opdat er verbinding zij; het eerste moet het goede zijn waaruit zij zijn, en het laatste moet het goede zijn waarnaar zij streven; en bovendien moet, opdat de ware dingen verbonden zijn, het goede universeel regerende zijn; wat universeel regeert, dat verbindt. Dat de broeder de aandoening van het goede is, aldus het goede, zie men in n. 2524, 2360, 3303, 3459, 3803, 3815, 4121.

5441. De zonen van één man; dat dit betekent vanuit één oorsprong, staat vast uit hetgeen vlak boven in n. 5436 is gezegd, waar eendere woorden voorkomen.

5442. In het land Kanaän; dat dit betekent in de Kerk, staat vast uit de betekenis van het land Kanaän, zijnde het Rijk des Heren en de Kerk, waarover n. 1413, 1437, 1607, 3038, 3481, 3705, 3686, 4447.

5443. En zie, de kleinste is heden met onzen vader; dat dit betekent dat er ook verbinding was met het geestelijk goede, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de kleinste is, zijnde het verbindende bemiddelende, waarover aanstonds; en uit de uitbeelding van Jakob, hier van Israël, die hier de vader is, zijnde het geestelijk goede, waarover n. 3654, 4598. Dat Benjamin het geestelijke van het hemelse is, hetwelk het bemiddelende is, zie men in n. 4592, 5411, 5413, 5419, namelijk het bemiddelende van het natuurlijke of van de dingen die van het natuurlijke zijn, met het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is; en omdat Benjamin het bemiddelende is, en Israël het geestelijk goede, wordt met die woorden: Zie, de kleinste is heden met onzen vader, de verbinding met het geestelijk goede aangeduid.

5444. En één is niet; dat dit betekent dat het Goddelijk geestelijke, uit hetwelk zij is, niet verschijnt, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, die hier de ene

is, zijnde het hemelse van het geestelijke, of wat het zelfde is, het Goddelijk geestelijke, of het ware uit het Goddelijke, waarover n. 3969, 4286, 4592, 4723, 4727, 4963, 5249, 5307, 5331, 5332, 5417; en omdat alle verbinding van het ware in het natuurlijke uit het Goddelijk geestelijke voortgaat, wordt er gezegd het Goddelijk geestelijke, uit hetwelk zij is; en uit de betekenis van is niet, zijnde dat het niet verschijnt; het was er immers, maar het verscheen niet aan hen, omdat het bemiddelende, hetwelk Benjamin is, daar niet was.

5445. En Jozef zeide tot hen; dat dit de doorvatting dienaangaande betekent, namelijk aangaande de dingen die zijn broeders spraken, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover n. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2080, 2619, 3509.

5446. Dit is het wat ik tot u sprak; dat dit betekent dat het waar is zoals ik heb gedacht, staat vast uit de betekenis van spreken, zijnde denken, waarover n. 2271, 2287, 2619; dat er wordt aangeduid dat het waar is, is zonder ontvouwing duidelijk.

5447. Door te zeggen: Gij zijt verspieders; dat dit betekent dat zij in de ware dingen der Kerk zijn terwille van het gewin, staat vast uit de betekenis van de verspieders, zijnde diegenen die in de ware dingen der Kerk zijn alleen om winst te behalen, waarover n. 5432, 5438.

5448. Hierin zult gij beproefd worden; dat dit betekent het zal worden gezien of het aldus is, staat vast zonder ontvouwing.

5449. Farao leve; dat dit het zekere betekent, staat hieruit vast dat Farao leve een formule van verzekering is, aldus dat het zeker is; weliswaar wist Jozef dat zij niet verspieders waren, en dat zij niet gekomen waren om de naaktheid des lands te zien, doch nochtans verzekerde hij het aldus omdat het zeker was wat in den inwendigen zin is, namelijk dat de ware dingen der Kerk zonder verbinding door het goede met den innerlijken mens, niets anders ten doel hebben dan het gewin, onverschillig bij wien zij zijn, doch dat zij wanneer zij verbonden zijn door het goede met den innerlijken mens, het goede en het ware zelf ten doel hebben, aldus de Kerk, het Rijk des Heren en den Heer Zelf; en wanneer zij deze dingen ten doel hebben, dan valt hun ook zoveel gewin toe als zij nodig hebben, volgens des Heren woorden bij Mattheus: "Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en zijn Gerechtigheid, en alle dingen zullen u toegeworpen worden", vi: 33.

5450. Indien gij van hier zult uitgaan, tenzij uw kleinste broeder hierheen komt; dat dit betekent dat het niet anders kan dan dat de ware dingen bij u zodanig zijn, tenzij zij verbonden zijn met het geestelijk goede, kan niet aldus worden ontvouwd volgens de betekenissen van de woorden zelf, doch deze

zin vloeit ten volle daaruit voort; met den kleinsten broeder immers wordt hier de verbinding met het geestelijk goede aangeduid; men zie n. 5443.

5451. Zendt één uit u, en hij neme uw broeder; dat dit betekent als er slechts enige verbinding is met dat goede, staat vast uit de betekenis van uw broeder, namelijk van den kleinsten, zijnde de verbinding met het geestelijk goede, zoals vlak boven in n. 5450; en uit de betekenis van één zenden en hem nemen, zijnde als er slechts enige is, namelijk enige verbinding; immers, het is iets van twijfel dat wordt uitgedrukt.

5452. En gij zult gebonden zijn; dat dit betekent hoewel er nog scheiding is in de overige dingen, staat vast uit de betekenis van gebonden worden, zijnde hier gescheiden worden, want wie gebonden wordt gehouden, die wordt gescheiden, namelijk van het geestelijk goede, hetwelk met den vader Israël wordt aangeduid.

5453. En uw woorden zullen beproefd worden, of de waarheid met u is; dat dit betekent dat het dan aldus zal uitkomen, staat vast uit de betekenis van de woorden worden beproefd, en van of het de waarheid is, zijnde het zekere dat het dan aldus zal uitkomen, namelijk, zoals het door hen werd gezegd; het zekere heeft betrekking op de dingen die door hen werden gezegd, en in den inwendigen zin zijn vervat, waarover boven n. 5434, 5435, 5436, 5437, 5438, 5439, 5440, 5441, 5442, 5443, 5444.

5454. En indien niet, Faraó leve, dat gij verspieders zijt; dat dit betekent anders is het zeker dat de ware dingen voor u alleen zijn terwille van het gewin, staat vast uit de betekenis van Faraó leve, zijnde het zekere, waarover n. 5449; en uit de betekenis van de verspieders, zijnde diegenen die in de ware dingen der Kerk alleen uit winstbejag zijn, waarover n. 5432, 5438, 5447. Er wordt van afgezien deze en de vlak voorafgaande dingen verder te ontvouwen, omdat zij in hetgeen voorafging in het gemeen werden ontvouwd; en bovendien zijn het zulke dingen die niet duidelijk onderscheiden in het verstand kunnen vallen; immers, tevoren moeten de gemene dingen in het verstand zijn, en dan eerst komen de bijzondere dingen daaronder vallend binnen, zodanig als zij zijn bevat in deze voorafgaande dingen; indien de gemene dingen niet tevoren werden opgenomen, worden de bijzondere dingen geenszins toegelaten, ja zelfs wekken zij tegenzin, want er bestaat geen aandoening voor de bijzondere dingen, tenzij de gemene dingen tevoren met de aandoening zijn binnengetreden.

5455. Vers 17, 18, 19, 20. *En hij sloot hen op ter bewaring drie dagen. En Jozef zeide tot hen op den derden dag: Doet dit, en gij zult leven; ik vrees God. Indien gij recht zijt, uw broeder, één, worde gebonden in het huis uwer bewaring; en gij*

gaat, brengt de opbrengst van den honger van uw huizen. En brengt uw kleinsten broeder tot mij, en uw woorden zullen waar gemaakt worden, en gij zult niet sterven; en zij deden aldus. En hij sloot hen op ter bewaring, betekent het van hetzelfde gescheiden zijn; drie dagen, betekent ten volle; en Jozef zeide tot hen op den derden dag, betekent de doorvatting van het hemelse van het geestelijke aangaande die van hetzelfde gescheiden ware dingen, toen het voldongen was; doet dit, en gij zult leven; ik vrees God, betekent dat het aldus zal zijn indien zij het leven uit het Goddelijke hebben; indien gij recht zijt, betekent indien het ware dingen in zich zijn; uw broeder, één, zal gebonden worden in het huis uwer bewaring, betekent dat het geloof met den wil zal worden gescheiden; en gij, gaat, brengt de opbrengst van den honger van uw huizen, betekent dat zij ondertussen het vrije hadden om voor zichzelf zorg te dragen; en brengt uw kleinsten broeder tot mij, betekent totdat het bemiddelende aanwezig is; en uw woorden zullen waar gemaakt worden, betekent dat het dan met de ware dingen zal zijn zoals verklaard was; en gij zult niet sterven, betekent dat zo de ware dingen het leven zullen hebben; en zij deden aldus, betekent het einde van dezen staat.

5456. En hij sloot hen op ter bewaring; dat dit het van hetzelfde gescheiden zijn betekent, staat vast uit de betekenis van ter bewaring geven of opsluiten, zijnde de verwerping, aldus de scheiding, waarover n. 5083, 5101.

5457. Drie dagen; dat dit ten volle betekent, staat vast uit de betekenis van drie dagen, zijnde van den aanvang tot het einde, aldus het volle, waarover n. 2788, 4495; het is immers een nieuwe staat welke hier nu wordt beschreven; die volledige staat wordt aangeduid met drie dagen; en het laatste ervan en zo het nieuwe met op den derden dag, zoals terstond volgt.

5458. En Jozef zeide tot hen op den derden dag; dat dit de doorvatting betekent van het hemelse van het geestelijke aangaande die van hetzelfde gescheiden ware dingen, toen het voldongen was, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde de doorvatting, waarover n. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2619, 3509; uit de uitbeelding van de zonen van Jakob, zijnde de ware dingen der Kerk in het gemeen, waarover eerder, hier die ware dingen gescheiden van het hemelse van het geestelijke, n. 5436; uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover ook eerder; en uit de betekenis van op den derden dag, zijnde het laatste, wanneer het nieuwe begint, waarover n. 5159, 5457, aldus wanneer het voldongen is; daaruit blijkt dat met Jozef zeide tot hen op den derden dag, de doorvatting wordt aangeduid van het hemelse van het geestelijke aangaande die van hetzelfde gescheiden ware dingen, toen het voldongen was.

5459. Doet dit, en gij zult leven; ik vrees God; dat dit betekent dat het aldus zal zijn, indien zij het leven uit het Goddelijke hebben, staat vast uit de betekenis van doet dit, zijnde dat het aldus zal zijn; uit de betekenis van gij zult leven, zijnde dat zij het leven zullen hebben, namelijk de ware dingen, welke hier met Jakobs zonen worden aangeduid; en uit de betekenis van ik vrees God, zijnde uit het Goddelijke; door Jozef immers wordt de Heer uitgebeeld ten aanzien van het ware uit het Goddelijke, hetgeen het zelfde is als het hemelse van het geestelijke, en daarom wordt met ik hier in den hoogsten zin het ware uit het Goddelijke aangeduid, en met God het Goddelijke zelf dat in het hemelse van het geestelijke is, of het Goddelijke dat in liet ware is; met vrezen wordt in den hoogsten zin, wanneer het wordt gezegd met betrekking tot den Heer, niet de vrees aangeduid, maar de liefde; ook betekent de vreze Gods hier en daar in het Woord de liefde tot God; immers, de liefde tot God richt zich naar de subjecten; die liefde wordt vrees bij hen die in den uitwendigen eredienst zonder den inwendigen zijn; en die liefde wordt heilige vreze bij hen die in den geestelijken eredienst zijn; doch zij wordt liefde waarin heilig ontzag is, bij hen die in den hemelsen eredienst zijn; maar in den Heer was niet de vrees maar de zuivere liefde; daaruit kan vaststaan dat met ik vrees God, wanneer het wordt gezegd met betrekking tot den Heer, de Goddelijke liefde wordt aangeduid, aldus het Goddelijke.

5460. Indien gij recht zijt; dat dit betekent indien het ware dingen in zich zijn, staat vast uit de betekenis van recht zijn, zijnde dat het ware dingen in zich zijn, waarover boven n. 5434, 5437.

5461. Uw broeder, één, zal gebonden worden in het huis uwer bewaring; dat dit betekent dat het geloof met den wil gescheiden zal worden, staat vast uit de uitbeelding van Schimeon, die hier de ene broeder is, die gebonden werd, vers 24, zijnde het geloof met den wil, waarover n. 3869, 3870, 3871, 3872, 4497, 4502, 4503; en uit de betekenis van gebonden worden in het huis der bewaring, zijnde gescheiden worden, waarover n. 5083, 5101, 5452, 5456. Hiermede is het aldus gesteld: wanneer het geloof met den wil, of de wil om het ware te doen dat des geloofs is, wordt gescheiden van hen die in de ware dingen der Kerk zijn, dan is het verband met het Goddelijke zo zwak dat het nauwelijks meer is dan een erkenning; de invloed immers van het Goddelijke uit den Heer bij den wederverwekten mens is in het goede en daaruit in het ware, of, wat het zelfde is, in den wil en daaruit in het verstand; voor zoveel als dus de mens die in de ware dingen des geloofs is, uit den Heer het goede opneemt, vormt de Heer bij hem den nieuwen wil in zijn verstandelijke deel; dat het in het verstandelijke deel is, zie men in n. 927, 1023, 1043, 1044,

2256, 4328, 4493, 5113; en voor even zoveel vloeit de Heer in, en maakt Hij de aandoening van het goede te doen, dat is, van de liefde jegens den naaste uit te oefenen; hieruit kan vaststaan wat daaronder wordt verstaan dat het geloof met den wil, hetwelk door Schimeon wordt uitgebeeld, gescheiden zal worden, voordat het bemiddelende, hetwelk Benjamin was, zich aanwezig zou vertonen.

5462. Gij, gaat, brengt de opbrengst van den honger van uw huizen; dat dit betekent dat zij ondertussen het vrije hadden om voor zichzelf zorg te dragen, staat vast uit de betekenis van *gij, gaat*, nadat zij gebonden waren geweest, en één in hun plaats werd vastgehouden, zijnde dat zij ondertussen het vrije hadden; uit de betekenis van de opbrengst, zijnde het ware, waarover n. 5276, 5280, 5292; uit de betekenis van den honger, zijnde het gebrek aan erkentissen en de verlating, waarover n. 5360, 5376; en uit de betekenis van uw huizen, zijnde de woningen waar de ware dingen van een ieder in het bijzonder zijn, aldus het natuurlijke gemoed; dat het huis het natuurlijke gemoed is, zie men in n. 4973, 5023; en dat de ware dingen die hier door de zonen van Jakob worden uitgebeeld, van de uitwendige Kerk zijn, aldus in het natuurlijke, n. 5401, 5415, 5428; uit deze dingen tezamen genomen kan vaststaan dat met brengt de opbrengst van den honger van uw huizen, wordt aangeduid dat zij in de verlating van het ware, waarin zij zijn, voor zichzelf en voor de hunnen zouden zorg dragen.

5463. En brengt uw kleinsten broeder tot mij; dat dit betekent totdat het bemiddelende aanwezig is, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het bemiddelende, namelijk tussen het hemelse van het geestelijke en het natuurlijke, waarover boven n. 5411, 5443.

5464. En uw woorden zullen waar gemaakt worden; dat dit betekent dat het dan met de ware dingen zal zijn zoals verklaard was, kan zonder ontvouwing vaststaan; op welke wijze zij zich over zichzelf hadden verklaard, bijgevolg over de ware dingen der Kerk welke zij uitbeeldden, zie men boven van n. 5434 tot 5456. Hiermede is het aldus gesteld: zij die in de ware dingen der Kerk slechts terwille van het gewin zijn, kunnen evenzeer als de anderen verklaren hoe het met de ware dingen is gesteld, zoals bijvoorbeeld dat de ware dingen aan niemand worden toegeëigend tenzij zij verbonden zijn met den innerlijken mens, ja zelfs, dat zij daarmede niet verbonden kunnen worden tenzij door het goede, voorts dat de ware dingen niet eerder het leven hebben; deze en eendere dingen zien zij soms evengoed als de anderen, en somtijds naar den schijn scherper, maar slechts dan wanneer zij met anderen daarover spreken; wanneer zij echter met zichzelf spreken, aldus met hun innerlijken mens, dat

is, wanneer zij denken, dan zien zij die in de ware dingen der Kerk slechts terwille van het gewin zijn, het tegendeel; en hoewel zij het tegendeel zien, en met het hart de ware dingen ontkennen, kunnen zij nochtans anderen overreden dat het hiermede aldus is gesteld, ja, dat zijzelf op zodanige wijze in de ware dingen zijn; de begeerte naar gewin, eerbewijzen, en de faam deswege haalt alle middelen tot overreden tot zich, en niets gretiger dan zulke dingen die in zich ware dingen zijn; deze immers hebben een in zich verborgen kracht om de animi aan te trekken; met een zodanig vermogen, namelijk met het vermogen van verstaan of het ware dingen zijn, is de mens begiftigd, onverschillig hoedanig hij is, als hij slechts niet zottelijk stompzinig is, ter oorzaak hiervan dat hij door het verstandelijke deel hervormd en wederverwekt kunne worden; maar wanneer hij tot verdraaide dingen is afgedwaald en de dingen die van het geloof der Kerk zijn, geheel en al heeft verworpen, dan is hij weliswaar in een eender vermogen van het verstaan van de ware dingen, maar hij wil ze niet langer verstaan; hij keert zich af zodra hij maar daarvan hoort.

5465. En gij zult niet sterven; dat dit betekent dat zo de ware dingen het leven zullen hebben, namelijk wanneer de ware dingen zullen zijn zoals verklaard was, staat vast uit de betekenis van gij zult niet sterven, zijnde gij zult leven, aldus dat de ware dingen die door hen worden uitgebeeld, het leven zullen hebben.

5466. En zij deden aldus; dat dit het einde van dezen staat betekent, staat vast uit de betekenis van doen of het gedane, zijnde het einde van den vorigen staat, en insluitende den aanvang van den volgenden, waarover n. 4979, 4987, 4999, 5074. Er wordt ook om de boven in n. 5454 aangegeven reden van afgezien deze dingen breedvoeriger te ontvouwen; maar toch moet men weten dat zij onuitsprekelijke verborgenheden in zich bevatten, welke vanuit de afzonderlijke woorden in de Hemelen opflitsen, hoewel hoegenaamd niets ervan voor den mens verschijnt; het heilige dat somtijds wordt bemerkt bij den mens wanneer hij het Woord leest, heeft tal van zulke verborgenheden in zich, want in het heilige waardoor de mens wordt aangedaan, schuilen ontelbare dingen welke voor hem niet openliggen.

5467. *Vers 21, 22, 23, 24. En zij zeiden, de man tot zijn broeder: Voorwaar, wij zijn schuldig over onzen broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij tot ons smeekte, en wij hoorden niet; deswege is deze benauwdheid tot ons gekomen. En Ruben antwoordde hun, al zeggende: Heb ik niet tot u gezegd, al zeggende: Zondigt niet aan het kind, en gij hebt niet geluisterd; en ook zijn bloed, ziet, het wordt gezocht. En zij wisten niet dat Jozef was horende, omdat er een*

tolk tussen hen was. En hij wendde zich af van over hen, en hij weende; en hij keerde weder tot hen, en hij sprak tot hen; en hij nam uit hen Schimeon, en hij bond hem voor hun ogen. En zij zeiden, de man tot zijn broeder, betekent de doorvatting aangaande de oorzaak; voorwaar, wij zijn schuldig over onzen broeder, betekent dat zij in de schuld zijn, omdat zij het inwendige hebben vervreemd door de niet-opneming van het goede; wiens benauwdheid der ziel wij zagen, betekent den staat van het inwendige in het goede, toen het was vervreemd; toen hij tot ons smeekte, en wij hoorden niet, betekent zijn aanhoudend aanzoeken zonder opneming; en Ruben antwoordde, betekent, nochtans de doorvatting vanuit het geloof met de leer en het verstand; heb ik niet tot u gezegd, al zeggende, betekent den graad der doorvatting daaruit; zondigt niet aan het kind, betekent opdat zij niet ontbonden worden; en gij hebt niet geluisterd, betekent de niet-opneming; en ook zijn bloed, ziet, het wordt gezocht, betekent de gewetenskwellingen dientengevolge; en zij wisten niet dat Jozef was horende, betekent dat het vanuit het natuurlijk licht, waarin die ware dingen zijn, niet wordt geloofd dat vanuit het geestelijk licht alle dingen verschijnen; omdat er een tolk tussen hen was, betekent dat de geestelijke dingen dan geheel anders worden gevat; en hij wendde zich af van over hen, betekent iets van terugtrekking; en hij weende, betekent de barmhartigheid; en hij keerde weder tot hen, en hij sprak tot hen, betekent den invloed; en hij nam uit hen Schimeon, betekent het geloof met den wil; en hij bond hem, betekent de scheiding; voor hun ogen, betekent tot de bemerking toe.

5468. En zij zeiden, de man tot zijn broeder; dat dit de doorvatting aangaande de oorzaak betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover n. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2080, 2619, 3509; en uit de betekenis van den man tot zijn broeder, zijnde wederzijds, waarover n. 4725; dat hier zij zeiden, de man tot zijn broeder, de doorvatting betekent aangaande de oorzaak, namelijk waarom Jozef harde dingen sprak door hen verspieders te noemen, en dat hij hen drie dagen in bewaring had gehouden, komt omdat in hetgeen nu volgt hun onderling gesprek handelt over de oorzaak; en daarom wordt de doorvatting dienaangaande aangeduid.

5469. Voorwaar, wij zijn schuldig over onzen broeder; dat dit betekent dat zij in de schuld zijn, omdat zij het inwendige hebben vervreemd door de niet-opneming van het goede, staat vast uit de betekenis van schuldig zijn, zijnde in de schuld zijn, en in de toerekening zijn ter oorzaak van de verwerping van het goede en het ware, waarover n. 3400; en uit de uitbeelding van Jozef, die

hier de broeder is over wien zij schuldig zijn, zijnde het inwendige hetwelk zij verworpen of vervreemd hebben; door Jozef en Benjamin immers wordt het inwendige der Kerk uitgebeeld, doch door de tien overige zonen van Jakob het uitwendige ervan. Rachel immers, uit wie Jozef en Benjamin zijn, is de aandoening van het innerlijk ware, en Leah de aandoening van het uiterlijk ware, n. 3758, 3782, 3793, 3819; in dit hoofdstuk wordt door Jozef het hemelse van het geestelijke of het ware uit het Goddelijke uitgebeeld, hetwelk het inwendige is; door Benjamin het geestelijke van het hemelse, hetwelk het daaruit voortgaande bemiddelende is; en door de overige tien zonen van Jakob worden de ware dingen van de uitwendige Kerk uitgebeeld, aldus in het natuurlijke, zoals meermalen boven is gezegd; ook wordt er gehandeld over de verbinding van het inwendige der Kerk met het uitwendige ervan, in het gemeen en in het bijzonder; elk mens immers moet een Kerk in het bijzonder zijn, opdat hij een deel zij van de gemeenschappelijke Kerk; in den hoogsten zin echter wordt gehandeld over den Heer, hoe Hijzelf het Inwendige met het Uitwendige in Zijn Menselijke heeft verenigd om dat Goddelijk te maken.

5470. Wiens benauwdheid der ziel wij zagen; dat dit den staat van het inwendige betekent ondertussen, toen het vervreemd was, staat vast uit de betekenis van de benauwdheid der ziel, zijnde de staat waarin het inwendige verkeert wanneer het van het uitwendige is vervreemd. Het is met dezen staat aldus gesteld: de Heer vloeit aanhoudend bij den mens in met het goede, en in het goede met het ware; doch de mens neemt het al dan niet op; indien hij het opneemt, is het wel met hem, indien hij het echter niet opneemt, is het slecht met hem gesteld; indien hij, wanneer hij het niet opneemt, dan iets van angst voelt, hetgeen hier de benauwdheid der ziel is, is er hoop dat hij hervormd kan worden, doch indien hij niet iets van angst voelt verdwijnt de hoop; bij den mens immers, onverschillig welk mens, zijn een tweetal geesten uit de hel en een tweetal Engelen vanuit den Hemel; want omdat de mens in zonden is geboren, kan hij geenszins leven tenzij hij van de ene zijde met de hel gemeenschap heeft, en van de andere zijde met den Hemel; zijn gehele leven is daarvandaan; wanneer de mens opgroeit, en aanvangt zichzelf vanuit zich te regeren, dat is, wanneer het hem toeschijnt dat hij wil en handelt vanuit zijn eigen oordeel, en over de dingen des geloofs denkt en besluit vanuit zijn eigen verstand, dan nadert, indien hij zich tot de boze dingen begeeft, het tweetal geesten uit de hel, en verwijderd het tweetal Engelen vanuit den Hemel zich een weinig; indien hij zich echter tot het goede begeeft, nadert het tweetal Engelen vanuit den Hemel, en wordt het tweetal geesten uit de hel verwijderd; indien de mens dus, wanneer hij zich tot de boze dingen

begeeft, hetgeen bij de meesten in de jongelingsjaren geschiedt, iets angstigs voelt wanneer hij daarover nadenkt dat hij het boze heeft bedreven, is dit een aanwijzing dat hij nochtans den invloed door de Engelen vanuit den Hemel zal opnemen, zoals het eveneens een aanwijzing is dat hij zich daarna zal laten hervormen; doch indien erniets van angst gevoeld wordt wanneer hij daarover nadenkt dat hij het boze heeft bedreven, is dit een aanwijzing dat hij niet langer den invloed door de Engelen vanuit den Hemel wil opnemen, en eveneens een aanwijzing dat hij zich daarna niet zal laten hervormen; hier dus wordt waar gehandeld wordt over de ware dingen der uitwendige Kerk, welke door de tien zonen van Jakob worden uitgebeeld, melding gemaakt van de benauwdheid der ziel waarin Jozef was toen hij van de broederen was vervreemd, en eveneens daarna dat Ruben hen vermaande, waarmede wordt aangeduid dat aangezien deze staat voorafging, daarna de hervorming of de verbinding van het inwendige met het uitwendige tot stand zou komen, over welke verbinding in hetgeen volgt wordt gehandeld; bij hen immers die dan in de benauwdheid zijn, is er een inwendige erkenning van het boze, en deze wordt wanneer zij door den Heer wordt teruggeroepen, belijdenis, en ten slotte boetedoening.

5471. Toen hij tot ons smeekte, en wij hoorden niet; dat dit zijn aanhoudend aanzoeken zonder opneming betekent, staat vast uit de betekenis van smeken, zijnde de aanzoeking; de smeking immers om niet vervreemd te worden, is, wanneer er gehandeld wordt over den invloed van het goede uit het Goddelijke, het aanzoeken om opgenomen te worden; het goede immers hetwelk uit den Heer invloeit, dringt aanhoudend aan en zoekt als het ware aan, maar het staat aan den mens of het opgenomen wordt; vandaar komt het dat de smeking om niet vervreemd te worden, een aanhoudend aanzoeken betekent; daaruit volgt dat niet horen betekent niet opgenomen worden. In den zin van de letter wordt gehandeld over verscheidenen, zoals over de tien zonen van Jakob, en over Jozef, maar in den inwendigen zin wordt over hen in één subject gehandeld; de ware dingen van de uitwendige Kerk of in het natuurlijke, welke door de tien zonen van Jakob worden uitgebeeld, zijn de ware dingen die in den uitwendigen mens zijn; en het hemelse van het geestelijke, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld, is het ware uit het Goddelijke in den inwendigen mens; eender is het elders in de historische dingen des Woords gesteld; het zijn immers dingen die met personen worden aangeduid, en die dingen zelf betreffen één subject.

5472. En Ruben antwoordde hun, al zeggende; dat dit betekent nochtans de doorvatting vanuit het geloof met deeler en het verstand, staat vast uit de

betekenis van antwoorden of zeggen tot zijn broeders, zijnde de doorvatting; dat zeggen de doorvatting is, zie men boven in n. 5468; en uit de uitbeelding van Ruben, zijnde het geloof met de leer en het verstand, of het ware der leer waardoor men tot het goede des levens kan komen, waarover n. 3861, 3866. Omdat hier gehandeld wordt over het aanzoeken van het goede of van het Goddelijke in het goede om opgenomen te worden, wordt aangaande het geloof vermeld, hoedanig het over de opneming van het goede leert; wanneer immers de mens van het goede terugtreedt, en daarbij iets van angst voelt, is dit niet vanuit een of andere ingeboren inspraak, maar vanuit het geloof dat hij van kindsheid aan heeft geput; dit dicteert dan en maakt deze angst; dit is de oorzaak waarom Ruben, door wien dat geloof wordt uitgebeeld, hier spreekt. Er wordt gezegd het geloof met de leer en het verstand, om het te onderscheiden van het geloof met het leven en den wil, welk geloof door Schimeon wordt uitgebeeld.

5473. Heb ik niet tot u gezegd, al zeggende; dat dit den graad der doorvatting daaruit betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover n. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2080, 2619, 3509; en omdat zeggen hier tweemaal wordt gezegd, en ook kort tevoren, is het de graad der doorvatting welke wordt aangeduid.

5474. Zondigt niet aan het kind; dat dit betekent, opdat zij niet ontbonden worden, namelijk het uitwendige van het inwendige; staat vast uit de betekenis van zondigen, zijnde de ontbinding, waarover n. 5229; elke zonde immers ontbindt; en uit de uitbeelding van Jozef, die hier het kind is, zijnde het inwendige, zoals boven in n. 5469.

5475. En gij hebt niet geluisterd; dat dit de nietopneming betekent, staat vast uit de betekenis van horen of luisteren, zijnde gehoorzamen, waarover n. 2542, 3869, 4652 tot 4660, 5017; en omdat het gehoorzamen is, is het ook opnemen, zoals boven in n. 5471; wie immers gehoorzaamt aan de dingen die het geloof voorschrijft, die neemt op; hier de niet-opneming, omdat er wordt gezegd, gij hebt niet geluisterd.

5476. En ook zijn bloed, ziet, het wordt gezocht; dat dit de gewetenskwellingen dientengevolge betekent, staat vast uit de betekenis van het bloed, zijnde het aan het goede of de naastenliefde aangedane geweld, waarover n. 374, 1005; wanneer het geweld of dit bloed wordt gezocht, veroorzaakt het een inwendige angst, welke gewetenskwellingen wordt genoemd; maar slechts bij hen die in de angst zijn geweest toen zij zondigden; men zie n. 5470.

5477. En zij wisten niet dat Jozef was horende; dat dit betekent dat het vanuit het natuurlijk licht, waarin die ware dingen zijn, niet wordt geloofd dat vanuit

het geestelijk licht alle dingen verschijnen, staat vast uit de uitbeelding van de zonen van Jakob, die niet wisten, zijnde de ware dingen der uitwendige Kerk, aldus in het natuurlijke, waarover vaak eerder; vandaar komt het dat er wordt aangeduid dat vanuit het natuurlijk licht, waarin die ware dingen zijn, niet wordt geloofd; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, hetwelk in het geestelijk licht is; dat vanuit dat licht de ware dingen in het natuurlijke verschijnen, wordt daarmee aangeduid dat Jozef horende was; horen immers betekent zowel gehoorzamen als bemerken, n. 5017; aldus dat de ware dingen in het natuurlijke vanuit het geestelijk licht verschenen, niet echter omgekeerd. Met het natuurlijk licht en het geestelijk licht is het aldus gesteld: het natuurlijk licht is uit de zon der wereld, en het geestelijk licht is uit de Zon des Hemels, welke de Heer is; alle ware dingen des geloofs die de mens van zijn kindsheid aan put, worden gevat door zulke objecten en de ideeën daaruit die uit het licht der wereld zijn, aldus alle en de afzonderlijke dingen op natuurlijke wijze; immers, alle ideeën der denking van den mens zijn, zolang hij in de wereld leeft, gegrond op zulke dingen die in de wereld zijn; deswege zou, indien deze van hem werden weggenomen, zijn denking gans en al te gronde gaan; de mens die niet is wederverwekt, weet in het geheel niet dat er een geestelijk licht is, zelfs niet eens dat er in den Hemel een licht is hetwelk niets gemeen heeft met het licht der wereld; nog minder weet hij dat het dit licht is hetwelk de ideeën en de objecten verlicht die uit het licht der wereld zijn, en maakt dat de mens kan denken, besluiten, bespiegelen; dat dit geestelijk licht zulks kan doen, komt omdat dat licht de wijsheid zelf is welke uit den Heer voortgaat; deze vertoont zich als licht voor het gezicht der Engelen in den Hemel; vanuit dit licht verschijnen alle en de afzonderlijke dingen die beneden zijn, of die vanuit het natuurlijk licht bij den mens zijn, maar niet omgekeerd, tenzij de mens is wederverwekt; dan verschijnen de dingen die van den Hemel zijn, dat is, van het goede en het ware, vanuit de verlichting uit het geestelijk licht in het natuurlijke, zoals in een uitbeeldenden spiegel; vandaar is het duidelijk dat de Heer, Die het Licht zelf is, alle en de afzonderlijke dingen ziet die in de denking en in den wil van den mens zijn, ja zelfs de dingen die in de algehele natuur zijn, en dat hoegenaamd niets voor Hem verborgen is; hieruit kan dan vaststaan hoe het hiermede is gesteld, namelijk dat men vanuit het natuurlijk licht waarin die ware dingen zijn, niet gelooft dat vanuit het geestelijk licht alle dingen verschijnen, hetgeen daarmee wordt aangeduid dat zij niet wisten dat Jozef horende was. Dat Jozef zijn broeders herkende, en zij hem niet herkenden, boven vers 8, sluit iets eenders in; daarmee immers wordt aangeduid dat

die ware dingen der Kerk aan het hemelse van het geestelijke vanuit het licht ervan verschenen, en dat het ware uit het Goddelijke niet verscheen in het natuurlijk licht hetwelk nog niet door het hemels licht was verlicht; men zie hierover n. 5427, 5428.

5478. Omdat er een tolk tussen hen was; dat dit betekent dat de geestelijke dingen dan geheel anders worden gevat, staat vast uit de betekenis van een tolk tussen hen, zijnde dat de geestelijke dingen anders worden gevat; een tolk immers brengt de taal van den een over in de taal van den ander; hij zet de gevoelens van den een aldus uiteen dat de ander ze vatten kan; vandaar komt het dat met een tolk tussen hen wordt aangeduid dat de geestelijke dingen dan geheel anders worden gevat, namelijk door hen die in de ware dingen der Kerk zijn welke nog niet door het goede verbonden zijn met den inwendigen mens. Dat de ware dingen der Kerk geheel anders worden gevat door hen die in het goede zijn, dat is, bij wie die ware dingen met het goede zijn verbonden, dan door hen die niet in het goede zijn, schijnt weliswaar als een tegenstrijdigheid, maar toch is het waar; de ware dingen immers worden door hen die in het goede zijn, geestelijk gevat, omdat zij in het geestelijk licht zijn, doch de ware dingen worden door hen die niet in het goede zijn, natuurlijk gevat, omdat zij in het natuurlijk licht zijn; vandaar hebben de ware dingen aan den kant van hen die in het goede zijn, aanhoudend ware dingen die met hen verbonden zijn, maar aan den kant van hen die niet in het goede zijn, hebben zij met zich verbonden zeer vele begoochelingen, en eveneens valse dingen; de oorzaak hiervan is deze dat de ware dingen bij hen die in het goede zijn, zich uitstrekken tot den Hemel, doch de ware dingen bij hen die niet in het goede zijn, zich niet tot den Hemel uitstrekken; vandaar zijn de ware dingen bij hen die in het goede zijn, vol, doch bij hen die niet in het goede zijn, bijna ledig; die volheid en die ledigheid verschijnen niet voor den mens zolang hij in de wereld leeft, doch voor de Engelen; indien de mens wist hoeveel hemelse er in de met het goede verbonden ware dingen zou zijn, zou hij over het geloof gans andere gevoelens hebben.

5479. En hij wendde zich af van over hen; dat dit iets van terugtrekking betekent, staat vast uit de betekenis van zich van over hen afwenden, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot den invloed van het goede uit het Goddelijke of uit den Heer, zijnde iets van terugtrekking; de Heer immers wendt zich nooit van iemand af, maar Hij matigt den invloed van het goede volgens den staat van den mens of den Engel; het is deze matiging welke onder de terugtrekking wordt verstaan.

5480. En hij weende; dat dit de barmhartigheid betekent, staat vast uit de betekenis van wenen, wanneer het wordt gezegd met betrekking tot den Heer, Die hier door Jozef wordt uitgebeeld, zijnde zich erbarmen; dat het geweest tot de smart en tot de liefde behoort, is bekend; bijgevolg behoort het tot de barmhartigheid, want de barmhartigheid is een leeddragende liefde; de Goddelijke Liefde wordt derhalve Barmhartigheid genoemd, omdat het menselijk geslacht vanuit zich in de hel is; en wanneer de mens dit in zich bemerkt, smeekt hij de Barmhartigheid aan. Omdat het geweest ook de Barmhartigheid is in den inwendigen zin, wordt derhalve enige malen in het Woord met betrekking tot Jehovah of tot den Heer van geweest gesproken, zoals bij Jesaja: “*Ik zal met wening Jaëzer bewenen, den wijnstok van Sibmah, Ik zal u met Mijn tranen doornat maken, o Chesbon en Elealeh*”, xvi: 9; en bij Jeremia: Ik weet, gezegde van Jehovah, de verontwaardiging van Moab, dat hij niet recht is; daarom zal Ik over Moab *huilen*, en om gans Moab zal Ik *schreeuwen*, boven het *geween* van Jaëzer zal Ik om u *wenen*, gij wijnstok van Sibmah”, xlviii: 31, 32; Moab staat voor hen die in het natuurlijke goede zijn, en zich laten verleiden, en wanneer zij zijn verleid, de goede dingen schenden, n. 2468; huilen, schreeuwen, wenen over hem, voor zich erbarmen en leed dragen. Eender bij Lukas: “Als Jezus nabij kwam, de stad aanziende, *weende Hij over haar*, xix: 41. Hierosolyma, waarover Jezus weende, of waarover Hij Zich erbarmde en leed droeg, was niet alleen de stad Hierosolyma, maar de Kerk, wier laatste dag, wanneer er geen naastenliefde en vandaar geen geloof meer zal zijn, in den inwendigen zin wordt verstaan; vandaar weende Hij vanuit erbarming en leed; dat Hierosolyma de Kerk is, zie men in n. 2117, 3654.

5481. En hij keerde weder tot hen, en hij sprak tot hen; dat dit den invloed betekent, staat vast uit de betekenis van tot hen wederkeren en tot hen spreken, nadat hij zich van over hen had afgewend, zijnde de invloed; het hemelse van het geestelijke immers, of het ware uit het Goddelijke, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld, vloeit in de ware dingen in die in het natuurlijke zijn; dit wordt in den zin van de letter uitgedrukt met tot hen wederkeren en tot hen spreken; dat spreken ook invloeien is, zie men in n. 2951.

5482. En hij nam uit hen Schimeon; dat dit het geloof met den wil betekent, staat vast uit de uitbeelding van Schimeon, zijnde het geloof met den wil, waarover n. 3869, 3870, 3871, 3872, 4497, 4502, 4503; dat het geloof met den wil van hen werd gescheiden, komt omdat het bemiddelende, hetwelk door Benjamin wordt uitgebeeld, nog niet aanwezig was; immers, het ware uit het Goddelijke, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld, vloeit door het bemiddelende in het goede des geloofs in, en door dit in het ware ervan, of,

wat het zelfde is, in het willen van het ware, en door dit in het verstaan van het ware, of, wat wederom het zelfde is, in de liefde jegens den naaste, en door deze in het geloof; een andere weg van invloed bestaat er niet bij den mens die is wederverwekt, en ook geen andere weg van invloed bij de Engelen; het is vergelijkenderwijze daarmede gesteld zoals met den invloed der zon in de subjecten van den aardbol; wanneer zij die vanuit zaad voortbrengt, en ze vernieuwt, dan vloeit zij met de warmte in, zoals geschiedt in den tijd van de lente en van den zomer, en tevens met het licht, en zo brengt zij voort; door het licht alleen brengt zij in het geheel niets voort, zoals blijkt uit die subjecten in den wintertijd; de geestelijke warmte is het goede der liefde, en het geestelijk licht is het ware des geloofs; de geestelijke warmte brengt ook in de subjecten van het dierenrijk de levenswarmte voort, en het geestelijk licht brengt het leven daaruit voort.

5483. En hij bond hem; dat dit de scheiding betekent, staat vast uit de betekenis van binden, zijnde de scheiding waarover n. 5083, 5101, 5452, 5456.

5484. Voor hun ogen, dat dit betekent tot de bemerking toe, staat vast uit de betekenis van de ogen, zijnde het verstand en de bemerking, waarover n. 2701, 4083, 4403 tot 4421, 4523 tot 4534.

5485. Vers 25, 26, 27, 28. *En Jozef gebood, en zij vulden hun vaten met koren, en om terug te brengen hun zilver, van een ieder in zijn zak, en om hun te geven teerkost tot den weg; en hij deed hun aldus. En zij hieven hun opbrengst op hun ezels, en zij gingen van daar. En één opende zijn zak om zijn ezels voeder te geven in de herberg, en hij zag zijn zilver, en ziet, het was in den mond van zijn reiszak. En hij zeide tot zijn broederen: Mijn zilver is teruggevoerd, en ook, ziet, in mijn reiszak; en het hart ontging hun; en zij beefden, de man tot zijn broeder, al zeggende: Wat is dit dat God ons gedaan heeft.* En Jozef gebood, betekent den invloed uit het hemelse van het geestelijke; en zij vulden hun vaten met koren, betekent de wetenschappelijke dingen dat zij begiftigd waren met het goede uit het ware; en om terug te brengen hun zilver, betekent zonder enige macht van die; een ieder in zijn zak, betekent waar ook maar een receptakel in het natuurlijke is; en om hun te geven teerkost voor onderweg, betekent en dat het de ware dingen die zij hadden, ondersteunde; en hij deed aldus, betekent de uitwerking; en zij hieven de opbrengst op hun ezels, betekent de in de wetenschappelijke dingen samengebrachte ware dingen; en zij gingen van daar, betekent daaruit het leven; en één opende zijn zak, betekent de waarneming; om zijn ezels voeder te geven in de herberg, betekent, toen hij nadacht over de wetenschappelijke dingen in het uiterlijk natuurlijke; en hij zag zijn zilver, betekent het bemerken dat het zonder enige eigen macht was;

en het was in den mond van zijn reiszak, betekent dat zij gegeven waren en nedergelegd op den drempel van het uiterlijk natuurlijke; en hij zeide tot zijn broederen, betekent de gemeenschappelijke doorvatting; mijn zilver is wedergebracht, betekent dat niets van hulp uit die was; en ook, ziet, in mijn reiszak, betekent dat het in het uiterlijk natuurlijke was; en het hart ontging hun, betekent de vrees; en zij beefden, de man tot den broeder, betekent den gemeenschappelijken schrik; al zeggende: Wat is dit dat God ons gedaan heeft, betekent ter oorzaak van zoveel Voorzienigheid.

5486. En Jozef gebod; dat dit den invloed betekent uit het hemelse van het geestelijke, staat vast uit de betekenis van gebieden, wanneer het wordt gezegd met betrekking tot het hemelse van het geestelijke, of tot het inwendige ten opzichte van het uitwendige, zijnde de invloed; het inwendige gebiedt niet anders dan door invloed, en alsdan door een beschikking tot nut; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover vaak eerder.

5487. En zij vulden hun vaten met koren; dat dit de wetenschappelijke dingen betekent, dat zij begiftigd waren met het goede uit het ware, staat vast uit de betekenis van vullen, zijnde begiftigd worden, omdat het om niet geschiedde; uit de betekenis van de vaten, zijnde de wetenschappelijke dingen, waarover n. 3068, 3079; en uit de betekenis van het koren, zijnde het goede uit het ware, of het goede van het ware, waarover n. 5295.

5488. En om terug te brengen hun zilver, dat dit betekent zonder enige macht van die, staat vast uit de betekenis van met zilver kopen, zijnde zich verwerven vanuit het zijne; hier is dus het zilver terugbrengen om niet geven, of zonder enige macht van die, zoals ook bij Jesaja: “Alle gij dorstige, gaat tot de wateren, en *wie geen zilver heeft*, gaat, *koopt*, en eet, en gaat, *koopt zonder zilver*, en zonder prijs, wijn en melk”, LV: I.

5489. Een ieder in zijn zak; dat dit betekent waar ook maar een receptakel in het natuurlijke is, staat vast uit de betekenis van den zak, zijn de het receptakel, waarover aanstonds; dat het in het natuurlijke is, komt omdat er wordt gehandeld over de ware dingen en de wetenschappelijke dingen die in het natuurlijke zijn. De zak betekent hier in het bijzonder het wetenschappelijke, ter oorzaak hiervan dat zoals de zak het receptakel van het koren is, aldus het wetenschappelijke het receptakel van het goede is, hier van het goede dat uit het ware is, zoals boven n. 5487. Dat het wetenschappelijke het receptakel van het goede is, weten weinigen, omdat weinigen over zulke dingen nadenken: nochtans kan men het hieruit weten: de wetenschappelijke dingen welke in het geheugen binnengaan, worden altijd door de ene of andere

aandoening binnengeleid; die welke niet door de ene of andere aandoening worden binnengeleid, beklijven daar niet, maar glijden voorbij; de oorzaak hiervan is deze dat in de aandoening het leven is gelegen, niet echter in de wetenschappelijke dingen tenzij door de aandoening; daaruit blijkt dat de wetenschappelijke dingen altijd zulke dingen met zich verbonden hebben die van de aandoening, of, wat het zelfde is, die van de ene of andere liefde zijn, bijgevolg een of ander goede, want al hetgeen der liefde is, wordt het goede genoemd, hetzij het goed is, hetzij het geacht wordt goed te zijn; de wetenschappelijke dingen vormen dus met die goede dingen als het ware een huwelijk; vandaar komt het dat wanneer dat goede wordt opgewekt, terstond ook het wetenschappelijke wordt opgewekt waarmede dat verbonden is; alsmede omgekeerd: wanneer het wetenschappelijke weer wordt opgeroepen, treedt ook het daarmede verbonden goede te voorschijn; daarvan kan een ieder, indien het hem lust, bij zichzelf de proef nemen. Vandaar nu komt het dat bij de nietwederwerkten, die het goede der naastenliefde hebben verworpen, de wetenschappelijke dingen, welke de ware dingen der Kerk zijn, zulke dingen aangebonden aan zich hebben die van de liefde van zich en van de wereld zijn, aldus boze dingen, welke zij, om het verkwikkelijke dat daarin is gelegen, goede dingen noemen, en eveneens door averechtse uitleggingen tot goede dingen maken; deze wetenschappelijke dingen treden naar den schijn behoorlijk samengevoegd te voorschijn, wanneer die liefden op universele wijze regeren, en volgens den graad waarin zij regeren; doch bij de wederwerkten hebben de wetenschappelijke dingen, welke de ware dingen der Kerk zijn, zulke dingen aangebonden aan zich die van de liefde jegens den naaste en van de liefde tot God zijn, aldus echte goede dingen; deze worden door den Heer weggelegd in de ware dingen der Kerk bij allen die worden wederwerkten; als dan ook de Heer bij hen den ijver voor het goede inboezemt, treden die ware dingen dan in hun volgorde te voorschijn, en wanneer Hij den ijver voor het ware inboezemt, is dat goede aanwezig en ontsteekt hem. Hieruit kan vaststaan, hoe het is gesteld met de wetenschappelijke dingen en met de ware dingen, namelijk dat zij de receptakels van het goede zijn.

5490. En om hun te geven teerkost tot den weg; dat dit betekent en dat het de ware dingen die zij hadden, ondersteunde, staat vast uit de betekenis van teerkost geven, zijnde de ondersteuning; en uit de betekenis van den weg, zijnde het ware, waarover n. 627, 2333; hier wil echter onderweg zeggen: zolang men in dien staat is, want onderweg zijn betekent den staat van het met het goede verbonden ware, n. 3123. Met de teerkost wordt ook de ondersteuning uit het ware en goede aangeduid bij David: “Hij deed op hen neerregenen het

man tot spijze, en Hij gaf hun het koren der Hemelen; het brood der sterken at de man; Hij zond hun *teerkost* tot verzadiging”, Ps. LXXVIII: 24, 25.

5491. En hij deed aldus; dat dit de uitwerking betekent, staat zonder ontvouwing vast.

5492. En zij hieven de opbrengst op hun ezels; dat dit de in de wetenschappelijke dingen samengebrachte ware dingen betekent, staat vast uit de betekenis van de opbrengst, zijnde het ware, waarover n. 5276, 5280, 5292, 5402; en uit de betekenis van den ezel, zijnde het wetenschappelijke, waarover n. 2781; daaruit volgt dat met zij hieven de opbrengst op hun ezels, wordt aangeduid dat de ware dingen in de wetenschappelijke dingen waren samengebracht. Dat dit de betekenis dezer woorden is, schijnt vreemd voor hem die zijn gemoed in den historischen zin der letter vasthoudt, en nog meer indien hij niet gelooft dat er een andere inwendige zin bestaat dan die welke het naast vanuit de letter opblinkt; hij zal immers tot zichzelf zeggen: hoe kan de opbrengst op hun ezels heffen de in de wetenschappelijke dingen samengebrachte ware dingen betekenen; maar laat hij weten dat de zin van de letter des Woords in een zodanigen geestelijken zin overgaat, wanneer hij uit den mens tot de Engelen of tot den Hemel overgaat, ja in een nog vreemder zin wanneer tot den binnensten Hemel, waar alle en de afzonderlijke dingen des Woords overgaan in de aandoeningen die der liefde en der naastenliefde zijn, aan welken zin de inwendige zin als vlak van dienst is; dat de historische dingen des Woords tot een anderen zin heengaan wanneer zij tot den Hemel worden opgeheven, kan vaststaan voor hem die vanuit de rede gevolgtrekkingen maakt; en wie iets kent aangaande het natuurlijke en aangaande het geestelijke, kan zien dat de opbrengst op hun ezels heffen zuiver natuurlijk is, en dat daar in het geheel niet enig geestelijke is; en eveneens kan hij zien dat de Engelen die in den Hemel, of zij die in de geestelijke wereld zijn, deze woorden niet anders dan geestelijk kunnen vatten, en dat zij geestelijk worden gevat wanneer overeenstemmingen in de plaats van de woorden worden verstaan, namelijk het ware der Kerk voor de opbrengst, en de wetenschappelijke dingen welke in het natuurlijke zijn, voor de ezels; dat met de ezels in het Woord de dienstbaarheden, aldus de wetenschappelijke dingen, worden aangeduid, want deze zijn dienstbaar ten opzichte van de geestelijke, en eveneens ten opzichte van de redelijke dingen, zie men getoond in n. 2781; daaruit blijkt eveneens hoedanig de engelijke denking en spraak is ten opzichte van de menselijke denking en spraak, namelijk dat gene denking en spraak geestelijk, deze echter natuurlijk is; en dat gene in deze valt wanneer zij nederdaalt, en dat deze in gene wordt verkeerdt wanneer zij opklimt; indien dit niet aldus

was, zou er geenszins enige vergemeenschatting zijn van den mens met de Engelen, of van de wereld met den Hemel.

5493. En zij gingen van daar; dat dit daaruit het leven betekent, staat vast uit de betekenis van gaan, zijnde leven, waarover n. 3335, 3690, 4882; het is met gaan, hetgeen in den geestelijken zin is leven, eender gesteld als met hetgeen vlak boven in n. 5492 is gezegd.

5494. En één opende zijn zak; dat dit de waarneming betekent, staat vast uit de betekenis van den zak, zijnde het receptakel in het natuurlijke, waarover boven n. 5489, en beneden n. 5497; dat dit met het goede uit het ware is begiftigd, n. 5487: dat dien openen wil zeggen: waarnemen, blijkt uit de reeks, want met de woorden die volgen: om zijn ezel voeder te geven in de herberg, wordt aangeduid toen zij nadachten over de wetenschappelijke dingen in het uiterlijk natuurlijke.

5495. Om zijn ezel voeder te geven in de herberg; dat dit betekent toen zij nadachten over de wetenschappelijke dingen in het uiterlijk natuurlijke, staat vast uit de betekenis van zijn ezel voeder geven, zijnde nadenken over de wetenschappelijke dingen; het voeder immers is de spijs waarmede de ezels worden gevoederd, en het bestaat uit stro en kaf; vandaar is het alle overdenking aangaande de wetenschappelijke dingen, want de overdenking voedt zich met die dingen; dat de ezels de wetenschappelijke dingen zijn, zie men vlak boven in n. 5492; en uit de betekenis van de herberg, zijnde het uiterlijk natuurlijke; dat de herberg hier het uiterlijk natuurlijke is, kan weliswaar niet uit parallelplaatsen elders in het Woord bevestigd worden, maar nochtans hieruit dat de wetenschappelijke dingen als in hun herberg zijn, wanneer zij in het uiterlijk natuurlijke zijn; dat het natuurlijke tweevoudig is, uiterlijk en innerlijk, zie men in n. 5118; wanneer de wetenschappelijke dingen in het uiterlijk natuurlijke zijn, hebben zij onmiddellijk gemeenschap met de uitwendige zinnen van het lichaam, en daar leggen zij zich op deze neder en rusten als het ware; vandaar komt het dat dit natuurlijke de herberg of de plaats van rust of der overnachting voor de wetenschappelijke dingen is.

5496. En hij zag zijn zilver; dat dit het bemerken betekent dat het zonder enige eigen macht was, staat vast uit de betekenis van zien, zijnde verstaan en bemerken, waarover n. 2150, 2325, 2807, 3764, 3863, 4403 tot 4421, 4567, 4723, 5400; en uit de betekenis van het zilver dat was teruggebracht, zijnde zonder enige macht van die, waarover n. 5488.

5497. En het was in den mond van zijn reiszak; dat dit betekent dat zij gegeven waren en nedergelegd op den drempel van het uiterlijk natuurlijke, staat vast uit de betekenis van den mond van den reiszak, zijnde de drempel van het

uiterlijk natuurlijke; dat zij daar waren nedergelegd, ligt daarin opgesloten; en dat zij gegeven waren, volgt uit deze voorafgaande dingen, namelijk dat het zonder enige eigen macht was; omdat de reiszak het voorste deel van den zak was, wordt met dien ook niet iets anders aangeduid dan het voorste deel van het receptakel, aldus het uiterlijk natuurlijke, want dit is ook het voorste; dat de zak het receptakel is, zie men in n. 5489, 5494. Opdat men wete wat het uiterlijk natuurlijke en het innerlijk natuurlijke is, moet het wederom in het kort worden gezegd; een knaap die nog in de ontwikkelingsjaren is, kan niet vanuit iets hogers dan vanuit het uiterlijk natuurlijke denken; hij stelt zijn ideeën immers vanuit de zinlijke dingen samen; naarmate hij echter opgroeit, en vanuit de zinlijke dingen tot oorzaken besluit, vangt hij aan vanuit het innerlijk natuurlijke te denken; dan immers vormt hij vanuit de zinlijke dingen enige ware dingen welke boven de zinlijke dingen gaan, doch nochtans binnen die dingen blijven welke in de natuur zijn; wanneer hij echter een jongeman wordt, zo vormt hij, indien hij naarmate hij dan opgroeit zijn redelijke opkweekt, vanuit de dingen die in het innerlijk natuurlijke zijn, redenen, welke nog verhevener ware dingen zijn, en als het ware uitgetrokken uit de dingen die in het innerlijk natuurlijke zijn; de ideeën der denking vanuit deze worden in de geleerde wereld verstandelijke en onstoffelijke ideeën genoemd, doch de ideeën vanuit de wetenschappelijke dingen van het ene en het andere natuurlijke, voor zover zij uit de wereld vanuit de zinnen trekken, worden stoffelijke ideeën genoemd; aldus klimt de mens met het verstand uit de wereld naar den Hemel; maar nochtans komt hij niet met het verstand tot den Hemel, tenzij hij uit den Heer het goede opneemt hetwelk aanhoudend aanwezig is en invloeit; en indien hij het goede opneemt, wordt hij ook met ware dingen begiftigd: in het goede worden immers alle ware dingen gehuisvest; en naar gelang hij met de ware dingen wordt begiftigd, wordt hij met verstand begiftigd, vanuit hetwelk hij in den Hemel is.

5498. En hij zeide tot zijn broederen; dat dit de gemeenschappelijke doorvatting betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover meermalen eerder; en uit de betekenis van tot de broederen, zijnde de gemeenschappelijke, want dat wat tot allen wordt gezegd, wordt gemeenschappelijk.

5499. Mijn zilver is teruggebracht; dat dit betekent dat niets van hulp uit die was, staat vast uit de betekenis van het zilver terugbrengen, zijnde zonder enige macht van die, of, wat het zelfde is, dat niets van hulp uit die was, waarover boven n. 5488, 5496.

5500. En ook ziet, in mijn reiszak; dat dit betekent dat het in het uiterlijk natuurlijke was, staat vast uit de betekenis van den reiszak, zijnde het uiterlijk natuurlijke, waarover vlak boven n. 5497.

5501. En het hart ontging hun; dat dit de vrees betekent, staat vast uit de betekenis van het ontgaan van het hart, zijnde de vrees; dat het ontgaan van het hart de vrees is, komt omdat het hart bij vrees heftig bonst.

5502. En zij beefden, de man tot den broeder; dat dit den gemeenschappelijken schrik betekent, staat vast uit de betekenis van beven, zijnde de schrik; en uit de betekenis van den man tot den broeder, zijnde een gemeenschappelijke, zoals vlak boven n. 5498. Dat de vrees hier tweemaal wordt uitgedrukt, namelijk met het hart ontging en met zij beefden, komt omdat liet ene betrekking heeft op den wil en het andere op het verstand; het is immers in het Woord, vooral in het profetische, gebruikelijk om één ding tweemaal uit te drukken, alleen door de woorden te veranderen; wie het mysterie niet kent dat daarin ligt, kan menen dat het een zinledige herhaling is, maar nochtans is het niet aldus; de ene uitdrukking heeft betrekking op het goede, de andere op het ware, en omdat het goede des wils en het ware des verstands is, heeft tegelijk de ene betrekking op den wil. de andere op het verstand; de oorzaak hiervan is deze dat in het Woord alles heilig is, en het heilige vanuit het hemels huwelijk is, hetwelk het huwelijk is van het goede en van het ware; vandaar komt het dat de Hemel in het Woord is, bijgevolg de Heer, Die het al in alle dingen des Hemels is, en wel dermate dat de Heer het Woord is; de beide Namen des Heren, namelijk Jezus Christus, sluiten het zelfde in, de Naam Jezus het Goddelijk Goede, en de Naam Christus het Goddelijk Ware; men zie n. 3004, 3005, 3008, 3009; daaruit blijkt ook dat de Heer in alle dingen des Woords is, dermate dat Hij het Woord zelf is; dat het huwelijk van het goede en het ware, of het hemels huwelijk in de afzonderlijke dingen des Woords is, zie men in n. 683, 793, 801, 2516, 2712, 5138. Daaruit eveneens kan men duidelijk besluiten dat de mens, indien hij den Hemel verwacht, niet alleen moet zijn in het ware hetwelk des geloofs is, maar ook in het goede hetwelk der naastenliefde is, en dat er anderszins geen Hemel in hem is.

5503. Wat zijn deze dingen die God ons gedaan heeft; dat dit betekent ter oorzake van zoveel Voorzienigheid, staat vast uit de betekenis van God doet, zijnde de Voorzienigheid; al wat immers God doet, kan met geen ander woord dan met het woord Voorzienigheid worden uitgedrukt; de oorzaak hiervan is deze dat in al wat God of de Heer doet, het eeuwig is, en het oneindige is; deze zijn in het woord Voorzienigheid gelegen; omdat zij zich verbaasden, wordt er daarom aangeduid ter oorzake van zoveel Voorzienigheid.

5504. Vers 29, 30, 31, 32, 33, 34. *En zij kwamen tot Jakob, hun vader, in het land Kanaän, en zij gaven hem te kennen alle dingen die hun wedervaren waren, al zeggende: De man, de heer des lands, sprak harde dingen met ons, en hij gaf ons als verspiedende het land. En wij zeiden tot hem: Wij zijn, recht; wij zijn niet verspieders. Wij zijn twaalf broederen, zonen van onzen vader; één is niet, en de kleinste is heden met onzen vader in het land Kanaän. En de man, de heer des lands, zeide tot ons: Hierin zal ik weten dat gij recht zijt; doet uw énen broeder met mij blijven, en neemt den honger uwer huizen, en gaat. En brengt uw kleinsten broeder tot mij; en ik zal weten dat gij niet verspieders zijt, dat gij recht zijt; uw broeder zal ik u geven, en gij zult al handel drijvende het land doorzwerven.* En zij kwamen, betekent het opeenvolgende der hervorming; tot Jakob, hun vader, betekent het goede van het natuurlijk ware; in het land Kanaän, betekent hetwelk der Kerk is; en zij gaven hem te kennen alle dingen die hun wedervaren waren, betekent de bespiegeling vanuit het goede van dat ware over de dingen waarin tot dusver voorzien was; al zeggende, betekent de doorvatting; de man, de heer des lands, sprak, betekent het in het natuurlijke regerende hemelse van het geestelijke; harde dingen met ons, betekent de niet-verbinding met hetzelfde vanwege de niet-overeenstemming; en hij gaf ons als verspiedende het land, betekent dat het had ontwaard dat de ware dingen der Kerk waren geweest om winst te behalen; en wij zeiden tot hem: Wij zijn recht, wij zijn niet verspieders, betekent het ontkennende dat zij in de ware dingen der Kerk zijn terwille van het gewin; wij zijn twaalf broederen, betekent alle ware dingen in één samenvatting; zonen van onzen vader, betekent vanuit één oorsprong; één is niet, betekent dat het Goddelijk geestelijke uit hetwelk zij zijn, niet verschijnt; en de kleinste is heden met onzen vader, betekent dat het uit hetzelfde is aangebonden aan het geestelijk goede, en de man, de heer des lands, zeide tot ons, betekent het bemerken aangaande het in het natuurlijke regerende hemelse van het geestelijke; hierin zal ik weten dat gij recht zijt, betekent dat het wil, indien zij in de ware dingen zijn niet terwille van het gewin; doet uw énen broeder met mij blijven, betekent dat het geloof met den wil van hen zou worden gescheiden; en neemt den honger uwer huizen, betekent dat zij ondertussen in die verlating voor zichzelf mogen zorg dragen; en gaat, betekent dat zij zo mogen leven; en brengt uw kleinsten broeder tot mij, betekent dat indien er het bemiddelende was, er verbinding zou zijn; en ik zal weten dat gij niet verspieders zijt, betekent dat de ware dingen dan niet langer terwille van het gewin zullen zijn; dat gij recht zijt, betekent dat er aldus overeenstemming zal zijn; uw broeder zal ik u geven, betekent dat de ware dingen aldus goede dingen zullen worden; en gij zult al handel drijvende

het land doorzwerfen, betekent dat aldus de ware dingen vanuit het goede bevrucht zullen worden en alle zullen bijdragen tot nut en gewin.

5505. En zij kwamen; dat dit het opeenvolgende der hervorming betekent, staat vast uit de betekenis van komen, namelijk tot hun vader Jakob, zijnde hier het opeenvolgende der hervorming; door hun vader Jakob immers wordt het goede van het ware in het natuurlijke uitgebeeld; tot dit komen is tot daartoe hervormd worden; want in den inwendigen zin wordt gehandeld over de ware dingen der Kerk, welke door de zonen van Jakob worden uitgebeeld, namelijk hoe zij in het natuurlijke ingeplant en daarna met het hemelse van het geestelijke verbonden werden, of, wat het zelfde is, hoe de ware dingen in den uitwendigen mens verbonden werden met de ware dingen uit het Goddelijke in den inwendigen; hieruit blijkt dat met zij kwamen hier het opeenvolgende der hervorming wordt aangeduid.

5506. Tot Jakob, hun vader; dat dit het goede van het natuurlijk ware betekent, staat vast uit de uitbeelding van Jakob, zijnde het goede van het natuurlijk ware, waarover n. 3659, 3669, 3677, 3775, 4234, 4273, 4538; ook uit de betekenis van den vader, zijnde het goede, n. 3703; tot dit goede komen is tot daartoe hervormd worden; door dit goede werd daarna onder toetreding van het bemiddelende, zijnde Benjamin, de verbinding bewerkt met het inwendige, zijnde Jozef.

5507. In het land Kanaän; dat dit betekent hetwelk der Kerk is, staat vast uit de betekenis van het land Kanaän, zijnde de Kerk, waarover n. 3705, 4447; dat goede van het ware, hetwelk door Jakob wordt uitgebeeld, is het goede van de uitwendige Kerk; dat echter wat door Israël wordt uitgebeeld, is naar verhouding van de inwendige Kerk.

5508. En zij gaven hem te kennen alle dingen die hun wedervaren waren; dat dit de bespiegeling betekent vanuit het goede van dat ware over de dingen waarin tot dusver was voorzien, staat vast uit de betekenis van te kennen geven, zijnde denken en bespiegelen, waarover n. 2862; want hetgeen iemand te kennen wordt gegeven, dat wordt vanuit de bespiegeling gedacht; en uit de betekenis van alle wederwaardigheden, zijnde de dingen die vanuit de Voorzienigheid zijn, of de dingen waarin is voorzien, waaarover aanstonds; dat die bespiegeling vanuit het goede van het ware was, komt omdat zij het te kennen gaven aan hun vader Jakob, door wien het goede van het ware wordt uitgebeeld, n. 5506. Dat de bespiegeling niet was vanuit de ware dingen die door de zonen van Jakob worden uitgebeeld, zoals in den zin van de letter ligt opgesloten, komt omdat alle bespiegeling en de denking daaruit, welke in het lagere of in het uiterlijke is, komt vanuit het hogere of

het innerlijke, hoewel het schijnt alsof zij vanuit het lagere of het uiterlijke komt; en omdat het goede van het ware, hetwelk Jakob uitbeeldt, innerlijk is, wordt derhalve de bespiegeling vanuit het goede van het ware aangeduid. Dat de wederwaardigheden de dingen zijn die vanuit de Voorzienigheid zijn, of de dingen waarin is voorzien, komt omdat alle wederwaardigheid of alle gebeuren, hetwelk anders het toevallige wordt genoemd, en aan het toeval of aan de fortuin wordt toegeschreven, is vanuit de Voorzienigheid; de Goddelijke Voorzienigheid werkt derwijze onzichtbaar en onbegrijpelijk, ter oorzaak hiervan dat de mens vanuit het vrije dit of aan de Voorzienigheid of aan het toeval kan toeschrijven; indien immers de Voorzienigheid zichtbaar en begrijpelijk zou optreden, zo zou er gevaar bestaan dat de mens vanuit het zichtbare en begrijpelijke zou geloven dat het der Voorzienigheid is, en daarna er dwars tegenin gaan; aldus zou het ware en het valse in den innerlijken mens verbonden en het ware ontwijd worden, hetgeen de eeuwige verdoemenis met zich brengt; daarom wordt een zodanig mens liever in de ongelovigheid gehouden dan dat hij eenmaal in het geloof zijnde, daarvan zou terugtreden; iets zodanigs is het wat wordt verstaan bij Jesaja: “Zeg tot dit volk: Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, en kent niet; maak het hart dezès volks vet, en maak zijn oren zwaar, en bestrijk zijn ogen, opdat het misschien niet zie met zijn ogen, en hore met zijn oren, en zijn hart versta, en *bekeerd worde en genezing voor hetzelfde zij*”, VI: 9, 10; Joh. XII: 40; vandaar komt het eveneens dat heden ten dage ook geen wonderen geschieden; deze immers zouden, evenals alle zichtbare en begrijpelijke dingen, den mens tot geloven dwingen, en de dingen die dwingen, nemen het vrije weg, terwijl toch alle hervorming en wederverwekking van den mens in zijn vrije geschiedt; wat niet in het vrije wordt ingeplant, beklift niet; in het vrije wordt ingeplant, wanneer de mens in de aandoening van het goede en het ware is, n. 1937, 1947, 2744, 2870 tot 2893, 3145, 3146, 3158, 4031. Dat er bij de nakomelingen van Jakob zoveel wonderen geschieden, was ter oorzaak hiervan dat zij gedwongen zouden worden tot inachtneming der inzetten in den uitwendigen vorm; dit immers was genoeg voor hen die alleen in de uitbeeldende dingen der Kerk waren; zij waren in de van de inwendige dingen gescheiden uitwendige dingen, en daarom konden zij niet ten aanzien van de innerlijke dingen worden hervormd; zij verwierpen immers de innerlijke dingen geheel en al, en konden vandaar de ware dingen ook niet ontwijden, n. 3147, 3398, 3399, 3480, 4680; dezulken konden gedwongen worden zonder gevaar voor ontwijding van het heilige. Dat de mens heden ten dage de dingen moet geloven die hij niet ziet, staat eveneens vast uit des Heren woorden tot Thomas, bij Johannes:

“Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, hebt gij geloofd; gezegend zijn zij, die niet zien, en geloven”, xx: 29. Dat de gebeurtenissen die anders aan het toeval of aan de fortuin worden toegeschreven, vanuit de Goddelijke Voorzienigheid zijn, erkent de Kerk weliswaar, maar zij gelooft nochtans niet; wie immers zegt niet wanneer hij aan enig groot gevaar schijnbaar toevallig ontkomt, dat hij door God is gered, en dankt eveneens Gode daarvoor; ook wanneer men tot ereposten wordt verheven, en eveneens wanneer men tot welgesteldheid komt, noemt men ook dit een zegen uit God; aldus erkent de mens der Kerk dat de gebeurtenissen vanuit de Voorzienigheid zijn, maar nochtans gelooft hij niet; doch hierover, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, elders meer.

5509. Al zeggende; dat dit de doorvatting betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde doorvatten, waarover meermalen eerder.

5510. De man, de heer des lands, sprak; dat dit het in het natuurlijke regerende hemelse van het geestelijke betekent, staat vast uit de betekenis van Jozef, die hier de man, de heer des lands is, zijnde het hemelse van het geestelijke; man wordt gezegd met betrekking tot het geestelijke, en heer met betrekking tot het hemelse, want de man is in den inwendigen zin het ware, en de heer het goede, en het is het ware uit het Goddelijke hetwelk het geestelijke wordt genoemd, en het is het goede uit het Goddelijke hetwelk het hemelse wordt genoemd; en uit de betekenis van het land, hier van het land van Egypte, zijnde het natuurlijk gemoed, waarover n. 5276, 5278, 5280, 5288, 5301; dat het hemelse van het geestelijke, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld, in het ene en het andere natuurlijke regeerde, ligt in het voorgaande hoofdstuk vervat in den inwendigen zin; opdat dit zou worden uitgebeeld werd Jozef over het land van Egypte aangesteld. Er bestaan twee dingen in het natuurlijke, namelijk de wetenschappelijke dingen en de ware dingen der Kerk; aangaande de wetenschappelijke dingen, namelijk dat het hemelse van het geestelijke of het ware uit het Goddelijke dezelve in orde stelde in het natuurlijke, werd gehandeld; nu wordt gehandeld over de ware dingen der Kerk, welke door de tien zonen van Jakob worden uitgebeeld; de wetenschappelijke dingen moeten daar eerder in orde worden gesteld dan de ware dingen der Kerk, omdat deze uit gene moeten worden gevat; niets immers kan het verstand van den mens binnentreden zonder ideeën uit zulke wetenschappelijke dingen die de mens zich van de kindsheid aan heeft verworven; de mens weet in het geheel niet dat elk ware der Kerk dat des geloofs wordt genoemd, gegrond is op zijn wetenschappelijke dingen, en dat hij het vat, en het in zijn geheugen

vasthoudt, en het vanuit het geheugen oproept door uit de wetenschappelijke dingen bij hem samengeklonken ideeën; hoedanig die ideeën zijn, pleegt in het andere leven ten leven toe getoond te worden aan hen die het verlangen; dergelijke dingen immers vertonen zich in het licht des Hemels op duidelijk zichtbare wijze; en dan verschijnt eveneens, met welke schaduwen of met hoedanige lichtstralen overdekt zij het ware hebben gehad dat van de leer der Kerk is geweest; bij sommigen verschijnt dit onder valse dingen, bij sommigen onder spotternijen, ook onder ergernissen, bij sommigen onder de begoochelingen der zinnen, bij sommigen onder de schijnbare ware dingen, en zo voort; indien de mens in het goede is geweest, dat is, indien hij een leven van naastenliefde heeft geleefd, dan worden vanuit dat goede zoals vanuit een vlam die vanuit den Hemel is, de ware dingen verlicht, en de begoochelingen der zinnen waarin zij zijn, stralen schoon; en wanneer uit den Heer onschuld wordt ingeboezemd, verschijnen zij zoals ware dingen.

5511. Harde dingen met ons; dat dit betekent de niet-verbinding met hetzelfde vanwege de niet-overeenstemming, staat vast uit de betekenis van harde dingen spreken, wanneer het wordt gezegd met betrekking tot het inwendige ten opzichte van het daarvan gescheiden uitwendige, zijnde de niet-verbinding vanwege de niet-overeenstemming, waarover boven n. 5422, 5423; indien er immers niet-overeenstemming is van het uitwendige met het inwendige, verschijnt al datgene wat inwendig is en uit het inwendige komt, aan het uitwendige hard omdat er niet verbinding is; zoals bij voorbeeld: indien uit het inwendige wordt gezegd of door hem die in het inwendige is, dat de mens niets vanuit zich denkt, maar of vanuit den Hemel, dat is, door den Hemel uit den Heer, of vanuit de hel, indien hij het goede denkt, dat het is door den Hemel uit den Heer, indien hij het boze denkt, dat het is uit de hel, zo verschijnt dit geheel en al als hard voor hem die vanuit zich wil denken, en die gelooft dat hij dan niets is; terwijl het toch ten volste waar is en allen die in den Hemel zijn, in de doorvatting zijn dat het aldus is. Eender, indien uit het inwendige of door hen die in het inwendige zijn, wordt gezegd dat de vreugde waarin de Engelen zijn, vanuit de liefde tot den Heer, en vanuit de liefde jegens den naaste is, namelijk wanneer zij in het nut zijn van het verrichten van de dingen die der liefde en der naastenliefde zijn, en dat daarin zulk een vreugde en zulk een gelukzaligheid is gelegen, dat het geheel en al onuitsprekelijk is; dit zal hard zijn voor hen die alleen in de vreugde vanuit de liefde van zich en van de wereld zijn, en in geen liefde van den naaste tenzij terwille van zichzelf; terwijl toch de Hemel en de vreugde des Hemels dan in den mens aanvangt wanneer de beoging van zichzelf in

de nutten die hij doet, den geest geeft. Diene ook dit tot enig voorbeeld: indien uit het inwendige wordt gezegd dat de ziel van den mens niets anders is dan de inwendige mens, en dat de inwendige mens na den dood geheel en al zoals een mens in de wereld verschijnt, met eender aangezicht, eender lichaam, eender gevoelsvermogen en eender denkvermogen, zo zullen zij die aangaande de ziel de mening hebben gekoesterd dat zij slechts iets denkends is, en zo als het ware iets aetherisch, aldus zonder vorm, en dat zij wederom een lichaam zal hebben aan te trekken, menen dat het aan het ware vreemd is dat de ziel zodanig is; en voor hen die geloven dat slechts het lichaam de mens is, moet het hard zijn te horen dat de ziel de mens zelf is, en dat het lichaam, hetwelk begraven wordt, tot niets dient in het andere leven; dat dit waar is, weet ik, want ik ben, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, met hen geweest, niet met enigen, maar met velen, niet eenmaal maar vaak, en ik heb met hen daarover gesproken. Aldus eveneens in talloze andere dingen.

5512. En hij gaf ons als verspiedende het land; dat dit betekent dat het had ontwaard dat de ware dingen der Kerk waren geweest om winst te behalen, staat vast uit de uitbeelding van de zonen van Jakob, die hier ons zijn, zijnde de ware dingen der Kerk in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5458; en uit de betekenis van de verspieders of van hen die het land verspieden, zijnde diegenen die in de ware dingen der Kerk alleen zijn om winstbejag, waarover n. 5432.

5513. En wij zeiden tot hem: Wij zijn recht, wij zijn niet verspieders; dat dit het ontkennende betekent dat zij in de ware dingen der Kerk zijn terwille van het gewin, staat vast uit de betekenis van zeggen tot hem, zijnde het antwoord, hier het ontkennende; uit de betekenis van wij zijn recht, zijnde dat zij in de ware dingen zijn welke in zich ware dingen zijn, waarover n. 5434, 5437, 5460; en uit de betekenis van de verspieders, zijnde diegenen die in de ware dingen der Kerk zijn terwille van het gewin; hier, dat het niet ter wille van het gewin was.

5514. Wij zijn twaalf broederen; dat dit alle ware dingen in één samenvatting betekent, staat vast uit de betekenis van twaalf, zijnde alle dingen, en wanneer het wordt gezegd met betrekking tot de zonen van Jakob, zoals hier, of tot de naar hen genoemde stammen, en eveneens tot de twaalf apostelen, zijnde alle dingen des geloofs in één samenvatting, waarover n. 577, 2089, 2129, 2130, 2553, 3272, 3488, 3858, 3862, 3913, 3926, 3939, 4060.

5515. Zonen van onzen vader; dat dit betekent vanuit één oorsprong, staat vast uit de betekenis van de zonen, zijnde de ware dingen, waarover n. 489, 491, 533, 1147, 2623, 3373; en uit de betekenis van den vader, zijnde het goede,

waarover n. 2803, 3703, 3704; vandaar betekenen de zonen des vaders de ware dingen vanuit het goede, aldus vanuit één oorsprong; alle ware dingen zijn ook vanuit één goede.

5516. Eén is niet; dat dit betekent dat het Goddelijk geestelijke vanuit hetwelk zij zijn, niet verschijnt, staat vast uit hetgeen boven in n. 5444 is gezegd, waar de zelfde woorden staan.

5517. En de kleinste is heden met onzen vader; dat dit betekent dat het uit hetzelfde is aangebonden aan het geestelijk goede, staat ook vast uit hetgeen boven in n. 5443 is ontvouwd, waar de zelfde woorden staan; dat er wordt gezegd uit hetzelfde, komt omdat het bemiddelende, hetwelk door Benjamin wordt uitgebeeld, voortgaat uit het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is.

5518. En de man, de heer des lands, zeide tot ons; dat dit het bemerken betekent aangaande het in het natuurlijke regerende hemelse van het geestelijke, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde bemerken, waarover meermalen eerder; en uit de betekenis van den man, den heer des lands, zijnde het in het natuurlijke regerende hemelse van het geestelijke, waarover boven n. 5510.

5519. Hierin zal ik weten dat gij recht zijt; dat dit betekent dat het wil, indien zij in de ware dingen zijn niet terwille van het gewin, staat vast uit de betekenis van weten, zijnde hier willen; dit volgt immers vanuit de reeks; en uit de betekenis van dat gij recht zijt, aldus dat zij geen verspieters zijn, zijnde dat zij in de ware dingen zijn niet terwille van het gewin, waarover n. 5432, 5512.

5520. Doet uw énen broeder met mij blijven; dat dit betekent dat het geloof met den wil zou worden gescheiden, staat vast uit de uitbeelding van Schimeon, die hier de ene broeder is, zijnde het geloof met den wil, waarover n. 5482; en uit de betekenis van doen blijven, zijnde gescheiden worden; hoe het hiermede is gesteld, werd eerder gezegd.

5521. En neemt den honger uwer huizen; dat dit betekent dat zij ondertussen in die verlating voor zichzelf mogen zorg dragen, staat vast uit hetgeen boven in n. 5462 is gezegd, waar eendere dingen staan; dat het in die verlating is, komt omdat met den honger de verlating wordt aangeduid.

5522. En gaat; dat dit betekent dat zij zo mogen leven, staat vast uit de betekenis van gaan, zijnde leven, waarover n. 3335, 3690, 4882, 5493.

5523. En brengt uw kleinsten broeder tot mij; dat dit betekent dat indien er het bemiddelende was, er verbinding zou zijn, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de kleinste broeder is, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443; en uit de betekenis van hem tot mij brengen, zijnde dat

er vandaar verbinding zou zijn; door het bemiddelende immers geschiedt de verbinding van het inwendige, hetwelk wordt uitgebeeld door Jozef, met de uitwendige dingen, welke door de zonen van Jakob worden uitgebeeld, zoals boven in n. 5411, 5413, 5427, 5428 is getoond.

5524. En ik zal weten dat gij niet verspieders zijt; dat dit betekent dat de ware dingen dan niet langer terwille van het gewin zullen zijn, staat vast uit de betekenis van de verspieders, zijnde diegenen die in de ware dingen der Kerk zijn terwille van het gewin; hier, dat zij het niet langer zullen zijn, namelijk indien er door het bemiddelende verbinding is.

5525. Dat gij recht zijt; dat dit betekent dat er aldus overeenstemming zal zijn, staat vast uit de betekenis van gij zijt recht, zijnde dat zij in de ware dingen zijn; het rechte immers is het ware, n. 5434, 5437; en omdat zij dan in de ware dingen zijn niet terwille van het gewin wanneer er overeenstemming is, betekent gij zijt recht derhalve ook dit.

5526. Uw broeder zal ik u geven; dat dit betekent dat de ware dingen aldus goede dingen zullen worden, kan vaststaan uit de uitbeelding van Schimeon, die hier de broeder is dien hij hun zou geven, zijnde het geloof met den wil, waarover n. 5482; en uit de uitbeelding van de tien zonen van Jakob, die hier diegenen zijn aan wie hij zou worden gegeven, zijnde de ware dingen der Kerk in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5428, 5512; dat met uw broeder zal ik u geven, wordt aangeduid dat de ware dingen aldus goede dingen zullen worden, komt omdat wanneer het geloof met den wil wordt gegeven, de ware dingen goede dingen worden; zodra immers het ware des geloofs, hetwelk der leer is, den wil binnentreedt, wordt het het ware des levens, en wordt het metterdaad het ware, en dan wordt het het goede genoemd, en het wordt eveneens het geestelijk goede; vanuit dit goede wordt uit den Heer bij den mens de nieuwe wil gevormd; dat de wil maakt dat het ware het goede is, vindt hierin zijn oorzaak dat de wil in zich beschouwd niet iets anders is dan de liefde; al wat immers de mens liefheeft, dat wil hij, en al wat hij niet liefheeft, dat wil hij niet; en dat al wat der liefde of vanuit de liefde is, door den mens wordt doorvat als het goede; het doet hem immers verkwikkelijk aan; vandaar komt het dat al wat des wils is, of vanuit den wil, het goede is.

5527. En gij zult al handel drijvende het land doorzwerven; dat dit betekent dat aldus de ware dingen vanuit het goede bevrucht zullen worden en alle zullen bijdragen tot nut en gewin, staat vast uit de betekenis van handel drijven, zijnde zich de erkentnissen van het goede en het ware, aldus de ware dingen der Kerk verwerven, en die vergemeenschappen, waarover n. 4453; handelaren worden diegenen genoemd die zulke dingen hebben, n. 2967; en daarom is

al handel drijvende het land doorzwerven, zulke dingen bijeenzoeken waar zij ook zijn; daaruit volgt dat met al handel drijvende het land doorzwerven ook wordt aangeduid de ware dingen vanuit het goede bevruchten; wanneer immers de verbinding is geschied door het bemiddelende, hetwelk Benjamin is, namelijk de verbinding van den uitwendigen mens, zijnde de tien zonen van Jakob, met den inwendigen, zijnde Jozef, over welke verbinding hier wordt gehandeld, of wat het zelfde is, wanneer de mens is wederverwekt, worden de ware dingen aanhoudend vanuit het goede bevrucht; wie immers in het goede is, is in het vermogen de ware dingen te doorzien die uit de gemene ware dingen vloeien, en zulks in een aanhoudende reeks, en nog meer daarna in het andere leven, waar de wereldlijke en lichamelijke dingen niet beschaduwden. Dat in het goede dat vermogen is, werd door meervoudige ondervinding te weten gegeven; de geesten die niet zulk een doorzicht hadden gehad toen zij als mensen in de wereld leefden, doch nochtans een leven der naastenliefde hadden geleid, zag ik in engellijke gezelschappen opgeheven, en toen in een eender inzicht en in een eendere wijsheid als de Engelen daar, ja zelfs wisten zij niet anders dan dat dit inzicht en deze wijsheid in hen waren; zij waren immers door het goede waarin zij waren geweest, in het vermogen om allen invloed uit de engellijke gezelschappen waarin zij waren, op te nemen; een zodanig vermogen is in het goede gelegen, en vandaar een zodanige vruchtmaking. Doch de ware dingen die bij hen uit het goede worden bevrucht, blijven niet ware dingen, maar worden door hen aan het leven overgegeven, en worden dan nutten; deswege wordt met gij zult al handel drijvende het land doorzwerven, ook aangeduid dat zij alle zullen bijdragen tot nut en tot gewin.

5528. Vers 35, 36, 37, 38. *En het geschiedde als zij hun zakken ledigden, en ziet, een ieder had het pak zijns zilvers in zijn zak, en zij zagen de pakken hans zilvers, zij en hun vader, en zij vreesden. En Jakob, hun vader, zeide tot hen: Gij hebt mij van kinderen beroofd; Jozef is niet, en Schimeon is niet, en Benjamin neemt gij; al deze dingen zullen op mij zijn. En Ruben zeide tot zijn vader, al zeggende: Doe mijn twee zonen sterven, zo ik hem niet tot u zal hebben gebracht; geef hem op mijn hand, en ik zal hem tot u terugvoeren. En hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet nederdalen, omdat zijn broeder dood is, en hij, hij alleen is overgebleven; en zo hem onheil overkomt in den weg waarin gij zult gaan, en gij zult mijn grijsheid in droefenis ten grave doen nederdalen.* En het geschiedde als zij hun zakken ledigden, betekent het nut vanuit de ware dingen die in het natuurlijke zijn; en ziet, een ieder had het pak zijns zilvers, betekent de om niet gegeven ordeningen der ware dingen; in zijn zak, betekent in het

receptakel van een ieder; en zij zagen de pakken huns zilvers, betekent de bemerking dat het aldus was; zij en hun vader, betekent uit de ware dingen en uit het goede van het ware in het natuurlijke; en zij vreesden, betekent het heilige; en Jakob, hun vader, zeide tot hen, betekent de doorvatting die zij hadden uit het goede van het ware; gij hebt mij van kinderen beroofd, betekent dat er zo de Kerk niet meer is; Jozef is niet, betekent het inwendige, dat het er niet is; en Schimeon is niet, betekent het geloof met den wil, dat het er ook niet is; en Benjamin neemt gij, betekent indien ook het bemiddelende wordt weggenomen; al deze dingen zullen op mij zijn, betekent dat zo datgene wat der Kerk is, vernietigd zal zijn; en Ruben zeide tot zijn vader, betekent de dingen die van het geloof met het verstand zijn, bemerkt uit het goede van het ware; al zeggende: Doe mijn twee zonen sterven, betekent dat het ene en het andere des geloofs ook niet zal leven; zo ik hem niet tot u zal gebracht hebben, betekent tenzij het bemiddelende wordt aangeboden; geef hem op mijn hand, betekent voor zoveel als in zijn macht was; en ik zal hem tot u brengen, betekent dat het hersteld zal worden; en hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet nederdalen, betekent dat het zich niet zal nederlaten naar de lagere dingen; omdat zijn broeder dood is, betekent aangezien het inwendige niet aanwezig is; en hij alleen is overgelaten, betekent dat hij nu in de plaats van het inwendige is; en zo hem onheil overkomt in den weg waarin gij zult gaan, betekent dat het met de ware dingen alleen, in het natuurlijke, gescheiden van het inwendige, zou vergaan; en gij zult mijn grijsheid doen nederdalen, betekent dat er zo het laatste der Kerk zal zijn; in droefenis ten grave, betekent zonder hoop op wederopwekking.

5529. En het geschiedde als zij hun zakken ledigden; dat dit het nut betekent vanuit de ware dingen in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van ledigen, namelijk de opbrengst die zij uit Egypte aandroegen, zijnde nut doen vanuit de ware dingen; met de opbrengst immers wordt het ware aangeduid, n. 5276, 5280, 5292, 5402; en uit de betekenis van de zakken, zijnde de receptakels in het natuurlijke, waarover n. 5489, 5494, aldus het natuurlijke; aangaande de receptakels in het natuurlijke zie men beneden n. 5531.

5530. En ziet, een ieder had het pak zijns zilvers; dat dit de om niet gegeven ordeningen der ware dingen betekent, staat vast uit de betekenis van het pak of het bundeltje, zijnde de ordening, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954; daarmee dat een ieder had in zijn zak, wordt aangeduid dat zij om niet waren gegeven. Dat het pak of het bundeltje de ordening is, komt daarvandaan dat de ware dingen bij den mens in reeksen geschikt en geordend zijn; zij die het meest met de liefden

overeenkomen, zijn in het midden; die welke niet aldus overeenkomen, zijn aan de zijden, en ten slotte zijn die welke in het geheel niet overeenkomen, naar de laatste omtrekken verworpen; buiten die reeks zijn die welke tegen de liefden indruisen; deswege worden die welke in het midden zijn, bloedverwant genoemd; de liefde immers maakt het bloedverwante; die welke verder verwijderd zijn, zijn aanverwant; aan de laatste grenzen sterven de aanverwantschappen af; in zulke reeksen zijn alle dingen bij den mens geschikt, en zij worden met bundeltjes en pakken aangeduid; vandaar blijkt duidelijk hoe het is gesteld met hen die in de liefden van zich en van de wereld zijn, en hoe met hen die in de liefde tot God en jegens den naaste zijn; bij hen die in de liefden van zich en van de wereld zijn, zijn zulke dingen die deze liefden begunstigen, in het midden, en die welke slechts weinig begunstigen, in de omtrekken, en buiten geworpen zijn de dingen die daartegen indruisen, zoals die dingen zijn welke van de liefde tot God en van de liefde jegens den naaste zijn; in een zodanigen staat zijn de helsen; vandaar verschijnt ook somtijds iets lichtends rondom hen, maar binnen dit lichtende, waar zij zelf zijn, is het donkerzwarte, het monsterachtige, en het huiveringwekkende; doch bij de Engelen is een vlamme straling in het midden vanuit het goede der hemelse en der geestelijke liefde, en daaruit het lichtende of blinkende rondom; zij die aldus verschijnen, zijn gelijkenissen des Heren; immers, de Heer Zelf, toen Hij Zijn Goddelijke aan Petrus, Jakobus, en Johannes toonde, “blonk met het aangezicht zoals de zon, en Zijn bekleedselen werden wit, zoals het licht”, Matth. xvii: 2. Dat de Engelen, die gelijkenissen zijn, in een vlamme straling en vandaar in het wit verschijnen, blijkt uit den Engel die vanuit den Hemel nederdaalde, en den steen afwentelde van den mond des graf: “Zijn gedaante was zoals een bliksem, en zijn bekleedsel wit zoals sneeuw”, Matth. xxviii: 3.

5531. In zijn zak; dat dit betekent in het receptakel van een ieder, staat vast uit de betekenis van den zak, zijnde het receptakel, waarover n. 5489, 5494, 5529. Wat hier het receptakel is, moet ook in het kort worden gezegd; het natuurlijke van den mens is in receptakels onderscheiden; in elk receptakel is een zeker gemene, in welk gemene de minder gemene of naar verhouding de bijzondere dingen, en hierin de afzonderlijke dingen zijn geordend; elk zodanig gemene met zijn bijzondere en met zijn afzonderlijke dingen heeft zijn receptakel, waarbinnen het zich in werking stellen of de vormen afwisselen en de staten veranderen kan; die receptakels zijn bij den mens die is wederverwekt, even talrijk als de gemene ware dingen bij hem, en elk receptakel stemt overeen met een zeker gezelschap in den Hemel; zodanig is de ordening bij den

mens die in het goede der liefde en daaruit in het ware des geloofs is; hieruit blijkt enigermate wat er wordt verstaan onder het receptakel van een ieder, wanneer het wordt gezegd met betrekking tot de gemene ware dingen in het natuurlijke, welke door de tien zonen van Jakob worden uitgebeeld.

5532. En zij zagen de pakken huns zilvers; dat dit de bemerking betekent dat het aldus was, namelijk dat de ordeningen der ware dingen giften waren om niet, staat vast uit hetgeen vlak boven in n. 5530 is ontvouwd.

5533. Zij en hun vader; dat dit betekent uit de ware dingen en uit het goede van het ware in het natuurlijke, staat vast uit de uitbeelding van de zonen van Jakob, die hier zij zijn, zijnde de ware dingen in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512; en uit de uitbeelding van Jakob, die hier hun vader is, zijnde het goede van het ware ook in het natuurlijke, waarover n. 3659, 3669, 3677, 3775, 4234, 4273, 4538. Wat de bemerking is vanuit de ware dingen en uit het goede van het ware in het natuurlijke, kan weliswaar ontvouwd worden, maar het valt niet in het verstand dan alleen op zeer duistere wijze, daarentegen in het verstand der geesten zoals op klaarlichten dag; zulke dingen behoren voor hen tot de lichtere dingen; vandaar kan ook enigermate vaststaan hoedanig het verschil is van het inzicht van den mens wanneer hij in de wereld en haar schijnsel is, en wanneer hij in den Hemel en daar in het licht ervan is.

5534. En zij vreesden; dat dit het heilige betekent, staat vast uit de betekenis van vrezen, wanneer zich zulke dingen voordoen die der Goddelijke Voorzienigheid zijn, zoals hier dat de ware dingen om niet waren gegeven, welke daarmede worden aangeduid dat een ieder het pak zijns zilvers in zijn zak had; het heilige dat dan invloeit, veroorzaakt ook iets van vrees met een heiligen eerbied.

5535. En Jakob, hun vader, zeide tot hen; dat dit de doorvatting betekent die zij hadden uit het goede van het ware, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover vaak eerder; en uit de uitbeelding van Jakob, zijnde het goede van het ware, waarover vlak boven n. 5533.

5536. Gij hebt mij van kinderen beroofd; dat dit betekent dat er zo de Kerk niet meer is, staat vast uit de uitbeelding van Jakob, die dit van zichzelf zegt, zijnde het goede van het ware, waarover n. 3659, 3669, 3677, 3775, 4234, 4273, 4538; en omdat hij het goede van het ware is, is hij eveneens de Kerk, want het wezenlijke van de Kerk is het goede; en daarom is het het zelfde of gij zegt het goede van het ware, dan wel de Kerk, want de mens bij wien het goede van het ware is, bij dien is de Kerk; dat Jakob de Kerk

is, zie men in n. 4286, 4520; vandaar komt het ook dat zijn zonen de ware dingen der Kerk uitbeelden, n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512; en uit de betekenis van van kinderen beroven, zijnde de Kerk van haar ware en goede dingen beroven, zoals hier van die welke door Jozef, Benjamin, en Schimeon worden uitgebeeld, waarover aanstonds. Dat van kinderen beroven is de Kerk van haar ware dingen beroven, komt omdat de Kerk met een huwelijk wordt vergeleken; haar goede met den echtgenoot, en haar ware met de echtgenote, en de vanuit dat huwelijk geboren ware dingen met de zonen, en de goede dingen met de dochters, en zo voort; wanneer dus beroofdheid of beroving van kinderen wordt gezegd, betekent dit dat de Kerk van haar ware dingen is beroofd, en vandaar tot geen Kerk wordt; in dezen zin wordt beroofd en beroofdheid van kinderen ook hier en daar elders in het Woord gezegd, zoals bij Ezechiël: “Ik zal over u zenden den honger en het boze wilde dier, en *u kinderloos maken*”, v: 17. Bij denzelfde: “Wanneer Ik het boze wilde dier door het land zal hebben doen doorgaan, en het *hetzelve van kinderen zal beroofd hebben*, zodat het een verlating worde, aldus dat er niemand doorga vanwege het wilde dier”, xiv: 15. In Leviticus: “Ik zal in u zenden het wilde dier des velds, hetwelk *u van kinderen beroven*, en uw beest uitroeien, en u verminderen zal, zodat uw wegen verwoest worden”, xxvi: 22; daar staat de honger voor het gebrek aan erkentnissen van het goede en het ware, en vandaar voor de verlating; het boze wilde dier voor de valse dingen vanuit de boze dingen; het land voor de Kerk; den honger en het wilde dier zenden en het land van kinderen beroven, voor: door de valse dingen vanuit de boze dingen de Kerk vernietigen, aldus haar geheel en al van ware dingen beroven. Bij Jeremia: “Ik zal dezelve wannen met een wan in de poorten des lands, *Ik zal van kinderen beroven*, Ik zal Mijn volk verderven”, xv: 7; ook daar staat van kinderen beroven voor van ware dingen beroven. Bij denzelfde: “Geef hun zonen aan den honger, en doe ze wegvloeien door de hand des zwaards, *opdat hun echtgenoten van kinderen beroofd en weduwen worden*”, xviii: 21; opdat hun echtgenoten van kinderen beroofd en weduwen worden, voor: dat zij zonder ware dingen en zonder het goede zijn. Bij Hoschea: “Aangaande Efraïm: hunlieder heerlijkheid zal wegvliegen zoals een vogel, van de baring, en van den buik, en van de ontvangenis af; omdat indien zij hun zonen hebben opgevoed, dan *zal Ik hen kinderloos maken* van den mens”, ix: 11, 12, eender. Bij Ezechiël: “Ik zal op u doen wandelen den mens, Mijn volk; die zullen u in erfenis bezitten, en gij zult hun ter erfenis zijn, *en gij zult ook niet voortgaan hen kinderloos te maken*. Zo heeft de Heer Jehovih gezegd, aangezien zij u zeggen: Verterende den mens, gij, en *uw volken van kinderen berovende* zijt gij

geweest”, xxxvi: 12; van kinderen beroven ook daar voor van de ware dingen beroven. Bij Jesaja: “Hoor nu dit, gij verfijnde, die zeker zit, zeggende in uw hart: Ik en niemand meer als ik; ik zal niet weduwe zitten, *noch de berooftheid van kinderen kennen*; doch die twee dingen zullen u in één ogenblik, op één dag komen, *de berooftheid van kinderen* en het weduwschap”, xlvii: 8, 9; aangaande de dochter van Babel en Chaldea, dat is, aangaande hen die in een heilig uitwendige en in een profaan inwendige zijn, en zich vanuit het heilig uitwendige de Kerk noemen; de berooftheid van kinderen en het weduwschap voor de beroving van het ware en van het goede. Bij denzelfde: “Hef uw ogen op rondom, en zie, allen worden vergaderd, zij komen tot u; zij zullen nog in uw oren zeggen, *de zonen uwer beroofdheden van kinderen*: De plaats is nauw voor mij, wijk van mij, dat ik wonen moge; gij echter zult in uw hart zeggen: Wie heeft mij dezen verwekt, terwijl ik toch *van kinderen beroofd* en eenzaam was, verbannen en verwijderd; wie heeft mij dan dezen opgevoed, ik was alleen overig gelaten; waar waren dezen”, xlix: 18, 20, 21; daar aangaande Zion of de hemelse Kerk, en over haar vruchtmaking na de verwoesting; de zonen der beroofdheden van kinderen voor de ware dingen waarvan zij in de verwoesting beroofd was, welke werden teruggegeven en tot in het onmetelijke vermeerderd.

5537. Jozef is niet; dat dit het inwendige betekent dat het er niet is, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, hetwelk, omdat het het hemelse van het geestelijke is, het inwendige der Kerk is, waarover n. 5469, 5471.

5538. En Schimeon is niet; dat dit het geloof met den wil betekent, dat het er ook niet is, staat vast uit de uitbeelding van Schimeon, zijnde het geloof met den wil, waarover n. 3869, 3870, 3871, 3872, 4497, 4502, 4503, 5482.

5539. En Benjamin neemt gij; dat dit betekent indien ook het bemiddelende wordt weggenomen, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443.

5540. Al deze dingen zullen op mij zijn; dat dit betekent dat zo datgene wat der Kerk is, vernietigd zal zijn, staat vast uit de uitbeelding van Jakob, die dit van zichzelf zegt, zijnde de Kerk, waarover n. 5536; wanneer in de Kerk niet het inwendige is, hetwelk wordt uitgebeeld door Jozef, noch het geloof met den wil, hetwelk wordt uitgebeeld door Schimeon, en indien het verbindend bemiddelende wordt weggenomen, hetwelk door Benjamin wordt uitgebeeld, zo is datgene wat der Kerk is, vernietigd; het zijn deze dingen die worden aangeduid met: al deze dingen zullen op mij zijn.

5541. En Ruben zeide tot zijn vader; dat dit de dingen betekent die van het geloof met het verstand zijn, bemerkt uit het goede van het ware, staat vast

uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde bemerken, waarover meermalen eerder; uit de uitbeelding van Ruben, zijnde het geloof met de leer en met het verstand, waarover n. 3861, 3866, 5472, bijgevolg de dingen die van dat geloof zijn; en uit de uitbeelding van Jakob, die hier de vader is tot wien Ruben het zeide, zijnde het goede van het ware, waarover n. 3659, 3669, 3677, 3775, 4234, 4273, 4538, 5533; daaruit blijkt dat met Ruben zeide tot zijn vader, de dingen worden aangeduid die van het geloof met het verstand zijn, bemerkt uit het goede van het ware. Dat Ruben hier spreekt, komt omdat er wordt gehandeld over de Kerk waarin het geloof met de leer en met het verstand schijnbaar de eerste rol vervult, en eveneens leert, hier wat gedaan moet worden opdat niet de dingen die der Kerk zijn, vernietigd worden.

5542. Al zeggende: Doe mijn twee zonen sterven; dat dit betekent dat het ene en het andere des geloofs ook niet zal leven, staat vast uit de betekenis van de twee zonen van Ruben, zijnde het ene en het andere des geloofs; door Ruben immers wordt het geloof met de leer en met het verstand uitgebeeld; zijn zonen zijn de twee leren welke der Kerk zijn, namelijk de leer van het ware en de leer van het goede, of de leer des geloofs en de leer der naastenliefde; dat dit ene en andere des geloofs of der Kerk niet zal leven, tenzij het bemiddelende, hetwelk wordt uitgebeeld door Benjamin, verbonden wordt, wordt aangeduid met doe mijn twee zonen sterven, zo ik Benjamin niet tot u zal hebben gebracht; met deze woorden bevestigt Ruben dat het met de Kerk gedaan zou zijn indien er niet het bemiddelende is; indien deze inwendige zin niet in gene woorden was gelegen, zou Ruben nooit tot zijn vader gezegd hebben zijn twee zonen te doen sterven tenzij hij Benjamin zal hebben teruggebracht; aldus immers zou hij hebben voorgesteld nog een familie uit te roeien, hetgeen, omdat het tegen het heilig recht indruist, schandelijk geweest zou zijn; maar de inwendige zin leert waarom het aldus werd gezegd.

5543. Zo ik hem niet tot u zal hebben gebracht; dat dit betekent tenzij het bemiddelende wordt verbonden, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier degene is dien hij zou brengen, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443, 5539; en uit de betekenis van brengen tot, zijnde verbonden worden.

5544. Geef hem op mijn hand; dat dit betekent voor zoveel als in zijn macht was, staat vast uit de betekenis van de hand, zijnde de macht, waarover n. 878, 3387, 4931 tot 4937, 5327, 5328; hem op zijn hand geven, is in den eigenlijken zin hem aan hemzelf toevertrouwen; doch omdat het geloof met het verstand, hetwelk door Ruben wordt uitgebeeld, slechts weinig macht heeft waarin

vertrouwen is te stellen, het ware immers dat des geloofs is, heeft zijn macht uit het goede dat der naastenliefde is, n. 3563, daarom wordt met geef hem op mijn hand aangeduid: voor zoveel als in zijn macht was.

5545. En ik zal hem tot u brengen; dat dit betekent dat het hersteld zal worden, staat zonder ontvouwing vast.

5546. En hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet nederdalen; dat dit betekent dat het zich niet zal nederlaten naar de lagere dingen, staat vast uit de betekenis van nederdalen, gezegd zijnde met betrekking tot het gaan naar de lagere dingen, waarover n. 5406, hier tot de wetenschappelijke ware dingen welke in het uiterlijk natuurlijke zijn, n. 5492, 5495, 5497, 5500, welke worden uitgebeeld door de zonen van Jakob.

5548. En hij alleen is overgelaten; dat dit betekent aangezien het inwendige niet aanwezig is, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, die hier de broeder is, zijnde het hemelse van het geestelijke, of het ware uit het Goddelijke, bijgevolg het inwendige der Kerk, waarover n. 5469; en uit de betekenis van dood zijn, zijnde hier niet aanwezig zijn; hij was immers onder de levenden, maar niet aanwezig.

5548. En hij alleen is overgebleven; dat dit betekent dat hij nu in de plaats van het inwendige is, kan hieruit vaststaan dat omdat het inwendige, hetwelk Jozef is, niet aanwezig was, en hij alleen vanuit die moeder was, hij nu ook zoals gene was; Jozef en Benjamin, de een en de ander, beelden ook het inwendige uit, en de tien overige zonen van Jakob het uitwendige, n. 5469.

5549. En zo hem onheil overkomt in den weg waarin gij zult gaan; dat dit betekent dat het met de ware dingen alleen, in het natuurlijke, gescheiden van het inwendige, zou vergaan, staat vast uit hetgeen boven in n. 5413 is ontvouwd, waar eendere dingen voorkomen.

5550. En gij zult mijn grijsheid doen nederdalen; dat dit betekent dat er zo het laatste der Kerk zal zijn, staat vast uit de betekenis van de grijsheid, wanneer over de Kerk wordt gehandeld, zijnde het laatste van haar; het laatste wordt ook met de grijsheid aangeduid bij Jesaja: “Let op Mij, huis van Jakob, en alle overblijfselen van het huis Israëls, die aangedragen zijt van den buik aan, gebracht van de baarmoeder aan: *Ook tot den ouderdom toe* Ik, de Zelfde, en *tot de grijsheid toe* Ik, Ik zal aandragen”, XLVI: 4; het huis van Jakob voor de uitwendige Kerk, het huis van Israël voor de inwendige Kerk; van den buik en de baarmoeder af, voor van haar aanvang af; tot den ouderdom en tot de grijsheid, voor: tot haar laatste. En bij David: “Geplant in het huis van Jehovah, in de voorhoven onzes Gods zullen zij uitspruiten; zij zullen nog

inkomst hebben *in de grijsheid*”, Psalm XCII: 14, 15; in de grijsheid voor: in het laatste.

5551. In droefenis ten grave; dat dit betekent zonder hoop op wederopwekking, staat vast uit de betekenis van de droefenis hier, zijnde zonder hoop; wanneer er immers niet enige hoop meer is, dan is er droefenis; en uit de betekenis van het graf, zijnde de wederopstanding en de wederverwekking, waarover n. 2916, 2917, 3256, 4621, aldus de wederopwekking, namelijk van de Kerk; indien immers in de Kerk niet het inwendige is, zijnde Jozef, noch het bemiddelende, zijnde Benjamin, en ook niet het geloof met den wil of de naastenliefde, welke Schimeon is, zo is er niet enige hoop meer op haar wederopwekking. Dat het graf de wederopwekking is, schijnt weliswaar vreemd, maar dit is de idee die de mens van het graf heeft; hij scheidt immers het graf niet van den dood, en zelfs niet van het lijk dat in het graf is; de Engelen in den Hemel kunnen echter niet zulk een idee van het graf hebben, maar zij hebben een gans andere dan de mens, namelijk de idee van de wederopstanding of van de wederopwekking; de mens immers wordt, wanneer zijn lijk aan het graf wordt overgegeven, tot het andere leven wederopgewekt; deswege hebben zij aangaande het graf niet de idee van den dood, maar de idee van het leven, bijgevolg van de wederopwekking.

Vervolg aangaande de overeenstemming met den Grootsten Mens; hier aangaande de overeenstemming van de huid, van de haren, en van de beenderen met hem.

5552. *Met de overeenstemming is het aldus gesteld: de dingen die in den mens het meeste leven hebben, stemmen overeen met die gezelschappen in de Hemelen welke het meeste leven hebben, en vandaar de grootste gelukzaligheid daar, zoals die gezelschappen zijn waarmede de uitwendige en de inwendige zinsetels van den mens overeenstemmen, en die van het verstand en van den wil zijn; doch de dingen die in den mens minder leven hebben, stemmen overeen met zulke gezelschappen die in een minder leven daar zijn, zoals de huiden zijn die het algehele lichaam omgeven, voorts de kraakbeenderen en de beenderen, welke alle dingen die in het lichaam zijn, schragen en ondersteunen; en eveneens de haren, welke vanuit de huiden te voorschijn breken; welke en hoedanige gezelschappen het zijn die met gene en deze dingen overeenstemmen, moet ook worden gezegd.*

5553. *De gezelschappen waarmede de huiden overeenstemmen, zijn in den ingang tot den Hemel; en hun wordt de doorvatting gegeven hoedanig de geesten zijn die tot den eersten drempel aanvloeien, die zij of verwerpen, of toelaten; zodat zij de ingangen of de drempels des Hemels geheten kunnen worden.*

5554. *Er zijn zeer vele gezelschappen die de uitwendige bedekkingen van het lichaam samenstellen, met een verschil van het aangezicht af tot de voetzolen toe, want overal is een verschil; ik heb veel met hen gesproken; ten aanzien van het geestelijk leven waren zij zodanig geweest dat zij zich door de anderen hadden laten overreden dat het aldus is, en wanneer zij het vanuit den zin van de letter des Woords hadden horen bevestigen, hadden zij het geheel en al geloofd, en waren zij in de mening staande gebleven en hadden zij volgens dezelve een niet boos leven ingesteld; doch met hen kunnen anderen die niet van eendere inborst zijn, niet gemakkelijk verkeer hebben, want zij hangen hardnekkig aan hun opgevatte meningen, en zij laten zich niet door redenen daarvan afbrengen; van dezen aardbol zijn zeer velen zodanig, omdat ons wereldrond in uitwendige dingen is, en eveneens tegen de inwendige dingen reageert, zoals de huid gewoon is te doen.*

5555. *Zij die in het leven van het lichaam niets dan de gemene dingen des geloofs hebben geweten, zoals dat men den naaste moet liefhebben, en vanuit dat gemene beginsel de bozen evenzeer als de rechtschapenen hebben welgedaan, zonder onderscheid, zij zeiden immers dat iedereen de naaste is, dezulken hebben zich, toen zij in de wereld leefden, veel laten verleiden door de arglistigen, de huichelaars, en de veinzaards; eender geschiedt hun in het andere leven, en zij bekommeren er zich ook niet om wat hun gezegd wordt, want zij zijn zinlijk, en*

treden niet in redenen. Dezen eveneens stellen de huid samen, maar de uiterlijke, minder gevoelige huid. Ik heb met hen gesproken die de schedelhuid samenstellen; maar er bestaat onder dezulken veel verschil, zoals het verschil van die huid is op de verschillende plaatsen, zoals op de onderscheidene plaatsen van den schedel, naar het achterhoofd, het voorhoofd, de slapen, in het aangezicht, op de borst, het onderlijf, de lenden, de voeten, de armen, de handen, de vingers.

5556. *Wie de schubbigte huid samenstellen, werd ook te weten gegeven; die huid is het minst gevoelig, vergeleken bij de overige omhulsels, zij is immers overtoegen met schubben die een fijn kraakbeenachtige nabij komen; de gezelschappen die haar samenstellen, zijn diegenen die over alle dingen redeneren of het aldus is of niet aldus is, en niet verder gaan; toen ik met hen sprak, werd het gegeven te doorvatten dat zij in het geheel niet vatten wat waar of niet waar is; en hoe meer dezen redeneren, hoe minder zij vatten; nochtans schijnen zij zichzelf wijzer dan de anderen toe, want zij stellen de wijsheid in het vermogen van redeneren; zij weten in het geheel niet dat het voornaamste der wijsheid is te doorvatten zonder redenering dat het aldus is of niet aldus is. Verscheidenen van hen zijn uit diegenen die in de wereld zodanig geworden zijn tengevolge van de verwarring van het goede en het ware door filosofische dingen; vandaar hebben zij minder gezond verstand.*

5557. *Er zijn ook geesten door wie anderen spreken, en dezen verstaan nauwelijks wat zij zeggen; dit bekenden zij; maar nochtans spreken zij veel; zodanig worden diegenen die in het leven van het lichaam slechts gebabbeld hebben, en in het geheel niet daarover hebben gedacht wat zij zeiden, en die daarvan hielden over alle dingen te spreken; er werd gezegd dat het hele scharen zijn, en dat enige ervan betrekking hebben op de vliezen die de ingewanden van het lichaam bedekken, enige op de huiden die slechts weinig uit het sensitieve trekken; het zijn immers slechts passieve krachten, en zij verrichten niets vanuit zichzelf, maar vanuit anderen.*

5558. *Er zijn geesten die, wanneer zij iets willen weten, zeggen dat het aldus is, zo de een na den ander in het gezelschap; en dan nemen zij waar, wanneer zij het zeggen, of het vrij vloeit, zonder enigen geestelijken tegenstand; wanneer het immers niet aldus is, wordt meestal een tegenstand uit het innerlijke doorvat; indien door hen geen tegenstand wordt bemerkt, menen zij dat het aldus is; en dit weten zij nergens anders vandaan; zodanig zijn zij die de huidklieren samenstellen; maar er zijn twee geslachten van hen; het ene dat bevestigt, omdat er, als gezegd, een vloeijing verschijnt, waaruit zij gissen dat het, omdat er geen tegenstand is, overeenkomt met den hemelsen vorm, bijgevolg met het ware, en*

zo dat het bevestigd is; het tweede geslacht, hetwelk stoutmoedig bevestigt dat het aldus is, hoewel zij dit niet weten.

5559. *Op uitbeeldende wijze werd mij de harmonische vorming der samenwevingen in de huiden getoond; de harmonische vorming bij hen bij wie die uiterste dingen met de innerlijke dingen overeenstemden, of bij wie de stoffelijke dingen daar gehoorzaamden aan de geestelijke dingen, was een schoon samenweefsel, vanuit wonderbaarlijk samengevlochten spiralen, op de wijze van kantwerk, welke nooit kunnen worden beschreven; zij waren van blauwe kleur. Daarna werden nog meer doorgewerkte, fijnere, en sierlijker geschikte vormen uitgebeeld; zodanig verschijnen de huiden van den wederverwekten mens. Bij hen echter die arglistig zijn geweest, verschijnen die uiterste dingen zoals samenkluwingen uit louter slangen, en bij hen die magiërs zijn geweest, zoals afzichtelijke darmachtige dingen.*

5560. *De gezelschappen der geesten waarmede de kraakbeenderen en de beenderen overeenstemmen, zijn zeer talrijk; maar zij zijn zodanig dat zij slechts zeer weinig geestelijk leven inhebben, zoals de beenderen slechts zeer weinig leven hebben ten opzichte van de weke bestanddelen die ze omgeven; zoals bijvoorbeeld de schedel en de beenderen van het hoofd hebben ten opzichte van het ene en het andere cerebrum, en van het verlengde merg, en van de sensitieve substanties daarin; en eveneens zoals de wervels en de ribben hebben ten opzichte van het hart en de longen, en zo voort.*

5561. *Het werd getoond hoe weinig geestelijk leven diegenen inhebben die op de beenderen betrekking hebben; andere geesten spreken door hen, en zij zelf weten slechts weinig wat zij zeggen, maar nochtans spreken zij, terwijl zij daarin alleen het verkwikkelijke stellen. In een zodanigen staat worden diegenen gebracht die een boos leven hebben geleid, en toch enige overblijfselen van het goede in zich opgeborgen hebben gehad; deze overblijfselen maken dat weinige van geestelijk leven, na verwoestingen van verscheidene eeuwen; wat de overblijfselen zijn, zie men in n. 468, 530, 560, 561, 660, 1050, 1738, 1906, 2284, 5135, 5342, 5344. Er werd gezegd dat zij slechts weinig geestelijk leven hebben; onder het geestelijk leven wordt dat leven verstaan hetwelk de Engelen in den Hemel hebben; tot dit leven wordt de mens in de wereld binnengeleid door de dingen die des geloofs en der naastenliefde zijn; de aandoening zelf van het goede dat der naastenliefde is, en de aandoening van het ware dat des geloofs is, is het geestelijk leven; zonder deze is het leven van den mens een natuurlijk, wereldlijk, lichamelijk, aards leven, hetwelk niet het geestelijk leven is, indien dit niet in dat is, maar een leven is zodanig als de dieren in het gemeen hebben.*

5562. *Zij die uit de verwoestingen oprijzen, en de nutten die de beenderen hebben, van dienst zijn, hebben niet enige bepaalde denking, maar een gemene, bijna onbepaalde; zij zijn zoals diegenen die verstrooid worden genoemd, als het ware niet in het lichaam; zij zijn langzaam, afgestompt, stompzinnig; zij hebben traagheid in alle dingen; maar toch zijn zij somtijds niet zonder kalmte, omdat de zorgen niet doordringen, maar in kun duister gemene verstrooid worden*

5563. *In den schedel worden somtijds pijnen gevoeld, nu eens in het ene deel, dan weer in het andere, en er worden daar als het ware kernen bemerkt die gescheiden zijn van de overige beenderen, welke aldus pijn doen; door ondervinding werd mij te weten gegeven dat zulke dingen ontstaan uit valse dingen die vanuit de begeerten zijn; en, wat wonderbaarlijk is, de geslachten en soorten van de valse dingen hebben bepaalde plaatsen in den schedel, hetgeen mij ook door veelvuldige ondervinding is bekend gemaakt. Zulke kernen, welke verhardingen zijn, worden bij hen die hervormd worden, gebroken en tot weekheid gebracht, en dit op verschillende manieren, in het algemeen door hen in te lichten over het goede en het ware, door ruwe invloeden van waarheden, hetgeen met innerlijke pijn geschiedt, voorts door daadwerkelijke verscheuringen, hetgeen met uiterlijke pijn geschiedt. De valse dingen vanuit de begeerten immers zijn van zulk een natuur dat zij verharden; zij druisen immers tegen de ware dingen in, en de ware dingen vloeien, omdat zij volgens den vorm des Hemels worden bepaald, zoals vanzelf, vrijelijk, zacht, week; doch de valse dingen hebben, omdat zij er dwars tegenin gaan, tegengestelde bepalingen, waarvandaan het vloeiende, hetwelk van den vorm des Hemels is, tot staan wordt gebracht; vandaar de verhardingen. Vandaar komt het dat zij die in een dodelijken haat zijn geweest, en in de wraakoefeningen van een zodanigen haat, en vanuit deze in valse dingen, volslagen verharde schedels hebben, en sommigen zoals van ebbenhout, door welke geen lichtstralen, welke de ware dingen zijn, heendringen, maar geheel en al worden teruggekaatst.*

5564. *Er zijn geesten klein van gestalte, die, wanneer zij spreken, donderen, een enkele somtijds zoals een drom; aldus te spreken is hun ingeboren; zij zijn niet van dezen aardbol, maar van een anderen, waarover, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, gehandeld zal worden, wanneer sprake zal zijn van de bewoners der verschillende aardbollen. Er werd gezegd dat zij betrekking hebben op het schildvormig kraakbeen hetwelk voor de borstkamer is, en de ribben van voren en ook de verschillende klankspieren tot steun van dienst is.*

5565. *Er zijn er ook die betrekking hebben op nog hardere beenderen, zoals op de tanden, maar over hen werd niet veel te weten gegeven; alleen dat zij die nauwelijks iets van geestelijk leven over hebben, wanneer zij zich zichtbaar vertonen in het licht des Hemels, niet in enig aangezicht verschijnen, maar alleen*

ten aanzien van de tanden in de plaats van een aangezicht; het aangezicht immers beeldt de innerlijke dingen van den mens uit, aldus zijn geestelijke en hemelse dingen, dat is, de dingen die des geloofs en der naastenliefde zijn; diegenen dus die in het leven van het lichaam zich niet iets van een zodanig leven hebben verworven, verschijnen zodanig.

5566. Iemand kwam tot mij; hij verscheen zoals een zwarte wolk, rondom welke dwaalsterren waren; dwaalsterren betekenen, wanneer zij in het andere leven verschijnen, valse dingen, maar vaste sterren ware dingen; ik bemerkte dat het een geest was die wilde naderen; toen hij genaderd was, joeg hij vrees aan; dit kunnen sommige geesten, vooral de rovers; hieruit kon ik opmaken dat hij een rover was geweest; toen deze dicht bij mij was, wilde hij mij met alle inspanning bestoken door magische kunstgrepen, maar tevergeefs; hij strekte de hand uit om een denkbeeldige macht uit te oefenen, maar dit richtte in het geheel niets uit. Daarna werd getoond van hoedanig aangezicht hij was; het was geen aangezicht, maar in de plaats daarvan iets zeer zwarts, en daar verscheen een afgrijselijk en wreed opengesperde mond, zodat het een muil was, waarin tanden in een reeks uitstaken; in één woord, hij was zoals een dolle hond met opengesperde bek, dermate dat het een bek en niet een aangezicht was.

5567. Iemand plooidde zich aan mijn linkerzijde aan, en toen wist ik niet van waar en hoedanig hij was; hij ging ook op duistere wijze te werk; hij wilde eveneens innerlijk in mij doordringen, maar hij werd teruggeworpen; hij veroorzaakte een gemene sfeer van denkvoorstellingen, welke zodanig was dat zij niet kan worden beschreven; ik herinner mij niet een eendere gemene sfeer eerder bemerkt te hebben; hij was door geen beginselen aan banden gelegd, maar hij was in het gemeen tegen allen, die hij bedreven en vernuftig had kunnen weerleggen en gispn, hoewel hij niet wist wat waar is; ik verwonderde mij dat er een zodanig vernuft bestond, namelijk om anderen op vernuftige wijze te kunnen weerleggen, en toch vanuit geen erkentenis van het ware bij zichzelf. Daarna ging hij heen, maar kwam weldra terug, met een aarden fles in de hand, en hij wilde mij daaruit iets te drinken geven; er was daarin een zodanig iets vanuit fantasie, dat het hun die zouden drinken, het verstand zou ontnemen; dit werd uitgebeeld, omdat hij hen die hem in de wereld hadden aangehangen, van het verstand van het ware en het goede had beroofd, maar nochtans hingen zij hem aan. Deze eveneens verscheen in het licht des Hemels niet in een aangezicht, maar slechts ten aanzien van de tanden, ter oorzaak hiervan dat hij anderen had kunnen bespotten, en nochtans zelf niets van het ware wist. Wie hij was, werd mij gezegd; toen hij leefde, behoorde hij tot de befaamden, en het was aan enigen bekend dat hij zodanig was.

5568. *Er zijn er somtijds bij mij geweest die met de tanden knarsten; zij waren vanuit de hellen, waar diegenen zijn die niet alleen een boos leven hadden geleid, maar zich ook tegen het Goddelijke hadden bevestigd, en alle dingen tot de natuur herleid; dezen knarsen met de tanden wanneer zij spreken, hetgeen een akelig gehoor is.*

5569. *Zoals er een overeenstemming is van de beenderen en van de huiden, is er ook een overeenstemming van de haren; deze immers spruiten voort vanuit wortels in de huiden; al wat van de overeenstemming met den Grootsten Mens is, is bij de geesten en de Engelen, want een ieder geeft als beeld den Grootsten Mens weer; derhalve hebben de Engelen keurig en ordelijk geschikte haren; de haren beelden hun natuurlijk leven uit, en de overeenstemming ervan met hun geestelijk leven; dat de haren of het hoofdhaar de dingen betekenen die van het natuurlijke leven zijn, zie men in n. 3301; en dat de haren scheren wil zeggen de natuurlijke dingen aanpassen zodat zij welvoegelijk, aldus sierlijk zijn, n. 5247.*

5570. *Er zijn er verscheidenen, vooral vrouwen, die alles hebben gesteld in fraaie dingen, en niet dieper hebben gedacht, en nauwelijks iets aangaande het eeuwige leven; dit wordt aan de vrouwen vergeven tot aan den jonkvrouwelijken leeftijd, wanneer de gloed heeft opgehouden die het huwelijk pleegt vooraf te gaan; maar indien zij op meer volwassen leeftijd in die dingen volharden, terwijl zij anders kunnen verstaan, zo nemen zij een natuur aan welke na den dood blijft; dezulken verschijnen in het andere leven met lange en over het aangezicht uitgespreide haren, welke zij eveneens kammen, daarin een zwierigheid stellende; want de haren kammen betekent de natuurlijke dingen aanpassen opdat zij sierlijk verschijnen, n. 5247; daaraan worden zij door de anderen onderkend hoedanig zij zijn; de geesten immers kunnen aan het haar, zijn kleur, lengte, uitspreiding weten, hoedanig zij ten aanzien van het natuurlijke leven in de wereld zijn geweest.*

5571. *Zij die hebben geloofd dat de natuur alles was, en zich daarin hebben bevestigd, en vandaar eveneens een zorgeloos leven hebben geleid, zonder enig leven na den dood te erkennen, aldus noch hel, noch Hemel, aan dezulken vertoont zich, omdat zij zuiver natuurlijk zijn, wanneer zij in het licht des Hemels verschijnen, niet enig aangezicht, maar in plaats ervan iets baardachtigs, harigs, ongeschorens, want het aangezicht beeldt, als boven gezegd, de geestelijke en de hemelse dingen innerlijk bij den mens uit, de haarbos echter de natuurlijke dingen.*

5572. *Er zijn er heden ten dage in de Christelijke wereld zeer velen die alle dingen aan de natuur toeschrijven, en nauwelijks iets aan het Goddelijke; maar onder hen zijn er meer in de ene natie dan in de andere; derhalve is het geoorloofd*

het onderhoud te vermelden dat ik heb gehad met enigen van die natie waarin zeer velen zodanig zijn.

5573. *Er was een zeker iemand boven het hoofd onzichtbaar aanwezig, maar dat hij aanwezig was, werd te doorvatten gegeven vanwege den walm van verbrand hoorn of been, en vanwege een stank van tanden; daarna kwam een grote bende zoals een nevel uit het lagere naar de hogere dingen van achteren, eveneens onzichtbaar, en zij bleven boven het hoofd stilstaan; ik meende dat zij onzichtbaar waren omdat zij subtiel waren, maar er werd gezegd dat zij daar waar een geestelijke sfeer is, onzichtbaar zijn, doch daar waar een natuurlijke sfeer is, zichtbaar zijn; en zij werden onzichtbare natuurlijke genoemd. Het eerste wat aangaande hen werd ontdekt, was dat zij er zich met den meesten ijver, bedrevenheid, en kunst op toelegden dat niets aangaande hen tot openbaarheid kwam; te dien einde waren zij ook daarin bedreven anderen hun ideeën te ontfutselen en andere ideeën bij te brengen, waardoor zij verhinderden dat zij ontdekt werden; dit hield tamelijk lang aan; daaruit werd te kennen gegeven dat zij in het leven van het lichaam zodanig waren geweest dat zij hoegenaamd niets van hetgeen zij deden en dachten wilden openbaar gemaakt hebben, zulks door met een ander aangezicht en een andere spraak voor den dag te komen; maar nochtans wendden zij geen andere dingen voor om door leugens te bedriegen. Het werd doorvat dat zij die aanwezig waren, in het leven van het lichaam handelaren waren geweest, maar zodanig dat zij het verkwikkelijke des levens in den handel zelf hadden gehad, niet aldus in rijkdommen, en omdat de handel zo als het ware hun ziel was geweest; deswege sprak ik met hen over dezen handel, en het werd gegeven te zeggen dat de handel geenszins een belemmering is om in den Hemel te kunnen komen, en dat er in den Hemel evenzeer rijken als armen zijn; maar zij wierpen tegen dat het hun mening was geweest, dat zij om gezaligd te kunnen worden, den handel zouden moeten opgeven, al hun dingen aan de armen geven, en zichzelf ellendig maken; maar het werd gegeven hun te antwoorden dat het hiermede niet aldus is gesteld, en dat diegenen bij hen die in den Hemel zijn, anders hebben gedacht, omdat zij goede Christenen zijn geweest, en nochtans welgesteld, en sommigen van hen tot de welgesteldste hadden behoord; dezen hadden het gemene best en de liefde jegens den naaste ten doel gehad, en den koophandel slechts beoefend terwille van een functie in de wereld, en bovendien hun hart niet daarin gesteld; dock dat genen beneden zijn, vindt hierin zijn oorzaak dat zij louter natuurlijk zijn geweest, en derhalve niet hebben geloofd aan een leven na den dood, noch aan de hel, noch aan den Hemel, ja zelfs ook niet aan enigen geest, en dat het hun niet tegen de borst had gestuit, anderen met onverschillig welken kunstgreep van hun goederen te beroven, en*

dat zij zonder barmhartigheid gehele huizen konden zien te gronde gaan terwille van hun eigen gewin; en dat zij derhalve al diegenen hadden bespot die met hen spraken over het geestelijk leven. Wat voor een geloof zij aangaande het leven na den dood, aangaande den Hemel, en aangaande de hel hadden gehad, werd ook getoond; er verscheen een zeker iemand die in den Hemel werd geheven van links naar rechts; en er werd gezegd dat het iemand was die pas gestorven was, en door de Engelen onmiddellijk naar den Hemel was heengeleid; het gesprek ging over hem; doch zij hadden, hoewel zij het eveneens gezien hadden, nochtans een zeer sterke sfeer van ongelooft, en verspreidden deze rondom, en wel dermate dat zij het tegendeel van wat zij gezien hadden zichzelf en anderen wilden wijs maken; en omdat zij zulk een grote ongelovigheid hadden, werd het gegeven hun te zeggen, hoe, indien zij in de wereld iemand hadden zien wederopwekken die dood op zijn baar lag. Zij zeiden dat zij in het eerst niet zouden hebben geloofd, tenzij zij verscheidene doden hadden zien wederopwekken, en dat zij indien zij dit hadden gezien, zulks nochtans aan natuurlijke oorzaken zouden hebben toegeschreven; daarna zeiden zij, nadat zij enigen tijd aan hun dekkingen waren overgelaten, dat zij eerst zouden hebben geloofd dat het een bedrog was, en dat zij, na overtuigd te zijn dat het geen bedrog was, zouden hebben geloofd dat de ziel van den dode een geheime vergemeenschapping had gehad met hem die wederopwekte, en ten slotte dat het iets geheimzinnigs was hetwelk zij niet begrepen, omdat er in de natuur zeer vele onbegrijpelijke dingen bestaan; en dat zij aldus nooit zouden hebben kunnen geloven dat iets zodanigs had plaats gevonden vanuit enige kracht boven de natuur; vandaar werd opengedekt hoedanig hun geloof was geweest, namelijk dat zij nooit daartoe hadden kunnen worden gebracht te geloven dat er enig leven na den dood was, noch dat er een hel, noch dat er een Hemel was; aldus dat zij volslagen natuurlijk waren. Wanneer dezulken in het licht des Hemels verschijnen, verschijnen zij ook zonder aangezicht, en met een dichten haargroei in de plaats ervan.

Genesis

Drie En Veertigste Hoofdstuk

1. En de honger werd zwaar in het land.
2. En het geschiedde, als zij voleindigd hadden te eten de opbrengst die zij vanuit Egypte hadden gebracht, en hun vader zeide tot hen: Keert wederom, koopt ons een weinig spijsze.
3. En Jehudah zeide tot hem, al zeggende: Al betuigende heeft de man tot ons betuigd, al zeggende: Gij zult mijn aangezichten niet zien, zonder dat uw broeder met u is.
4. Indien gij zijt zendende onzen broeder met ons, wij zullen nederdalen, en u spijsze kopen.
5. En indien gij niet zendende zijt, wij zullen niet nederdalen, omdat de man tot ons heeft gezegd: Gij zult mijn aangezichten niet zien zonder dat uw broeder met u is.
6. En Israkl zeide: Waarom hebt gij mij boos gedaan door den man te kennen te geven of gij nog een broeder hadt.
7. En zij zeiden: Al vragende heeft de man gevraagd naar ons, en naar onze geboorte, al zeggende: Leeft uw vader nog; hebt gij een broeder; en wij gaven hem te kennen naar den mond dier woorden; wisten wij al wetende dat hij zeggen zou: Doet uw broeder nederdalen.
8. En Jehudah zeide tot Israël, zijn vader: Zend den knaap met mij, en wij zullen opstaan, en wij zullen gaan, en wij zullen leven, en wij zullen niet sterven, ook wij, ook gij, ook onze kleine kinderen.
9. En ik zal borg zijn voor hem, vanuit mijn hand zult gij hem eisen; indien ik hem niet tot u zal hebben gebracht, en hem voor u zal hebben gesteld, en ik zal aan u zondigen alle dagen.
10. Omdat als wij wel niet getalmd hadden, zo waren wij nu deze twee malen wedergekeerd.
11. En Israël, hun vader, zeide tot hen: Indien dit dan aldus is, doet; neemt van de bezinging des lands in uw vaten; en doet den man een gave nederdalen, een weinig hars, en een weinig honing, was en stacte, terpentijnnoten en amandelen.
12. En neemt het dubbele des zilvers in uw handen, en brengt het zilver dat in den mond uwer reiszakken wedergebracht is, weder in uw hand; misschien is dit een dwaling.

13. En neemt uw broeder, en staat op, keert weder tot den man.
14. En God Schaddai geve u barmhartigheden voor den man, en hij zende u uw anderen broeder, en Benjamin; en ik, gelijkewijs ik van kinderen beroofd ben, zal ik van kinderen beroofd zijn.
15. En de mannen namen deze gave, en zij namen het dubbele des zilvers in hun hand, en Benjamin, en zij stonden op, en zij daalden neder tot Egypte; en zij stonden voor Jozef.
16. En Jozef zag met hen Benjamin, en hij zeide tot hem die over zijn huis was: Breng de mannen tot het huis, en al slachtende slacht, en bereid, omdat de mannen te middag met mij zullen eten.
17. En de man deed gelijkewijs Jozef had gezegd, en de man bracht de mannen tot het huis van Jozef.
18. En de mannen vreesden, omdat zij tot het huis van Jozef waren gebracht, en zij zeiden: Over het woord des zilvers dat in onze reiszakken wedergebracht is in het begin, worden wij gebracht; om op ons af te wentelen, en om zich op ons te werpen. en om ons tot knechten te nemen, en onze ezelen.
19. En zij traden op den man toe die over het huis van Jozef was, en zij spraken tot hem, aan den ingang van het huis.
20. En zij zeiden: In mij. mijn heer, al nederdalende waren wij nedergedaald in het begin, om spijze te kopen.
21. En het geschiedde als wij tot de herberg gekomen waren, en wij onze reiszakken openden, en zie, het zilver van een ieder was in den mond van zijn reiszak, ons zilver in zijn gewicht; en wij brengen dat weder in onze hand.
22. En ander zilver doen wij nederdalen in onze hand om spijze te kopen; wij weten niet wie ons zilver in onze reiszakken heeft gelegd.
23. En hij zeide: Vrede zij ulieden; vrees niet; uw God en de God uws vaders heeft u een verborgen gift in uw reiszakken gegeven; uw zilver is tot mij gekomen; en hij leidde Schimeon tot hen uit.
24. En de man bracht de mannen tot het huis van Jozef, en hij gaf water; en zij wiesen hun voeten: en hij gaf aan hun ezelen voeder.
25. En zij bereidden de gave, totdat Jozef kwam op den middag; omdat zij gehoord hadden dat zij daar brood zouden eten.
26. En Jozef kwam tot het huis, en zij brachten hem de gave die in hun hand was, tot het huis, en zij kromden zich in voor hem ter aarde.
27. En hij vraagde hun naar vrede; en hij zeide: Heeft uw vader, de grijsaard, waarvan gij zeidet, vrede; leeft hij nog.

28. En zij zeiden: Vrede heeft uw knecht, onze vader, hij leeft nog; en zij bogen zich neder, en zij kromden zich in.
29. En hij hief zijn ogen op, en hij zag Benjamin, zijn broeder, den zoon zijner moeder; en hij zeide: Is dit uw kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeydet; en hij zeide: God zij u genadig, mijn zoon.
30. En Jozef haastte, omdat zijn ontfermingen tot zijn broeder werden bewogen, en hij zocht te wenen; en hij kwam in de slaapkamer, en hij weende daar.
31. En hij wies zijn aangezichten, en hij ging uit, en hij bedwong zich, en hij zeide: Zet brood op.
32. En zij zetten op voor hem alleen, en voor hen alleen, en voor de Egyptenaren die met hem aten, alleen, omdat de Egyptenaren niet met de Hebreëen brood kunnen eten, omdat dit den Egyptenaren een gruwel is.
33. En zij zaten voor hem, de eerstverwekte volgens zijn eerstgeboorte, en de mindere in jaren volgens zijn minderjarigheid; en de mannen verbaasden zich, een ieder tot zijn metgezel.
34. En hij hief porties vanuit zijn aangezichten op tot hen, en hij vermenigvuldigde de portie van Benjamin boven de porties van hen allen, met vijf maten; en zij dronken, en dronken rijkelijk met hem.

De Inhoud.

5574. Voortzetting aangaande de verbinding van de ware dingen der Kerk in het natuurlijke, welke de tien zonen van Jakob zijn, met het hemelse van het geestelijke, of met het ware uit het Goddelijke, hetwelk Jozef is, door het bemiddelende, hetwelk Benjamin is; maar in dit hoofdstuk wordt in den inwendigen zin slechts gehandeld over den gemenen invloed welke aan de verbinding voorafgaat.

De Inwendige zin.

5575. *Vers 1, 2, 3, 4, 5. En de honger werd zwaar in het land. En het geschiedde, als zij voleindigd hadden te eten de opbrengst die zij vanuit Egypte hadden gebracht, en hun vader zeide tot hen: Keert wederom, koopt ons een weinig spijsze. En Jehudah zeide tot hem, al zeggende: Al betuigende heeft de man tot ons betuigd, al zeggende: Gij zult mijn aangezichten niet zien, zonder dat uw broeder met u is. Indien gij zijt zendende onzen broeder met ons, wij zullen nederdalen, en u spijsze kopen. En indien gij niet zendende zijt, wij zullen niet nederdalen, omdat de man tot ons heeft gezegd: Gij zult mijn aangezichten niet zien zonder dat uw broeder met u is.* En de honger werd zwaar, betekent de verlating vanwege de behoefte aan geestelijke dingen; in het land, betekent aangaande de dingen die der Kerk waren; en het geschiedde, betekent het nieuwe; als zij voleindigd hadden te eten de opbrengst, betekent toen de ware dingen gingen ontbreken; die zij vanuit Egypte hadden gebracht, betekent die vanuit de wetenschappelijke dingen waren; en hun vader zeide tot hen, betekent de doorvatting uit de dingen die der Kerk zijn; keert wederom, koopt ons een weinig spijsze, betekent dat zij, om te leven, zich het goede van het geestelijk ware moeten verwerven; en Jehudah zeide tot hem, betekent het goede der Kerk; al zeggende: Al betuigende heeft de man tot ons betuigd, betekent dat het geestelijke uit het inwendige afkerig van hen was; al zeggende: Gij zult mijn aangezichten niet zien, betekent dat er geen ontferming zou zijn; zonder dat uw broeder met u is, betekent tenzij gij het bemiddelende hebt; indien gij zijt zendende onzen broeder met ons, betekent dat indien het aldus uit de Kerk is dat zij aangeboden worde, er het bemiddelende moet zijn; wij zullen nederdalen, en u spijsze kopen, betekent dat het goede van het ware daar dan verworven zal worden; en indien gij niet zendende zijt, betekent, indien niet; wij zullen niet nederdalen, betekent dat het niet kan worden verworven; omdat de man tot ons heeft gezegd, betekent de doorvatting aangaande het geestelijke; gij zult mijn aangezichten niet zien, betekent dat er geen ontferming zal zijn; zonder dat uw broeder met u is, betekent tenzij gij het bemiddelende hebt.

5576. En de honger werd zwaar; dat dit de verlating betekent vanwege de behoefte aan geestelijke dingen, staat vast uit de betekenis van den honger, zijnde het gebrek aan erkenningen van het goede en het ware, waarover n. 3364, 5277, 5279, 5281, 5300; en vandaar de verlating, n. 5360, 5376, 5415; en omdat de verlating ontstaat vanwege de ontbering van en vandaar de behoefte aan geestelijke dingen, wordt ook deze met den honger aangeduid. De honger

in de geestelijke wereld of in den Hemel is geen honger naar spijs, want de Engelen nuttigen geen stoffelijke spijs; deze spijs is voor het lichaam hetwelk de mens in de wereld ronddraagt, maar het is een honger naar zulk een spijs die hun gemoederen voedt; deze spijs is het ware verstaan en wijs zijn in het goede, welke spijs de geestelijke spijs wordt genoemd; en, wat wonderlijk is, de Engelen worden ook door die spijs gevoed; hetgeen mij hieruit kon blijken dat de kleine kinderen die als kleine kinderen zijn gestorven, nadat zij in den Hemel zijn onderricht in de ware dingen welke des inzichts, en in de goede dingen welke der wijsheid zijn, niet langer als kleine kinderen verschijnen, maar als volwassenen, en zulks volgens de aanwassing in het goede en het ware; voorts hieruit, dat de Engelen aanhoudend de dingen verlangen die des inzichts en der wijsheid zijn; en dat zij, wanneer zij in den avond zijn, dat is, in den staat wanneer die dingen gaan ontbreken, naar verhouding voor evenzoveel in de niet-gelukzaligheid zijn, en dat zij dan naar niets meer honger en trek hebben dan dat voor hen opnieuw de morgen opblinkt en zij terugkeren in het leven der gelukzaligheid, hetwelk des inzichts en der wijsheid is; dat het ware verstaan en het goede willen de geestelijke spijs is, kan eveneens voor een ieder die nadenkt, vaststaan; indien iemand die stoffelijke spijs tot voeding van zijn lichaam gebruikt, tevens ook in een opgeruimde stemming is en over zulke dingen die hem aangenaam zijn een gesprek voert, zo voedt de stoffelijke spijs welke voor het lichaam is, beter, hetgeen een bewijs is dat er een overeenstemming is tussen de geestelijke spijs welke der ziel is, en de stoffelijke spijs welke des lichaams is; en verder hieruit, dat hij die in het verlangen is om zijn animus te doordrenken met zulke dingen die der wetenschap, des inzichts, en der wijsheid zijn, wanneer hij daarvan wordt afgehouden, clan treurig en beangst begint te worden, en zoals iemand die honger heeft, te verlangen om terug te keren tot zijn geestelijke spijs, aldus tot de voeding van zijn ziel. Dat het de geestelijke spijs is welke de ziel voedt, zoals de stoffelijke spijs het lichaam, kan eveneens uit het Woord vaststaan, zoals bij Mozes: “Niet door brood alleen leeft de mens, maar door alle uitspraak van den mond van Jehovah leeft de mens”, Deut. VIII: 3; Matth. IV: 4; de uitspraak van den mond van Jehovah is in het algemeen het Goddelijk Ware dat voortgaat uit den Heer, aldus al het ware der wijsheid; in het bijzonder het Woord, in hetwelk en vanuit hetwelk de dingen zijn die der wijsheid zijn. En bij Johannes: “Werkt *spijze*, niet die welke vergaat, maar de *spijze welke blijft tot in het eeuwige leven*, welke de Zoon des mensen ulieden zal geven”, VI: 27; dat die spijs het ware der wijsheid is hetwelk uit den Heer voortgaat, staat vast; daaruit kan men eveneens weten wat er wordt

verstaan onder deze woorden des Heren in het zelfde hoofdstuk: “Mijn vlees is waarlijk *spijs*, en Mijn bloed waarlijk is drank”; aldaar vers 55, namelijk dat het Vlees des Heren het Goddelijk Goede is, n. 3813, en Zijn Bloed het Goddelijk Ware, n. 4735; toen de Heer immers Zijn Menselijke Goddelijk had gemaakt, was het vlees niet iets anders dan het Goddelijk Goede, en het bloed het Goddelijk Ware; dat in het Goddelijke niet het stoffelijke moet worden verstaan, kan vaststaan; deswege is de *spijs* in den hoogsten zin, dat is, wanneer daarvan gesproken wordt met betrekking tot den Heer, het Goede der Goddelijke Liefde om het menselijk geslacht te zaligen; deze *spijs* is het eveneens welke wordt verstaan onder de woorden des Heren bij Johannes: “Jezus zeide tot de discipelen: *Ik heb een spijs om te eten* welke gij niet weet; *Mijn spijs* is dat Ik doe den wil van Hem Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk vervolmake”, iv: 32. 34; den wil doen van Hem Die gezonden heeft, en Zijn werk vervolmaken, is het menselijk geslacht zaligen; het Goddelijke vanuit hetwelk dit is, is de Goddelijke Liefde. Hieruit blijkt nu wat in den geestelijken zin onder den honger wordt verstaan.

5577. In het land; dat dit betekent aangaande de dingen die der Kerk waren, staat vast uit de betekenis van het land in het Woord, zijnde de Kerk, hier dus de dingen die der Kerk zijn, want de dingen die de Kerk betekenen, betekenen ook de dingen die der Kerk zijn; deze immers maken gene. Dat het land de Kerk is in het Woord, komt omdat het het land Kanaän was, waarin van de oudste tijden af de Kerk was geweest; wanneer vandaar in het Woord het land wordt genoemd, wordt het land Kanaän verstaan, en wanneer dit wordt genoemd, wordt de Kerk verstaan; zij immers die in de geestelijke wereld zijn, blijven, wanneer het land wordt genoemd, niet in de idee van het land, maar in de idee van de natie welke daar is, en ook niet in de idee van de natie, maar in de idee van het hoedanige dier natie, bijgevolg in de idee der Kerk, wanneer land wordt gezegd, en daaronder het land Kanaän wordt verstaan. Daaruit blijkt hoezeer diegenen ijlen die geloven dat op den dag des Laatste Gerichts een nieuwe aarde en een nieuwe hemel zullen ontstaan, volgens de profetische dingen in het Oude Testament, en bij Johannes in het Nieuwe, waar toch onder de Nieuwe Aarde niets iets anders wordt verstaan dan een nieuwe uitwendige Kerk, en onder den Nieuwen Hemel de nieuwe inwendige Kerk; voorts diegenen die geloven dat waar in het Woord de algehele aarde wordt genoemd, iets anders wordt verstaan dan de Kerk; hieruit blijkt hoe weinig slechts diegenen het Woord vatten die menen dat daarin geen heiliger zin is gelegen dan die welke uit de allene letter opblinkt. Dat de Kerk van de oudste tijden af in het land Kanaän is geweest, zie men in n. 3686, 4447, 4454,

4516, 4517, 5136; dat met het land in het Woord de Kerk wordt aangeduid, n. 662, 1066, 1067, 1262, 1413, 1607, 2928, 4447; en met den Nieuwen Hemel en de Nieuwe Aarde de nieuwe inwendige en uitwendige Kerk, n. 1733, 1850, 2117, 2118 einde, 3355 einde, 4535.

5578. En het geschiedde; dat dit het nieuwe betekent, staat vast uit de betekenis van het was en het geschiedde, insluitende een nieuwen staat, waarover n. 4979, 4987, 4999, 5074, 5466; in de oorspronkelijke taal werden oudtijds de zinnen niet door leestekens onderscheiden, maar de tekst was doorlopend, in navolging van de hemelse spraak; maar in de plaats van die leestekens stond *En*, en ook *het was*, of *het geschiedde*; vandaar komt het dat deze woorden zo vaak voorkomen, en dat het was of het geschiedde het nieuwe betekent.

5579. Als zij voleindigd hadden te eten de opbrengst; dat dit betekent toen de ware dingen gingen ontbreken, staat vast uit de betekenis van de opbrengst, zijnde het ware, waarover n. 5276, 5280, 5292, 5402; dat het ware ging ontbreken, wordt daarmee aangeduid dat zij voleindigd hadden haar te eten. In de geestelijke wereld is het aldus gesteld dat zij verzadigd worden met ware en goede dingen, deze immers zijn spijs voor hen die daar zijn, n. 5576; doch wanneer deze hebben opgehouden hun van nut te zijn, komen zij wederom in de behoefte; het is hiermede gesteld als met de voeding van den mens door de stoffelijke spijs; wanneer deze spijs heeft opgehouden van nut te zijn, komt wederom de honger; deze honger welke een behoefte aan geestelijke dingen is, is in de geestelijke wereld de avond, of de schaduw van hun dag, doch na deze komt de morgenschemering en de morgen; aldus vinden daar de beurtwisselingen plaats; zij komen in dien avond of in den geestelijken honger, opdat zij trek en verlangen krijgen naar ware en goede dingen, welke, wanneer zij daarnaar hongeren, beter tot de voeding dienen, zoals de stoffelijke spijs den hongerige. Hieruit kan vaststaan wat er wordt verstaan onder de behoefte aan geestelijke dingen, toen de ware dingen gingen ontbreken.

5580. Die zij vanuit Egypte hadden gebracht; dat dit betekent die vanuit de wetenschappelijke dingen waren, staat vast uit de betekenis van Egypte, zijnde de wetenschappelijke dingen, waarover n. 1164, 1165, 1186, 1462; dat zij *vanuit die* waren, wordt daarmee aangeduid dat zij ze van daar hadden gebracht; met Egypte worden in den goeden zin de wetenschappelijke dingen aangeduid die der Kerk zijn, namelijk die welke van dienst zijn voor den vorm der Kerk; men zie n. 4749, 4964, 4966; door zulke dingen wordt de mens binnengeleid in de ware dingen der Kerk zoals door den voorhof in het huis; het zijn immers die wetenschappelijke dingen welke zich het eerst aan de

zinnen voordoen, en zo den weg tot de innerlijke dingen openen; want het is bekend dat eerst de uitwendige zinlijke dingen bij den mens worden geopend, en daarna de innerlijke zinlijke dingen, en ten slotte de verstandelijke dingen, en dat wanneer de verstandelijke dingen zijn geopend, deze in gene worden uitgebeeld, zodat zij gevat kunnen worden; de oorzaak hiervan is deze dat de verstandelijke dingen vanuit de zinlijke dingen oprijzen door een soort van uittrekking; de verstandelijke dingen immers zijn gevolgtrekkingen, welke, wanneer zij gemaakt zijn, worden gescheiden en meer in de hoogte gaan; dit bewerkt de invloed van de geestelijke dingen, welke door den Hemel uit den Heer is; hieruit blijkt hoe het met de ware dingen is gesteld, namelijk dat zij vanuit de wetenschappelijke dingen zijn.

5581. En hun vader zeide tot hen; dat dit de doorvatting betekent uit de dingen die der Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover meermalen eerder; en uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, zijnde de Kerk; dat Israël de geestelijke inwendige Kerk is, en Jakob de uitwendige, zie men in n. 4286, 4292, 4570; hij wordt vader geheten, omdat met den vader in het Woord ook de Kerk wordt aangeduid, en eveneens met de moeder, maar met de moeder de Kerk ten aanzien van het ware, en met den vader de Kerk ten aanzien van het goede; de oorzaak hiervan is deze dat de Kerk een geestelijk huwelijk is, zijnde uit het goede als uit een vader, en uit het ware als uit een moeder.

5582. Keert wederom, koopt ons een weinig spijs; dat dit betekent dat zij, om te leven, zich het goede van het geestelijk ware moeten verwerven, staat vast uit de betekenis van kopen, zijnde zich verwerven en toeëigenen, waarover n. 4397, 5374, 5397, 5406, 5410, 5426; en uit de betekenis van de spijs, zijnde het goede van het ware, waarover n. 5340, 5342; hier het goede van het geestelijk ware, want over dit goede wordt in hetgeen volgt gehandeld; dat het is om te leven, volgt hieruit.

5583. En Jehudah zeide tot hem; dat dit het goede der Kerk betekent, staat vast uit de uitbeelding van Jehudah, zijnde het goede der Kerk, waarover n. 3654; dat nu Jehudah over Benjamin spreekt, en eerder Ruben over den zelfde, vorig hfdst. vers 36, 37, is een verborgenheid welke niet dan uit den inwendigen zin kan blijken; desgelijks, dat toen Ruben over Benjamin sprak, Jakob Jakob wordt geheten, vorig hfdst. vers 36, terwijl hier, nu Jehudah over Benjamin spreekt, Jakob Israël wordt geheten, vers 6, 8, 11; dat een zodanig iets het ene of andere insluit, kan door niemand worden ontkend, maar wat het insluit, kan men geenszins uit den historischen zin der letter weten; zoals ook elders, waar Jakob nu eens Jakob, dan weer Israël wordt

geheten. n. 4286; de verborgenheid die het insluit, zal, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, in hetgeen volgt worden gezegd. Dat hier nu Jehudah spreekt, komt omdat er wordt gehandeld over het goede van het geestelijk ware, hetwelk verworven moet worden, n. 5282; daarom spreekt hier Jehudah, die het goede der Kerk is, met Israël, die het goede van het geestelijk ware is, en stelt hij zich borg voor Benjamin, die het bemiddelende is, want het bemiddelende moet door het goede verbonden worden.

5584. Al zeggende: Al betuigende heeft de man tot ons betuigd; dat dit betekent dat het geestelijke uit het inwendige afkerig van hen was, staat vast uit de betekenis van al betuigende betuigen, zijnde afkerig zijn, want hij betuigde dat zij zijn aangezichten niet zouden zien, tenzij hun broeder met hen was; deze betuiging is er een van afkeer, want met niet zijn aangezichten zien, wordt aangeduid dat er geen ontferming is, waarover aanstonds; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het Goddelijk geestelijke, of, wat het zelfde is, het ware uit het Goddelijke, waarover n. 3969; hier is hij, omdat er man wordt gezegd, het geestelijke of het uit het inwendige invloeiende ware.

5585. Al zeggende: Gij zult mijn aangezichten niet zien; dat dit betekent dat er geen ontferming zou zijn, staat vast uit de betekenis van de aangezichten, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot den mens, zijnde zijn innerlijke dingen, namelijk de aandoeningen en de denkingen daaruit, waarover n. 358, 1999, 2434, 3527, 3573, 4066, 4796, 4797, 5102; doch wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot den Heer, is het de Barmhartigheid of de ontferming; vandaar is de aangezichten niet zien, niet barmhartigheid of geen ontferming; immers, de Heer wordt hier door Jozef in den hoogsten zin uitgebeeld; niet, dat er geen ontferming bij den Heer is; Hij is immers de Barmhartigheid zelf; maar wanneer er niet het bemiddelende is dat verbindt, schijnt het den mens toe alsof er geen ontferming in den Heer is; de oorzaak hiervan is deze dat er, indien er geen verbindend bemiddelende is, geen opneming van het goede is, en wanneer er geen opneming van het goede is, is het boze in de plaats ervan; indien de mens dan tot den Heer roept, is er, omdat hij vanuit het boze roept, aldus ten gunste van zich tegen allen, geen verhoring; dit geeft den schijn alsof er geen ontferming was. Dat het aangezicht van Jehovah of van den Heer de Barmhartigheid is, kan uit het Woord vaststaan; immers, het aangezicht van Jehovah of van den Heer is in den eigenlijken zin de Goddelijke Liefde zelf, en omdat het de Goddelijke Liefde is, is het der Barmhartigheid, want deze is vanuit de liefde jegens het menselijk geslacht hetwelk in zo grote ellende is gesteld. Dat het aangezicht van Jehovah of van den Heer de Goddelijke Liefde is, kan vaststaan uit het

aangezicht des Heren toen de Heer voor Petrus, Jakobus, en Johannes van gedaante veranderd was, dat is, toen Hij hun Zijn Goddelijke toonde; toen “*blonk Zijn aangezicht zoals de zon*”, Matth. xvii: 2; dat de zon de Goddelijke Liefde is, zie men getoond in n, 30 tot 38, 1521 1529, 1530, 1531, 2441, 2495, 3636, 3643, 4060, 4321 einde, 4696. Het Goddelijke zelf des Heren is nooit in enig aangezicht verschenen, maar Zijn Goddelijk Menselijke, en door dat zoals in dat de Goddelijke Liefde, of, met betrekking tot het menselijk geslacht, de Goddelijke Barmhartigheid; deze, namelijk de Goddelijke Barmhartigheid in het Goddelijk Menselijke, wordt de Engel der aangezichten genoemd, bij Jesaja: “Ik zal de *Barmhartigheden van Jehovah* doen gedenken; Hij zal hen vergelden volgens Zijn Barmhartigheden, en volgens de menigte *Zijner Barmhartigheden*, en Hij is hun geworden tot een Heiland; en de *Engel Zijner aangezichten* heeft hen behouden, *terwille van Zijn Liefde*, en *terwille van Zijn goedertierenheid*”, lxiii: 7, 8, 9; zij wordt Engel genoemd, omdat de Engelen in het Woord in den inwendigen zin iets van den Heer beteken, n, 1925, 2821, 4085, hier Zijn Barmhartigheid; deswege wordt gezegd de Engel der aangezichten. Dat het aangezicht van Jehovah of van den Heer de Barmhartigheid is, en eveneens de Vrede en het Goede, omdat deze der Barmhartigheid zijn, kan ook vaststaan uit de volgende plaatsen; in den zegen: “*Jehovah doe zijn aangezichten tot u lichten, en ontferme Zich uwer. Jehovah verheffe Zijn aangezichten tot u, en stelle u vrede*”, Num. vi: 25, 26; dat de aangezichten doen lichten is zich erbarmen, en dat de aangezichten verheffen is vrede geven, blijkt duidelijk. Bij David: “God *ontferme Zich onzer*, en Hij zegene ons; *Hij doe ons Zijn aangezichten lichten*”, Psalm lxvii: 2; de aangezichten ook hier voor de Barmhartigheid. Bij denzelfde: “God, breng ons weder, en *doe Uw aangezichten lichten*, opdat wij gered worden”, Psalm lxxx: 4, 8, 20, eender. Bij denzelfde: “Bevrijd mij uit de hand mijner vijanden, en mijner vervolgers; *doe Uw aangezichten over Uw knecht lichten*”, Psalm xxxi: 16, 17; desgelijks Psalm cxix: 134, 135. Bij Daniël: “Hoor, o onze God, het gebed Uws knechts, en zijn smekingen, en *doe Uw aangezichten lichten over het heiligdom*, hetwelk verlaten is”, ix: 17; de aangezichten doen lichten ook voor zich erbarmen. Bij David: “Velen zeggen: Wie zal ons het *goede* doen zien, *verhef Gij over ons het licht Uwer aangezichten*”, Psalm iv: 7, 8; het licht der aangezichten verheffen voor: het goede geven vanuit de Barmhartigheid. Bij Hoschea: “*Dat zij Mijn aangezichten zoeken* wanneer zij angst hebben; dat zij Mij des morgens zoeken”, v: 15. Bij David: “*Zoekt Mijn aangezichten; Uw aangezichten. Jehovah, zoek ik*”, Psalm xxvii: 8, 9. Bij denzelfde: “*Zoekt Jehovah, en Zijn sterkte, zoekt Zijn aangezichten geduriglijk*”, Psalm cv: 4;

de aangezichten van Jehovah zoeken, voor: Zijn Barmhartigheid zoeken. Bij denzelfde: “Ik zal in gerechtigheid *Uw aangezichten zien*”, Psalm xvii: 15; en bij Mattheus: “Ziet, dat gij niet een van deze kleinen veracht; immers, Ik zeg ulieden dat hun Engelen in de Hemelen *altijd zien het aangezicht Mijns Vaders*, Die in de Hemelen is”, xviii: 10; de aangezichten Gods zien, voor: den vrede en het goede vanuit de Barmhartigheid genieten. Het tegenovergestelde echter is de aangezichten verhelen of verbergen, alsmede afwenden, hetgeen betekent: zich niet ontfermen; zoals bij Jesaja: “In de overstroming van Mijn toorn heb Ik *de aangezichten* een ogenblik van u *verborgen*, maar met de *barmhartigheid* der eeuwigheid zal Ik Mij uwer *ontfermen*”, liv: 8; de overstroming des toorns staat voor de verzoeking, en omdat de Heer Zich daarin niet schijnt te ontfermen, wordt gezegd: Ik heb de aangezichten een ogenblik van u verborgen. Bij Ezechiël: “*Ik zal Mijn aangezichten van hen afwenden*”, vii: 22. Bij David: “Hoelang, Jehovah, zult Gij mij vergeten, tot in het eeuwige; *hoelang zult Gij Uw aangezichten van mij verhelen*”, Psalm xiii: 2. Bij denzelfde: “*Verberg Uw aangezichten niet van mij*, verwerp niet in toorn Uw knecht”, Psalm xxvii: 8, 9. Bij denzelfde: “Waarom, Jehovah, verlaat Gij mijn ziel, *verbergt Gij Uw aangezichten van mij*”, Psalm lxxxviii: 15. Bij denzelfde: “Haast U, antwoord mij, Jehovah, mijn geest is verteerd, *verberg Uw aangezichten niet van mij*, opdat ik niet gelijk worde den nederdalenden in den kuil; doe mij *Uw barmhartigheid* horen in den vroegen morgen”, Psalm cxliiii: 7, 8. En bij Mozes: “Mijn toorn zal ontsteken tegen dit volk op dien dag, dat Ik hen zal verlaten, en *Ik zal Mijn aangezichten van hen verhelen*; weswege het zal zijn ter vertering. Al *verhelende zal Ik Mijn aangezichten verhelen* op dien dag, om al het boze dat zij gedaan hebben”, Deut. xxxi: 17, 18; in toorn ontsteken voor zich afwenden, n. 5034; en de aangezichten verhelen voor zich niet ontfermen; deze dingen worden gezegd met betrekking tot Jehovah of den Heer, hoewel Hij nooit toorn, en nooit Zijn aangezichten afwendt of verheelt, maar het wordt aldus gezegd vanwege den schijn bij den mens die in het boze is; de mens immers die in het boze is, wendt zich af van en verheelt zich voor de aangezichten des Heren, dat is, hij verwijdert Zijn Barmhartigheid van zich; dat het de boze dingen bij den mens zijn die dit doen, kan ook uit het Woord vaststaan; zoals bij Micha: “*Jehovah zal Zijn aangezichten van hen verhelen* te dier tijd, *zoals zij hun werken boos gemaakt hebben*”, iii: 4. Bij Ezechiël: “Omdat zij tegen Mij hebben overtreden, daarom *heb Ik Mijn aangezichten van hen verborgen*; naar hun onreinigheid, en naar hun overtredingen heb Ik met hen gehandeld, en *Ik heb Mijn aangezichten van hen verborgen*”, xxxix: 23, 24; vooral bij

Jesaja: “Het zijn uw ongerechtigheden die scheiden tussen ulieden en tussen uw God; en *uw zonden doen de aangezichten verbergen van u*”, LIX: 2; uit deze en uit tal van andere plaatsen blijkt de inwendige zin, welke hier en daar uitkomt, en gevonden wordt door hem die zoekt.

5586. Zonder dat uw broeder met u is; dat dit betekent tenzij gij het bemiddelende hebt, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443; het bemiddelende, hetwelk Benjamin uitbeeldt, is het bemiddelende tussen het inwendige en het uitwendige, of tussen den geestelijken en den natuurlijken mens, en het is het ware van het goede, hetwelk voortgaat uit het ware vanuit het Goddelijke, hetwelk wordt uitgebeeld door Jozef; dat ware van het goede wordt het geestelijke van het hemelse genoemd; dat Benjamin het geestelijke van het hemelse is, zie men in n. 3969, 4592; het inwendige van den mens en zijn uitwendige zijn ten eerste van elkander onderscheiden, want zijn inwendige is in het licht des Hemels, en het uitwendige in het licht der wereld; en omdat zij ten eerste zijn onderscheiden, kunnen zij niet worden verbonden tenzij door een bemiddelende hetwelk uit het ene en het andere moet trekken.

5587. Indien gij zijt zendende onzen broeder met ons; dat dit betekent dat indien het aldus uit de Kerk is dat zij aangebonden worde, er het bemiddelende moet zijn, staat vast uit de uitbeelding van Israël, die zou zenden, zijnde de Kerk, waarover n. 4286; vandaar wil indien gij zijt zendende zeggen: indien het aldus uit de Kerk is; en uit de uitbeelding van Benjamin, die hier hun broeder is, zijnde het bemiddelende, waarover vlak boven n. 5586; hieruit blijkt dat met indien gij zijt zendende onzen broeder met ons, wordt aangeduid dat indien het aldus uit de Kerk is dat haar uitwendige worde aangebonden aan het inwendige, er het bemiddelende moet zijn.

5588. Wij zullen nederdalen, en u spijs kopen; dat dit betekent dat het goede van het ware dan verworven zal worden, staat vast uit de betekenis van kopen, zijnde zich verwerven en toeëigenen; en uit de betekenis van de spijs, zijnde het goede van het ware, waarover boven n. 5582.

5589. En indien gij niet zendende zijt; dat dit betekent indien niet, namelijk, indien het niet uit de Kerk is dat zij aangebonden worde, staat vast uit hetgeen vlak boven in n. 5587 is gezegd.

5590. Wij zullen niet nederdalen; dat dit betekent dat het niet verworven kan worden, staat vast uit hetgeen vlak boven in n. 5588 is gezegd.

5591. Omdat de man tot ons gezegd heeft; dat dit de doorvatting aangaande het geestelijke betekent, staat vast uit de betekenis van den man, zijnde het geestelijke uit het inwendige, waarover boven n. 5584; en uit de betekenis van

zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover vaak eerder.

5592. Gij zult mijn aangezichten niet zien; dat dit betekent dat er geen ontferming zal zijn, staat vast uit hetgeen boven in n. 5585 is ontvouwd, waar de zelfde woorden staan.

5593. Zonder dat uw broeder met u is; dat dit betekent tenzij gij het bemiddelende hebt, staat vast uit hetgeen boven in n. 5586, 5587 is gezegd aangaande Benjamin, die hier de broeder is, zijnde het bemiddelende.

5594. Vers 6, 7, 8, 9, 10. *En Israël zeide: Waarom hebt gij mij boos gedaan door den man te kennen te geven of gij nog een broeder hadt. En zij zeiden: Al vragende heeft de man gevraagd naar ons, en naar onze geboorte, al zeggende: Leeft uw vader nog; hebt gij een broeder; en wij gaven hem te kennen naar den mond dier woorden; wisten wij al wetende dat hij zeggen zou: Doet uw broeder nederdalen. En Jehudah zeide tot Israël, zijn vader: Zend den knaap met mij, en wij zullen opstaan, en wij zullen gaan, en wij zullen leven, en wij zullen niet sterven, ook wij, ook gij, ook onze kleine kinderen. Ik zal borg zijn voor hem, vanuit mijn hand zult gij hem eisen; indien ik hem niet tot u zal hebben gebracht, en hem voor u zal hebben gesteld, en ik zal aan u zondigen alle dagen. Omdat als wij wel niet getalmd hadden, zo waren wij nu deze twee malen wedergekeerd.* En Israël zeide, betekent de doorvatting vanuit het geestelijk goede; waarom hebt gij mij boos gedaan door den man te kennen te geven of gij nog een broeder hadt, betekent dat zij van hem het ware van het goede ¹⁾ scheidten om dat te verbinden met het geestelijke uit het inwendige; en zij zeiden: Al vragende heeft de man gevraagd naar ons, betekent dat het helder de dingen doorvatte die in het natuurlijke zijn; en naar onze geboorte, betekent, aangaande de ware dingen des geloofs daar; al zeggende: Leeft uw vader nog, betekent en aangaande het geestelijk goede waaruit die zijn; of wij een broeder hebben, betekent aangaande het innerlijk ware; en wij gaven hem te kennen naar den mond dier woorden, betekent dat het ze overeenkomend bemerkte; wisten wij al wetende dat hij zeggen zou: Doet uw broeder nederdalen, betekent dat wij niet hebben geloofd dat het wilde dat het ware van het goede met hetzelfde verbonden zou worden; en Jehudah zeide tot Israël, zijn vader, betekent de doorvatting uit het goede der Kerk aangaande die dingen; zend den knaap met mij, betekent opdat het daaraan zou worden aangebonden; en wij zullen opstaan, en wij zullen gaan, en wij zullen leven, en wij zullen niet sterven, betekent het geestelijk leven volgens de graden; ook wij, betekent het

1 Het latijn heeft hier *bonum veri*, het goede van het ware.

uitwendige der Kerk; ook gij, betekent het inwendige ervan; ook onze kleine kinderen, betekent de nog innerlijker dingen; en ik zal borg zijn voor hem, betekent dat het ondertussen aan hem zal worden aangebonden; vanuit mijn hand zult gij hem eisen, betekent dat het niet zal worden afgescheurd voor zoveel als het in zijn macht is; indien ik hem niet tot u zal hebben gebracht, en hem voor u zal hebben gesteld, betekent indien het niet geheel en al aan de Kerk zou worden teruggegeven; en ik zal aan u zondigen alle dagen, betekent dat het goede der Kerk er niet langer zal zijn; omdat als wij wel niet getalmd hadden, betekent de draling in den staat van twijfel; zo waren wij nu deze twee malen wedergekeerd, betekent dat er uiterlijk en innerlijk geestelijk leven zou geweest zijn.

5595. En Israël zeide; dat dit de doorvatting betekent vanuit het geestelijk goede, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde doorvatten, waarover eerder; en uit de uitbeelding van Israël, zijnde het geestelijk goede, waarover n. 3654, 4598; en omdat Israël het geestelijk goede is, is hij eveneens de geestelijk-inwendige Kerk, n. 3305, 4286; want die Kerk is Kerk vanuit het geestelijk goede. Het geestelijk goede is het ware dat het goede is geworden; immers, het ware wordt het goede wanneer men volgens dat leeft; dan immers gaat het over in den wil, en uit den wil in de daad, en wordt des levens; en het ware wordt, wanneer het des levens wordt, niet langer het ware maar het goede geheten; doch de wil die het ware in het goede omvormt, is de nieuwe wil in het verstandelijke deel; het is dat goede hetwelk het geestelijk goede wordt genoemd; het geestelijk goede is hierin van het hemels goede onderscheiden dat het hemels goede is ingeplant in het willijke deel zelf van den mens; doch over deze zaak is eerder meermalen gehandeld. Dat nu Jakob niet Jakob wordt geheten, zoals in het vorige hoofdstuk vers 36, maar Israël, komt omdat hier wordt gehandeld over het goede, doch in het voorafgaande hoofdstuk over het ware; deswege sprak in het voorafgaande hoofdstuk Ruben, door wien het ware van de leer der Kerk wordt uitgebeeld, n. 3861, 3866, 4731, 4734, 4761, 5542; in dit hoofdstuk echter spreekt Jehudah, door wien het goede der Kerk wordt uitgebeeld, n. 3654, 5583; dat er nu over het goede wordt gehandeld, komt omdat ditmaal de verbinding plaats vindt van het inwendige, zijnde Jozef, met het uitwendige, zijnde de tien zonen Jakobs, door het bemiddelende, zijnde Benjamin; en de verbinding van het inwendige met het uitwendige geschiedt door het goede.

5596. Waarom hebt gij mij boos gedaan door den man te kennen te geven of gij nog een broeder hadt; dat dit betekent dat zij van hem het ware van het goede scheidden om dat te verbinden met het geestelijke uit het inwendige, staat

vast uit de betekenis van boosdoen, zijnde scheiden, want dat zij Benjamin van hem scheidden is dat wat hij boosdoen noemt; uit de betekenis van te kennen geven, zijnde geven dat een ander denkt en over hetzelfde nadenkt, n. 2862, 5508, bijgevolg vergemeenschappen, n. 4856; vandaar is het ook verbinden, want wanneer het overgaat in den wil van den ander, geschiedt vanuit het vergemeenschapte een verbinding, zoals dat Jozef, toen hij had gehoord dat Benjamin nog leefde en bij zijn vader was, wilde dat hij tot hem zou komen, en daarna dat hij alleen bij hem zou zijn, verbonden met hem, zoals blijkt uit de historische dingen die volgen; uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het Goddelijk geestelijke, en wanneer hij man wordt genoemd, zijnde het geestelijke uit het inwendige, waarover n. 5584; en uit de uitbeelding van Benjamin, die hier hun broeder is, over wien zij te kennen hadden gegeven, zijnde het ware van het goede, waarover n. 5586; hieruit blijkt dat met waarom hebt gij mij boos gedaan door den man te kennen te geven of gij nog een broeder hadt, wordt aangeduid dat zij van hem het ware van het goede scheidden om dat te verbinden met het geestelijke uit het inwendige.

5597. En zij zeiden: Al vragende heeft de man gevraagd naar ons; dat dit betekent dat het helder de dingen doorvatte die in het natuurlijke zijn, staat vast uit de betekenis van vragen, zijnde de denking van een ander doorvatten, waarover aanstonds; en uit de uitbeelding van de tien zonen Jakobs, die hier wij zijn, zijnde de dingen der kerk die in het natuurlijke zijn, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512. Dat vragen is de denking van een ander doorvatten, is ter oorzaak hiervan dat er in den Hemel een vergemeenschapping is van alle denkingen, en wel dermate dat niemand een ander behoeft te vragen wat hij denkt; vandaar komt het dat vragen betekent de denking van een ander doorvatten; het hoedanige immers op de aarde is in den inwendigen zin het hoedanige in den Hemel.

5598. En naar onze geboorte; dat dit betekent aangaande de ware dingen des geloofs daar, staat vast uit de betekenis van de geboorte, zijnde de geboorte van het ware uit het goede, of van het geloof uit de naastenliefde, waarover n. 1145, 1255, 4070, 4668; dat de geboorte in den inwendigen zin dit is, komt omdat in den Hemel geen andere geboorte wordt verstaan dan die welke de wederverwekking wordt genoemd, welke geschiedt door het ware des geloofs en het goede der naastenliefde; door deze geboorte worden zij van zonen des mensen zonen des Heren; dezen zijn het die uit God geboren worden geheten. Joh 1: 13; volgens de verscheidenheden van het goede uit het ware en van het ware uit het goede in die geboorte, zijn de broedersschappen of bloedverwantschappen en de aanverwantschappen in den Hemel; want in

den Hemel zijn voortdurende verscheidenheden, maar de verscheidenheden worden door den Heer gerangschikt opdat zij familiën weergeven, waarin broeders, zusters, schoonzonen, schoondochters, kleinzonen, kleindochters, en zo voort, zijn; in het algemeen zijn evenwel allen in zulk een vorm gerangschikt dat zij te zamen één maken, zoals de verscheidenheden in het menselijk lichaam, waarin geen enkel lid volstrekt eender is aan een ander, ja zelfs ook niet één enkel deel in enig lid aan een ander deel; maar nochtans zijn al die verschillende dingen in zulk een vorm gerangschikt dat zij zoals één werken, en elk ding van meer nabij of van verder af meehelpt aan het werken van het ander; daar de vorm in den mens zodanig is, kan men daaruit opmaken hoedanig de vorm moet zijn in den Hemel, waarmede een overeenstemming is van alle dingen die in den mens zijn, dat hij namelijk hoogst volmaakt is.

5599. Al zeggende: Leeft uw vader nog; dat dit betekent en aangaande het geestelijk goede waaruit die zijn, staat vast uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, zijnde het geestelijk goede, waarover n. 3654, 4598, 5595; omdat de ware dingen des geloofs uit dat goede als uit een vader nederdalen, n. 5598, wordt er gezegd waaruit die zijn.

5600. Of wij een broeder hebben; dat dit betekent aangaande het innerlijk ware, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het geestelijke van het hemelse, of, wat het zelfde is, het ware van het goede of het innerlijk ware; dat Benjamin het ware is waarin het goede is, of het geestelijke van het hemelse, zie men in n. 3969, 4592; dit innerlijk ware is dat wat het bemiddelende is tussen het ware uit het Goddelijke en het ware in het natuurlijke.

5601. En wij gaven hem te kennen naar den mond der woorden van hem; dat dit betekent dat het ze overeenkomend bemerkte, staat vast uit de betekenis van te kennen geven, zijnde bemerken, waarover n. 3608; in de geestelijke wereld immers of in den Hemel behoeven zij niet te kennen te geven wat zij denken; er is immers een vergemeenschapping van alle denkingen, n. 5597; deswege betekent te kennen geven in den geestelijken zin bemerken; en uit de betekenis van naar den mond der woorden van hem, zijnde overeenkomend, want het zijn die dingen welke het wilde bemerken.

5602. Wisten wij al wetende dat hij zeggen zou: Doet uw broeder nederdalen; dat dit betekent dat wij niet hebben geloofd dat het wilde dat het ware van het goede met hetzelfde verbonden zou worden, staat vast uit de betekenis van wisten wij al wetende dat hij zeggen zou, zijnde niet geloven; en uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de broeder is, zijnde het ware van het goede, waarover vlak boven n. 5600; dat dit met hem verbonden zou worden,

wordt daarmee aangeduid dat zij hem zouden doen nederdalen, zoals blijkt uit hetgeen boven in n. 5596 is gezegd.

5603. En Jehudah zeide tot Israël, zijn vader; dat dit de doorvatting betekent uit het goede der Kerk aangaande die dingen, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde doorvatten, waarover meermalen eerder; uit de uitbeelding van Jehudah, zijnde het goede der Kerk, waarover boven n. 5583; en uit de uitbeelding van Israël, zijnde de inwendig-geestelijke Kerk, waarover n. 3305, 4286; daaruit blijkt dat met Jehudah zeide tot Israël, zijn vader, de doorvatting der Kerk uit haar goede wordt aangeduid.

5604. Zend den knaap met mij; dat dit betekent opdat het daaraan zou worden aangebonden, namelijk aan het goede der Kerk, hetwelk door Jehudah wordt uitgebeeld, staat vast uit de betekenis van met hem zenden, zijnde aanbinden aan hem en niet aan de overigen, want in hetgeen volgt wordt gezegd: “Ik zal borg zijn voor hem, vanuit mijn hand zult gij hem eisen”; en uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de knaap is, zijnde het innerlijk ware, waarover vlak boven n. 5600; er wordt gezegd knaap, omdat dat wat innerlijk is, in het Woord naar verhouding een knaap wordt genoemd, ter oorzaak hiervan dat er in het innerlijke meer van onschuld is dan in het uiterlijke, en de onschuld wordt aangeduid met het kleine kind en eveneens met den knaap, n. 5236.

5605. En wij zullen opstaan, en wij zullen gaan, en wij zullen leven, en wij zullen niet sterven; dat dit het geestelijk leven betekent volgens de graden, staat vast uit de betekenis van opstaan, zijnde de verheffing tot de hogere of de innerlijke dingen, bijgevolg tot de dingen die van het geestelijk leven zijn, waarover n. 2401, 2785, 2912, 2927, 3171, 4103, 4881; uit de betekenis van gaan, zijnde leven, waarover n. 3335, 3690, 4882, 5493; en omdat volgt “en wij zullen leven”, betekent gaan het eerste geestelijke leven; uit de betekenis van leven, zijnde het geestelijk leven; geen ander leven immers wordt in den inwendigen zin des Woords verstaan; en uit de betekenis van niet sterven, zijnde niet langer verdoemd worden, of buiten den staat der verdoemenis zijn, want geen andere dood wordt in den inwendigen zin des Woords verstaan dan de geestelijke dood, welke de verdoemenis is; daaruit blijkt dat met wij zullen opstaan, en wij zullen gaan, en wij zullen leven, en wij zullen niet sterven, het leven volgens de graden wordt aangeduid, namelijk de inleiding tot het leven door opstaan, het eerste des levens door gaan, het leven zelf door leven, de uitleiding uit de dingen die niet des levens zijn, door niet sterven. Dat gaan in den inwendigen zin leven is, lijkt vreemd voor hem die niet aangaande het geestelijk leven iets kent; maar het is hiermede eender gesteld als met reizen, zijnde de orde des levens en het opeenvolgende des

levens, n. 1293, 4375, 4554, 4585, en als met als vreemdeling verkeren, zijnde onderricht worden en dienvolgens leven, n. 1463, 2025, 3672; weliswaar kan de oorzaak worden gezegd waarom gaan, reizen, en als vreemdeling verkeren die dingen betekenen, maar de oorzaak is zodanig dat zij nauwelijks kan worden opgenomen door hen die niet weten hoe het met de bewegingen in het andere leven is gesteld; de bewegingen daar en de voortschrijdingen zijn, omdat zij nergens anders vandaan komen, niet iets anders dan veranderingen van den staat des levens; deze veranderingen verschijnen in de uitwendige dingen geheel zoals voortschrijdingen van de ene plaats naar de andere; dat het aldus is, kan door vele ondervindingen vanuit het andere leven bevestigd worden; ik heb daar immers in den geest gewandeld met hen en onder hen, door verscheidene verblijven van hen, en dit hoewel ik naar het lichaam op de zelfde plaats gebleven was; en ik heb eveneens met hen daarover gesproken hoe dit kon geschieden, en ik werd onderricht dat het de veranderingen van den staat des levens zijn welke in de geestelijke wereld de voortschrijdingen maken; dit werd ook daardoor bevestigd dat de geesten door teweeg gebrachte veranderingen van den staat, zich in de hoogte kunnen vertonen en in één ogenblik in de diepte, voorts ver in het westen en in één ogenblik in het oosten, en zo voort; maar dit kan, als gezegd, niet anders dan vreemd schijnen voor hem die niet aangaande het leven in de geestelijke wereld iets kent; daar zijn immers geen ruimten, noch tijden, maar in de plaats ervan staten des levens; deze staten brengen in de uitwendige dingen den geheel en al levenden schijn van voortschrijdingen en bewegingen voort; die schijn is zo levend en werkelijk als de schijn van het leven zelf is, namelijk dat het leven in ons is, en aldus het onze, terwijl toch het leven invloeit uit den Heer, Die de bron is vanwaar het al des levens is; men zie n. 2021, 2658, 2706, 2886, 2887, 2888, 3001, 3318, 3337, 3338, 3484, 3619, 3741, 3742, 3743, 4151, 4249, 4318, 4319, 4320, 4417, 4523, 4524, 4882. Omdat gaan en bewogen worden leven betekenen, werd derhalve door de Ouden gezegd: “*in God worden wij bewogen*, leven wij, en zijn wij”, en onder bewogen worden werd verstaan het uitwendige des levens, onder leven het inwendige ervan, en onder zijn het binnenste.

5606. Ook wij; dat dit het uitwendige der Kerk betekent, staat vast uit de uitbeelding van de tien zonen van Jakob, die hier wij zijn, zijnde het uitwendige der Kerk, waarover n. 5469.

5607. Ook gij; dat dit het inwendige ervan betekent, staat vast uit de uitbeelding van Israël, die hier gij is, zijnde het inwendige der Kerk, waarover n. 4286, 4292, 4570.

5608. Ook onze kleine kinderen; dat dit de nog innerlijker dingen betekent, staat vast uit de betekenis van de kleine kinderen, zijnde de dingen die innerlijk zijn, n. 5604; dat de innerlijke dingen met kleine kinderen en eveneens met knapen worden aangeduid, komt omdat met genen en dezen de onschuld wordt aangeduid, en de onschuld is het binnenste. In de Hemelen is het aldus gesteld: de binnenste of de derde Hemel bestaat uit hen die in de onschuld zijn; zij zijn immers in de liefde tot den Heer, en omdat de Heer de Onschuld zelf is, zijn derhalve zij die daar zijn, omdat zij in de liefde tot Hem zijn, in de onschuld; en hoewel zij de wijsten van allen in de Hemelen zijn, verschijnen zij nochtans aan de anderen zoals kleine kinderen; vandaar en eveneens hieruit dat de kleine kinderen in de onschuld zijn, komt het dat met de kleine kinderen in het Woord de onschuld wordt aangeduid. Omdat het binnenste der Hemelen de onschuld is, moet derhalve innerlijk bij allen die in de Hemelen zijn, de onschuld zijn; het is hiermede gesteld zoals met de opeenvolgende dingen ten opzichte van de mede-bestaande dingen, of zoals met de dingen die onderling door graden zijn onderscheiden ten opzichte van de dingen die vanuit dezelve ontstaan, want al wat tegelijk bestaat, komt op uit de opeenvolgende dingen; wanneer gene vanuit deze ontstaan, plaatsen zij zich in de zelfde orde waarin zij tevoren door graden onderscheiden waren; zoals ter toelichting: Doel, oorzaak, en uitwerking zijn opeenvolgend en onderling onderscheiden; wanneer deze tegelijk bestaan, plaatsen zij zich in de zelfde orde, namelijk het meest van binnen het doel, daarna de oorzaak, en het laatst de uitwerking; de uitwerking is het mede-bestaande; indien daarin niet de oorzaak is, en in de oorzaak het doel, zo is het niet een uitwerking; want indien gij uit de uitwerking de oorzaak wegneemt, vernietigt gij de uitwerking, en te meer indien gij uit de uitwerking het doel wegneemt; uit het doel immers heeft de oorzaak het dat zij oorzaak is, en uit de oorzaak heeft het de uitwerking dat zij uitwerking is; aldus is het eveneens in de geestelijke wereld; zoals doel, oorzaak, en uitwerking onderling zijn onderscheiden, aldus in de geestelijke wereld de liefde tot den Heer, de liefde jegens den naaste, en de werken der naastenliefde; wanneer deze drie dingen één worden of tegelijk bestaan, moet het eerste in het tweede, en het tweede in het derde zijn; zoals in de werken der naastenliefde: indien daarin innerlijk niet de naastenliefde vanuit de aandoening of vanuit het hart is, zijn het niet werken der naastenliefde, en indien innerlijk in de naastenliefde niet de liefde tot God is, is zij niet naastenliefde; en daarom, indien gij dat wat innerlijk is, wegneemt, valt het uiterlijke, want het uiterlijke bestaat en blijft bestaan uit zijn innerlijke dingen in volgorde; aldus is het gesteld met de onschuld; deze maakt één met

de liefde tot den Heer; indien deze niet innerlijk in de naastenliefde is, is het niet naastenliefde; bijgevolg, indien er niet naastenliefde, waarin onschuld is, van binnen in de werken der naastenliefde is, zijn het niet werken der naastenliefde; vandaar komt het dat bij allen die in de Hemelen zijn, innerlijk de onschuld moet zijn; dat het aldus is, en dat met de kleine kinderen de onschuld wordt aangeduid, staat vast bij Markus: “Jezus zeide tot de discipelen: Laat de *kinderkens* tot Mij komen, en verhindert ze niet, derzulken immers is het Koninkrijk Gods; voorwaar zeg Ik u, zo wie het Koninkrijk Gods niet zal hebben ontvangen gelijk een *kindeke*, die zal in hetzelfde niet ingaan. Ze derhalve opnemende in de armen, legde Hij de hand op hen, en zegende Hij hen”, x: 14, 15, 16; Lukas xviii: 15, 16, 17; Matth. xviii: 3; dat met de kleine kinderen hier de onschuld wordt aangeduid, kan vaststaan, omdat bij de kleine kinderen de onschuld is en omdat de onschulden in den Hemel als kleine kinderen verschijnen; dat niemand in den Hemel kan binnengaan tenzij hij iets van onschuld heeft, zie men in n. 4797, en bovendien laten zich de kleine kinderen regeren door de Engelen, die onschulden zijn, en nog niet vanuit het eigene, zoals de volwassenen, die zichzelf regeren vanuit hun eigen oordeel en hun eigen wil; dat de kleine kinderen zich door die Engelen laten regeren, staat vast uit des Heren woorden bij Mattheus: “Ziet, dat gij niet een *vanuit deze kleinen* veracht; immers, Ik zeg ulieden *dat hun Engelen in de Hemelen* altijd zien het aangezicht Mijns Vaders”, xviii: 10; niemand kan het aangezicht Gods zien, tenzij vanuit de onschuld. In de volgende plaatsen wordt ook met de kleine kinderen de onschuld aangeduid; bij Mattheus: “Vanuit den mond der *kleine kinderen* en der *zuigelingen* hebt Gij den lof vervolmaakt”, xxi: 16; Psalm viii: 3. Bij denzelfde: “Gij hebt dit den wijzen en den verstandigen verborgen, en Gij hebt deze dingen den *kinderkens* onthuld”, xi: 25; Lukas x: 21; immers, de onschuld welke met de kleine kinderen wordt aangeduid, is de wijsheid zelf, want de echte onschuld woont in de wijsheid, n. 2305, 2306, 4797; vandaar wordt er gezegd dat Gij vanuit den mond der kleine kinderen en der zuigelingen den lof hebt vervolmaakt; voorts dat zulke dingen den *kinderkens* onthuld zijn. Bij Jesaja: “Het kalf en de beer zullen weiden, tezamen zullen hun jongen nederliggen, en *het zoogkind zal spelen over het gat van een adder*”, xi: 7, 8, waar gehandeld wordt over het Rijk des Heren, en in het bijzonder over den staat des vredes en der onschuld daar; het zoogkind voor de onschuld; dat niets van het boze diengenen kan overkomen die in de onschuld zijn, wordt daarmee aangeduid dat het zoogkind zal spelen over het gat van een adder; de adders zijn zij die het arglistigst zijn; in dat hoofdstuk wordt openlijk over den Heer gehandeld. Bij Joël: “Steekt

de bazuin in Zion, vergadert het volk, heiligt de vergadering, verzamelt de grijsaards, vergadert de *kinderkens* en *die de borsten zuigen*", 11: 16; de grijsaards voor de wijzen, de *kinderkens* en die de borsten zuigen, voor de onschuldigen. In de volgende plaatsen wordt onder de kleine kinderen ook de onschuld verstaan, maar in deze dat zij vernietigd is; bij Jeremia: "Waarom zijt gij een groot boze doende tegen uw zielen, om u uitte roeien den man, en de vrouw, het *kleine kind* en den *zuigeling*, vanuit het midden van Jehudah, dat Ik u geen overblijfselen overlaat", XLIV: 7. Bij denzelfde: "Hef tot Hem uw handen op, over de ziel *uwer kinderkens*, die bezwijmen door honger in het hoofd van alle straten", Klaagl. 11: 19. Bij Ezechiël: "Gaat door, door Hierosolyma, en slaat; ook spare uw oog niet, en gebruikt geen lankmoedigheid, den grijsaard, den jongeling, en de maagd, en het *kleine kind*", 1x: 5, 6. Bij Micha: "De vrouwen Mijns volks verdrijft gij uit het huis der verrukkingen van een ieder, *van met haar kinderkens* nemen zij Mijn eer weg voor altijd", 11: 9. Wat echter de onschuld van de kleine kinderen aangaat, die is alleen uitwendig, niet echter inwendig, en omdat zij niet inwendig is, kan zij niet met enige wijsheid verbonden zijn; de onschuld echter der Engelen, vooral van die van den derden Hemel, is inwendig, en aldus verbonden met de wijsheid, n. 2305, 2306, 3494, 4563, 4797; de mens is ook aldus geschapen dat, wanneer hij oud en zoals een klein kind wordt, de onschuld der wijsheid zich dan verbindt met de onschuld der onwetendheid welke hij in de kindsheid heeft gehad, en dat hij zo als een waar klein kind tot het andere leven overgaat.

5609. En ik zal borg voor hem zijn; dat dit betekent dat het ondertussen aan hem zal worden aangebonden, staat vast uit de betekenis van borg voor iemand zijn, zijnde voor hem zijn, zoals eveneens blijkt uit hetgeen nu volgt, vooral uit hetgeen Jehudah tot Jozef, volg. hfdst. XLIV: vers 32, 33, over zijn borgstelling spreekt; en omdat borg zijn is voor hem zijn, is het ook dat hij op den weg met hem aan zich aangebonden zij.

5610. Vanuit mijn hand zult gij hem eisen; dat dit betekent dat het niet afgescheurd zal worden voor zoveel als het in zijn macht is, staat vast uit de betekenis van de hand, zijnde de macht, waarover n. 878, 3387, 4931 tot 4937, 5327, 5328, 5544; dat het is voor zoveel als het in zijn macht is, komt omdat de belofte of de borgstelling niet verder gaat; welk ware het is en hoedanig het is, zet de inwendige zin uiteen; en uit de betekenis van van hem eisen, zijnde niet afgescheurd worden, want wie van een ander wordt geëist, moet aan hem aangebonden en niet van hem afgescheurd worden.

5611. Indien ik hem niet tot u zal hebben gebracht, en hem voor u zal hebben gesteld; dat dit betekent dat het geheel en al aan de Kerk zou worden

teruggegeven, staat vast uit de betekenis van tot hem brengen, en voor hem stellen, zijnde geheel en al teruggegeven; en uit de uitbeelding van Israël, aan wien hij zou worden teruggegeven, zijnde de Kerk, waarover n. 3305, 4286, 5595.

5612. En ik zal aan u zondigen alle dagen; dat dit betekent dat het goede der Kerk er niet langer zal zijn, staat vast uit de uitbeelding van Jehudah, die dit van zich zegt, zijnde het goede der Kerk, waarover n. 5583, 5603; uit de betekenis van zondigen, zijnde de ontbinding, waarover n. 5229, 5474; aldus dat het er niet zal zijn, want dat wat van iemand wordt ontbonden, is niet meer met hem; en uit de betekenis van alle dagen, zijnde voor altijd, aldus niet langer. Dit werd gezegd omdat het goede der Kerk niet bestaanbaar is zonder het bemiddelende tussen het inwendige en het uitwendige, hetwelk wordt uitgebeeld door Benjamin; immers, zowel het goede als het ware der Kerk vloeit in uit het inwendige door het bemiddelende in het uitwendige; bijgevolg van hoeveel belang als het is dat er het goede der Kerk zij, van zoveel belang is het dat er het bemiddelende zij; daarom is Jehudah borg voor Benjamin; dat het goede der Kerk er niet is zonder het bemiddelende, wordt met deze woorden van Jehudah aangeduid; en dat ook niet het ware der Kerk er is, met de woorden van Ruben, n. 5542.

5613. Omdat als wij wel niet getalmd hadden; dat dit de draling in den staat van twijfel betekent, staat vast uit de betekenis van talmen, zijnde de staat van twijfel; want zoals gaan, voortschrijden, reizen, als vreemdeling verkeren, den staat des levens betekenen, n. 5605, aldus betekent talmen den staat van twijfel, want wanneer de staat des levens in den staat van twijfel is, is het uitwendige in den staat van talmen; dit vertoont zich eveneens zichtbaar in den mens zelf: wanneer zijn gemoed in enigen twijfel is bevangen, houdt hij zijn schred in en wikt en weegt hij; de oorzaak hiervan is deze dat de twijfel den staat des levens gestremd en naar twee kanten uit weifelend maakt, bijgevolg de uitwendige voortschrijding, welke de uitwerking is. Hieruit blijkt dat met hadden wij misschien niet getalmd, de draling in den staat van twijfel wordt aangeduid.

5614. Zo waren wij nu deze twee malen wedergekeerd; dat dit betekent dat er uiterlijk en innerlijk geestelijk leven zou geweest zijn, staat vast uit de betekenis van gaan, zijnde leven, waarover boven n. 5605; en daarom is wederkeren: daaruit leven; zij gingen immers daarheen om zich koren te verschaffen, en met het koren wordt het goede van het ware aangeduid, vanuit hetwelk het geestelijk leven is; en uit de betekenis van deze twee malen, zijnde, omdat het op het leven betrekking heeft, het uiterlijk en het innerlijk leven, want

met de opbrengst die zij de eerste maal ontvingen, werd het uiterlijk leven of het leven in het natuurlijke aangeduid, ter oorzake hiervan dat zij zonder het bemiddelende waren, waarover in het voorafgaande hoofdstuk; doch met het koren dat zij ditmaal ontvangen, wordt het innerlijk leven aangeduid, want nu waren zij met Benjamin, die het bemiddelende is, waarover in dit en in het volgende hoofdstuk; vandaar komt het dat met zo waren wij nu deze twee malen wedergekeerd, het uiterlijk en innerlijk geestelijk leven wordt aangeduid. Dat deze dingen worden aangeduid, kan niet anders dan vreemd lijken, vooral voor hem die niets aangaande het geestelijke kent; het schijnt immers alsof deze twee malen wederkeren zelfs niet iets gemeen heeft met het geestelijk leven hetwelk ermede wordt aangeduid; maar nochtans is dit de inwendige zin der woorden; indien gij het geloven wilt: de innerlijke denking zelf van den mens die in het goede is, vat dit, omdat deze denking in den inwendigen zin is, hoewel de mens wanneer hij in het lichaam is, in diepe onwetendheid dienaangaande is; want de inwendige zin, of de geestelijke zin, welke van de innerlijke denking is, valt zonder dat hij het weet, in stoffelijke en zinlijke ideeën, welke deel hebben aan tijd en ruimte, en aan zulke dingen die in de wereld zijn, en zo verschijnt het niet dat zijn innerlijke denking zodanig is; zijn innerlijke denking immers is zodanig als die der Engelen, want zijn geest is met hen in gezelschap; dat de denking van den mens die in het goede is, volgens den inwendigen zin is, kan hieruit vaststaan dat hij na den dood, wanneer hij in den Hemel komt, terstond zonder enige inlichting in den inwendigen zin is, hetgeen geenszins het geval zou zijn indien hij niet in de wereld ten aanzien van de innerlijke denking in dien zin was geweest; dat hij daarin is, vindt zijn oorzaak hierin dat er tussen de geestelijke en de natuurlijke dingen zulk een overeenstemming is dat er zelfs niet het minste is waarvan er niet een overeenstemming bestaat; omdat derhalve het innerlijk of redelijk gemoed van den mens die in het goede is, in de geestelijke wereld is, en zijn uiterlijk of natuurlijk gemoed in de natuurlijke wereld, kan het niet anders dan dat het ene en het andere gemoed denkt, maar het innerlijke geestelijk en het uiterlijke natuurlijk, en dat het geestelijke in het natuurlijke valt, en zij één handelen door de overeenstemming; dat het innerlijk gemoed van den mens, welks ideeën der denking verstandelijke ideeën worden genoemd en onstoffelijk worden geheten, niet denkt vanuit de woorden van enige taal, bijgevolg niet vanuit natuurlijke vormen, kan vaststaan voor hem die hierover kan nadenken, want hij kan in één ogenblik denken wat hij nauwelijks in een uur kan uitspreken, aldus door universele dingen, welke in zich zeer vele afzonderlijke dingen omvatten; die ideeën der denking zijn geestelijk, en

zij zijn, wanneer men het Woord leest, geen andere dan zoals de inwendige zin is, hoewel de mens dit niet weet, ter oorzaak hiervan, als gezegd, dat die geestelijke ideeën door den invloed in het natuurlijke natuurlijke ideeën teweegbrengen, en zo de geestelijke ideeën ziet verschijnen, en wel dermate dat de mens, tenzij hij onderricht is geweest, gelooft, dat het geestelijke er niet is, tenzij het zodanig is als het natuurlijke, ja zelfs, dat hij niet anders denkt in den geest dan zoals hij spreekt in het lichaam; zodanig overschaduwet het natuurlijke het geestelijke.

5615. Vers 11, 12, 13, 14. *En Israël, hun vader, zeide tot hen: Indien dit dan aldus is, doet; neemt van de bezinging des lands in uw vaten; en doet den man een gave nederdalen, een weinig hars, en een weinig honing, was en stacte, terpentijnnoten en amandelen. En neemt het dubbele des zilvers in uw handen, en brengt het zilver dat in den mond uwer reiszakken wedergebracht is, weder in uw hand; misschien is dit een dwaling. En neemt uw broeder, en staat op, en keert weder tot den man. En God Schaddai geve u barmhartigheden voor den man, en hij zende u uw anderen broeder, en Benjamin; en ik, gelijkterwijs ik van kinderen beroofd ben, zal ik van kinderen beroofd zijn.* En Israël, hun vader, zeide tot hen, betekent de doorvatting vanuit het geestelijk goede; indien het dan aldus is, doet, betekent indien het niet anders kan geschieden, dat het aldus geschiede; neemt van de bezinging des lands in uw vaten, betekent de meer uitnemende dingen der Kerk in de ware dingen des geloofs; en doet den man een gave nederdalen, betekent om genade te verkrijgen; een weinig hars en een weinig honing, betekent de ware dingen van het goede van het uiterlijk natuurlijke en het verkwikkelijke ervan; was en stacte, betekent de ware dingen van het goede van het innerlijk natuurlijke; terpentijnnoten en amandelen, betekent de met die ware dingen overeenstemmende goede dingen des levens; en neemt het dubbele des zilvers in uw handen, betekent het in de machten ontvangen ware; en brengt het zilver dat in den mond uwer reiszakken wedergebracht is, weder in uw hand, betekent dat zij zich door het om niet in het uiterlijk natuurlijke gegeven ware, zoveel als mogelijk zouden onderwerpen; misschien is dit een dwaling, betekent opdat hij niet afkerig zij; en neemt uw broeder, betekent dat zij zo het goede des geloofs zouden hebben; en staat op, keert weder tot den man, betekent het leven uit het geestelijk ware; en God Schaddai, betekent de vertroosting na harde dingen; geve u barmhartigheden voor den man, betekent opdat het geestelijk ware u genadig aanneme; en hij zende u uw anderen broeder, betekent opdat het het goede des geloofs geve: en Benjamin, betekent alsmede het innerlijk ware; en ik, gelijkterwijs ik van kinderen beroofd ben, zal ik van kinderen beroofd zijn,

betekent dat de Kerk, voordat die dingen geschieden, zoals van haar ware dingen beroofd zal zijn.

5616. En Israël, hun vader, zeide tot hen; dat dit de doorvatting vanuit het geestelijk goede betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting; en uit de uitbeelding van Israël, zijnde het geestelijk goede, waarover boven n. 5595; er wordt vader gezegd, omdat de ware dingen die zijn zonen uitbeelden, vanuit dat goede zijn als uit een vader.

5617. Indien het dan aldus is, doet; dat dit betekent indien het niet anders kan geschieden, dat het aldus geschiede, kan zonder ontvouwing vaststaan.

5618. Neemt van de bezinging des lands in uw vaten; dat dit de meer uitnemende dingen der Kerk in de ware dingen des geloofs betekent, staat vast uit de betekenis van de bezinging, zijnde de uitnemende dingen, waarover aanstonds; uit de betekenis van het land, zijnde de Kerk, waarover boven n. 5577; en uit de betekenis van de vaten, zijnde de ware dingen des geloofs, waarover n. 3068, 3079, 3316, 3318. Er wordt bezinging gezegd, omdat dat woord in de oorspronkelijke taal wordt afgeleid van den zang; vandaar betekent de bezinging des lands de bezongen en geprezen voortbrengselen, bijgevolg in den inwendigen zin de meer uitnemende dingen.

5619. En doet den man een gave nederdalen; dat dit betekent om genade te verkrijgen, staat vast uit de betekenis van een gave opdragen aan den man, hier Jozef, die de heer des lands wordt genoemd, zijnde om genade te verkrijgen; het was gebruikelijk in de uitbeeldende Oude Kerk, en vandaar in de Joodse Kerk, om aan de rechters, en daarna aan de koningen en priesters iets van een gave te geven wanneer men tot hen ging; dit was ook bevolen; de oorzaak hiervan was deze dat de gaven die zij hun gaven, zulke dingen bij den mens uitbeeldden die aan den Heer opgedragen moeten worden wanneer men tot Hem gaat, zijnde de dingen die vanuit het vrije zijn, bijgevolg vanuit den mens zelf, want het vrije van hem is hetgeen vanuit het hart is, en hetgeen vanuit het hart is, is vanuit den wil, en hetgeen vanuit den wil is, is vanuit de aandoening welke der liefde is. en hetgeen vanuit de aandoening is welke der liefde is, is het vrije, aldus van den mens zelf, n. 1947, 2870 tot 2893, 3158; vanuit dit zal door den mens een gave aan den Heer worden gegeven, wanneer hij tot Hem gaat; dit was de gave die werd uitgebeeld; de koningen immers beeldden den Heer uit ten aanzien van het Goddelijk Ware, n. 1672, 2015, 2069, 3009, 3670, 4581, 4966, 5044, en de priesters ten aanzien van het Goddelijk Goede, n. 1728, 2015 einde, 3670; dat die gaven inwijdingen waren, zie men in n. 4262; en de inwijdingen zijn om genade te verkrijgen.

5620. Een weinig hars en een weinig honing; dat dit de ware dingen van het goede van het uiterlijk natuurlijke en het verkwikkelijke ervan betekent, staat vast uit de betekenis van de hars, zijnde het ware van het goede, of het ware vanuit het goede, waarover n. 4748; de oorzaak waarom de hars dit betekent, is deze dat zij tot de zalfachtige en ook tot de aromatische dingen behoort; die welke aromatisch zijn, betekenen zulke dingen die van het ware vanuit het goede zijn, en meer nog wanneer zij ook zalfachtig zijn en vandaar iets vanuit de olie trekken, want de olie betekent het goede, n. 886, 3728,4582; dat die hars aromatisch is geweest, zie men in Genesis hfdst. xxxvii: 25, en daarom eveneens betekent dit zelfde woord in de oorspronkelijke taal den balsem; dat deze zalfachtig of dik olieachtig was, staat vast; vandaar nu komt het dat met de hars het ware van het goede wordt aangeduid hetwelk in het natuurlijke, hier in het uiterlijk natuurlijke is, omdat zij op de eerste plaats wordt gesteld, en toegevoegd aan den honing, zijnde het verkwikkelijke daar. Dat de honing het verkwikkelijke is, komt omdat hij zoet is, en al het zoete in de natuurlijke wereld stemt overeen met het verkwikkelijke en het liefelijke in de geestelijke wereld; dat er wordt gezegd het verkwikkelijke ervan, namelijk van het ware vanuit het goede in het uiterlijk natuurlijke, komt omdat al het ware, en meer nog het ware van het goede hun verkwikkelijke hebben, maar het verkwikkelijke vanuit de aandoening ervan en het nut daaruit. Dat de honing het verkwikkelijke is, kan ook uit andere plaatsen in het Woord vaststaan, zoals bij Jesaja: “Een maagd zal ontvangen en een zoon baren; en zal Zijn Naam noemen Immanuel (God met ons); boter en honing zal Hij eten, opdat Hij wete het boze te verwerpen en het goede te verkiezen”, vii: 14, 15; daar aangaande den Heer: boter voor het hemelse, honing voor hetgeen vanuit het hemelse is. Bij denzelfde: “Het zal zijn dat hij vanwege de melk makende menigte, boter zal eten; en boter en *honing* zal eten een elk die overgebleven zal zijn in het midden des lands”, vii: 22; daar aangaande het Rijk des Heren; melk voor het geestelijk goede, boter voor het hemels goede, en honing voor hetgeen vanuit die is, aldus voor het gelukzalige, het liefelijke, het verkwikkelijke. Bij Ezechiël: “Zo waart gij versierd met goud en zilver, en uw klederen fijn linnen en zijde, en gestikt werk; gij at meelbloem, en *honing*, en olie; daarvandaan zijt gij gans zeer schoon geworden; en gij gedijde tot aan een koninkrijk; met meelbloem, olie, en *honing* heb Ik u gespijst; gij echter hebt dat gegeven vóór hen tot een reuk der rust”, xvi: 13, 19; daar aangaande Hierosolyma, waaronder de geestelijke Kerk wordt verstaan; zij wordt beschreven hoedanig zij geweest is bij de Ouden, en daarna hoedanig zij geworden is; dat zij versierd was met goud en zilver, is met het hemels en het

geestelijk goede en ware; haar klederen fijn linnen, zijde, en gestikt werk, voor de ware dingen in het redelijke en in het ene en het andere natuurlijke; meelbloem voor het geestelijke, honing voor het liefelijke ervan, en olie voor het goede ervan; dat met die afzonderlijke dingen zulke dingen worden aangeduid die des Hemels zijn, kan voor een ieder vaststaan. Bij denzelfde: “Jehudah en het land Israëls waren uw kooplieden in tarwe van minnith en pannap, en *honing*, en olie, en balsem”, xxvii: 17, daar aangaande Tyrus, waarmede de geestelijke Kerk wordt aangeduid hoedanig zij in het begin was en hoedanig zij daarna is geworden, maar ten aanzien van de erkentnissen van het goede en het ware, n. 1201; honing ook daar voor het liefelijke en verkwikkelijke vanuit de aandoeningen van de hemelse en geestelijke goede en ware dingen te weten en te leren. Bij Mozes: “Gij doet hem rijden op de hoogten der aarde, en Hij spijsst hem met de opbrengst der velden; Hij doet hem zuigen *honing vanuit de rots*, en olie vanuit de steenrots”, Deut. xxxii: 13; ook daar aangaande de geestelijke Oude Kerk; honing zuigen vanuit de rots voor: het verkwikkelijke vanuit de wetenschappelijke ware dingen. Bij David: “Ik spijzig hen vanuit het vette der tarwe, en vanuit de *rots met honing* verzadig Ik hen”, Psalm lxxxix: 17; vanuit de rots met honing verzadigen, voor met het verkwikkelijke vanuit de ware dingen des geloofs. In Deuteronomium: “Jehovah is u heenleidende tot een goed land, een land van rivieren des waters, van bronnen, en afgronden welke uitgaan vanuit het dal en vanuit den berg, een land van tarwe en gerst, en van den wijnstok, en van den vijgeboom, en van den granaatappel, een land van olijfolie *en van honing*”, viii: 7, 8; aangaande het land Kanaan, in den inwendigen zin aangaande het Rijk des Heren in de Hemelen; een land van olijfolie en honing voor het geestelijk goede en het liefelijke ervan; vandaar ook wordt het land Kanaän genoemd “een land vloeiend van *melk en honing*”, Num. xiii: 27; hfdst xiv: 7, 8; Deut. xxvi: 9, 15; hfdst. xxvii: 3; Jerem. xi: 5; hfdst. xxxii: 22; Ezech. xx: 6; onder het land Kanaän wordt daar als gezegd, in den inwendigen zin het Rijk des Heren verstaan; vloeiende van melk, voor den overvloed van geestelijk hemelse dingen; en van honing, voor den overvloed van de gelukzaligheden en verkwikkelijkheden daaruit. Bij David: “De gerichten van Jehovah zijn waarheid, gerecht zijn zij tezamen; verlangenswaardiger dan goud en dan veel fijn goud, en *zoeter dan honing*, en de nederdruijing van de honingraten”, Psalm xix: 11; de gerichten van Jehovah voor het Goddelijk Ware; zoeter dan honing en de nederdruijing van de honingraten, voor de verkwikkelijke dingen vanuit het goede en de liefelijke dingen vanuit het ware. Bij denzelfde: “Zoet zijn Uw woorden mijn gehemelte, *meer dan honing* mijn mond”,

Psalm CXIX: 103, eender. Het man hetwelk den nakomelingen van Jakob tot brood was in de woestijn, wordt aldus beschreven bij Mozes: “Het man was zoals korianderzaad, wit, en de smaak ervan als een *met honing doorknede koek*”, Exod. xvi: 31; omdat het man het Goddelijk Ware betekende dat uit den Heer door den Hemel nederdaalt, betekende het bijgevolg den Heer Zelf ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, zoals Hijzelf leert, Joh. vi: 51, 58; het is immers het Goddelijk Menselijke des Heren vanuit hetwelk al het Goddelijk Ware is, ja, zelfs waarover al het Goddelijk Ware handelt; en omdat het aldus is, wordt het man beschreven ten aanzien van het verkwikkelijke en het liefelijke met den smaak, welke was als van een met honing doorkneden koek; dat de smaak het verkwikkelijke van het goede en het liefelijke van het ware is, zie men in n. 3502. Omdat Johannes de Doper den Heer uitbeeldde ten aanzien van het Woord, hetwelk het Goddelijk Ware op de aarde is, desgelijks als Elias, n. 2762, 5247 einde, daarom was hij de Elias die vóór den Heer komen zou, Malach. iv: 5; Matth. xvii: 10, 11, 12; Markus ix: 11, 12, 13; Lukas i: 17; en daarom waren zijn bekleedselen en voedsel aanduidend, waarover bij Mattheus: “Johannes had zijn bekleedsel uit kemelshaar, en een lederen gordel om zijn lenden; zijn voedsel waren sprinkhanen en *wilde honing*”, iii: 4; Markus i: 6; het bekleedsel uit kemelshaar betekende het Woord zodanig als zijn letterlijke zin is ten aanzien van het ware, welke zin een bekleedsel is voor den inwendigen zin, namelijk dat hij natuurlijk is; het natuurlijke immers wordt aangeduid met haren, voorts met kamelen; en dat het voedsel sprinkhanen en wilde honing waren, betekende het Woord zodanig als zijn letterlijke zin is ten aanzien van het goede; het verkwikkelijke ervan wordt aangeduid met wilden honing. Het verkwikkelijke van het Goddelijk Ware ten aanzien van den uitwendigen zin wordt ook met honing beschreven bij Ezechiël: “Hij zeide tot mij: Zoon des mensen, spijzig uw buik, en vul uw ingewanden met deze rol welke Ik u geef; en toen ik at, *was het in mijn mond als honing naar de zoetheid*”, iii: 3. En bij Johannes: “De Engel zeide tot mij: Neem het boekje, en eet het op; het zal weliswaar uw buik bitter maken, *maar in uw mond zal het zoet zijn zoals honing*; ik nam dus het boekje uit de hand des Engels, en ik at het op; het was *in mijn mond zoet als honing*, maar toen ik het gegeten had, werd mijn buik bitter gemaakt; toen zeide hij mij: Gij moet wederom profeteren over volken en natiën, en tongen, en vele koningen”, Apoc. x: 9, 10, 11; de rol bij Ezechiël en het boekje bij Johannes staat voor het Goddelijk Ware; dat dit in den uitwendigen vorm verkwikkelijk verschijnt, wordt daarmede aangeduid dat de smaak zoet was zoals van honing; immers, het Goddelijk Ware, zoals het Woord, is in den uitwendigen

vorm of in den letterlijken zin verkwikkelijk, omdat het zich ten gunste van een ieder door uitleggingen laat ontvouwen; niet echter de inwendige zin, welke derhalve wordt aangeduid met den bitteren smaak; deze zin immers dekt de innerlijke dingen van den mens open; dat de uitwendige zin verkwikkelijk is, komt om de reeds gezegde oorzaak, dat de dingen die daar zijn, ten gunste kunnen worden ontvouwd; daar zijn slechts de gemene ware dingen, en de gemene dingen zijn zodanig voordat zij zijn gequalificeerd door de bijzondere dingen, en deze door de afzonderlijke dingen; voorts is hij verkwikkelijk, omdat hij natuurlijk is en het geestelijke zich van binnen verbergt; hij moet ook verkwikkelijk zijn, opdat de mens hem opneme, dat is, opdat hij wordt binnengeleid en niet op den eersten drempel wordt afgeschrikt. De honingraat en de gebraden vis welke de Heer na de wederopstanding bij de discipelen at, betekenden ook den uitwendiger zin des Woords, de vis ten aanzien van zijn ware, en de honingraat ten aanzien van zijn liefelijke, waarover aldus bij Lukas: "Jezus zeide: Hebt gij hier iets om te eten; zij gaven Hem een deel van een gebraden vis en van een honingraat, welke Hij, nemende, vóór hen at", xxiv: 41, 42, 43; en omdat die dingen worden aangeduid, zegt derhalve de Heer tot hen: "Dit zijn de woorden die Ik tot u heb gesproken toen Ik nog met u was, dat alle dingen moesten worden vervuld die aangaande Mij geschreven zijn in de Wet van Mozes, en in de Profeten, en in de Psalmen", ald. vers 44; het schijnt alsof zulke dingen niet werden aangeduid, omdat het als bij toeval lijkt te zijn dat zij een stuk gebraden vis en een honingraat hadden, doch nochtans was het vanuit het voorziene, niet alleen dit, maar ook de overige dingen ten aanzien van de allerkleinste, welke in het Woord zijn; omdat zodanige dingen werden aangeduid, sprak de Heer derhalve aangaande het Woord, dat in die dingen de dingen zijn geschreven aangaande Hem; doch de dingen die aangaande den Heer zijn geschreven in het Woord van het Oude Testament in den zin der letter, zijn er weinige, maar de dingen welke in den inwendigen zin zijn, zijn alle; daarvandaan immers is het heilige des Woords; deze dingen worden daaronder verstaan dat alle dingen vervuld moesten worden die geschreven zijn aangaande Hem in de Wet van Mozes, en in de Profeten, en in de Psalmen. Hieruit kan nu vaststaan dat met honing het verkwikkelijke wordt aangeduid hetwelk vanuit het goede en het ware, of vanuit de aandoening ervan is, en dat in het bijzonder het uitwendig verkwikkelijke wordt aangeduid, aldus het verkwikkelijke van het uiterlijk natuurlijke; omdat dit verkwikkelijke zodanig is dat het vanuit de wereld door de zinlijke dingen is, en zo tal van dingen vanuit de liefde van de wereld in zich bevat, was het

derhalve verboden honing in de spijsoffers te gebruiken, waarover aldus in Leviticus: “Alle spijsoffer hetwelk gij Jehovah zult toedragen, zal niet gedeseemd worden toebereid; immers, er zal niet enige desem zijn, *noch enige honing*, waarvan gij Jehovah een vuuroffer zult aansteken”, II: II; de honing voor een zodanig uitwendig verkwikkelijke, hetwelk, omdat het in zich iets vanuit de liefde van de wereld bevat, ook gelijk als een desem was, weswege het werd verboden; wat de desem of het gedeseemde is, zie men in n. 2342.

5621. Was en stacte; dat dit de ware dingen van het goede van het innerlijk natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van de was, hier van de aromatische was, zijnde het ware van het goede, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de stacte, zijnde eveneens het ware vanuit het goede, waarover n. 4748; dat zij van het innerlijk natuurlijke zijn, komt omdat die aromaten zuiverder zijn dan hars en honing, en derhalve worden zij in de tweede plaats genoemd; zulke dingen immers worden in het Woord volgens de orde opgesomd. Onder de was wordt daar niet gewone was verstaan, maar aromatische was, welke zoals storax is; deze was wordt aangeduid met een woord waarmede zij in de oorspronkelijke taal wordt uitgedrukt, en met het zelfde ook een aroma; daaruit blijkt waarom die aromatische was het ware van het goede betekent; alle aromaten immers betekenen, omdat zij welriekend zijn, in den inwendigen zin de ware dingen die vanuit het goede zijn; dit kan ook hieruit vaststaan dat de ware dingen die vanuit het goede zijn, in den Hemel zo liefelijk worden doorvat als de zoet geurende dingen in de wereld; deswege worden de doorvattingen der Engelen wanneer zij in geuren worden verkeerd, hetgeen vaak vanuit het welbehagen des Heren geschiedt, dan als welriekendheden vanuit aromaten en vanuit bloemen waargenomen; vandaar komt het dat de wieroken en reukwerken vanuit aangenaam riekende dingen bereid en tot een heilig nut aangewend werden, en vandaar eveneens komt het dat de aromatische dingen werden gemengd in de olie der zalving; wie niet weet dat zulke dingen hun oorzaak ontleen aan de perceptie van dingen in den Hemel, kan van mening zijn dat zij alleen bevolen zijn geweest om den uitwendigen eredienst aangenaam te maken, maar dan zou er niets aangaande den Hemel of niets van het heilige in gelegen zijn, bijgevolg zouden zulke dingen van den eredienst niet in zich het Goddelijke hebben. Men zie hetgeen eerder dienaangaande is getoond, namelijk dat de wieroken en de reukwerken, voorts de welriekende dingen in de olie der zalving uitbeeldend waren voor de geestelijke en de hemelse dingen, n. 4748. Dat de sferen des geloofs ender liefde in aangename geuren worden verkeerd, en dat vandaar de aangename en zoet riekende, voorts de aromatische geuren de ware dingen

des geloofs betekenen die vanuit het goede der liefde zijn, n. 1514, 1517, 1518, 1519, 4628.

5622. Terpentijnnoten en amandelen; dat dit de met die ware dingen overeenstemmende goede dingen des levens betekent, staat vast uit de betekenis van de terpentijnnoten, zijnde de goede dingen des levens welke overeenstemmen met de ware dingen van het goede van het uiterlijk natuurlijke, welke met de hars worden aangeduid, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de amandelen, zijnde de goede dingen des levens die overeenstemmen met de ware dingen van het goede van het innerlijk natuurlijke, welke worden aangeduid met de aromatische was en de stacte. Dat die noten zulke dingen betekenen, komt omdat zij vruchten zijn, en vruchten betekenen in het Woord de werken, de vruchten van nuttige bomen de goede werken, of, wat het zelfde is, de goede dingen des levens, want de goede dingen des levens ten aanzien van het nut, zijn goede werken. Dat de terpentijnnoten de goede dingen des levens betekenen die overeenstemmen met de ware dingen van het goede van het uiterlijk natuurlijke, komt omdat zij van een minder edelen boom zijn, en de dingen die uiterlijk zijn, met zulke dingen worden aangeduid die minder edel zijn; de oorzaak hiervan is deze dat de uiterlijke dingen in zich grover zijn dan de innerlijke dingen, want zij zijn de gemene dingen, samengesteld vanuit zeer vele innerlijke dingen. Doch dat de amandelen de goede dingen des levens betekenen die met de ware dingen van het goede van het innerlijk natuurlijke overeenstemmen, komt omdat de amandelboom een edeler boom is; de boom zelf betekent in den geestelijken zin de doorvatting van het innerlijk ware hetwelk vanuit het goede is; zijn bloesem het innerlijk ware hetwelk vanuit het goede is, en zijn vrucht het goede des levens vanuit dat; in dezen zin wordt van den amandelboom gesproken bij Jeremia: “Het woord van Jehovah geschiedde, al zeggende: Wat ziet gij, Jeremia; en ik zeide: Ik zie *den stok van een amandelboom*; voorts zeide Jehovah tot mij: Gij hebt juist gedaan met te zien, omdat Ik waak over Mijn woord om dat te doen”, 1: 11; de stok voor de macht, de amandelboom voor de doorvatting van het innerlijk ware, hier, omdat het wordt gezegd met betrekking tot Jehovah, voor het waken daarover; het woord voor het ware. Met de amandelen die ontbloeden aan den stok van Aharon voor den stam van Levi, worden ook de goede dingen der naastenliefde of de goede dingen des levens aangeduid, waarover aldus bij Mozes: “Het geschiedde des anderen daags, toen Mozes in de tent der samenkomst inging, ziet, de stok van Aharon was ontbloeid voor den stam van Levi, en had bloesem voortgebracht, zodat de bloesem bloesemde, en *amandelen* droeg”, Num. xvii: 23; dit was

een teken dat die stam verkozen was tot het priesterschap, omdat met dien de naastenliefde was aangeduid, n. 3875, 3877, 4497, 4502, 4503, welke het wezenlijke der geestelijke Kerk is.

5623. En neemt het dubbele des zilvers in uw handen; dat dit betekent het in de machten ontvangen ware, staat vast uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954; uit de betekenis van het dubbele, zijnde het tweede daarop volgend, waarover n. 1335, namelijk het ware waarmede zij om niet begiftigd waren en waarmede zij wederom begiftigd moeten worden; en uit de betekenis van de handen, zijnde de machten, waarover n. 878, 3387, 4931 tot 4937, 5327, 5328. Het ware in de machten is in de vermogens om op te nemen, aldus volgens de vermogens; doch de vermogens of de machten om het ware op te nemen gedragen zich geheel en al volgens het goede, want de Heer bindt ze aan het goede aan; wanneer immers de Heer invloeit met het goede, vloeit Hij ook in met het vermogen; vandaar is het in de machten ontvangen ware volgens de goede dingen; dat de vermogens om het ware op te nemen zich gedragen volgens het goede, kan uit veel ondervinding in het andere leven vaststaan; zij die daar in het goede zijn, hebben niet slechts het vermogen om het ware te doorvatten, maar ook om het op te nemen, doch volgens de hoeveelheid van het goede en de hoedanigheid van het goede waarin zij zijn; diegenen echter die in het boze zijn, hebben omgekeerd geen vermogen om het ware op te nemen. Dit komt vanwege het genoegen en het verlangen daaruit; voor hen die in het goede zijn, is het een genoegen om het goede te vervolmaken door het ware, want het goede ontvangt zijn hoedanige uit de ware dingen; en daarom ook verlangen zij de ware dingen; doch voor hen die in het boze zijn, is het boze een genoegen, en dit door valse dingen te bevestigen; en daarom ook verlangen zij de valse dingen; en omdat zij de valse dingen verlangen, hebben zij een afkeer van de ware dingen; vandaar komt het dat zij geen vermogen hebben om de ware dingen op te nemen; immers, zij werpen, of verstikken, of verdraaien die zodra zij tot het oor of in de denking komen. Bovendien is ieder mens die van gezond gemoed is, in het vermogen om de ware dingen op te nemen, maar dat vermogen blussen diegenen uit die zich tot het boze wenden; doch dat vermogen verheffen diegenen die zich tot het goede wenden.

5624. En brengt het zilver dat in den mond uwer reiszakken wedergebracht is, weder in uw hand; dat dit betekent dat zij zich door het om niet in het uiterlijk natuurlijke gegeven ware, zoveel als mogelijk zouden onderwerpen, staat vast uit de betekenis van het wedergebrachte zilver, zijnde het om niet gegeven ware, waarover n. 5530; uit de betekenis van in den mond van den

reiszak, zijnde op den drempel van het uiterlijk natuurlijke, waarover n. 5497; en uit de betekenis van in de hand, zijnde in de macht, waarover vlak boven n. 5623, aldus voor zoveel als mogelijk; dat zij zich zouden onderwerpen door dat ware, wordt daarmede aangeduid dat zij het zouden wederbrengen; in de geestelijke wereld immers is het ware wederbrengen tot den Heer uit Wien zij dit om niet hebben ontvangen, zich door dat onderwerpen; hoe zij zich echter door hetzelfde onderwierpen, blijkt uit het gesprek met den man die over het huis van Jozef was, vers 18 tot 24.

5625. Misschien is dit een dwaling; dat dit betekent opdat hij niet afkerig zij, staat vast uit de betekenis van de dwaling, zijnde het afkerige, want zulk een dwaling wordt hier verstaan, alsof zij vergeten hadden het zilver te geven, en dat zo terugbrachten, een ieder in zijn zak, ter oorzaak waarvan hij afkerig van hen zou kunnen zijn, zoals zij eveneens geloofden: “Zij vreesden immers dat zij tot het huis van Jozef gebracht werden; en zij zeiden: Over het woord des zilvers dat in onze reiszakken wedergebracht is in den beginne, worden wij gebracht; om op ons af te wentelen, en om zich op ons te werpen, en om ons tot knechten te nemen, en onze ezelen”, vers 18; bovendien betekent de zonde de ontbinding en den afkeer, n. 5229, 5474, aldus de dwaling, indien daarin de zonde is gelegen, maar een mindere; daarom wordt er gezegd, opdat hij niet afkerig zij.

5626. En neemt uw broeder; dat dit betekent dat zij zo het goede des geloofs zouden hebben, staat vast uit de uitbeelding van Schimeon, die hier de broeder is dien zij zouden nemen, zijnde het geloof met den wil, waarover n. 3869, 3870, 3871, 3872, 4497, 4502, 4503, 5482; aldus het goede des geloofs, want wanneer het ware des geloofs overgaat in den wil, wordt het het goede des geloofs; dan immers gaat het ware over in het leven van den mens, en wanneer het daar is, wordt het niet beschouwd zoals iets dat men moet weten, maar als iets dat men moet doen, ten gevolge waarvan het zijn wezen verandert en daadwerkelijk wordt; vandaar wordt het niet langer het ware, maar het goede genoemd.

5627. En staat op, keert weder tot den man; dat dit het leven uit het geestelijk ware betekent, staat vast uit de betekenis van opstaan, zijnde de verheffing tot de innerlijke dingen, bijgevolg tot de geestelijke dingen, waarover n. 2401, 2785, 2912, 2927, 3171, 4103, 4881; uit de betekenis van wederkeren, zijnde het leven daaruit, waarover boven n. 5614; en uit de uitbeelding van Jozef wanneer hij man wordt genoemd, zijnde het geestelijk ware, waarover n. 5584.

5628. En God Schaddai; dat dit de vertroosting na harde dingen betekent, staat vast uit de betekenis van Schaddai, zijnde de verzoeking, en na de

verzoeking de vertroosting, waarover n. 1992, 4572; hier dus de vertroosting na de harde dingen die zij in Egypte hadden geleden; dat het de vertroosting is na harde dingen, blijkt eveneens uit de woorden die in aansluiting hierop volgen: “geve u barmhartigheden voor den man”. Dat Schaddai de verzoeking betekent en na de verzoeking de vertroosting, komt omdat de Ouden den Enigen God met verschillende namen kentekenden, volgens de verschillende dingen die uit Hem zijn; en omdat zij geloofden dat ook de verzoekeningen uit Hem waren, noemden zij God dan Schaddai, doch onder dien Naam verstonden zij niet een anderen God, maar den Enigen ten aanzien van de verzoekeningen; toen echter de Oude Kerk afweek, begonnen zij zovele Goden te vereren als er Namen van den Enigen God waren, en eveneens voegden zij er vanuit zich meerdere aan toe; dit kreeg ten slotte zozeer de overhand dat elke familie haar eigen god had, en zij hem geheel en al onderscheidten van de overige goden die door anderen werden vereerd; de familie van Therach, vanuit welke Abraham was, vereerde als haar god Schaddai. men zie n. 1356, 1992, 2559, 3667; vandaar erkenden niet alleen Abraham, maar ook Jakob hem als hun god, en eveneens in het land Kanaän; maar opdat zij niet uit hun godsdienstige weggedrongen zouden worden, niemand immers wordt uit zijn heilige weggedrongen, werd hun dit toegestaan; maar omdat door de Ouden onder Schaddai Jehovah Zelf of de Heer werd verstaan, Die aldus werd genoemd wanneer zij verzoekeningen ondergingen, nam Jehovah of de Heer derhalve dezen Naam aan bij Abraham, zoals blijkt uit Genesis hfdst. XVII: 1, en eveneens bij Jakob, Genesis hfdst. XXXV: II. Dat niet slechts de verzoeking, maar ook de vertroosting met Schaddai wordt aangeduid, komt omdat na alle geestelijke verzoekeningen de vertroosting volgt, hetgeen uit ondervinding in het andere leven te weten werd gegeven; wanneer immers daar iemand harde dingen lijdt van de boze geesten, door bestokeningen, aansporingen tot boze dingen, en overredingen tot valse dingen, wordt hij, nadat de boze geesten zijn verwijderd, door de Engelen opgenomen, en tot een staat van troost heengeleid door een verkwikkelijke dat met zijn gemoedsaard overeenkomt.

5629. Geve u barmhartigheden voor den man; dat dit betekent opdat het geestelijk ware u genadig opneme, staat vast uit de betekenis van barmhartigheden geven, zijnde genadig opnemen; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde, wanneer er man wordt gezegd, het geestelijk ware, zoals boven n. 5627.

5630. En hij zende u uw anderen broeder; dat dit betekent opdat het het goede des geloofs geve, staat vast uit de uitbeelding van Schimeon, die hier de andere broeder is, zijnde het goede des geloofs, zoals boven n. 5626; dat

zenden geven is, komt omdat zenden wordt gezegd in toepassing op den persoon, doch geven in toepassing op de zaak die met den persoon wordt aangeduid.

5631. En Benjamin; dat dit betekent alsmede het innerlijk ware, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het innerlijk ware, waarover boven n. 5600.

5632. En ik, gelijkerwijs ik van kinderen beroofd ben, zal ik van kinderen beroofd zijn; dat dit betekent dat de Kerk, voordat die dingen geschieden, van haar ware dingen beroofd zal zijn, staat vast uit de uitbeelding van Israël, die dit van zichzelf zegt, zijnde de Kerk, waarover n. 3305, 4286; en uit de betekenis van van kinderen beroofd worden, zijnde beroofd worden van de ware dingen die der Kerk zijn, waarover n. 5536; dat het aldus is voordat die dingen geschieden, is duidelijk; indien er immers niet het goede des geloofs is, hetwelk wordt uitgebeeld door Schimeon, n. 5630, en indien er niet het innerlijk ware is, zijnde het bemiddelende, hetwelk wordt uitgebeeld door Benjamin, heeft de Kerk niet enig ware, dan alleen zulk een ware dat alleen in den mond is, niet echter in het hart.

5633. Vers 15, 16, 17. *En de mannen namen deze gave, en zij namen het dubbele des zilvers in hun hand, en Benjamin, en zij stonden op, en zij daalden neder tot Egypte; en zij stonden voor Jozef. En Jozef zag met hen Benjamin, en hij zeide tot hem die over zijn huis was: Breng de mannen tot het huis, en al slachtende slacht, en bereid, omdat de mannen te middag met mij zullen eten. En de man deed gelijkerwijs Jozef had gezegd, en de man bracht de mannen tot het huis van Jozef.* En de mannen namen deze gave, betekent dat de ware dingen de dingen met zich hadden waardoor zij genade zouden verkrijgen; en zij namen het dubbele des zilvers in hun hand, betekent ook het ontvangen ware in de macht; en Benjamin, betekent en eveneens het bemiddelende; en zij stonden op, en zij daalden neder tot Egypte, betekent de verheffing om zich het leven te verwerven vanuit de innerlijke dingen der wetenschappelijke dingen; en zij stonden voor Jozef, betekent de tegenwoordigheid van het hemelse van het geestelijke daar; en Jozef zag met hen Benjamin, betekent het bemerken van het geestelijk bemiddelende bij de ware dingen, uit het hemelse van het geestelijke; en hij zeide tot hem die over zijn huis was, betekent tot dat wat van de uitwendige Kerk is; breng de mannen tot het huis, betekent dat de ware dingen in het natuurlijke daarheen moesten worden binnengeleid; en al slachtende slacht, en bereid, betekent door de goede dingen van het uiterlijk natuurlijke; omdat de mannen te middag met mij zullen eten, betekent dat zij zullen worden verbonden wanneer zij met het bemiddelende zijn; en de man

deed gelijkerwijs Jozef had gezegd, betekent het ten uitvoer brengen; en de man bracht de mannen tot het huis van Jozef, betekent de eerste inleiding in het goede dat uit het hemelse van het geestelijke is.

5634. En de mannen namen deze gave; dat dit betekent dat de ware dingen de dingen met zich hadden waardoor zij genade zouden verkrijgen, staat vast uit de betekenis van de mannen, zijnde de ware dingen, waarover n. 3134; en uit de betekenis van de gave die werd gegeven wanneer zij tot koningen en priesters gingen, zijnde om genade te verkrijgen, waarover n. 5619.

5635. En zij namen het dubbele des zilvers in hun hand; dat dit betekent ook het in de macht ontvangen ware, staat vast uit hetgeen boven in n. 5623 is gezegd, waar de zelfde woorden staan; men zie daar ook wat onder het in de macht ontvangen ware wordt verstaan.

5636. En Benjamin; dat dit betekent en eveneens het bemiddelende, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443.

5637. En zij stonden op, en zij daalden neder tot Egypte; dat dit de verheffing betekent om zich het leven te verwerven vanuit de innerlijke dingen der wetenschappelijke dingen, staat vast uit de betekenis van opstaan, zijnde de verheffing tot de dingen die van het geestelijk leven zijn, waarover n. 2401, 2785, 2912, 2927, 3171, 4103, 4881; uit de betekenis van nederdalen, zijnde om zich het leven te verwerven; nederdalen immers sluit hier iets eenders in als eerder, waar het namelijk met deze woorden werd aangeduid: “Zend den knaap met mij, en wij zullen opstaan, en wij zullen gaan, en wij zullen leven, en wij zullen niet sterven”, vers 8, waarmee het geestelijk leven volgens de graden wordt aangeduid, waarover n. 5605; en uit de betekenis van Egypte, zijnde de wetenschappelijke dingen, waarover n. 1164, 1165, 1186, 1462, 4749, 4964, 4966, hier de innerlijke dingen der wetenschappelijke dingen, omdat daar het hemelse van het geestelijke is, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld; deswege wordt terstond daarop gezegd: en zij stonden voor Jozef. De innerlijke dingen der wetenschappelijke dingen zijn de dingen die geestelijk zijn in het natuurlijke, en de geestelijke dingen zijn daar wanneer de wetenschappelijke dingen daar verlicht zijn uit het licht des Hemels, en zij zijn dan verlicht uit het licht des Hemels wanneer de mens geloof heeft in de leerstellige dingen die vanuit het Woord zijn, en hij heeft dan geloof wanneer hij in het goede der naastenliefde is; dan immers worden uit het goede der naastenliefde zoals uit een vlam de ware dingen verlicht, en zo de wetenschappelijke dingen; deze hebben daaruit hun geestelijk licht; daaruit kan vaststaan wat onder de innerlijke dingen der wetenschappelijke dingen wordt verstaan.

5638. En zij stonden voor Jozef; dat dit de tegenwoordigheid van het hemelse van het geestelijke daar betekent, staat vast uit de betekenis van voor iemand staan, zijnde de tegenwoordigheid; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover vaak eerder; dat het hemelse van het geestelijke aanwezig was in het ene en het andere natuurlijke, werd daarmee uitgebeeld dat Jozef heer was gemaakt over gans Egypte; dit is het hetgeen wordt verstaan onder de tegenwoordigheid van het hemelse van het geestelijke in de innerlijke dingen der wetenschappelijke dingen; de wetenschappelijke dingen immers zijn in het natuurlijke; men zie n. 5316, 5324, 5326, 5327, 5328, 5333, 5337, 5373; de ware dingen die worden uitgebeeld door de tien zonen van Jakob, zijn de ware dingen in het natuurlijke.

5639. En Jozef zag met hen Benjamin; dat dit het bemerken van het geestelijk bemiddelende bij de ware dingen betekent, uit het hemelse van het geestelijke, staat vast uit de betekenis van zien, zijnde verstaan en bemerken, waarover n. 2150, 2807, 3764, 4567, 4723, 5400; uit de uitbeelding van de tien zonen van Jakob, die zijn *met hen*, of met wie Jozef Benjamin zag, zijnde de ware dingen in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512; en uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443; dat hier wordt gezegd het geestelijk bemiddelende, komt omdat de ware dingen die door de tien zonen van Jakob worden uitgebeeld, nu moesten worden verbonden met het Ware uit het Goddelijke, hetwelk Jozef is; en die verbinding geschiedt niet tenzij door een bemiddelende dat geestelijk is; en daarom volgt, toen dit bemiddelende werd bemerkt, dan terstond “dat Jozef tot den man over zijn huis zeide: Breng de mannen tot het huis, en al slachtende slacht, en bereid, omdat de mannen te middag met mij zullen eten”; waarmede wordt aangeduid dat zij binnengeleid en verbonden zouden worden, omdat zij met het bemiddelende waren. Wat het geestelijke is ten opzichte van het natuurlijke, moet nog in het kort worden gezegd, omdat de meesten van hen die in de Christelijke wereld zijn, niet weten wat het geestelijke is, en wel dermate niet dat zij, wanneer zij dat woord horen, blijven steken, en bij zichzelf zeggen dat niemand weet wat het geestelijke is; het geestelijke in zijn wezen bij den mens is de aandoening zelf van het goede en het ware terwille van het goede en het ware, en niet terwille van zich; voorts de aandoening van het gerechte en het billijke terwille van het gerechte en het billijke, en niet terwille van zich; wanneer de mens in zich het verkwikkelijke en het liefelijke, en meer nog indien hij het heilrijke en het gezegende vanuit dezelve voelt, is dit bij hem het geestelijke, hetwelk niet komt vanuit de natuurlijke, maar vanuit de geestelijke wereld of vanuit

den Hemel, dat is, door den Hemel uit den Heer. Dit nu is het geestelijke, hetwelk, wanneer het bij den mens regeert, al wat hij denkt, wat hij wil en wat hij doet, aandoet en als het ware kleurt, en maakt dat de gedachte en de vanuit den wil gedane dingen deel hebben aan het geestelijke, dermate dat die dingen ten slotte, wanneer hij vanuit de natuurlijke wereld in de geestelijke wereld overgaat, ook bij hem geestelijk worden. In één woord: de aandoening van de naastenliefde en van het geloof, dat is, van het goede en het ware, en het verkwikkelijke en het liefelijke, en meer nog het heilrijke en het gezegende daaruit, welke innerlijk bij den mens worden gevoeld, en hem tot een waarlijk Christelijk mens maken, is het geestelijke. Dat de meesten in de Christelijke wereld niet weten wat het geestelijke is, komt omdat zij het geloof tot het wezenlijke der Kerk maken, en niet de naastenliefde; omdat vandaar die weinigen die zich om het geloof bekommeren, slechts weinig zo al iets denken over de naastenliefde, en niet weten wat de naastenliefde is, is er vandaar, omdat er geen erkentenis is, ook geen doorvatting van de aandoening die der naastenliefde is; en wie niet in de aandoening der naastenliefde is, kan geenszins weten wat het geestelijke is, vooral heden ten dage, daar nauwelijks iemand enige naastenliefde heeft, omdat het de laatste tijd der Kerk is. Maar men moet weten dat het geestelijke in den gemenen zin de aandoening zowel van het goede als van het ware betekent; vandaar wordt de Hemel de geestelijke wereld genoemd, en de inwendige zin des Woords de geestelijke zin; doch in het bijzonder wordt dat wat van de aandoening van het goede is, het hemelse genoemd, en dat wat van de aandoening van het ware is, het geestelijke.

5640. En hij zeide tot ham die over zijn huis was; dat dit betekent tot dat wat van de uitwendige Kerk is, staat vast uit de uitbeelding van hem die over het huis is, zijnde de uitwendige Kerk, wanneer hij die in het huis is, de inwendige Kerk is; waarover n. 1795; en omdat in den inwendiger zin niet de persoon, maar de zaak wordt beschouwd, n. 5225, 5287, 5434, wordt derhalve met hem die over het huis is, datgene aangeduid wat van de uitwendige Kerk is.

5641. Breng de mannen tot het huis; dat dit betekent dat de ware dingen in het natuurlijke daarheen moesten worden binnengeleid, staat vast uit de betekenis van de zonen van Jakob, zijnde de ware dingen der Kerk in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512; dat zij daarheen moesten worden binnengeleid, wordt aangeduid met: breng hen tot het huis.

5642. En al slachtende slacht, en bereid; dat dit betekent door de goede dingen van het uiterlijk natuurlijke, staat vast uit de betekenis van slachten, insluitende datgene wat geslacht werd, namelijk een os, een jongen stier, een

bok, of een ander stuk vee, zijnde de goede dingen van het natuurlijke; dat de os en de jonge stier de goede dingen van het natuurlijke zijn, zie men in n. 2180, 2566, 2781, 2830; hier de goede dingen van het uiterlijk natuurlijke, omdat zij door die nu voor het eerst tot de verbinding werden binnengeleid; want dat hij de mannen tot het huis van Jozef bracht, betekent de eerste inleiding in het goede dat uit het hemelse van het geestelijke is; men zie beneden n. 5645; omdat de jonge stier en de os de goede dingen van het natuurlijke betekenden, betekende ook al wat men daarmee deed dat goede; het ene immers sloot het andere in.

5643. Omdat de mannen te middag met mij zullen eten; dat dit betekent dat zij zullen worden verbonden wanneer zij met het bemiddelende zijn, staat vast uit de betekenis van eten, zijnde vergemeenschap, verbonden, en toegeëigend worden, waarover n. 2187, 2343, 3168, 3513 einde, 3596, 3832; en omdat zij met het geestelijk bemiddelende waren, hetwelk Benjamin is, n. 5639, wordt er gezegd te middag, want de middag betekent den staat des lichts, aldus den geestelijken staat, welke er is door het bemiddelende, n. 1458, 3708.

5644. En de man deed gelijkerwijs Jozef had gezegd; dat dit het ten uitvoer brengen betekent, staat zonder ontvouwing vast.

5645. En de man bracht de mannen tot het huis van Jozef; dat dit de eerste inleiding betekent in het goede dat uit het hemelse van het geestelijke is, staat vast uit de betekenis van brengen tot, zijnde de inleiding, zoals boven n. 5641; uit de betekenis van de zonen van Jakob, zijnde de ware dingen der Kerk in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5428, 5512; uit de betekenis van het huis, zijnde het goede, waarover n. 3652, 3720, 4982; vandaar ook is het huis de Kerk, n. 3720; want de Kerk is Kerk uit het goede; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover vaak eerder; hieruit blijkt dat met de man bracht de mannen tot het huis van Jozef, wordt aangeduid dat de ware dingen in het natuurlijke werden ingeleid in het goede dat uit het hemelse van het geestelijke is. Dat het de eerste inleiding is welke wordt aangeduid, komt omdat zij nu alleen bij Jozef aten, en hem niet herkenden; daarmee wordt de gemene verbinding aangeduid, welke verbinding de eerste inleiding is; dan immers vloeit op gemene wijze het ware uit het Goddelijke in, en wordt niet gekend; doch wanneer men het ware dat invloeit, bemerkt, is er de tweede verbinding, welke verbinding daarmee wordt aangeduid dat Jozef zich aan zijn broeders openbaarde, waarover in het volgende hoofdstuk XLV.

5646. Vers 18, 19, 20, 21, 22, 23. *En de mannen vreesden, omdat zij tot het huis van Jozef waren gebracht, en zij zeiden: Over het woord des zilvers dat in onze*

reiszakken wedergebracht is in het begin, worden wij gebracht; om op ons af te wentelen, en om zich op ons te werpen, en om ons tot knechten te nemen, en onze ezelen. En zij traden op den man toe die over het huis van Jozef was, en zij spraken tot hem, aan den ingang van het huis. En zij zeiden: In mij, mijn heer, al nederdalende waren wij nedergedaald in het begin, om spijs te kopen. En het geschiedde als wij tot de herberg gekomen waren, en wij onze reiszakken openden, en zie, het zilver van een ieder was in den mond van zijn reiszak, ons zilver in zijn gewicht; en wij brengen dat weder in onze hand. En ander zilver doen wij nederdalen in onze hand om spijs te kopen; wij weten niet wie ons zilver in onze reiszakken heeft gelegd. En hij zeide: Vrede zij ulieden; vreest niet; uw God en de God uws vaders heeft u een verborgen gift in uw reiszakken gegeven; uw zilver is tot mij gekomen; en hij leidde Schimeon tot hen uit. En de mannen vreesden, betekent de terugtrekking; omdat zij tot het huis van Jozef waren gebracht, betekent dat de ware dingen die van het natuurlijke zijn, aan het inwendige zouden worden aangeboden en onderworpen; en zij zeiden: Over het woord des zilvers dat in onze reiszakken wedergebracht is in het begin, worden wij gebracht, betekent dat zij, omdat het ware in het uiterlijk natuurlijke om niet schijnt gegeven, derhalve onderworpen zouden worden; om op ons af te wentelen, en om zich op ons te werpen, betekent dat zij deswege onder de volstreckte mogendheid zouden worden gebracht; en om ons tot knechten te nemen, en onze ezelen, betekent totdat al wat in het ene en het andere natuurlijke is, van geen waarde zij; en zij traden op den man toe die over het huis van Jozef was, betekent de leerstellige dingen der Kerk; en zij spraken tot hem, aan den ingang van het huis, betekent de raadpleging vanuit die over de inleiding; en zij zeiden: In mij, mijn heer, betekent de betuiging; al nederdalende waren wij nedergedaald in het begin, om spijs te kopen, betekent het voornemen om het goede voor de ware dingen te verwerven; en het geschiedde als wij tot de herberg gekomen waren, en wij onze reiszakken openden, betekent den inblik in het uiterlijk natuurlijke; en zie, het zilver van een ieder was in den mond van zijn reiszak, betekent dat het werd doorzien dat de ware dingen als het ware om niet waren gegeven; ons zilver in zijn gewicht, betekent de ware dingen volgens den staat van een ieder; en wij brengen dat weder in onze hand, betekent dat de dingen die om niet waren gegeven, zoveel als mogelijk worden onderworpen; en ander zilver doen wij nederdalen in onze hand om spijs te kopen, betekent dat er het voornemen is om door een ware ergens anders vandaan het goede te verwerven; wij weten niet wie het zilver in onze reiszakken heeft gelegd, betekent het niet-geloof vanwege de onwetendheid uit wien het ware in het uiterlijk natuurlijke was;

en hij zeide: Vrede zij ulieden; vreest niet, betekent dat het goed is, dat zij niet zouden wanhopen; uw God en de God uws vaders, betekent het Goddelijk Menselijke des Heren; heeft u een verborgen gift in uw reiszakken gegeven, betekent dat het uit Hem is zonder enige voorzichtigheid van hen; uw zilver is tot mij gekomen, betekent dat het zal schijnen alsof het ware door hen verworven is; en hij leidde Schimeon tot hen uit, betekent dat hij het willen aan de ware dingen aanbond.

5647. En de mannen vreesden; dat dit de terugtrekking betekent, staat vast uit de betekenis van vrezen, zijnde hier de terugtrekking, namelijk uit de verbinding met het inwendige; de vrees ontstaat uit verschillende oorzaken, zoals uit de gevaren des levens, het verlies van gewin, alsmede van eer en faam, voorts de vrees daarvoor dat men tot enige dienstbaarheid wordt gebracht, en zo het vrije zou vergaan, en met het vrije het verkwikkelijke des levens; hierover wordt in hetgeen volgt gehandeld; zij vreesden immers aangebonden te worden aan het inwendige, en daardoor hun eigene te verliezen, en met het eigene hun vrije, en met het vrije het verkwikkelijke des levens, want dit hangt van het vrije af; vandaar komt het dat met de mannen vreesden, de terugtrekking wordt aangeduid, namelijk de vrees daarvoor dat zij aangebonden zouden worden. Hier moet vooruit in het kort worden gezegd hoe het met die verbinding is gesteld, namelijk met de verbinding van den uitwendigen of natuurlijke mens met den inwendigen of geestelijken mens; de uitwendige of natuurlijke mens regeert van het eerste tijdperk des levens aan, en hij weet niet dat er een inwendige of geestelijke mens is; wanneer dan ook de mens wordt hervormd, en aanvangt van natuurlijk of uitwendig, geestelijk of inwendig te worden, komt het natuurlijke eerst in opstand; het wordt immers geleerd dat de natuurlijke mens onderjukt moet worden, dat is, dat al zijn begerigheden met die dingen die bevestigen, uitgeroeid moeten worden; vandaar denkt de natuurlijke mens, wanneer hij aan zichzelf wordt overgelaten, dat hij zo geheel en al te gronde gaat, want hij weet niet anders dan dat het natuurlijke alles is, en hij is er volslagen onwetend van dat er onmetelijke en onuitsprekelijke dingen in het geestelijke zijn; en wanneer de natuurlijke mens zo denkt, trekt hij zich terug, en wil hij niet aan het geestelijke onderworpen worden; dit nu is het wat hier met de vrees wordt aangeduid.

5648. Omdat zij tot het huis van Jozef waren gebracht; dat dit betekent dat de ware dingen die van het natuurlijke zijn, aan het inwendige zouden worden aangebonden en onderworpen, staat vast uit de betekenis van tot het huis van Jozef gebracht worden, zijnde met het inwendige verbonden en daaraan onderworpen worden; met Jozef immers wordt het inwendige uitgebeeld,

omdat hij het Ware uit het Goddelijke, of het hemelse van het geestelijke uitbeeldt, waarover n. 5307, 5331, 5332, 5417, 5469; en met het huis wordt zowel het inwendige van den mens als zijn uitwendige aangeduid, n. 3128, 3538, 4973, 5023; hier het inwendige, omdat er wordt gezegd het huis van Jozef; en met gebracht worden, namelijk tot het inwendige, wordt aangeduid aangebonden worden; en omdat aangebonden worden wordt aangeduid, wordt onderworpen worden aangeduid; de oorzaak is dat het natuurlijke, wanneer het aan het inwendige wordt aangebonden, dan daaraan wordt onderworpen; de heerschappij immers die eerst de natuurlijke mens had, komt daarna aan den geestelijken; over welke heerschappij in hetgeen volgt, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, zal gesproken worden. In het kort moet worden gezegd hoe het met den inwendigen zin is gesteld; de inwendige zin des Woords is vooral voor hen die in het andere leven zijn; wanneer zij die daar zijn, bij den mens zijn die het Woord leest, doervatten zij dit volgens den inwendigen zin, niet echter volgens den uitwendigen zin; zij verstaan immers geen menselijke woorden, maar alleen den zin der woorden, en dezen niet volgens de natuurlijke denkingen van den mens, maar volgens hun denkingen, welke geestelijk zijn; in dezen geestelijken zin wordt de natuurlijke zin die bij den mens is, terstond omgezet; het is hiermede gesteld zoals met iemand die de taal van een ander in de zijne verkeert, welke een andere is, hetgeen ogenblikkelijk geschiedt; aldus verkeert de natuurlijke zin der menselijke denking in den geestelijken; immers, de geestelijke taal of spraak is den Engelen eigen, de natuurlijke echter den mens; dat er een zo plotselinge omzetting als het ware van de ene taal in de andere is, komt omdat er een overeenstemming is van alle en de afzonderlijke dingen die in de natuurlijke wereld zijn, met de dingen die in de geestelijke wereld zijn. Omdat nu de inwendige zin des Woords vooral is voor hen die in de geestelijke wereld zijn, worden derhalve hier in den inwendigen zin zulke dingen vermeld die voor dezen zijn, en die voor hen liefelijk en verkwikkelijk zijn; doch hoe innerlijker zulke dingen zijn, des te verder zijn zij verwijderd van de bevatting der mensen voor wie slechts de dingen die van de wereld en van het lichaam zijn, liefelijk en verkwikkelijk zijn; en daar het aldus is, achten zij de geestelijke dingen, welke van den inwendigen zin zijn, gering, en walgen eveneens daarvan; laat een ieder bij zich nagaan of voor hem de dingen die in den inwendigen zin in hetgeen nu volgt zijn bevat, niet waardeloos en walgend zijn, terwijl het toch zulke dingen zijn waarin de engelijke gezelschappen zich zo uitermate zeer verlustigen; hieruit kan het eveneens voor hem die nadenkt, duidelijk zijn, hoedanig onderscheid er is tussen de verkwikkelijke dingen der mensen en

de verkwikkelijke dingen der Engelen; voorts in welke dingen de Engelen de wijsheid stellen, en in welke dingen de mensen, namelijk, dat de Engelen de wijsheid stellen in zulke dingen die de mens van geen belang acht en waarvan hij een afkeer heeft, en dat de mens de wijsheid stelt in zulke dingen waarom de Engelen zich in het geheel niet bekommeren, en verscheidenen in zulke dingen die de Engelen verwerpen en schuwen.

5649. En zij zeiden: Over het woord des zilvers dat in onze reiszakken wedergebracht is in het begin, worden wij gebracht; dat dit betekent dat zij, omdat het ware in het uiterlijk natuurlijke om niet schijnt gegeven, derhalve onderworpen zouden worden, staat vast uit de betekenis van het teruggebrachte zilver, zijnde het om niet gegeven ware, waarover n. 5530, 5624; uit de betekenis van den reiszak, zijnde de drempel van het uiterlijk natuurlijke, waarover n. 5497; en uit de betekenis van gebracht worden, zijnde aangebonden en onderworpen worden, waarover vlak boven n. 5648. Het is hiermede aldus gesteld: omdat het was doorvat dat de wetenschappelijke ware dingen in het uiterlijk natuurlijke om niet waren gegeven, en zij derhalve zouden worden aangelokt om zich met het inwendige te verbinden en zo daaraan zouden worden onderworpen, zouden zij vandaar, zoals vlak boven is gezegd, van hun vrije worden beroofd, en zo van al het verkwikkelijke des levens; dat het aldus is, namelijk dat het wordt doorvat dat de wetenschappelijke ware dingen om niet zijn gegeven, en wel in het of uiterlijk, of innerlijk natuurlijke, is den mens geheel en al onbekend; de oorzaak hiervan is deze dat hij in geen zodanige doorvatting is; hij weet immers in het minst niet wat hem om niet wordt gegeven, te minder wat in het uiterlijk natuurlijke en wat in het innerlijk natuurlijke wordt nedergelegd; dat hij dit niet doorvat, daarvan is de gemene oorzaak deze dat de wereldlijke en de aardse dingen hem ter harte gaan, niet echter de hemelse en de geestelijke dingen, en dat hij derhalve niet aan enigen invloed gelooft door den Hemel uit den Heer, aldus geenszins dat hem iets wordt gegeven; terwijl toch al dat ware hetwelk hij redelijk vanuit de wetenschappelijke dingen concludeert, en waarvan hij meent dat het vanuit zijn eigen macht is, een zodanig iets is dat hem wordt gegeven; minder nog kan de mens doorvatten of dit in het uiterlijk dan wel in het innerlijk natuurlijke is nedergelegd, omdat hij niet weet dat het natuurlijke tweevoudig is, namelijk een uiterlijk hetwelk toetreedt op de uiterlijke zinnen, en een innerlijk hetwelk daarvan terugwijkt en zich tot het redelijke wendt; omdat de mens in onwetendheid is omtrent deze en gene dingen, kan hij derhalve niets van doorvatting hebben aangaande zulke dingen; de erkentenis van een ding moet voorafgaan opdat de doorvatting

ervan zij; doch de engellijke gezelschappen weten en doorvatten deze dingen terdege en helder, niet slechts wat hun om niet wordt gegeven, maar ook waar het is; hetgeen uit deze ondervinding kan vaststaan: wanneer een of andere geest die in het goede en daaruit in het vermogen is, in een engellijk gezelschap komt, dan komt hij tegelijk in alle wetenschap en inzicht welke het gezelschap heeft, en waarin hij tevoren niet was geweest; en dan weet hij niet anders dan dat hij het tevoren en uit zich aldus geweten en verstaan heeft; doch wanneer hij nadenkt, bemerkt hij dat hem dit om niet uit den Heer door dat engellijk gezelschap wordt gegeven; en eveneens weet hij vanuit het engellijk gezelschap waar het is, of het in het uiterlijk natuurlijke, dart wel in het innerlijk natuurlijke is; er zijn immers engellijke gezelschappen die in het uiterlijk natuurlijke zijn, en er zijn er die in het innerlijk natuurlijke zijn; doch zij hebben niet een natuurlijke zodanig als de mens het natuurlijke heeft, maar het is een geestelijk natuurlijke, hetwelk geestelijk is geworden daardoor dat het verbonden werd met en onderworpen aan het geestelijke. Hieruit kan vaststaan dat de dingen die hier in den inwendigen zin worden vermeld, daadwerkelijk zo gebeuren in het andere leven, namelijk dat zij bemerken wat hun om niet wordt gegeven, voorts waar dit wordt nedergelegd, hoewel de mens heden ten dage niets aangaande zulke dingen weet; doch in de oude tijden wisten zij die van de Kerk waren, zulke dingen; hun wetenschappelijke dingen leerden het, en eveneens de leerstellige dingen; zij waren innerlijke mensen, maar sinds die tijden zijn de mensen allengs uiterlijk geworden, en wel dermate dat zij heden ten dage in het lichaam zijn, aldus in het uiterste; een aanwijzing hiervan is deze dat zij zelfs niet weten wat het geestelijke en wat het inwendige is, en dat zij ook niet geloven dat die er zijn; ja zelfs zijn zij van de innerlijke dingen tot zulk een uiterste in het lichaam uitgelopen dat zij zelfs niet geloven dat er een leven na den dood is, noch dat er een Hemel, noch dat er een hel is; ja zelfs zijn zij vanwege het terugtrekken uit de innerlijke dingen tot in zulk een uiterste toe, zo stompzinnig in geestelijke dingen geworden dat zij geloven dat het leven van den mens eender is aan het leven der beesten, en dat zo de mens op eendere wijze zal sterven; en, wat wonderlijk is, de geleerden geloven zulks meer dan de eenvoudigen, en wie anders gelooft, wordt door hen voor onnozel gehouden.

5650. Om op ons af te wentelen, en om zich op ons te werpen; dat dit betekent dat zij deswege onder de volstrekte mogendheid zouden worden gebracht, staat vast uit de betekenis van afwentelen op iemand, zijnde hem als schuldig voorstellen; en uit de betekenis van zich op iemand werpen, zijnde hem ouder de mogendheid brengen, hier onder de volstrekte; er volgt immers: “om ons tot

knechten te nemen, en onze ezelen”. Hiermede is het aldus gesteld: voordat de natuurlijke mens met den geestelijken, of de uitwendige met den inwendigen wordt verbonden, wordt het aan hem overgelaten, te denken of hij wil dat de begerigheden die uit de liefde van zich en van de wereld afkomstig zijn, en zulke dingen waarmede hij ze heeft verdedigd, worden te niet gedaan, en dat hij de heerschappij afstaat aan den geestelijken of inwendigen mens; het wordt aan hem overgelaten iets zodanigs te denken, opdat hij vanuit het vrije kieze wat hem belieft; wanneer de natuurlijke mens zonder den geestelijken hierover denkt, verwerpt hij dit; hij heeft immers zijn begerigheden lief, omdat hij zich en de wereld liefheeft; vandaar wordt hij angstig, en meent dat er voor hem, indien deze te niet werden gedaan, geen leven meer zou overblijven, want hij stelt in den natuurlijken of uitwendigen mens alles; ofwel hij meent dat hij daarna niets vanuit zich zal kunnen, en dat alle dingen die hij denken, die hij willen, en die hij doen zal, door den Hemel zullen invloeien, zodat hij niet langer zijn eigen meester zal zijn; wanneer de natuurlijke mens, aan zichzelf overgelaten, in dezen staat is, trekt hij zich terug en verzet hij zich; doch wanneer iets van licht door den Hemel uit den Heer invloeit in zijn natuurlijke, zo vangt deze aan anders te denken, namelijk dat het beter is dat de geestelijke mens de heerschappij heeft, want zo kan hij het goede denken en het goede willen, en zo kan hij in den Hemel komen, niet echter indien de natuurlijke mens zou heersen; en wanneer hij denkt dat alle Engelen in den algehelen Hemel zodanig zijn, en dat die vandaar in een onuitsprekelijke vreugde zijn, dan strijdt hij met den natuurlijken mens, en ten slotte wil hij ondergeordend worden aan den geestelijken mens; in dezen staat wordt de mens gesteld die moet worden wederverwekt, ter oorzake hiervan dat hij zich in het vrije kan wenden waarheen hij wil, en voor zoveel als hij zich in het vrije tot dit wendt, wordt hij wederverwekt. Gene en deze dingen zijn het waarover hier in den inwendigen zin wordt gehandeld.

565I. En om ons tot knechten te nemen, en onze ezelen; dat dit betekent totdat al wat in het ene en het andere natuurlijke is, van geen waarde zij, staat vast uit de uitbeelding van de tien zonen van Jakob, die deze dingen aangaande zichzelf spreken, zijnde de ware dingen in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512; uit de betekenis van de knechten, zijnde dingen van weinig gewicht, n. 254I, hier van geen waarde, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de ezelen, zijnde de dingen die in het natuurlijke zijn, welke de wetenschappelijke dingen zijn, waarover n. 5492; hier in het uiterlijk natuurlijke, omdat de ware dingen die met de zonen van Jakob worden aangeduid, in het innerlijk natuurlijke zijn. Hiermede, dat al wat in het ene

en het andere natuurlijke is, van geen waarde zij, is het aldus gesteld: opdat de mens geestelijk worde, is het nodig dat zijn natuurlijke tot niets wordt, dat is, dat het in het geheel niets vanuit zich kan; voor zoveel immers het natuurlijke vanuit zich kan, voor zoveel kan het geestelijke niet; het natuurlijke immers heeft van kindsheid aan zich van niets anders doordrenkt dan van de dingen die der begeerten van zich en van de wereld zijn, aldus die tegen de naastenliefde indruisen; deze boze dingen maken dat het goede niet door den inwendigen mens uit den Heer kan invloeden, want al wat invloeit, wordt in het natuurlijke verkeerd in het boze; het natuurlijke is het vlak waarin de invloed zijn grens vindt; indien derhalve niet het natuurlijke, dat is, het boze en het valse welke het natuurlijke hebben gevormd, tot niets wordt, kan het goede geenszins door den Hemel uit den Heer invloeden; het heeft geen onderkomen, maar wordt verstrooid; in het boze en valse immers kan het niet vertoeven; vandaar komt het dat het inwendige voor zoveel wordt gesloten als het natuurlijke niet tot niets wordt; dit is eveneens bekend in de Kerk vanuit het leerstellige dat de oude mens uitgetrokken moet worden, opdat de nieuwe worde aangetrokken; de wederverwekking is niet iets anders dan dat het natuurlijke worden onderjukt en het geestelijke de heerschappij verkrijgt; en het natuurlijke wordt dan onderjukt wanneer het tot overeenstemming wordt gebracht; en wanneer het natuurlijke tot overeenstemming is gebracht, reageert het niet meer, maar ageert zoals hem wordt bevolen, en volgt het geestelijke op diens wenk, nauwelijks anders dan zoals de daden van het lichaam den wil op zijn wenk volgen, en de spraak met het aangezicht volgens den invloed der denking; daaruit blijkt dat het natuurlijke geheel en al tot niets moet worden ten aanzien van het willen, opdat de mens geestelijk worden. Maar men moet weten dat het oude natuurlijke tot niets moet worden; dit immers is gevormd uit boze en valse dingen; en wanneer dit tot niets is geworden, dan wordt de mens met een nieuw natuurlijke begiftigd, hetwelk het geestelijk natuurlijke wordt genoemd, geestelijk deswege wijl het het geestelijke is dat door hetzelfde handelt, en zich door hetzelfde openbaart, zoals de oorzaak door de uitwerking; het is bekend dat de oorzaak het al van de uitwerking is; vandaar is het nieuwe natuurlijke ten aanzien van het denken, willen, en de uitwerking, niets anders dan het uitbeeldende van het geestelijke; wanneer dit geschiedt, neemt de mens het goede uit den Heer op, en wanneer hij het goede opneemt, wordt hij met ware dingen begiftigd; en wanneer hij met ware dingen wordt begiftigd, wordt hij in inzicht en wijsheid vervolmaakt; en wanneer hij in inzicht en wijsheid wordt vervolmaakt, wordt hij gezegend met gelukzaligheid tot in het eeuwige.

5652. En zij traden op den man toe die over het huis van Jozef was; dat dit de leerstellige dingen der Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van den man over het huis van Jozef, zijnde dat wat van de uitwendige Kerk is, waarover boven n. 5640, aldus het leerstellige, want dit is van de Kerk; bovendien wordt met den man het ware aangeduid, aldus het leerstellige, n. 3134, en met het huis de Kerk, n. 1795; en omdat Jozef het inwendige is, n. 5469, is het huis van Jozef de inwendige Kerk; het leerstellige vanuit het Woord is dat wat over dat huis is, door van dienst te zijn en te bedienen.

5653. En zij spraken tot hem, aan den ingang van het huis; dat dit de raadpleging vanuit die over de inleiding betekent, staat vast uit de betekenis van tot hem spreken, namelijk tot den man over het huis van Jozef, zijnde de raadpleging vanuit die, namelijk vanuit de leerstellige dingen; en uit de betekenis van den ingang van het huis, zijnde de inleiding, waarover n. 2356, 2385, hier uit den natuurlijken of uitwendigen mens tot den geestelijken of inwendigen, over welke zaak wordt gehandeld; omdat dit wordt aangeduid, wordt in de oorspronkelijke taal niet gezegd aan den ingang van het huis, maar de ingang van het huis.

5654. En zij zeiden: In mij, mijn heer; dat dit de betuiging betekent, staat vast uit deze formule zelf, zijnde een formule van betuiging, namelijk dat het waar is wat zij zullen spreken over het zilver dat gevonden was in den mond van den reizak van een ieder.

5655. Al nederdalende waren wij nedergedaald in het begin, om spijze te kopen; dat dit het voornemen betekent om het goede voor de ware dingen te verwerven, staat vast uit de betekenis van nederdalen, zijnde het voornemen of de bedoeling; wie immers nederdaalt of zich ergens heen begeeft, is iets van zins, hier om het goede voor de ware dingen te verwerven, hetgeen wordt aangeduid met om spijze te kopen; met kopen immers wort verwerven en toeëigenen aangeduid, n. 5374, 5397, 5406, 5414, 5426; en met de spijs het goede van het ware, n. 5340, 5342, hier het goede voor de ware dingen welke worden uitgebeeld door de zonen van Jakob, die dit over zichzelf zeggen.

5656. En het geschiedde als wij tot de herberg gekomen waren, en wij onze reizakken openden; dat dit den inblik betekent in het uiterlijk natuurlijke, staat vast uit de betekenis van de herberg, zijnde het uiterlijk natuurlijke in het algemeen, waarover n. 5495; uit de betekenis van openen, zijnde de inblik; wie immers iets opent doet dat om daarin te zien; en uit de betekenis van den reizak, zijnde het uiterlijk natuurlijke in het bijzonder, waarover n. 5497.

5657. En zie, het zilver van een ieder was in den mond van zijn reizak; dat dit betekent dat het werd doorziendat de ware dingen als het ware om niet

waren gegeven, staat vast uit de betekenis van het zilver van een ieder in den zak, zijnde de om niet gegeven ware dingen, waarover n. 5530, 5624; eender het zilver van een ieder in den mond van den reiszak, met dit verschil dat hiermede de ware dingen worden aangeduid die om niet zijn gegeven, namelijk dat zij op den drempel van het uiterlijk natuurlijke zijn nedergelegd, want met den mond van den reiszak wordt de drempel van het uiterlijk natuurlijke aangeduid, n. 5497. Dat hier *als het ware* om niet gegeven wordt aangeduid, komt omdat zij in een staat van twijfel zijn of zij met het inwendige verbonden willen worden, tot niets wordende; en wanneer iemand in den staat van twijfel is, is hij ook twijfelend in zijn gevoelens aangaande de ware dingen die bevestigen.

5658. Ons zilver in zijn gewicht; dat dit de ware dingen betekent volgens den staat van een ieder, staat vast uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954; en uit de betekenis van het gewicht, zijnde de staat van een ding ten aanzien van het goede, waarover n. 3104; aldus is “de ware dingen volgens den staat van een ieder” volgens het goede dat zij kunnen opnemen. Gewichten en maten worden op vele plaatsen in het Woord genoemd, doch in den inwendigen zin betekenen zij niet gewichten en maten, maar de gewichten betekenen de staten van een ding ten aanzien van het goede, en de maten de staten van een ding ten aanzien van het ware; zoals ook de zwaarte en de uitbreiding; de zwaarte, welke in de natuurlijke wereld is, stemt overeen met het goede in de geestelijke wereld, en de uitbreiding met het ware; de oorzaak hiervan is deze dat in den Hemel, vanwaar de overeenstemmingen zijn, geen zwaarte bestaat, noch uitbreiding, omdat er geen ruimte is; weliswaar verschijnen er zware en uitgebreide dingen bij de geesten, maar het zijn schijnbaarheden die afkomstig zijn uit de staten van het goede en het ware in den hogeren Hemel. Dat het zilver het ware betekent, was in de oude tijden zeer bekend; vandaar hebben de Ouden de tijden der wereld van het eerste tijdperk tot het laatste onderscheiden in gouden, zilveren, koperen, en ijzeren eeuwen, waaraan zij nog de lemen toevoegden; de gouden eeuwen noemden zij die tijden toen er onschuld en ongereptheid was, en toen een ieder het goede deed vanuit het goede, en het gerechte vanuit het gerechte; de zilveren eeuwen echter heetten zij die tijden toen er niet langer onschuld was, maar nochtans een soort van ongereptheid, welke niet hierin bestond dat zij het goede deden vanuit het goede, maar daarin dat zij het ware deden vanuit het ware; met de koperen en de ijzeren eeuwen betitelden zij echter die tijden welke nog lager zijn; dat zij de tijden aldus betitelden, was niet vanuit vergelijking, maar vanuit overeenstemming; de Ouden immers wisten dat het zilver overeenstemde met

het ware, en het goud met het goede, en zulks vanuit de vergemeenschapping met de geesten en de Engelen; wanneer immers in den hogeren Hemel het gesprek gaat over het goede, vertoont zich beneden bij hen die in den eersten of laatsten Hemel onder hen zijn, het goudene; en wanneer het gesprek gaat over het ware, vertoont zich daar het zilverene, somtijds aldus dat niet alleen de wanden der kamers waar zij wonen, van goud en zilver glinsteren, maar ook de atmosfeer zelf daar; en eveneens bij de Engelen van den eersten of laatsten Hemel, die in het goede zijn vanuit het goede, verschijnen tafels van goud, kandelaars van goud, en tal van andere dingen; bij hen echter die in het ware zijn vanuit het ware, verschijnen zulke dingen van zilver; maar wie weet heden ten dage dat de eeuwen door de Ouden gouden en zilveren eeuwen werden genoemd vanuit de overeenstemming; ja, wie kent heden ten dage iets aangaande de overeenstemming; en wie dit niet kent, en meer nog wie er genoeg en wijsheid in stelt om daarover te redetwisten of het al dan niet zo is, kan zelfs niet het allerminste weten aangaande de ontelbare dingen die overeenstemmingen zijn.

5659. En wij brengen dat weder in onze hand; dat dit betekent dat de dingen die om niet waren gegeven, zoveel als mogelijk worden onderworpen, staat vast uit de betekenis van wederbrengen, zijnde hier onderwerpen; en uit de betekenis van in onze hand, zijnde zoveel als mogelijk, waarover boven n. 5624; dat zij om niet waren gegeven, wordt aangeduid met het zilver in den mond van den reiszak, namelijk dat zij het terugbrachten, n. 5657.

5660. En ander zilver doen wij nederdalen in onze hand; dat dit betekent dat er het voornemen is door een ware ergens anders vandaan het goede te verwerven, staat vast uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover vlak boven n. 5657; en omdat met het zilver het ware wordt aangeduid, wordt met ander zilver een ander ware aangeduid; vandaar wordt een ware ergens anders vandaan aangeduid; omdat er geen ander ware, hetwelk het echte is, bestaat dan uit den Heer, Die het om niet geeft, is het ware zelf ook niet ergens anders vandaan; en uit de betekenis van doen nederdalen, zijnde het voornemen om te verwerven, namelijk het goede van het ware, hetwelk met het koren dat zij zouden kopen, wordt aangeduid; de historische zin der letter sluit in dat het andere zilver ook tot Jozef kwam om van hem spijs te kopen, alzo niet ergens anders vandaan; doch de inwendige zin blijft niet in den historischen zin der letter; hij bekommert zich niet om dezen zin, maar hij blijft in de zaak zelf, waarover wordt gehandeld; en deze zaak is dat indien zij als knechten moesten onderworpen worden deswege dat enige ware dingen in het uiterlijk natuurlijke om niet waren gegeven, zij zich ergens anders

vandaan het goede door het ware zouden verwerven; zodanig is ook de reeks in den inwendigen zin, want terstond daarop wordt gezegd “wij weten niet wie het zilver in onze reiszakken heeft gelegd”, waarmede wordt aangeduid dat zij niet geloofden, omdat zij niet wisten uit wien het ware in het uiterlijk natuurlijke was. Eender geschiedt in het andere leven bij de geesten die door de ware dingen worden ingewijd in het goede, en vooral hierin dat al het goede en ware uit den Heer invloeit; en wanneer zij bemerken dat al wat zij denken en willen invloeit, en zo dat zij niet uit zich kunnen denken en willen, dan bestrijden zij het zoveel zij kunnen; zij geloven dat zij zo geen eigen leven zouden hebben, en dat zo al het verkwikkelijke zou vergaan, want zij stellen dit in het eigene; en bovendien dat zij, indien zij uit zich het goede niet konden doen noch het ware geloven uit zich, de handen zouden laten zakken zonder iets vanuit zich te doen en te denken, en den invloed zouden afwachten; het wordt hun toegelaten aldus te denken, ook in die mate dat zij bijna bij zichzelf concluderen dat zij het goede en het ware niet van daar willen aannemen, maar ergens anders vandaan, waar niet zulk een beroving van het eigene is; ook wordt het hun somtijds gegeven te zoeken waar zij het zouden vinden; doch daarna, wanneer zij het nergens vinden, keren zij die worden wederverwekt, terug, en vanuit het vrije verkiezen zij het om ten aanzien van het willen en het denken door den Heer te worden geleid; dan worden zij ook daarover ingelicht dat zij een hemels eigene zullen ontvangen zodanig als de Engelen het hebben, en met dit eigene ook het gezegende en gelukzalige tot in het eeuwige. Wat het hemels eigene aangaat, dit ontstaat vanuit den nieuwen wil welke uit den Heer wordt gegeven, en het verschilt van het eigene van den mens hierin dat zij niet meer zich op het oog hebben in alle en de afzonderlijke dingen die zij verrichten, en in alle en de afzonderlijke dingen die zij leren en onderwijzen, maar dat zij dan den naaste op het oog hebben, het gemenebest, de Kerk, het Rijk des. Heren, en zo den Heer Zelf. Het zijn de doelen des levens welke worden veranderd; de doelen van de lagere dingen te beogen, namelijk de wereld en zichzelf, worden verwijderd, en de doelen van de hogere dingen te beogen, worden daarvoor in de plaats gesteld; de doelen des levens zijn niets anders dan het leven zelf van den mens, want de doelen zijn het willen zelf van den mens, en zij zijn zijn liefden zelf, want de dingen die de mens liefheeft, wil hij en heeft hij ten doel; hij die met het hemels eigene wordt begiftigd, is ook in het kalme, en in den vrede, want hij vertrouwt op den Heer, en gelooft dat niets van het boze hem kan raken, en hij weet dat de begerigheden hem niet kunnen bestoken; en bovendien zijn zij die in het hemels eigene zijn, in het vrije zelf, want door den Heer geleid

worden is het vrije; men wordt immers geleid in het goede, uit het goede tot het goede; daaruit kan vaststaan dat zij in het gezegende en gelukzalige zijn, want er is niets wat verstoort, niet iets van liefde van zich, bijgevolg niet iets van vijandschap, van haat, van wraak; ook niet iets van liefde van de wereld, bijgevolg niet iets van bedrog, van vrees, van onrust.

5661. Wij weten niet wie het zilver in onze reiszakken heeft gelegd; dat dit het niet-geloof betekent vanwege de onwetendheid, uit wien het ware in het uiterlijk natuurlijke was, staat vast uit de betekenis van niet weten, zijnde in den geestelijken zin niet geloven, of het niet-geloof; uit de betekenis van wie heeft gelegd, zijnde de onwetendheid daaromtrent uit wien het was; uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 5658; en uit de betekenis van den reiszak, zijnde het uiterlijk natuurlijke, waarover n. 5497.

5662. En hij zeide: Vrede zij ulieden; vreest niet; dat dit betekent dat het goed is, dat zij niet zouden wanhopen staat vast uit de betekenis van den vrede, zijnde goed zijn, waarover aanstonds; en uit de betekenis van vreest niet, zijnde dat zij niet zouden wanhopen; er wordt in den inwendigen zin immers gehandeld aangaande de verandering van den staat, namelijk dat zij zich niet langer vanuit eigen macht ware dingen zouden verwerven, en door de ware dingen het goede, maar dat zij met die vanuit den Heer zouden worden begiftigd; en omdat zij meenden dat zij zo het eigene zouden verliezen, aldus het vrije, bijgevolg elk verkwikkelijke des levens, waren zij in de wanhoop geweest, zoals uit hetgeen voorafgaat blijkt; vandaar komt het dat met vreest niet hier wordt aangeduid dat zij niet zouden wanhopen; de vrees immers komt uit verschillende oorzaken op, n. 5647; vandaar betekent zij ook verschillende dingen. Dat de vrede het goed zijn is, komt omdat deze het binnenste is, en vandaar het universeel regerende in alle en de afzonderlijke dingen in den Hemel; de vrede immers is in den Hemel zoals op aarde de lente, of zoals het morgenrood, welke niet aandoen door waarneembare afwisselingen, maar door het universeel liefelijke dat invloeit in de afzonderlijke dingen die worden doorvat, en niet slechts de doorvatting zelf, maar ook de afzonderlijke objecten met liefelijkheid doordrenkt; heden ten dage weet nauwelijks iemand wat de vrede is waar deze in het Woord wordt genoemd, zoals in den zegen: “Jehova verheffe Zijn aangezichten over u, en *stelle u vrede*”, Num. vi: 26, en elders; bijna een ieder gelooft dat vrede veilig zijn voor vijanden is, en dat hij is de kalmte in huis en onder de metgezellen; maar niet deze vrede wordt daar verstaan, doch de vrede die genen vrede onmetelijk te boven gaat; het is de hemelse vrede, waarover vlak boven; met dezen vrede kan niemand anders worden begiftigd dan hij die door den Heer

wordt geleid en in den Heer is, dat is, in den Hemel, waar de Heer het al in alle dingen is; de hemelse vrede immers vloeit in, wanneer de begeerte die uit de liefde van zich en van de wereld opkomen, zijn weggenomen, want het zijn deze die den vrede wegnemen; zij bestoken immers de innerlijke dingen van den mens, en maken dat hij ten slotte in de onrust de rust stelt, en in de bestoekte dingen den vrede, omdat hij in de boze dingen het verkwikkelijke stelt; zolang de mens in deze dingen is, kan hij geenszins weten wat de vrede is, ja, zolang gelooft hij dat die vrede van geen waarde is; en indien iemand zegt dat die vrede dan tot de doorvatting komt wanneer de verkwikkelijke dingen vanuit de liefde van zich en van de wereld zijn weggenomen, lacht hij; de oorzaak hiervan is deze dat hij in het verkwikkelijke van het boze, hetwelk het tegengestelde van den vrede is, den vrede stelt. Omdat de vrede zodanig is, namelijk het binnenste van alle gelukzaligheden en gezegdheden, en vandaar datgene wat op universele wijze in de afzonderlijke dingen regeert, was het derhalve bij de Ouden als een gemene formule gebruikelijk om te zeggen “Vrede zij lieden”, wanneer zij bedoelden dat het goed zij, en te vragen of zij vrede hadden, wanneer zij bedoelden of het goed is. Men zie hetgeen eerder over den vrede is gezegd en getoond, namelijk, dat de vrede in de Hemelen gelijk is aan de lente en het morgenrood op aarde, n. 1726, 2780; dat de vrede in den hoogsten zin de Heer is, in den uitbeeldenden zin Zijn Rijk, en dat hij het Goddelijke des Heren is, uit het binnenste het goede aandoende, n. 3780, 4681; dat alle onrust is uit het boze en het valse, de vrede echter uit het goede en het ware, n. 3170.

5663. Uw God en de God uws vaders; dat dit het Goddelijk Menselijke des Heren betekent, kan hieruit vaststaan dat waar in het Woord God of Jehovah wordt genoemd, de Heer wordt verstaan, en geen ander, n. 1343, 1736, 2921, 3035; en dat wanneer wordt gezegd uw God en de God uws vaders, dat is, de God van Israël en van Jakob, en van zijn zonen, het Goddelijk Menselijke des Heren wordt verstaan, en wel ten aanzien van het Goddelijk Natuurlijke, n. 3305, 4286, 4570; want Israël beeldde den Heer uit ten aanzien van het innerlijk Natuurlijke, en Jakob ten aanzien van het uiterlijk Natuurlijke, en de zonen ten aanzien van de ware dingen in dat Natuurlijke. Dat onder God en Jehovah in het Woord de Heer werd verstaan, wist de Joodse Kerk niet, noch weet de Christelijke Kerk dit heden ten dage; dat de Christelijke Kerk dit niet heeft geweten, komt omdat zij het Goddelijke in drie personen heeft onderscheiden; doch de Oude Kerk, welke na den vloed was, en vooral de Oudste Kerk, welke vóór den vloed was, hebben geen ander onder Jehovah en God verstaan dan den Heer, en wel Hem ten aanzien van het Goddelijk

Menselijke; zij wisten ook van het Goddelijke zelf hetwelk in den Heer is, en hetwelk Hijzelf Zijn Vader noemt; doch over dat Goddelijke zelf hetwelk in den Heer is, konden zij niet denken, maar over het Goddelijk Menselijke; bijgevolg konden zij met geen ander Goddelijke verbonden worden; de verbinding immers geschiedt door de dekking, welke van het verstand is, en door de aandoening, welke van den wil is, aldus door het geloof en door de liefde; wanneer men immers denkt over het Goddelijke zelf, valt de denking als het ware in een onbegrensd heelal, en wordt zo verstrooid, weswege er geen verbinding is; anders is het gesteld wanneer men denkt over het Goddelijke zelf als het Goddelijk Menselijke; en zij wisten dat zij, indien zij niet met het Goddelijke werden verbonden, niet gezaligd konden worden; daarom was het het Goddelijk Menselijke hetwelk de Oude Kerken hebben aanbeden; Jehovah openbaarde Zich ook in het Goddelijk Menselijke bij hen; en het Goddelijk Menselijke was het Goddelijke zelf in den Hemel; de Hemel immers stelt één mens samen, die de Grootste Mens wordt genoemd, waarover tot nu toe aan het einde der hoofdstukken is gehandeld; dit Goddelijke in den Hemel is niet iets anders dan het Goddelijke zelf, maar in den Hemel als Goddelijk Mens; het is deze Mens dien de Heer opgenomen, en in Zich Goddelijk gemaakt, en met het Goddelijke zelf verenigd heeft, zoals Hij uit het eeuwige verenigd was geweest, want uit het eeuwige was Hij één; en zulks omdat het menselijk geslacht anders niet had kunnen worden gezaligd; het kon immers niet langer voldoende zijn dat het Goddelijke zelf door den Hemel, aldus door het Goddelijk Menselijke daar, kon invloeien in de menselijke gemoederen, en deswege wilde het Goddelijke zelf het Goddelijk Menselijke daadwerkelijk door een in de wereld opgenomen Menselijke met Zich verenigen; dit en dat is de Heer.

5664. Heeft u een verborgen gift in uw reiszakken gegeven; dat dit betekent dat het uit Hem is, zonder enige voorzichtigheid hunnerzijds, staat vast uit de betekenis van een verborgen gift, zijnde het ware en het goede, welke uit den Heer worden gegeven zonder dat de mens het weet; en uit de betekenis van het in de zakken of in de reiszakken wedergebrachte silver, zijnde zonder enige macht van hen, waarover n. 5488, 5496, 5499; daaruit blijkt dat met “heeft u een verborgen gift in uw reiszakken gegeven”, wordt aangeduid dat uit Hem, namelijk uit het Goddelijk Menselijke des Heren, het ware en het goede in het natuurlijke is, zonder enige macht hunnerzijds; en omdat het is zonder enige macht hunnerzijds, is het zonder hun voorzichtigheid; er wordt gezegd voorzichtigheid, omdat de voorzichtigheid overeenstemt met

de Voorzienigheid; en hetgeen vanuit de Goddelijke Voorzienigheid is, is niet vanuit de voorzichtigheid van den mens.

5664(a). Uw zilver is tot mij gekomen; dat dit betekent dat het zal schijnen alsof het ware door hen verworven is, staat vast uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954; dat hun zilver tot hem gekomen was, wil zeggen dat zij hadden gekocht, aldus dat zij voor zich verworven hadden; kopen immers is verwerven, n. 5655; vandaar komt het dat met uw zilver is tot mij gekomen, wordt aangeduid het door hen verworven ware; doch omdat het ware, hetwelk des geloofs is, nooit door enig mens wordt verworven, maar uit den Heer ingeboezemd en gegeven, en het evenwel schijnt alsof uit den mens, wordt er gezegd dat *het zal schijnen* alsof het ware door hen verworven is. Dat het ware wordt ingeboezemd en gegeven uit den Heer, is ook in de Kerk bekend; er wordt immers geleerd dat het geloof niet is uit den mens maar uit God, aldus niet alleen het vertrouwen, maar ook de ware dingen welke des geloofs zijn; maar nochtans schijnt het dat de ware dingen welke des geloofs zijn door den mens worden verworven; dat zij invloeden, daarvan is hij in diepe onwetendheid, omdat hij het niet doorvat; de oorzaak dat hij het niet doorvat, is deze dat zijn innerlijke dingen gesloten zijn, zodat hij geen doorvattelijke vergemeenschapping kan hebben met de geesten en de Engelen; wanneer die innerlijke dingen gesloten zijn, kan de mens niets hoegenaamd aangaande den invloed weten. Doch men moet weten dat het iets anders is de ware dingen des geloofs te weten, en iets anders de ware dingen des geloofs te geloven; zij die de ware dingen des geloofs slechts weten, voegen deze in het geheugen evenals de andere dingen die van de ene of andere wetenschap zijn; deze kan de mens zich verwerven zonder zulk een invloed; maar die ware dingen hebben het leven niet, zoals hieruit blijkt dat een boos mens, ook de slechtste, evenzeer de ware dingen des geloofs kan weten als een rechtschapen en vroom mens, maar zij hebben, als gezegde, bij de bozen het leven niet; wanneer hij ze immers voortbrengt, beoogt hij in de afzonderlijke dingen of zijn eigen roem, of het gewin; vandaar is het de liefde van zich en van de wereld welke inblazen, en als het ware een leven maken, maar dat leven is zodanig als het in de hel is, hetwelk de geestelijke dood wordt genoemd; vandaar komt het dat hij, wanneer hij ze voortbrengt, ze vanuit het geheugen, niet echter vanuit het hart voortbrengt; doch hij die de ware dingen des geloofs gelooft, brengt deze vanuit het hart voort wanneer hij ze vanuit den mond voortbrengt; de ware dingen des geloofs immers zijn bij hem aldus ingeworteld dat zij hun wortel hebben in het uitwendige geheugen, en van daar naar de innerlijke of hogere dingen groeien, zoals

de vruchtdragende bomen, en eveneens zoals de bomen zich met bladeren tooien, en ten slotte met bloesems, te dien einde dat zij vruchten mogen dragen; aldus is het ook met een zodanig mens gesteld; deze eveneens streeft door de ware dingen des geloofs naar niets anders dan naar nutten, welke de uitoefeningen der naastenliefde zijn, welke voor hem de vruchten zijn; het zijn deze dingen welke de mens zichzelf niet kan verwerven, zelfs niet het minste, maar zij worden hem uit den Heer om niet gegeven, en zulks elk afzonderlijk oogenblik van zijn leven, ja zelfs, indien hij het geloven wil, in de afzonderlijke oogenblikken ontelbare; maar omdat de mens zodanig is dat hem de doorvatting ontbreekt dat zij invloeden, immers indien hij de doorvatting had, zou hij, zoals boven werd gezegd, in opstand komen, omdat hij zou geloven dat hij dan zijn eigene zou verliezen, en met het eigene zijn vrije, en met het vrije zijn verkwikkelijke, en hij aldus tot niets zou worden, daarom geschiedt het dat de mens niet anders weet dan dat zij uit hem zijn; dit nu is het hetgeen daaronder wordt verstaan dat *het zal schijnen* alsof het ware door hen verworven is; en bovendien moet de mens, opdat hij begiftigd worde met het hemels eigene en met het hemels vrije, het goede doen als uit zich, en het ware denken als uit zich; maar wanneer hij nadenkt, zal hij erkennen dat die dingen uit den Heer zijn; men zie n. 2882, 2883, 2891.

5665. En hij leidde Schimeon tot hen uit; dat dit betekent dat hij het willen aan de ware dingen aanbond, staat vast uit de uitbeelding van Schimeon, zijnde het geloof met den wil, of de wil om het ware te doen dat des geloofs is, waarover n. 3869, 3870, 3871, 3872, 4497, 4502, 4503, 5482; en uit de uitbeelding van de zonen van Jakob, die hier *zij* zijn tot wie hij Schimeon uitleidde, zijnde de ware dingen der Kerk in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512; daaruit blijkt dat met hij leidde Schimeon tot hen uit, wordt aangeduid dat hij het willen aan de ware dingen aanbond.

5666. Vers 24, 25, 26, 27, 28. *En de man bracht de mannen tot het huis van Jozef, en hij gaf wateren; en zij wiesen hun voeten; en hij gaf aan hun ezelen voeder. En zij bereidden de gave, totdat Jozef kwam op den middag; omdat zij gehoord hadden dat zij daar brood zouden eten. En Jozef kwam tot het huis, en zij brachten hem de gave die in hun hand was, tot het huis, en zij kromden zich in voor hem ter aarde. En hij vraagde hun naar vrede; en hij zeide: Heeft uw vader, de grijsaard, waarvan gij zeidet, vrede; leeft hij nog. En zij zeiden: Vrede heeft uw knecht, onze vader, hij leeft nog; en zij bogen zich neder, en zij kromden zich in.* En de man bracht de mannen tot het huis van Jozef, betekent de inwijding tot de verbinding met het inwendige; en hij gaf wateren, betekent den gemenen invloed van het ware uit het inwendige; en zij wiesen hun

voeten, betekent daaruit de zuivering van het natuurlijke; en hij gaf aan hun ezelen voeder, betekent het onderricht aangaande het goede; en zij bereidden de gave, betekent de inboezeming; totdat Jozef kwam op den middag, betekent, totdat het inwendige aanwezig zou zijn met het licht; omdat zij hadden gehoord dat zij daar brood zouden eten, betekent het bemerken dat het goede aan de ware dingen zou worden aangebonden; en Jozef kwam tot het huis, betekent de tegenwoordigheid van het inwendige; en zij brachten hem de gave die in hun hand was, betekent de inboezeming voor zoveel als mogelijk; en zij kromden zich in ter aarde, betekent de vernedering; en hij vraagde hun naar vrede, betekent de doorvatting dat het goed is; en hij zeide: Heeft uw vader, de grijsaard, waarvan gij zeidet, vrede, betekent ook met het geestelijk goede; leeft hij nog, betekent dat het leven heeft; en zij zeiden: Vrede heeft uw knecht, onze vader, betekent daaruit het bemerken van het natuurlijke dat het goed is met het goede waaruit het is; hij leeft nog, betekent en dat het het leven heeft; en zij bogen zich neder, en zij kromden zich in, betekent de uiterlijke en de innerlijke vernedering.

5667. En de man bracht de mannen tot het huis van Jozef; dat dit de inwijding tot de verbinding met het inwendige betekent, staat vast uit de betekenis van de mannen tot het huis van Jozef brengen, zijnde de ware dingen die van het natuurlijke zijn, aanbinden aan het inwendige, waarover boven n. 5648; dat het de inwijding tot de verbinding is, blijkt duidelijk uit hetgeen volgt, namelijk dat zij daar aten, en dat Jozef zich toen niet aan hen openbaarde, waarmede de gemene invloed wordt aangeduid, waarover nu volgt, zijnde ook de inwijding.

5668. En hij gaf wateren; dat dit den gemenen invloed van het ware uit het inwendige betekent, staat vast uit de betekenis van de wateren, zijnde het ware, n. 2702, 3058, 3424, 4976, en wel het ware in het gemeen; vandaar betekent wateren geven den gemeenen invloed van het ware; dat het uit het inwendige is, komt omdat het in het huis van Jozef was, n. 5667. De gemene invloed van het ware is de belichting welke het vermogen geeft om het ware te bemerken en te verstaan; die belichting is uit het licht des Hemels, hetwelk uit den Heer is, welk licht niet iets anders is dan het Goddelijk Ware, n. 2776, 3138, 3167, 3195, 3222, 3339, 3485, 3636, 3643, 3993, 4302, 4413, 4415, 5400.

5669. En zij wiesen hun voeten; dat dit daaruit de zuivering van het natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van de voeten wassen, zijnde de zuivering van het natuurlijke, waarover n. 3147.

5670. En hij gaf aan hun ezelen voeder; dat dit het onderricht aangaande het goede betekent, staat vast uit de betekenis van voeder geven, zijnde

onderrichten in het goede; met het voeder immers wordt het goede van de wetenschappelijke ware dingen aangeduid, n. 3114; en met voeder geven, zijnde weiden, wordt aangeduid onderrichten in dat goede; dat weiden is onderrichten, zie men in n. 5201; met de ezelen worden de wetenschappelijke dingen aangeduid, n. 5492; daaruit blijkt dat met aan de ezelen voeder geven het onderricht wordt aangeduid aangaande het goede der wetenschappelijke dingen; het goede der wetenschappelijke dingen is het verkwikkelijke vanuit de wetenschappelijke ware dingen; de wetenschappelijke ware dingen zijn de meest gemene ware dingen die in het natuurlijk licht verschijnen, hetwelk uit het licht der wereld is; maar opdat zij verschijnen, namelijk dat zij ware dingen zijn, moet er een gemene invloed zijn uit het inwendige, n. 5668; dit is de verlichting uit het licht des Hemels.

5671. En zij bereidden de gave; dat dit de inboezeming betekent, staat vast uit de betekenis van de gave, zijnde genade verkrijgen, waarover n. 5619; aldus is de gave bereiden, de inboezeming.

5672. Totdat Jozef kwam op den middag; dat dit betekent totdat het inwendige aanwezig zou zijn met het licht, staat vast uit de betekenis van totdat hij kwam, zijnde wanneer het aanwezig zou zijn; uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het inwendige, waarover n. 5648; en uit de betekenis van den middag, zijnde de staat des lichts, waarover n. 1458, 3195, 3708; dat de middag de staat des licht is, komt omdat de tijden van den dag, zoals morgen, middag, avond, overeenstemmen met de verlichtingen in het andere leven, en van de verlichting daar zijn, van het inzicht en van de wijsheid; want in het licht des Hemels is het inzicht en de wijsheid; de wisselingen der verlichting zijn daar zodanig, namelijk zoals op aarde de morgen, de middag, de avond; de staten van schaduw zoals die in den avond, ontstaan niet uit de Zon daar, dat is, uit den Heer, die altijd licht, maar uit het eigene der Engelen, want naarmate zij in hun eigene worden gezonden, komen zij in den staat van de schaduw of van den avond, en naarmate zij uit hun eigene in het hemels eigene worden geheven, in den staat des lichts; daaruit blijkt vanwaar het komt dat de middag overeenstemt met den staat des lichts.

5673. Omdat zij gehoord hadden dat zij daar brood eten zouden; dat dit het bemerken betekent dat het goede aan de ware dingen zou worden aangeboden, staat vast uit de betekenis van horen, zijnde het bemerken, waarover n. 5017; uit de betekenis van eten, zijnde toegeëigend en verbonden worden, waarover n. 2187, 3168, 3596, 3513 einde, 3832, 5643; en uit de betekenis van het brood, zijnde het goede der liefde, waarover n. 2165, 2177, 2187, 3464, 3478, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735, 4976.

5674. En Jozef kwam tot het huis; dat dit de tegenwoordigheid van het inwendige betekent, staat vast uit de betekenis van tot het huis komen, zijnde aanwezig zijn, of de tegenwoordigheid, zoals boven n. 5672; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het inwendige, waarover n. 5648.

5675. En zij brachten hem de gave die in hun hand was, tot het huis; dat dit de inboezeming voor zoveel als mogelijk betekent, staat vast uit de betekenis van de gave die aan koningen en priesters werd gegeven, zijnde genade verkrijgen, aldus ook de inboezeming, waarover vlak boven n. 5671; en uit de betekenis van dat het in hun hand was, zijnde voor zoveel als mogelijk, waarover ook boven n. 5624, 5659.

5676. En zij kromden zich in ter aarde; dat dit de vernedering betekent, staat vast uit de betekenis van zich ter aarde inkrommen, zijnde zich vernederen, waarover n. 2153; men zie ook beneden n. 5682.

5677. En hij vroeg hun naar vrede; dat dit de doorvatting betekent dat het goed is, staat vast uit de betekenis van vragen, zijnde de denking van een ander doorvatten, waarover n. 5597; en uit de betekenis van den vrede, zijnde goed zijn, waarover n. 5662.

5678. En hij zeide: Heeft uw vader, de grijsaard, waarvan gij zeidet, vrede; dat dit betekent dat het ook met het geestelijke goede goed is, staat vast uit de betekenis van den vrede, zijnde goed zijn, zoals boven n. 5677; en uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, zijnde het geestelijk goede, waarover n. 3654, 4286, 4598.

5679. Leeft hij nog; dat dit betekent dat het het leven heeft, staat vast uit de betekenis van leven, zijnde het geestelijk leven, waarover n. 5407.

5680. En zij zeiden: Vrede heeft uw knecht, onze vader; dat dit daaruit het bemerken van het natuurlijke betekent dat het goed is met het goede waaruit het is, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde doorvatten, waarover n. 1898, 1919, 2080, 2619, 2862, 3509, 3395; uit de betekenis van den vrede, zijnde goed zijn, waarover n. 5662, 5677; en uit de uitbeelding van Israël, zijnde het geestelijk goede, waarover vlak boven n. 5678; welk goede vader wordt geheten, omdat daaruit als uit een vader de ware en de goede dingen in het natuurlijke zijn, welke worden uitgebeeld door de tien zonen van hem; en omdat de ware en de goede dingen in het natuurlijke door hen worden uitgebeeld, wordt door de zelfden ook het natuurlijke aangeduid; het natuurlijke immers is het samenhoudende, en de ware en de goede dingen daar zijn de samengehouden dingen, welke één maken; daaruit blijkt dat met zij zeiden: Vrede heeft uw knecht, onze vader, daaruit het bemerken van het natuurlijke wordt aangeduid dat het goed is met het goede waaruit het is; er

wordt gezegd *daaruit* het bemerken, namelijk uit het inwendige, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld, n. 5648; omdat alle doorvatting van het natuurlijke komt uit het geestelijke, en omdat het uit het geestelijke komt, komt het uit het inwendige, dat is, door het inwendige uit den Heer; het natuurlijke heeft nooit enige doorvatting, zelfs niet enig leven van denking en aandoening, tenzij dat leven hetwelk uit het geestelijke komt; immers, in het natuurlijke vanuit zich zijn alle dingen dood, doch zij worden levend gemaakt door den invloed vanuit de geestelijke wereld, dat is, door de geestelijke wereld uit den Heer; in de geestelijke wereld leven alle dingen vanuit het licht hetwelk uit den Heer is, want in dat licht is wijsheid en inzicht. Dat hier wordt aangeduid *daaruit* het bemerken, of uit het inwendige, in het natuurlijke, volgt ook uit de dingen die voorafgaan, n. 5677.

5681. Hij leeft nog; dat dit betekent en dat het het leven heeft, staat vast uit de dingen die vlak boven in n. 5679 zijn aangevoerd; men vergelijk ze met de dingen die in n. 5407 staan.

5682. En zij bogen zich neder, en zij kromden zich in; dat dit de uiterlijke en de innerlijke vernedering betekent, staat vast uit de betekenis van zich nederbuigen, zijnde de uiterlijke vernedering; en uit de betekenis van zich inkrommen, zijnde de innerlijke vernedering; de nederbuiging immers is een mindere graad van de inkromming, weswege zij ook een uiterlijke vernedering is; en de inkromming is een grotere graad, weswege zij een innerlijke vernedering is; bovendien is de nederbuiging de vernedering van het ware, dat is, van hen die in het ware zijn, aldus van de geestelijken; en de inkromming is de vernedering van het goede, dat is, van hen die in het goede zijn, aldus van de hemelsen; zo eveneens is de nederbuiging de uiterlijke vernedering, en de inkromming de innerlijke vernedering; zij immers die in het goede zijn, zijn innerlijker mensen dan zij die in het ware zijn. Dit zijn de dingen die in deze periode in den inwendigen zin zijn vervat; zij zijn voor het merendeel naar de aanduidingen alleen der woorden ontvouwd, ter oorzaak hiervan dat zij zodanig zijn als die welke eerder zijn ontvouwd.

5683. Vers 29, 30, 31, 32, 33, 34. *En hij hief zijn ogen op, en hij zag Benjamin, zijn broeder, den zoon zijner moeder; en hij zeide: Is dit uw kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeidet; en hij zeide: God zij u genadig, mijn zoon. En Jozef haastte, omdat zijn ontfermingen tot zijn broeder werden bewogen, en hij zocht te wenen; en hij kwam in de slaapkamer, en hij weende daar. En hij wies zijn aangezichten, en hij ging uit, en hij bedwong zich, en hij zeide: Zet brood op. En zij zetten op voor hem alleen, en voor hen alleen, en voor de Egyptenaren die met hem aten, alleen, omdat de Egyptenaren niet met de Hebreëen brood kunnen eten,*

omdat dit den Egyptenaren een gruwel is. En zij zaten voor hem, de eerstverwekte volgens zijn eerstgeboorte, de mindere in jaren volgens zijn minderjarigheid; en de mannen verbaasden zich, een ieder tot zijn metgezel. En hij hief porties vanuit zijn aangezichten op tot hen, en hij vermenigvuldigde de portie van Benjamin boven de porties van hen allen, met vijf maten; en zij dronken, en dronken rijkelijk met hem. En hij hief zijn ogen op, betekent de bespiegeling; en hij zag Benjamin, betekent het bemerken van het bemiddelende; zijn broeder, den zoon zijner moeder, betekent het inwendige uit het natuurlijke als uit een moeder; en hij zeide, betekent de doorvatting; is dit uw kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeidet, betekent geboren na allen, zoals eveneens hun bekend was; en hij zeide: God zij u genadig, mijn zoon, betekent dat het Goddelijke ook is bij het geestelijke van het hemelse, hetwelk het bemiddelende is, omdat het voortgaat uit het hemelse van het geestelijke, hetwelk het ware uit het Goddelijke is; en Jozef haastte, betekent uit het binnenste; omdat zijn ontfermingen werden bewogen, betekent de barmhartigheid vanuit de liefde; tot zijn broeder, betekent jegens het inwendige uit hetzelfde; en hij zocht te wenen, betekent de uitwerking der barmhartigheid vanuit de liefde; en hij kwam in de slaapkamer, en hij weende daar, betekent in zich, niet verschijnend; en hij wies zijn aangezichten, betekent dat het aldus schikte; en hij ging uit, betekent door verwijdering; en hij bedwong zich, betekent door verberging; en hij zeide: Zet brood op, betekent de doorvatting van de verbinding door het bemiddelende met de ware dingen in het natuurlijke; en zij zetten op voor hem alleen, en voor hen alleen, betekent den uitwendigen schijn dat het inwendige als het ware van hen was gescheiden; en voor de Egyptenaren die met hem aten, alleen, betekent de scheiding van de wetenschappelijke dingen die in de omgekeerde orde zijn; omdat de Egyptenaren niet met de Hebreëen brood kunnen eten, betekent dat zij geenszins kunnen worden verbonden met het ware en het goede der Kerk; omdat dit den Egyptenaren een gruwel is, betekent dat zij in het tegenovergestelde zijn; en zij zaten voor hem, betekent dat zij werden gerangschikt door zijn tegenwoordigheid; de eerstverwekte volgens zijn eerstgeboorte, en de mindere in jaren volgens zijn minderjarigheid, betekent volgens de orde der ware dingen onder het goede; en de mannen verbaasden zich, een ieder tot zijn metgezel, betekent de verandering van den staat van een ieder onder elkander; en hij hief porties uit zijn aangezichten op tot hen, betekent de goede dingen, aangeplooid aan een ieder vanuit de barmhartigheid; en hij vermenigvuldigde de portie van Benjamin boven de porties van hen allen, betekent het goede voor het bemiddelende boven de goede dingen voor de ware dingen in het natuurlijke; met vijf maten, betekent

veel vermeerderd; en zij dronken, betekent de aanplooiing van de ware dingen onder het goede; en dronken rijkelijk, betekent overvloedig.

5684. En hij hief zijn ogen op; dat dit de bespiegeling betekent, staat vast uit de betekenis van de ogen opheffen, zijnde de denking en de inspanning, waarover n. 2789, 2829, 4339, en eveneens de opmerkzaamheid, n. 4086, aldus de bespiegeling, want bespiegelen is het verstandelijk gezicht inspannen, en opmerken of iets aldus is, en daarna dat het aldus is.

5685. En hij zag Benjamin; dat dit het bemerken van het bemiddelende betekent, staat vast uit de betekenis van zien, zijnde verstaan en bemerken, waarover n. 2150, 2325, 3764, 3863, 4403 tot 4421, 4567, 4723, 5400; en uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443, 5639.

5686. Zijn broeder, den zoon zijner moeder; dat dit het inwendige uit het natuurlijke als uit een moeder betekent, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de broeder en de zoon der moeder is, zijnde het inwendige, waarover n. 5469; en omdat het het bemiddelende is, ontstaat het derhalve uit het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is, als uit een vader, en uit het natuurlijke als uit een moeder; immers het moet uit het ene en het andere trekken om als bemiddelende van dienst te zijn; dit nu is het wat wordt verstaan onder het inwendige uit het natuurlijke als uit een moeder; en omdat het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is, eender was ontstaan uit het natuurlijke als uit een moeder, maar uit het Goddelijke als uit een Vader, wordt derhalve Benjamin zoals hij het krachtens geboorte ook was, zijn broeder, de zoon zijner moeder genoemd; in het terstond volgende wordt hij ook zoon genoemd. Door den Heer, Die hier onder Jozef in den hoogsten zin wordt verstaan, wordt een elk broeder geheten die iets van het goede der naastenliefde uit den Heer heeft; deze wordt eveneens de zoon Zijner moeder genoemd, maar dan wordt onder de moeder de Kerk verstaan.

5687. En hij zeide; dat dit de doorvatting betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover meermalen eerder; dat zeggen doorvatten is, komt omdat in den Hemel de denkingen zelf, vanuit welke de spraak is, worden doorvat, anders dan in de wereld; vandaar komt het dat doorvatten in den geestelijken zin spreken of zeggen is in den letterlijken zin, of, wat het zelfde is, in den natuurlijke zin.

5688. Is dit uw kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeidet; dat dit betekent geboren na allen, zoals eveneens hun bekend was, staat vast uit de betekenis van den kleinsten broeder, zijnde hij die is geboren na allen, waarover

aanstonds; en uit de betekenis van waarvan gij tot mij zeidet, zijnde doorvat door hen; dat zeggen het doorvatte is, zie men vlak boven in n. 5687; aldus het bekende. Dat Benjamin hier, zoals hij het was, hun kleinste broeder wordt geheten, dat is, na allen geboren of de kleinste naar de geboorte, komt omdat het met het bemiddelende, hetwelk Benjamin uitbeeldt, aldus eveneens gesteld is in den geestelijken zin; het bemiddelende immers wordt bij den mens na allen geboren; wanneer immers de mens geestelijk wordt geboren, dat is, wanneer hij wordt wedergeboren, dan wordt zijn redelijke, hetwelk het inwendig menselijke is, het eerst door den Heer wederverwekt, en daarna het natuurlijke, n. 3286, 3288, 3321, 3493, 4612; omdat dus het bemiddelende uit het ene en het andere trekt, namelijk uit het geestelijk-redelijke, of het nieuw gemaakte redelijke, en eveneens uit het natuurlijke, en omdat het bemiddelende niet iets uit het natuurlijke kan trekken, tenzij dit eveneens nieuw wordt, kan daarom het bemiddelende niet anders dan daarna geboren worden, en wel volgens den graad waarin het natuurlijke wordt wederverwekt. Alle dingen die aangaande de zonen van Jakob in het Woord worden vermeld, zijn aldus vanuit de Voorzienigheid gebeurd, ter oorzaak hiervan dat aangaande hen en aangaande hun nakomelingen het Woord zou worden geschreven, en dit in zich de hemelse, en in den hoogsten zin de Goddelijke dingen zou bevatten die zij daadwerkelijk zouden uitbeelden; aldus eveneens dat Benjamin, omdat hij de laatstgeborene is, derhalve het bemiddelende zou uitbeelden tussen het inwendige en het uitwendige, of tussen het hemelse van het geestelijke hetwelk de Heer in de wereld had, en tussen het natuurlijke hetwelk de Heer ook had, en dat Hij Goddelijk zou maken. Alle dingen die aangaande Jozef en zijn broeders worden vermeld, beelden in den hoogsten zin de verheerlijking van het Menselijke des Heren uit, dat is, hoe de Heer het Menselijke in Zich Goddelijk heeft gemaakt; de oorzaak waarom dit in den binnensten zin werd uitgebeeld, is opdat het Woord in zijn binnensten zin allerheiligst zou zijn; alsmede opdat het in de afzonderlijke dingen iets zodanigs zou bevatten dat in de engellijke wijsheid zou binnengaan; want het is bekend dat de engellijke wijsheid zozeer het menselijk inzicht te boven gaat, dat door den mens nauwelijks iets daaruit kan worden gevat; het is eveneens de gelukzaligheid zelf der Engelen, dat het in de afzonderlijke dingen is aangaande den Heer, want zij zijn in den Heer; en bovendien is de verheerlijking van het Menselijke des Heren een toonbeeld van de wederverwekking van den mens; vandaar vertoont zich ook de wederverwekking van den mens tegelijk in den inwendigen zin des Woords, waar de verheerlijking des Heren zich vertoont; de wederverwekking

van den mens met haar ontelbare verborgenheden treedt ook in de engellijke wijsheid binnen en vestigt hun gelukzaligheid volgens de aanplooiing aan de nutten, en deze zijn ter hervorming van den mens.

5689. En hij zeide: God zij u genadig, mijn zoon; dat dit betekent dat het Goddelijke ook is bij het geestelijke van het hemelse, hetwelk het bemiddelende is, omdat het voortgaat uit het hemelse van het geestelijke, hetwelk het ware uit het Goddelijke is, staat vast uit de betekenis van God is genadig, wanneer het gezegd wordt door het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is, tot het geestelijke van het hemelse, hetwelk Benjamin is, en eveneens wanneer hij zijn zoon wordt genoemd, zijnde dat het Goddelijke ook is bij het geestelijke van het hemelse, hetwelk het bemiddelende is, omdat het voortgaat uit het hemelse van het geestelijke, hetwelk het ware uit het Goddelijke is; dat Benjamin het geestelijke van het hemelse is, zie men in n. 3969, 4592; en dat het het bemiddelende is, n. 5411, 5413, 5443, 5639. Omdat in den hoogsten zin, als boven gezegd, het inwendig menselijke des Heren het hemelse van het geestelijke was, en dit het ware uit het Goddelijke was, of de naaste bekleding van het Goddelijke zelf in den Heer, en omdat het geestelijke van het hemelse, hetwelk het bemiddelende is, daaruit voortging, zo volgt dat het Goddelijke ook bij dit was; hetgeen uit iets voortgaat, trekt zijn wezen uit dat waaruit het voortgaat, maar het wordt bekleed met zulke dingen die de vergemeenschapping van dienst zijn, aldus het nut in een lagere sfeer; de dingen waarmede het wordt bekleed worden getrokken uit zulke dingen die in de lagere sfeer zijn, te dien einde dat het inwendige waaruit het voortgaat, kan handelen in de lagere sfeer door zulke dingen die daar zijn; dat wat het wezen geeft, is zoals de vader, want het wezen is de ziel, en dat wat de bekleding geeft, is de moeder, want de bekleding is het lichaam van die ziel; vandaar komt het dat boven is gezegd dat het bemiddelende uit het ene en het andere trekt opdat het bemiddelend zij, het zijne uit het inwendige als uit een vader, en het zijne uit het uitwendige als uit een moeder.

5690. En Jozef haastte; dat dit betekent uit het binnenste, staat vast uit de betekenis van haasten, zijnde hier hetgeen voortbreekt uit het binnenste; want er volgt omdat zijn ontfermingen werden bewogen, waarmede de barmhartigheid vanuit de liefde wordt aangeduid; wanneer deze voortbreekt, breekt zij vanuit het binnenste voort, en zulks bij den eersten oogwenk, of bij het eerste moment van de denking; derhalve wordt hier met haasten niet iets anders aangeduid dan uit het binnenste.

5691. Omdat zijn ontfermingen werden bewogen; dat dit de barmhartigheid vanuit de liefde betekent, staat vast uit de betekenis van de ontfermingen

worden bewogen, zijnde de barmhartigheid vanuit de liefde; er wordt gezegd barmhartigheid, omdat hij nog niet door hem was herkend; er wordt gezegd vanuit de liefde, omdat hij als het bemiddelende uit hem voortging; in de oorspronkelijke taal worden de ontfermingen uitgedrukt door een woord dat de binnenste en de tederste liefde betekent.

5692. Tot zijn broeder; dat dit betekent jegens het inwendige uit hetzelfde, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de broeder is, zijnde het bemiddelende, aldus eveneens het inwendige, waarover n. 5469; en omdat het als het bemiddelende en het inwendige voortgaat uit het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is, wordt er gezegd jegens het inwendige *uit hetzelfde*. Al wie iets van het Goddelijke opneemt uit den Heer, Die hier Jozef is in den hoogsten zin, evenals hij die iets van het goede der naastenliefde opneemt, wordt door den Heer broeder en eveneens zoon genoemd.

5693. En hij zocht te wenen; dat dit de uitwerking der barmhartigheid vanuit de liefde betekent, staat vast uit de betekenis van het geweent, zijnde de uitwerking der barmhartigheid vanuit de liefde, waarover n. 3801, 5480.

5694. En hij kwam in de slaapkamer, en hij weende daar; dat dit betekent in zich, niet verschijnend, staat vast uit de betekenis van in de slaapkamer komen, zijnde in zich, opdat het niet verschijnt. Het was bij de Ouden een gebruikelijke formule, te zeggen in de slaapkamer ingaan en eveneens dan de deur sluiten, wanneer zij daaronder verstonden: iets doen wat niet zou verschijnen; die formule was afgeleid van de aanduidende dingen in de Oude Kerk; in den geestelijken zin immers verstonden zij onder het huis den mens, n. 3128; onder de kamers en de slaapkamers verstonden zij de innerlijke dingen van den mens; vandaar betekende in de slaapkamer komen of ingaan in zich ingaan, bijgevolg opdat het niet verschijnt; en omdat in de slaapkamer ingaan aanduidend was, wordt het derhalve hier en daar in het Woord aldus gezegd; zoals bij Jesaja: “*Ga henen, Mijn volk, ga binnen in uw slaapkamers, en sluit uw deur achter u, verberg u als slechts een klein ogenblik, totdat de toorn overga*”, xxvi: 20; dat in de slaapkamers binnengaan daar niet is in de slaapkamers binnengaan, staat klaarblijkend vast, maar het is: zich in het verborgene houden, en in zich. Bij Ezechiël: “Hij zeide tot mij: Hebt gij niet gezien, zoon des mensen, wat de ouderen van het huis Israëls doende zijn in de duisternis, de man in *de kamers van zijn beeld*; zij zeggen immers: Jehovah ziet ons niet”, viii: 12; doen in de duisternis, de man in de kamers van zijn beeld, voor van binnen in zich, in de denkingen; de innerlijke dingen van hun denking en aandoening waren aan den profeet uitgebeeld door kamers, en kamers van het beeld genoemd. Bij Mozes: “Van buiten zal het zwaard van kinderen

beroven, en *vanuit de kamers* de schrik, zowel den jongeling als de maagd, den zuigeling met den man van ouderdom”, Deut. xxxii: 25; het zwaard voor de verwoesting van het ware en de bestraffing van het valse, n. 2799; vanuit de kamers de schrik, voor de innerlijke dingen van den mens; dat de kamers daar niet kamers zijn welke worden verstaan, blijkt ook duidelijk. Bij David: “Die besproeit de bergen *vanuit Zijn kamers*”, Psalm civ: 13; de bergen besproeien is in den geestelijken zin hen zegenen die in de liefde tot den Heer zijn, en in de liefde jegens den naaste; dat de berg het hemelse der liefde is, zie men in n. 795, 1430, 4210; vandaar is vanuit Zijn kamers vanuit de innerlijke dingen des Hemels. Bij Lukas: “Al wat gij in de duisternis zult gezegd hebben, zal in het licht worden gehoord; en wat gij in het oor gesproken zult hebben *in de slaapkamers*, zal op de daken worden gepredikt”, xii: 3; de slaapkamers ook daar voor de innerlijke dingen van den mens, namelijk wat hij gedacht, wat hij bedoeld, en wat hij beraamd heeft. Bij Mattheus: “Wanneer gij zult bidden, *gaat in uw slaapkamer binnen, en uw deur gesloten hebbende*, bidt in het verborgene”, vi: 6; binnegaan in de slaapkamer en bidden, voor niet verschijnend; dit immers werd uit het uitbeeldende gezegd.

5695. En hij wies zijn aangezichten; dat dit betekent dat het aldus schikte, staat vast uit de betekenis van de aangezichten wassen, zijnde hier aldus schikken dat het niet verschijnt; het aangezicht werd immers gewassen opdat de tranenvergiëting niet verscheen, bijgevolg werd het aldus geschikt; hoe het hiermede is gesteld, zal, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, in hetgeen volgt worden gezegd; hier moet iets worden gezegd aangaande de overeenstemming van het aangezicht met de innerlijke dingen; het aangezicht is het uitbeeldend uitwendige van de innerlijke dingen, want het aangezicht is aldus gevormd dat de innerlijke dingen daarin zoals in een uitbeeldenden spiegel verschijnen, en een ander daaruit weet van welk gemoed hij jegens hem is., zodat hij, wanneer hij spreekt, de gevoelens van zijn animus zowel door de spraak als door het aangezicht openbaart; zulk een aangezicht hadden de Oudsten, die van de hemelse Kerk waren; en een zodanig aangezicht hebben alle Engelen, want zij willen in het geheel niet voor de anderen verbergen wat zij denken; zij denken immers niet anders dan goed jegens den naaste, en ook hebben zij niet enige achtergedachte om den naaste goed te willen terwille van zichzelf; doch de helsen hebben, zolang zij niet in het licht des Hemels verschijnen, een ander aangezicht dan dat hetwelk met de innerlijke dingen overeenstemt; de oorzaak hiervan is deze dat zij in het leven van het lichaam door het aangezicht liefde jegens den naaste hebben betuigd alleen terwille van eigen eer en gewin, en toch den naaste nooit goed hebben gewild dan

alleen voor zoveel als hij hen begunstigde; vandaar de schikking van hun aangezicht, tegen de innerlijke dingen in, somtijds dermate dat van binnen vijandigheden, haatgevoelens, wraaknemingen, en een begeerte tot doden zijn, en toch de aangezichten zo geschikt zijn dat liefde jegens den naaste daaruit opblinkt. Daaruit kan vaststaan hoezeer heden ten dage de innerlijke dingen van de uiterlijke afwijken; deswege zoeken zij zich van zulke dingen te bedienen.

5696. En hij ging uit; dat dit betekent door verwijdering, staat vast uit de betekenis van uitgaan, zijnde hier de verwijdering, want wie zich verwijdert, gaat uit of treedt terug van den ander. In den inwendigen zin is het hiermede aldus gesteld: door Jozef wordt in den hoogsten zin de Heer uitgebeeld, door de tien zonen van Israël de ware en de goede dingen in het natuurlijke bij hen die worden wederverwekt, door Benjamin echter het bemiddelende; de barmhartigheid vanuit de liefde is jegens het bemiddelende, omdat door hetzelfde de dingen worden wederverwekt die beneden zijn; maar des Heren liefde en barmhartigheid verschijnt niet voordat door het bemiddelende de verbinding is geschied; het wordt ook zo geschikt dat zij niet verschijnt; indien zij immers verscheen, zou de wederverwekking niet kunnen geschieden; de schikking geschiedt door verwijdering en verberging; niet dat de Heer ooit de barmhartigheid verwijdert of verbergt, maar wanneer hij die wordt wederverwekt, in zijn boze dingen wordt gezonden, schijnt het hem toe alsof de Heer verwijderd en verborgen was; het zijn de boze dingen welke zich daartussen plaatsen, en dit bewerken; vergelijkenderwijze zoals dichte wolken die zich voor de zon plaatsen, en haar afwezigheid teweegbrengen, en haar verbergen; het is deze verberging en verwijdering welke wordt verstaan.

5697. En hij bedwong zich; dat dit de verberging betekent, staat vast uit de betekenis van zich bedwingen, zijnde verbergen, want wie zich bedwingt, verbergt wat hij innerlijk heeft gewild; wat hier onder de verberging wordt verstaan, zie men vlak boven in n. 5696.

5698. En hij zeide: Zet brood op, dat dit de doorvatting betekent van de verbinding door het bemiddelende met de ware dingen in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde de doorvatting, waarover meermalen eerder; en uit de betekenis van brood opzetten, zijnde de verbinding door het bemiddelende met de ware dingen in het natuurlijke; onder brood opzetten wordt het sameneten zelf verstaan, en met het sameneten en de gastmalen wordt de verbinding aangeduid, in het bijzonder de inwijding tot de verbinding, n. 3596, 3832, 5161; dat het de verbinding door het bemiddelende met de ware dingen in het natuurlijke is, volgt uit

de reeks; Benjamin immers is het bemiddelende, en de tien zonen van Jakob zijn de ware dingen in het natuurlijke, zoals eerder is getoond; en omdat er verbinding is door het bemiddelende, werd ter oorzake van Benjamin, gezien zijnde, door Jozef bevolen dat zij bij hem zouden eten: “En Jozef zag met hen Benjamin, en hij zeide tot hem die over zijn huis was: Breng de mannen tot het huis, en al slachtende slacht, en bereid, omdat de mannen te middag met mij zullen eten”, vers 16.

5699. En zij zetten op voor hem alleen, en voor hen alleen; dat dit den uitwendigen schijn betekent dat het inwendige als het ware van hen was gescheiden, staat vast uit de betekenis van voor hem alleen en voor hen alleen opzetten, zijnde de scheiding; en omdat door Jozef het inwendige wordt uitgebeeld en door de tien zonen van Israël het uitwendige, n. 5469, daarom wordt met die woorden de scheiding van het inwendige van het uitwendige aangeduid, maar in schijn, omdat hij hun spijs gaf van zijn tafel, door aan een ieder porties te zenden.

5700. En voor de Egyptenaren die met hem aten, alleen; dat dit de scheiding betekent van de wetenschappelijke dingen die in de omgekeerde orde zijn, staat vast uit de uitbeelding van de Egyptenaren, zijnde de wetenschappelijkedingen die in de omgekeerde orde zijn, waarover aanstonds; en uit de betekenis van die met hem aten, alleen, zijnde de scheiding, zoals vlak boven n. 5699. Onder de Egyptenaren die met hem aten, worden de Egyptenaren verstaan die bij Jozef aten; dat zij niet met Jozef aten, is duidelijk, omdat zij alleen aten. Met Egypte of met de Egyptenaren worden in den goeden zin de wetenschappelijke dingen der Kerk aangeduid, men zie n. 1462, 4749, 4964, 4966; doch in den tegenovergestelden zin worden met hen de wetenschappelijke dingen aangeduid die in de omgekeerde orde zijn, aldus die tegen de ware dingen der Kerk zijn, n. 1164, 1165, 1186; in dezen zin wordt Egypte op tal van plaatsen in het Woord vermeld. Dat Egypte die wetenschappelijke dingen betekent, komt omdat zij de wetenschappelijke dingen der Oude Kerk, welke uitbeeldend en aanduidend waren voor de hemelse en de geestelijke dingen, welke bij hen meer dan bij anderen beoefend werden, in magische dingen hadden verkeer; vandaar keerden zij de wetenschappelijke dingen der uitbeeldende Kerk geheel en al om; van de wetenschappelijke dingen wordt gezegd dat zij in de omgekeerde orde zijn, wanneer men de hemelse orde misbruikt om het boze te doen; de hemelse orde immers is dat het goede aan allen geschiede; vandaar geschiedt het dat zij, wanneer zij de hemelse orde aldus hebben omgekeerd, ten slotte de Goddelijke dingen, de dingen die des Hemels zijn, bijgevolg die welke der naastenliefde en des geloofs zijn, loochenen; zij die zodanig

zijn geworden weten vanuit de wetenschappelijke dingen scherp en bedreven te redeneren, omdat zij redeneren vanuit de zinlijke dingen, en vanuit de zinlijke dingen redeneren is vanuit zulke dingen redeneren die uitwendig zijn, namelijk welke van het lichaam en van de wereld zijn, dewelke onmiddellijk de zinnen en den animus van den mens in beslag nemen; indien zulke dingen niet belicht zijn geworden door het licht des Hemels, en zo in een gans andere orde gerangschikt, stellen zij den mens ten aanzien van de hemelse dingen in zulk een duistere, dat hij niet alleen niets daarvan vat, maar ze ook geheel en al loochent, en ten slotte verwerpt, en ze dan voor zoveel als het hem geoorloofd is, lastert; wanneer de wetenschappelijke dingen in de orde zijn, zijn zij uit den Heer in den vorm des Hemels gerangschikt; doch wanneer de wetenschappelijke dingen in de omgekeerde orde zijn, zijn zij in den vorm der hel gerangschikt, en dan zijn de meest valse in het midden, en die welke dezelve bevestigen, aan de zijden, doch de ware dingen zijn buiten, en omdat zij buiten zijn, kunnen zij geen vergemeenschapping met den Hemel hebben, waar de ware dingen regeren; deswege zijn de innerlijke dingen voor hen gesloten, want door de innerlijke dingen staat de Hemel open.

5701. Omdat de Egyptenaren niet met de Hebreëen brood kunnen eten; dat dit betekent dat zij geenszins kunnen worden verbonden met het ware en het goede der Kerk, staat vast uit de uitbeelding van de Egyptenaren, zijnde diegenen die in de omgekeerde orde zijn, aldus in het boze en in het valse, waarover vlak boven n. 5700; uit de betekenis van brood eten, zijnde verbonden worden, waarover ook boven n. 5698; en uit de uitbeelding van de Hebreëen, zijnde diegenen die in de echte orde zijn, aldus in het ware en goede der Kerk; dat met het land der Hebreëen de Kerk wordt aangeduid, zie men in n. 5136, 5236; en dit omdat de Hebreeuwse Kerk de tweede Oude Kerk was, n. 1238, 1241, 1343. Er wordt gezegd brood eten en boven zet brood op, omdat met het brood alle spijs in het algemeen wordt aangeduid, n. 2165, aldus het opeten; de oorzaak waarom met het brood alle spijs en het opeten zelf wordt aangeduid, is omdat het brood in den geestelijken zin de hemelse liefde is, en de hemelse liefde alle dingen in zich bevat die van het goede en het ware zijn, aldus alle dingen die van de geestelijke spijs zijn; dat het brood de hemelse liefde is, zie men in n. 276, 680, 2165, 2177, 2187, 3464, 3478, 3735, 4211, 4217, 4735, 4976.

5702. Omdat dit den Egyptenaren een gruwel is; dat dit betekent dat zij in het tegenovergestelde zijn, staat vast uit de uitbeelding van de Egyptenaren, zijnde diegenen die in de omgekeerde orde zijn, n. 5700; en uit de uitbeelding van de Hebreëen, met wie te eten voor de Egyptenaren een gruwel was, zijnde

diegenen die in de echte orde zijn, n. 5701; aldus zijn zij onderling in het tegenovergestelde, vandaar de afkeer, en ten slotte de gruwel. Wat dezen gruwel betreft, moet men weten dat zij die in de omgekeerde orde zijn, dat is, in het boze en daaruit in het valse, tenslotte het goede en het ware der Kerk zo verafschuwen dat zij, wanneer zij dit horen, en meer nog wanneer zij de innerlijke dingen ervan horen, dermate daarvan gruwen dat zij bij zich als het ware een walging en een neiging tot braken voelen; dit werd mij gezegd en getoond, toen ik mij daarover verwonderde waarom de Christelijke wereld deze innerlijke dingen des Woords niet opneemt; er verschenen geesten uit de Christelijke wereld, en toen zij gedwongen werden de innerlijke dingen des Woords te horen, werden zij door zulk een walging bevangen dat zij zeiden in zich als het ware een prikkeling tot braken te voelen; en er werd gezegd dat zodanig de Christelijke wereld heden ten dage bijna overal is; de oorzaak dat zij zodanig is, is deze dat zij in geen aandoening van het ware zijn terwille van het ware, te minder in de aandoening van het goede vanuit het goede; dat zij vanuit het Woord of vanuit hun leerstellige het een en ander denken en spreken, is vanwege de gewoonte van de kindsheid af, en vanwege den ingestelden ritus; aldus is het een uitwendige zonder het inwendige. Dat alle dingen die van de Hebreeuwse Kerk waren, welke daarna werd ingesteld bij de nakomelingen van Jakob, den Egyptenaren een gruwel waren, blijkt niet alleen hieruit dat zij zelfs niet met hen wilden eten, maar dat ook de slachtoffers, waarin de Hebreeuwse Kerk haar voornaamste eredienst stelde, hun een gruwel waren, zoals blijkt bij Mozes: “Farao zeide: Gaat heen, slachtoffert in het land; maar Mozes zeide: Het is niet geraden zo te doen, omdat *wij den gruwel der Egyptenaren zullen slachtofferen* aan Jehovah, onzen God; zie, indien *wij slachtofferen den gruwel der Egyptenaren* in hun ogen, zullen zij ons niet stenigen”, Exod. VIII: 25, 26; voorts, dat het hun een gruwel was, de kudde vee te weiden, en de herder, zoals eveneens blijkt bij Mozes: “*Een gruwel der Egyptenaren is alle herder van kleinvee*”, Gen. XLVI: 34; aldus gruwden de Egyptenaren van alle dingen welke ook maar van die Kerk waren; de oorzaak hiervan was deze, dat de Egyptenaren aanvankelijk ook tot diegenen hadden behoord die de uitbeeldende Oude Kerk samenstelden, n. 1238, 2385, maar naderhand den God der Oude Kerk, dat is, Jehovah of den Heer, hadden verworpen en afgoden gediend, vooral kalveren; voorts hadden zij de uitbeeldende en de aanduidende dingen zelf van de hemelse en de geestelijke dingen der Oude Kerk, welke zij, toen zij van die Kerk waren, in zich hadden opgenomen, verkeerd in magische dingen; vandaar was voor

hen de orde omgekeerd, en waren bijgevolg alle dingen die der Kerk zijn, hun een gruwel.

5703. En zij zaten voor hem; dat dit betekent dat zij werden gerangschikt door zijn tegenwoordigheid, staat vast uit de betekenis van zitten, zijnde hier gerangschikt worden; zij werden immers door Jozef geordend, zoals uit het terstond volgende blijkt, want zij verbaasden zich dat de eerstverwekte zat volgens zijn eerstgeboorte, en de mindere in jaren volgens zijn minderjarigheid; en uit de betekenis van voor hem, zijnde door zijn tegenwoordigheid. Hiermede is het aldus gesteld: door Jozef wordt in den hoogsten zin de Heer uitgebeeld, door de zonen Israëls de goede en de ware dingen in het natuurlijke; wanneer de Heer tegenwoordig is, worden door Zijn tegenwoordigheid zelf alle dingen in orde geschikt; de Heer is de orde zelf; deswege is daar waar Hij tegenwoordig is, de orde, en waar de orde is, daar is Hij tegenwoordig; de orde zelf wordt beschreven in hetgeen nu volgt, welke daarin bestaat dat de ware dingen naar behoren worden gerangschikt onder het goede.

5704. De eerstverwekte volgens zijn eerstgeboorte, en de mindere in jaren volgens zijn minderjarigheid; dat dit betekent volgens de orde der ware dingen onder het goede, staat vast uit de betekenis van zitten volgens de eerstgeboorte en volgens de minderjarigheid, zijnde volgens de orde der ware dingen onder het goede; de zonen Israëls immers beelden de ware dingen der Kerk in hun orde uit; men zie de ontvouwing tot hfdst. xxix en xxx van Genesis; derhalve is zitten volgens hun geboorte, volgens de orde der ware dingen; maar de ware dingen der Kerk, welke de zonen Israëls uitbeelden, komen in geen orde dan alleen door het Christelijk goede, dat is, door het goede der liefde jegens den naaste en der liefde tot den Heer; in het goede immers is de Heer, en vandaar is in het goede de Hemel, bijgevolg is in het goede het leven, aldus de levende drijvende kracht, nooit echter in het ware zonder het goede; dat het goede de ware dingen naar de gelijkenis van zich ordent, blijkt duidelijk uit elke liefde, onverschillig welke, ook uit de liefden van zich en van de wereld, aldus uit de liefde tot wraak, haat, en tot eendere boze dingen; zij die daarin zijn, noemen het boze het goede, omdat het boze verkwikkelijk voor hen is; dit zogenaamde goede van hen ordent de valse dingen, welke voor hen ware dingen zijn, aldus dat zij begunstigen; en ten slotte rangschikt het al deze dingen, namelijk de valse dingen, welke zij ware dingen noemen, in zulk een orde dat er overreding ontstaat; maar die orde is zodanig als de orde in de hel is; doch de orde der ware dingen onder het goede der hemelse liefde is zodanig als de orde in de Hemelen is; vandaar wordt ook de mens bij Wien zodanige orde is, dat

is, die is wederverwekt, een Hemel in het klein genoemd, en hij is eveneens een Hemel in kleinsten vorm; zijn innerlijke dingen immers stemmen overeen met de Hemelen. Dat het het goede is hetwelk de ware dingen ordent, blijkt uit de orde in de Hemelen; daar zijn alle gezelschappen gerangschikt volgens de ware dingen onder het goede, welke uit den Heer zijn; de Heer immers is niet dan het Goddelijk Goede, het Goddelijk Ware echter is niet in den Heer, maar het gaat voort uit den Heer; volgens dit Goddelijk Ware onder het Goddelijk Goede zijn alle gezelschappen in de Hemelen geordend. Dat de Heer niet dan het Goddelijk Goede is, en dat het Goddelijk Ware niet in Hem is, maar uit Hem voortgaat, kan vergelijkenderwijze worden toegelicht door de zon der wereld; de zon is niet dan vuur, doch het licht is niet in haar, maar gaat uit haar voort; en eveneens worden de dingen die van het licht zijn in de wereld, zoals de plantenvormen, in orde geschikt door de warmte die voortgaat uit het vuur der zon, en in haar licht is; zoals blijkt uit den tijd van lente en zomer; omdat de algehele natuur het uitbeeldend theater van het Rijk des Heren is, aldus eveneens dit universele; de zon beeldt den Heer uit, het vuur daar Zijn Goddelijke Liefde, de warmte daaruit het goede dat daaruit vloeit, en het licht de ware dingen die des geloofs zijn; en omdat zij uitbeelden, wordt ook in het Woord onder de zon in den geestelijken zinde Heer verstaan. n. 1053, 1521, 1529. 1530, 1531, 3636, 3643, 4321 einde. 5097, 5377; onder het vuur der Liefde n. 934, 4906, 5071, 5215; aldus is het vuur der zon op uitbeeldende wijze de Goddelijke Liefde, en is de warmte daaruit het goede vanuit de Goddelijke Liefde; dat onder het licht het ware wordt verstaan, zie men in n. 2776, 3138, 3190, 3195, 3222, 3339, 3636, 3643, 3862, 3993, 4302, 4409, 4413, 4415, 4526, 5219, 5400.

5705. En de mannen verbaasden zich, een ieder tot zijn metgezel; dat dit de verandering van staat van een ieder onder elkander betekent, staat vast uit de betekenis van zich verbazen, zijnde een onverwachte en plotselinge verandering van den staat der denkingen; omdat deze de oorzaak der verbazing is, wordt zij in den inwendigen zin aangeduid; en uit de betekenis van een ieder tot zijn metgezel, zijnde van een ieder onder elkander; er wordt immers gehandeld over de orde der ware dingen onder het goede door de tegenwoordigheid van het inwendige, n. 5703, 5704; en omdat deze orde nieuw is, is er vandaar verandering van den staat van een ieder onder elkander; welke verandering wordt aangeduid met de mannen verbaasden zich, een ieder tot zijn metgezel.

5706. En hij hief porties vanuit zijn aangezichten op tot hen; dat dit de goede dingen, aangeplooid aan een ieder vanuit de barmhartigheid betekent, staat vast uit de betekenis van de porties, namelijk van de spijs, zijnde de goede

dingen; alle spijzen immers betekenen de goede dingen, en de dranken van elke soort de ware dingen; dat zij aan een ieder waren aangeplooid, blijkt uit hetgeen volgt, en het wordt aangeduid met hij hief op tot hen; en uit de betekenis van de aangezichten, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot den Heer, Die door Jozef wordt uitgebeeld, zijnde de Barmhartigheid, waarover n. 222, 223, 5585.

5707. En hij vermenigvuldigde de portie van Benjamin boven de porties van hen allen; dat dit betekent het goede voor het bemiddelende boven de goede dingen voor de ware dingen in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van de porties, zijnde de goede dingen, waarover vlak boven, n. 5706; uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5427, 5428, 5443, 5586, 5612; en uit de uitbeelding van de tien zonen van Jakob, boven wier porties hij de portie van Benjamin vermenigvuldigde, zijnde de ware dingen in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512; hieruit blijkt dat met hij vermenigvuldigde de portie van Benjamin boven de porties van hen allen, wordt aangeduid het goede voor het bemiddelende boven de goede dingen voor de ware dingen in het natuurlijke. Dat het goede voor het bemiddelende boven de goede dingen voor de ware dingen in het natuurlijke was, komt omdat het bemiddelende innerlijk is, en dat wat innerlijk is, meer dan dat wat uiterlijk is, van goede dingen overvloedt. Weinigen weten, hoe het hiermede is gesteld, namelijk dat het innerlijke meer overvloedt van goede en ware dingen dan de uiterlijke dingen; de oorzaak hiervan is deze dat weinigen, zoal enigen, tot dusver hebben geweten dat het innerlijke onderscheiden is van het uiterlijke, en aldus onderscheiden dat zij kunnen worden gescheiden, en dat, wanneer zij zijn gescheiden, het innerlijke leeft en het uiterlijke sterft; dat echter zolang zij verbonden zijn, het uiterlijke leeft uit het innerlijke; indien dit eerst bekend was geweest, zou men daarna hebben kunnen weten, hoedanig het innerlijke is ten opzichte van het uiterlijke, namelijk dat er in het innerlijke duizenden dingen zijn welke in het uiterlijke als één verschijnen; het innerlijke immers is in een zuiverdere sfeer, het uiterlijke in een grovere; dat wat in een zuiverdere sfeer is, is meer dan dat wat in een grovere sfeer is bij machte duizenden dingen op wel onderscheiden wijze op te nemen; vandaar komt het dat een mens die een leven van het goede heeft geleid, wanneer hij na den dood in den Hemel komt, duizenden van duizenden dingen welke van het inzicht en van de wijsheid, alsmede van de gelukzaligheid zijn, meer kan opnemen dan toen hij in de wereld leefde; in den Hemel immers is hij in een zuiverdere sfeer, en in de innerlijke dingen van hemzelf, en heeft hij de grovere dingen afgelegd,

welke van het lichaam zijn. Hieruit blijkt nu wat er wordt verstaan onder het goede voor het bemiddelende boven de goede dingen voor de ware dingen in het natuurlijke, hetgeen daarmede wordt aangeduid, dat hij de portie van Benjamin vermenigvuldigde boven de porties van hen allen.

5708. Met vijf maten; dat dit betekent dat het veel vermeerderd werd, staat vast uit de betekenis van vijf, zijnde veel, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de maten, zijnde de staten van het ware vanuit het goede, waarover n. 3104. Wat vijf aangaat, het is een getal dat slechts weinig, voorts iets, alsmede veel betekent; de betekenis ervan vloeit voort uit de betrekking tot het getal waaruit het is, n. 5291; wanneer het uit tien is, dan sluit het iets eenders in als tien, maar in minderen graad; het is immers de helft van het getal tien; want zoals de vermenigvuldigde getallen iets eenders betekenen als hun enkelvoudige getallen, n. 5291, 5335, aldus betekenen de gedeelde getallen iets eenders als de vermenigvuldigde, zoals 5 iets eenders als 10, en eveneens als 20, alsmede als 100, en als 1000, en zo voort; dat tien het volle is, zie men in n. 3107, 4638; vijf maten werden aan Benjamin meer gegeven dan aan zijn overige broeders ter wille van de betekenis der zaak in den inwendigen zin, omdat niet tien maten konden worden gegeven, want deze zouden zeer overvloedig zijn geweest; ook wisten de Ouden door overleveringen uit de Oudste Kerk, wat sommige getallen betekenden; deswege bezigden zij die getallen wanneer zich iets zodanigs voordeed, tot welks aanduiding dezelve van dienst waren, zoals hier vijf; en anders pasten zij verscheidene andere getallen toe, zoals drie, wanneer het volle van den aanvang tot het einde, zeven wanneer het heilige, twaalf wanneer alle dingen in hun samenvatting zou worden aangeduid.

5709. En zij dronken; dat dit de aanplooiing van de ware dingen onder het goede betekent, staat vast uit de betekenis van drinken, zijnde de vergemeenschapping en de toeëigening van het ware, waarover n. 3168, 3772, 4017, 4018; vandaar ook de aanplooiing ervan; dat het is onder het goede, komt omdat alle aanplooiing van het ware geschiedt onder het goede; men zie boven n. 5704.

5710. En zij dronken rijkelijk; dat dit betekent overvloedig, staat vast uit de betekenis van drinken, zijnde de ware dingen aanplooiën onder het goede, waarover vlak boven n. 5709; vandaar is rijkelijk drinken: overvloedig. Uit deze dingen welke in dit hoofdstuk werden ontvouwd, blijkt dat er werd gehandeld over de inwijding tot de verbinding van het natuurlijke met het hemelse van het geestelijke; in het naast volgende hoofdstuk wordt echter gehandeld over de eerste verbinding; de eerste verbinding immers wordt

daarmede uitgebeeld dat Jozef zich aan zijn broeders openbaarde, de tweede daarmede dat hij zijn vader en zijn broeders tegemoet ging, en hen naar Egypte heenleidde.

Vervolg aangaande de Overeenstemming, hier aangaande de Overeenstemming van de ziekten met de geestelijke wereld.

5711. Omdat er moet worden gehandeld over de overeenstemming van de ziekten, moet men weten dat eveneens alle ziekten bij den mens een overeenstemming hebben met de geestelijke wereld; al wat immers in de algehele natuur niet een overeenstemming heeft met de geestelijke wereld, bestaat niet; het heeft geen oorzaak vanuit welke het kan bestaan, bijgevolg vanuit welke het kan blijven bestaan; de dingen die in de natuur zijn, zijn niets anders dan uitwerkingen; in de geestelijke wereld zijn de oorzaken ervan, en in den innerlijken Hemel zijn de oorzaken van die oorzaken, welke de einddoelen zijn; ook kan de uitwerking niet blijven bestaan, tenzij de oorzaak bij voortduur in haar is; want met het ophouden van de oorzaak houdt de uitwerking op; de uitwerking is in zich beschouwd niets anders dan de oorzaak, maar aldus aan den buitenkant bekleed dat zij in de lagere sfeer van dienst kan zijn, opdat de oorzaak daar als oorzaak kan optreden; eender als met de uitwerking ten opzichte van de oorzaak, is het ook gesteld met de oorzaak ten opzichte van het einddoel; indien die oorzaak niet eveneens uit haar oorzaak, welke het einddoel is, ontstaat, is zij niet een oorzaak, want een oorzaak zonder einddoel is een oorzaak in geen orde, en waar geen orde is, geschiedt niet iets. Daaruit nu blijkt dat de uitwerking in zich beschouwd de oorzaak is, en de oorzaak in zich beschouwd, het einddoel is, en dat het einddoel van het goede in den Hemel is, en voortgaat uit den Heer, bijgevolg dat de uitwerking niet uitwerking is, tenzij daarin de oorzaak is, en bij voortduur daarin is, en dat de oorzaak niet oorzaak is, tenzij daarin het einddoel is, en bij voortduur daarin is; en dat het einddoel niet het einddoel van het goede is, tenzij het Goddelijke, hetwelk uit den Heer voortgaat, daarin is; daaruit blijkt ook dat alle en de afzonderlijke dingen in de wereld, zoals zij uit het Goddelijke zijn ontstaan, ook uit het Goddelijke bestaan.

5712. Deze dingen zijn gezegd opdat men wete dat ook de ziekten een overeenstemming hebben met de geestelijke wereld; niet een overeenstemming met den Hemel, welke de Grootste Mens is, maar met hen die in het tegenovergestelde zijn, aldus met hen die in de hellen zijn. Onder de geestelijke wereld wordt in den universelen zin zowel de Hemel als de hel verstaan; wanneer de mens immers sterft, gaat hij uit de natuurlijke wereld in de geestelijke wereld over. Dat de ziekten een overeenstemming hebben met die, komt omdat de ziekten overeenstemmen met de begeerten en de hartstochten van den animus; deze zijn eveneens de oorsprongen ervan; immers, de oorsprongen der ziekten in het gemeen zijn de onmatigheden, de weelderigheden van allerlei soort, de louter lichamelijke

wellusten, voorts eveneens de afgunsten, de haatgevoelens, de wraakzuchtigheden, de wulpheden, en eendere dingen, welke de innerlijke dingen van den mens vernietigen; en wanneer deze vernietigd zijn, lijden de uiterlijke dingen, en trekken den mens in ziekte, en zo in den dood; dat den mens de dood gewordt vanwege de boze dingen, of ter oorzaak van de zonde, is in de Kerk bekend; aldus eveneens de ziekten, want deze zijn des doods. Hieruit kan vaststaan dat ook de ziekten een overeenstemming hebben met de geestelijke wereld, maar met de onreine dingen daar, want de ziekten zijn in zich onrein; zij wellen immers, als boven gezegd, uit de onreine dingen op.

5713. *Alle helsen brengen ziekten teweeg, maar met een verschil, ter oorzaak hiervan dat alle hellen in de begeerten en de begerigheden van het boze zijn, bijgevolg tegen de dingen die des Hemels zijn; en daarom werken zij vanuit het tegenovergestelde op den mens; de Hemel, welke de Grootste Mens is, bevat alle dingen in een nexus en in ongeschondenheid; de hel, omdat zij in het tegenovergestelde is, vernietigt en verscheurt alle dingen; indien derhalve de helsen zich ergens op toeleggen, brengen zij ziekten teweeg, en ten slotte den dood; doch het wordt hun niet toegelaten tot in de vaste delen zelf van het lichaam in te vloeien, of in de delen waaruit de ingewanden, organen, en leden van den mens bestaan, maar slechts in de begeerten en in de valsheden; alleen wanneer de mens in een ziekte valt, dan vloeien zij in zulke onreine dingen die van de ziekte zijn, in; want als gezegd, er bestaat nooit iets bij den mens, tenzij er ook een oorzaak is in de geestelijke wereld; indien het natuurlijke bij den mens gescheiden was van het geestelijke, zou het gescheiden zijn van elke bestaansoorzaak, aldus eveneens van alle levenskracht. Maar dit verhindert nochtans niet dat de mens op natuurlijke wijze kan genezen; de Voorzienigheid des Heren immers komt met zulke middelen te hulp. Dat het hiermede aldus is gesteld, werd door veel ondervinding te weten gegeven, en dit zo vele malen en zo lang, dat er niet iets van twijfel overbleef; boze geesten immers uit zulke plaatsen werden vaak en langen tijd aan mij aangevoegd, en volgens hun tegenwoordigheid veroorzaakten zij pijnen, en eveneens ziekten; mij werd getoond waar zij waren, en hoedanig zij waren, en er werd eveneens gezegd vanwaar zij waren.*

5714. *Iemand die in het leven van het lichaam bij uitstek een echtbreker was geweest, en de grootste verlustiging daarin had gesteld met verscheidene vrouwen echtbreuk te plegen, die hij terstond daarna verstiet en verfoeide, had in dergelijke dingen volhard tot aan den hogen ouderdom toe; bovendien had hij zich ook overgegeven aan wellusten, en niet aan iemand goed willen doen en een dienst bewijzen dan alleen terwille van zichzelf, vooral terwille van zijn echtbreuk. Deze was enige dagen bij mij; hij werd gezien onder de voeten; en toen de sfeer*

van zijn leven aan mij werd vergemeenschap, bracht hij waar hij ook kwam, enige pijn toe in de beenvliezen en in de zenuwen daar, zoals in de tenen aan de linker voetzool; en toen het hem werd toegelaten omhoog te komen, bracht hij pijn toe in de delen waar hij was, vooral in de beenvliezen in de lenden, ook in de beenvliezen van de borst onder het middelrif, en eveneens in de tanden aan het innerlijke deel. Toen zijn sfeer werkte, veroorzaakte hij ook een grote bezwaardheid in de maag.

5715. Er verscheen een grote vierhoekige opening, welke scheef neerwaarts afliep tot een grote diepte; in de diepte werd een ronde opening gezien, welke toen open was, maar terstond daarop gesloten werd; daaruit wasemde een verderfelijke warmte op, welke verzameld zijnde vanuit verschillende hellen, afkomstig was uit begeerten van verschillende soorten, zoals uit hoogmoed, wulpsheden, echtbreuken, haatgevoelens, wraakzuchtigheden, twisten en gevechten; daaruit is in de hellen die warmte, welke opwasemde; toen deze in mijn lichaam optrad, veroorzaakte zij ogenblikkelijk een zodanige ziekte als die van hete zenuwkoorts; doch toen zij ophield met invloeiën, hield ogenblikkelijk dat ziekteverschijnsel op. Wanneer de mens in zulk een ziekte valt welke hij door zijn leven op zich heeft geladen, voegt zich terstond de met de ziekte overeenstemmende onreine sfeer toe, en is aanwezig als de aanstokende oorzaak. Opdat ik het voor zeker zou weten dat het hiermede aldus was gesteld, waren geesten bij mij vanuit verscheidene hellen, door wie de sfeer der uitwasemingen daarvandaan werd vergemeenschap; en naar gelang het aan deze werd toegelaten om op de vaste delen van het lichaam te werken, werd ik aldus bevangen door een gevoel van zwaarte, door pijn, ja zelfs door de overeenstemmende ziekte, welke ogenblikkelijk ophielden naarmate die geesten werden uitgedreven; en opdat er niet enige gelegenheid tot twijfel zou worden overgelaten, geschiedde dit duizendmaal.

5716. Niet ver van daar zijn ook geesten die onreine kouden ingieten, zodanig als die van de koude koorts, hetgeen mij ook door ondervindingen te weten is gegeven; deze zelf den veroorzaken eveneens zulke dingen die het gemoed verstoren; en eveneens veroorzaken zij bezwijmingen. Zij die van daar zijn, zijn hoogst boosaardig.

5717. Er zijn sommigen die niet alleen betrekking hebben op de slijmerigste substanties van het cerebrum, welke de drekstoffen ervan zijn, maar ook weten zij deze als het ware met vergiften te besmetten; wanneer dezulken komen toegestroomd, storten zij zich binnen in den schedel, en van daar aan een stuk door tot in het ruggemerg; dit kunnen diegenen niet voelen voor wie de innerlijke dingen niet geopend zijn; het werd mij gegeven duidelijk dit binnenvallen te voelen, en eveneens het streven, namelijk om mij om te brengen, maar het was

tevergeefs, omdat ik was beschermd uit den Heer; zij spanden zich in om mij all het verstandelijk vermogen af te nemen; ik voelde duidelijk hun werking, en eveneens vandaar de pijn, welke evenwel terstond ophield; daarna sprak ik met hen, en zij werden gedwongen te bekennen vanwaar zij waren; zij vertelden dat zij leefden in donkere wouden, waar zij het niet wagen hun genoten ook maar het minste aan te doen, aangezien het hun genoten dan geoorloofd is, hen afgrijselijk te mishandelen; aldus worden zij in banden gehouden; zij zijn wanstaltig, van aangezicht gelijk een wild dier, borstelig behaard. Mij werd gezegd dat het zodanigen waren geweest die oudtijds gehele legers afmaakten, zoals in het Woord wordt gelezen; zij stortten immers binnen in de hersenkamers van een ieder, en joegen schrik en tegelijk daarmede zulk een waanzin aan, dat de een den ander doodde; dezulken worden heden ten dage binnen hun hel opgesloten gehouden, en niet daaruit gelaten. Zij hebben ook betrekking op de dodelijke gezwellen van het hoofd binnen den schedel. Er werd gezegd dat zij binnen in den schedel storten, en van daar aan één stuk door tot in het ruggemerg, maar men moet weten dat het een schijn is dat de geesten zelf binnenstorten; zij ijlen voort van buiten langs een weg die in het lichaam overeenstemt met die ruimten, hetgeen wordt gevoeld alsof het een invallen van binnen was; de overeenstemming bewerkt dit; vandaar wordt hun werking gemakkelijk overgeleid op den mens tot Wien zij wordt bepaald.

5718. Er is een zeker soort van geesten, die, omdat zij willen heersen en alleen alle anderen regeren, te dien einde onder de anderen vijandigheden, haatgevoelens, en gevechten opwekken; ik zag de daaruit voortvloeiende gevechten, en ik verwonderde mij; ik vroeg wie zij waren; er werd gezegd, dat het van dat soort van geesten is die zulke dingen opwekken, omdat zij daarnaar trachten alleen te heersen, volgens den stelregel: Verdeel en heers; het werd ook gegeven met hen te spreken, en zij zeiden terstond dat zij over allen regeren; het werd gegeven te antwoorden dat zij waanzinnen waren indien zij hun heersen uit zulke dingen zochten te halen; zij spraken met mij van hoger af op gemiddelde hoogte boven het voorhoofd; hun spraak was met een stroom, omdat zij in het leven van het lichaam sterk waren geweest in welsprekendheid. Ik werd onderricht dat het zodanigen zijn die betrekking hebben op het dikke slijm van het cerebrum, waaraan zij door hun tegenwoordigheid de levenskracht ontnemen, en verstarring veroorzaken, vanwaar verstoppingen komen waaruit de beginselen van tal van ziekten alsmede stompzinnigheden voortkomen. Het werd waargenomen dat zij zonder elk geweten waren, en dat zij de menselijke voorzichtigheid en wijsheid stelden in het opwekken van vijandschappen, haatgevoelens, burgeroorlogen, ten einde te heersen; het werd gegeven hun te vragen of zij wisten dat zij nu in het

andere leven zijn, waar zij tot in het eeuwige zullen leven, en dat daar geestelijke wetten zijn welke zulke dingen ten enenmale verbieden; en dat zij, zolang zij in de wereld waren, geacht en voor wijzen gehouden hadden kunnen worden onder de dwazen, doch dat zij waanzinnig zijn onder de wijzen; dit mishaaide hun; ik ging voort dat zij behoorden te weten dat de Hemel in de wederzijdse liefde of in de liefde van den een jegens den ander bestaat; vandaar de orde in den Hemel, en vandaar worden zovele myriaden als één geregeerd; doch dat het tegendeel het geval is bij hen, omdat zij het den anderen ingieten, tegen de metgezellen niets anders te snuiven dan dingen van haat, wraak, en wreedheid; zij antwoordden dat zij niet anders kunnen zijn dan zij zijn; het werd gegeven hierop te zeggen dat zij vandaar kunnen weten dat een ieder zijn eigen leven bijblijft.

5719. *Zij die het Woord in de letter, en meer nog de dingen die daar in een hogeren zin zijn gelegen, verachten en bespotten, bijgevolg ook de leerstellige dingen welke vanuit het Woord zijn, en die tevens in geen liefde jegens den naaste zijn, maar in de liefde van zich, hebben betrekking op de bedorven dingen van het bloed welke doordringen in alle aders en slagaders, en de ganse massa besmetten. Opdat zij niet iets dergelijks door hun tegenwoordigheid in den mens binnenbrengen, worden zij van de anderen gescheiden gehouden in hun eigen hel; en zij hebben alleen gemeenschap met hen die zodanig zijn, want dezen werpen zich in den damp en de sfeer van deze hel.*

5720. *Toen huichelaars bij mij waren, namelijk zij die heilig hadden gesproken over de Goddelijke dingen, met een aandoening van liefde over het gemenebest en den naaste, en voor het gerechte en het billijke hadden getuigd, en nochtans die dingen in hun hart hadden versmaad, en eveneens hadden belachen, en toen het hun werd geoorloofd in de delen van het lichaam in te vloeien waarmede zij vanuit het tegenovergestelde overeenstemde, veroorzaakten zij pijn in de tanden, en bij hun meest nabije tegenwoordigheid zulk een zware, dat ik het niet had kunnen uithouden; en voor zoveel als zij verwijderd werden hield de pijn op; dit werd herhaalde malen getoond, opdat niets van twijfel zou overblijven. Onder hen was iemand die mij in het leven van zijn lichaam bekend was geweest, weshalve ik met hem sprak; en eveneens al naar zijn tegenwoordigheid was, was aldus de pijn in tanden en tandvlees; toen hij omhoog werd geheven naar links, drong de pijn in de linkerkaak en in het been van den linkerlaap tot aan de beenderen van de wang toe.*

5721. *De meest hardnekkigen zijn zij die in het leven in de wereld meer gerecht verschenen dan de anderen, en tevens in een ereambt stonden, en vandaar vanwege het ene en het andere gezag en eveneens gewicht hadden, en toch niets geloofden en alleen het leven van de liefde van zich leefden, van inwendigen*

haat en van wraak gloeiend tegen allen die hen niet begunstigen en die hen niet vereerden, en meer nog tegen hen die zich op enige wijze tegen hen verzetten; indien zij bij hen enige smet ontdekten, maakten zij daaruit een buitensporig boze en brachten zij hen in een kwaad gerucht, ook al zouden zij tot de beste burgers hebben behoord. Dezulken spreken in het andere leven zoals in de wereld, namelijk vanuit gezag en op gewichtige wijze, en als vanuit het gerechte, zodat verscheidenen menen dat zij meer dan anderen geloofd moeten worden; maar zij zijn hoogst boosaardig; wanneer zij zich op den mens toeleggen, veroorzaken zij een grote pijn door een verving welke zij inblazen en aanhoudend vermeerderen, tot aan het grootste ongeduld toe, hetgeen aan den animus en vandaar aan het lichaam zulk een zwakte toebrengt dat de mens zich nauwelijks uit het bed kan opheffen; dit werd mij daarmede getoond dat mij, wanneer zij aanwezig waren, een dergelijke zwakte beving, welke evenwel ophield volgens den graad waarin zij werden verwijderd. Zij bezigen menigen kunstgreep om verving en vandaar zwakte in te gieten, vooral door berispingen en door kwade geruchten, onder elkander en onder de hunnen, waarvan zij de gemene sfeer inspuiten. Wanneer zij binnen in hun kamers redeneren over den Goddelijken Eredienst, over het geloof, en het eeuwige leven, verwerpen zij die dingen geheel en al, en dit doen zij als vanuit een boven anderen verheven wijsheid. In het andere leven willen zij voor duivelen gelden, als het hun slechts wordt geoorloofd over de hellen te heersen, en zo vanuit de overheersing, naar zij geloven, tegen het Goddelijke te werken. Van binnen zijn zij vuil, omdat zij meer dan de anderen in de liefde van zich zijn, en vandaar in den haat, en in de wraak, en in de wreedheid tegen allen die hen niet vereren. Zij worden zwaar gestraft, hetgeen ik ook heb gehoord, totdat zij aflaten anderen te verleiden door den schijn van het gerechte; wanneer die schijn van hen wordt weggenomen, spreken zij op een anderen toon; daarna worden zij uit de wereld der geesten verworpen, en dan naar links, en daar worden zij diep in de hel neder geworpen: die hel is naar links op gemiddelden afstand.

5722. Er zijn anderen die in het leven van het lichaam allervuilst zijn geweest; hun vuilheid is zodanig dat men hieraan met stilzwijgen moet voorbijgaan; dezen veroorzaken door hun tegenwoordigheid en hun invloed in de vaste delen van het lichaam een tegenzin in het leven, en zulk een verstarring van leden en gewrichten, dat de mens zich niet uit het bed kan opheffen. Zij zijn hoogst hardnekkig, door straffen laten zij niet af zoals de andere duivels; zij verschijnen naast het hoofd, en daar als nederliggende; wanneer zij worden weggejaagd, geschiedt dit niet plotseling, maar langzaam, en dan worden zij bij graden naar de lagere gebieden nedergerold; en wanneer zij in de diepte komen, worden zij daar zozeer gemarteld, dat zij het noodwendig moeten nalaten om anderen te

bestoken. *Zodanig is hun verkwikkelijke in het doen van het boze, dat niets verkwikkelijker is.*

5723. *Er zijn geesten bij mij geweest die in de maag zulk een zwaarte teweegbrachten, dat het mij toescheen alsof ik nauwelijks kon leven; de zwaarte was zodanig dat zij bij anderen tot onmacht geleid zou hebben; maar zij werden verwijderd, en toen hield de zwaarte terstond op; er werd gezegd dat zulke geesten diegenen zijn die zich in het leven van het lichaam op niets met ijver hadden toegelegd, zelfs niet op een huiselijk werk, maar zich alleen aan den wellust hadden overgegeven, en bovendien hadden geleefd in schandelijken lediggang en in sloomheid, en zich ook niet om anderen in wat ook hadden bekommerd; ook hadden zij het geloof versmaad; kortom, zij waren dieren en niet mensen geweest; de sfeer derzulken veroorzaakt bij zieken verstarring in de leden en gewrichten.*

5724. *Er zijn in het cerebrum slijmigheden, waarin iets geestrijks of levenskrachtigs is gemengd; wanneer deze slijmigheden uit het bloed daar uit den weg zijn geruimd, vallen zij eerst onder de hersenvliezen, daarna onder de vezels, een deel ervan in de grote holten in het cerebrum, en zo voort. De geesten die op deze slijmigheden waarin iets geestrijks of iets van leven is, op overeenstemmende wijze betrekking hebben, verschijnen bijna recht midden boven het hoofd op gemiddelden afstand, en zij zijn zodanig dat zij vanuit de in het leven van het lichaam aangenomen gewoonte gewetensbezwaren opwekken, en ze ingeven in dingen die niets met het geweten te doen hebben; aldus bezwaren zij het geweten der eenvoudigen; zij weten ook niet wat het geweten moet bezig houden, omdat zij in al wat zich voordoet, het geweten stellen. Dezulken veroorzaken ook een voelbare angst in het gedeelte van het onderlijf onder de streek van het middelrif; zij zijn ook aanwezig in de verzoekingën, en brengen angsten teweeg, die somtijds ondraaglijk zijn; diegenen van hen die met een minder vitaal slijmig vocht overeenstemmen, houden de denking dan in die angsten vastgekleefd. Ik was ook met hen in gesprek opdat ik zou weten hoedanig zij waren; zij trachtten op verschillende wijzen het geweten te bezwaren; dit was het verkwikkelijke van hun leven geweest; en het werd gegeven waar te nemen dat zij geen aandacht aan redenen konden geven, en dat zij geen meer universele ziening op de dingen hadden om daaruit de afzonderlijke dingen te zien.*

5725. *Het werd gegeven uit ondervinding te leren wat de overstroming of de vloed in den geestelijken zin is; die overstroming is tweevoudig, de ene is die der begeerten, en de andere is die der valsheden: die welke der begeerten is, is van het willijke deel, en is van het rechterdeel van het cerebrum, doch die welke der valsheden is, is van het verstandelijke deel, waarin het linkerdeel van het cerebrum Wanneer de mens die in het goede heeft geleefd, in zijn eigene, aldus in*

de sfeer van zijn eigen leven wordt teruggebracht, verschijnt er als het ware een overstroming; wanneer hij in die overstroming is, is hij verontwaardigd, toorn, denkt onrustig, begeert heftig; anders wanneer het linkerdeel van het cerebrum, waar de valse dingen zijn, wordt overstroomd, en anders wanneer het rechterdeel wordt overstroomd, waar de boze dingen zijn. Wanneer de mens echter wordt gehouden in de sfeer van het leven dat hij opgenomen heeft uit den Heer door de wederverwekking, is hij geheel en al buiten een zodanige overstroming, en is hij als het ware in het serene en zonnige, en in het blijde en gelukzalige, aldus ver van verontwaardiging, toorn, onrustigheid, begeerten, en eendere dingen; dit is de morgen of de lente der geesten, het eerstgenoemde is hun avond of herfst. Het werd mij gegeven te doorwatten dat ik buiten de overstroming was, en dit vrij lang, terwijl ik zag dat andere geesten daarin waren; daarna werd ik echter zelf ondergedompeld; en toen bemerkte ik de gelijkenis van een overstroming. In iets zodanigs zijn zij die in verzoeking zijn. Vandaar werd ik eveneens onderricht wat de vloed in het Woord betekent, namelijk dat het laatste nageslacht der Oudsten, die van de hemelse Kerk des Heren waren, geheel en al waren overstroomd door de boze en de valse dingen, en zo te gronde gingen.

5726. Omdat de dood nergens anders vandaan komt dan vanuit de zonde, en de zonde al datgene is wat tegen de Goddelijke orde is, zo komt het vandaar dat het boze de allerkleinste en geheel en al onzichtbare vaten sluit, waaruit de naastgelegen grotere, ook onzichtbare, zijn samengeweven; immers, de allerkleinste en geheel en al onzichtbare vaten zijn een voortzetting van de innerlijke dingen van den mens; vandaar de eerste en binnenste verstopping, en vandaar het eerste en binnenste bederf in het bloed; wanneer dit bederf aangroeit, veroorzaakt het ziekte en ten slotte den dood. Indien de mens echter het leven van het goede had geleefd, zouden zijn innerlijke dingen geopend zijn in den Hemel, en door den Hemel tot den Heer; aldus eveneens de de allerkleinste en geheel onzichtbare vaatjes (het is geoorloofd de uitlijningen van de eerste draden vaatjes te noemen vanwege de overeenstemming); vandaar zou de mens zonder ziekte zijn, en hij zou alleen afnemen tot den laatsten ouderdom, totdat hij wederom een klein kind zou worden, maar een wijs klein kind; en wanneer dan zijn lichaam niet langer zijn inwendigen mens of zijn geest zou kunnen bedienen, zou hij zonder ziekte vanuit zijn aards leren overgaan in een zodanig lichaam als de Engelen hebben, aldus vanuit de wereld onmiddellijk in den Hemel.

5727. Dit is het einde aangaande de overeenstemming; in het volgende zal aan het einde der hoofdstukken, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, worden gesproken over de geesten en de Engelen bij den mens; daarop over den invloed,

en over het verkeer van de ziel met het lichaam; en daarna over de bewoners der andere aardbollen.

Genesis

Vier En Veertigste Hoofdstuk

1. En hij gebod dengene die over zijn huis was, al zeggende: Vul de reiszakken der mannen met spijs, zoveel als zij kunnen dragen, en leg het zilver van een ieder in den mond van zijn reiszak.
2. En mijn beker, den beker van zilver, zult gij leggen in den mond van den reiszak des kleinsten, en het zilver van zijn koren; en hij deed volgens Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had.
3. De morgen begon te lichten, en de mannen werden heengezonden, zij en hun ezelen.
4. Zij gingen de stad uit, zij waren niet verre, en Jozef zeide tot dengene die over zijn huis was: Sta op, en jaag de mannen achterna, en hen achterhaald hebbende, en zeg tot hen: Waarom vergeldt gij het boze voor het goede.
5. Is het dit niet waarin mijn heer drinkt, en hij, al voorspellende voorspelt hij in dezen; gij hebt boos gedaan wat gij gedaan hebt.
6. En hij achterhaalde hen, en hij sprak tot hen die woorden.
7. En zij zeiden tot hem: Waarom spreekt mijn heer naar deze woorden; het zij verre van uw knechten, van te doen naar dit woord.
8. Zie, het zilver dat wij vonden in den mond onzer reiszakken, hebben wij tot u uit het land Kanaän wedergebracht, en hoe zullen wij uit het huis uws heren zilver of goud stelen.
9. Met wien van uw knechten het wordt gevonden, en hij sterve, en ook wij, wij zullen mijn heer tot knechten zijn.
10. En hij zeide: Ook nu volgens uw woorden, aldus zij het; met wien het gevonden wordt, die zal mij een knecht zijn, en gijlieden zult schuldeloos zijn.
11. En zij haastten, en zij deden nederdalen een ieder zijn reiszak ter aarde, en zij openden een ieder zijn reiszak.
12. En hij doorvorste; hij ving aan met den grootste, en hij voleindigde met den kleinste, en de beker werd gevonden in den reiszak van Benjamin.
13. En zij scheurden hun klederen, en een ieder laadde op zijn ezel, en zij keerden weder naar de stad.
14. En Jehudah trad binnen en zijn broederen in het huis van Jozef, en hij, hij was nog daar; en zij vielen voor hem ter aarde.

15. En Jozef zeide tot hen: Wat daad is deze die gij gedaan hebt; wist gij niet dat al voorspellende voorspelt een man die is zoals ik.
16. En Jehudah zeide: Wat zullen wij mijn heer zeggen; wat zullen wij spreken; en hoe zullen wij gerechtvaardigd worden; GOD heeft gevonden de ongerechtigheid uwer knechten; zie, wij zijn mijn heer knechten, ook wij; ook hij in wiens hand de beker is gevonden.
17. En hij zeide: Het zij verre van mij dit te doen; de man in wiens hand de beker gevonden is, die zal mij een knecht zijn; en gijlieden, klimt op in vrede tot uw vader.
18. En Jehudah trad op hem toe, en hij zeide: Door mij, mijn heer, uw knecht spreke, ik bid u, een woord in mijns heren oren, en uw toorn ontsteke niet tegen uw knecht, omdat zoals gij zijt zoals Farao is.
19. Mijn heer vroegde zijn knechten, al zeggende: Hebt gijlieden een vader of broeder.
20. En wij zeiden tot mijn heer: Wij hebben een ouden vader en een kind der ouderdommen, den kleinste; en zijn broeder is dood; en hij is alleen van zijn moeder overgebleven, en zijn vader heeft hem lief.
21. En gij zeidet tot uw knechten: Doet hem nederdalen tot mij, en ik zal mijn oog op hem stellen.
22. En wij zeiden tot mijn heer: De knaap kan zijn vader niet verlaten, en verlaat hij zijn vader, en hij zal sterven.
23. En gij zeidet tot uw knechten: Indien uw kleinste broeder niet met u nederdaalt, gij zult voortaan mijn aangezichten niet zien.
24. En het is geschied, als wij opklommen tot uw knecht, mijn vader, en wij hem de woorden mijns heren te kennen gaven.
25. En onze vader zeide: Keert weder, koopt ons een weinig spijsze.
26. En wij zeiden: Wij kunnen niet nederdalen; indien onze kleinste broeder met ons is, en wij zullen nederdalen; omdat wij de aangezichten van den man niet kunnen zien, en onze kleinste broeder, niet hij met ons.
27. En uw knecht, mijn vader, zeide tot ons: Gijlieden weet dat mijn echtgenote mij een tweetal heeft gebaard.
28. En de een is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: Voorwaar, al verscheurd zijnde is hij verscheurd geworden; en ik heb hem niet gezien tot nu toe.
29. En neemt gij ook dezen van met mijn aangezichten, en overkomt hem onheil, en gij zult mijn grijsheid in het boze ten grave doen nederdalen.
30. En nu, zoals ik zal gekomen zijn tot uw knecht, mijn vader, en de knaap, niet hij met ons, en zijn ziel is gebonden in zijn ziel.

31. En het zal geschieden, zoals hij ziet dat de knaap niet is, en hij zal sterven; en uw knechten zullen de grijsheid van uw knecht, onzen vader, in droefenis ten grave doen nederdalen.
32. Omdat uw knecht borg is geworden voor den knaap van met mijn vader, al zeggende: Indien ik hem tot u niet zal hebben wedergebracht, en ik zal mijn vader gezondigd hebben alle dagen.
33. En nu blijve, ik bid u, uw knecht in de plaats van den knaap, mijn heer een knecht; en de knaap klimme op met zijn broederen.
34. Omdat hoe zal ik opklimmen tot mijn vader, en de knaap, niet hij met mij; wellicht zal ik het boze zien dat mijn vader zal vinden.

De Inhoud.

5728. In dit hoofdstuk wordt in den inwendigen zin gehandeld over het bemiddelende tussen den inwendigen hemelsen mens en den uitwendigen natuurlijken; eerst dat de inwendige hemelse mens het bemiddelende vulde met het geestelijk ware uit zich. Het bemiddelende is Benjamin, het geestelijk ware hetwelk bij hem is, is Jozefs zilveren beker; de inwendige hemelse mens is Jozef; de uitwendige natuurlijke mens zijn de tien zonen van Jakob.

5729. Daarna wordt gehandeld over de verzoeking van den uitwendigen natuurlijken mens, en dit totdat zij zich onderwierpen aan den inwendigen hemelsen vanuit het vrijwillige. De verzoeking wordt daarmede beschreven dat zij werden beschuldigd, en dat zij in wanhoop tot Jozef terugkeerden; de onderwerping vanuit het vrijwillige wordt daarmede beschreven dat zij zich allen als knechten aanboden, en Jehudah zich voor hen in de plaats; de verbinding van den uitwendigen mens met den inwendigen geschiedt niet zonder verzoeking en vrijwillige onderwerping.

5730. In den uitbeeldenden historischen zin wordt hier gehandeld over de nakomelingen van Jakob, dat zij werden verworpen, maar dat zij hardnekkig daarop stonden dat zij uitbeeldend zouden zijn; dat zij verworpen werden, wordt daaronder verstaan dat Jozef hen had willen wegzenden, en alleen Benjamin behouden; dat zij hardnekkig daarop stonden, ligt opgesloten in den inhoud hunner belijdenis en smeekbede.

De Inwendige zin.

5731. Vers 1, 2. *En hij gebood dengene die over zijn huis was, al zeggende: Vul de reiszakken der mannen met spijze, zoveel als zij kunnen dragen, en leg het zilver van een ieder in den mond van zijn reiszak. En mijn beker, den beker van zilver, zult gij leggen in den mond van den reiszak des kleinsten, en het zilver van zijn koren; en hij deed volgens Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had.* En hij gebood dengene die over zijn huis was, al zeggende, betekent den invloed uit hemzelf; vul de reiszakken der mannen met spijze, betekent, in het natuurlijke met het goede van het ware; zoveel als zij kunnen dragen, betekent in genoegzame mate; en leg het zilver van een ieder in den mond van zijn reiszak, betekent met het ware opnieuw in het uiterlijk natuurlijke; en mijn beker, den beker van zilver, zult gij leggen in den mond van den reiszak des kleinsten, betekent het aan het bemiddelende gegeven innerlijk ware; en het zilver van zijn koren, betekent het ware van het goede; en hij deed volgens Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had, betekent dat het aldus is geschied.

5732. En hij gebood dengene die over zijn huis was, al zeggende; dat dit den invloed uit hemzelf betekent, staat vast uit de betekenis van gebieden, zijnde de invloed, waarover n. 5486; en uit de betekenis van dengene die over zijn huis was, zijnde degene die moest vergemeenschappen; dat het uit hemzelf is, namelijk uit het inwendig hemelse, hetwelk Jozef uitbeeldt, is duidelijk. Dat gebieden de invloed is, komt omdat in den Hemel niemand geboden of bevolen wordt, maar de denking wordt vergemeenschap, en volgens deze handelt de ander bereidwillig; de vergemeenschapping der denking met het verlangen dat wil dat iets geschiede, is de invloed, en van de zijde van den opnemende is het de doorvatting; en daarom wordt met gebieden ook de doorvatting aangeduid, n. 3661, 3682. Bovendien denken zij in den Hemel niet alleen, maar spreken ook onder elkander, doch over de dingen die der wijsheid zijn; echter is in hun gesprek niet iets van een gebod tot een ander gelegen; niemand immers wil heer zijn, en zo den ander als een knecht beschouwen, maar een ieder wil bedienen en den ander van dienst zijn. Hieruit blijkt hoedanige regeringsvorm in de Hemelen is; die vorm wordt door den Heer beschreven bij Mattheus: “Alzo zal het onder u niet zijn; maar zo wie onder u zal willen groot worden, moet uw dienaar zijn; en wie onder u zal willen de eerste zijn, zal uw knecht moeten zijn”, xx: 26, 27; en bij denzelfde: “Die de grootste van u is, zal uw dienaar zijn; al wie zichzelf zal verhogen, zal vernederd worden, en al wie zichzelf zal vernederen, zal verhoogd worden”, xxiii: 11, 12. Aldus doet degene die vanuit het hart den naaste liefheeft, of die

het verkwikkelijke en het gezegende daarin voelt, anderen het goede te doen zonder enig zelfbelang, dat is, die de liefde jegens den naaste heeft.

5733. Vul de reiszakken der mannen met spijze; dat dit betekent in het natuurlijke met het goede van het ware, staat vast uit de betekenis van den reiszak, zijnde het uiterlijk natuurlijke, waarover n. 5497; en uit de betekenis van de spijs, zijnde het goede van het ware, waarover n. 5340, 5342, 5410, 5426, 5487, 5582, 5588, 5655; hieruit blijkt dat met hij gebood dengene die over zijn huis was: Vul de reiszakken der mannen met spijze, wordt aangeduid de invloed uit hemzelf in het natuurlijke met het goede van het ware. Omdat het goede van het ware en het ware van het goede meermalen voorkomt, moet worden gezegd wat het verschil is; wie het niet kent wat de hemelse Kerk is ten opzichte van de geestelijke Kerk, kan geenszins het verschil weten; het ware van het goede is van de hemelse Kerk, en het goede van het ware is van de geestelijke Kerk; bij hen die van de hemelse Kerk waren, was het goede in het willijke deel ingeplant, waar de eigenlijke zetel van het goede is; vanuit dat goede, dat is, door dat goede uit den Heer, hadden zij de doorvatting van het ware; vandaar hadden zij het ware van het goede; doch bij hen die van de geestelijke Kerk zijn, wordt het goede ingeplant in het verstandelijke deel door het ware, want al het ware is van het verstandelijke deel; en door het ware worden zij tot het goede geleid, want het ware doen is voor hen het goede; vandaar hebben zij het goede van het ware; dit in den eigenlijken zin, doch van het ware van het goede wordt ook, hoewel niet in den eigenlijken zin, gesproken met betrekking tot hen die van de geestelijke Kerk zijn; hierover elders.

5734. Zoveel als zij kunnen dragen; dat dit betekent in genoegzame mate, kan zonder ontvouwing vaststaan.

5735. En leg het zilver van een ieder in den mond van zijn reiszak; dat dit betekent bovendien met het ware opnieuw in het uiterlijk natuurlijke, staat vast uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954, 5658; en uit de betekenis van den mond van den reiszak, zijnde de drempel van het uiterlijk natuurlijke, waarover n. 5497. Wat het uiterlijk natuurlijke en wat het innerlijk natuurlijke is, zie men in n. 4570, 5118, 5126, 5497, 5649; dat het opnieuw het ware is, komt omdat ook eerder zilver in den mond van hun reiszakken was nedergelegd, voorafgaande hoofdstuk XLII, vers 25, 27, 28, 35.

5736. En mijn beker, den beker van zilver, zult gij leggen in den mond van den reiszak des kleinsten; dat dit het aan het bemiddelende gegeven innerlijk ware betekent, staat vast uit de betekenis van den beker van zilver, zijnde het ware des geloofs hetwelk vanuit het goede der naastenliefde is, waarover

n. 5120; en omdat er wordt gezegd mijn of Jozefs beker, is het het innerlijk ware; omdat Benjamin het bemiddelende uitbeeldt, ook ten aanzien van het ware, beeldt hij het innerlijk ware uit, n. 5600, 5631 aldus het geestelijk ware, n. 5639; uit de betekenis van den mond van den reiszak, wanneer het wordt gezegd met betrekking tot Benjamin als het bemiddelende, zijnde waar het wordt aangebonden aan het natuurlijke; want het bemiddelende heeft, om bemiddelend te zijn, gemeenschap met het uitwendige en met het inwendige, n. 5411, 5413, 5586; het uiterlijke ervan is hier het natuurlijke; en uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de kleinste is, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443, 5688. Hieruit blijkt wat daarmede wordt aangeduid dat Jozef zijn beker van zilver in den reiszak van Benjamin legde.

5737. En het zilver van zijn koren; dat dit het ware van het goede betekent, staat vast uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954, 5658; en uit de betekenis van het koren, zijnde het goede, waarover n. 5295, 5410; immers, het innerlijk of het geestelijk ware, hetwelk voortgaat uit het inwendig hemelse, zijnde Jozef, is het ware van het goede; wat het ware van het goede is, zie men vlak boven in n. 5733.

5738. En hij deed volgens Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had; dat dit betekent dat het aldus is geschied, staat zonder ontvouwing vast.

5739. *Vers 3, 4, 5. De morgen begon te lichten, en de mannen werden heengezonden, zij en hun ezelen. Zij gingen de stad uit, zij waren niet verre, en Jozef zeide tot dengene die over zijn huis was: Sta op, jaag de mannen achterna, en hen achterhaald hebbende, en zeg tot hen: Waarom vergeldt gij het boze voor het goede. Is het dit niet waarin mijn heer drinkt, en hij, al voorspellende voorspelt hij in dezen; gij hebt boos gedaan wat gij gedaan hebt.* De morgen begon te lichten, betekent den staat van verlichting toen; en de mannen werden heengezonden, zij en hun ezelen, betekent dat de uitwendige natuurlijke mens enigermate was verwijderd met zijn ware en wetenschappelijke dingen; zij gingen de stad uit, zij waren niet verre, betekent de hoegrootheid der verwijdering; en Jozef zeide tot dengene die over zijn huis was, betekent de doorvatting en den invloed opnieuw; sta op, jaag de mannen achterna, betekent dat het nu aan zich behoort aan te binden; en hen achterhaald hebbende, betekent de middellijke aanbinding; en zeg tot hen: Waarom vergeldt gij het boze voor het goede, betekent waarom afkering; is het dit niet waaruit mijn heer drinkt, betekent dat bij hen het innerlijk ware was, aangenomen uit het hemelse; en hij, al voorspellende voorspelt hij in dezen, betekent dat het hemelse de verborgen dingen weet uit zijn Goddelijke; gij hebt boos gedaan wat gij

gedaan hebt, betekent dat het tegen de Goddelijke wet is, hetzelfde voor zich op te eisen.

5740. De morgen begon te lichten; dat dit den staat van verlichting toen betekent, staat vast uit de betekenis van den morgen en van beginnen te lichten, zijnde de staat van verlichting; dat de morgen in den hoogsten zin de Heer is, zie men in n. 2405, 2780; deswege wordt, wanneer wordt gezegd de morgen begon te lichten, de staat van verlichting aangeduid, want uit den Heer is alle verlichting; dat opstaan in den morgen ook de staat van verlichting is, zie men in n. 3458, 3723.

5741. En de mannen werden heengezonden, zij en hun ezelen; dat dit betekent dat de uitwendige natuurlijke mens enigermate was verwijderd met zijn ware en wetenschappelijke dingen, staat vast uit de betekenis van de zonen van Jakob, die hier de mannen zijn, zijnde de ware dingen der Kerk in het natuurlijke, waarover n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512; bijgevolg zijnde de uitwendige natuurlijke mens, n. 5680; uit de betekenis van de ezelen, zijnde de wetenschappelijke dingen, waarover n. 5492; en uit de betekenis van heengezonden en waren niet verre, zijnde enigermate verwijderd, namelijk de uitwendige natuurlijke mens; daaruit blijkt dat met de mannen werden heengezonden, zij en hun ezelen, zij waren niet verre, de uitwendige natuurlijke mens wordt aangeduid, enigermate verwijderd met zijn ware en wetenschappelijke dingen, namelijk van het inwendig hemelse hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld. Wat de betekenis der ezelen aangaat, moet men weten dat zij iets anders betekenen wanneer zij van dienst waren om daarop te rijden, want op ezels, ezellinnen, alsmede op muilieren reden de rechters, de koningen, en hun zonen; en dan betekenden zij het redelijk en eveneens het natuurlijk ware en goede, men zie n. 2781; vandaar kwam het dat de Heer als de Rechter en als de Koning, toen Hij Hierosolyma binnenging, reed op een ezelin met haar veulen; dit was immers een rechterlijk onderscheidingsteken en een onderscheidingsteken van het koningschap; maar iets anders betekenden de ezels wanneer zij van dienst waren om lasten te dragen, zoals hier; dan betekenden zij de wetenschappelijke dingen; met de wetenschappelijke dingen is het ook niet anders gesteld; wie ten aanzien van de dingen die de innerlijke dingen van den mens zijn, met de denking niet verder gaat dan tot de wetenschappelijke dingen welke van het geheugen zijn, meent dat het al van den mens daarin bestaat; hij weet niet dat de wetenschappelijke dingen de laagste dingen bij den mens zijn, en zulke dingen die voor het merendeel worden opgeborgen wanneer het lichaam sterft, n. 2475, 2476, 2477, 2479, 2480; maar de dingen die daarin zijn, namelijk het ware en het goede, met de

aandoeningen ervan, blijven; en eveneens bij de bozen het valse en het boze met de aandoeningen ervan; de wetenschappelijke dingen zijn als het ware het lichaam ervan; zolang de mens in de wereld leeft, heeft hij die, namelijk het ware en het goede, of het valse en het boze, in de wetenschappelijke dingen, want deze zijn de bevatters; en omdat de wetenschappelijke dingen de innerlijke dingen bevatten, en zo als het ware dragen, worden zij derhalve aangeduid met de ezels die van dienst zijn om lasten te dragen.

5742. Zij gingen de stad uit, zij waren niet verre; dat dit de hoegrootheid der verwijdering betekent, kan vaststaan uit hetgeen voorafgaat.

5743. En Jozef zeide tot dengene die over zijn huis was; dat dit de doorvatting en den invloed opnieuw betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde doorvatten, waarover meermalen; en omdat het de doorvatting is ten opzichte van hem die hoort en opneemt, is het invloeden ten opzichte van hem die zegt, want zij beantwoorden aan elkander; dat hij gebood dengene die over zijn huis was, de invloed uit hemzelf is, zie men boven, n. 5732.

5744. Sta op, en jaag de mannen achterna; dat dit betekent dat het nu aan zich behoort aan te binden, staat vast uit de betekenis van de mannen achterna jagen en van hen achterhalen, zijnde aanbinden; najagen immers is de gezindheid om aan te binden, en achterhalen is de aanbinding. In hetgeen volgt in dit hoofdstuk wordt gehandeld over den terugkeer van de zonen van Jakob, en in het volgende hoofdstuk over het openbaar worden van Jozef, met welke dingen de verbinding wordt aangeduid van het hemelse van het geestelijke met de ware dingen in het natuurlijke; daaruit blijkt dat met de mannen achterna jagen wordt aangeduid dat het nu aan zich behoort aan te binden.

5745. En hen achterhaald hebbende; dat dit de middellijke aanbinding betekent, staat vast uit de betekenis van hen achterhalen, namelijk dat hij die over het huis van Jozef is, het doet, zijnde de middellijke aanbinding.

5746. En zeg tot hen: Waarom vergeldt gij het boze voor het goede; dat dit betekent waarom afkering, staat vast uit de betekenis van het boze vergelden voor het goede, zijnde zich afkeren; het boze immers is niets anders dan de afkering van het goede; want zij die in het boze zijn, versmaden het goede, namelijk het geestelijk goede, hetwelk der naastenliefde en des geloofs is; dat het boze de afkering is, blijkt duidelijk uit de bozen in het andere leven; zij verschijnen in het licht des Hemels met de voeten naar boven en met het hoofd naar beneden, n. 3641, aldus geheel en al omgekeerd, bijgevolg afgekeerd.

5747. Is het edit niet waaruit mijn heer drinkt; dat dit betekent dat bij hen het innerlijk ware was, aangenomen uit het hemelse, staat vast uit de betekenis van den beker, welke wordt verstaan onder dit waaruit mijn heer drinkt, zijnde het innerlijk ware, waarover n. 5736; en uit de uitbeelding van Jozef, die hier mijn heer is, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover n. 5307, 5331, 5332, hier het hemelse, omdat er wordt gehandeld over het innerlijk ware, hetwelk geestelijk is en uit Hem voortgaat; dat het aangenomen was, wordt daarmee aangeduid dat de beker op Jozefs bevel was nedergelegd in den mond van Benjamins reiszak. Zij worden beschuldigd alsof zij den beker hadden genomen; de oorzaak waarom zij beschuldigd werden, terwijl toch de beker daarin was nedergelegd, blijkt ook uit den innerlijken zin, welke deze is: het ware hetwelk uit den Heer wordt gegeven, wordt eerst opgenomen alsof het niet was gegeven; immers, voor de wederverwekking meent de mens dat hij zich zelf het ware verwerft, en zolang hij dit meent, is hij in geestelijken diefstal; dat voor zich het goede en het ware opeisen en het aan zich als gerechtigheid en verdienste toerekenen is aan den Heer ontnemen dat wat van Hem is, zie men in n. 2609, 4174, 5135; opdat dit zou worden uitgebeeld, werd door Jozef aldus gedaan; maar dat zij nochtans van diefstal werden beschuldigd, was opdat de verbinding zou geschieden, want de mens kan, voordat hij is wederverwekt, niet anders dan aldus geloven; weliswaar zegt hij met den mond vanuit het leerstellige, dat al het ware des geloofs en al het goede der naastenliefde uit den Heer is, maar nochtans gelooft hij het niet voordat het geloof aan het goede is ingeplant; dan voor het eerst erkent hij het vanuit het hart; iets geheel anders is het, vanuit de leer bekennen dan vanuit het geloof bekennen; vanuit de leer bekennen kunnen verscheidenen, ook zij die niet in het goede zijn, want de leer is voor hen slechts een wetenschap; maar vanuit het geloof bekennen kunnen geen anderen dan zij die in het geestelijk goede zijn, dat is, in de liefde jegens den naaste. Dat zij van diefstal werden beschuldigd opdat de verbinding zou geschieden, blijkt ook hieruit dat Jozef hen zo tot zich terugbracht, en hen een tijd lang in de denking over dit feit hield, en dat hij zich daarna aan hen openbaarde, dat is, zich met hen verbond.

5748. En hij, al voorspellende voorspelt hij in dezen; dat dit betekent dat het hemelse de verborgen dingen weet vanuit zijn Goddelijke, staat vast uit de betekenis van voorspellen, zijnde de verborgen dingen weten; dat het is vanuit het Goddelijke, komt omdat het hemelse van het geestelijke, hetwelk Jozef is, het ware uit het Goddelijke uitbeeldt, of het ware waarin het Goddelijke is; men zie n. 5704.

5749. Gij hebt boos gedaan hetgeen gij gedaan hebt; dat dit betekent dat het tegen de Goddelijke wet is, hetzelfde voor zich op te eisen, staat vast uit de betekenis van den diefstal, welke hier wordt verstaan onder het boze dat zij hadden gedaan, zijnde voor zich opeisen hetgeen des Heren is, namelijk het ware dat met Jozefs beker van zilver wordt aangeduid, waarover n. 5747; dat dit tegen de Goddelijke wet is, is duidelijk; men zie n. 2609. Dat de mens niets voor zich mag opeisen wat uit den Heer is, aldus niet het ware en het goede, is ter oorzaak hiervan dat de mens in de waarheid zij; en voor zoveel als hij in de waarheid is, is hij in het licht waarin de Engelen in den Hemel zijn; en voor zoveel als hij in dat licht is, is hij in het inzicht en de wijsheid; en voor zoveel als hij in het inzicht en de wijsheid is, is hij in de gelukzaligheid; dit is de oorzaak waarom de mens met het geloof des harten moet erkennen dat niets van het ware en het goede uit hem is, maar alles uit den Heer; en dit omdat het aldus is.

5750. *Vers 6, 7, 8, 9, 10. En hij achterhaalde hen, en hij sprak tot hen die woorden. En zij zeiden tot hem: Waarom, spreekt mijn heer naar deze woorden; het zij verve van uw knechten, van te doen naar dit woord. Zie, het zilver dat wij vonden in den mond onzer reiszakken, hebben wij tot u uit het land Kanaän wedergebracht, en hoe zullen wij uit het huis uws heren zilver of goud stelen. Met wien van uw knechten het wordt gevonden, en hij sterve, en ook wij, wij zullen mijn heer tot knechten zijn. En hij zeide: Ook nu volgens uw woorden, aldus zij het; met wien het gevonden wordt, die zal mij een knecht zijn, en gijlieden zult schuldeloos zijn.* En hij achterhaalde hen, betekent de middellijke aanbinding; en hij sprak tot hen die woorden, betekent den invloed van dit ding; en zij zeiden tot hem, betekent het bemerken; waarom spreekt mijn heer naar deze woorden, betekent de bespiegeling waarom iets zodanigs invloedt; het zij verre van uw knechten, van te doen naar dit woord, betekent wanneer het niet vanuit den wil is; zie, het zilver dat wij vonden in den mond onzer reiszakken, betekent toen het ware om niet was gegeven; hebben wij tot u uit het land Kanaän wedergebracht, betekent het zij onderworpen vanuit het godsdienstige; en hoe zullen wij uit het huis uws heren zilver of goud stelen, betekent waarom zullen wij dan voor ons het ware en het goede opeisen dat uit het Hemels-Goddelijke is; met wien van uw knechten het wordt gevonden, en hij sterve, betekent dat hij verdoemd is die iets zodanigs doet; en ook wij, wij zullen mijn heer tot knechten zijn, betekent dat zij voor altijd aanvergezelschap zullen zijn zonder het vrije vanuit het eigene; en hij zeide: Ook nu volgens uw woorden, betekent dat het weliswaar aldus is, vanuit de gerechtigheid; aldus zij het, betekent een milder vonnis; met wien het

gevonden wordt, die zal mijn knecht zijn, betekent dat hij bij wien het is, voor altijd zonder het eigen vrije zal zijn; en gijlieden zult schuldeloos zijn, betekent dat de overigen hun eigen meester zullen zijn, omdat niet tevens zij in gebreke waren.

5751. En hij achterhaalde hen; dat dit de middellijke aanbinding betekent, staat vast uit hetgeen boven in n. 5745 is gezegd.

5752. En hij sprak tot hen die woorden; dat dit den invloed van dit ding betekent, staat vast uit de betekenis van spreken, zijnde de invloed, waarover n. 2951, 3037, 5481; en uit de betekenis van de woorden, zijnde dingen; een ding wordt in de oorspronkelijke taal ook met datwoord uitgedrukt.

5753. En zij zeiden tot hem; dat dit het bemerken betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting.

5754. Waarom spreekt mijn heer naar deze woorden; dat dit de overdenking betekent waarom iets zodanigs invloeit, staat vast uit de betekenis van spreken, zijnde invloeiën; en uit de betekenis van naar deze woorden, zijnde dat ding of iets zodanigs, waarover vlak boven n. 5752; de overdenking ligt opgesloten in het woord waarom hetwelk een woord van bij zichzelf vragen is.

5755. Het zij verre van uw knechten, van te doen naar dit woord; dat dit betekent wanneer het niet vanuit den wil is, namelijk om het ware voor zich op te eisen, staat vast uit de betekenis van doen, zijnde willen, want elke daad is van den wil; de daad zelf is het natuurlijke, en de wil is het geestelijke waaruit zij is; dat het niet is, namelijk vanuit den wil, wordt aangeduid met het zij verre van uw knechten.

5756. Zie, het zilver dat wij vonden in den mond onzer reiszakken; dat dit betekent toen het ware om niet was gegeven, staat vast uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954, 5658; uit de betekenis van wij vonden, zijnde om niet gegeven, want het zilver voor het koren van een ieder was hun teruggegeven, aldus om niet gegeven, men zie n. 5530, 5624; en uit de betekenis van den mond der reiszakken, zijnde de drempel van het uiterlijk natuurlijke, waarover n. 5497.

5757. Hebben wij tot u uit het land Kanaän wedergebracht; dat dit betekent het zij onderworpen vanuit het godsdienstige, staat vast uit de betekenis van wederbrengen, zijnde onderwerpen, waarover n. 5624; en uit de betekenis van het land Kanaän, zijnde het godsdienstige; het land Kanaän betekent verschillende dingen, ter oorzaak hiervan dat het iets zodanigs betekent dat zeer vele dingen insluit; immers, het betekent het Rijk des Heren, en het betekent de Kerk, bijgevolg ook den mens der Kerk, want deze is een Kerk;

en omdat het die dingen betekent, betekent het ook het hemelse hetwelk der Kerk is, namelijk het goede der liefde, en eveneens het geestelijke ervan, hetwelk het ware des geloofs is, en zo voort; hier dus het godsdienstige, hetwelk der Kerk is; vanuit het godsdienstige der Kerk immers is het dat men voor zich het ware en het goede niet mag opeisen. Hieruit blijkt waarom een enkel woord somtijds tal van dingen betekent; wanneer het immers in een samenvatting verscheidene dingen insluit, betekent het eveneens de dingen die het insluit volgens de reeks der dingen in den inwendigen zin. Dat het land Kanaän het Rijk des Heren is, zie men in n. 1413, 1437, 1607, 3038, 3481, 3705; en dat het de Kerk is, n. 3686, 3705, 4447; hieruit vloeien de overige betekenissen ervan voort.

5758. En hoe zullen wij uit het huis uws heren zilver of goud stelen; dat dit betekent waarom zullen wij dan voor ons het ware en het goede opeisen dat uit het Hemels-Goddelijke is, staat vast uit de betekenis van stelen, zijnde in den geestelijken zin voor zich opeisen wat des Heren is, waarover boven n. 5749; uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954, 5658; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658. In dit ganse hoofdstuk wordt gehandeld over den geestelijken diefstal, zijnde het voor zich opeisen van het goede en het ware, hetwelk uit den Heer is; dit is van zulk een groot belang dat de mens na den dood niet in den Hemel kan worden toegelaten voordat hij met het hart erkent dat niets van het goede en het ware uit hem is, maar uit den Heer; en dat al wat uit hem is, niets dan het boze is; dat het aldus is, wordt den mens na den dood door tal van ondervindingen getoond; dat al het goede en ware uit den Heer is, doorvatten de Engelen in den Hemel klaarblijkend, en bovendien dat zij door den Heer van het boze afgehouden, en in het goede en in het ware daaruit gehouden worden, en zulks met sterke kracht; dit is ook mij gegeven nu gedurende tal van jaren duidelijk te doorvatten, en eveneens dat ik, voor zoveel als ik aan het eigene of aan mijzelf was overgelaten, met boze dingen werd overstroomd, en dat ik, voor zoveel als ik daarvan door den Heer werd afgehouden, uit het boze in het goede word geheven; deswege is voor zich het ware en het goede opeisen tegen het universeel regerende in den Hemel, voorts tegen de erkenning dat vanuit de Barmhartigheid alle heil is, dat is, dat de mens vanuit zich in de hel is, maar door den Heer vanuit de Barmhartigheid daaruit wordt getrokken; ook kan de mens niet in de vernedering zijn, bijgevolg niet de Barmhartigheid des Heren opnemen, want deze vloeit alleen in de vernedering of in een nederig hart in, tenzij hij erkent dat hij uit zich niets dan het boze is, en dat uit den Heer al het goede is;

behalve dat hij anders aan zich als verdienste de dingen toekent die hij doet, en tenslotte als gerechtigheid, want het ware en het goede hetwelk uit den Heer is, voor zich opeisen, is zich zelf rechtvaardigen; daaruit is de bron van tal van boze dingen; dan beschouwt hij zichzelf in de afzonderlijke dingen die hij den naaste doet, en wanneer hij dit doet, heeft hij zich boven alle anderen lief, die hij zo veracht, indien niet met den mond, dan toch in het hart.

5759. Met wien van uw knechten het wordt gevonden, en hij sterve; dat dit betekent dat hij verdoemd is die iets zodanigs doet, staat vast uit de betekenis van sterven, zijnde verdoemd worden; de geestelijke dood immers is niets anders dan de verdoemenis; dat zij die voor zich het ware en het goede, hetwelk des Heren is, opeisen, niet in den Hemel kunnen zijn, maar dat zij buiten den Hemel zijn, blijkt uit hetgeen vlak boven in n. 5758 is gezegd; en zij die buiten den Hemel zijn, zijn verdoemd; doch die wet is van het gericht vanuit het ware, maar wanneer het gericht tegelijkertijd vanuit het goede geschiedt, dan worden zij die het ware en het goede doen, en dezelve vanuit onwetendheid of eenvoud aan zich toekennen, niet verdoemd, maar in het andere leven door een wijze van verwoesting bevrijd; en bovendien aangezien een ieder het ware en het goede moet doen als uit zich, maar nochtans geloven dat het uit den Heer is; men zie n. 2882, 2883, 2891; wanneer hij aldus doet, dan legt hij wanneer hij opgroeit en aanwast in inzicht en geloof, die begoocheling af en erkent tenslotte van harte dat al zijn streven om het goede te doen en het ware te denken was en is uit den Heer; deswege ook bevestigt hij die door Jozef was gezonden, weliswaar dat gericht, maar dadelijk daarop verwerpt hij het, namelijk dat hij sterven zou bij wien de beker gevonden zou worden; hij zegt immers: “Ook nu volgens uw woorden, aldus zij het; met wien het gevonden wordt, die zal mij een knecht zijn, en gijlieden zult schuldeloos zijn”, waarmede een milder vonnis wordt aangeduid. Maar anders is het gesteld met hen die dit niet uit onwetendheid en eenvoud doen, maar vanuit beginselen die zij met het geloof en ook met het leven hebben bevestigd; doch nochtans, omdat zij het goede doen, houdt de Heer vanuit Zijn Barmhartigheid bij hen iets van onwetendheid en van eenvoud in stand.

5760. En ook wij, wij zullen mijn heer tot knechten zijn; dat dit betekent dat zij voor altijd aanvergezelschap zullen zijn zonder het vrije vanuit het eigene, staat vast uit de betekenis van ook wij, zijnde aanvergezelschap zijn, en uit de betekenis van tot knechten zijn, zijnde zonder het vrije vanuit het eigene zijn; wie immers knecht is, is zonder het vrije vanuit het eigene; hij hangt immers of van het eigene en het vrije van zijn heer; wat het is, zonder het vrije

vanuit het eigene te zijn, zal in hetgeen volgt, vanuit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, worden gezegd.

5761. En hij zeide: Ook nu volgens uw woorden; dat dit betekent dat het weliswaar aldus is vanuit de gerechtigheid, staat vast uit hetgeen vlak boven in n. 5758, 5759 is ontvouwd; dat het aldus is vanuit de gerechtigheid, namelijk dat hij zou sterven die dit doet, wordt aangeduid met ook nu volgens uw woorden; doch een milder vonnis volgt nu.

5762. Aldus zij het; dat dit een milder vonnis betekent, staat vast uit hetgeen nu volgt, waar dat milder vonnis wordt uitgesproken.

5763. Met wien het gevonden wordt, die zal mijn knecht zijn; dat dit betekent dat hij bij wien het is, voor altijd zonder het eigen vrije zal zijn, staat vast uit de betekenis van den knecht, zijnde zonder het eigen vrije zijn, zoals boven n. 5760. Hiermede is het aldus gesteld: de beker van zilver welke op bevel van Jozef bij Benjamin was gesteld, betekent het innerlijk ware, n. 5736, 5747; hij die in het innerlijk ware is, weet dat al het ware en goede uit den Heer is, en eveneens dat al het vrije vanuit het eigene of vanuit den mens zelf, hels is; wanneer de mens immers vanuit het eigen vrije iets doet en denkt, doet en denkt hij niets dan het boze; vandaar is hij een knecht des duivels; vanuit de hel immers vloeit al het boze in; hij voelt ook het verkwikkelijke in dat vrije, omdat het overeenkomt met het boze waarin hij is, en waarin hij geboren is; deswege moet dat eigen vrije worden afgelegd en in plaats daarvan het hemels vrije worden aangetrokken, zijnde het goede willen en vandaar het goede doen, en het ware verlangen en vandaar het ware denken; wanneer hij dit vrije aanneemt, is hij een knecht des Heren, en dan is hij in het vrije zelf, niet echter in het slaafse waarin hij eerder was, hetwelk als het vrije verscheen; dit nu is voor altijd zijn zonder het eigen vrije; wat het vrije is en waarvandaan, zie men in n. 2870 tot 2893; en dat het vrije zelf is geleid worden door den Heer, n. 2890.

5764. En gijlieden zult schuldeloos zijn; dat dit betekent dat de overigen hun eigen meester zullen zijn, omdat niet tevens zij in gebreke waren, staat vast uit de betekenis van schuldeloos met betrekking tot het slaafse, zijnde hun eigen meester zijn; omdat zij niet tevens in gebreke waren, volgt daaruit. Bij de heidenen was het oudtijds gewoonte, ook de genoten schuldig aan het vergrijp te stellen, wanneer één zondigde, ja zelfs ook een gans huis te straffen voor de misdaad van één daar; maar een zodanige wet is afgeleid uit de hel; daar immers zweren alle genoten samen tot het boze; alle gezelschappen immers zijn daar aldus ingericht dat zij tezamen als één handelen tegen het goede; aldus worden zij vergezelschaft gehouden, hoewel een ieder tegen den

ander in een dodelijken haat is; zij zijn in het éénzijn en de vriendschap van rovers; vandaar worden, omdat de genoten in de hel tezamen tot het boze samenzweren, allen gestraft wanneer zij het boze doen; maar aldus eveneens in de wereld te doen, is geheel en al tegen de Goddelijke orde; in de wereld immers zijn de goeden vergezelschap met de bozen, omdat de een de innerlijke dingen van den ander niet kent, en zich ook meestal niet daarom bekommert; deswege is het een Goddelijke wet voor de mensen dat een ieder de straf boete voor zijn eigen ongerechtigheid; waarover bij Mozes: “De vaders zullen niet sterven om de zonen, en de zonen zullen niet sterven om de vaders; zij zullen een ieder in zijn eigen zonde gedood worden”, Deut. xxiv: 16; en bij Ezechiël: “De ziel die gezondigd heeft, die zal sterven; en de vader zal niet dragen de ongerechtigheid des zoons; de gerechtigheid des gerechten zal op dien zijn; en de goddeloosheid des goddelozen zal op dien zijn”, xviii: 20. Hieruit blijkt hoe het hiermede is gesteld dat de zonen Jakobs zeiden: Met wien van uw knechten het wordt gevonden, en hij sterve, en ook wij, wij zullen mijn heer tot knechten zijn; doch hij die door Jozef was gezondend veranderde dit gericht, en hij zeide: Met wien het wordt gevonden, die zal mijn knecht zijn, en gij zult schuldeloos zijn. Eender in hetgeen volgt, waar Jehudah tot Jozef zegt: Zie, wij zijn mijn heer knechten, ook wij, ook hij in wiens hand de beker gevonden is; en Jozef zeide: Het zij verve van mij dit te doen; de man in wiens hand de beker gevonden is, die zal mij een knecht zijn; en gijlieden, klimt op in vrede tot uw vader, vers 16, 17.

5765. Vers 11, 12. *En zij haastten, en zij deden nederdalen een ieder zijn reiszak ter aarde, en zij openden een ieder zijn reiszak. En hij doorvorste; hij ving aan met den grootste, en hij voleindigde met den kleinste, en de beker werd gevonden in den reiszak van Benjamin.* En zij haastten, betekent het ongeduld; en zij deden nederdalen een ieder zijn reiszak ter aarde, betekent dat zij de dingen die in het natuurlijke waren, tot aan de zinlijke dingen toe brachten; en zij openden een ieder zijn reiszak, betekent om zo de zaak aan henzelf te openbaren; en hij doorvorste, betekent de navorsing; hij ving aan met den grootste, en hij voleindigde met den kleinste, betekent de orde; en de beker werd gevonden in den reiszak van Benjamin, betekent dat het innerlijk ware uit het hemelse bij het bemiddelende was.

5766. En zij haastten; dat dit het ongeduld betekent, staat vast uit de betekenis van haastten, wanneer zij in den gloed zijn om zich te verontschuldigen, zijnde het ongeduld.

5767. En zij deden nederdalen een ieder zijn reiszak ter aarde; dat dit betekent dat zij de dingen die in het natuurlijke waren, tot aan de zinlijke dingen

toe brachten, staat vast uit de betekenis van doen nederdalen, wanneer het dingen betreft die volgen, zijnde brengen; uit de betekenis van den reiszak, zijnde het uiterlijk natuurlijke, waarover n. 5497; en uit de betekenis van de aarde, wanneer het wordt gezegd dat zij tot haar deden nederdalen, zijnde het laatste en het laagste, aldus het zinlijke; het zinlijke immers is het laagste en het laatste, want de zinlijke dingen zijn gesteld op den drempel tot de wereld welke van buiten omgeeft; brengen tot de zinlijke dingen is geheel en al bevestigen dat het aldus is, want dan wordt de zaak tot aan de zinlijke getuigenis toe nedergebracht.

5768. En zij openden een ieder zijn reiszak: dat dit betekent om zo de zaak aan henzelf te openbaren, staat vast uit de betekenis van den reiszak openen, zijnde dat openen wat in het natuurlijke is, aldus de zaak openbaren.

5769. En hij doorvorste; dat dit de navorsing betekent, staat zonder ontvouwing vast.

5770. Hij ving aan met den grootste, en hij voleindigde met den kleinste; dat dit de orde betekent, staat vast uit hetgeen in n. 5704 is gezegd.

5771. En de beker werd gevonden in den reiszak van Benjamin; dat dit betekent dat het innerlijk ware uit het hemelse bij het bemiddelende was, staat vast uit de betekenis van den beker, zijnde het innerlijk ware, waarover n. 5736; uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443; dat dat ware uit het hemelse bij het bemiddelende was, wordt daarmee aangeduid dat de beker op Jozefs bevel in den reiszak van Benjamin was gedaan. Hoe het met deze en gene dingen is gesteld, blijkt duidelijk uit hetgeen eerder is gezegd.

5772. *Vers 13, 14, 15, 16, 17. En zij scheurden hun klederen, en een ieder laadde op zijn ezel, en zij keerden weder naar de stad. En Jehudah trad binnen en zijn broederen in het huis van Jozef, en hij, hij was nog daar; en zij vielen voor hem ter aarde. En Jozef zeide tot hen: Wat daad is deze die gij gedaan hebt; wist gij niet dat al voorspellende voorspelt een man die is zoals ik. En Jehudah zeide: Wat zullen wij mijn heer zeggen; wat zullen wij spreken; en hoe zullen wij gerechtvaardigd worden; God heeft gevonden de ongerechtigheid uwer knechten; zie, wij zijn mijn heer knechten, ook wij; ook hij in wiens hand de beker is gevonden. En hij zeide: Het zij verre van mij dit te doen; de man in wiens hand de beker gevonden is, die zal mij een knecht zijn; en gijlieden, klimt op in vrede tot uw vader.* En zij scheurden hun klederen, betekent den rouw; en een ieder laadde op zijn ezel, en zij keerden weder naar de stad, betekent dat uit de zinlijke dingen de ware dingen in de wetenschappelijke dingen werden teruggebracht; en Jehudah trad binnen en zijn broederen, betekent

het goede der Kerk met zijn ware dingen; in het huis van Jozef, betekent de vergemeenschapping met het inwendige; en hij, hij was nog daar, betekent het vooruitzien; en zij vielen voor hem ter aarde, betekent de vernedering; en Jozef zeide tot hen, betekent de doorvatting toen van hen: wat daad is deze die gij gedaan hebt, betekent dat voor zich opeisen wat niet het zijne is, een ontzaglijk boze is; wist gij niet dat al voorspellende voorspelt een man die is zoals ik, betekent dat het niet verborgen kan worden voor Hem Die de toekomstige en de verscholen dingen ziet; en Jehudah zeide, betekent de doorvatting aan het goede der Kerk in het natuurlijke gegeven; wat zullen wij mijn heer zeggen; wat zullen wij spreken, betekent de weifeling; en hoe zullen wij gerechtvaardigd worden, betekent dat wij schuldig zijn; God heeft gevonden de ongerechtigheid uwer knechten, betekent de belijdenis; zie, wij zijn mijn heer knechten, betekent dat zij voor altijd beroofd moeten worden van het eigen vrije; ook wij, betekent zowel zij die aanvergezelschap zijn; ook hij in wiens hand de beker is gevonden, betekent als hij bij wien het innerlijk ware uit het Hemels-Goddelijke is; en hij zeide: Het zij verre van mij dit te doen, betekent dat het geenszins aldus zal geschieden; de man in wiens hand de beker gevonden is, betekent maar dat hij bij wien het uit het Goddelijke aangenomen innerlijk ware is; die zal mij een knecht zijn, betekent dat deze voor altijd onderworpen zal zijn; en gijlieden, klimt op in vrede tot uw vader, betekent dat zij die aanvergezelschap zijn, bij wie dat ware niet is, tot den vorigen staat zouden terugkeren.

5773. En zij scheurden de klederen; dat dit den rouw betekent, staat vast uit de betekenis van de klederen scheuren, zijnde de rouw om het verloren ware, waarover n. 4763; hier om de ware dingen vanuit het eigene, welke zij niet langer voor zich konden opeisen, omdat zij zich als knechten hadden aangeboden, zowel voor hem die over het huis van Jozef was, vers 9, als voor Jozef zelf, vers 16, waarmede wordt aangeduid dat zij zonder het vrije vanuit het eigene zouden zijn, aldus zonder de ware dingen vanuit henzelf. Wat den rouw om de ware dingen vanuit het eigene aangaat, welke daarmede wordt aangeduid dat zij de klederen scheurden, en zich als knechten aanboden, moet men weten dat er bij hen die worden wederverwekt, een ommekeer plaats vindt, namelijk dat zij door het ware tot het goede worden geleid, en daarna dat zij vanuit het goede tot het ware worden geleid; wanneer die ommekeer plaats vindt, of wanneer die staat wordt veranderd, en omgekeerd aan den vorigen wordt, dan is er rouw, want dan worden zij in een verzoeking gebracht door welke de dingen die van het eigene zijn, verzwakt en krachteloos worden, en wordt het goede ingeboezemd, en met het goede een nieuw willen, en hiermede een

nieuw vrije, aldus een nieuw eigene; dit wordt daardoor uitgebeeld dat de broeders van Jozef uit wanhoop tot Jozef terugkeerden, en zich aan hem als knechten aanboden, en dat zij vrij lang in dezen staat werden vastgehouden, en dat Jozef zich niet dan na die verzoeking openbaarde; want wanneer de verzoeking is afgelopen, blinkt de Heer op met vertroosting.

5774. En een ieder laadde op zijn ezel, en zij keerden weder naar de stad; dat dit betekent dat uit de zinlijke dingen de ware dingen in de wetenschappelijke dingen werden teruggebracht, staat vast uit de betekenis van den ezel, zijnde het wetenschappelijke, waarover n. 5492; dat op hem laden is terugbrengen uit de zinlijke dingen, komt omdat met hun reiszak doen nederdalen ter aarde, wordt aangeduid de dingen die in het natuurlijke zijn, brengen tot aan de zinlijke dingen toe, n. 5767; hem van daar opheffen is hier laden; uit de betekenis van de stad, zijnde het leerstellig ware, waarover n. 402, 2449, 2943, 3216. Wat het is, uit de zinlijke dingen de ware dingen in de wetenschappelijke dingen terugbrengen, moet in het kort worden ontvouwd: iets anders zijn de zinlijke dingen, iets anders de wetenschappelijke dingen, en iets anders de ware dingen; zij volgen elkander wederzijds op; uit de zinlijke dingen immers ontstaan de wetenschappelijke dingen, en uit de wetenschappelijke dingen de ware dingen; de dingen immers die binnengaan door de zinnen, worden weggelegd in het geheugen, en daaruit concludeert de mens het wetenschappelijke, of vanuit die doorvat hij het wetenschappelijke dat hij leert; uit de wetenschappelijke dingen concludeert hij daarna de ware dingen, of vanuit die doorvat hij het ware dat hij leert; aldus eveneens schrijft elk mens van de knapen jaren aan voort wanneer hij opgroeit; wanneer hij een knaap is, denkt en vat hij de dingen uit de zinlijke dingen; bij het voortschrijden van den leeftijd denkt en vat hij de dingen vanuit de wetenschappelijke dingen, en daarna vanuit de ware dingen; dit is de weg tot het oordeel, waarin de mens met den leeftijd groeit; hieruit kan vaststaan dat de zinlijke dingen, de wetenschappelijke dingen, en de ware dingen zijn onderscheiden, ja zelfs ook onderscheiden blijven, en wel dermate dat de mens somtijds in de zinlijke dingen is, hetgeen geschiedt wanneer hij niets anders denkt dan hetgeen zich aan de zinlijke dingen voordoet; somtijds in de wetenschappelijke dingen, hetgeen geschiedt wanneer hij zich verheft uit de zinlijke dingen, en innerlijk denkt; somtijds in de ware dingen welke geconcludeerd zijn vanuit de wetenschappelijke dingen, hetgeen geschiedt wanneer hij nog innerlijker denkt; dit kan een ieder die nadenkt, vanuit zich weten; ook kan de mens de ware dingen in de wetenschappelijke dingen nederbrengen, en gene in deze zien; en eveneens kan hij de wetenschappelijke dingen in de zinlijke

nederbrengen, en in deze gene gadeslaan; alsmede omgekeerd. Hieruit blijkt nu wat er wordt verstaan onder de dingen die in het natuurlijke zijn, brengen tot aan de zinlijke dingen toe, en uit de zinlijke dingen de ware dingen in de wetenschappelijke dingen terugbrengen.

5775. En Jehudah trad binnen en zijn broederen; dat dit het goede der Kerk met zijn ware dingen betekent, staat vast uit de uitbeelding van Jehudah, zijnde het goede der Kerk, waarover n. 5583, 5603; en uit de uitbeelding van zijn broederen, zijnde de ware dingen in het natuurlijke. Dat Jehudah binnentrad en met Jozef sprak, niet echter Ruben, de eerstverwekte, of een ander van hen, komt omdat Jehudah voornamelijk het goede uitbeelde, en het is het goede dat gemeenschap heeft met het hemelse vanuit het Goddelijke, echter niet de ware dingen, want de ware dingen hebben geen vergemeenschapping met het Goddelijke tenzij door het goede; vandaar komt het dat Jehudah alleen sprak.

5776. In het huis van Jozef; dat dit de vergemeenschapping met het inwendige betekent, staat vast uit de betekenis van het huis binnengaan, zijnde de vergemeenschapping; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het inwendige, waarover n. 5469. Dat het huis binnengaan de vergemeenschapping is, komt omdat met het huis de mens zelf wordt aangeduid, n. 3128, 5023, aldus dat wat den mens maakt, namelijk zijn gemoed met het ware en het goede, n. 3538, 4973, 5023; deswege is, wanneer er wordt gezegd het huis binnengaan, dit een binnengaan in diens gemoed, aldus vergemeenschapping hebben.

5777. En hij, hij was nog daar; dat dit het vooruitzien betekent, kan hieruit vaststaan dat door Jozef was vooruitgezien dat zij zouden terugkomen, en dat hij derhalve thuis was gebleven, ten einde zich aan Benjamin, en bijgevolg aan de overigen te openbaren; in den inwendigen zin, dat de verbinding van de ware dingen in het natuurlijke zou geschieden met het Hemels-Goddelijke. Er wordt gezegd het vooruitzien, omdat in den hoogsten zin wordt gehandeld over den Heer, en Die in dien zin is Jozef.

5778. En zij vielen voor hem ter aarde; dat dit de vernedering betekent, staat zonder ontvouwing vast.

5779. En Jozef zeide tot hen; dat dit de doorvatting toen van hen betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde de doorvatting; dat het de doorvatting van hen is, komt omdat Jozef het zegt, en door Jozef wordt het inwendige uitgebeeld, en uit het inwendige, dat is, door het inwendige uit den Heer komt alle doorvatting; zij komt nooit ergens anders vandaan, zelfs niet de gewaarwording; het schijnt dat de gewaarwording, alsmede het bemerken, vanuit een invloed uit het uitwendige komen, maar het is een begoocheling; het is immers het inwendige hetwelk gewaarwordt door het

uitwendige; de in het lichaam geplaatste zinnen zijn niets anders dan de organen of werktuigen welke den inwendigen mens van dienst zijn opdat deze de dingen gewaarwordt die in de wereld zijn; deswege vloeit het inwendige in het uitwendige in, opdat het gewaarworde, te dien einde dat het daardoor bemerkte en vervolmaakt worde; niet echter omgekeerd.

5780. Wat daad is deze die gij gedaan hebt; dat dit betekent dat voor zich opeisen wat niet het zijne is, een ontzaglijk boze is, staat vast uit de betekenis van den diefstal waarvan zij werden beschuldigd, zijnde het ware en het goede hetwelk des Heren is, voor zich opeisen; dit is de daad welke in den inwendigen zin wordt verstaan; hoedanig boze dit is, zie men boven in n. 5749, 5758.

5781. Wist gij niet dat al voorspellende voorspelt een man die is zoals ik; dat dit betekent dat het niet verborgen kan zijn voor Hem Die de toekomstige en de verscholen dingen ziet, staat vast uit de betekenis van voorspellen, zijnde de verborgen dingen weten vanuit Zijn Goddelijke, waarover n. 5478, en eveneens de toekomstige dingen, omdat het wordt gezegd met betrekking tot den Heer, Die Jozef is in den hoogsten zin; dat het niet verborgen kan worden, blijkt uit de woorden zelf.

5782. En Jehudah zeide; dat dit de doorvatting aan het goede der Kerk in het natuurlijke gegeven betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover meermalen; dat zij gegeven was, komt omdat alle doorvatting uit het inwendige komt, dat is, invloeit door het inwendige uit den Heer, n. 5779; en uit de uitbeelding van Jehudah, zijnde het goede der Kerk, waarover n. 5583, 5603, 5775. Wat de uitbeelding van Jehudah aangaat, moet men weten dat hij in den hoogsten zin den Heer uitbeeldt ten aanzien van de Goddelijke Liefde, en in den inwendigen zin Zijn hemels Rijk, men zie n. 3654, 3881, aldus het hemelse van de liefde daar; hier derhalve het goede van de liefde der Kerk in het natuurlijke, omdat hij nu is onder hen die de dingen uitbeelden die in het natuurlijke zijn, welke met het inwendige moeten worden verbonden.

5783. Wat zullen wij mijn heer zeggen; wat zullen wij spreken; dat dit de weifeling betekent, staat vast uit de gemoedsbeweging in deze woorden, zijnde de weifeling.

5784. En hoe zullen wij gerechtvaardigd worden; dat dit betekent dat wij schuldig zijn, staat vast uit de betekenis van hoe zullen wij gerechtvaardigd worden, dat is, dat zij niet gerechtvaardigd kunnen worden, zijnde dat zij schuldig staan; wie immers niet gerechtvaardigd kan worden, staat schuldig; dat zij zich schuldig verklaarden, blijkt hieruit dat zij zich als knechten aan Jozef aanboden.

5785. God heeft gevonden de ongerechtigheid uwer knechten; dat dit de belijdenis betekent, namelijk dat zij ongerecht hadden gedaan, hier daarin dat zij Jozef hadden verkocht, in den inwendigen zin dat zij zich hadden vervreemd van het ware en het goede, en zo zich hadden gescheiden van het inwendige, staat zonder ontvouwing vast.

5786. Zie, wij zijn mijn heer knechten; dat dit betekent dat zij voor altijd beroofd moeten worden van het eigen vrije, staat vast uit de betekenis van de knechten, zijnde zonder het vrije vanuit het eigene zijn, waarover n. 5760, 5763; wat het is, van het vrije vanuit het eigene beroofd te worden, is in de nu aangehaalde plaatsen ook gezegd; maar omdat dit van het grootste belang is, moet het wederom worden gezegd: de mens is uitwendig en hij is inwendig; het is de uitwendige mens door wien de inwendige handelt; de uitwendige immers is slechts een orgaan of een werktuig van den inwendigen; en omdat het aldus is, moet de uitwendige mens geheel en al ondergeordend en onderworpen zijn aan den inwendigen; wanneer hij is onderworpen, dan werkt de Hemel door den inwendigen op den uitwendigen, en schikt hem tot zulke dingen die des Hemels zijn; het tegendeel geschiedt wanneer de uitwendige mens niet is onderworpen, maar heerst; en de uitwendige heerst dan wanneer de mens ten doel heeft de wellusten van het lichaam en van de zinnen, vooral wanneer hij ten doel heeft de dingen die van de liefde van zich en van de wereld zijn, niet echter de dingen die des Hemels zijn; ten doel hebben is het ene liefhebben en niet het andere; want wanneer hij zulke dingen ten doel heeft, dan gelooft hij ook niet langer dat er enige inwendige mens bestaat, en ook niet dat er in hemzelf iets is dat zal leven wanneer het lichaam sterft; want omdat zijn inwendige zonder heerschappij is, is het alleen het uitwendige van dienst opdat het kan denken en redeneren tegen het goede en het ware; dan immers staat geen andere invloed door het inwendige open; vandaar komt het ook dat dezulken de dingen die des Hemels zijn, geheel en al verachten, ja zelfs verafschuwen; hieruit blijkt duidelijk dat de uitwendige mens, die de zelfde is als de natuurlijke mens, geheel en al onderworpen moet zijn aan den inwendiger, die de geestelijke is, bijgevolg zonder het vrije vanuit het eigene moet zijn. Het vrije vanuit het eigene is toegeven aan alle mogelijke wellusten, anderen bij zichzelf vergeleken verachten, hen aan zich onderwerpen als knechten, of hen anders achtervolgen, hun haat toedragen, zich verlustigen in de boze dingen die hun overkomen, en meer nog in de dingen die hij hun zelf met toeleg of arglist berokkent, hun dood begeren; zulke dingen zijn uit het vrije vanuit het eigene; daaruit blijkt hoedanig de mens is wanneer hij hierin is, namelijk een duivel onder menselijken vorm.

Wanneer hij daarentegen dit vrije verliest, dan ontvangt hij uit den Heer het hemels vrije; en wat dit is, weten zij die in het vrije vanuit het eigene zijn, in het geheel niet; dezen menen dat indien hun dit vrije werd afgenomen, er niets van leven overblijft, terwijl toch het leven zelf dan aanvangt, en dan het verkwikkelijke zelf, het gezegende, het gelukzalige met de wijsheid, komt, omdat dit vrije uit den Heer is.

5787. Ook wij; dat dit betekent, zowel zij die aanvergezelschap zijn, staat vast uit de betekenis van ook wij, zijnde de aanvergezelschappen, zoals boven n. 5760.

5788. Ook hij in wiens hand de beker is gevonden; dat dit betekent als hij bij wien het innerlijk ware uit het Hemels-Goddelijke ²⁾ is, staat vast uit de betekenis van in wiens hand, zijnde bij wien; en uit de betekenis van den beker, zijnde het innerlijk ware, waarover n. 5736; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het Goddelijk hemelse.

5789. En hij zeide: Het zij verre van mij, dit te doen; dat dit betekent dat het geenszins aldus zal geschieden, staat zonder ontvouwing vast.

5790. De man in wiens hand de beker gevonden is; dat dit betekent dat hij bij wien het uit het Goddelijke aangenomen innerlijk ware is, staat vast uit hetgeen vlak boven in n. 5788 is gezegd.

5791. Die zal mij een knecht zijn; dat dit betekent dat deze voor altijd onderworpen zal zijn, staat vast uit de betekenis van den knecht, zijnde voor altijd zonder het vrije vanuit het eigene zijn, waarover vlak boven n. 5786, aldus voor altijd onderworpen.

5792. En gijlieden, klimt op in vrede tot uw vader, dat dit betekent dat zij die aanvergezelschap zijn, bij wie dat ware niet is, tot den vorigen staat zouden terugkeren, staat vast uit de uitbeelding van de tien zonen van Jakob, zijnde de aanvergezelschappen bij wie de beker niet is gevonden, dat is, het innerlijk ware hetwelk door den beker wordt aangeduid, n. 5736, 5788, 5790; en uit de betekenis van opklimmen in vrede tot uw vader, zijnde tot den vorigen staat terugkeren; wanneer zij immers niet door het inwendige, hetwelk Jozef is, worden aanvaard, dan blijft voor hen de vorige staat.

5793. Vers 18 tot 31. *En Jehudah trad op hem toe, en hij zeide: Door mij, mijn heer, uw knecht spreke, ik bid u, een woord in mijns heren oren, en uw toorn ontsteke niet tegen uw knecht, omdat zoals gij zijt zoals Farao is. Mijn heer vraagde zijn knechten, al zeggende: Hebt gijlieden een vader of broeder. En wij zeiden tot mijn heer: Wij hebben een ouden vader, en een kind der*

2 Het latijn heeft *coelesti spirituali*.

ouderdommen, den kleinste; en zijn broeder is dood; en hij is alleen van zijn moeder overgebleven, en zijn vader heeft hem lief. En gij zeidet tot uw knechten: Doet hem nederdalen tot mij, en ik zal mijn oog op hem stellen. En wij zeiden tot mijn heer: De knaap kan zijn vader niet verlaten, en verlaat hij zijn vader, en hij zal sterven. En gij zeidet tot uw knechten: Indien uw kleinste broeder niet met u nederdaalt, gij zult voortaan mijn aangezichten niet zien. En het is geschied, als wij opklommen tot uw knecht, mijn vader, en wij hem de woorden mijns heren te kennen gaven. En onze vader zeide: Keert weder, koopt ons een weinig spijsze. En wij zeiden: Wij kunnen niet nederdalen; indien onze kleinste broeder met ons is, en wij zullen nederdalen; omdat wij de aangezichten van den man niet kunnen zien, en onze kleinste broeder, niet hij met ons. En uw knecht, mijn vader, zeide tot ons: Gijlieden weet dat mijn echtgenote mij een tweetal heeft gebaar. En de een is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: Voorwaar, al verscheurd zijnde is hij verscheurd geworden, en ik heb hem niet gezien tot nu toe. En neemt gij ook dezen van met mijn aangezichten, en overkomt hem onheil, en gij zult mijn grijsheid in het boze ten grave doen nederdalen. En nu, zoals ik zal gekomen zijn tot uw knecht, mijn vader, en de knaap, niet hij met ons, en zijn ziel is gebonden in zijn ziel. En het zal geschieden, zoals hij ziet dat de knaap niet is, en hij zal sterven; en uw knechten zullen de grijsheid van uw knecht, onzen vader, in droefenis ten grave doen nederdalen. En Jehudah trad op hem toe, betekent de vergemeenschapping van den uitwendigen mens met den inwendigen door het goede; en hij zeide, betekent de doorvatting; door mij, mijn heer, betekent de smeekbede; uw knecht spreke, ik bid u, een woord in mijns heren oren, betekent aangaande de opneming en de aanhoring; en uw toorn ontsteke niet tegen uw knecht, betekent dat het zich niet afkere; omdat zoals gij zijt zoals Farao is, betekent dat het de heerschappij heeft over het natuurlijke; mijn heer vroegde zijn knechten, al zeggende, betekent de doorvatting van hun denking; hebt gijlieden een vader of broeder, betekent, dat er het goede is waaruit en het ware waardoor; en wij zeiden tot mijn heer, betekent de wederkerige doorvatting; wij hebben een ouden vader, betekent dat zij het geestelijk goede hebben waaruit; en een kind der ouderdommen, den kleinste, betekent daaruit het ware hetwelk nieuw is; en zijn broeder is dood, betekent dat het inwendig goede er niet is; en hij is alleen van zijn moeder overgebleven, betekent dat dit het allene ware der Kerk is; en zijn vader heeft hem lief, betekent dat het verbinding heeft met het geestelijk goede vanuit het natuurlijke; en gij zeidet tot uw knechten, betekent de gegeven doorvatting; doet hem nederdalen tot mij, betekent dat dat ware, hetwelk nieuw is, onderworpen moet worden aan het inwendig goede; en ik zal mijn

oog op hem stellen, betekent den invloed dan van het ware uit het goede; en wij zeiden tot mijn heer, betekent de wederkerige doorvatting; de knaap kan zijn vader niet verlaten, betekent dat dat ware niet van het geestelijk goede kan worden gescheiden; en verlaat hij zijn vader, en hij zal sterven, betekent dat indien het werd gescheiden, de Kerk te gronde zou gaan; en gij zeidet tot uw knechten, betekent de doorvatting aangaande die zaak; indien uw kleinste broeder niet met u nederdaalt, betekent indien het niet wordt onderworpen aan het inwendig goede; gij zult voortaan mijn aangezichten niet zien, betekent dat er zo geen barmhartigheid en verbinding zal zijn met de ware dingen in het natuurlijke; en het is geschied, als wij opklommen tot uw knecht, mijn vader, betekent de verheffing tot het geestelijk goede; en wij de woorden mijns heren te kennen gaven, betekent de erkenning van deze zaak; en onze vader zeide, betekent het bemerken vanuit het geestelijk goede; keert weder, koopt ons een weinig spijs, betekent dat het goede van het ware moet worden toegeëigend; en wij zeiden: Wij kunnen niet nederdalen, betekent de tegenwerping; indien onze kleinste broeder met ons is, en wij zullen nederdalen, betekent, tenzij tezamen daarmede het verbindende bemiddelende is; omdat wij de aangezichten van den man niet kunnen zien, betekent omdat er geen barmhartigheid en verbinding zal zijn; en onze kleinste broeder, niet hij met ons, betekent tenzij door het bemiddelende; en uw knecht, mijn vader, zeide tot ons, betekent de doorvatting vanuit het geestelijk goede; gijlieden weet dat mijn echtgenote mij een tweetal heeft gebaard, betekent dat indien er het geestelijk goede is, hetwelk der Kerk is, er het inwendig goede en ware zal zijn; en de een is van mij uitgegaan, betekent het schijnbare weggaan van het inwendig goede; en ik heb gezegd: Voorwaar, al verscheurd zijnde is hij verscheurd geworden, betekent het bemerken dat het door de boze en de valse dingen is te gronde gegaan; en ik heb hem niet gezien tot nu toe, betekent omdat het is verdwenen; en neemt gij ook dezen van met mijn aangezichten, betekent indien ook het nieuwe ware weggaat; en overkomt hem onheil, betekent door boze en valse dingen; en gij zult mijn grijsheid in het boze ten grave doen nederdalen, betekent dat het geestelijk goede en zo het inwendige der Kerk te gronde zal gaan; en nu, zoals ik zal gekomen zijn tot uw knecht, mijn vader, betekent het goede der Kerk, overeenstemmende met het geestelijk goede hetwelk van de inwendige Kerk is; en de knaap, niet hij met ons, betekent indien het nieuwe ware niet daarmede tezamen is; en zijn ziel is gebonden in zijn ziel, betekent aangezien er een nauwe verbinding is; en het zal geschieden, zoals hij ziet dat de knaap niet is, en hij zal sterven, betekent dat het geestelijk goede te gronde zal gaan;

en uw knechten zullen de grijsheid van uw knecht, onzen vader, in droefenis ten grave doen nederdalen, betekent dat het met de Kerk gedaan zal zijn.

5794. En Jehudah trad op hem toe; dat dit de vergemeenschapping betekent van den uitwendigen mens met den inwendigen door het goede, staat vast uit de betekenis van toetreden om met iemand te spreken, zijnde de vergemeenschapping; en uit de uitbeelding van Jehudah, zijnde het goede der Kerk in het natuurlijke, waarover n. 5782; dat het de vergemeenschapping is van den uitwendigen mens met den inwendigen, komt omdat Jehudah het goede der Kerk in den natuurlijke of uitwendigen mens uitbeeldt, en Jozef het goede in den inwendigen; dat zij door het goede is, komt omdat er niet dan alleen door het goede vergemeenschapping bestaat, niet echter door het ware, tenzij in het ware het goede is.

5795. En hij zeide; dat dit de doorvatting betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde doorvatten, waarover meermalen.

5796. Door mij, mijn heer; dat dit de smeekbede betekent, blijkt uit hetgeen volgt.

5797. Uw knecht sprek, ik bid u, een woord in mijns heren oren; dat dit betekent aangaande de opneming en de aanhoring, namelijk de smeekbede, staat vast uit de betekenis van een woord spreken, zijnde de invloed, waarover n. 2951, 5481; en omdat het de invloed is, is het van de zijde van den ander de opneming, n. 5743; en uit de betekenis van de oren, zijnde de gehoorzaamheid, waarover n. 4551, 4653, hier de welwillende toelustering of aanhoring, omdat een lagere spreekt tot een hogere dan hijzelf; daaruit blijkt dat met uw knecht sprek, ik bid u, een woord in mijns heren oren, de smeekbede wordt aangeduid aangaande de opneming en de aanhoring.

5798. En uw toorn ontsteke niet tegen uw knecht; dat dit betekent dat het zich niet afkere, staat vast uit de betekenis van den toorn, zijnde de afkering, waarover n. 5034; wie immers toorn, keert zich af, want hij denkt niet zoals de ander, maar is in dien staat tegen hem; dat de toorn de afkering is, blijkt uit tal van plaatsen in het Woord, vooral uit die waar aan Jehovah of den Heer toorn en ontsteking wordt toegeschreven, waarmede de afkering wordt aangeduid; niet dat Jehovah of de Heer zich ooit afkeert, maar de mens doet het, en wanneer de mens zich afkeert, schijnt het hem toe alsof de Heer Zich afkeert, want hij wordt niet gehoord; het Woord spreekt aldus volgens den schijn. En omdat de toorn een afkering is, is hij ook een aanval tegen het goede en het ware van de zijde van hen die zich hebben afgekeerd; van de zijde van hen echter die zich niet hebben afgekeerd, is het niet een aanval, maar weerstand bieden, omdat het een afkering is van het boze en het valse;

dat de toorn een *aanval* is, werd in n. 3614 getoond; dat hij ook een *afkering* is, en eveneens een *straf* wanneer zij het goede en het ware aanvallen, blijkt uit deze plaatsen; bij Jesaja: “Wee dengenen die inzettingen van ongerechtigheid inzetten; beneden den gebundene en beneden de gedoden zullen zij vallen; om dit alles toch *zal Zijn toorn niet omkeren*. Wee Aschur, *roede Mijns toorns*; tegen de huichelachtige natie zal Ik hem zenden, en tegen *het volk der ontsteking* zal Ik hem bevel geven; dezelve denkt het niet rechte, en zijn hart overdenkt het niet rechte”, x: 1, 4, 5, 6, 7; toorn en ontsteking voor de afkering en den aanval van de zijde van den mens; de straf alsdan en de niet aanhoring verschijnt zoals toorn; en omdat het van de zijde van den mens is, wordt er gezegd: Wee dengenen die inzettingen van ongerechtigheid inzetten; dezelve denkt het niet rechte, en zijn hart overdenkt het niet rechte. Bij denzelfde: “Jehovah met de *vaten Zijns toorns*, om het ganse land te verderven; ziet, de dag van Jehovah *komt, wreed, met verontwaardiging, ontsteking en toorn*, om het land tot woestheid te stellen, opdat Hij deszelfs zondaars daaruit verderve. Ik zal den Hemel beroeren en de aarde zal beroerd worden van haar plaats, *in de verontwaardiging van Jehovah Zebaoth, en in den dag van de ontsteking Zijns toorns*”, XIII: 5, 9, 13; de Hemel en de aarde daar voor de Kerk, en omdat zij zich heeft afgekeerd van het ware en het goede, wordt de verwoesting en de ondergang van haar beschreven met de verontwaardiging, den toorn, en de ontsteking van Jehovah, terwijl toch geheel en al het tegendeel het geval is, namelijk dat de mens die in het boze is, verontwaardigd wordt, toorn, en ontsteekt, voorts zich verzet tegen het goede en het ware; de straf welke vanuit het boze is, wordt aan Jehovah toegekend wegens den schijn; elders wordt hier en daar in het Woord de laatste tijd der Kerk en haar ondergang de dag des toorns van Jehovah genoemd. Bij denzelfde: “Jehovah heeft den stok der goddelozen gebroken, de roede der heersers; *Gij zult de volken slaan in woede, met een ongeneselijke plaag*, heersende over de natiën *met toorn*”, XIV: 5, 6; eender hier; het is hiermede gesteld zoals met een misdadiger die krachtens de wet wordt gestraft, namelijk dat hij het boze der straf aan den koning of aan den rechter, niet aan zichzelf toekent. Bij denzelfde: “Jakob en Israëel, omdat zij niet wilden wandelen in de wegen van Jehovah, en ook niet hoorden naar Zijn wet, *heeft Hij over hem uitgestort de ontsteking des toorns*, en het geweld des oorlogs”, XLII: 24, 25. Bij Jeremia: “Ik zal tegen ulieden strijden, in een uitgestrekte hand, en een sterken arm, en *in toorn*, en in *ontsteking*, en *in grote hitte*. *Opdat niet Mijn woede uitga zoals een vuur, en brande, en niet geblust worde*, vanwege de boosheid uwer werken”, XXI: 5, 12; hier zijn woede, toorn, grote hitte niet iets anders dan de boze dingen

der straf ter oorzaak van de afkering van en den aanval tegen het goede en het ware; vanuit de Goddelijke Wet heeft elk boze zijn straf met zich, en, wat wonderlijk is, in het andere leven kleven het boze en de straf samen; zodra immers een helse geest het boze doet boven het gewende uit, zijn strafgeesten aanwezig, en straffen, en dit zonder aanmaning; dat het boze der straf is wegens de afkering, is duidelijk, want er wordt gezegd “vanwege de boosheid uwer werken”. Bij David: “Hij zond tot hen de *ontsteking Zijns toorns, verontwaardiging, en woede, en angst, en de inzending van boze engelen. Hij richtte een weg voor Zijn toorn, Hij hield hun ziel niet af van den dood*”, Psalm LXXVIII: 49, 50; men zie ook Jes. xxx: 27, 30; hfdst. xxxiv: 2; hfdst. lxiii: 3; hfdst. liv: 8, hfdst. lvii: 17; hfdst. lxiii: 6; hfdst. lxvi: 15; Jerem. iv: 8; hfdst. vii: 20; hfdst. xv: 14; hfdst. xxxiii: 5; Ezech. v: 13,15; Deut. ix: 19; hfdst. xxix: 20, 22, 23; Openb. xiv: 9, 10; hfdst. xv: 7; de ontsteking, de toorn, de verontwaardiging, de woede staan ook in deze plaatsen voor de afkering, den aanval, en voor de straf daaruit; dat de straf van de afkering en den aanval aan Jehovah of den Heer wordt toegekend, en toorn, ontsteking, en woede bij Hem wordt geheten, komt omdat de natie uit Jakob moest worden gehouden in de uitbeeldende dingen der Kerk, de alleen uitwendige, waarin zij niet gehouden kon worden dan door vrees en schrik voor Jehovah, en indien zij niet had geloofd, dat Hij hun vanuit den toorn en de ontsteking het boze zou doen; zij die in de uitwendige dingen zijn zonder het inwendige, kunnen nooit op andere wijze daartoe worden gebracht de uitwendige dingen te doen; er is immers niets innerlijks dat verplicht; ook de eenvoudigen binnen de Kerk vatten het niet anders vanuit den schijn dan dat God toorn wanneer iemand het boze doet. Doch nochtans kan een ieder die nadenkt, zien dat er niets van toorn, te minder van woede bij Jehovah of den Heer is; Hij is immers de Barmhartigheid zelf, en Hij is het Goede zelf, en oneindig daarboven verheven iemand het boze te willen; de mens die in de liefde jegens den naaste is, deze doet ook niemand het boze; alle Engelen in den Hemel zijn zodanig; hoeveel te meer dan niet de Heer Zelf. Maar het is hiermede in het andere leven aldus gesteld: wanneer de Heer den Hemel en de gezelschappen daar in de orde brengt, hetgeen aanhoudend geschiedt ter oorzaak van de nieuw aangekomenen, en Hij hun het gezegende en het gelukzalige geeft, en wanneer dit invloet in de gezelschappen die in het tegenovergestelde zijn (in het andere leven immers hebben alle gezelschappen des Hemels aan zich tegenovergestelde gezelschappen in de hel, vandaar het evenwicht), en deze de verandering vanwege de tegenwoordigheid des Hemels voelen, dan vertoornen en ontsteken zij, en breken zij los in het boze, en dan storten zij zich

tegelijkertijd in het boze der straf; bovendien, wanneer boze geesten of geniën tot het licht des Hemels naderen, vangen zij aan ook beangst en gemarteld te worden, n. 4225, 4226; dit schrijven zij aan den Hemel, bijgevolg aan den Heer toe, terwijl zij het toch zelf zijn die over zich de marteling brengen; het boze immers wordt gekweld wanneer het toetreedt op het goede; daaruit kan vaststaan dat uit den Heer niets dan het goede is, en dat al het boze is uit henzelf die zich afkeren, in het tegenovergestelde zijn, en aanvallen. Uit deze verborgenheid blijkt hoe het hiermede is gesteld.

5799. Omdat zoals gij zijt zoals Farao is; dat dit betekent dat het heerschappij heeft over het natuurlijke, staat vast uit de uitbeelding van Farao, zijnde het natuurlijke in het gemeen, waarover n. 5160; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het inwendige, waarover eerder; dat het inwendige heerschappij heeft over het natuurlijke, wordt daardoor uitgebeeld dat Jozef was aangesteld over het ganse land van Egypte, en eveneens over het ganse huis van Farao, Gen. hfdst. xli: 40, 41.

5800. Mijn heer vraagde zijn knechten, al zeggende; dat dit de doorvatting van hun denking betekent, staat vast uit de betekenis van vragen, zijnde de denking van den ander doorvatten, waarover n. 5597; dat vragen dit betekent, komt omdat in de geestelijke wereld of in den Hemel niemand den ander behoeft te vragen wat hij denkt over zulke dingen die van zijn aandoening zijn, omdat de een de denking van den ander, welke daaruit is, doorvat; en bovendien vraagt het inwendige, hetwelk Jozef uitbeeldt, niet het uitwendige, hetwelk de zonen van Jakob uitbeelden, want het uitwendige heeft al het zijne uit het inwendige; hieruit blijkt ook dat met vragen de doorvatting van de denking wordt aangeduid. Het komt ook hier en daar in het Woord voor dat Jehovah den mens vraagt, terwijl Hij toch alle en de afzonderlijke dingen die hij denkt, kent; doch dit geschiedt omdat de mens niet anders gelooft dan dat zijn denking voor niemand open ligt, omdat zij binnen in hem is; de vraag geschiedt vanwege dien schijn en het geloof daaruit.

5801. Hebt gijlieden een vader of broeder; dat dit betekent dat er het goede is waaruit en het ware waardoor, staat vast uit de betekenis van Israël, die hier de vader is, zijnde het geestelijk goede of het goede van het ware, waarover n. 3654, 4598; dat het het goede is *waaruit*, komt omdat uit het geestelijk goede de ware dingen in het natuurlijke zijn; en uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de broeder is, zijnde het ware; dat het het ware is *waardoor*, komt omdat er door hetzelfde verbinding is van de ware dingen der Kerk in het natuurlijke, welke de zonen van Jakob uitbeelden, met het geestelijk goede, hetwelk Israël uitbeeldt; en omdat er verbinding is door hetzelfde, wordt met

veel dingen beschreven hoe de vader Benjamin liefhad, die dit ware uitbeeldt; en hoe Jehudah met de overigen niet tot hun vader konden terugkeren, tenzij Benjamin met hen was. Over dit ware zie men beneden n. 5835.

5802. En wij zeiden tot mijn heer; dat dit de wederkerige doorvatting betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde de doorvatting, waarover meermalen; dat het de wederkerige doorvatting is, is duidelijk.

5803. Wij hebben een ouden vader; dat dit betekent dat zij het geestelijk goede hebben waaruit, staat vast uit de uitbeelding van Israëel, die hier de vader is, zijnde het geestelijk goede waaruit, waarover vlak boven n. 5801. Wat de uitbeelding van Israëel aangaat, zie men n. 4286, 4292, 4570, namelijk dat hij de geestelijke Kerk uitbeeldt, en wel het inwendige ervan, zijnde het goede van het ware, of het geestelijk goede vanuit het natuurlijke; wat het geestelijk goede of het goede van het ware is, zie men in n. 5526, 5733.

5804. En een kind der ouderdommen, den kleinste; dat dit betekent daaruit het ware hetwelk nieuw is, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier het kleinste kind is, zijnde het ware, waarover boven n. 5801; dat ook het kind of de zoon het ware is, zie men in n. 489, 491, 1147, 2623, 3373; en uit de betekenis van den ouderdom, zijnde het nieuwe des levens, waarover n. 3492, 4620, 4676; daaruit blijkt dat met een kind der ouderdommen, den kleinste, het ware hetwelk nieuw is, wordt aangeduid. Hiermede is het aldus gesteld: de mens die wordt wederverwekt en geestelijk wordt, wordt eerst door het ware tot het goede geleid; de mens immers weet niet wat het geestelijk goede, of, wat het zelfde is, het Christelijk goede is, tenzij door het ware, of door het leerstellige, hetwelk vanuit het Woord is; aldus wordt hij in het goede ingewijd; daarna, wanneer hij is ingewijd, wordt hij niet langer door het ware tot het goede geleid, maar door het goede tot het ware, want dan ziet hij vanuit het goede niet slechts de ware dingen die hij eerder heeft geweten, maar hij brengt ook vanuit het goede nieuwe ware dingen voort welke hij eerder niet heeft geweten en ook niet heeft kunnen weten; het goede immers brengt het met zich mede dat het de ware dingen verlangt; het wordt immers daarmede als het ware gevoed, want het wordt door dezelve vervolmaakt; deze ware dingen of de nieuwe ware dingen verschillen veel van de ware dingen die hij tevoren heeft geweten; want die welke hij tevoren heeft geweten, hadden slechts weinig leven, doch die welke hij daarna ontvangt, hebben leven vanuit het goede. Wanneer de mens tot het goede door het ware is gekomen, dan is hij Israëel; en het ware dat hij dan vanuit het goede ontvangt, dat is, door het goede uit den Heer, is het nieuwe ware, hetwelk door Benjamin wordt uitgebeeld, zolang deze bij zijn vader was. Door dit ware bevrucht zich het

goede in het natuurlijke, en brengt het ware dingen voort waarin het goede is, ontelbare; aldus wordt het natuurlijke wederverwekt en wordt door de vruchtmaking eerst zoals een boom met goede vruchten, en achtereenvolgens zoals een tuin. Hieruit blijkt wat er wordt verstaan onder het nieuwe ware vanuit het geestelijk goede.

5805. En zijn broeder is dood; dat dit betekent dat het inwendig goede er niet is, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het hemelse van het geestelijke, waarover n. 4592, 4963, 5249, 5307, 5331, 5332; aldus het inwendig goede, dit immers is het zelfde als het hemelse van het geestelijke; en uit de betekenis van dood zijn, zijnde niet meer zijn, waarover n. 494. Tussen de uitbeelding van Jozef, zijnde het inwendig goede, en de uitbeelding van Israël, zijnde het geestelijk goede, is het volgende verschil: Jozef is het inwendig goede vanuit het redelijke, en Israël is het inwendig goede vanuit het natuurlijke, men zie n. 4286; welk verschil zodanig is als het verschil tussen het hemels goede of het goede dat van de hemelse Kerk is, en het geestelijk goede of het goede dat van de geestelijke Kerk is, over welke goeden meermalen in hetgeen voorafgaat is gehandeld; van een zodanig inwendig goede, namelijk het hemelse, wordt gezegd dat het daar niet is; en het wordt daarmee aangeduid dat zijn broeder dood is.

5806. En hij is alleen van zijn moeder overgebleven; dat dit betekent dat dit het allene ware der Kerk is, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier degene is die alleen is overgebleven, zijnde het nieuwe ware, waarover vlak boven n. 5804; en uit de betekenis van de moeder, zijnde de Kerk, waarover n. 289, 2691, 2717, 5581. Hiermede, namelijk dat dat ware hetwelk hier Benjamin uitbeeldt, en boven in n. 5804 wordt beschreven, het allene ware der Kerk is, is het aldus gesteld: dit ware is dat ware hetwelk vanuit het geestelijk goede is, zijnde Israël, en dat Benjamin uitbeeldt wanneer hij bij den vader is, doch het nog innerlijker ware, wanneer hij bij Jozef is; dat ware hetwelk Benjamin bij zijn vader uitbeeldt, en het nieuwe ware wordt genoemd, is dat wat alleen den mens maakt dat hij een Kerk zij, want in dit ware, of in die ware dingen is het leven uit het goede, dat is, de mens die in de ware dingen des geloofs is vanuit het goede, deze is een Kerk, niet echter de mens die in de ware dingen des geloofs is en niet in het goede der naastenliefde; de ware dingen immers bij dezen zijn dood, ook al zouden zij de zelfde ware dingen zijn geweest; daaruit kan vaststaan hoe het hiermede is gesteld dat dit het allene ware der Kerk is.

5807. En zijn vader heeft hem lief; dat dit betekent dat het verbinding heeft met het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van

de liefde, zijnde de verbinding, waarover aanstonds; en uit de uitbeelding van Israël, die hier degene is die hem liefheeft, zijnde het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, waarover n. 4286, 4598; en uit de uitbeelding van Benjamin, die hier degene is dien de vader liefheeft, zijnde het nieuwe ware, waarover boven n. 5804, 5806; het is de verbinding van dit ware met dat goede, welke daarmede wordt aangeduid dat de vader hem liefheeft; met dit ware moet er noodwendig verbinding zijn, omdat het vanuit dat goede is; tussen dat ware en dat goede is er zulk een verbinding als tussen een vader en een zoon; en het is ook zulk een verbinding als tussen het willen van het gemoed en zijn verstaan; elk goede immers is des wils, en elk ware is des eerstands; wanneer de wil het goede wil, dan wordt dit aan het verstand ingeboezemd, en het wordt daar gevormd volgens het hoedanige van het goede dan; deze vorm is het ware; en omdat dit nieuwe ware aldus wordt geboren, is het duidelijk dat er verbinding moet zijn. Wat de liefde aangaat, namelijk dat zij verbinding is, moet men weten dat de liefde geestelijke verbinding is, omdat zij de verbinding der gemoederen is, of van de denking en den wil van twee; daaruit blijkt dat de liefde in zich beschouwd zuiver geestelijk is, en dat het natuurlijke van haar het verkwikkelijke der vergezelschapping en der verbinding is; wat haar wezen aangaat, is de liefde het harmonische dat voortspuit uit de veranderingen van den staat en uit de wisselingen in de vormen of substanties waaruit het menselijk gemoed bestaat; dat harmonische is, indien het vanuit den hemelsen vorm is, de hemelse liefde; daaruit kan vaststaan dat de liefde haar oorsprong nergens anders vandaan kan afleiden dan vanuit de Goddelijke Liefde zelf, welke uit den Heer is, aldus dat de liefde het Goddelijke is hetwelk invloet in de vormen, en ze schikt opdat de veranderingen van den staat en de wisselingen zijn in de harmonie des Hemels. Doch de tegenovergestelde liefden, namelijk de liefden van zich en van de wereld, zijn niet verbindingen, maar ontbindingen; zij verschijnen weliswaar zoals verbindingen, maar dit vindt plaats omdat de een den ander als één met zich beschouwt zolang hij één met hem maakt in winstbejag, in het najagen van eerbewijzen, in wraaknemingen op en achtervolgingen van hen die zich daartegen verzetten; maar zodra de een den ander niet begunstigt, is er ontbinding. Anders de hemelse liefde; deze is er geheel en al afkerig van iemand goed te doen terwille van zich, maar zij doet het terwille van het goede dat bij den ander is, en dat hij ontvangt uit den Heer; bijgevolg terwille van den Heer Zelf, uit Wien het goede is.

5808. En gij zeidet tot uw knechten; dat dit de gegeven doorvatting betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords,

zijnde de doorvatting, en omdat het een zeggen tot hen was, is het de gegeven doorvatting.

5809. Doet hem nederdalen tot mij; dat dit betekent dat dat ware, hetwelk nieuw is, onderworpen moet worden aan het inwendig goede, staat vast uit de betekenis van doen nederdalen, want komen tot het inwendige om verbonden te worden, is daaraan onderworpen worden; al wat immers lager is of uiterlijk, moet geheel en al ondergeordend en onderworpen worden aan het hogere of het innerlijke, opdat er verbinding ontsta; en uit de uitbeelding van Benjamin, die hier diegene is dien zij zouden doen nederdalen, zijnde het nieuwe ware, waarover boven n. 5804, 5806; en uit de uitbeelding van Jozef, die diegene is tot wien hij zou nederdalen, zijnde het inwendig goede, waarover eerder.

5810. En ik zal mijn oog op hem stellen; dat dit den invloed dan betekent van het ware uit het goede, staat vast uit de betekenis van het oog stellen op iemand, zijnde het ware eergemeenschappen dat des geloofs is; dat het oog overeenstemt met het verstandelijk gezicht en met de ware dingen des geloofs, zie men in n. 4403 tot 4421, 4523 tot 4534; en omdat het oog stellen op iemand de vergemeenschapping is, is het ook de invloed; het inwendig goede immers, hetwelk Jozef uitbeeldt, heeft met het ware, hetwelk Benjamin uitbeeldt, op geen andere wijze gemeenschap dan door invloed, want dit ware is lager.

5811. En wij zeiden tot mijn heer; dit betekent de wederkerige doorvatting, zoals boven n. 5802.

5812. De knaap kan zijn vader niet verlaten; dat dit betekent dat dat ware niet van het geestelijk goede kan worden gescheiden, staat vast uit de betekenis van verlaten, zijnde gescheiden worden; uit de uitbeelding van Israël, zijnde het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, waarover n. 4286, 4598, 5807; en uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het nieuwe ware, waarover n. 5804, 5806; dit ware wordt knaap geheten, omdat het het laatst geboren is; dit ware immers wordt niet eerder geboren dan wanneer de mens is wederverwekt; dan ontvangt hij het nieuwe des levens door dit nieuwe met het goede verbonden ware; vandaar eveneens wordt dit ware aangeduid met het kind der ouderdommen, den kleinste, n. 5804.

5813. En verlaat hij zijn vader, en hij zal sterven; dat dit betekent dat indien het werd gescheiden, de Kerk te gronde zou gaan, staat vast uit de betekenis van verlaten, zijnde gescheiden worden, zoals vlak boven n. 5812; en uit de betekenis van sterven, zijnde niet meer zijn, waarover n. 494, aldus te gronde gaan; aangezien dit met het geestelijk goede verbonden ware de Kerk maakt, n. 5806. zou derhalve, indien hetzelfde van dat goede werd gescheiden, de Kerk

te gronde gaan; en bovendien beeldt Israëel, die hier de vader is, de Kerk uit, n. 4286, maar niet zonder dit ware.

5814. En gij zeydet tot uw knechten; dit betekent de doorvatting aangaande die zaak, zoals boven n. 5808.

5815. Indien uw kleinste broeder niet met u nederdaalt; dat dit betekent indien het niet wordt onderworpen aan het inwendig goede, staat vast uit hetgeen boven in n. 5809 is gezegd.

5816. Gij zult voortaan mijn aangezichten niet zien; dat dit betekent dat er zo geen barmhartigheid en verbinding zal zijn met de ware dingen in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van het aangezicht, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot den Heer, zijnde de Barmhartigheid, waarover n. 222, 223, 5585; vandaar is de aangezichten niet zien, dat er geen barmhartigheid is, n. 5585, 5592; en wanneer er geen barmhartigheid is, is er ook geen verbinding; er is immers geen liefde, welke de geestelijke verbinding is. De Goddelijke Liefde wordt Barmhartigheid genoemd ten opzichte van het menselijk geslacht, hetwelk zich in zo grote ellenden bevindt. Dat er geen verbinding zal zijn met de ware dingen in het natuurlijke, komt omdat door de zonen van Jakob, tot wie die woorden werden gezegd, de ware dingen in het natuurlijke worden uitgebeeld, n. 5403, 5419, 5427, 5458, 5512. Hiermede dat er geen barmhartigheid en verbinding met de ware dingen in het natuurlijke zou zijn, tenzij het ware hetwelk door Benjamin wordt uitgebeeld, onderworpen zou worden aan het inwendig goede, hetwelk Jozef is, is het aldus gesteld: het ware dat maakt dat de mens een Kerk is, is dat ware hetwelk vanuit het goede is; wanneer immers de mens in het goede is, dan ziet hij vanuit het goede de ware dingen en doorvat hij ze, en gelooft zo dat het ware dingen zijn, nooit echter indien de mens niet in het goede is; het goede is zoals een kleine vlam welke licht geeft en verlicht, en maakt dat de mens de ware dingen ziet, doorvat, en gelooft; de aandoening immers van het ware vanuit het goede bepaalt het inwendig gezicht daarheen, en trekt het af van de wereldlijke en de lichamelijke dingen welke duisternis aanbrengen; zulk een ware is het dat Benjamin hier uitbeeldt; dat dit het enige ware der Kerk is, zie men in n. 5806, dat is, het enige wat maakt dat de mens een Kerk is; maar dit ware moet in ieder geval onderworpen zijn aan het inwendig goede, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld; door het inwendig goede immers vloeit de Heer in, en geeft het leven aan de ware dingen die beneden zijn, aldus eveneens aan dit ware, hetwelk is vanuit het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, hetwelk wordt uitgebeeld door Israëel, n. 4286, 4598; hieruit blijkt eveneens dat de verbinding geschiedt door dit ware met de ware dingen die

beneden zijn; want indien dit ware niet onderworpen was aan het inwendig goede, zodat het daaruit den invloed van het goede in zich heeft, zou er geen opneming zijn van de Barmhartigheid welke aanhoudend uit den Heer door het inwendig goede invloeit; er zou immers geen bemiddelende zijn; en indien er geen opneming van de Barmhartigheid was, zou er ook geen verbinding zijn; dit is het wat wordt aangeduid met: indien onze kleinste broeder niet met ons nederdaalt, zult gij voortaan mijn aangezichten niet zien.

5817. En het is geschied, als wij opklommen tot uw knecht, mijn vader; dat dit de verheffing tot het geestelijk goede betekent, staat vast uit de betekenis van opklimmen, zijnde de verheffing, waarover aanstonds; en uit de betekenis van Israël, die hier de vader is, zijnde het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, waarover n. 4286, 4598. De verheffing welke met opklimmen wordt aangeduid, is die naar de innerlijke dingen, zoals hier uit de ware dingen in het natuurlijke, welke door de tien zonen van Jakob worden uitgebeeld, tot het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, hetwelk door Israël wordt uitgebeeld; het natuurlijke immers is uiterlijk en is innerlijk, n. 5497, 5649; in het innerlijk natuurlijke is het geestelijk goede, hetwelk Israël is, en in het uiterlijk natuurlijke zijn de ware dingen der Kerk, welke de zonen van Jakob zijn; vandaar wordt met opklimmen tot den vader de verheffing tot het geestelijk goede aangeduid.

5818. En wij de woorden mijns heren te kennen gaven; dat dit de erkenning van deze zaak betekent, staat zonder ontvouwing vast.

5819. En onze vader zeide; dat dit het bemerken betekent vanuit het geestelijk goede, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen des Woords, zijnde de doorvatting, waarover meermalen; en uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, zijnde het geestelijk goede, waarover n. 3654, 4286, 4598.

5820. Keert weder, koopt ons een weinig spijs; dat dit betekent dat het goede van het ware moet worden toegeëigend, staat vast uit de betekenis van kopen, zijnde zich toeëigenen, waarover n. 5397, 5406, 5410, 5426; en uit de betekenis van de spijs, zijnde het goede van het ware, waarover n. 5410, 5426, 5487, 5582, 5588, 5655. De geestelijke spijs is in het algemeen al het goede; in het bijzonder echter is zij het goede dat wordt verworven door het ware, dat is, het ware met den wil en met de daad; dit immers wordt het goede vanuit willen en handelen, en het wordt het goede van het ware genoemd; indien het ware niet aldus het goede wordt, zo is het den mens tot niet wat ook bevorderlijk in het andere leven; wanneer hij immers in het andere leven komt, wordt het verstrooid, omdat het niet overeenkomt met zijn willen, bijgevolg niet met het

verkwikkelijke van zijn liefde; hij die in de wereld de ware dingen des geloofs heeft geleerd, niet om die dingen te willen en te doen, en ze zo in goede dingen te keren, maar slechts om ze te weten en om ze te onderwijzen, terwille van eer en gewin, ook al geldt hij deswege voor den geleerdste in de wereld, hem worden in het andere leven nochtans die ware dingen afgenomen, en hij wordt overgelaten aan zijn willen, dat is, aan zijn leven; en zodanig als hij in het leven is geweest, blijft hij dan; en, wat wonderlijk is, hij heeft dan een afkeer van alle ware dingen des geloofs, en ontkent ze bij zich, hoezeer hij ze vroeger ook had bevestigd. De ware dingen keren in goede dingen door ze te willen en te doen, dat is, door het leven, is het dus wat er wordt verstaan onder zich het goede van het ware toeëigenen, hetgeen wordt aangeduid met: koopt ons een weinig spijze.

5821. En wij zeiden: Wij kunnen niet nederdalen; dat dit de tegenwerping betekent, staat zonder ontvouwing vast.

5822. Indien onze kleinste broeder met ons is, en wij zullen nederdalen; dat dit betekent tenzij tezamen daarmede het verbindende bemiddelende is, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de kleinste broeder is, zijnde het verbindende bemiddelende, waarover n. 5411, 5413, 5443, 5639, 5688. Hiermede dat Benjamin het bemiddelende uitbeeldt tussen het hemelse van het geestelijke of het inwendig goede, hetwelk Jozef is, en tussen de ware dingen in het natuurlijke, welke de tien zonen van Jakob zijn, en dat hij eveneens het nieuwe ware uitbeeldt, boven n. 5804, 5806, 5809, is het aldus gesteld: het bemiddelende moet, om bemiddelend te zijn, uit het ene en het andere trekken, namelijk uit het inwendige en uit het uitwendige; anders is het niet een verbindend bemiddelende. Het bemiddelende dat Benjamin uitbeeldt, trekt uit het uitwendige of het natuurlijke, zijnde daar het nieuwe ware, want het nieuwe ware hetwelk hij uitbeeldt, is in het natuurlijke, omdat het is vanuit het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, hetwelk zijn vader als Israël uitbeeldt, n. 5686, 5689; doch dat bemiddelende trekt uit het inwendige, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld, door invloed; aldus trekt het uit het ene en het andere; dit is de oorzaak waarom Benjamin het verbindende bemiddelende uitbeeldt, en eveneens het nieuwe ware; het nieuwe ware, wanneer hij bij zijn vader is, het verbindend bemiddelende, wanneer hij bij Jozef is. Dit is de verborgenheid die niet helderder uiteengezet kan worden; maar het kan niet verstaan worden dan alleen door hen die in de denking zijn dat er bij den mens een inwendige bestaat en een uitwendige, onderling onderscheiden, alsmede door hen die tevens in de aandoening zijn om de ware dingen te weten; dezen worden verlicht door het licht des Hemels ten

aanzien van het verstandelijke deel, zodat zij zien wat anderen niet zien, aldus eveneens deze verborgenheid.

5823. Omdat wij de aangezichten van den man niet kunnen zien; dat dit betekent omdat er geen barmhartigheid en verbinding zal zijn, staat vast uit hetgeen boven in n. 5816 is gezegd, waar de zelfde woorden staan.

5824. En onze kleinste broeder, niet hij met ons; dat dit betekent tenzij door het bemiddelende, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het bemiddelende, waarover vlak boven n. 5822.

5825. En uw knecht, mijn vader, zeide tot ons; dat dit de doorvatting betekent vanuit het geestelijk goede, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde de doorvatting, waarover meermalen; en uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, zijnde het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, waarover n. 3654, 4598, 5801, 5803, 5807.

5826. Gijlieden weet dat mijn echtgenote mij een tweetal heeft gebaard; dat dit betekent dat indien er het geestelijk goede is, hetwelk der Kerk is, er het inwendig goede en ware zal zijn, staat vast uit de uitbeelding van Israël, die dit van zichzelf zegt, zijnde het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, waarover vlak boven n. 5825; uit de uitbeelding van Rachel, die hier de echtgenote is, die hem een tweetal had gebaard, zijnde de aandoening van het innerlijk ware, waarover n. 3758, 3782, 3793, 3819; en uit de uitbeelding van Jozef, voorts van Benjamin, die het tweetal zijn dat zij had gebaard, zijnde het inwendig goede en ware, Jozef het inwendig goede, en Benjamin het innerlijk ware. Hiermede, dat er het inwendig goede en ware zal zijn, indien er het geestelijk goede is, hetwelk der Kerk is, is het aldus gesteld: het geestelijk goede, hetwelk Israël uitbeeldt, is het goede van het ware, dat is, het ware met den wil en de daad; dit ware, of dit goede van het ware, maakt bij den mens dat hij een Kerk is; wanneer het ware is ingeplant aan den wil, hetgeen hij hieruit doorvat dat hij door het ware wordt aangedaan terwille van het einddoel dat hij dienvolgens leeft, dan is er het inwendig goede en ware; wanneer de mens in dit goede en ware is, dan is in hem het Rijk des Heren, bijgevolg is hij een Kerk, en tezamen met zijns gelijken maakt hij de Kerk in het gemeen; daaruit kan vaststaan dat opdat de Kerk de Kerk zij, er het geestelijk goede moet zijn, dat is, het goede van het ware, geenszins echter alleen het ware waarnaar alleen heden ten dage de Kerk Kerk wordt genoemd, en waardoor de ene van de andere wordt onderscheiden; laat een ieder bij zich overdenken of het ware iets is, tenzij het het leven ten doel heeft; wat zijn de leerstellige dingen zonder dat doel; bijvoorbeeld, wat zijn de geboden van den Decaloog zonder leven volgens dezelve; indien immers iemand dezelve

weet, en hun gehelen zin in vollen omvang, en nochtans in strijd daarmede leeft, tot wat zijn ze dan bevorderlijk; is het niet tot niets, en bij sommigen tot de verdoemenis. Eender is het gesteld met de leerstellige dingen des geloofs vanuit het Woord, welke de geboden van het Christelijk leven zijn, zij zijn immers geestelijke wetten; deze zijn evenmin tot iets bevorderlijk, tenzij zij des levens worden; de mens overwege bij zichzelf of er bij hem datgene is wat iets is, tenzij dat wat zijn leven zelf binnentreedt; en of het leven van den mens dat het leven is, ergens anders is dan in den wil; vandaar nu komt het dat door den Heer in het Oude Testament is gezegd, en in het Nieuwe bevestigd, dat de gehele Wet en alle Profeten zijn gegrondvest in de liefde tot God, en in de liefde jegens den naaste, aldus in het leven zelf, niet echter in het geloof zonder het leven, aldus geenszins in het geloof-alleen, bijgevolg ook niet in het vertrouwen; dit immers is zonder de liefde jegens den naaste niet bestaanbaar; indien het verschijnt in de gevaren des levens, en wanneer de dood aan de deur staat bij de bozen, is dat vertrouwen onecht of vals; want bij hen verschijnt in het andere leven hoegenaamd niets van het vertrouwen ervan, hoezeer zij ook bij de nadering van den dood met gloed in schijn iets zodanigs hebben beleden; dat het geloof, om het even of gij het vertrouwen dan wel verwachting noemt, niets uitwerkt bij de bozen, leert de Heer Zelf bij Johannes: “Zo velen opgenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven zonen Gods te zijn, die in Zijn Naam geloven; die niet vanuit de bloeden, noch vanuit den wil des vleses, noch vanuit den wil des mans, maar vanuit God geboren zijn”, 1: 12, 13; die vanuit de bloeden geboren zijn, voor hen die de naastenliefde geweld aandoen, n. 374, 1005; voorts die het ware ontwijden, n. 4735; die vanuit den wil des vleses, voor hen die in de boze dingen vanuit de liefde van zich en van de wereld zijn, n. 3813; die vanuit den wil des mans, voor hen die in de overredingen van het valse zijn; de man immers betekent het ware, en in den tegenovergestelden zin het valse; uit God geboren, voor hen die zijn wederverwekt uit den Heer, en vandaar in het goede; dezen zijn het die den Heer opnemen, en dezen zijn het die in Zijn Naam geloven; en dezen zijn het aan wie Hij de macht geeft om zonen Gods te zijn, niet echter aan genen; hieruit blijkt duidelijk wat het geloof-alleen tot het heil doet. Verder moet de mens, om wederverwekt en een Kerk te worden, door het ware tot het goede worden binnengeleid, en hij wordt dan binnengeleid, wanneer het ware met den wil en met de daad het ware wordt; dit ware is het goede, en het wordt het goede van het ware genoemd; en het brengt aanhoudend nieuwe ware dingen voort, want dan eerst maakt het zich vrucht; het ware dat wordt voortgebracht of tot vrucht gemaakt daaruit, is dat wat het inwendig

ware wordt genoemd, en het goede waaruit het is, wordt het inwendig goede genoemd, want niet eerder wordt iets inwendig dan wanneer het aan den wil is ingeplant; het willijke immers is het binnenste van den mens; zolang het goede en het ware buiten den wil zijn, en alleen in het verstand, zijn zij buiten den mens, want het verstand is buiten en de wil is binnen.

5827. En de een is van mij uitgegaan; dat dit het schijnbare weggaan van het inwendig goede betekent, staat vast uit de betekenis van uitgaan of heengaan, zijnde het weggaan; en uit de uitbeelding van Jozef, zijnde het inwendig goede, waarover eerder; dat het weggaan schijnbaar was, is duidelijk, want Jozef leefde. Hiermede is het aldus gesteld: door de dingen die aangaande Jozef worden vermeld, wordt, van begin tot einde, in haar orde de Verheerlijking van het Menselijke des Heren uitgebeeld; bijgevolg in den lageren zin de wederverwekking van den mens, want deze is een beeld of afdruk van de Verheerlijking des Heren, n. 3138, 3212, 3296, 3490, 4402, 5688; met de wederverwekking van den mens is het aldus gesteld dat in den eersten staat, wanneer de mens door het ware in het goede wordt binnengeleid, het ware klaarblijkend verschijnt, omdat het in het schijnsel der wereld is, en niet ver van de zinlijke dingen des lichaams, het goede echter niet aldus; dit immers is in het schijnsel des Hemels, en ver van de zinlijke dingen des lichaams; het is immers van binnen in den geest van den mens; vandaar komt het dat het ware dat des geloofs is, klaarblijkend verschijnt, niet echter het goede, hoewel dit aanhoudend aanwezig is en invloeit, en maakt dat de ware dingen leven; anders zou de mens nooit kunnen worden wederverwekt; doch wanneer deze staat is volbracht, dan openbaart zich het goede, en dit door de liefde jegens den naaste, en door de aandoening van het ware terwille van het leven; deze dingen zijn het welke eveneens door Jozef worden uitgebeeld daarin dat hij werd weggenomen, en aan zijn vader niet verscheen, en dat hij zich later aan hem heeft geopenbaard; dit wordt ook verstaan onder het schijnbare weggaan van het inwendig goede, hetwelk wordt aangeduid met de een is van mij uitgegaan.

5828. En hij zeide: Voorwaar, al verscheurd zijnde is hij verscheurd geworden; dat dit het bemerken betekent dat het door de boze en valse dingen is te gronde gegaan, staat vast uit de betekenis van zeggen, zijnde de doorvatting, waarover meermalen; en uit de betekenis van verscheurd worden, zijnde door de boze en de valse dingen te gronde gaan, namelijk het inwendig goede, hetwelk door Jozef wordt uitgebeeld, n. 5805; dat verscheurd worden dit betekent, komt omdat in de geestelijke wereld geen andere verscheuring bestaat dan die van het goede door de boze en de valse dingen; het is hiermede gesteld zoals

met den dood en met de dingen die van den dood zijn; deze betekenen in den geestelijken zin niet den natuurlijken dood, maar den geestelijken dood, welke de verdoemenis is; want er is geen andere dood in de geestelijke wereld; eender betekent de verscheuring in den geestelijken zin niet een zodanige verscheuring als die welke door wilde dieren geschiedt, maar de verscheuring van het goede door de boze en de valse dingen; ook betekenen de wilde dieren die verscheuren, in den geestelijken zin de boze dingen der begeerten en de valse dingen daaruit; deze worden ook in het andere leven door wilde dieren uitgebeeld; het goede dat uit den Heer aanhoudend bij den mens invloeit, gaat niet dan door de boze dingen en de valse dingen daaruit en door de valse dingen en de boze dingen daaruit te gronde; zodra immers dit continue goede door den inwendigen mens tot den uitwendigen of natuurlijken komt, treedt het boze en het valse het tegemoet, waardoor het goede als door wilde dieren op verschillende manieren wordt verscheurd en uitgeblust; vandaar wordt de invloed van het goede door den inwendigen mens heen belemmerd en tot staan gebracht; bijgevolg wordt het innerlijk gemoed, door hetwelk heen de invloed is, gesloten, en slechts zoveel geestelijke door hetzelfde toegelaten dat de natuurlijke mens kan redeneren en spreken, maar dan alleen vanuit de aardse, lichamelijke, en wereldlijke dingen, en wel tegen het goede en het ware, of op geveinsde of arglistige wijze volgens die. Het is een universele wet dat de invloed zich aanpast volgens den uitvloed, en dat indien de uitvloed wordt verhinderd, de invloed wordt verhinderd; door den inwendigen mens is er invloed van het goede en het ware uit den Heer, door den uitwendigen moet er uitvloed zijn, namelijk in het leven, dat is, in de uitoefening van de naastenliefde; wanneer deze uitvloed er is, dan is de invloed continu uit den Hemel, dat is, door den Hemel uit den Heer; doch indien er geen uitvloed is, maar in den uitwendigen of natuurlijken mens weerstand, dat is, het boze en het valse, welke het invloeiende goede verscheuren en uitblussen, zo volgt vanuit de bovenvermelde universele wet, dat de invloed zich aanpast aan den uitvloed; bijgevolg dat de invloed van het goede zich terugtrekt, en zo het inwendige, door hetwelk de invloed is, wordt gesloten, en door die toesluiting ontstaat stompzinnigheid in de geestelijke dingen, en wel dermate dat de mens die zodanig is, niets weet noch weten wil aangaande het eeuwige leven; en ten slotte ontstaat waanzin, zodat hij valse dingen tegen de ware dingen opwerpt, en gene dingen ware dingen en deze dingen valse dingen heet, en boze dingen tegen de goede dingen opwerpt, en gene tot goede dingen en deze tot boze dingen maakt; aldus verscheurt hij het goede geheel en al. In het Woord wordt hier en daar van het verscheurde melding gemaakt, en

daarmede wordt in den eigenlijken zin datgene aangeduid wat vergaat door de valse dingen vanuit de boze dingen: wat echter vergaat vanuit de boze dingen, wordt een lijk genoemd; doch wanneer alleen het verscheurde wordt gezegd, dan wordt het ene en het andere aangeduid; het ene immers sluit de betekenis van het andere in; anders is het gesteld wanneer het ene met het andere wordt gezegd; dan immers wordt er onderscheid gemaakt. Omdat het verscheurde in den geestelijken zin datgene betekende wat te gronde was gegaan door de valse dingen vanuit de boze dingen, was het derhalve inde uitbeeldende Kerk verboden iets verscheurds te eten, hetgeen geenszins aldus verboden zou zijn geweest indien niet dat geestelijk boze in den Hemel werd verstaan; wat voor boze zou er anders in gelegen hebben om het door een wild dier verscheurde vlees te eten. Aangaande de verscheurde dingen, namelijk dat zij niet gegeten mochten worden, aldus bij Mozes: “Het vet van een *lijk* en het vet van het *verscheurde* zal tot elk nut worden, slechts al etende zult gij het niet eten”, Levit. vii: 24. Bij denzelfde: “Het *lijk* en het *verscheurde* zal hij niet eten, om daarmede bekleet te worden; Ik ben Jehovah”, Levit xxii: 8. Bij denzelfde: “Mannen der heiligheid zult gijlieden Mij zijn; derhalve zult gij niet eten *het vlees dat in het veld verscheurd is*; den honden zult gij het voorwerpen”, Exod. xxii: 30. Bij Ezechiël: “Ach, Heer Jehovih, zegt de profeet, zie, mijn ziel is niet bezoedeld geweest, en het *lijk* en het *verscheurde* heb ik niet gegeten van mijn jeugd tot nu toe, zodat in mijn mond niet is gekomen het *vlees des gruwels*”, iv: 14. Hieruit blijkt dat het een gruwel was het verscheurde te eten, niet omdat het verscheurd was, maar omdat het betekende de verscheuring van het goede door de valse dingen die uit de boze dingen zijn, het lijk echter den dood van het goede door de boze dingen. De verscheuring van het goede door de valse en de boze dingen wordt ook in deze plaatsen bij David in den inwendigen zin verstaan: “De gelijkenis van den goddeloze is zoals een leeuw, hij verlangt te *verscheuren*, en zoals een jonge leeuw die zit in de schuilplaatsen”, Psalm xvii: 12. Elders: “Zij hebben hun mond tegen mij geopend, een *verscheurende* en brullende leeuw”, Psalm xxii: 14; en elders nog: “Opdat zij mijn ziel niet roven zoals een leeuw, *verscheurende*, maar niemand die ontrukkt”, vii: 3; de leeuw voor hen die de Kerk verwoesten. Boven, waar over Jozef wordt gehandeld dat hij door de broeders was verkocht, en zijn in bloed gedoopte rok tot zijn vader was gezonden, zeide zijn vader toen ook: “De rok mijns zoons, een *boos wild dier* heeft hem gegeten, *al verscheurd zijnde is Jozef verscheurd*”, Gen. xxxvii: 33; dat verscheurd wil zeggen verstrooid door de valse dingen die uit de boze dingen zijn, zie men daar, n. 4777.

5829. En ik heb hem niet gezien tot nu toe; dat dit betekent dat het is verdwenen, staat zonder ontvouwing vast.

5830. En neemt gij ook dezen van met mijn aangezichten; dat dit betekent indien ook het nieuwe ware weggaat, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier degene is van wien dit wordt gezegd, zijnde het nieuwe ware, waarover n. 5804, 5806, 5809, 5822; en uit de betekenis van nemen van met mijn aangezichten, zijnde vervreemden van het geestelijk goede, aldus weggaan; omdat dit ware is vanuit het geestelijk goede, zijnde Israël, zo zou, indien het wegging, het met het goede zelf gedaan zijn, want het goede ontvangt zijn hoedanige uit de ware dingen, en de ware dingen ontvangen hun Zijn uit het goede; vandaar hebben zij tezamen het leven.

5831. En overkomt hem onheil; dat dit betekent door boze en valse dingen, staat vast uit de betekenis van iemand onheil overkomen, zijnde geschaad worden door boze en valse dingen; geen ander onheil wordt in den geestelijken zin verstaan, omdat in de geestelijke wereld alle onheil daaruit is, namelijk uit de boze en de valse dingen.

5832. En gij zult mijn grijsheid in het boze ten grave doen nederdalen; dat dit betekent dat het geestelijk goede, en zo het inwendige der Kerk te gronde zal gaan, staat vast uit de uitbeelding van Israël, zijnde het geestelijk goede, waarover n. 5807, 5812, 5813, 5817, 5819, 5825, en zijnde het inwendige der geestelijke Kerk, n. 4286; uit de betekenis van de grijsheid, zijnde het laatste der Kerk; en uit de betekenis van in het boze ten grave nederdalen, zijnde te gronde gaan, waarover n. 4785; in het goede in het graf nederdalen, is wederopstaan en wederverwekt worden, n. 2916, 2917, 5551; en daarom is in het boze in het graf nederdalen het tegenovergestelde, aldus te gronde gaan. Hiermede dat het inwendige der Kerk te gronde zal gaan indien het ware hetwelk door Benjamin wordt uitgebeeld, te gronde zou gaan, is het aldus gesteld: het goede moet zijn ware dingen hebben om het goede te zijn, en de ware dingen moeten hun goede hebben om ware dingen te zijn; het goede zonder ware dingen is het goede niet, noch zijn de ware dingen ware dingen zonder het goede; zij vormen tezamen een huwelijk, hetwelk het hemels huwelijk wordt genoemd; deswege indien het ene weggaat, vergaat het andere, en het ene kan van het andere weggaan door de verscheuring door de boze en de valse dingen.

5833. En nu, zoals ik zal gekomen zijn tot uw knecht, mijn vader; dat dit het goede der Kerk betekent, overeenstemmende met het geestelijk goede hetwelk van de inwendige Kerk is, staat vast uit de uitbeelding van Jehudah, die dit van zichzelf spreekt, zijnde het goede der Kerk, waarover n. 5583, 5603, 5782;

en uit de uitbeelding van Israël, die hier zijn vader is, zijnde het geestelijk goede, waarover n. 5807, 5812, 5813, 5817, 5819, 5825; het goede der Kerk dat Jehudah uitbeeldt, is het goede der uitwendige Kerk; doch het geestelijk goede dat Israël uitbeeldt, is het goede der inwendige Kerk, n. 4286; elke Kerk des Heren immers is inwendig en uitwendig; en de dingen die van de uitwendige Kerk zijn, stemmen overeen met de dingen die van de inwendige Kerk zijn; aldus stemt eveneens het goede der Kerk dat Jehudah uitbeeldt, overeen met het geestelijk goede dat Israël uitbeeldt.

5834. En de knaap, niet hij met ons; dat dit betekent indien het nieuwe ware niet daarmede tezamen is, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de knaap is, zijnde het nieuwe ware, waarover n. 5804, 5806, 5822.

5835. En zijn ziel is gebonden in zijn ziel; dat dit betekent aangezien er een nauwe verbinding is, staat vast uit de betekenis van de ziel, zijnde het leven, aldus de ziel van den een gebonden in de ziel van den ander, zijnde het leven van den een in dat van den ander, bijgevolg zijnde de nauwe verbinding, namelijk van het geestelijk goede, hetwelk Israël is, en van het ware vanuit dat goede, hetwelk Benjamin is. Daarmede dat er zulk een nauwe verbinding is tussen het goede en zijn ware zoals de ziel van den een, welke gebonden is in de ziel van den ander, is het aldus gesteld: het gemoed van den mens, hetwelk de mens zelf is, en waar het leven van den mens is, heeft een tweetal vermogens, het ene dat bestemd is voor de ware dingen die des geloofs zijn, en het andere dat bestemd is voor het goede dat der naastenliefde is; het vermogen dat bestemd is voor de ware dingen die des geloofs zijn, wordt het verstand genoemd, en dat hetwelk bestemd is voor het goede dat der naastenliefde is, wordt de wil genoemd; opdat de mens een mens zij, moeten deze beide vermogens één maken; maar dat die beide vermogens heden ten dage geheel en al los van elkander zijn, kan hieruit vaststaan dat de mens kan verstaan dat een ding waar is, en hetzelfde nochtans niet kan willen; hij kan immers verstaan dat alle dingen die in den Decaloog staan, waar zijn, ook enigermate die welke in de leerstellige dingen zijn welke vanuit het Woord zijn, ja zelfs kan hij ze ook verstandelijk bevestigen, en eveneens door de prediking; doch nochtans wil hij iets anders, en doet hij vanuit het willen iets anders; daaruit blijkt dat die beide vermogens bij den mens los van elkander zijn; maar dat zij niet los van elkander moeten zijn, kan hij hieruit weten dat het ware verstaan hem naar den Hemel zou verheffen, doch het boze willen hem naar de hel zou nedertrekken, en dat hij zo tussen beide zou hangen; doch nochtans zou zijn willen, waarin zijn eigenlijke leven zelf bestaat, hem naar beneden, aldus onvermijdelijk in de hel sleuren; opdat dit derhalve niet

geschiede, moeten die beide vermogens worden verbonden, hetgeen geschiedt door de wederverwekking uit den Heer, en dit door de inplanting van het ware dat des geloofs is, in het goede dat der naastenliefde is; zo immers wordt de mens door het ware dat des geloofs is, begiftigd met een nieuw verstand, en door het goede dat der naastenliefde is, begiftigd met een nieuwen wil; vandaar het tweetal vermogens die één gemoed maken.

5836. En het zal geschieden, zoals hij ziet dat de knaap niet is, en hij zal sterven; dat dit betekent dat het geestelijk goede te gronde zal gaan, indien namelijk het ware hetwelk Benjamin is, zou weggaan, staat vast uit de uitbeelding van Israël, zijnde het geestelijk goede, waarover eerder; en uit de betekenis van sterven, zijnde ophouden zodanig te zijn, waarover n. 494, aldus te gronde gaan. Dat het goede te gronde zou gaan indien zijn ware zou weggaan, zie men boven in n. 5830, 5832.

5837. En uw knechten zullen de grijsheid van uw knecht, onzen vader, in droefenis ten grave doen nederdalen; dat dit betekent dat het met de Kerk gedaan zal zijn, staat vast uit hetgeen boven in n. 5832 werd ontvouwd, waar eendere dingen staan. Dat hier Israël, die de vader is, de Kerk is, komt omdat het geestelijk goede hetwelk hij uitbeeldt, de Kerk bij den mens maakt, en wel dermate dat het het zelfde is of gij zegt het geestelijk goede dan wel de Kerk; zij kunnen immers niet worden gescheiden; vandaar komt het dat in het Woord, vooral in het profetische, Israël de geestelijke Kerk is.

5838. *Vers 32, 33, 34. Omdat uw knecht borg is geworden voor den knaap van met mijn vader, al zeggende: Indien ik hem tot u niet zal hebben wedergebracht, en ik zal mijn vader gezondigd hebben alle dagen. En nu blijve, ik bid u, uw knecht in de plaats van den knaap, mijn heer een knecht; en de knaap klimme op met zijn broederen. Omdat hoe zal ik opklimmen tot mijn vader, en de knaap, niet hij met mij; wellicht zal ik het boze zien dat mijn vader zal vinden.* Omdat uw knecht borg is geworden voor den knaap van met mijn vader, al zeggende, betekent de aanbinding aan zichzelf; indien ik hem tot u niet zal hebben wedergebracht, betekent tenzij het wordt verbonden met het geestelijk goede; en ik zal mijn vader gezondigd hebben alle dagen, betekent de afkering, en dat er zo geen goede der Kerk zal zijn; en nu blijve, ik bid u, uw knecht in de plaats van den knaap, mijn heer een knecht, betekent de onderwerping; en de knaap klimme op met zijn broederen, betekent opdat het innerlijk ware verbonden worde met het geestelijk goede; omdat hoe zal ik opklimmen tot mijn vader, en de knaap, niet hij met mij, betekent dat het geestelijk goede vanuit het natuurlijke zou zijn zonder het innerlijk ware; wellicht zal ik het

boze zien dat mijn vader zal vinden, betekent het bemerken dat het te gronde zal gaan.

5839. Omdat uw knecht borg is geworden voor den knaap van met mijn vader, al zeggende; dat dit de aanbinding betekent, staat vast uit de betekenis van borg zijn, zijnde aan zich aanbinden, zoals eerder n. 5609; immers het ware hetwelk Benjamin uitbeeldt, kan ondertussen, wanneer het niet aldus bij het geestelijke goede, hetwelk de vader uitbeeldt, is, bij het goede van de uitwendige Kerk zijn, hetwelk Jehudah uitbeeldt; immers, dit goede en het geestelijk goede handelen één door overeenstemming.

5840. Indien ik hem tot u niet zal hebben wedergebracht; dat dit betekent tenzij het wordt verbonden met het geestelijk goede, staat vast uit de betekenis van wederbrengen, zijnde wederom verbinden; en uit de uitbeelding van Israël, zijnde het geestelijk goede, waarover vaak eerder.

5841. En ik zal mijn vader gezondigd hebben alle dagen; dat dit de afkering betekent, en dat er zo geen goede der Kerk zal zijn, staat vast uit de betekenis van zondigen, zijnde de ontbinding, waarover n. 5229, 5474, aldus de afkering; en indien het goede der uitwendige Kerk, hetwelk Jehudah uitbeeldt, zich afkeert van het goede der inwendige Kerk, hetwelk Israël uitbeeldt, komt niet langer enig goede der Kerk in wording; de verbinding zelf maakt dat er het goede is vanuit hetwelk de Kerk is. Met dit tweetal goeden, namelijk het goede der inwendige Kerk en het goede der uitwendige Kerk, is het aldus gesteld: het goede der inwendige Kerk of het inwendig goede, brengt door invloed het goede der uitwendige Kerk of het uitwendig goede voort; en omdat het aldus is, heft het inwendig goede het uitwendig goede tot zich op, opdat het laatstgenoemde het eerstgenoemde beschouwe en door het eerstgenoemde omhoog naar den Heer schouwe; dit geschiedt wanneer er verbinding is; doch indien er ontbinding is, keert het uitwendig goede zich af en schouwt omlaag, en gaat zo te gronde; het is deze afkering welke wordt aangeduid met ik zal mijn vader geondigd hebben alle dagen.

5842. En nu blijve, ik bid u, uw knecht in de plaats van den knaap, mijn heer een knecht; dat dit de onderwerping betekent, staat vast hieruit dat zich als knecht in de plaats van een ander aanbieden, is zich beroven van het vrije vanuit het eigene, en zich geheel en al aan den ander onderwerpen. Met deze woorden wordt de onderwerping aangeduid van den natuurlijken of uitwendigen mens onder den inwendigen; wanneer immers het goede daar zich onderwerpt, onderwerpen zich de ware dingen zelf daar, want de ware dingen zijn van het goede.

5843. En de knaap klimme op met zijn broeders; dat dit betekent opdat het innerlijk ware verbonden worde met het geestelijk goede, staat vast uit de uitbeelding van Benjamin, zijnde het nieuwe ware, waarover n. 5804, 5806, 5809, 5822, aldus het innerlijk ware; en uit de betekenis van opklimmen met de broeders, zijnde wederom verbonden worden met zijn vader, dat is, met het geestelijk goede, hetwelk door Israël wordt uitgebeeld; het innerlijk ware, hetwelk hier Benjamin uitbeeldt, is het nieuwe ware, want dit is innerlijk ten opzichte van de ware dingen die beneden zijn; het ware immers dat voortgaat vanuit het goede, is het innerlijk ware, aldus dit ware, omdat het is vanuit het geestelijk goede, hetwelk Israël is; het goede der naastenliefde vanuit den wil, aldus vanuit de aandoening, is het inwendig goede, of het goede van de inwendige Kerk; doch het goede der naastenliefde niet vanuit de aandoening maar vanuit de gehoorzaamheid, en niet vanuit den wil, maar vanuit het leerstellige, is het uitwendig goede of het goede der uitwendige Kerk; aldus eveneens de ware dingen die daaruit zijn.

5844. Omdat hoe zal ik opklimmen tot mijn vader, en de knaap, niet hij met mij; dat dit betekent dat het geestelijk goede vanuit het natuurlijke zou zijn zonder het innerlijk ware, staat vast uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, zijnde het geestelijk goede vanuit het natuurlijke, waarover eerder; en uit de uitbeelding van Benjamin, die hier de knaap is, zijnde het innerlijk ware, waarover vlak boven n. 5843.

5845. Wellicht zal ik het boze zien dat mijn vader zal vinden; dat dit het bemerken betekent dat het te gronde zal gaan, staat vast uit de betekenis van zien, zijnde verstaan, waarover n. 2807, 3863, 4403 tot 4421, en vandaar bemerken n. 3764, 4567, 5400; dat het te gronde zal gaan, wordt aangeduid met het boze dat hem zal vinden, eender als met de grijsheid in het boze ten grave doen nederdalen, n. 5832; voorts daarmee dat indien de vader hem niet zou zien met de broeders, hij zou sterven, n. 5836; dit is het boze dat wordt aangeduid. Dat het geestelijk goede, hetwelk Israël is, te gronde zou gaan indien het ware, hetwelk Benjamin is, zou weggaan, zie men boven in n. 5832.

Over de Engelen en de Geesten bij den mens

5846. *Het is met den invloed vanuit de geestelijke wereld in den mens in het algemeen aldus gesteld dat de mens niets uit zichzelf denken, noch iets willen kan, maar dat alles invloeit, het goede en het ware uit den Heer door den Hemel, aldus door de Engelen die bij den mens zijn; het boze en het valse uit de hel, aldus door de boze geesten die bij den mens zijn; en dit in de denking en den wil van den mens; ik weet dat dit ten zeerste tegenstrijdig zal schijnen, omdat het tegen den schijn is, maar de ondervinding zelf zal dicteren hoe het hiermede is gesteld.*

5847. *Nooit immers heeft enig mens, geest, of Engel, het leven uit zich, aldus kan hij ook niet uit zich denken en willen, want in het denken en willen is het leven van den mens; het spreken en het handelen is het leven daaruit; er is immers één enig leven, namelijk dat des Heren, hetwelk invloeit in allen; maar het wordt op verschillende wijze opgenomen, en wel volgens het hoedanige dat de mens over zijn ziel heeft gebracht door het leven; vandaar worden bij de bozen de goede en de ware dingen verkeerd in boze en valse dingen; bij de goeden worden zij opgenomen, de goede dingen als goede dingen, en de ware dingen als ware dingen. Dit kan worden vergeleken met het licht dat uit de zon invloeit in de objecten, welk licht gemodificeerd en geschakeerd wordt op verschillende wijze volgens den vorm der delen, en vandaar verkeerd in of droevige of blijde kleuren; terwijl de mens in de wereld leeft, brengt hij een vorm over de zuiverste substanties welke van zijn innerlijke dingen zijn, zo dat kan worden gezegd dat hij zijn ziel vormt, dat is, het hoedanige ervan; volgens dien vorm wordt het leven des Heren opgenomen, hetwelk van Zijn Liefde jegens het ganse menselijke geslacht is. Dat er één enig leven is, en dat de mensen, de geesten, en de Engelen de recipienten van het leven zijn, zie men in n. 1954, 2021, 2706, 2886 tot 2889, 2893, 3001, 3318.*

3337, 3338, 3484, 3741, 3742, 3743, 4151, 4249, 4318, 4319, 4320, 4417, 4524, 4882.

5848. *Opdat het leven des Heren invloeië, en bij den mens opgenomen worde volgens de gehele wet, zijn er aanhoudend Engelen en geesten bij den mens, Engelen vanuit den Hemel, en geesten uit de hel; en ik ben daarover ingelicht dat er bij een ieder een tweetal geesten is, en een tweetal Engelen. Dat er geesten uit de hel zijn, komt omdat de mens uit zich aanhoudend in het boze is; hij is immers in het verkwikkelijke van de liefde van zich en van de wereld, en voor zoveel als de mens in het boze of in dat verkwikkelijke is, kunnen de Engelen vanuit den Hemel niet aanwezig zijn.*

5849. *Die beide geesten die den mens zijn aangebonden, maken, dat er vergemeenschapping is met de hel, en die beide Engelen maken dat er vergemeenschapping is met den Hemel; de mens zou zonder de vergemeenschapping*

met den Hemel en met de hel zelfs niet één oogenblik kunnen leven; indien die vergemeenschappingen werden weg genomen zou de mens dood neervallen zoals een stronk, want dan zou de nexus worden weggenomen met het Eerste Zijn, dat is, met den Heer. Dit werd mij eveneens door ondervinding getoond; de geesten bij mij werden een weinig verwijderd, en naar gelang van de verwijdering begon ik toen als het ware den geest te geven, en ik zou eveneens den geest hebben gegeven indien zij niet teruggezonden waren. Maar ik weet dat weinigen geloven dat er enig geest bij hen is, ja zelfs dat er ook maar geesten zijn; voornamelijk ter oortake hiervan dat er heden ten dage geen geloof is, omdat er geen naastenliefde is; vandaar gelooft men ook niet dat er een hel is, zelfs ook niet dat er een Hemel is, bijgevolg dat er een leven na den dood is; de andere oorzaak is deze dat zij met hun oogen geen geesten zien; zij zeggen immers: Indien ik zag, zou ik geloven; wat ik zie, dat is er; wat ik echter niet zie, daarvan weet ik niet of het er is; terwijl zij toch weten, of kunnen weten, dat het oog van den mens zo stomp en grof is, dat het zelfs niet eens de meer uitkomende dingen ziet die in de laatsten der natuur zijn, hetgeen blijkt uit de kunstig geslepen glazen, waardoorheen zulke dingen verschijnen; hoe zou het dan de dingen kunnen zien die binnen de natuur, ook binnen de zuiverder natuur zijn waar de geesten en de Engelen zijn; dezen kan de mens niet zien dan alleen met het oog van zijn inwendiger mens; dit immers is daartoe aangepast om dezulken te zien; maar het gezicht van dit oog wordt den mens, wanneer hij in de wereld is, om verschillende oorzaken niet geopend. Hieruit kan vaststaan hoe ver het huidige geloof afstaat van het oude geloof; het oude geloof was, dat ieder mens zijn Engel bij zich had.

5850. *Het is hiermede aldus gesteld: er is uit den Heer door de geestelijke wereld in de subjecten der natuurlijke wereld een Gemene Invloed, en er is een Bijzondere Invloed; een gemene invloed in die welke in de orde zijn, een bijzondere invloed in die welke niet in de orde zijn. De dieren, van welke soort dan ook, zijn in de orde van hun natuur; daarom is in hen een gemene invloed; dat zij in de orde van hun natuur zijn, staat hieruit vast dat zij in al hun dingen worden geboren, en het niet nodig hebben door enige inlichting daarin te worden binnengeleid; doch de mensen zijn niet in de orde, en ook in niet enige wet der orde; daarom is in hen een bijzondere invloed, dat is, bij hen zijn Engelen en geesten, door wie er invloed is; en indien die niet bij de mensen waren, zouden zij zich in elke misdaad storten, en zich in één oogenblik halsoverkop in de allerdiepste hel werpen; de mens is door die geesten en door de Engelen onder het toezicht en de leiding des Heren. De orde van den mens waarin hij werd geschapen, zou zijn dat hij den naaste liefhad zoals zichzelf, ja zelfs meer dan zichzelf; aldus doen de Engelen; maar de mens heeft alleen zich en de wereld lief, en hij haat den naaste, uitgezonderd voor*

zoveel als hij hem begunstigt om te heersen, en hem de wereld te geven; omdat het leven van den mens geheel en al indruist tegen de hemelse orde, wordt hij derhalve door afzonderlijke geesten en Engelen uit den Heer geregeerd.

5851. *De zelfde geesten blijven niet voor altijd bij den mens, maar zij worden verwisseld volgens de staten van den mens, namelijk volgens de staten van zijn aandoening, of van zijn liefde en doeleinden; de voriger worden verwijderd en anderen volgen hen op; in het algemeen zijn er zodanige geesten bij den mens als de mens zelf is; indien hij gierig is, zijn het geesten die gierig zijn; indien hij hoogmoedig is, zijn het geesten die hoogmoedig zijn; indien hij wraakgierig is, zijn het geesten die zodanig zijn; indien hij arglistig is, zijn het eendere geesten; de mens haalt geesten vanuit de hel naar zich toe volgens zijn leven. De hellen zijn ten allerstrengste onderscheiden volgens de boze dingen der begeerten, en volgens alle verschillen van het boze; vandaar ontbreekt het nooit of eendere geesten worden opgeroepen en aangebonden aan den mens die in het boze is.*

5852. *De boze geesten die bij den mens zijn, zijn weliswaar uit de hellen, maar wanneer zij bij hem zijn, zijn zij niet in de hel, maar daaruit genomen; de plaats waar zij dan zijn, is midden tussen de hel en den Hemel, en wordt de WERELD DER GEESTEN genoemd, waarvan eerder vaak melding is gemaakt; in die wereld, welke de wereld der geesten wordt genoemd, zijn ook goede geesten, die eveneens bij den mens zijn; in die wereld komen ook de mensen terstond na den dood, en na enig verblijf aldaar worden zij of verwezen naar de lagere aarde, of nedergelaten in de hel, of opgeheven in den Hemel, een ieder volgens zijn leven; in die wereld vinden naar boven toe de hellen haar grens, welke daar gesloten en geopend worden naar het welbehagen des Heren; en in die wereld vindt naar onderen toe de Hemel zijn grens; zij is dus een tusseninliggend iets hetwelk den Hemel van de hel onderscheidt; hieruit kan men weten wat de Wereld der Geesten is. Wanneer de boze geesten die bij den mens zijn, in die wereld zijn, zijn zij in niet enige helse marteling, maar zijn zij in de verkwikkelijke dingen der liefde van zich en van de wereld, voorts in die van alle wellusten waarin de mens zelf is, want zij zijn in elke denking en in elke aandoening van den mens; doch wanneer zij in hun hel worden teruggezonden, keren zij in den voriger staat terug.*

5853. *De geesten die op den mens afkomen, gaan in geheel zijn geheugen binnen, en in alle wetenschappen van het geheugen die de mens bezit; aldus trekken zij alle dingen aan die van den mens zijn, en wel dermate dat zij niet anders weten dan dat ze van hen zijn; dit hebben de geesten op den mens voor; vandaar komt het dat zij alle dingen denken die de mens denkt, en dat zij alle dingen willen die de mens wil; en eveneens omgekeerd dat de mens alle dingen denkt*

die deze geesten denken, en dat de mens alle dingen wil die deze geesten willen; zij handelen immers één door verbinding; doch beiderzijds meent men dat zulke dingen in henzelf en uit henzelf zijn, aldus de geesten en aldus de mensen, maar dit is een begoocheling.

5854. *Er wordt uit den Heer in voorzien dat de geesten invloeden in de gedachte dingen en in de gewilde dingen van den mens, de Engelen echter in de doelen, en zo door de doelen in de dingen die uit de doelen volgen; de Engelen vloeien ook in door de goede geesten in de dingen die bij den mens de goede dingen des levens en de ware dingen des geloofs zijn, waardoor zij hem zoveel mogelijk van de boze en valse dingen afleiden; deze invloed is stil, ondoorvattelijk voor den mens, maar nochtans in het verborgene werkend en uitwerkend; vooral keren zij de boze doelen af en boetemen zij goede in; voor zoveel als zij het echter niet kunnen, verwijderen zij zich, en vloeien zij van verderaf en meer afwezig in, en dan treden de boze geesten naderbij; want de Engelen kunnen niet aanwezig zijn in de boze doelen, dat is, in de liefden van zich en van de wereld, maar nochtans zijn zij van verfaanwezig. De Heer zou den mens door de Engelen met almachtige kracht in de goede doelen kunnen leiden; maar dit zou gelijk staan met hem het leven af te nemen, want het leven van hem behoort tot volslagen tegenovergestelde liefden; en daarom is het een onschendbare Goddelijke wet dat de mens in het vrije zal zijn, en dat het goede en het ware, of de naastenliefde en het geloof, moeten worden ingeplant in het vrije van hem, en geenszins in het gedwongene; want dat wat in een gedwongen staat wordt opgenomen, blijft niet maar wordt verstrooid; immers den mens dwingen is niet in het willen van hem inboezemen; het is immers het willen van een ander vanuit hetwelk hij dan zal handelen; deswege wordt het uitgeroeid, wanneer hij tot zijn eigen willen, dat is, tot zijn vrije terugkeert; deswege regeert de Heer den mens door diens vrije, en houdt Hij hem zoveel mogelijk af van het vrije om het boze te denken en te willen; indien immers de mens niet door den Heer werd afgehouden, zo zou hij zich aanhoudend halsoverkop in de allerdiepste hel storten. Er werd gezegd dat de Heer den mens door de Engelen met almachtige kracht in de goede doelen zou kunnen leiden, immers de boze geesten kunnen in één ogenblik worden verjaagd, ook al zouden er myriaden rondom den mens zijn, en wel door één Engel; maar dan zou de mens in zulk een marteling en in zulk een hel komen, dat hij het geenszins zou kunnen uithouden, want hij zou jammerlijk van zijn leven worden beroofd; immers het leven van den mens is vanuit begeerten en fantasieën tegen het goede en het ware; indien dat leven niet door de boze geesten werd ondersteund, en zo verbeterd, of ten minste geleid, zo zou hij geen minuut verder leven; er zetelt immers in hem niets anders dan de liefde van zich en van*

het gewin, en van den roem deswege, aldus al wat tegen de orde is: en indien hij daarom niet op gematigde wijze en bij graden tot de orde werd teruggebracht onder leiding van zijn vrije, zou hij terstond den geest geven.

5855. *Voordat het mij werd opengesteld om met geesten te spreken, was ik in de mening dat nooit enig geest, noch enig Engel mijn denkingen zou kunnen weten en doorvatten, omdat zij binnen in mij zijn, uitgezonderd God alleen; toen gebeurde het eens, dat ik bemerkte dat een zekere geest wist wat ik dacht, want hij sprak met mij daarover, in weinig woorden, en hij gaf door een zeker teken een aanwijzing van zijn tegenwoordigheid; waarover ik mij verbaasde, voornamelijk daarover dat hij mijn gedachten wist; daaruit stond vast hoe moeilijk het voor den mens is om te geloven dat enig geest weet wat hij denkt, terwijl hij toch niet alleen de gedachten weet die de mens zelf weet, maar ook de kleinste dingen der denkingen en der aandoeningen welke de mens niet weet, ja zelfs zulke dingen die de mens nooit in het leven van het lichaam kan weten; dit weet ik vanuit een aanhoudende ondervinding van verscheidene jaren.*

5856. *De vergemeenschappingen der gezelschappen met andere gezelschappen geschieden door geesten die zij uitzenden, en door wie heen zij spreken; die geesten worden SUBJECTEN genoemd; toen een of ander gezelschap bij mij aanwezig was kon ik dit niet weten alvorens zij een geest hadden uitgezonden; en nadat deze gezonden was, was de vergemeenschapping terstond geopend; dit is heel gewoon in het andere leven, en geschiedt herhaaldelijk. Daaruit kan vaststaan dat de geesten en de Engelen die bij den mens zijn, zijn terwille van de vergemeenschapping met de gezelschappen in de hel, en met de gezelschappen in den Hemel.*

5857. *Ik sprak enige malen met geesten over het overvoortreffelijke vermogen dat zij op den mens voor hebben, namelijk dat zij bij hun eerste aankomen alle dingen van het geheugen van den mens aantrekken, en hoewel zij eerder niets hadden geweten van de wetenschappen, van de talen, en van de dingen die de mens van de kindsheid aan tot den ouderdom toe geleerd en in zich opgenomen heeft, nochtans in één ogenblik in het bezit van alle dingen komen; en dat zij aldus bij de geleerden geleerd, bij de vernuftigen vernuftig, bij de voorzichtigen voorzichtig zijn. Naar aanleiding hiervan werden die geesten eigendunkelijk; het waren immers niet goede geesten; deswege werd het gegeven tot hen ook te zeggen dat zij bij de ongeleerden ongeleerd zijn, bij de stompzinnigen stompzinnig, bij de waanzinnigen en de dwaazen waanzinnig en dwaas; zij trekken immers alle innerlijke dingen van den mens bij wiep zij zijn, aan, aldus eveneens al diens begoochelingen, fantasieën en valse dingen, bijgevolg diens waanzinnigheden en dwaasheden. Tot de kleine kinderen kunnen de boze geesten echter niet naderen,*

omdat zij nog niet iets hebben in het geheugen dat zij kunnen aantrekken; en daarom zijn bij hen goede geesten en Engelen.

5858. *Uit veel ondervinding is mij te weten gegeven, dat de geesten menen dat al wat zij vanuit het geheugen van den mens denken en spreken, het hunne en in hen is; indien hun wordt gezegd dat het niet aldus is, zijn zij zeer verontwaardigd; zulk een zinsbegoocheling regeert bij hen. Opdat zij overtuigd zouden worden dat het niet aldus is, werd hun gevraagd waarvandaan zij het weten met mij in mijn landstaal te spreken, terwijl zij toch in het geheel niets daarvan hadden gekend in het leven van het lichaam, en hoe zij de overige talen weten die ik machtig ben; en dat zij er niet één enkele uit zichzelf weten; of zij geloven dat die talen van hen waren; ik las voor hen ook de Hebreeuwse taal welke zij evenveel als ik verstonden, zelfs de kleine kinderen en verder niets; en eveneens werd hun gezegd dat alle wetenschappelijke dingen die bij mij zijn, bij hen zijn; vandaar werden zij overtuigd dat zij in het bezit van alle wetenschappen van den mens komen wanneer zij tot den mens komen, en dat zij in het valse zijn wanneer zij geloven dat deze de hunne zijn. Zij hebben eveneens de hunne, maar het is niet geoorloofd deze te voorschijn te brengen, ter oorzaak hiervan opdat zij den mens dienen door hetgeen van hem is, en om verscheidene andere oorzaken, waarover n. 2476, 2477, 2479; en omdat er de grootste verwarring zou zijn indien de geesten vanuit hun eigen geheugen zouden uitvloeien, n. 2478.*

5859. *Zekere geesten kwamen al opklimmende tot mij, zeggende dat zij bij mij waren geweest van den aanvang af, terwijl zij niets anders wisten; maar omdat ik hun het tegendeel aantoonde, bekenden zij ten slotte dat zij nu eerst waren gekomen en dat zij, omdat zij terstond alle dingen van mijn geheugen hadden aangetrokken, niets anders hadden kunnen weten; daaruit stond eveneens vast dat de geesten op het ogenblik waarop zij aankomen, alle wetenschappelijke dingen van den mens zoals de hunne aantrekken; ook wanneer verscheidene geesten aanwezig zijn, trekken zij elk afzonderlijk die dingen aan en menen zij elk afzonderlijk dat het de hunne zijn; in dit vermogen komt de mens terstond na den dood. Vandaar komt het eveneens dat de goede geesten in het hemelse gezelschap waarin zij komen, alle wijsheid aantrekken en bezitten welke van allen in dat gezelschap is; zodanig immers is de gemeenschap; en dit hoewel zij in het leven van het lichaam hoegenaamd niets hebben gekend van zulke dingen die in het hemelse gezelschap worden gezegd; dit geschiedt indien zij in het goede der naastenliefde in de wereld hebben geleefd; dit goede brengt het met zich mede dat daaraan het al der wijsheid wordt toegeëigend, want in het goede zelf ligt dit ingeënt verborgen; vandaar weten zij als het ware vanuit zich dingen die in het leven van het lichaam onbegrijpelijk, ja zelfs onuitsprekelijk waren geweest.*

5860. *De geesten die bij den mens zijn, trekken ook zijn overredingen aan, hoedanige het ook mogen zijn, hetgeen mij door vele ondervindingen is bewezen; aldus trekken zij de overredingen van den mens niet alleen in de burgerlijke en zedelijke dingen aan, maar ook in de geestelijke dingen welke des geloofs zijn; daaruit kan vaststaan dat de geesten bij hen die in ketterijen, in begoochelingen en illusies zijn ten aanzien van de ware dingen des geloofs, en in valse dingen, in eendere dingen zijn, en daarvan ook geen haarbreed afwijken; de oorzaak dat het aldus is, is opdat de mens in zijn vrije zij, en niet door enig eigene van een geest verstoord worde.*

5861. *Hieruit blijkt dat de mens wanneer hij in de wereld leeft, ten aanzien van zijn innerlijke dingen, aldus ten aanzien van zijn geest, met andere geesten in gezelschap is, en aldus aan hen is aangebonden dat hij niet iets denken noch willen kan tenzij tezamen met hen, en dat er zo vergemeenschapping is van zijn innerlijke dingen met de geestelijke wereld; en dat hij zo en niet anders door den Heer kan worden geleid. Wanneer de mens in het andere leven komt, brengt hij het ongeloof met zich mede dat er geen geest bij hem is geweest, te minder iemand vanuit de hel; deswege wordt hem, indien hij het verlangt, het gezelschap van geesten getoond in welks samenzijn hij is geweest, en waaruit afgezant-geesten bij hem zijn geweest; ook keert hij na ettelijke staten die hij eerst moet doorlopen, ten slotte tot het zelfde gezelschap terug, omdat dit met zijn liefde welke de heerschappij had gevoerd, één had gehandeld; ik heb enige malen gezien dat hun gezelschappen werden getoond.*

5862. *De geesten die bij den mens zijn, weten niet dat zij bij den mens zijn; dit weten alleen de Engelen uit den Heer; zij zijn immers aangebonden aan zijn ziel of geest, niet echter aan zijn lichaam; de dingen immers die vanuit de denkingen in de spraak, en uit den wil in de daden in het lichaam worden bepaald, vloeien door den gemenen invloed volgens de overeenstemmingen met den Grootsten Mens geordend in de daad; deswege hebben de geesten die bij den mens zijn, met deze dingen niets gemeen; aldus spreken zij niet door de tong van den mens, hetgeen bezetenheid zou zijn, noch zien zij door zijn ogen de dingen die in de wereld zijn, noch horen zij door zijn oren de dingen die daar zijn. Anders is het gesteld bij mij; de Heer immers heeft mijn innerlijke dingen geopend opdat ik de dingen zou kunnen zien die in het andere leven zijn; vandaar hebben de geesten geweten dat ik een mens in het lichaam was, en hun werd het vermogen gegeven door mijn ogen de dingen te zien die in de wereld zijn, en diegenen die met mij in verkeer stonden, met mij te horen spreken.*

5863. *Indien de boze geesten zouden doorvatten dat zij bij den mens waren, en dat zij van hem af gescheiden geesten waren, en indien zij zouden kunnen*

invloeiën in de dingen die van diens lichaam zijn, zo zouden zij er op duizend manieren naar streven om hem te verderven, want zij koesteren tegen den mens een dodelijken haat; en omdat zij wisten dat ik een mens in het lichaam was, waren zij derhalve in een aanhoudend streven om mij te verderven, niet alleen naar het lichaam, maar vooral naar de ziel; immers een mens en een of anderen geest te verderven is het verkwikkelijke des levens zelf van al diegenen die in de hel zijn; maar ik ben aanhoudend door den Heer beschermd. Daaruit kan vaststaan hoe gevaarlijk het voor den mens is, in levend verkeer met geesten te zijn indien hij niet in het goede des geloofs is.

5864. *Omdat boze geesten hadden gehoord dat er geesten bij den mens waren, hadden zij gemeend dat zij zo die geesten, en tezamen met hen den mens zouden aantreffen; zij zochten ook langen tijd, maar tevergeefs; zij waren van zins hen te verderven; want zoals het het verkwikkelijke en het gezegende van den Hemel is, den mens wel te doen en diens eeuwig heil te bevorderen, aldus is het omgekeerd het verkwikkelijke van de hel, den mens boos te doen en bij te dragen tot diens eeuwig verderf; zij zijn aldus in het tegenovergestelde.*

5865. *Er was een zekere geest, een niet boze, wien het werd toegelaten tot een of anderen mens over te gaan, en van daar met mij te spreken; toen hij daar was gekomen, zeide hij dat hij hem toescheen zoals een zwart onbezield iets, of zoals een zwarte massa zonder enig leven; dit was het lichamelijk leven van dien mens, hetwelk hem vergund was te beschouwen; er werd gezegd dat het lichamelijk leven van den mens die in het goede des geloofs is, wanneer het beschouwd mag worden, niet als zwart maar als van hout verschijnt, en met een kleur van hout. Iets eenders werd door een andere ondervinding te weten gegeven; een zekere boze geest werd in den staat van het lichaam gebracht, namelijk daardoor dat hij vanuit de zinlijke dingen van het lichaam, aldus vanuit het uitwendig geheugen dacht; toen werd deze door mij eveneens gezien als een zwarte massa zonder enig leven; de zelfde zeide, toen hij weder was teruggesteld, dat hij had gemeend in het leven van het lichaam te zijn geweest. In andere gevallen is het den geesten niet geoorloofd om in de lichamelijke dingen van den mens te schouwen; de lichamelijke dingen van den mens immers zijn in de wereld en in het licht ervan; wanneer de geesten in de dingen schouwen die van het licht der wereld zijn, verschijnen de dingen die daar zijn, zoals louter duisternis.*

5866. *Het vervolg aangaande de Engelen en de geesten bij den mens aan het einde van het volgende hoofdstuk.*